

Č e s k ý t e l e k o m u n i k a č n í ú ř a d

se sídlem Sokolovská 219, Praha 9
poštovní přihrádka 02, 225 02 Praha 025

Praha 29. října 2014

Čj. ČTÚ-60 222/2014-611

Český telekomunikační úřad (dále jen „Úřad“) jako příslušný orgán státní správy podle § 108 odst. 1 písm. b) zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“) a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, na základě výsledků veřejné konzultace uskutečněné podle § 130 a konzultace podle § 131 Zákona, rozhodnutí Rady Úřadu podle § 107 odst. 9 písm. b) bod 2 a k provedení § 51 Zákona vydává opatřením obecné povahy

analýzu trhu č. A/5/10.2014-9,

trh č. 5 – velkoobchodní širokopásmový přístup v sítích elektronických komunikací.

Článek 1

Výsledky analýzy relevantního trhu

(1) Úřad analyzoval relevantní trh č. 5 – velkoobchodní širokopásmový přístup v sítích elektronických komunikací¹ (dále jen „relevantní trh“).

(2) Na základě analýzy Úřad konstatuje, že relevantní trh není efektivně konkurenčním trhem, neboť na něm působí podnik s významnou tržní silou a nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Evropské unie v oblasti hospodářské soutěže nepostačují k řešení daného problému.

Článek 2

Návrh na stanovení podniku s významnou tržní silou

Na základě analýzy relevantního trhu Úřad navrhuje stanovit podnikem s významnou tržní silou na tomto trhu společnost O2 Czech Republic a.s., se sídlem Za Brumlovkou 266/2, Praha 4, IČ: 60193336 nebo jejího právního nástupce v případě převodu aktiv souvisejících s poskytováním služeb na tomto vymezeném relevantním trhu.

Článek 3

Návrh povinností, které Úřad hodlá uložit za účelem nápravy

Úřad navrhuje uložit podniku s významnou tržní silou tyto povinnosti podle jednotlivých písmen § 51 odst. 5 Zákona a souvisejících opatření obecné povahy:

- a) průhlednosti podle § 82 Zákona, a to

¹ Opatření obecné povahy č. OOP/1/02.2008-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly, ve znění opatření obecné povahy č. OOP/1/04.2012-4.

- 1) uveřejňovat informace týkající se přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům (včetně účetních informací, smluvních podmínek, technických specifikací, síťových charakteristik a cen),
  - 2) pravidelně uveřejňovat stanovené klíčové ukazatele výkonnosti (KPI);
- b) nediskriminace při poskytování přístupu podle § 81 Zákona, a to
- 1) uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele,
  - 2) poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní;
- c) oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona, a to vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 86 odst. 3 Zákona, a to zvláště pro služby poskytované na kovovém vedení a zvláště pro služby poskytované s využitím technologií na optickém vedení;
- d) přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona, zejména
- 1) povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k jeho specifickým síťovým prvkům,
  - 2) Úřad stanoví k těmto povinnostem technické, provozní a další podmínky zajišťující spravedlnost, proporcionalitu a včasnost;
- e) nenavrhuje se;
- f) nenavrhuje se.

Článek 4

Uplatnění regulace cen

Analýza neprokázala, že na trhu dochází k uplatňování nepřiměřeně vysokých nebo nepřiměřeně nízkých cen v neprospěch koncových uživatelů. Úřad proto nenavrhuje regulaci cen.

Článek 5

Účinnost

Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti patnáctým dnem ode dne uveřejnění v Telekomunikačním věstníku.

Odůvodnění

Část A

Úřad podle § 51 až 53 Zákona provedl analýzu relevantního trhu č. 5 – velkoobchodní širokopásmový přístup v sítích elektronických komunikací. Relevantní trh je vymezen a definován v souladu s doporučením Komise Evropských společenství o relevantních trzích produktů a služeb ze dne 17. prosince 2007 (2007/879/ES).

Část B – Metodika definování relevantních trhů, analýzy relevantních trhů, posouzení významné tržní síly a určení nápravných opatření v oblasti elektronických komunikací v České republice (dále „Metodika“)

1. Východiska Metodiky

1.1. Legislativní rámec

Úřad provádí analýzu relevantních trhů v oboru elektronických komunikací v souladu

a) s platnými právními předpisy České republiky pro oblast elektronických komunikací, kterými jsou:

- Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 228/2012 Sb., o stanovení kritérií pro posuzování, zda má více subjektů společnou významnou tržní sílu na relevantním trhu elektronických komunikací (dále jen „Vyhláška“)
- Opatření obecné povahy č. OOP/1/02.2008-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly, ve znění opatření obecné povahy č. OOP/1/04.2012-4 (dále jen „Opatření“)

b) s předpisy regulačního rámce EU pro oblast elektronických komunikací:

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací („rámcová směrnice“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/20/ES o oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací („autorizační směrnice“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/22/ES o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací („směrnice o univerzální službě“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/19/ES o přístupu k sítím elektronických komunikací a přiřazeným zařízením a o jejich vzájemném propojení („přístupová směrnice“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací („Směrnice o soukromí a elektronických komunikacích“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy
- Směrnice Komise 2002/77/ES o hospodářské soutěži na trzích sítí a služeb elektronických komunikací

c) s ostatními příslušnými dokumenty Evropské komise:

- Doporučení Komise 2008/850/ES ze dne 15. října 2008 o oznámeních, lhůtách a konzultacích stanovených v článku 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací
- Doporučení Komise 2007/879/ES ze dne 17. prosince 2007 o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci ex ante podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací („Doporučení o relevantních trzích“)
- Vysvětlující memorandum týkající se doporučení Komise o příslušných trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací náchylných k regulaci ex ante v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (C(2007)5406) („Vysvětlující memorandum“)
- Rozhodnutí Komise 2007/176/ES ze dne 11. prosince 2006 Seznam norem a/nebo specifikací pro sítě a služby elektronických komunikací a přiřazená zařízení a doplňkové služby, který nahrazuje všechny předchozí verze, ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy
- Pokyny Komise týkající se analýzy trhů a stanovení významné tržní síly v souladu s regulačním rámcem EU pro sítě a služby elektronických komunikací ze dne 11. července 2002 (2002/C165/03) („Pokyny Komise“)
- Doporučením Evropské komise č. 2010/572/EU o regulovaném přístupu k přístupovým sítím nové generace (NGA)
- Doporučením Evropské komise č. 2013/466/EU o konzistentních povinnostech nediskriminace a metodikách výpočtu nákladů s cílem podpořit hospodářskou soutěž a zlepšit podmínky pro investice do širokopásmového připojení („Doporučení o nediskriminaci“)

1.2. Základní etapy analýzy relevantních trhů

Proces analýzy relevantních trhů probíhá ve čtyřech etapách:

a) test tří kritérií

Relevantní trhy pro účely ex ante regulace musí splňovat současně následující tři kritéria (dále jen „test tří kritérií“):

- a) přítomnost velkých a trvalých překážek vstupu na trh. Tyto překážky mohou být strukturální, právní nebo regulační povahy,
- b) trh v přiměřeném časovém období nesměruje k účinné hospodářské soutěži,

- c) právo hospodářské soutěže není samo o sobě dostatečně účinné při řešení selhání soutěže na příslušném trhu.

Cílem testu tří kritérií je určení, zda se jedná o relevantní trh s potenciální potřebou regulace ex ante.

Pokud je splněn test tří kritérií, Úřad provede další etapy analýzy.

Pokud není splněn test tří kritérií, nelze trh považovat za relevantní. Uplatnění regulace ex ante není možné a Úřad na tomto trhu regulaci ex ante neuplatní. Úřad nebude dále pokračovat dalšími etapami zkoumání.

Pokud je test tří kritérií uplatněn, je nejprve provedeno vymezení relevantního trhu, na kterém je test aplikován, a to v souladu s bodem b).

U trhů uvedených v čl. 2 Opatření Úřad tuto etapu analýzy neprovádí v souladu s bodem 2 Doporučení o relevantních trzích.

b) definování relevantního trhu

Východiskem procesu definování relevantního trhu je stanovení jednotlivých relevantních trhů elektronických komunikací v Opatření. Při definování každého relevantního trhu jej Úřad vymezuje z hlediska věcného, územního a časového.

c) vlastní analýza relevantního trhu

Cílem analýzy takto vymezeného relevantního trhu je stanovení, zda je trh efektivně konkurenční nebo zda lze důvodně předpokládat, že se v přiměřeném časovém období konkurenčním trhem stane. V případě, že Úřad neshledá na základě výsledků analýzy trh efektivně konkurenčním a pokud nelze důvodně očekávat, že se jím v přiměřeném časovém období stane, Úřad stanoví subjekt(y) s významnou tržní silou na daném relevantním trhu.

Úřad stanoví subjekt s významnou tržní silou na základě zkoumání kritérií, která jsou uvedena v Opatření.

Analýza trhu se zaměřením na určení subjektů s významnou tržní silou je východiskem při rozhodování o uplatnění, popřípadě zrušení regulačních opatření. Úřad zohledňuje současnou situaci na trhu a předpokládaný budoucí vývoj relevantního trhu ve vymezeném časovém horizontu.

d) návrh povinností a zákazů (dále jen „nápravná opatření“)

Úřad v souladu s ustanoveními § 51 odst. 5, 7, 12 a 13 Zákona navrhne jednu nebo zároveň několik povinností podniku (podnikům) s významnou tržní silou, a to jako prevenci před zneužitím této síly, popř. za účelem zlepšení konkurenčního prostředí.

Úřad při návrhu povinností sleduje zejména tyto celkové zásadní cíle regulačního rámce EU:

- a) prosazování hospodářské soutěže,
- b) přispění k rozvoji vnitřního trhu,
- c) prosazování zájmů koncových uživatelů.

Proces volby nápravných opatření tvoří na sebe navazující etapy:

- a) analyzování cílů ex ante regulace,
- b) volba vhodných nápravných opatření odpovídajících těmto cílům,
- c) návrh a konkretizace parametrů nápravných opatření.

1.3. Zdroje informací

Při analýze relevantních trhů Úřad využívá informace a data získaná od subjektů trhu jejich vyžádáním (dotazníky), informace z vlastního/zprostředkovaného průzkumu a z veřejně dostupných zdrojů.

2. Metodika

Metodika stanoví postupy a metody uplatňované v jednotlivých etapách provádění analýzy relevantních trhů (viz bod 1.2). Tyto postupy a metody se použijí při analýze relevantního trhu v rozsahu přiměřeném jeho povaze, přičemž zdůvodnění tohoto rozsahu je součástí analýzy každého relevantního trhu.

2.1. Definování relevantního trhu

Relevantní trhy určené pro regulaci ex ante v oblasti elektronických komunikací jsou trhy stanovené Opatřeními.

Relevantním trhem je trh takových produktů a služeb, které jsou z hlediska charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území.

S ohledem na očekávaný budoucí vývoj a v souladu se zásadami práva na ochranu hospodářské soutěže Úřad vymezuje jednotlivé relevantní trhy pro účely ex ante regulace z hlediska věcného, územního a časového.

2.1.1. Věcné vymezení

Věcné vymezení relevantního trhu znamená popis produktů a služeb, které tvoří trh. Produktovým trhem se rozumí skupina produktů a služeb, které jsou vzájemně zaměnitelné či zastupitelné, co se týče jejich vlastností a struktury nabídky a poptávky.

Úřad analyzuje produkty a služby (včetně dílčích služeb, které jsou dosažitelné v rámci dané služby) na základě jejich základních charakteristik, cen, technických parametrů a podmínek jejich typického využívání.

Zkoumání zastupitelnosti na straně poptávky

K určení možných náhrad na straně poptávky Úřad vypracuje seznam potenciálních produktů a služeb, které mohou být z hlediska maloobchodního nebo velkoobchodního uživatele vzájemně zaměnitelné a je možné je nahradit v případě zvýšení cen nebo v případě jiných změn konkurenčních podmínek.

K posouzení zastupitelnosti na straně poptávky Úřad:

- a) definuje funkčnost služby s ohledem na koncového uživatele,
- b) identifikuje možné substituty na straně poptávky (maloobchodní nebo velkoobchodní),
- c) vyhodnotí substituty na základě konkrétních kritérií, jimiž jsou zejména zamýšlené využití služby, křížová elasticita cen (citlivost poptávky po určité službě na změnu ceny jiné služby) a ceny.

Zkoumání zastupitelnosti na straně nabídky

K zastupitelnosti na straně nabídky dochází ve chvíli, kdy poskytovatel služeb převede své zdroje na poskytování cílové služby, tedy i takové služby, které představují alternativu z hlediska poptávky. Takové převedení zdrojů může omezit tvorbu cen stávajících poskytovatelů služby, neboť jejich prostor pro zvyšování cen je omezen možnou dostupností konkurenční služby. Aby náhrada na straně nabídky byla proveditelná, je třeba, aby bylo možno realizovat přechod schůdným způsobem, za relativně nízké náklady a v krátkém časovém horizontu.

Úřad rozlišuje mezi zastupitelností na straně nabídky a zcela novým vstupem na trh podléhajícím všem bariérám vstupu.

Úřad se při určení zastupitelnosti na straně nabídky zabývá zejména:

- a) zkoumáním funkční a technické zastupitelnosti

V tomto případě Úřad zejména zkoumá technické možnosti a kapacitu sítí poskytovatelů, náklady spojené s „přepnutím“ (včetně nákladů příležitosti) a časové možnosti „přepnutí“. Úřad v této souvislosti dále zkoumá potenciální investiční možnosti včetně překážek k investování na trhu.

- b) určením náhradních poskytovatelů

Tento krok je zaměřený na určení náhradních poskytovatelů služby, tj. soutěžitelů, kteří aktuálně působí na zkoumaném trhu a souvisejících trzích a těch, kteří mají potenciál se takovými soutěžiteli stát a kteří by mohli – za přiměřené náklady a během přiměřené doby – poskytovat služby nahrazující stávající služby.

Důležitým východiskem pro tento krok je určení infrastruktury sítě, která by mohla být použita k poskytování služby nebo zajištění velkoobchodních vstupů do této služby.

- c) zkoumáním regulačních faktorů ovlivňujících zastupitelnost

Úřad zejména zkoumá existenci a povahu regulačních opatření omezujících poskytování dané služby ze strany provozovatelů jiných služeb, případně zkoumá zákonné povinnosti týkající se této služby (např. univerzální služba, požadavek na kvalitu služeb), které mohou znemožnit či omezit využití kapacity infrastruktury.

- d) zkoumáním dalších faktorů

K posouzení zastupitelnosti na straně nabídky Úřad zohledňuje i další kritéria, jimiž se řídí především efektivnost a včasnost realizace substituce na straně nabídky na různých trzích.

Hypotetický monopolistický test

V případech, kde je to účelné, využije Úřad jako nástroj pro analýzu zastupitelnosti na straně poptávky a nabídky hypotetický monopolistický test. Při provádění testu Úřad zvažuje reakci na malé (5 – 10 %), ale významné trvalé zvýšení ceny, provedené hypotetickým monopolním poskytovatelem příslušné služby takto:

- pokud by relativní zvýšení ceny způsobilo, že by mnoho spotřebitelů uspokojilo své potřeby přechodem na jinou, náhradní službu, místo aby platili navýšenou cenu, Úřad považuje náhradní službu za součást stejného trhu, a současně,
- pokud by relativní zvýšení ceny způsobilo, že by kritické množství poskytovatelů podobných služeb přesunulo své zdroje na poskytování substituční služby, Úřad považuje tyto služby (v závislosti na dalších faktorech) za součást stejného trhu.

2.1.2. Územní vymezení

Územním vymezením relevantního trhu se rozumí území (geografický trh), na němž dotčené subjekty vystupují na straně nabídky a poptávky daného produktu, přičemž jsou na daném území soutěžní podmínky dostatečně podobné a jsou odlišitelné od soutěžních podmínek na jiném území.

Při územním vymezení trhu Úřad zohledňuje národní trh a pouze v případech, kdy konkrétní kritéria indikují odlišné (obvykle menší) geografické trhy, zvažuje vymezení jiných geografických trhů.

2.1.3. Časové vymezení

Relevantní časový rámec může být pro různé trhy odlišný. Základem pro stanovení časového rámce je vymezení provedené Zákonem, který vymezuje toto období na dobu 1 až 3 let. Úřad časově vymezuje jednotlivé trhy v závislosti na současné situaci na trhu a zejména na jeho očekávané dynamice vývoje.

2.2. Analýza relevantního trhu

Účelem analýzy relevantních trhů je zjištění, zda trh je efektivně konkurenční nebo zda lze důvodně předpokládat, že se v přiměřeném časovém horizontu efektivně konkurenčním stane. Pokud Úřad analýzou doloží, že na relevantním trhu existuje podnik s významnou tržní silou, zkoumá problémy, které by nastaly nebo mohly nastat v případě, že by podnik s významnou tržní silou jednal ve svém vlastním zájmu a nezávisle na zájmech svých zákazníků i na konkurenčních omezeních představovaných ostatními podnikateli na trhu.

Efektivně konkurenčním trhem není trh, na němž působí jeden nebo více podniků s významnou tržní silou a kde nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Evropské unie v oblasti hospodářské soutěže nepostačují k řešení daného problému.

Proto Úřad provede analýzu trhu s cílem zjistit:

- a) zda některý podnik na trhu takovou významnou tržní silou nedisponuje,
- b) zda problémy identifikované při určení existence významné tržní síly jsou řešitelné na základě nápravných opatření v oblasti hospodářské soutěže.

V případě, že Úřad dojde touto analýzou relevantního trhu k závěru, že trh není efektivně konkurenční, navrhne příslušné nápravné opatření pro ty soutěžitele, jejichž významná tržní síla vedla k nálezu neexistence efektivně konkurenčního trhu.

Úřad, pokud zjistí na základě analýzy relevantního trhu, že tento trh je efektivně konkurenční, rozhodne o zrušení uložených povinností.

Úřad při zkoumání tržních charakteristik vychází zejména z posouzení současné situace a z odhadu očekávaného vývoje. Tyto činnosti jsou prováděny výhledově od doby první analýzy do doby příští analýzy relevantního trhu.

2.2.1. Posouzení významné tržní síly

Pro posouzení existence významné tržní síly na relevantním trhu Úřad využívá ekonomických kritérií, která jsou uvedena v Opatření a ve Vyhlášce. Kritéria jsou posuzována z hlediska očekávaného/předpokládaného vývoje a současných podmínek panujících na daném trhu.

Úřad při svém hodnocení použije kritéria vhodná pro daný relevantní trh, jejichž výčet je uveden v Opatření, ve Vyhlášce a popřípadě v příslušné judikatuře.

Úřad posuzuje každý trh individuálně, tj. pro každý případ může stanovit váhy kritérií nezávisle na vahách stanovených pro jiný trh. Toto odůvodní.

Při posuzování existence významné tržní síly Úřad bere v úvahu i případnou existenci stávajících nápravných prostředků.

2.2.1.1. Zkoumání samostatné významné tržní síly

Posuzování samostatné významné tržní síly provádí Úřad zejména s přihlédnutím k těmto základním skupinám kritérií/charakteristik:

- tržní podíl,
- kritéria zaměřená na charakteristiku podniku,
- kritéria související s charakteristikou zákazníků,
- kritéria související s charakteristikou konkurence na relevantním trhu.

Tržní podíl

a) velikost tržního podílu

Tržní podíl je klíčovým indikátorem síly soutěžitele na trhu. I přes značnou váhu tohoto kritéria na posouzení významné tržní síly jsou i při relativně vysokém tržním podílu posuzována ještě další kritéria, která však nemusí mít samostatně určující charakter/váhu.

Úřad při posuzování významné tržní síly vychází z evropského soutěžního práva a přihlíží k velikosti tržního podílu následujícím způsobem:

- Je-li tržní podíl subjektu nižší než 25 %, není pravděpodobné, že by měl subjekt významnou tržní sílu; to může nastat pouze v případě, že Úřad zkoumáním ostatních kritérií shledá velmi silnou podporu existence významné tržní síly.
- Je-li výše tržního podílu subjektu v rozmezí 25 % až 40 %, je možné, že zkoumaný subjekt má významnou tržní sílu.
- Je-li tržní podíl subjektu vyšší než 40 %, je předpoklad existence významné tržní síly.
- Je-li tržní podíl subjektu vyšší než 50 %, jde o silný indikátor existence významné tržní síly.
- Je-li tržní podíl 75 % a více, jedná se o významnou tržní sílu. Velikost významného tržního podílu již sama o sobě svědčí o existenci významné tržní síly.

K měření tržního podílu je používáno více měřítek povahy finanční i výkonové, které vycházejí z charakteristiky trhu.

b) vývoj tržního podílu v čase

Při zkoumání podílů na trhu Úřad bere v úvahu zejména směr a rychlost změn, ke kterým z hlediska podílu dochází. Úřad přihlíží k vývoji tržního podílu následovně:

- vysoký tržní podíl, který je během doby stabilní, silně naznačuje existenci samostatné významné tržní síly, zejména je-li pravděpodobné, že se situace nezmění,
- klesající tržní podíl může svědčit o zvyšující se soutěživosti na trhu, avšak nevylučuje existenci samostatné významné tržní síly,
- nestálá velikost tržního podílu může naznačovat neexistenci samostatné významné tržní síly.

Kritéria zaměřená na charakteristiku podniku

V souvislosti s charakteristikou podniku Úřad zvažuje zejména tato kritéria:

a) celková velikost podniku

Posouzení velikosti podnikatelského subjektu je založeno na komplexním hodnocení jeho majetkové, finanční a výnosové situace a perspektivách vývoje.

b) kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné

Ovládnutí infrastruktury, která není dostupná konkurenčním provozovatelům, přispívá k dominanci. Při posouzení ovládnutí infrastruktury Úřad zejména zvažuje, zda je infrastruktura neduplikovatelná, nebo jen těžko duplikovatelná.

Ovládnutí může být realizováno různými způsoby, například prostřednictvím vlastnických práv (části nebo celé infrastruktury), užíváním nebo existencí přímého případně nepřímého vlivu na infrastrukturu.

c) technologická výhoda nebo převaha

Přednostní popřípadě výlučný přístup k vyspělým technologiím naznačuje dominanci. Toto kritérium Úřad považuje za velmi směrodatné, protože při poskytování služeb v rámci trhu elektronických komunikací se používají velmi složité technologie.

Úřad dále přihlíží k faktorům/skutečnostem, které význam tohoto kritéria při posuzování existence významné tržní síly snižují, zejména jsou to:

- požadavky na vzájemnou provozuschopnost a propojitelnost, zahrnuté v řadě mezinárodních úmluv a dohod, vedou k tomu, že v praxi komunikační technologie vykazují vysokou míru standardizace,
- trhy pro tyto technologie (tj. zařízení, včetně software) jsou většinou otevřené,
- příslušné technologie, byť složité, jsou ve většině případů vyspělé a stabilní,
- Úřad usiluje o to, aby zabránil uplatňování nepřiměřených omezení na nově vznikajících trzích (kde je nejpravděpodobnější, že se uplatní technologická inovace).

Úřad považuje za relevantní ukazatele při zkoumání technologického náskoku nebo převahy zejména údaje o investicích do výzkumu a vývoje – včetně nákladů na rozvoj nových služeb.

d) snadný nebo privilegovaný přístup ke kapitálovému trhu nebo finančním zdrojům

Relativně snadný nebo přednostní přístup na kapitálové trhy nebo k jiným zdrojům kapitálu dává provozovatelům velkou výhodu. Tento přístup se v praxi projevuje v levnějších nákladech na financování investičních akcí, tj. nižšími WACC² (v porovnání s konkurenty nebo potenciálními novými účastníky trhu) a může působit jako překážka vstupu na trh i jako zdroj zvýhodnění oproti stávajícím konkurentům.

Kritérium je směrodatné na trzích, kde je třeba realizovat nákladné investiční akce (což platí pro celou řadu relevantních trhů).

Z hlediska posouzení přístupu na kapitálové trhy či k jiným finančním zdrojům Úřad zkoumá zejména podíl daného operátora na trhu, vývoj jeho majetkových, finančních a výnosových ukazatelů, vlastnickou strukturu, podnikovou strategii a stabilitu managementu.

e) rozsah a rozmanitost produktů nebo služeb

Nabízí-li jeden provozovatel v rámci jedné nabídky více služeb současně, Úřad přihlíží, zda i konkurenti jsou schopni nabízet stejný sortiment služeb.

f) úspory z rozsahu

Úspory z rozsahu se vztahují k nižším jednotkovým nákladům výroby (a distribuce atd.) v důsledku výroby resp. poskytování velkého množství zboží nebo služeb. Tyto jsou také známy pod pojmem „rostoucí výnosy“ a mohou soutěžitelům umožnit jednat nezávisle na provozovatelích

---

² WACC (Weighted Average Cost of Capital - vážený průměr nákladů na kapitál) je ekonomická veličina představující průměrnou cenu (vyjádřenou v úrokové míře), kterou musí podnik platit za užití svého kapitálu. Váhami jsou podíly jednotlivých složek ve struktuře kapitálu podniku. Mezi základní složky patří vlastní kapitál (akcie), obligace a jiné dlouhodobé cizí zdroje.

působících v menším rozsahu a bránit vstupu na trh potencionálním konkurentům, kteří by k účinné konkurenci potřebovali dosáhnout velkého „kritického objemu“.

Úspory z rozsahu umožní soutěžitelům získat v porovnání s méně významným konkurentem stejný zisk při nižší ceně pro zákazníka. U tohoto kritéria Úřad posuzuje spíše relativní výhody než absolutní úspory z rozsahu a velikosti, které samy o sobě nejsou ukazatelem významné tržní síly.

Výhody, které úspory z rozsahu přináší provozovateli, budou pravděpodobně trvat jen tak dlouho, než konkurenční provozovatel vybuduje stejně rozsáhlou nabídku. Proto Úřad porovnává tuto dobu s časovým rámcem stanoveným pro daný trh a určuje, zda je tato doba dostatečně dlouhá na to, aby se muselo toto kritérium brát v potaz.

Při hodnocení úspor z rozsahu Úřad zvažuje zejména faktory související s podílem na trhu a velikostí podnikatelského subjektu, existencí souboru služeb a strukturou nákladů.

g) úspory ze sortimentu

Úspory ze sortimentu znamenají nižší jednotkové náklady v důsledku výroby respektive poskytování širokého sortimentu zboží nebo služeb pomocí (částečně) sdílených zdrojů. To může soutěžitelům umožnit jednat nezávisle na provozovatelích, kteří nenabízejí podobně široký sortiment produktů nebo služeb.

Úspory ze sortimentu umožní soutěžitelům získat v porovnání s méně významným konkurentem stejný zisk při nižší ceně pro zákazníka.

Výhody, které úspory ze sortimentu přináší provozovateli, budou pravděpodobně trvat jen tak dlouho, než konkurenční provozovatel vybuduje stejně různorodou nabídku.

Pro posouzení úspor ze sortimentu Úřad zkoumá zejména faktory související s podílem na trhu a velikostí podnikatelského subjektu a s existencí souboru služeb.

h) vertikální integrace

Jestliže poskytovatel nabízí celou řadu produktů na různých úrovních celého tržního řetězce, tj. produkt nebo službu a zároveň jeho velkoobchodní vstupy, Úřad zkoumá, zda je soutěžitel schopen jednat nezávisle na svých konkurentech. Pro posouzení vertikální integrace Úřad zkoumá zejména vlastnické a řídicí vztahy poskytovatele/poskytovatelů působících na trhu a zda konkurenti jsou vertikálně integrovanému poskytovateli schopni konkurovat.

i) rozvinutost prodejní a distribuční sítě

Úřad zkoumá, zda rozvinuté prodejní a distribuční kanály soutěžitele působí jako překážka vstupu na trh a mohou mu umožnit jednání neomezené konkurenty, kteří tyto sítě nemají a pro které by bylo velmi těžké a nákladné je získat či vybudovat. V této souvislosti může Úřad zkoumat i další relevantní faktory, například schopnost soutěžitele rozvíjet a podporovat svou značku.

j) ceny a ziskovost

Soustavně vysoké ceny v porovnání s ostatními podnikateli mohou naznačovat existenci významné tržní síly. Úřad přitom zvažuje, zda vysoké ceny lze zdůvodnit inovační aktivitou či poskytováním různých výhod. Soustavně vyšší ziskovost může rovněž signalizovat existenci významné tržní síly.

Kritéria související s charakteristikou zákazníků

V souvislosti se zákazníky se zvažují zejména tato kritéria:

a) přístup zákazníků k informacím

Pokud má zákazník provést efektivní výběr mezi poskytovateli na trhu, potřebuje mít přístup k informacím, které mu umožňují srovnání mezi různými nabídky poskytovatelů služeb. Obecně se má za to, že komplikované cenové struktury a různé bonusy a slevy struktur mohou omezit uživateli příležitosti pro efektivní výběr poskytovatele služeb a mohou přispět k posílení již tak dominantního postavení podniku/podniků na trhu.

b) neexistující nebo slabá kompenzační síla na straně poptávky

Podnikatel může získat nebo udržovat významnou tržní sílu, pokud jeho zákazníci nemají možnost přejít k jinému podnikateli.

Zákazníci mohou mít při nákupu služeb z různých důvodů slabou vyjednávací pozici. Projevuje se to nemožností, aby zákazník „pohrozil“ přechodem nebo skutečně přešel ke konkurenčním službám, což může poskytovateli umožnit jednat nezávisle na zákaznících i konkurentech.

Úřad posuzuje, zda kupní síla zákazníků je dostatečná pro omezení tržní síly poskytovatele.

c) náklady na přechod k jinému poskytovateli produktů

Úřad zkoumá, zda relativní výše nákladů, které mohou vzniknout zákazníkovi při přechodu k jinému poskytovateli, umožňuje poskytovatelům jednat nezávisle na zákaznících, kteří tak mají omezenou schopnost využít služeb jiného poskytovatele.

d) překážky přechodu k jinému poskytovateli produktů

Úřad dále posuzuje existenci i jiných překážek, které by mohly zákazníkovi v přechodu k jinému poskytovateli zabránit (např. existence dlouhodobých smluv a smluvních pokut za předčasné ukončení smlouvy).

Kritéria související s charakteristikou konkurence na relevantním trhu

Soutěž na trhu se může vyvíjet k vyšší efektivitě, pokud jsou překážky pro vstup na trh a pro další růst na trhu nízké a pokud trvá situace možnosti potenciální konkurence vstoupit na trh.

V souvislosti s konkurencí Úřad zvažuje zejména tato kritéria:

- existence konkurence,
- existence potenciální konkurence,
- překážky pro vstup na trh,
- překážky prohlubování konkurence.

Neexistence konkurence, ani potenciální konkurence nebo nových účastníků trhu, i když může být způsobena i jinými faktory, je významným ukazatelem, že některý poskytovatel může

mít významnou tržní sílu. Toto kritérium je úzce svázáno s překážkami vstupu na trh. Úřad v tomto případě zkoumá, zda lze během časového horizontu posouzení očekávat vstup nových účastníků na trh.

Úřad zvažuje i další překážky vstupu resp. růstu, zejména výhodný přístup k infrastruktuře a rádiovému spektru, strategické překážky jako diskriminační ceny stanovené zavedenými provozovateli, vertikální nebo horizontální pákový efekt na trh nebo utopené náklady.

2.2.1.2. Zkoumání společné významné tržní síly

Úřad může za podniky se společnou významnou tržní silou označit dva nebo více podniků, jestliže i při neexistenci strukturálních nebo jiných vazeb mezi nimi působí tyto podniky na relevantním trhu, jenž není efektivně konkurenční a na němž nemá žádný z těchto podniků sám o sobě významnou tržní sílu.

Kritéria stanovení společné významné tržní síly

Metodika byla pro účely této analýzy vzhledem k rozvoji teorie i praxe posuzování společné významné tržní síly, k Evropské unii i v ČR a vzhledem k nahrazení vyhlášky č. 430/2005 Sb. vyhláškou č. 228/2012 Sb., upravena. Úřad považuje za rozhodující pro oblast elektronických komunikací splnění kritérií uvedených ve Vyhlášce č. 228/2012 Sb. Za zásadní považuje rovněž aplikaci kritérií používaných v soutěžním právu, tzv. kritéria „Airtours“ a rovněž bere v potaz i další faktory, jejichž použití je při prokazování významné společné tržní síly relevantní. Kritéria uvedená ve Vyhlášce jsou obsažena v analýze, kterou Úřad provádí k ověření splnění kritérií „Airtours“. Úřad bude pro větší přehlednost nejprve analyzovat splnění kritérií „Airtours“ a následně posoudí dílčí kritéria podle Vyhlášky.

Kritéria „Airtours“

Kritéria existence společné významné tržní síly v případě soutěžitelů, mezi kterými neexistují strukturální nebo obdobné vazby, popsal Tribunál Evropské Unie v rozhodnutí Airtours (T-342/99) a je základem pro soutěžní právo:

- a) trh musí být dostatečně transparentní, aby každý člen oligopolu mohl dostatečně přesně a rychle zjistit soutěžní chování ostatních členů;
- b) stav tacitní koordinace musí být udržitelný v čase, musí tedy existovat možnost odvetných opatření, kterými může být odchylka od společné strategie potrestána tak, že se stane nevýhodnou;
- c) předvídatelná reakce mimostojících soutěžitelů a spotřebitelů nesmí být schopna ohrozit výsledky společného postupu.

Tyto podmínky ovšem musejí být chápány ve vzájemném kontextu a zároveň v kontextu trhu a chování, které je posuzováno. Na to správně upozornil Soudní dvůr Evropské Unie ve věci Impala (C- 413/06 P)³.

---

³ Viz odst. 121 až 126 tohoto judikátu

Kritéria podle Vyhlášky

Při posuzování existence společné významné tržní síly musí Úřad dále brát dle vyhlášky č. 228/2012 Sb. následující kritéria.

a. Malá pružnost poptávky: čím nižší je elasticita poptávky, tím méně mohou reagovat spotřebitelé na zvýšení ceny nad konkurenční úroveň snížením poptávaného množství a tím větší může být zisk oligopolistů z tacitní koluze. Zároveň platí, že čím nižší elasticita, tím nižší je motivace oligopolních soutěžitelů k porušení oligopolu například cenovou válkou, protože v neelastické oblasti poptávkové křivky zvýšení objemu způsobené snížením ceny nenahradí ušlé výnosy způsobené snížením ceny. Míra elasticity je nepřímo úměrná potřebě účinnosti odstrašujících mechanismů pro úspěšný rozvoj tiché koluze: je-li poptávka neelastická, mají oligopolisté malou motivaci k odklonu od koluzního chování a není proto třeba, aby byla „disciplína“ tiché koluze udržována silnými odstrašujícími mechanismy. Je-li elasticita vysoká, je tomu naopak.

b. Podobné tržní podíly: mají-li soutěžitelé podobné podíly, dochází na trhu k rovnováze tržní síly, kdy každý ze soutěžitelů musí počítat s tím, že se v případě nepřátelského (individualistického) chování dočká od ostatních soutěžitelů stejně silné reakce.

c. Velké právní nebo ekonomické překážky pro vstup na trh: je-li na trhu realizována monopolní renta, zvyšuje to atraktivitu trhu pro potenciální nově přichozí soutěžitele; takoví noví soutěžitelé, přilákání vysokou ziskovostí trhu, zvyšují míru soutěže na trhu a snižují jeho výnosnost; čím jsou tedy překážky vstupu nižší, tím větším soutěžním tlakem působí pouzí potenciální konkurenti, kteří mohou svým vstupem zhatit zamýšlený účinek tacitní koluze.

d. Vertikální integrace se společným odmítáním dodávek: pokud oligopolní soutěžitelé společně disponují významnou tržní silou na vertikálně nadřazeném trhu, mohou omezit či vyloučit účast třetích soutěžitelů na trhu vertikálně podřazeném tím, že odmítnou nebo ztíží takovým třetím soutěžitelům přístup k potřebným vstupům; tím mohou vyloučit nebo omezit nebezpečí účinné konkurence na takovém vertikálně podřazeném trhu, jež by zhatila účinek tacitní koluze. Společné odmítání dodávek zároveň ukazuje na paralelismus chování, který je jedním z projevů tacitní koluze.

e. Nedostatečná kupní síla na straně poptávky: čím je poptávková strana trhu méně koncentrovaná, tím menší je pravděpodobnost reakce odběratelů, která by mohla zhatit účinek tacitní koluze. Tím složitější je zároveň pro jednotlivé členy oligopolu skrytě se odklonit od společné strategie (např. formou tajných slev). Úřad v tomto ohledu posuzuje jednak míru koncentrace poptávkové strany trhu, jednak zjišťuje další aspekty ovlivňující kupní sílu odběratelů, zejména existenci překážek změny dodavatele.

f. Nedostatečná potenciální konkurence: viz bod c.

Další zohledňované skutečnosti

Uvedený výčet kritérií podle § 1 odst. 2 Vyhlášky je ovšem toliko demonstrativní. Úřad tak může brát a bere v potaz i další faktory, jako například již zmíněná transparentnost trhu a možnost odvetné reakce každého ze členů oligopolu.

Krom toho Úřad také zkoumá skutečnou míru soutěže na analyzovaném trhu. Pokud totiž Úřad shledá, že trh ve skutečnosti není efektivně konkurenční, může tím mít bez dalšího za prokázané, že na něm existuje podnik nebo podniky s významnou tržní silou. Ačkoliv je přitom prováděná analýza analýzou prospektivní, může Úřad přihlížet i k historickému vývoji analyzovaného trhu, neboť nelze-li v budoucí době pokryté analýzou očekávat relevantní změnu soutěžních podmínek, je možné předvídat, že trh bude fungovat stejně, jako dosud. Byly-li tedy

na trhu projevy tacitní koluze pozorovány v nedávné minulosti, plyne z toho, že lze důvodně předpokládat, že bez relevantní změny soutěžních podmínek na trhu dojde k tacitní koluzi i v budoucnosti a že tedy na trhu působí podniky s významnou tržní silou. Při zkoumání skutečné míry soutěže na trhu Úřad zkoumá zejména:

- a) Vývoj tržních podílů: dlouhodobá stabilita tržních podílů je indicií nedostatečné soutěže na trhu.
- b) Míru ziskovosti: vysoká ziskovost ukazuje na realizaci monopolní renty a tedy na nedostatečnou cenovou soutěž na trhu.
- c) Existenci cenových rozdílů: daří-li se soutěžitelům uplatňovat v dlouhodobém časovém horizontu různé ceny pro různé odběratele, které nejsou odůvodněny legitimními důvody (objektivním ospravedlněním), může to ukazovat na nedostatečnou soutěž na trhu.
- d) Úroveň poptávky: je-li pozorována nízká úroveň poptávky, ukazuje to, že panující cena neodpovídá soutěžnímu ekvilibriu trhu.
- e) Míru inovace: nevyužívají-li soutěžitelé v plné míře možností inovace, ukazuje to na nedostatečně soutěžní prostředí na trhu.

Při zkoumání existence společné významné tržní síly Úřad nejprve zkoumá, zda jsou splněny podmínky pro rozvoj tacitní koluze na relevantním trhu. Pokud zjistí, že tomu tak je, bude to dostatečným základem pro to, aby stanovil podniky disponující společnou významnou tržní silou. Dále Úřad pro úplnost a kontrolu správnosti této analýzy ještě prověří výhodnost koluzního chování ekonometrickou analýzou a prozkoumá, zda jsou projevy tacitní koluze patrné na dosavadním vývoji trhu. V časovém horizontu dané analýzy posoudí faktory, které by mohly ovlivnit vývoj trhu.

2.2.1.3. Přenesená významná tržní síla

Úřad posoudí, zda je subjekt, který má významnou tržní sílu na jednom trhu, schopný rozšířit tuto svou dominanci i na trh úzce související, a to buď vertikálně, nebo horizontálně.

2.3. Postup při určení nápravných opatření

V závislosti na výsledcích analýzy relevantního trhu a vyhodnocení dosavadních regulačních opatření Úřad navrhne v souladu s § 51 Zákona, s čl. 9 až 13a Směrnice 2002/19/ES (Přístupová směrnice) a s čl. 17 Směrnice 2002/22/ES (Směrnice o univerzální službě) vhodná nápravná opatření. Tato nápravná opatření musí být přiměřená, objektivní a odůvodněná.

Úřad je oprávněn navrhnout podle Zákona pro podnik s významnou tržní silou jedno nebo několik z následujících nápravných opatření:

- a) průhlednost podle § 82 Zákona a čl. 9 Přístupové směrnice,
- b) nediskriminace podle § 81 Zákona a čl. 10 Přístupové směrnice,
- c) oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona a čl. 11 Přístupové směrnice,
- d) přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona a čl. 12 Přístupové směrnice,

- e) umožnění volby a předvolby operátora podle § 70 odst. 1 Zákona a čl. 12 Přístupové směrnice,
- f) související s regulací cen podle § 56 až § 58 Zákona a čl. 13 Přístupové směrnice,
- g) funkční separace podle § 86a Zákona a čl. 13a Přístupové směrnice.

Úřad je oprávněn na základě analýzy uložit dotčeným podnikům i jiná než výše uvedená nápravná opatření týkající se přístupu, a to po obdržení souhlasného stanoviska Komise.

V případě, že Úřad na základě analýzy relevantního trhu dojde k závěru, že uložením výše uvedených povinností by nebylo dosaženo účinné hospodářské soutěže a že zároveň přetrvávají významné problémy či tržní selhání v souvislosti s poskytováním služeb přístupu nebo propojení na velkoobchodním trhu, může jako mimořádné opatření Úřad uložit podniku s významnou tržní silou, který je vertikálně integrován, povinnost funkční separace podle § 86a.

Stanovil-li Úřad podnik s významnou tržní silou na některém relevantním trhu pro koncové uživatele a dospěl-li po provedení konzultace podle § 130 a § 131 Zákona k závěru, že uložením výše uvedených povinností nebude sjednána náprava, je Úřad oprávněn dotčenému podniku rozhodnutím zakázat:

- a) neodůvodněné nebo nepřiměřené zvýhodňování některých koncových uživatelů,
- b) nepřiměřené vzájemné vázání služeb,
- c) účtování neúměrně vysokých cen,
- d) omezování hospodářské soutěže stanovením dumpingových cen.

Pokud výše uvedené zákazy již na trhu existují, Úřad může rozhodnout o jejich zachování, změně nebo zrušení.

V případě nadnárodních trhů Úřad postupuje v souladu s právem Evropské unie a provádí společně s dotčenými národními regulátory analýzu relevantního trhu a popřípadě stanoví subjekt s významnou tržní silou. Po projednání s dotčenými národními regulačními úřady může Úřad rozhodnout o uložení zavedení povinností pro subjekt/subjekty s významnou tržní silou.

Úřad při analýze a volbě nápravných opatření zvažuje pravděpodobný dopad svých zásahů a sleduje jejich účinky během celého intervalu mezi jednotlivými analýzami.

Část C – Analýza relevantního trhu č. 5 – velkoobchodní širokopásmový přístup v sítích elektronických komunikací

1. Úvod

Úřad podle § 51 až 53 Zákona provedl analýzu relevantního trhu „velkoobchodní širokopásmový přístup v sítích elektronických komunikací“, který je označen jako trh č. 5 v souladu s čl. 2 opatření obecné povahy č. OOP/1/02.2008-2, ve znění opatření obecné povahy č. OOP/1/04.2012-4, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly (dále jen „Opatření“).

Úřad přistoupil k nové analýze po dvou letech od uplatnění nápravných opatření tak, jak bylo předpokládáno v opatření obecné povahy č. A/5/10.2008-13 – analýza relevantního trhu č. 5, které nabylo právní moci dne 4. listopadu 2008. Na základě tohoto opatření vydal rozhodnutí č. SMP/5/12.2008-16, kterým stanovil společnost Telefónica O2 Czech Republic a.s. podnikem s významnou tržní silou (právní moc 19. prosince 2008) a rozhodnutí č. REM/5/01.2009-4, kterým této společnosti uložil soubor povinností (právní moc 29. ledna 2009). V průběhu období od účinnosti uložených nápravných opatření Úřad průběžně kontroloval a vyhodnocoval účinky uložených nápravných opatření a dále kontroloval postup při jejich uplatnění (např. u velkoobchodní referenční nabídky).

Úřad pro účely sběru dat pro provedení analýzy relevantního trhu zavedl a využil systém Elektronického sběru dat. Jedná se o elektronický přenos dat zabezpečeným protokolem prostřednictvím webové aplikace a v ní připravených formulářů. Elektronické formuláře umožňují uživatelsky přívětivý způsob vyplňování formulářů s funkcemi automatické kontroly vyplněných polí, jejich sumarizace a dalších funkcí. Povinnost odevzdávat tyto formuláře Českému telekomunikačnímu úřadu elektronicky mají podnikatelé v elektronických komunikacích podle § 115 Zákona.

Úřad obdržel vyplněné formuláře od více než 1 500 poskytovatelů širokopásmových služeb. Úřad konstatuje, že obdržená data jsou pro účel analýzy trhu dostatečně vypovídající.

Cílem analýzy relevantního trhu je definování tohoto trhu v národních podmínkách České republiky a následné posouzení, zda trh je efektivně konkurenční, a na jejím základě navrhnout případné stanovení podniku s významnou tržní silou a případné uložení povinností podle Zákona.

Úřad postupoval při definování relevantního trhu, při vlastní analýze relevantního trhu a při určení nápravných opatření subjektu s významnou tržní silou podle Zákona, Vyhlášky, Opatření a v souladu s Metodikou uvedenou v části B.

Úřad při analýze relevantního trhu:

- definoval trh věcně, územně a časově,
- analyzoval trh z hlediska určení samostatné a společné významné tržní síly,
- vyhodnotil stávající regulační opatření,
- navrhl uplatnění přiměřených nápravných opatření.

Úřad při zpracování analýzy trhu vzal v úvahu i situaci a vývoj na území souvisejícím relevantním trhu č. 4 – velkoobchodní (fyzický) přístup k infrastruktuře sítě (včetně sdíleného nebo plného zpřístupnění účastnického vedení) v pevném místě.

2. Definování relevantního trhu

V souladu s Pokyny Komise⁴ je vymezen relevantní trh na základě analýzy veškerých dostupných podkladů o chování subjektů na trhu v období od uplynulé analýzy. Současně Úřad provedl výhledovou analýzu relevantního trhu z hlediska dynamiky jeho očekávaného vývoje.

Úřad při svém postupu zohlednil i Vysvětlující memorandum (část 1, strana 5)⁵, podle kterého „*Národní regulační orgány definují relevantní trhy dle podmínek panujících v jejich jednotlivých zemích, a to s maximálním přihlédnutím k produktovým trhům uvedeným v Doporučení a především k relevantním geografickým trhům na jejich území*“. Vzal přitom v úvahu i fakt, že se vymezení relevantních trhů může časem měnit, protože charakteristiky produktů a služeb se postupně vyvíjejí a mění se i možnosti substituce na straně poptávky i nabídky.“

Při definování relevantního trhu proto Úřad zohlednil rovněž dosavadní vývoj na maloobchodním trhu širokopásmového přístupu. Úřad přitom vycházel z prvotního předpokladu, že základním motivem pro případné uplatnění regulace na velkoobchodním trhu je podpora rozvoje efektivní konkurence na souvisejícím maloobchodním trhu. Cílem regulace je v souladu s § 4 a násl. Zákona vytvoření takového konkurenčního prostředí, aby pro koncové spotřebitele byla dostupná potřebná šíře nabídky služeb v odpovídající kvalitě a cenové struktuře. Úřad proto při definování relevantního trhu věnoval velkou pozornost situaci na souvisejícím maloobchodním trhu a jeho vývoji s ohledem na dosud uplatňovanou regulaci (její rozsah a zaměření) na velkoobchodní úrovni.

2.1 Věcné vymezení

2.1.1 Úvod

Úřad při definování relevantního trhu č. 5 – velkoobchodní širokopásmový přístup v sítích elektronických komunikací vycházel z logiky Vysvětlujícího memoranda⁵, které stanovuje velkoobchodní relevantní trhy č. 4 a č. 5 jako alternativy vstupů pro realizaci vlastní nabídky na maloobchodním trhu širokopásmového přístupu k síti Internet. Oba tyto velkoobchodní trhy mají vazbu na tentýž maloobchodní trh (maloobchodní trh širokopásmového přístupu), i když v případě velkoobchodního trhu č. 4 mohou existovat i další související maloobchodní trhy. Jelikož však v současné době je budování infrastruktury velmi často spojené s budoucím poskytováním služeb širokopásmového přístupu, je maloobchodní trh širokopásmového přístupu stěžejním maloobchodním trhem pro oba relevantní trhy.

Východiskem při identifikování trhů podléhajících regulaci *ex ante* je vymezení maloobchodních trhů k určitému časovému horizontu, a to s přihlédnutím k nahraditelnosti poskytovaných služeb na straně poptávky a na straně nabídky. Po vymezení maloobchodních trhů, což jsou trhy zahrnující služby širokopásmového přístupu k síti Internet určené pro koncové uživatele, jsou identifikovány příslušné velkoobchodní trhy, což jsou trhy zahrnující služby určené pro podnikatele v oboru elektronických komunikací, kteří dále poskytují své maloobchodní služby koncovým uživatelům.

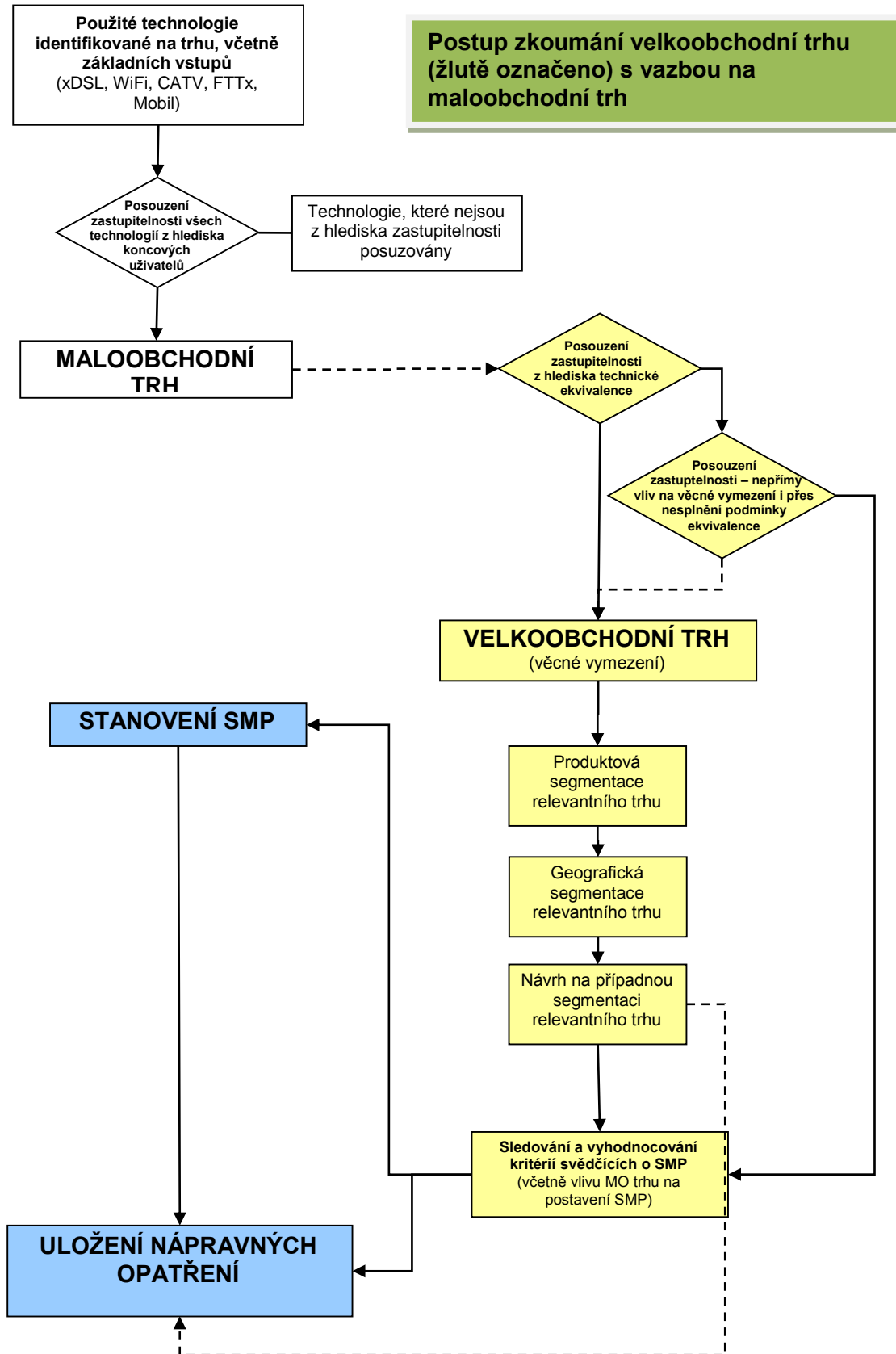
Velkoobchodní širokopásmový přístup je nefyzický vstup používaný při poskytování široké škály maloobchodních služeb. Maloobchodní trh širokopásmového přístupu k síti Internet

⁴ Pokyny Komise týkající se analýzy trhů a stanovení významné tržní síly v souladu s regulačním rámcem EU pro sítě a služby elektronických komunikací (2002/C 165/03) ze dne 11.července 2002, angl. verze

⁵ Vysvětlující memorandum týkající se doporučení Komise o příslušných trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací náchylné k regulaci *ex ante* v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (C(2007)5406), angl. verze

proto do značné míry ovlivňuje velkoobchodní poptávku, která je odvozena z maloobchodní poptávky. Je proto nezbytné nejprve analyzovat dynamiku maloobchodního trhu tak, aby bylo možno pochopit dynamiku velkoobchodního trhu. Současně je nutno zjistit, zda jsou konkurenční tlaky vznikající na maloobchodní úrovni dostatečně silné k tomu, aby kompenzovaly potenciální tržní sílu na velkoobchodní úrovni a naopak, jak konkurence na velkoobchodním trhu širokopásmového přístupu napomůže rozvoji maloobchodního širokopásmového trhu.

Úřad při věcném vymezení trhu postupoval podle následujícího diagramu:

2.1.2 Maloobchodní trh širokopásmového přístupu

Úvodem před vlastním zkoumáním a vymezením maloobchodního trhu širokopásmového přístupu považuje Úřad za účelné uvést základní rysy současné situace na maloobchodním trhu včetně poznatků z průzkumu trhu provedeného v únoru 2014 (viz příloha č. 1).

Od poslední analýzy se celkový počet maloobchodních širokopásmových účastníků zvýšil z 1 770 000 (konec roku 2008) na cca 2 742 000 (pololetí roku 2013). V případě započítání přístupů i v mobilních sítích se počet uživatelů zvýšil z cca 2 050 000 na cca 3 365 000. Těmto účastníkům přináší prospěch rozvíjející se konkurence v oblasti poskytování maloobchodních širokopásmových služeb. V porovnání s poslední analýzou se při relativně stejných cenách dosahované technické parametry služeb výrazně zvýšily, technologický pokrok umožňuje vyšší rychlosti, a tím i rozšíření používání různých aplikací, jako je např. cloud computing, stahování hudby a filmů.

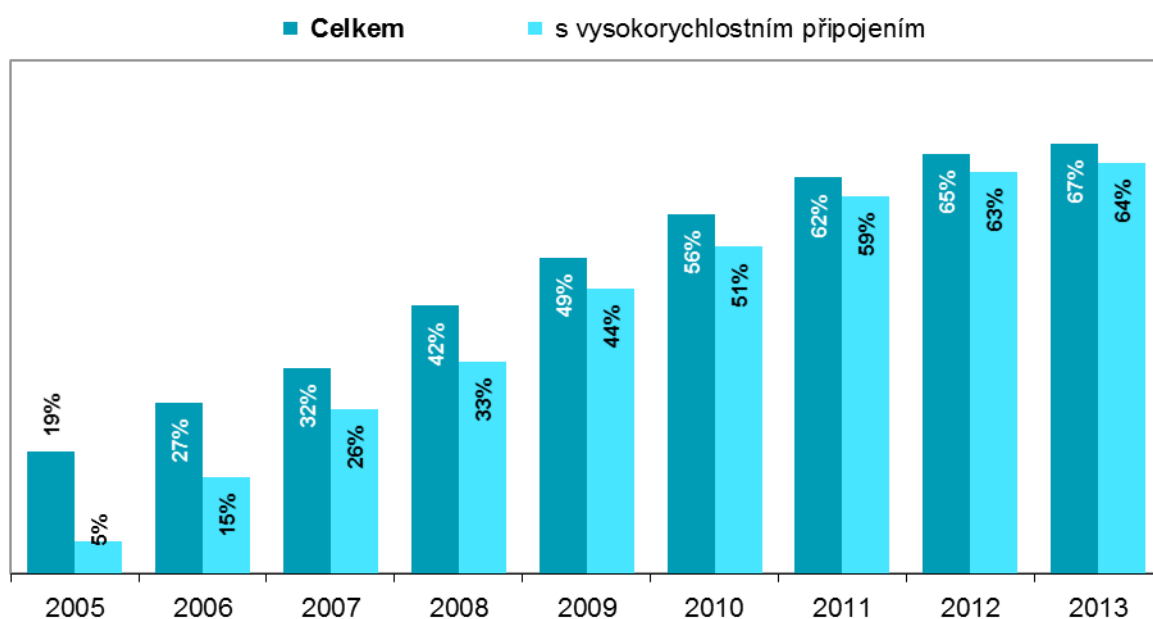
Stále více uživatelů má možnost vybrat si poskytovatele, kteří nabízejí služby na různých technologických platformách, z nichž je v České republice i nadále nejvíce využívanou technologií maloobchodního širokopásmového přístupu technologie xDSL, kterou v pololetí roku 2013 využívalo přibližně 35 % všech účastníků.

Zásadní události na maloobchodním trhu, k nimž došlo v posledních letech, a základní trendy vývoje lze charakterizovat následovně:

- prakticky útlum užívání úzkopásmového přístupu k síti Internet v pevném místě,
- postupná orientace nabídky i poptávky na vyšší rychlosti,
- budování lokálních optických sítí alternativních operátorů,
- budování mobilních sítí UMTS, a tím zvýšení dostupnosti i kvalitativních vlastností mobilního přístupu k síti Internet,
- zavedení služeb VDSL (resp. VDSL2) od května 2011,
- založení společnosti Internethome, s.r.o., která je dceřinou společností společnosti O2 Czech Republic a.s. - akvizice (aktuálně 18) lokálních WiFi operátorů, ve kterých bude tato společnost zřejmě pokračovat i v následujícím období; společnost O2 Czech Republic a.s. (resp. společnost Internethome, s.r.o.) stala poskytovatelem s nejvyšším počtem WiFi přístupů,
- září 2011 - společnost UPC Česká republika, s.r.o. navyšuje přenosové rychlosti, nejvyšší nabízený tarif je až 120 Mbit/s download s uploadem až 10 Mbit/s,
- září 2012 – navyšování maximálních dostupných rychlostí xDSL v síti společnosti O2 Czech Republic a.s. až na 40 Mbit/s,
- září 2013 – navyšování maximálních dostupných rychlostí v síti společnosti UPC Česká republika s.r.o. až na 240 Mbit/s
- zvyšující se penetrace vybavení domácností počítačem a počet domácností s přístupem k síti Internet – což je dáno zvyšující se poptávkou po aplikacích využívajících přístup k síti Internet.

Následující grafy dokumentují vývoj zvyšujícího se využití Internetu a vysokorychlostního Internetu.

Graf č. 1: Domácnosti v ČR s připojením k Internetu (% všech domácností)

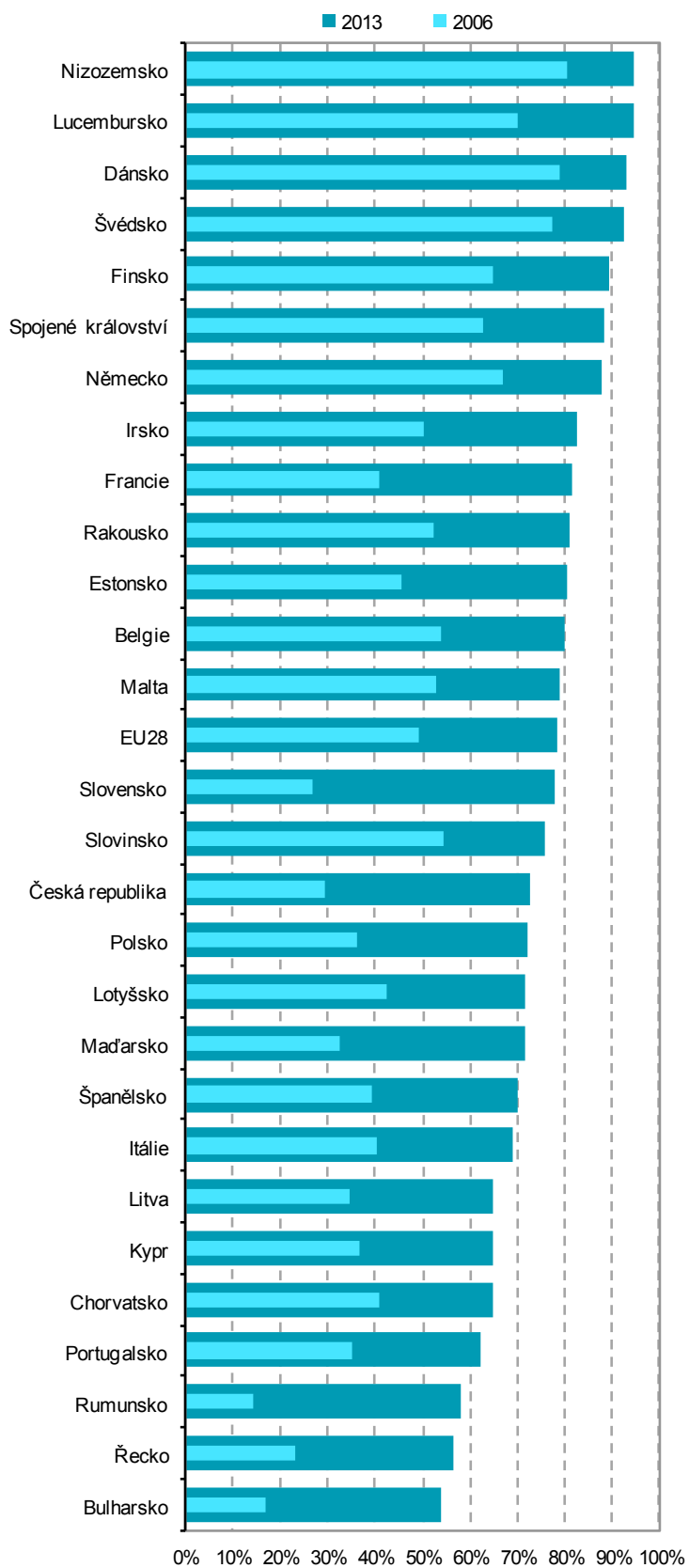
Zdroj: Český statistický úřad, 2014

Ke konci roku 2013 došlo v ČR k dalšímu nárůstu počtu domácností s připojením k síti Internetu respektive i k růstu počtu domácností s vysokorychlostním přístupem k síti Internetu. Celková penetrace přístupu k síti Internetu oproti předcházejícímu roku vzrostla u domácností o 2 p.b. na 67 %. Podíl domácností vybavených vysokorychlostním připojením k síti Internetu rovněž vzrostl o 1 p.b. na 64 %. Vybavenost domácností připojením k síti Internetu si tak nadále udržuje růstový trend.

Z mezinárodního srovnání z roku 2013 (Graf č. 2) vyplývá, že se ČR, co se týče připojení k síti Internetu na domácnost, pomalu přibližuje úrovni průměru EU-28. Konkrétně v tomto ukazateli ČR za tímto průměrem zaostává přibližně o 5 p.b., přitom v roce 2010 v ČR byl tento ukazatel o 9 p.b. nižší než průměr EU-28.

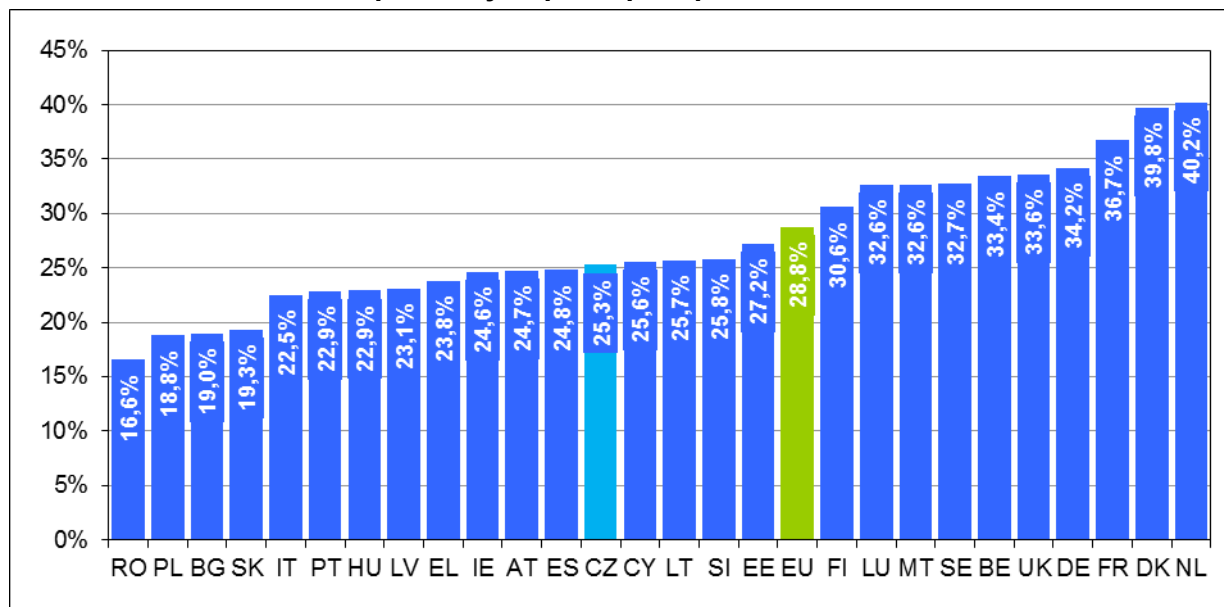
Graf č. 2: **Mezinárodní srovnání: Domácnosti s připojením k síti Internet, 2013**
 (% všech domácností v dané zemi*)

*pouze domácnosti, kde žije alespoň jedna osoba ve věku 16 – 74 let
 Zdroj: Český statistický úřad, Eurostat 2014

Obdobné závěry lze učinit i z údajů Evropské komise za rok 2012 (viz Graf č. 3). Tyto údaje jsou každoročně sbírány pro účely [Digital Agenda Scoreboard](#). Z tohoto srovnání taktéž vyplývá skutečnost, že penetrace širokopásmových přístupů v pevném místě je v ČR pod průměrem členských států EU, a to konkrétně o 3,5 p.b.

Graf č. 3: Penetrace širokopásmových přístupů v pevném místě, leden 2013

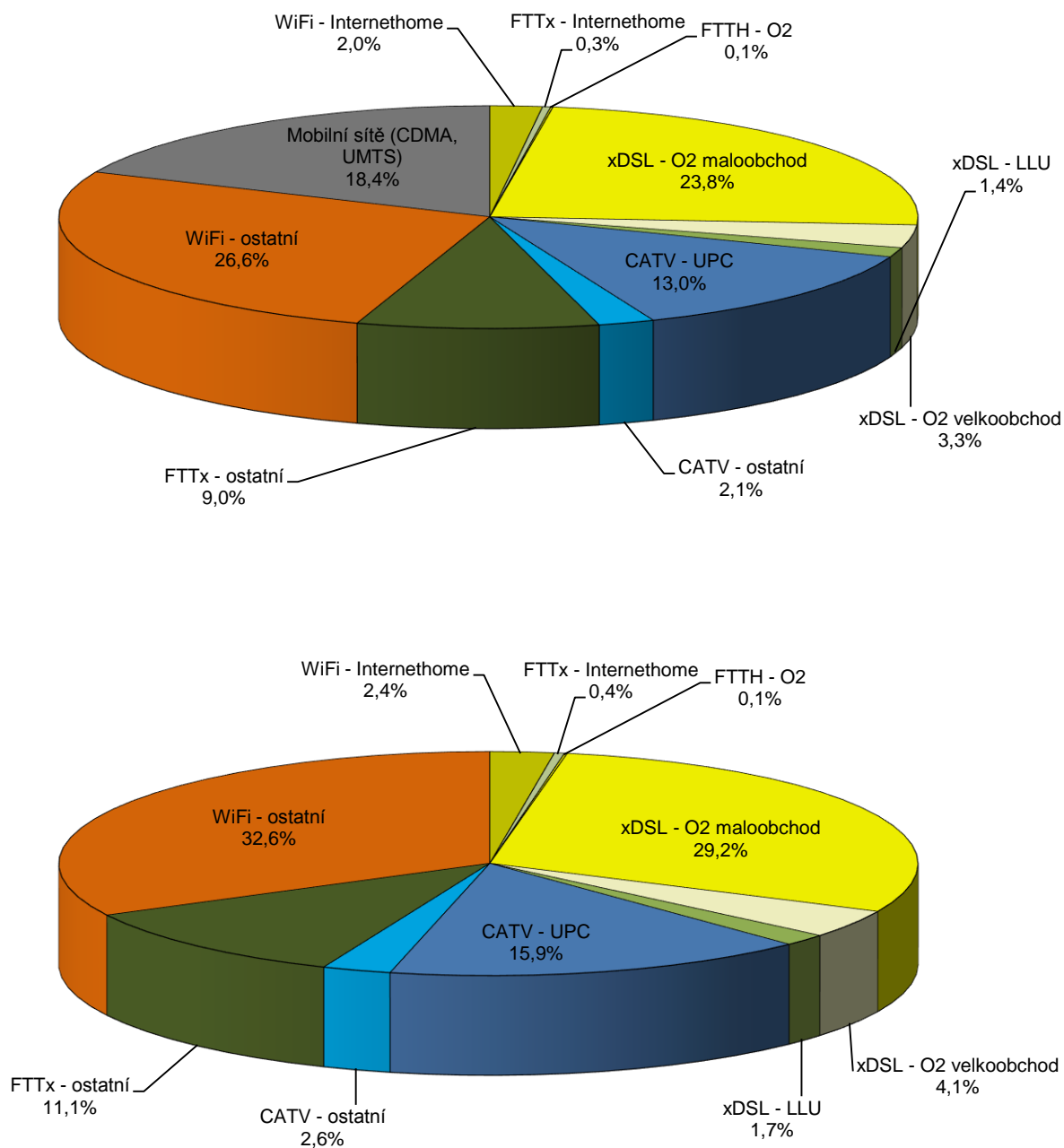

Zdroj: European Commission 2013

Na podporu dalšího rozvoje vysokorychlostního připojení k síti Internet schválila vláda České republiky 19. ledna 2011 státní politiku v elektronických komunikacích pod názvem Digitální Česko a poté, dne 20. března 2013, aktualizovanou verzi tohoto dokumentu Digitální Česko v. 2.0. Cílem je zajistit do roku 2013 dostupnost služby přístupu k vysokorychlostnímu Internetu s přenosovou rychlostí minimálně 2 Mbit/s ve všech obydlených lokalitách ČR a minimálně 10 Mbit/s ve městech. Následně pak do roku 2015 zajistit ve venkovských sídlech dostupnost této služby s přenosovou rychlostí na úrovni minimálně 50 % průměrné rychlosti ve městech, přitom 30 % domácností a firem by mělo mít dostupnost k připojení minimálně 30 Mbit/s.

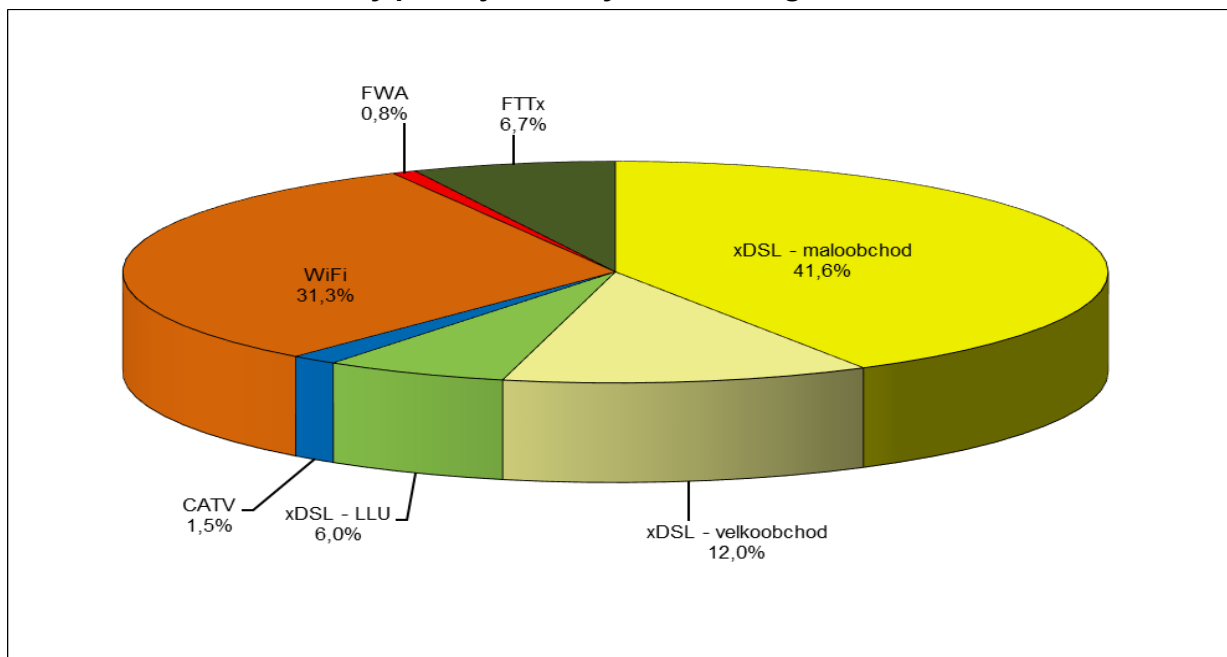
Aktuální situace na maloobchodním trhu z pohledu velikosti podílu jednotlivých technologií služeb širokopásmového přístupu je znázorněna na následujícím grafu.

Graf č. 4: Podíly širokopásmových přístupů k síti Internet využívaných maloobchodními zákazníky podle jednotlivých technologií k 30. 6. 2013

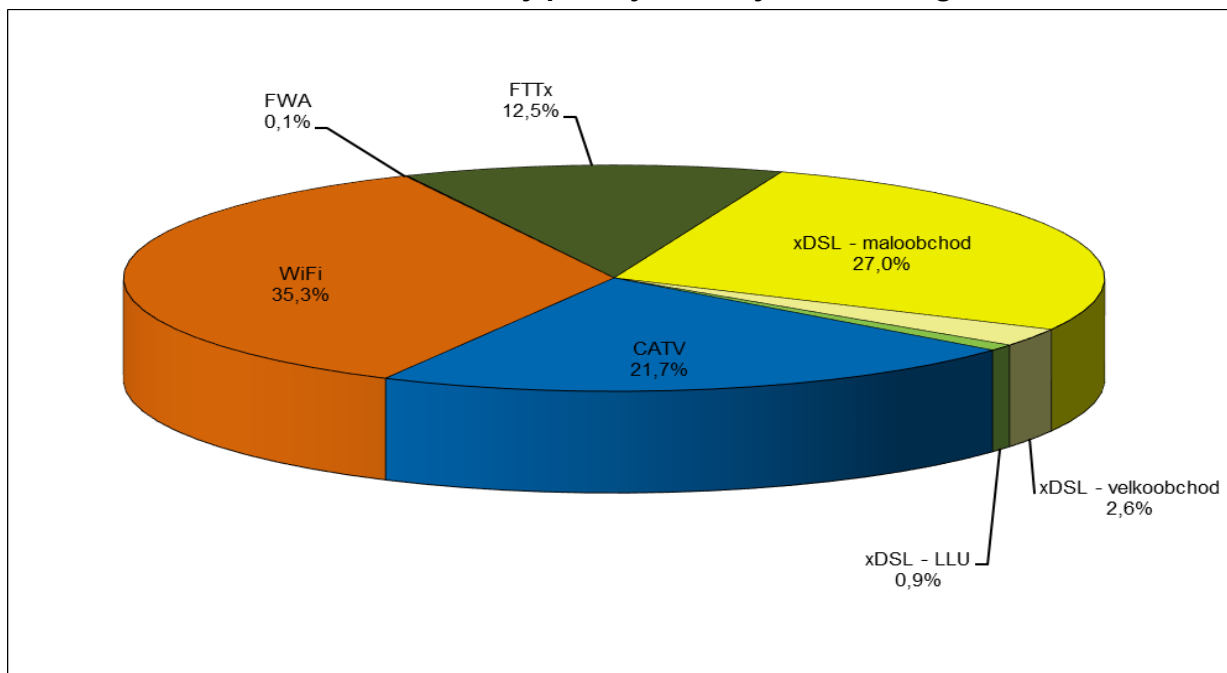
Zdroj: ČTÚ, 2013

Graf č. 4a: Podíly širokopásmových přístupů k síti Internet využívaných firemními maloobchodními zákazníky podle jednotlivých technologií k 30. 6. 2013

Zdroj: ČTÚ, 2013

Graf č. 4b: Podíly širokopásmových přístupů k síti Internet využívaných rezidentními maloobchodními zákazníky podle jednotlivých technologií k 30. 6. 2013

Zdroj: ČTÚ, 2013

Pozn. Úřad nemá k dispozici údaje o zákaznících využívajících mobilní technologie v členění na firemní a rezidentní zákazníky, proto grafy č. 4a a 4b neobsahují podíl mobilních technologií CDMA a UMTS. Navíc celkové podíly na trhu včetně přístupů v mobilních sítích jsou v analýze přiloženy pro ilustraci a jejich zahrnutí do dvou výše uvedených grafů není podstatné, a to zejména vzhledem k jejich nezahrnutí do maloobchodního trhu. Dle názoru Úřadu by uvedení mobilních přístupů do těchto grafů bylo zavádějící vzhledem k tomu, že např. větší firmy mohou mít jeden přístup k síti Internet prostřednictvím pevné sítě (tzn. 1 přístup) a k tomu by mohli zaměstnanci této firmy používat až několik přístupů prostřednictvím mobilní sítě.

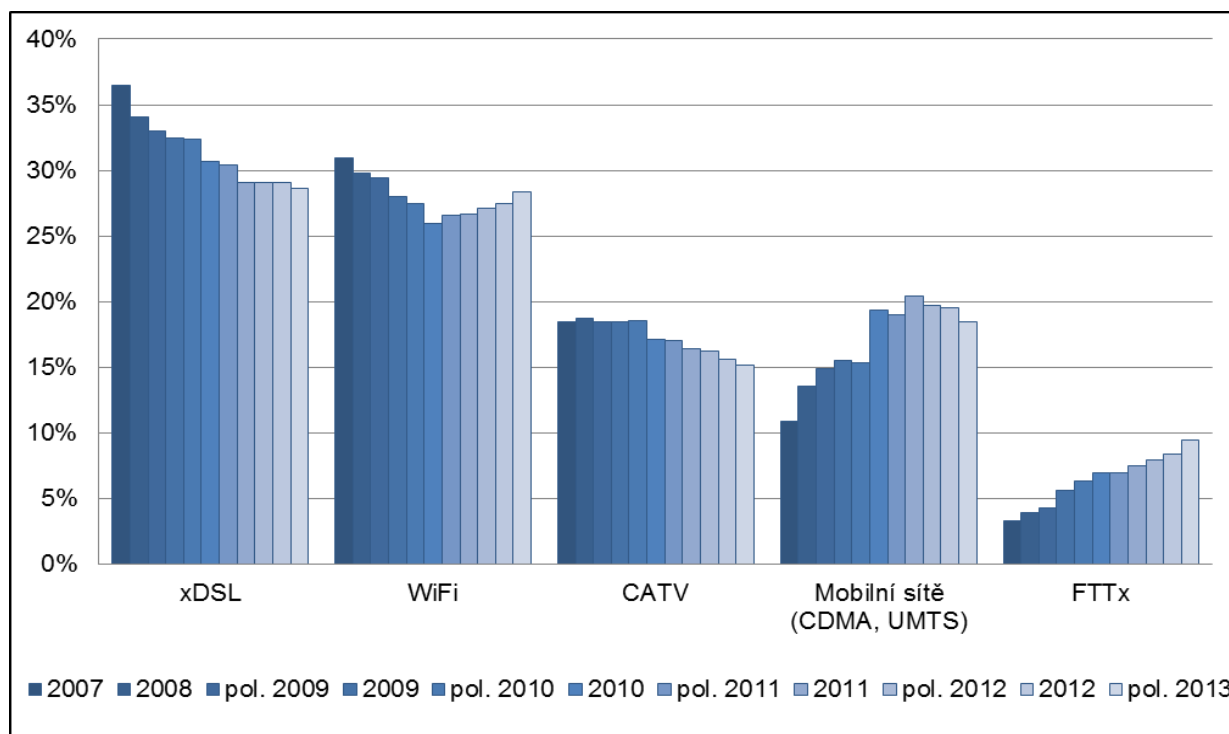
Z výše uvedených grafů vyplývá, že technologie xDSL je nejvyužívanější technologií na nerezidentním segmentu, a to i na úkor technologie FTTx, což je způsobeno zejména tím,

že sítě FTTx nejsou na trhu zatím tolik rozšířeny. WiFi přístupy mají na obou segmentech (rezidenti/nerezidenti) tržní podíl přesahující 30 %, zatímco služby prostřednictvím CATV jsou využívány především rezidentními zákazníky a jejich podíl na segmentu nerezidentů je pouze 1,5 %. To je způsobeno zejména tím, že původní účel CATV sítí, tedy šíření televizního vysílání, bylo určeno výhradně pro domácnosti, tedy pro segment rezidentů. Z toho vyplývá, že sítě CATV byly budovány zejména na sídlištích velkých měst a jiných hustě osídlených oblastech.

Relativně vysoký podíl WiFi přístupů na nerezidentním segmentu může být způsoben zejména tím, že do tohoto segmentu jsou pro sběr dat započítávány i fyzické podnikající osoby. Tento tržní podíl pak přibližně odpovídá výsledkům provedeného průzkumu, pokud budeme uvažovat kategorii „WiFi“ připojení spolu s kategorií „bezdrátové připojení“ (fixed wireless access v licencovaných pásmech) jako celek (viz strana 4 přílohy č. 1 - otázka č. 1).

Z hlediska využívaných technologií pro poskytování služeb širokopásmového přístupu je zřejmé, že nejvíce zastoupené technologie jsou xDSL a WiFi přístupy. Jak ukazuje Graf č. 5, nejrychleji rostoucími jsou FTTx přístupy, ačkoliv jejich absolutní podíl na porovnávaných technologiích je prozatím nízký. Tento vývoj je v souladu s očekáváním Úřadu i s trendem v jiných zemích EU, kde také dochází k rozvoji optických sítí a. Z dostupných údajů je též zřejmé, že přístupy prostřednictvím technologie WiFi si na trhu udržují stále stabilní tržní podíl a v posledních obdobích dochází i k růstu jejich tržního podílu. To je důkazem toho, že si tyto přístupy, i přes konkurenci ostatních infrastruktur a technologií, nacházejí na trhu stále uplatnění. Relativně stabilní v čase zůstával tržní podíl širokopásmových přístupů prostřednictvím sítí kabelové televize (CATV), i když, jak je patrné z uvedeného grafu, v posledních obdobích dochází k poklesu tržního podílu těchto přístupů na úkor jiných technologií.

Graf č. 5: Vývoj podílů širokopásmových přístupů podle jednotlivých technologií na maloobchodním trhu

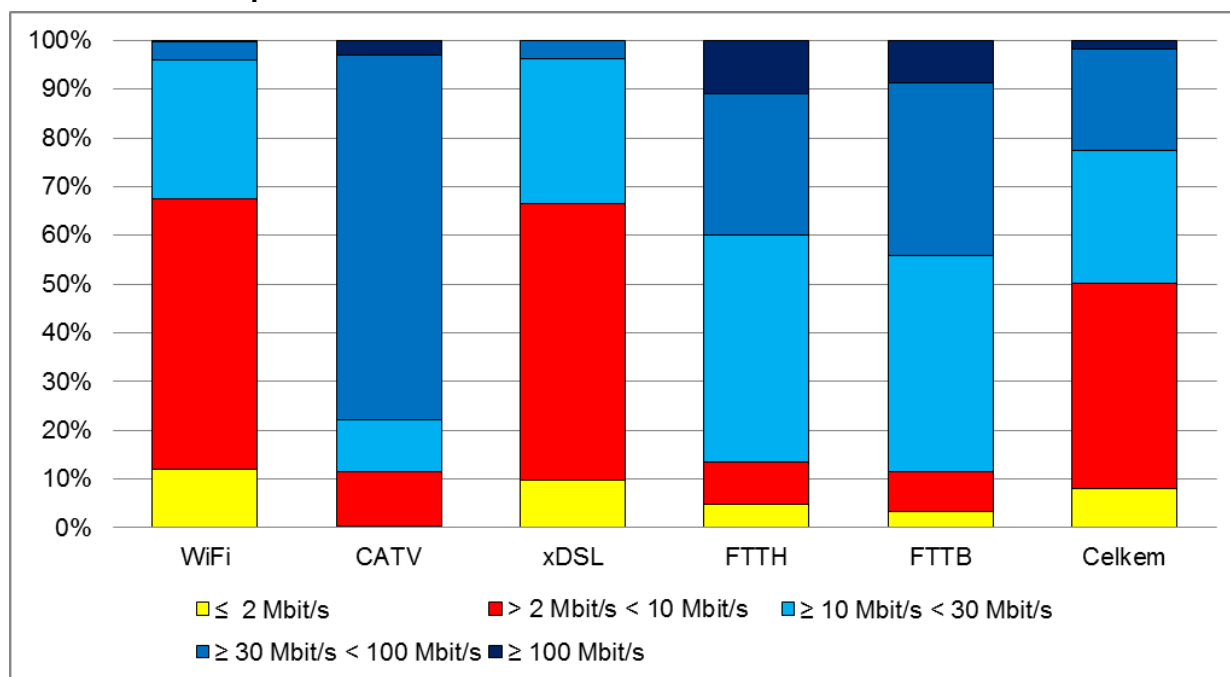
Zdroj: ČTÚ, 2013

Nejrychleji rozvíjejícími se přístupy za sledované období jsou mobilní a FTTx přístupy. Síť FTTx znamenají pro uživatele nejvyšší možnou kvalitu připojení a jsou proto uživateli stále více preferované. Z výše uvedeného grafu dále vyplývá skutečnost, že v posledních dvou

období dochází k poklesu tržního podílu přístupů (i k poklesu počtu přístupů v absolutních číslech) prostřednictvím mobilních sítí. Důvodem tohoto snižování je pokles v poptávce po mobilních přístupech poskytovaných nezávisle na hlasových službách (datové karty, modemy apod.), které jsou trvale využívány uživateli a zpoplatněny paušálními měsíčními tarify, na úkor aktivních SIM karet, které využívají přístup k síti Internet spolu s hlasovými službami a které umožňují trvalý přístup k síti Internet.

Z hlediska nominální poskytované rychlosti, jako jednoho z hlavních ukazatelů technických charakteristik jednotlivých přístupů (byť není rozhodující pro všechny uživatele), dokládají následující grafy (Graf č. 6, Graf č. 7, Graf č. 8, a Graf č. 9) trvalý trend navyšování nabízených rychlostí u všech technologií.

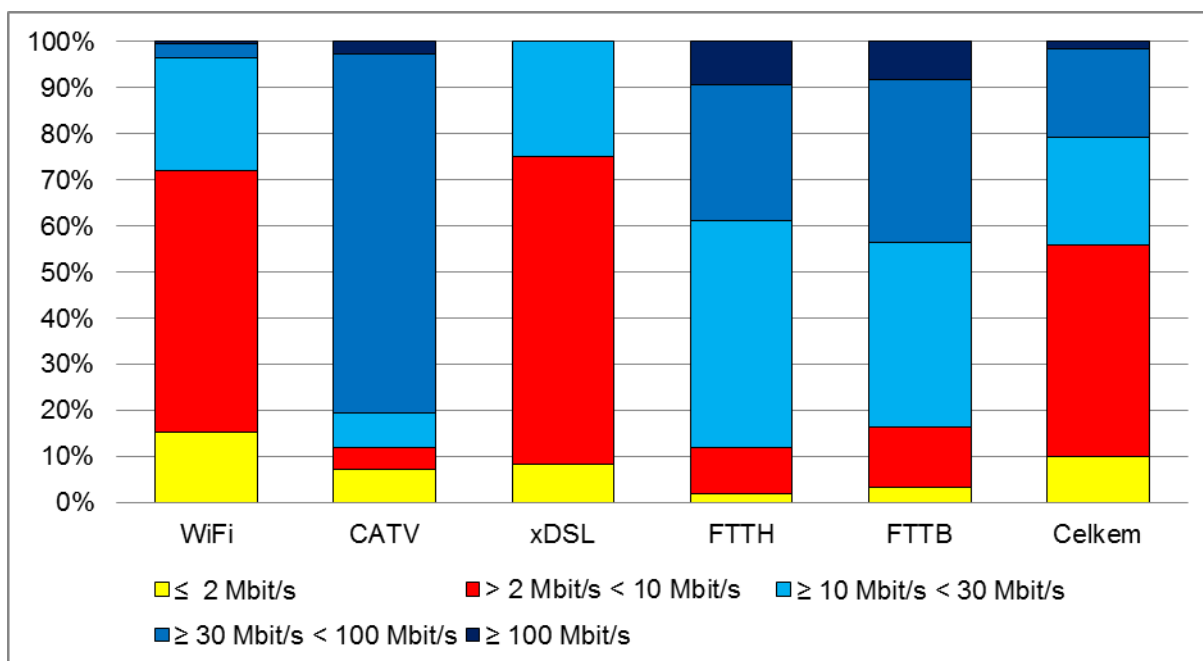
Graf č. 6: Podíl jednotlivých rychlostí širokopásmových přístupů na maloobchodním trhu v pololetí roku 2013

Zdroj: ČTÚ, 2013

Pozn.: Technologie DSL u jiných poskytovatelů než O2 Czech Republic a.s. – kategorie >2 Mbit/s, <10 Mbit/s zahrnuje také 2 Mbit/s přístupy, nicméně jedná se o pouze zanedbatelný počet.

Graf č. 7: Podíl jednotlivých rychlostí širokopásmových přístupů na maloobchodním trhu na konci roku 2012

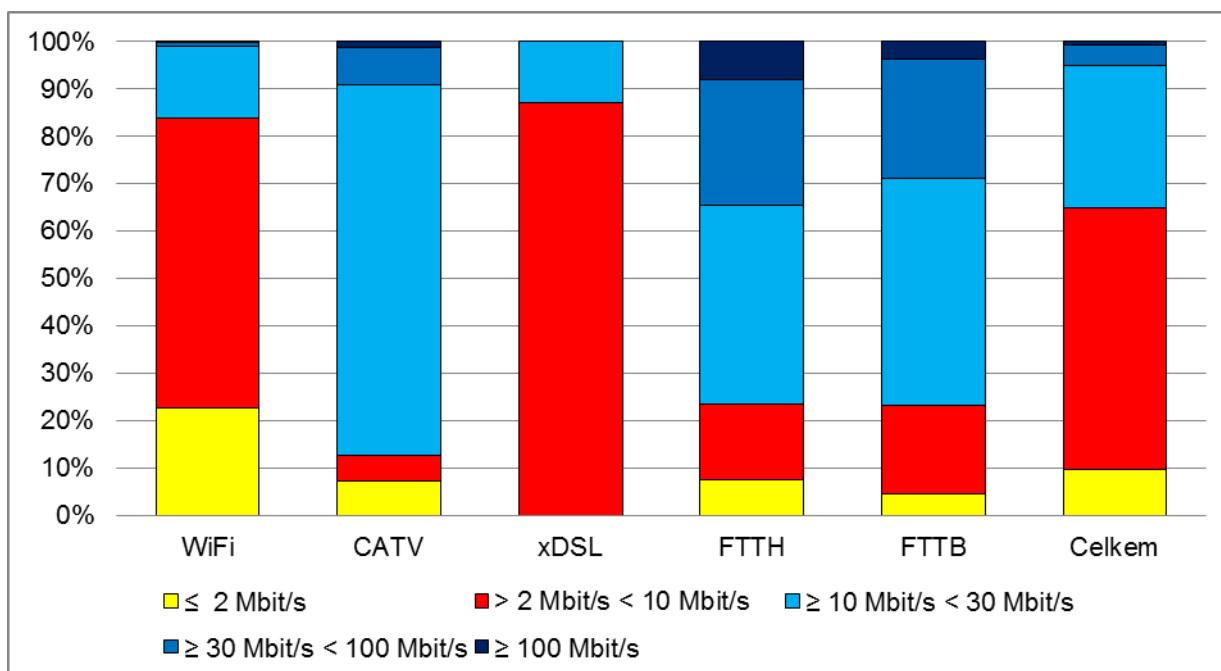

Zdroj: ČTÚ, 2013

Pozn.: Technologie xDSL zahrnuje nově (oproti předchozím obdobím) rozdělení i v kategorii ≤ 2 Mbit/s.

Enormní růst podílu kategorie od 30 do 100 Mbit/s u sítě CATV je způsoben změnou nabízených rychlostí společnosti UPC Česká republika s.r.o. na konci roku 2011, která se promítla v údajích již za pololetí 2012. Nejnižší nabízený tarif společnosti UPC Česká Republika s.r.o. (pokud nebudeme uvažovat tarif Internet 2M – 2 Mbit/s download a 512 kbit/s upload, který společnost aktivně na svých Internetových stránkách neuváděla) byl 30 Mbit/s download a 1 Mbit/s upload. Společnost UPC Česká Republika s.r.o. nabízí od září 2013 nové tarify o rychlostech 5, 40, 120 a 240 Mbit/s.

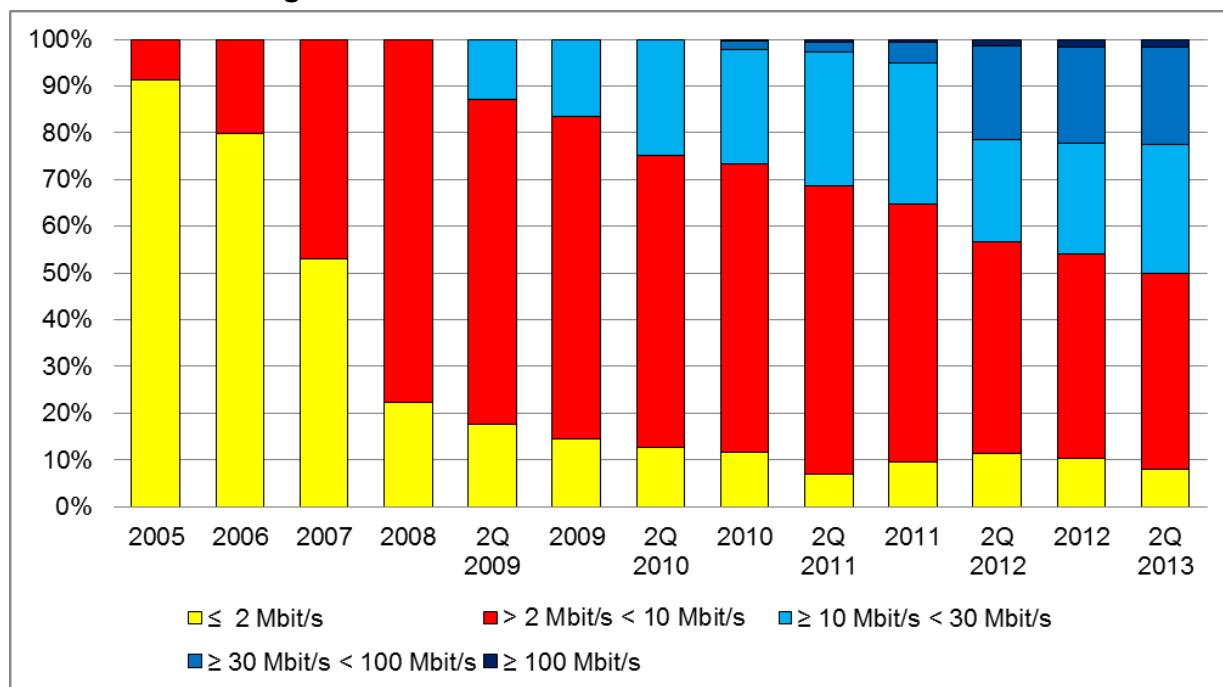
Graf č. 8: Podíl jednotlivých rychlostí širokopásmových přístupů na maloobchodním trhu ke konci roku 2011

Zdroj: ČTÚ, 2012

Pozn.: Technologie DSL u jiných poskytovatelů než O2 Czech Republic a.s. – kategorie >2 Mbit/s, <10 Mbit/s zahrnuje také 2 Mbit/s přístupy, nicméně jedná se o pouze zanedbatelný počet.

Graf č. 9: Vývoj podílů jednotlivých rychlostí širokopásmových přístupů na maloobchodním trhu v období 2005 až pololetí 2013 celkem za všechny technologie

Zdroj: ČTÚ, 2013

Pozn.: 1) Technologie DSL u jiných poskytovatelů než O2 Czech Republic a.s. – kategorie >2 Mbit/s, <10 Mbit/s zahrnuje také 2 Mbit/s přístupy, nicméně jedná se o pouze zanedbatelný počet.

2) V grafu se vyskytují do roku 2008 pouze dvě škály, neboť do roku 2008 byly sledovány rychlosti pouze v intervalech pod 2 Mbit/s a nad 2 Mbit/s, od roku 2009 došlo k rozšíření sledovaných rychlostních intervalů (pod 2 Mbit/s, 2–10 Mbit/s a nad 10 Mbit/s). Od konce roku 2010 došlo k dalšímu rozšíření sledovaných rychlostních intervalů, a to o sledování rychlostí od 10 do 30 Mbit/s, od 30 do 100 Mbit/s a nad 100 Mbit/s.

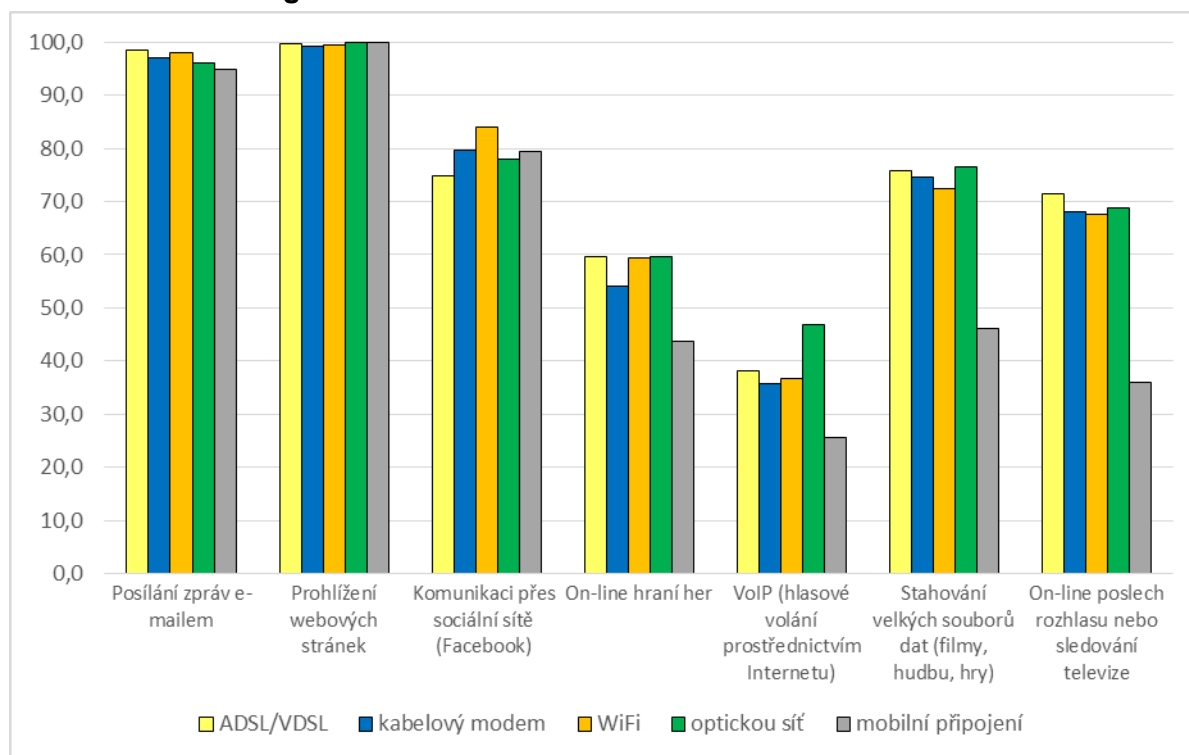
Úřad se v rámci hodnocení aktuální situace na maloobchodním trhu dále zabýval otázkou struktury aplikací, pro které koncoví uživatelé širokopásmový přístup k síti Internet využívají, podle jednotlivých technologií řešení širokopásmového přístupu. Průzkum trhu, provedený v únoru 2014, ukázal mimo jiné i následující výsledky, které dokumentuje Graf č. 10.

Pro přístupy ADSL, CATV, WiFi a FTTH je struktura využívaných aplikací velmi podobná a pouze uživatelé přístupu prostřednictvím mobilních sítí využívají v obdobné míře jako uživatelé ostatních technologií v podstatě pouze jen první tři aplikace. Znamená to, že i uživatelé WiFi přístupů používají přístup k síti Internet také pro aplikace, které jsou náročnější na kvalitativní charakteristiky připojení (např. online sledování televizního vysílání, hraní online her nebo stahování většího objemu dat). Zároveň je z grafu patrné, že aplikace vyžadující vyšší kvalitativní charakteristiky používá v průměru 60 až 70 % ze všech uživatelů u jednotlivých technologií. U mobilního připojení je to pouze kolem 40 % uživatelů.

Srovnatelná míra využití jednotlivých aplikací u jednotlivých technologií je významná z důvodu zkoumání zastupitelnosti širokopásmového přístupu z pohledu koncového spotřebitele.

Graf č. 10: Využití jednotlivých aplikací přístupu k síti Internet podle jednotlivých technologií

Zdroj: ČTÚ na základě výsledků průzkumu trhu provedeného agenturou STEM/MARK, únor 2014

2.1.2.1 Definice maloobchodního trhu širokopásmového přístupu – použité infrastruktury, technologie, služby a aplikace

Úřad v první fázi věcného vymezení relevantního trhu vycházel z jednotlivých způsobů realizace širokopásmového přístupu na maloobchodním trhu. Maloobchodní službu širokopásmového přístupu definoval jako širokopásmový přístup umožňující přenos dat v obou směrech, jehož jmenovitá přenosová rychlost směrem ke koncovému uživateli (download) činí alespoň 256 kbit/s a tento přístup je trvale dostupný. Tato rychlost umožňuje pro potřeby věcného vymezení trhu oddělit úzkopásmové přístupy od přístupů širokopásmových a zohlednit tak i významný segment širokopásmových přístupů s rychlostmi do 2 Mbit/s⁶.

Stanovení minimální přenosové rychlosti pro širokopásmový přístup vychází též z pracovních dokumentů a definic OECD/ICCP/CISP, kde jsou projednávány a schvalovány jednotné postupy pro sledování a hodnocení aktuálního stavu a vývoje širokopásmových sítí a služeb. Přijaté postupy a definice jsou většinou akceptovány a užívány i dalšími mezinárodními institucemi včetně Evropské komise. V současné době se za širokopásmový přístup používá přístup s minimální nominální přenosovou rychlostí 256 kbit/s ve směru ke koncovému uživateli (download)⁷.

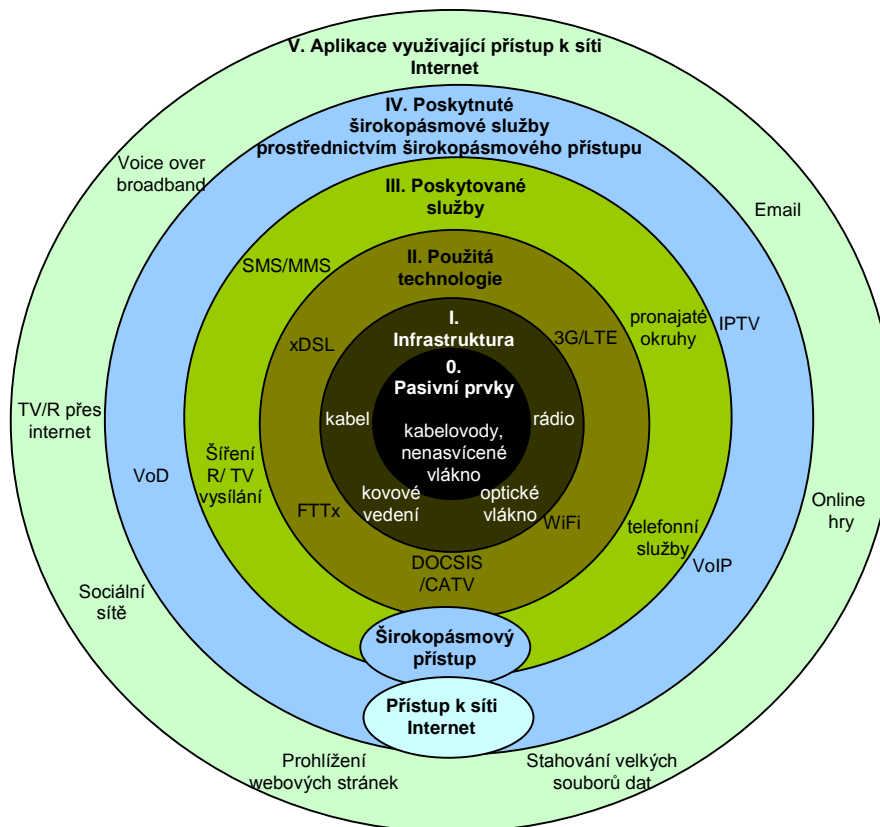
Širokopásmový přístup lze realizovat pomocí různých technologií, které jsou použité na různých infrastrukturách sítí elektronických komunikací. Tyto technologie jsou využívány jak v přístupových, tak v páteřních sítích. Přístupové technologie zahrnují obvykle „nizkokapacitní“ přenosové prostředky, zatímco páteřní sítě zahrnují „vysokokapacitní“ přenosové prostředky,

⁶ Podíl těchto přístupů na maloobchodním trhu činí přibližně 10% (při nezahrnutí mobilních přístupů).

⁷ Uvedeno např. v dokumentech OECD DSTI/ICCP/CISP(2009)3 – Indicators of Broadband Coverage, DSTI/ICCP/CISP(2009)13 – Wireless Broadband Indicator Methodology nebo OECD Broadband Subscriber Criteria (2010).

neboť páteřní sítě v sobě sdružují jednotlivé širokopásmové přístupy z jednotlivých přístupových sítí.

Obr. č. 1: **Hierarchický model vazeb mezi infrastrukturou – sítěmi elektronických komunikací a širokopásmovým přístupem, služeb nabízených na základě širokopásmového přístupu a aplikací využívajících přístup k síti Internet**

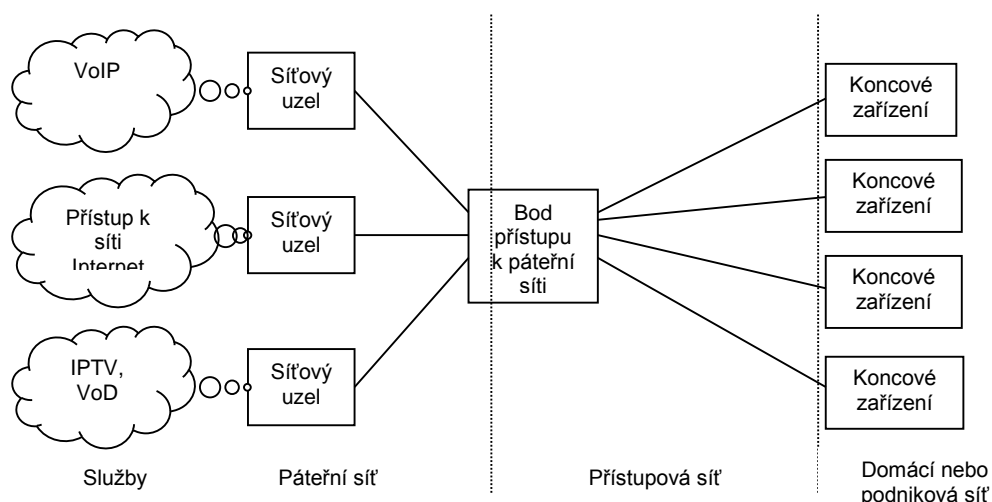

Zdroj: ČTÚ, 2011

Obr. č. 1 zobrazuje hierarchické vazby mezi jednotlivými trhy. Vrstvy I a III přitom zahrnují prvky elektronických komunikací, které jsou předmětem zkoumání v rámci analýz relevantních trhů. Vrstva I definuje infrastruktury použité v přístupových sítích, které mohou být shledány součástí relevantního trhu č. 4 – velkoobchodní fyzický přístup (v rámci tohoto trhu mohou být ukládány také povinnosti na prvky zahrnující také vrstvu 0, tj. pasivní prvky nutné k vybudování infrastruktury sítí elektronických komunikací, jako jsou kabelovody nebo chráničky). Další trhy znázorňuje vrstva III, která zahrnuje i trh č. 5 – velkoobchodní širokopásmový přístup. Vrstva II představuje použité technické prostředky – technologie, určené pro služby širokopásmového přístupu na trhu č. 5. Vrstva IV představuje služby poskytované prostřednictvím širokopásmového přístupu a vrstva V aplikace, které uživatelé využívají prostřednictvím přístupu k síti Internet. Tyto aplikace motivují koncové uživatele poptávat službu přístupu k síti Internet.

Pojem širokopásmový přístup se vztahuje k širokopásmovým (vysokorychlostním) přenosovým službám. Základem je přenosová kapacita, která je jednotlivým uživatelům poskytována na příslušném koncovém zařízení. Širokopásmový přístup zahrnuje nejen koncové zařízení a přenos dat v přístupové síti, ale i přenos dat v páteřní síti. Na obrázku č. 2 je zobrazen obecný model komunikace prostřednictvím širokopásmového přístupu. Koncová zařízení zajišťují přenos dat do/z bodů sítě, kde jsou agregována nebo sdružována do vysokokapacitních spojů, které jsou připojeny k síti Internet nebo umožňují jiné služby poskytované prostřednictvím širokopásmového přístupu.

Obr. č. 2: **Model komunikace prostřednictvím širokopásmového přístupu**

Zdroj: ČTÚ, 2011

Na straně 29 Vysvětlujícího memoranda⁵ jsou jako tři běžné základní formy přístupu k síti Internet uvedeny: „(i) vytáčená (dial-up) služba, (ii) služby širokopásmové s použitím technologií digitálního účastnického vedení (DSL) (nebo jiných analogických technologií) či kabelových modemů a dále (iii) vyhrazený přístup.“

Vytáčený (dial-up) přístup k Internetu je v ČR v současné době využíván pouze několika tisíci uživateli, což je v porovnání s více než 2 mil. uživatelů širokopásmového přístupu k síti Internet zanedbatelný počet. Další z výše uvedených základních forem, a to vyhrazený přístup k síti Internet, je v případech, kdy splňuje podmínky definice pronájmu přenosových kapacit podle věcného vymezení relevantního trhu č. 6, analyzován v rámci tohoto trhu. Úřad proto tyto dvě základní formy přístupu k síti Internet nepovažuje za nutné zkoumat v rámci analýzy trhu č. 5. Tento závěr je i v souladu s předpoklady uvedenými na str. 30 Vysvětlujícího memoranda⁸.

2.1.2.2 Definice maloobchodního trhu širokopásmového přístupu – vymezení základních vstupů

Služby širokopásmového přístupu k síti Internet jsou součástí souboru širokopásmových služeb, který může na maloobchodě zahrnovat i další služby. Úřad v rámci věcného vymezení bral v potaz pouze ty přístupy, na kterých je poskytována služba přístupu k síti Internet. Další služby (jako např. IPTV nebo IPVPN) jsou samostatně nabízeny pouze v počtech stovek až několika málo tisíc přístupů. Jejich nezačlenění do sledování substituce a tržních podílů tak neovlivní závěry zkoumání zastupitelnosti, neboť jejich počty jsou v celkových počtech poskytovaných přístupů zanedbatelné.

Širokopásmový přístup je nabízen na různých infrastrukturách sítě s využitím různých technologií. Zvolená technologie nebo infrastruktura pak logicky ovlivňuje i charakteristiky služeb širokopásmového přístupu (jako např. maximální možná nebo dosahovaná rychlost přenosu dat).

⁸ „Na straně poptávky se vzájemná nahraditelnost mezi úzkopásmovým a širokopásmovým přístupem k Internetu jeví jako omezená. Širokopásmový přístup má celou řadu technických vlastností, které naznačují, že určité aplikace nelze pomocí vytáčeného přístupu realizovat.“

Při vymezení maloobchodního trhu Úřad postupoval v souladu s Pokyny⁴ – částí 2.2.1, článkem 44⁹. Proces definování trhu relevantního produktu nebo služby je proto zahájen definováním souboru služeb, které využívají spotřebitelé pro stejné účely (koncové užití).

Úřad proto nejprve na maloobchodním trhu identifikoval způsoby poskytování širokopásmového přístupu k síti Internet, resp. technologie používané v přístupových sítích, a to prostřednictvím:

- a) účastnických kovových vedení využívající technologii xDSL,
- b) optických vláken (FTTx),
- c) sítí kabelové televize (CATV),
- d) rádiových sítí v licencovaných frekvenčních pásmech (FWA, WiMax),
- e) rádiových sítí v nelicencovaných frekvenčních pásmech (WiFi),
- f) satelitu,
- g) silnoproudých vedení (PLC),
- h) mobilních sítí založených na technologiích CDMA, UMTS a LTE.

Pro zkoumání zastupitelnosti mezi jednotlivými způsoby širokopásmového přístupu v rámci maloobchodního trhu Úřad jako základní způsob přístupu na tomto trhu stanovil přístup prostřednictvím účastnických kovových vedení využívající technologii xDSL a přístup prostřednictvím optických vláken FTTx (dále jen „základní vstupy“).

Stanovení základních vstupů Úřad provedl v souvislosti s provázáním analýzy relevantního trhu č. 5 s analýzou trhu č. 4 (provedenou ve 2. kole analýz relevantních trhů), kde byly uvedené síťové infrastruktury shledány jako základní vstup. Maloobchodní služby přístupu k síti Internet jsou přitom poskytovány na infrastrukturách, které byly identifikovány právě na trhu č. 4. Výjimkou jsou pouze síť PLC a satelitní síť, které nebyly na trhu č. 4 zkoumány, neboť jejich počet je v ČR zanedbatelný. V rámci analýzy trhu č. 4 byla jako základní infrastruktura definována účastnická kovová vedení a optická vlákna. Proto služby přístupu k síti Internet na technologii xDSL a scénářích FTTx považoval Úřad za základní vstupy, a to na maloobchodním i velkoobchodním trhu.

Úřad při definování trhu (maloobchodního i velkoobchodního) v souladu s revidovaným Doporučením¹⁰ vzal do úvahy stávající stav rozvoje sítí a služeb a aplikoval přístup zaměřený na budoucnost (forward looking approach), na což klade důraz i bod 2.1 Vysvětlujícího memoranda⁵.

Pro stanovení základních vstupů Úřad vycházel z pohledu do budoucna, a to zejména s ohledem na skutečnost, že v případě účastnických kovových vedení Úřad v současné době neshledal žádné znaky jejich dalšího rozvoje ve smyslu toho, že by docházelo k jejich rozšiřování. Účastnická kovová vedení jsou významná pro uspokojení maloobchodní poptávky po širokém spektru služeb. V současné době incumbent investuje značné prostředky do technologie VDSL2, která umožňuje účastnická kovová vedení efektivněji využívat. Tyto investice (do VDSL DSLAMů) mají však spojitost nejen s kovovými vedeními, ale i s jejich budoucím částečným nahrazováním optickými sítěmi. Kovová vedení bude nutné po určité

⁹ „Podle zažitého precedenčního práva – relevantní trh produktu/služby zahrnuje všechny produkty nebo služby, které jsou dostatečně zaměnitelné nebo nahraditelné, nejen ve smyslu jejich objektivních charakteristik, v důsledku čehož jsou zvláště vhodné pro uspokojování trvalých potřeb spotřebitelů, jejich ceny nebo zamýšleného užití, ale také ve smyslu konkurenčních podmínek a/nebo struktury nabídky a poptávky na dotyčném trhu. Produkty nebo služby, které jsou vzájemně zaměnitelné jen v malé nebo relativní míře, nejsou součástí téhož trhu.“

¹⁰ Doporučení Komise ze dne 17. prosince 2007 o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci ex ante podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro síť a služby elektronických komunikací (oznámeno pod číslem K(2007) 5406 – číslo předpisu je 2007/879/ES)

dobu udržovat a provozovat vzhledem k nezbytnosti kontinuity poskytování služeb. Náklady na jejich provoz a údržbu budou stále více konfrontovány s náklady na jejich nahrazení sítěmi FTTx. V lokalitách, kde dochází nově k průmyslové a bytové výstavbě a kde v minulosti sítě s kovovým vedením nebyly vybudovány, jsou nově budovány optické sítě FTTx. Operátoři prakticky dnes již do přístupových sítí na bázi účastnických kovových vedení neinvestují. Důvodem je zejména skutečnost, že na nově budovaných FTTx sítích lze poskytovat identické služby nesrovnatelně vyšší kvality a další nové služby, které kovová vedení neumožňují.

Úřad proto konstatuje, že optické přístupové sítě FTTx jsou jednoznačně z hlediska dalšího vývoje náhradou za stávající sítě na bázi účastnických kovových vedení a považuje je tedy tímto také za základní vstup.

Úřad v současné době registruje počáteční a zatím pouze lokální rozvoj optických sítí. S ohledem na výše uvedené však došel k závěru, že při definování relevantního trhu je nutné vzít v úvahu očekávaný postupný, i když zřejmě dlouhodobý proces nahrazování stávající sítě na bázi účastnických kovových vedení optickými sítěmi FTTx. Tento předpoklad je ve shodě i se závěry vymezení relevantního trhu č. 4.

Vymezení maloobchodního trhu je v prvním kroku provedeno na základních vstupech, to je na xDSL a FTTx přístupech k síti Internet. Úřad dále zkoumal u jiných technologií přístupů možnost, zda by mohly být součástí tohoto trhu, a zkoumal proto jejich zastupitelnost na straně poptávky i nabídky k oběma základním vstupům.

2.1.2.3 Definice maloobchodního trhu širokopásmového přístupu – postup zkoumání zastupitelnosti u jiných způsobů přístupu

Na maloobchodním trhu je míra zastupitelnosti na straně poptávky určována koncovým uživatelem, je proto nutné zkoumat, zda jednotlivé technologie (resp. širokopásmový přístup k síti Internet poskytovaný prostřednictvím těchto technologií) jsou pro koncového uživatele z hlediska jejich využití shodné nebo zaměnitelné vzhledem k základním vstupům.

Úřad v předchozí kapitole vymezil jako základní vstupy maloobchodního trhu xDSL a FTTx přístupy. V případě zkoumání zastupitelnosti jiných přístupů Úřad následně porovnával zastupitelnost primárně k technologii xDSL. Zastupitelnost k FTTx přístupům zkoumal zejména vzhledem k principu forward looking approach. Tento postup vychází z aktuální situace na maloobchodním trhu, kde využití technologie xDSL převažuje.

Na rozdíl od velkoobchodní úrovně, kde Úřad zkoumal zastupitelnost především z pohledu „potenciálního“ velkoobchodního vstupu, na maloobchodním trhu Úřad zkoumal zastupitelnost zejména z pohledu poptávky koncového uživatele. Proto je možné, že v případě zkoumání maloobchodního trhu lze při stanovení substitutů dojít k jinému závěru, než při zkoumání velkoobchodního trhu.

Potenciální substituty jsou zkoumány v celém rozsahu relevantních kritérií substitucionality uvedených ve Sdělení Komise¹¹ k definici trhu, podle kterého relevantní produkt trhu *"zahrnuje všechny produkty resp. služby, které spotřebitel považuje za navzájem zaměnitelné nebo nahraditelné vzhledem k jejich vlastnostem, cenám a zamýšlenému způsobu použití"*.

---

¹¹ Sdělení Komise o definici relevantního trhu pro účely práva hospodářské soutěže Společenství (97/C 372/03)

Zkoumání zastupitelnosti na maloobchodním trhu zahrnuje:

- a) *hodnocení technických vlastností* (jako je uváděná rychlost, pokrytí, limity pro stahování dat, spolehlivost aj.),
- b) *strukturu nabídky služeb a jejich ceny* (Úřad posuzoval současné nabídky služeb poskytovatelů, jejich ceny a nabízené rychlosti),

V rámci věcného vymezení trhu posuzoval Úřad i rozdílnosti v cenových nabídkách pro danou službu, přičemž vzal do úvahy konstatování z Pokynů Komise v části 2.2.1, článku 46¹².

- c) *strukturu poptávky a chování spotřebitelů*

Úřad nechal zpracovat v průběhu února 2014 průzkum trhu, který je přílohou této analýzy jako příloha č. 1. Cílem průzkumu bylo zjistit charakter poptávky po službách přístupu k síti Internet, tzn. chování a reakce spotřebitelů na malé (5–10%), ale významné trvalé zvýšení ceny, a dále míru preference jednotlivých služeb nebo technologií, prostřednictvím kterých je nabízen přístup k síti Internet.

V následujících kapitolách se Úřad věnuje podrobněji jednotlivým způsobům (technologickým) užívaným pro poskytování služeb přístupu k síti Internet z pohledu jejich zastupitelnosti ve vztahu ke stanoveným základním vstupům.

Vzhledem k tomu, že zastupitelnost je posuzována ve vztahu k základním vstupům (xDSL a FTTx), věnuje se Úřad ve stejné struktuře také jejich popisu.

***

Širokopásmové přístupy, které Úřad v kapitole 2.1.2.2 stanovil jako základní vstupy pro maloobchodní trh (přístupy prostřednictvím technologií xDSL (ADSL a VDSL) a FTTx, považuje Úřad v dalším zkoumání maloobchodního trhu automaticky za součást tohoto trhu.

2.1.2.4 Širokopásmový přístup prostřednictvím účastnických kovových vedení využívající technologii xDSL (dále jen „xDSL přístup“)

V současné době nabízí přístup k síti Internet prostřednictvím technologie xDSL cca 20 poskytovatelů. Největším poskytovatelem je společnost O2 Czech Republic a.s. (incumbent) s více než 800 tisíci aktivními přístupy v pololetí roku 2013. Na bázi zpřístupněných účastnických kovových vedení nabízely xDSL širokopásmový přístup tři společnosti, a to T-Mobile Czech Republic a.s., GTS Czech s.r.o., Dial Telecom, a.s. (ten však již od roku 2011 služby na bázi LLU nenabízí) a podnikatel Michal Najman. Dalších sedmáct společností pak nabízí celoplošně xDSL širokopásmové přístupy na bázi velkoobchodních nabídek. Nejvýznamnějším konkurentem incumbenta je společnost T-Mobile Czech Republic a.s. s více než 100 tisíci aktivními přístupy v pololetí roku 2013 (zahrnující přístupy na bázi velkoobchodní nabídky i LLU). Celkový počet poskytnutých přístupů k síti Internet u ostatních poskytovatelů činil cca 45 tisíc. Z hlediska dalších služeb (vedle samotného přístupu k Internetu) jsou prostřednictvím technologie ADSL nabízeny služba IPTV (v současné době nabízí pouze incumbent) a služba VoIP (tu nabízí také ostatní poskytovatelé).

---

¹² „Aby se na produkty nahlíželo jako na substituty na straně poptávky, není nezbytné, aby se nabízely za stejnou cenu. Produkt nebo služba nízké kvality prodávaná za nízkou cenu by mohla docela dobře být efektivní náhradou za produkt vyšší kvality prodávaný za vyšší cenu. V tomto případě jsou důležité reakce spotřebitelů následující po relativním zvýšení ceny.“ Poznámka č. 34: „Například v případě relativního zvýšení ceny mohou spotřebitelé služby nižší kvality/ceny přejít na službu vyšší kvality/ceny, jestliže jsou náklady na přechod (zaplacený bonus) vyrovnány zvýšením ceny. Naopak, spotřebitelé produktu vyšší kvality nemohou už dále akceptovat vyšší bonus a přejdou na službu nižší kvality. V takových případech se budou produkty nízké nebo vysoké kvality jevit efektivními náhradami.“

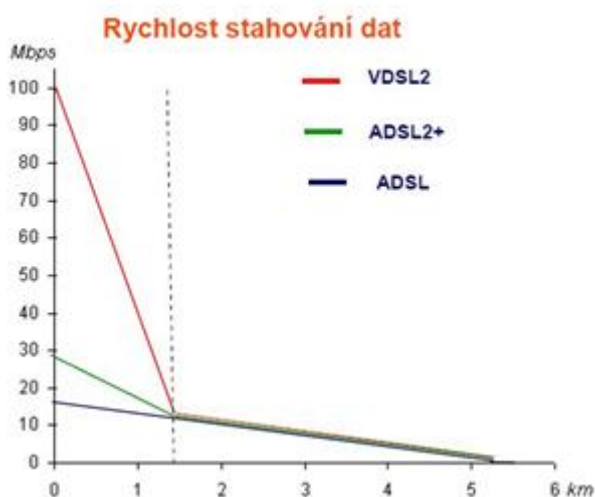
a) Hodnocení technických vlastností

Účastnické kovové vedení bylo původně určeno pro přenos frekvencí v hovorovém pásmu, a proto není pro přenos vysokých frekvencí zcela vhodné. To se v praxi u ADSL projevuje poklesem dosažitelné rychlosti se vzdáleností uživatele od ústředny (resp. DSLAMu). První a druhá verze ADSL (ADSL, ADSL2) je použitelná na vzdálenost zhruba pěti kilometrů, přičemž na konci této vzdálenosti lze dosáhnout třeba jen desetiny maximální rychlosti. Záleží přitom zejména na kvalitě vedení a použitém modemu.

Na maloobchodním trhu jsou nabízeny přístupy prostřednictvím technologie ADSL2+ s maximální dosažitelnou přenosovou rychlostí 24 Mbit/s. V praxi však bývají dosahované rychlosti podstatně nižší. Technologie VDSL umožňuje dosáhnout rychlost až 52 Mbit/s ve směru k uživateli a 6,5 Mbit/s v opačném směru, (doporučení ITU-T G.993.1). Omezení rychlosti VDSL závisí na vzdálenosti mezi modemem u koncového uživatele a ústřednou. Pro využití vyšších rychlostí než ADSL je nejzazší vzdálenost 1 200 metrů, od které klesá rychlost na úroveň 6,5 Mbit/s, respektive 1,6 Mbit/s ve směru od uživatele. Technologie VDSL2 (doporučení ITU-T G.993.2 s kmitočtovým plánem 998ADE17), kterou společnost O2 Czech Republic a.s. nabízí od května 2011, umožňuje přenosovou rychlost až 100 Mbit/s, a to na vzdálenost 500 m od ústředny. U vzdálenosti nad 1 200 m od ústředny jsou maximální rychlosti u VDSL2 a ADSL2+ totožné.

Přehled dosažitelných rychlostí u xDSL řešení je zobrazen na Obr. č. 3:

Obr. č. 3: **Dosažitelné rychlosti stahování dat technologií ADSL, ADSL2+ a VDSL2**

Úřad do technologie xDSL zahrnul pouze ty přístupy, které jsou realizované technologií xDSL z DSLAMů umístěných v uzlech stávající PSTN sítě, tedy na hlavním rozvodu ústředny (RSU nebo HOST), nebo v těch případech, kdy je vysunutý DSLAM spojený s ústřednou RSU nebo HOST stávajícím kovovým vedením. V případě, kdy je technologie xDSL realizována až za hlavním rozvodem, např. v rozvaděčích („street cabinet“), které jsou s ústřednou RSU nebo HOST spojeny optickým vláknem, jsou tyto přístupy považovány za FTTC a jsou zahrnuty do FTTx přístupů (viz kap. 2.1.2.5).

V současné době jsou xDSL přístupy nejčastěji používanou technologií na maloobchodním trhu a největší poskytovatelé poskytují své služby převážně prostřednictvím technologie ADSL či VDSL. Využití technologie ADSL je podle vyjádření společnosti O2 Czech Republic a.s. možné přibližně na 97 % jejich účastnických kovových vedení.

Od poloviny května 2011 je na maloobchodním (i velkoobchodním) trhu incumbentem uvedena nabídka přístupu prostřednictvím technologie VDSL (respektive VDSL2). Úřad

předpokládá, že v rámci časového vymezení relevantního trhu dojde k rozvoji tohoto produktu na maloobchodním trhu, přičemž však služby na bázi technologie VDSL budou poskytovány prozatím pouze z hlavních rozvodů na současných ústřednách (nejčastěji RSU). Možnost využívání vyšších rychlostí tak bude na menším počtu účastnických kovových vedení, než je tomu u současné technologie ADSL2+.

Další z řady xDSL technologií – SDSL (SHDSL) se velmi často používá pro služby pronájmu přenosových kapacit, proto není Úřadem považována za součást trhu, neboť v současné době incumbent tuto technologii používá výhradně pro služby, které byly shledány součástí trhu č. 6.

b) Struktura nabídky služeb a jejich ceny

Následující tabulky uvádí přehled vybraných maloobchodních nabídek nejvýznamnějších poskytovatelů ADSL.

Tab. č. 1: **Přehled vybraných maloobchodních nabídek nejvýznamnějších poskytovatelů ADSL a VDSL**

O2 Czech Republic a.s.

Název tarifu	Rychlost kbit/s	Maloobchodní cena v Kč bez DPH/s DPH			Agregace
		Aktivační poplatek		Cena za naked DSL	
		Se závazkem	Bez závazku		
O2 Internet Start ¹³	2048/256	0 ¹⁴	-	291,73/353	1:50
O2 Internet Start ¹⁵	2048/256	-	0	333,88/404	1:50
O2 Internet Optimal ¹³	8192/512 (VDSL 20032/2048)	0	-	417,35/505	1:50
O2 Internet Optimal	8192/512 (VDSL 20032/2048)	-	0	625,62/757	1:50
O2 Internet Aktiv ¹³	16384/768 (VDSL 40900/2048)	0	-	500,83/606	1:50
O2 Internet Aktiv	8192/512 (VDSL 40900/2048)	-	0	709,09/858	1:50

T-Mobile Czech Republic a.s.

Název tarifu	Rychlost kbit/s	Maloobchodní cena v Kč bez DPH/s DPH				Agregace
		Aktivační poplatek		Cena za měsíc	Cena za naked DSL	
		Se závazkem	Bez závazku			
Internet ADSL Standard	8192/512	-	-	399/482,79	582,50/704,83	1:50
Internet ADSL Premium	16384/768	-	-	599/724,79	660,33/799	1:50
Internet VDSL Standard	20480/2048	-	-	399/482,79	582,50/704,83	1:50
Internet VDSL Premium	40960/2048	-	-	599/724,79	660,33/799	1:50

¹³ Tarify poskytované v režimu speciální nabídky (se závazkem na 12 měsíců) s autoprolongací závazku

¹⁴ V případě použití vlastního modemu. V případě instalace koncového zařízení je účtován poplatek 210 Kč v rámci samoinstalačního balíčku respektive 2023,45 Kč v případě Základní instalace koncového zařízení, platí pro všechny aktivační poplatky napříč tarify.

¹⁵ Bezzávazkové tarify

GTS Czech s.r.o.

Název tarifu	Rychlost kbit/s	Maloobchodní cena v Kč bez DPH/s DPH				Agregace
		Aktivační poplatek		Cena za měsíc	Cena za naked DSL	
		Se závazkem	Bez závazku			
GTS internet DSL Fun	8192/512	0	1/1,2	395/474	625/750	1:50
GTS internet DSL Fun	16384/768	0	1/1,2	595/714	825/990	1:50
GTS internet DSL Profi	8192/512	0	1/1,2	995/1194	1225/1470	1:20
GTS internet DSL Profi	16384/768	0	1/1,2	1695/2034	1925/2310	1:20
GTS internet DSL Basic	20480/2048	0	1/1,2	395/474	625/750	1:50
GTS internet DSL Basic	40960/2048	0	1/1,2	595/714	825/990	1:50
GTS internet DSL Business	20480/2048	0	1/1,2	995/1194	1225/1470	1:20
GTS internet DSL Business	40960/2048	0	1/1,2	1695/2034	1925/2310	1:20

Všechny služby jsou nabízeny bez omezení přenosu dat, ke zrušení těchto omezení došlo v roce 2008. V roce 2009 společnost O2 Czech Republic a.s. (na základě nápravných opatření uložených v minulé analýze) začala nabízet také služby přístupu k síti Internet bez povinnosti odebírat současně přístup k veřejně dostupné telefonní službě – tzv. naked DSL.

Podle údajů zveřejněných na Internetovém portálu DSL.cz v lednu 2014 byla průměrná rychlost downloadu u technologie ADSL cca 6 Mbit/s¹⁶. U technologie VDSL byla naměřená rychlost downloadu přibližně 17,5 Mbit/s¹⁷. U služeb poskytovaných alternativními operátory na základě LLU byly výsledky velmi podobné přístupům v síti společnosti O2 Czech Republic a.s. Celkový průměr naměřených rychlostí pro xDSL služby činil k lednu 2014 přibližně 11,8 Mbit/s¹⁸.

¹⁶ Aritmetický průměr za měření pro technologii ADSL (8 Mbit/s a 16 Mbit/s) z tabulky č. 2.

¹⁷ Aritmetický průměr za měření pro technologii VDSL (20 Mbit/s a 40 Mbit/s) z tabulky č. 2.

¹⁸ Celkový průměr pro xDSL byl vypočítán jako aritmetický průměr z řádku „Průměr všech měření“ v tabulce č. 2.

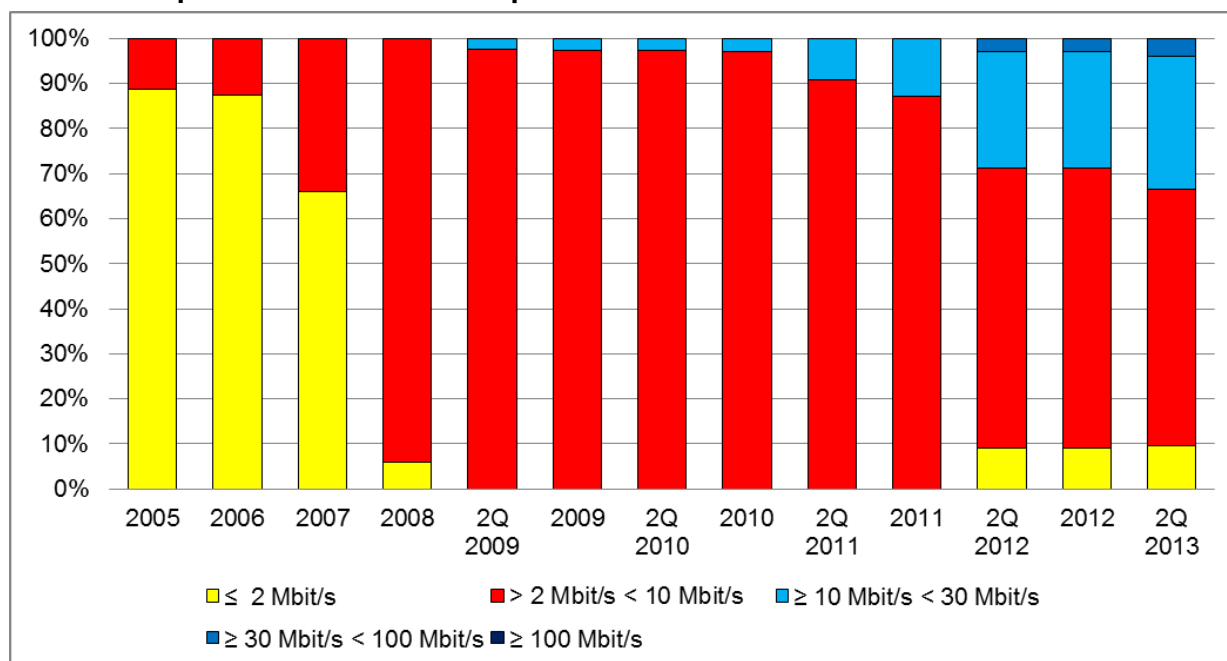
Tab. č. 2: Tabulka průměrných rychlostí v kbit/s naměřených u jednotlivých maloobchodních nabídek (jedná se o technologii ADSL v přístupové síti společnosti O2 Czech Republic a.s.)

Společnost	ADSL		VDSL	
	8 192 kbit/s (8 Mbit/s)	16 384 kbit/s (16 Mbit/s)	20 032 kbit/s (20 Mbit/s)	40 900 kbit/s (40 Mbit/s)
O2 Czech Republic a.s. (O2 Internet)	4 611	7 323	13 919	21 433
T-Mobile Czech Republic a.s.	4 572	7 785	12 658	19 650
Průměr všech měření	4 657	7 422	13 707	21 224

Zdroj: Internetový server DSL.cz – měření leden 2014

Vývoj struktury přístupů poskytovaných společností O2 Czech Republic a.s. podle rychlostí je následující:

Graf č. 11: Vývoj podílů jednotlivých rychlostí širokopásmových přístupů v síti společnosti O2 Czech Republic a.s.

Zdroj: ČTÚ, 2013

Pozn.: V grafu se vyskytují do roku 2008 pouze dvě škály, neboť do roku 2008 byly sledovány rychlosti pouze v intervalech pod 2 Mbit/s a nad 2 Mbit/s, od roku 2009 došlo k rozšíření sledovaných rychlostních intervalů (pod 2 Mbit/s, 2–10 Mbit/s a nad 10 Mbit/s). Od konce roku 2010 došlo k dalšímu rozšíření sledovaných rychlostních intervalů, a to o sledování rychlostí od 10 do 30 Mbit/s, od 30 do 100 Mbit/s a nad 100 Mbit/s.

Ve sledovaných údajích se od roku 2008 změnila struktura kategorií sledovaných rychlostí. Přístupy s rychlostí ≤ 2 Mbit/s byly započítávány do kategorie > 2 Mbit/s < 10 Mbit/s. V pololetí 2012 kategorie xDSL zahrnuje nově (oproti předchozím obdobím) rozdělení i v kategorii ≤ 2 Mbit/s.

c) Struktura poptávky a chování spotřebitelů

Technologie ADSL jako nejdostupnější forma přístupu je v současné době nejvyužívanějším způsobem přístupu k síti Internet.

Z aktuálně nabízených služeb byla k pololetí roku 2013 nejvíce (přes 50 % všech xDSL přístupů) využívána služba O2 Internet Optimal 8192/512 kbit/s (v případě VDSL 20032/2048 kbit/s) od společnosti O2 Czech Republic a.s. a služba Internet ADSL Standard 8192/512 kbit/s (v případě VDSL 20480/2048 kbit/s) od společnosti T-Mobile Czech Republic a.s.

Z údajů, které dokumentuje Graf č. 11, lze vyčíst, že nabídky xDSL přístupů o rychlosti 16 a 20, případně 40 Mbit/s využívalo v roce 2010 „pouze“ 3 % všech uživatelů xDSL přístupů a jejich počet vzrostl k pololetí roku 2013 na cca 30 %. Což lze interpretovat tak, že i když ne všichni účastníci jsou v optimální vzdálenosti od ústředny (DSLAM) pro možnost poskytnutí rychlejšího připojení (16, 20 či 40 Mbit/s), je pro většinu uživatelů současná „nižší“ rychlost dostatečná (a necítí potřebu poptávat vyšší), čemuž odpovídají i výsledky z průzkumů trhu, které si Úřad nechal zpracovat v roce 2011 a poté v únoru 2014 (viz. Příloha č. 1), kde je zřejmé, že spotřebitelé jsou zejména citliví na výši ceny. Podobný trend lze sledovat u nabídek všech poskytovatelů xDSL přístupů. Z údajů k pololetí roku 2013 je zřejmé, že změna struktury nabízených služeb společnosti O2 Czech Republic a.s., kdy začala nabízet přístupy k síti Internet prostřednictvím technologie VDSL (květen 2011), která nabízí uživatelům vyšší rychlosti downloadu (za stejnou cenu), se projevila v postupném růstu počtu přístupů v kategorii od 10 do 30 Mbit/s.

Od počátku září 2012 začala společnost O2 Czech Republic a.s., a na základě změny její referenční velkoobchodní nabídky, i společnosti T-Mobile Czech Republic a.s., a Vodafone Czech Republic a.s. nabízet rychlosti xDSL přístupů až 40 Mbit/s download a až 2 Mbit/s upload. Zrychlení se dle tiskové zprávy společnosti O2 Czech Republic a.s.¹⁹ týká 180 tisíc jejích zákazníků, kteří využívají tarify Optimal (až 20 Mbit/s) a Aktiv (až 40 Mbit/s) prostřednictvím technologie VDSL. Potenciální možný počet přípojek, na kterých bude tato rychlost dostupná, není přesně znám, společnost ovšem uvádí, že využití technologie VDSL je možné na 23 % přípojkách. Lze se tedy domnívat, že na velké části přípojek není možno vlivem starého či příliš dlouhého účastnického vedení technologii VDSL plně využít, a tudíž na těchto přípojkách nebude možno tyto nově nabízené rychlosti dosáhnout. Na základě tohoto zrychlování lze ovšem předpokládat, že s tímto dalším zvýšením nabízených rychlostí xDSL přístupů k síti Internet dojde k dalšímu nárůstu tržního podílu měřeného v počtu přístupů v kategorii od 10 do 30 Mbit/s, případně i v kategorii od 30 do 100 Mbit/s.

Využívání Internetových aplikací prostřednictvím xDSL širokopásmových přístupů u zákazníků z řad domácností (dále též „rezidentních zákazníků“) je podle provedeného průzkumu v podstatě shodné jako u technologií FTTx, CATV a WiFi. Výsledek marketingového průzkumu ukázal, že v případě relativního (max 10 %) zvýšení ceny služby za ADSL/VDSL přístup je většina rezidentních uživatelů rozhodnuta k přechodu na jiný způsob přístupu (jinou technologii). Přibližně 63 % těchto uživatelů ADSL/VDSL přístupu přitom uvedlo, že pro ně není důležitá technologie, kterou jsou připojeni k síti Internet, 38 % uživatelů uvedlo, že se rozhodují především podle ceny a rychlosti downloadu (viz strana 49 v příloze č. 1). U firemních zákazníků (dále též „business zákazníků“) je rozhodnuto přejít 76 % s tím, že pouze pro 21 % zákazníků je v případě změny důležitá a preferovaná technologie xDSL.

2.1.2.5 Širokopásmový přístup prostřednictvím optických vláken (dále jen „FTTx přístup“)

FTTx (zahrnuje tzv. FTTH, FTTB a FTTC přístup) je technologie, která nabízí přístupy s nejvyšší kvalitou na trhu. V současné době nabízí přístup k síti Internet prostřednictvím optických vláken cca 130 poskytovatelů. Nejvýznamnějšími poskytovateli jsou společnosti SMART Comp. a.s., RIO Media s.r.o., PODA a.s., STARNET s.r.o. a Dragon Internet a.s. Celkový počet FTTx aktivních přístupů k síti Internet činil v pololetí roku 2013 cca 306 tisíc.

¹⁹ [Tisková zpráva spol. O2 Czech Republic a.s. ze dne 30.8.2012](#)

Většina poskytovatelů nabízí kromě přístupu k síti Internet rovněž také telefonní služby (na bázi VoIP) a služby šíření rozhlasového a televizního vysílání prostřednictvím IP protokolu (IPTV).

Jak již bylo uvedeno v úvodu kapitoly 2.1.2, FTTx přístupy vykazují nejvyšší trend růstu (viz Graf č. 5).

a) Hodnocení technických vlastností

Současné pokrytí optickými sítěmi FTTx Úřad odhaduje na cca 16 % domácností. Postupně však počet přípojek na bázi FTTx technologie roste. Důvodem je skutečnost, že FTTx je technologie, která je schopna nabídnout přístupy s nejvyšší kvalitou na trhu. Skutečností však zůstává prozatím lokální rozvoj těchto sítí. V současné době nepřistoupil žádný z operátorů k budování optických přístupových sítí v celostátním měřítku.

Úřad identifikoval následující způsoby realizace FTTx přístupu, tzv. scénáře:

Scénář FTTH – v tomto scénáři se využívá technologie optických vláken až ke koncovému bodu sítě v prostorách koncového uživatele. Scénář FTTH může být realizován jako Point-to-Point (PtP, P2P). V tomto případě má každý uživatel vyhrazeno jedno optické vlákno, které vede od uživatele až do optického rozvaděče ODF (Optical Distribution Frame), který tvoří hranici mezi přístupovou a páteří sítí. Druhou možností je řešení typu Point-to-Multipoint (PtMP, P2MP) realizované pasivní optickou sítí PON (Passive Optical Network). Zde je provoz veden z ODF jedním vláknem do pasivního rozbočovače (splitter) a odtud samostatným optickým vláknem až ke koncovému uživateli.

Scénář FTTB – v tomto scénáři je optické vlákno přivedeno k patě budovy a odtud ke koncovému uživateli jsou využity vnitřní rozvody lokální sítě.

Scénář FTTC(N) – tento scénář zahrnuje kombinaci jak optické sítě, tak účastnického kovového vedení. Od páteří sítě z ODF k rozvaděči („street cabinet“) vedou optická vlákna a od rozvaděče ke koncovému uživateli se využívá již instalované účastnické kovové vedení. Tento scénář může být aplikován v případech, kdy budou postupně nahrazovány jednotlivé stávající úseky kovových vedení optickým vedením.

V současné době je většina FTTx přístupů (více než 90 %) poskytovaná prostřednictvím optických vláken v kombinaci s lokální sítí, kdy je optické vlákno přivedeno k patě budovy, kde navazuje místní LAN síť (na bázi Ethernetu), tedy scénář FTTB. Zbývající část přístupů je realizována jako FTTH, přičemž oba scénáře jsou téměř výhradně poskytovány prostřednictvím PON – pasivních optických sítí.

Kombinaci technologie VDSL (popř. VDSL2) s optickými sítěmi (tedy scénář FTTC) v současné době plánuje nabízet společnost O2 Czech Republic a.s. V souvislosti s poskytováním těchto služeb začala společnost O2 Czech Republic a.s. ve druhém pololetí roku 2012 ve vybraných lokalitách budovat tzv. „street cabinety“. Primárním účelem tohoto budování je zkrácení vzdáleností (délky kovového vedení) mezi účastníkem a zařízením DSLAM, díky čemuž budou služby VDSL2 dostupné širšímu okruhu zákazníků než doposud. Úřad na základě dostupných informací předpokládá, že v době časového vymezení analýzy dojde k postupnému budování tzv. „street cabinetů“, ovšem v takovém rozsahu, že do období příští analýzy nedojde k masivnímu rozšíření nabídky o tento způsob přístupu, nicméně Úřad předpokládá, že počet FTTC přístupů bude do období příští analýzy pozvolna růst.

b) Struktura nabídky služeb a jejich ceny

Následující tabulky uvádí přehled vybraných nabídek nejvýznamnějších poskytovatelů FTTx.

Tab. č. 3: **Přehled vybraných nabídek poskytovatelů přístupu k síti Internet prostřednictvím FTTx**

SMART Comp. a.s. (FTTx síť)

Název tarifu	Rychlost kbit/s (download/upload)	Maloobchodní cena v Kč (vč. DPH)		
		Aktivační poplatek		Cena za měsíc
		Se závazkem	Bez závazku	
domácnosti				
NETBOX Internet Jede	5120/5120	-	1000	250
NETBOX Internet Stačí	25600/25600	-	1000	450
NETBOX Internet Frčí	51200/51200	-	1000	550
NETBOX Internet Letí	76800/76800	-	1000	650
firmy				
NETBOX® INTERNET OFFICE	20480/2048	od 1	-	604
NETBOX® INTERNET BUSINESS	40960/4096	od 1	-	1209
NETBOX® INTERNET CORPORATE	61440/6144	od 1		2419
dále dle sjednaných parametrů (agregace 1:10)				

RIO Media a.s. (FTTH a FTTB síť)

Název tarifu	Rychlost kbit/s (download/upload)	Maloobchodní cena v Kč (vč. DPH)		
		Aktivační poplatek		Cena za měsíc
		Se závazkem	Bez závazku	
Data Extra	102400/102400	300	1000	699
Data High	51200/51200	300	1000	499
Data Light	20480/20480	300	1000	399
Data Kontakt	1024/1024	300	1000	299

Dragon Internet a.s. (FTTB síť)

Název tarifu	Rychlost kbit/s (download)	Maloobchodní cena v Kč (vč. DPH)		
		Aktivační poplatek		Cena za měsíc
		Se závazkem	Bez závazku	
FiberHome 100	102400/102400	-	380	598
FiberHome 50	51200/51200	-	380	378

Všechny služby jsou nabízeny bez omezení přeneseného objemu dat. Z uvedených tabulek je zřejmé, že rychlosti nabízené poskytovateli FTTx přístupů jsou výrazně vyšší než nabídky ADSL/VDSL přístupu, a to za srovnatelnou cenu.

Přehled průměrných rychlostí dosahovaných v sítích vybraných operátorů a struktura podílů FTTx přístupů podle rychlostí dokumentují níže uvedená tabulka a graf.

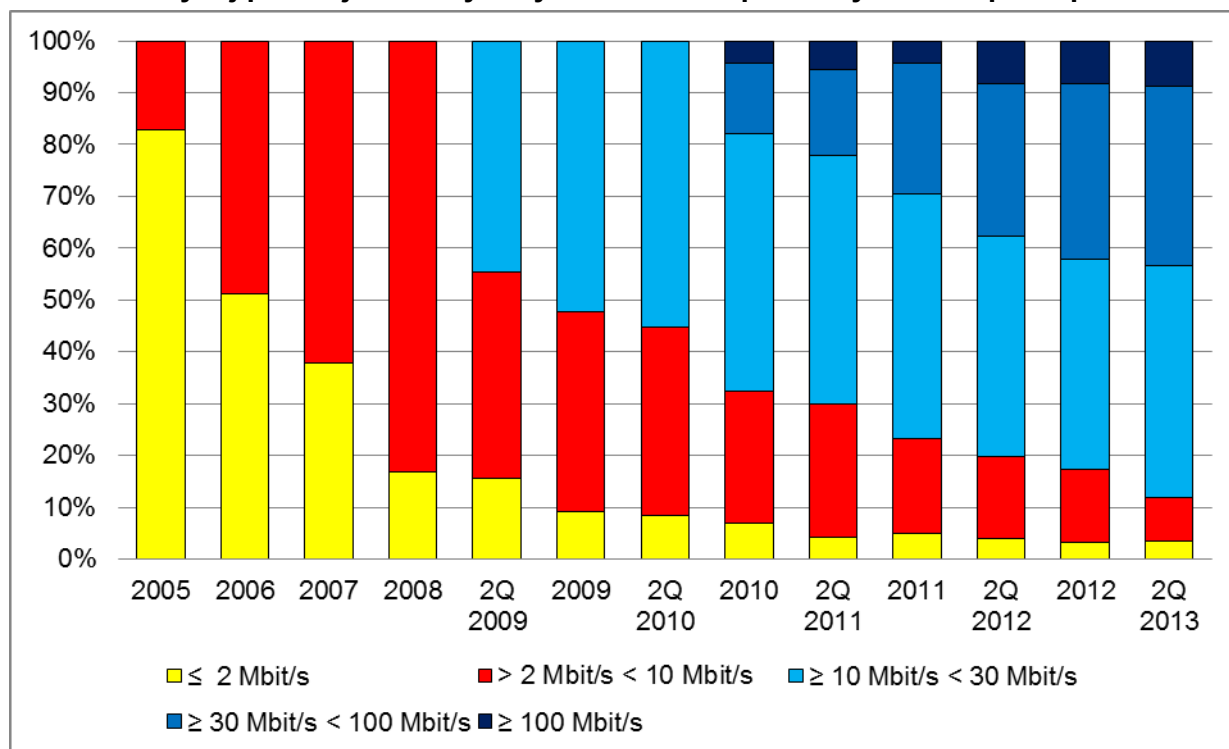
Tab. č. 4: **Tabulka průměrných rychlostí naměřených u jednotlivých maloobchodních nabídek v sítích poskytovatelů FTTx přístupů**

Společnost (sít')	rychlost v kbit/s
CentroNet, a.s. (Centrio)	23 127
Internethome s.r.o. (Internethome)	26 310
SMART Comp. a.s. (Netbox)	25 573
Poda, a.s. (Poda)	34 703
RIO Media, a.s. (RIO Media)	31 242
STARNET, s.r.o. (Starnet)	33 206
Poruba.NET	17 706
Připojení po optice celkem	23 771

Zdroj: Internetový server DSL.cz – měření leden 2014

Naměřené rychlosti u FTTx přístupů jsou nejvyšší ze všech technologií, což potvrzuje, že se jedná o nejkvalitnější způsob přístupu k síti Internet.

Graf č. 12: **Vývoj podílů jednotlivých rychlostí širokopásmových FTTx přístupů**

Zdroj: ČTÚ, 2013

Pozn.: V grafu se vyskytují do roku 2008 pouze dvě škály, neboť do roku 2008 byly sledovány rychlosti pouze v intervalech pod 2 Mbit/s a nad 2 Mbit/s, od roku 2009 došlo k rozšíření sledovaných rychlostních intervalů (pod 2 Mbit/s, 2–10 Mbit/s a nad 10 Mbit/s). Od konce roku 2010 došlo k dalšímu rozšíření sledovaných rychlostních intervalů, a to o sledování rychlostí od 10 do 30 Mbit/s, od 30 do 100 Mbit/s a nad 100 Mbit/s.

c) Struktura poptávky a chování spotřebitelů

Využívání Internetových aplikací prostřednictvím FTTx širokopásmových přístupů je podle provedeného průzkumu v podstatě shodné jako u technologií ADSL, CATV a WiFi, přičemž, jak dokládá Graf č. 10, uživatelé FTTx přístupů využívají ve srovnatelné míře aplikace vyžadující vyšší kvalitu připojení (např. aplikace vyžadující on-line přenos velkého množství dat).

Uživatelé FTTx přístupu jsou podle průzkumu trhu ze všech technologií nejméně „náchylní“ k přechodu na jiné přístupy a zároveň při změně ceny výrazně preferují přechod na FTTx přístup než uživatelé ostatních technologií. To může být ovlivněno tím, že uživatelé FTTx přístupu jsou standardně zvyklí na kvalitnější připojení než uživatelé ostatních technologií a jsou ochotni se takového standardu vzdát za odlišnějších podmínek než ostatní.

2.1.2.6 Širokopásmový přístup prostřednictvím sítí kabelové televize (dále jen „CATV přístup“)

V současné době nabízí přístup k síti Internet prostřednictvím sítě kabelové televize 48 převážně lokálních poskytovatelů. Celkový počet přístupů k síti Internet prostřednictvím těchto sítí v pololetí roku 2013 činil cca 510 tisíc. Většina z těchto přístupů (cca 85 %) je poskytována společností UPC Česká republika, s.r.o., která je zároveň druhým největším poskytovatelem služby přístupu k síti Internet v ČR. V pololetí roku 2013 tato společnost vykazovala cca 440 tisíc přístupů k síti Internet. Společnost (stejně jako většina ostatních CATV poskytovatelů) nabízí mimo přístupu k síti Internet také telefonní služby prostřednictvím IP protokolu (VoIP) a služby šíření rozhlasového a televizního vysílání (ty však nejsou součástí tohoto maloobchodního trhu).

CATV přístupy, jak dokládá Graf č. 5, již po několik po sobě jdoucích období vykazují klesající tržní podíl. V tom je zřejmá odlišnost postavení technologie CATV na maloobchodním trhu širokopásmového přístupu oproti technologii FTTx, jež zaznamenává naopak růst. Tento klesající trend tržního podílu CATV přístupů na maloobchodním trhu je dle poznatků Úřadu způsoben mimo jiné upgradem CATV sítí některých poskytovatelů na síť FTTx.

Úřad na základě informací vyžádaných od vybraných poskytovatelů CATV přístupů nepředpokládá, že by v budoucích letech docházelo k podstatnému rozšiřování sítí kabelové televize. Pro přístup k síti Internet budou využívány především stávající vybudované přípojky. V případě připojení nových lokalit se poskytovatelé budou spíše zaměřovat na budování optických sítí. Vzhledem k parametrům poskytovaných služeb však Úřad nepředpokládá, že by v horizontu pro zpracování další analýzy docházelo (nebo bylo zvažováno) k masivnější modernizaci sítí kabelové televize a jejich přebudování na optické sítě. Důvodem je podle názoru Úřadu především ekonomická neefektivnost takové přestavby.

a) Hodnocení technických vlastností

Maloobchodní širokopásmový přístup prostřednictvím sítí kabelové televize je realizován datovým tokem mezi zařízením CMTS (Cable modem termination system) – datovou ústřednou umístěnou na hlavní stanici a kabelovými modemy u koncových uživatelů. V praxi zařízení CMTS obsluhuje až několik tisíc uživatelů a pro přenos datového toku využívá směrem k uživateli nebo od uživatele frekvenční multiplex, společný s přenosem televizních signálů.

Frekvenční kanál, využívaný pro přenos datového toku, je dále rozčleněn na více datových kanálů a datový tok v tomto kanálu je sdílen až několika stovkami uživatelů. Datový tok v přístupové síti, tedy mezi CMTS a kabelovým modemem, je poskytován ve standardu DOCSIS (Data Over Cable Service Interface Specification), který pro přenos v jednotlivých datových kanálech využívá časový multiplex. Pro přenos dat v přístupové síti se používá koaxiální kabel, případně koaxiální kabel v kombinaci s optickým vláknem. V případě kombinace přenos optickou částí sítě probíhá prostřednictvím frekvenčního multiplexu určeného pro standard DOCSIS.

Standard DOCSIS zahrnuje sdílení přenosového média v rámci celé přístupové sítě. Přenosová rychlost jednoho datového kanálu ve směru k uživatelům je v závislosti na použité modulaci 39,912 Mbit/s nebo 55,616 Mbit/s. Přenosová rychlost jednoho datového kanálu ve směru od uživatele se v závislosti na použité modulaci a šířce kanálu pohybuje v rozsahu 0,32 až 10,24 Mbit/s pro DOCSIS 1.1 a 0,32 až 35,85 Mbit/s pro DOCSIS 2.0. Nový standard

DOCSIS 3.0 definuje otevřenou digitální platformu IP pro kabelové systémy a také možnost sloučení několika frekvenčních kanálů, což významně zvyšuje dostupné přenosové rychlosti v obou směrech přenosu. Přenosová rychlost je pak ve směru ke koncovému uživateli dána násobky 55,62 Mbit/s na jeden kanál a v opačném směru pak násobky 30,72 Mbit/s. V případě použití 8 kanálů pro sestupný směr a 4 kanálů pro vzestupný směr je možné dosáhnout rychlostí přenosu 444.96 (400) Mbit/s a 122.88 (108) Mbit/s.

Všichni poskytovatelé CATV přístupu v současné době nabízejí přístup k síti Internet prostřednictvím standardu DOCSIS 2.0. Společnost UPC Česká republika, s.r.o. začala v průběhu let 2009 a 2010 nabízet služby širokopásmového přístupu prostřednictvím standardu DOCSIS 3.0. Ke konci roku 2010 tato společnost uváděla dostupnost standardu DOCSIS 3.0 na všech svých hlavních stanicích. Díky tomu je schopná téměř na všech svých přípojkách poskytovat významně vyšší rychlosti ve srovnání s technologií xDSL a v nabídce rychlostí jí tak může v současné době konkurovat pouze technologie FTTH.

Na konci roku 2013 byl schválen nový standard DOCSIS 3.1, který umožní nabízet služby o rychlostech až 10 Gbit/s download a 1 Gbit/s upload.

Úřad zároveň podotýká, že do kategorie CATV přístupů spadají pouze ty přístupy, které jsou realizovány v přístupové síti buď koaxiálním kabelem nebo kombinací koaxiálního kabelu a jiných sítí (zejména optickými vlákny) a je výhradně realizován prostřednictvím kabelového modemu a standardem DOCSIS (prostřednictvím kterého je realizován přenos také v optické části přístupové sítě). V případech, kdy jsou přístupy realizovány výhradně FTTH sítí (ačkoliv se některé firmy obchodně prezentují jako kabelová televize), jsou zařazeny do kategorie FTTH.

Dostupnost širokopásmových služeb prostřednictvím CATV přístupu Úřad odhaduje pro cca 35 % domácností.

b) Struktura nabídky služeb a jejich ceny

Pro dokumentaci struktury nabídky služeb širokopásmového přístupu zvolil Úřad přehled o nabídkách nejvýznamnějšího poskytovatele těchto služeb, společnosti UPC Česká republika, s.r.o., a druhého největšího poskytovatele CATV přístupů, společnosti Nej TV a.s.

Tab. č. 5: **Přehled vybraných nabídek poskytovatelů přístupu k síti Internet prostřednictvím CATV**

UPC Česká republika, s.r.o.

Název tarifu	Rychlost kb/s	Maloobchodní cena v Kč bez DPH/s DPH		
		Aktivační poplatek		Cena za měsíc
		Se závazkem	Bez závazku	
Internet 5	5000/1000	333,33/403	333,33/403	331/400
Internet 5+ ²⁰	5000/1000	333,33/403	333,33/403	165/200
Fiber Power 40	40000/4000	333,33/403	333,33/403	536/649
Fiber Power 40+	40000/4000	333,33/403	333,33/403	371/449
Fiber Power 120	120000/12000	333,33/403	333,33/403	685/829
Fiber Power 120+	120000/12000	333,33/403	333,33/403	520/629
Fiber Power 240	240000/20000	333,33/403	333,33/403	933/1129
Fiber Power 240+	240000/20000	333,33/403	333,33/403	768/929

Nabídka společnosti Nej TV a.s.

Název tarifu	Rychlost kb/s (download/upload)	Maloobchodní Cena v Kč (vč. DPH)		
		Aktivační poplatek		Cena za měsíc
		Se závazkem	Bez závazku	
Internet L	až 30720/3072	-	-	339
Internet XL	až 61440/6144	-	-	439
Internet XXL	až 122880/10240	-	-	539

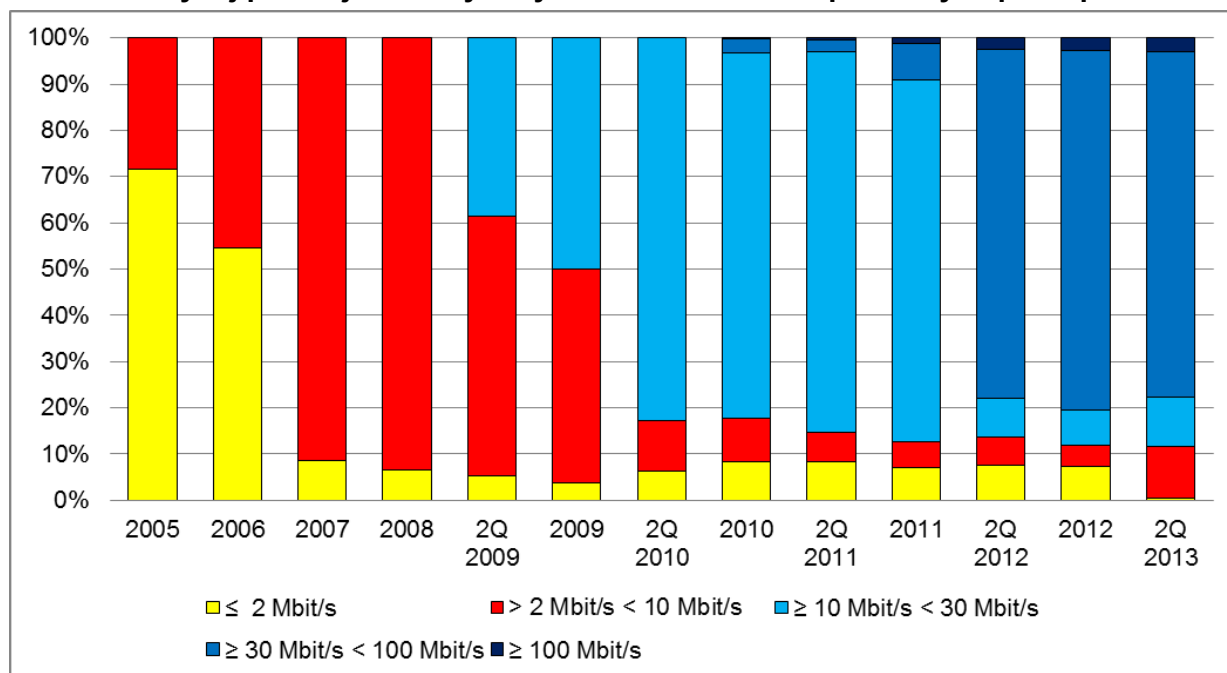
Všechny služby jsou, obdobně jako služby na bázi xDSL, nabízeny bez omezení objemu přenesených dat, přičemž ke zrušení limitů došlo přibližně ve stejné době jako u služeb xDSL, tedy v první polovině roku 2008.

Z přehledu v tabulce společnosti UPC Česká republika, s.r.o. vyplývá, že uváděná měsíční cena za přístup o rychlosti 40 Mbit/s je o přibližně 160 Kč (s DPH) nižší než cena za obdobnou službu xDSL, tj. ADSL s rychlostí až 16 Mbit/s, respektive VDSL s rychlostí 40 Mbit/s. V případě CATV přístupů tak vyšší rychlost může znamenat výraznou užitečnou hodnotu pro uživatele, kteří jej proto budou preferovat. Společnost UPC Česká republika, s.r.o. v současnosti nabízí přístupy s rychlostmi 5, 40, 120 a 240 Mbit/s a ve srovnání s nabídkou xDSL přístupů 2, 8, 16, 20 a 40 Mbit/s hovoří ve všech případech ve prospěch společnosti UPC Česká republika, s.r.o. nižší cena i poměr mezi oběma směry rychlostí přístupů.

²⁰ Pozn.: Tarify označené „+“ jsou určeny pro zákazníky využívající tzv. věrnostní slevu, tedy v případě splnění smluvního úvazku na 12 měsíců.

Podle Internetového portálu DSL.cz byla v lednu 2014 průměrná rychlost downloadu v síti UPC Česká republika, s.r.o. cca 31,6 Mbit/s. Vývoj struktury nabízených rychlostí CATV přístupů je následující:

Graf č. 13: Vývoj podílů jednotlivých rychlostí CATV širokopásmových přístupů

Zdroj: ČTÚ, 2013

Pozn.: V grafu se vyskytují do roku 2008 pouze dvě škály, neboť do roku 2008 byly sledovány rychlosti pouze v intervalech pod 2 Mbit/s a nad 2 Mbit/s, od roku 2009 došlo k rozšíření sledovaných rychlostních intervalů (pod 2 Mbit/s, 2–10 Mbit/s a nad 10 Mbit/s). Od konce roku 2010 došlo k dalšímu rozšíření sledovaných rychlostních intervalů, a to o sledování rychlostí od 10 do 30 Mbit/s, od 30 do 100 Mbit/s a nad 100 Mbit/s.

Jak již bylo uvedeno v poznámce ke Grafu č. 5, enormní růst podílu kategorie rychlostí od 30 do 100 Mbit/s u přístupů v sítích CATV je způsobena změnou nabízených nominálních rychlostí společnosti UPC Česká republika, s.r.o. na konci roku 2011, která se následně promítla v údajích za pololetí 2012. Nejnižší nabízený tarif společnosti UPC Česká Republika, s.r.o. (pokud nebudeme uvažovat tarif Internet 2M – 2 Mbit/s download a 512 kbit/s upload, který společnost na svých Internetových stránkách neuvádí) byl 30 Mbit/s download a 1 Mbit/s upload, další tarify poté nabízejí rychlosti downloadu 60 a 120 Mbit/s. Nyní společnost UPC Česká Republika s.r.o. nabízí od září 2013 nové tarify o rychlostech 5, 40, 120 a 240 Mbit/s.

Jak vyplývá z výše uvedeného, aktuálně nabízené rychlosti CATV poskytovatelů (přičemž společnost UPC Česká republika, s.r.o. tvoří více než 80 % všech CATV přístupů) převyšují nabídku rychlostí xDSL přístupů společnosti O2 Czech Republic a.s. a v současné době jsou porovnatelné pouze s rychlostmi nabízenými prostřednictvím technologie FTTx.

c) Struktura poptávky a chování spotřebitelů

Technologie CATV je v současné době, díky technickým vlastnostem a přijatelné ceně, preferovaným způsobem přístupu k síti Internet, a to i v případech, kdy uživatel má možnost volby další technologie (například ADSL/VDSL).

Využívání Internetových aplikací je prostřednictvím CATV širokopásmových přístupů podle provedeného průzkumu v podstatě shodné jako u technologií ADSL/VDSL, FTTx a WiFi. S ohledem na zrušení datových limitů v první polovině roku 2008 a stejný způsob zpoplatnění jako u služeb xDSL, tedy jednou měsíční paušální částkou, se uživatelům rozšířilo spektrum možností, jak Internet využívat. Nemusí se tak již například tolik omezovat při stahování velkých

souborů dat (filmů, hudby, her) nebo sledování videa přes Internet. Z průzkumu provedeného Úřadem vyplývá, že velké soubory dat stahuje pravidelně přibližně 75 % všech uživatelů Internetu přes CATV přístupy, což je obdobné jako v případě ADSL přístupů. Obecně tedy platí, že uživatelé Internetu na bázi obou srovnávaných platform (xDSL a CATV) mohou Internet využívat plnohodnotným způsobem, tedy ke všem v současnosti běžně využívaným aplikacím.

Výše učiněná zjištění ohledně vzájemné srovnatelnosti technických vlastností, cen, způsobů zpoplatnění i možností využívat Internetové aplikace u služeb na bázi xDSL a CATV vedou Úřad k závěru, že v případě relativního (maximálně 10 %) zvýšení cen služeb poskytovaných prostřednictvím technologie xDSL by značná část uživatelů byla ochotna přejít ke službám na bázi CATV. To potvrzují i výsledky Úřadem provedeného průzkumu, podle kterého by v případě maximálně 10% růstu ceny hledalo lepší alternativu více než 75 % rezidentních zákazníků a 74 % business zákazníků služeb na bázi xDSL. Přibližně 63 % rezidentních zákazníků ADSL/VDSL přitom uvedlo, že pro ně není důležitá technologie, kterou jsou připojeni k síti Internet. Z řad business zákazníků je to 80 % zákazníků, pro které není při změně důležitá technologie. 38 % rezidentních zákazníků ADSL/VDSL se rozhoduje především s ohledem na cenu a rychlost downloadu, u business zákazníků je to 54 %. Pro 26 % rezidentních zákazníků ADSL/VDSL je při výběru důležitá i stabilita služby a rychlost uploadu, přičemž ve všech těchto kategoriích jsou služby na bázi CATV s těmi na bázi xDSL srovnatelné (resp. kvalitnější) (viz strana 49 a 50 v příloze č. 1). U business zákazníků je při přechodu důležitá provázanost nabídky přístupu k Internetu s dalšími službami. To v průzkumu uvedlo 40 % zákazníků (viz strana 11 v příloze č. 1). I přes to, že CATV přístupy jsou využívány pouze 6 % (resp. 1,5 % dle údajů z elektronického sběru dat) business zákazníků, z výše uvedeného zhodnocení poptávky a chování spotřebitelů je lze považovat za substitut na maloobchodním trhu i z pohledu nerezidentních zákazníků.

d) Závěr k hodnocení zastupitelnosti

Na základě hodnocení jednotlivých kritérií Úřad považuje CATV přístup jednoznačně za substitut na maloobchodním trhu. Ze sledovaných kritérií vyplynulo, že z pohledu technické a cenové zaměnitelnosti jsou CATV přístupy zastupitelné se základními vstupy tohoto trhu, což potvrdil i průzkum trhu provedený Úřadem mezi uživateli, neboť v případě relativního (5 – 10 %) zvýšení ceny služby ADSL/VDSL jsou ochotni přejít na CATV přístupy. Na základě výše uvedeného Úřad zařadil služby prostřednictvím sítí kabelové televize do věcného vymezení maloobchodního trhu.

2.1.2.7 Širokopásmový přístup prostřednictvím rádiových sítí v bezlicenčních frekvenčních pásmech (dále jen „WiFi přístup“)

Rádiové sítě v bezlicenčních pásmech (WiFi sítě) a využití této technologie pro poskytování služeb širokopásmového přístupu je v ČR významným fenoménem, který v ostatních zemích EU nemá obdoby. Tyto sítě si získaly svoji pozici na trhu na začátku minulého desetiletí, a to především díky relativně pozdnímu zavedení technologie xDSL, kdy byl WiFi přístup v řadě míst jedinou alternativou širokopásmového přístupu.

K významnějšímu rozšíření služeb ADSL začalo docházet až v roce 2003, kdy již existovala dostatečná poptávka po službách přístupu k síti Internet, kterou tehdejší služby na základě vytáčeného připojení nemohly uspokojit. Pro uspokojení poptávky v té době začaly vznikat první komunitní a lokální sítě, jejichž prvotním cílem bylo poskytnout služby širokopásmového přístupu „dočasně“ a příliš se nepočítalo s jejich dalším rozšiřováním. Nicméně po počátečním úspěchu docházelo k postupnému rozšiřování sítí a zkvalitňování služeb. V prvních letech se jednalo především o sítě realizované ve frekvenčním pásmu 2,4 GHz a způsobem Point-to-Multipoint.

V posledních letech dochází k modernizaci těchto sítí přechodem na vyšší frekvenční pásma a přechodem na spojení Point-to-Point. Vzhledem k tomu, jak je často tato kategorie –

tedy „WiFi“ – chápána (tedy že se jedná pouze o přístupy prostřednictvím klasické WiFi sítě stylem point-to-point), považuje Úřad za nutné zdůraznit skutečnost, že do této kategorie spadají veškeré přístupy v bezlicenčních frekvenčních pásmech a často tak nemusí být poskytovány prostřednictvím sítí P-MP (Point-to-MultiPoint), ale častým je také případ přístupů poskytovaných v kombinaci s lokálními sítěmi LAN (tento způsob je často využíván v hustěji obydlených oblastech, zejména na sídlišťích), kdy je bezlicenční pásmo využito jen k přístupu na střechu budovy a je realizováno stylem point-to-point. Takové sítě se pak zcela vyrovnají v kvalitě sítím xDSL (obecně lze říci, že mají potenciál nabízet dokonce i kvalitnější služby, např. využitím vyšších frekvenčních pásem). Díky zkvalitnění a rozšiřování poskytovaných služeb prostřednictvím WiFi sítí tak na maloobchodním trhu dochází k dalšímu růstu poptávky koncových uživatelů. Uživatelé nemají důvod (při porovnání kvality a ceny) přecházet na ADSL či jiné technologie. Proto i po rozšíření služeb prostřednictvím ADSL/VDSL si WiFi přístupy nadále udržují svoji významnou pozici na českém trhu a jsou zejména vzhledem k nižším cenám oproti xDSL přístupům nadále vyhledávány.

Poskytovatelé WiFi přístupů sice nabízejí své služby většinou na místní nebo regionální úrovni, nicméně počet WiFi sítí je takový, že pokrývají téměř všechny obce v ČR. V současné době Úřad registruje více než 1000 poskytovatelů WiFi přístupů. Počet jimi poskytovaných přístupů odhadoval Úřad v pololetí roku 2013 na cca 950 tisíc. Skutečnost, že „WiFi maloobchodní trh“ je v ČR soustředěn pouze na regionální a lokální poskytovatele, dokazuje fakt, že v současné době existují pouze 2 poskytovatelé, jejichž podíl WiFi přístupů na maloobchodním trhu činí více než 1 %, a to společnost Internethome, s.r.o., která nabízí zároveň své služby ve více lokalitách napříč ČR a společnost STARNET, s.r.o. Souhrnný podíl všech WiFi poskytovatelů celkem se však blíží podílu xDSL přístupů.

a) Hodnocení technických vlastností

Technologie WiFi je poskytována v bezlicenčním pásmu 2,4 GHz nebo 5 GHz ve standardu IEEE 802.11. Většina poskytovatelů užívá technologii v pásmu 5 GHz také pro budování svých páteřních spojů, pásmo 2,4 GHz je užíváno především pro připojování uživatelů k přístupovému bodu. Pro páteřní spoje jsou v poslední době využívána i ostatní bezlicenční pásma (např. pásmo 10 GHz) nebo dochází k jejich postupným nahrazením optickými vlákny.

Jedním ze zásadních omezení této technologie je vzájemné rušení, které je významné v pásmu 2,4 GHz. Toto pásmo disponuje pouze třemi nepřekryvnými frekvenčními kanály a dochází často k vzájemnému rušení jednotlivých sítí, ačkoliv se v praxi využívá směrových antén. Pásmo 5 GHz však disponuje dvaceti nepřekryvnými kanály a tudíž nižší možností vzájemného rušení. Dosah obou technologií je prakticky totožný, tj. 4–6 km. V praxi je nabízena přenosová rychlost, která může dosahovat až 54 Mbit/s, v případě standardu 802.11n je teoretická maximální rychlost až 600 Mbit/s.

Na začátku roku 2014 též došlo ke schválení standardu IEEE 802.11ac, který umožňuje teoretickou maximální přenosovou rychlost 1 Gbit/s. Tento standard je určen přednostně pro pásmo 5 GHz.

b) Struktura nabídky služeb a jejich ceny

Přehled nabízených rychlostí a odpovídajících cen u vybraných poskytovatelů, které odpovídají struktuře poskytovatelů v tabulce s naměřenými rychlostmi, uvádí následující tabulka. Jak je z přehledu cen patrné, jsou nabídky některých poskytovatelů velmi variabilní, ale zároveň ukazují, že ceny za WiFi přístupy jsou až na pár výjimek nižší než ceny za ADSL/VDSL přístupy. Zároveň je vidět, že většina z vybraných poskytovatelů v současné době nabízí rychlosti, které jsou srovnatelné nejen s poskytovaným ADSL přístupem o nominální rychlosti 8 Mbit/s, ale srovnatelné též i s poskytovaným přístupem VDSL o nominální rychlosti 16 (20) Mbit/s.

Tab. č. 6: **Přehled vybraných nabídek poskytovatelů přístupu k síti Internet prostřednictvím WiFi**

Společnost (sít')	Nabízené rychlosti kb/s (download/upload)	Maloobchodní cena za aktivaci v Kč (vč. DPH)	Maloobchodní cena za měsíc v Kč (vč. DPH)	Agregace
RIO Media, a.s. (802.cz)	4096/2048	300 ²¹	349	neuveďeno
	6144/3072	300 ²¹	449	neuveďeno
AIRWAYNET a.s. (Airwaynet)	2048 / 512	0	290	1:10
	8192 / 1024	0	390	1:10
	12288 / 2048	0	490	1:10
	20480 / 4096	0	690	1:10
Infos Art s.r.o.	7000/3500	1 ²²	330	dynamická
	10000/5000	1 ²²	390	dynamická
Altnet s.r.o. (Skvely.net)	4096/768	2300/2800 ²³	333	1:15
	10240/2048	2300/2800 ²³	512	1:15
	16384/3072	2300/2800 ²³	777	1:15
	20480/4096	2300/2800 ²³	999	1:15
Tlapnet s.r.o.	8192/neuveďeno	1 ²²	217	neuveďeno
	12288/neuveďeno	1 ²²	300	neuveďeno
	20480/neuveďeno	1 ²²	500	neuveďeno
Coma s.r.o. (UNET)	4096/256	0 ²⁴	422	1:5
	8192/768	0 ²⁴	587	1:5
	16384/1024	0 ²⁴	706	1:5
AB-NET s.r.o.	2048/512	x ²⁵	303	1:6
	4096/1024	x ²⁵	407	1:6
	8192/1024	x ²⁵	508	1:6
	20480/5120	x ²⁵	593	1:6
FORTECH, spol. s r.o.	12288/6144	x ²⁵	299	neuveďeno
	24576/12288	x ²⁵	419	neuveďeno
	32768/16384	x ²⁵	499	neuveďeno
Internethome, s.r.o.	20480/neuveďeno	1 ²⁶	349	1:5

Pozn.: Všechny tarify jsou bez omezení přeneseného objemu dat, pokud není uvedeno jinak. Údaje za únor 2014.

Skutečnost, že uživatelé WiFi mohou využívat Internetové aplikace ve stejné struktuře jako uživatelé ADSL (viz bod c) Struktura poptávky a chování spotřebitelů), dokumentuje i tabulka naměřených rychlostí, ze které vyplývá, že rychlosti připojení jsou v některých případech nejen srovnatelné s xDSL, ale i vyšší. Je však skutečností, že charakteristiky WiFi přístupů jsou velmi variabilní a jsou významně ovlivněny obchodní politikou a možnostmi jednotlivých poskytovatelů. Díky takové variabilitě proto nemusí být WiFi přístupy některých poskytovatelů uživateli vnímány jako substitut k ADSL a naopak WiFi přístupy jiných

²¹ smlouva se uzavírá na 24 měsíců

²² v případě uzavření smlouvy na 36 měsíců

²³ 2300 Kč (do 500m) a 2800 Kč (od 501m) včetně DPH

²⁴ v případě uzavření smlouvy na dobu 2 nebo 4 roky

²⁵ dle tarifů od 2000 Kč do 1 Kč

²⁶ v případě závazku na 24 měsíců

poskytovatelů s daleko kvalitnějšími charakteristikami mohou být brány jako plnohodnotný substitut k přístupu VDSL.

Tento stav dokumentují i rozdíly v naměřených rychlostech WiFi přístupů u vybraných poskytovatelů služeb.

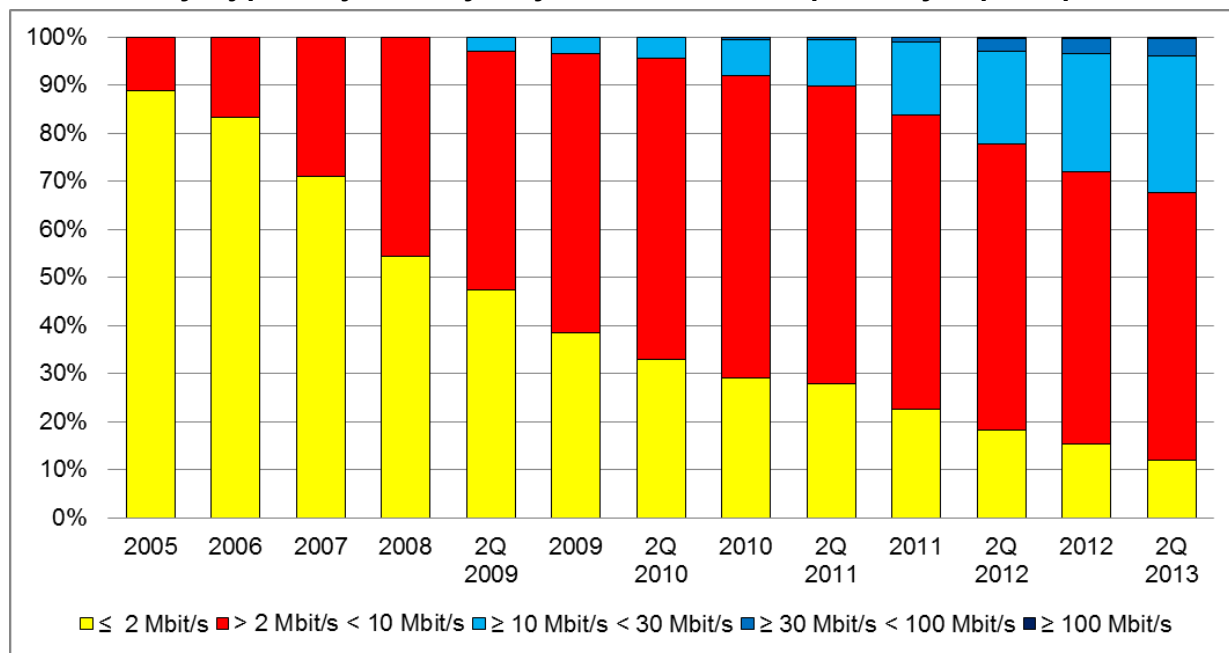
Tab. č. 7: **Tabulka naměřených průměrných rychlostí u poskytovatelů WiFi přístupu**

Společnost (sít')	rychlost v kbit/s	Sít'	rychlost v kbit/s
AB-NET s.r.o. (AB-NET)	6 571	NET On Line, s.r.o. (NET On Line)	8 760
AIRWAYNET a.s. (Airwaynet)	6 426	RIO Media, a.s. (802.cz)	8 083
a-net Liberec s.r.o.(a-net Liberec)	6 614	Sdružení PilsFree (PilsFree)	14 472
Vladislav Ludík (Ludík)	7 669	Sauron CZ s.r.o. (Sauron)	7 428
OS cyrilek.net (Cyrilek.net)	16 367	Internethome, s.r.o. (O2 Czech Rep.)	7 229
MOVSET Vsetín s.r.o. (MOVSET)	10 031	Tlapnet s.r.o. (Tlapnet)	7 229
LAM PLUS, s.r.o. (vasesit.cz)	5 414	STARNET, s. r. o. (Starnet)	11 185
Fortech, s.r.o. (Fortech)	5 674	Coma s.r.o. (UNET)	5 213
Infos Art s.r.o. (Infos)	2 866	Warnet.cz s.r.o. (Warnet.cz)	11 201
JON.CZ s.r.o. (JON.CZ)	10 355	Altnet s.r.o. (Skvely.net)	10 741
NetFree s.r.o. (NetFree)	8 599	Ostatní	7 972
		WiFi celkem	8 271

Zdroj: Internetový server DSL.cz – měření leden 2014

Následující Graf č. 14 ukazuje, jak poskytovatelé WiFi přístupu reagují na trend poptávky po vyšších rychlostech a nabízejí stále více přístupy s rychlostí vyšší než 2 Mbit/s tak, aby si udrželi svoji pozici na trhu a jejich uživatelé neměli důvod k přechodu na jinou technologii nebo k jinému poskytovateli. Zároveň je zřejmé, že WiFi sítě mají jednoznačně nejvyšší podíl na trhu u přístupu s rychlostí do 2 Mbit/s. Jak však již bylo uvedeno, toto není způsobeno technickými možnostmi této technologie, ale obchodní politikou jednotlivých poskytovatelů, kteří podle názoru Úřadu vycházejí těmito nabídkami vsvědčit uživatelům, kteří přístup k síti Internet nevyužívají pro náročné aplikace a řídí se hlavně vyšší ceny.

Graf č. 14: Vývoj podílů jednotlivých rychlostí WiFi širokopásmových přístupů

Zdroj: ČTÚ, 2013

Pozn.: V grafu se vyskytují do roku 2008 pouze dvě škály, neboť do roku 2008 byly sledovány rychlosti pouze v intervalech pod 2 Mbit/s a nad 2 Mbit/s, od roku 2009 došlo k rozšíření sledovaných rychlostních intervalů (pod 2 Mbit/s, 2–10 Mbit/s a nad 10 Mbit/s). Od konce roku 2010 došlo k dalšímu rozšíření sledovaných rychlostních intervalů, a to o sledování rychlostí od 10 do 30 Mbit/s, od 30 do 100 Mbit/s a nad 100 Mbit/s.

c) Struktura poptávky a chování spotřebitelů

Vzhledem k tomu, že služby jsou většinou poskytovány bez limitu přenesených dat a zpoplatněny jednou měsíční paušální částkou, nejsou uživatelé WiFi přístupu omezení ve využívání Internetu. I přes relativně nižší nabízené rychlosti stahuje pravidelně velké soubory dat (filmy, hudba, hry) více než 70 % rezidentních zákazníků, necelých 70 % sleduje Internetovou televizi či poslouchá rozhlas a necelých 60 % rezidentních zákazníků se pravidelně věnuje on-line hraní her, pro které je důležitá nejen rychlost připojení, ale i např. zpoždění (latence). Obdobné údaje o využití aplikací byly zjištěny i u uživatelů ADSL/VDSL přístupů. Obecně tak platí, že uživatelé Internetu na bázi obou srovnávaných platform (xDSL a WiFi) mohou Internet využívat plnohodnotným způsobem, tedy ke všem běžně využívaným aplikacím.

Výše učiněná zjištění ohledně vzájemné srovnatelnosti technických vlastností, cen, způsobů zpoplatnění i možností využívat Internetové aplikace u služeb na bázi xDSL a WiFi vedou Úřad k závěru, že v případě relativního zvýšení cen služeb přes technologii xDSL by značná část uživatelů byla ochotna přejít ke službám na bázi WiFi. To potvrzují i výsledky provedeného průzkumu trhu, podle kterého by v případě maximálně 10% růstu ceny hledalo lepší alternativu více než 75 % rezidentních zákazníků služeb na bázi xDSL a 74 % business zákazníků. Přibližně 63 % rezidentních zákazníků ADSL/VDSL přitom uvedlo, že pro ně není důležitá technologie, kterou jsou připojeni k síti Internet, a u business zákazníků je to 80 %, pro které není důležitá technologie. 38 % rezidentních zákazníků ADSL/VDSL se rozhoduje především s ohledem na cenu a rychlost downloadu a pro 26 % zákazníků ADSL/VDSL je při výběru důležitá i stabilita služby a rychlost uploadu. U business zákazníků je pro 54 % důležitá cena a přenosová rychlost a pro 52 % i provázanost nabídky přístupu k Internetu s dalšími službami. Přestože WiFi přístupy umožňují nebo nabízí nižší skutečné rychlosti nebo kvalitu služeb než xDSL přístupy, jsou často kompenzovány nižší cenou za tyto služby. 45 % business WiFi zákazníků by podle průzkumu přešlo při zvýšení ceny k nabídce se stejnou kvalitou, což dokládá, že kvalita služeb na bázi WiFi je pro ně dostatečná. 38 % business zákazníků využívá přístup k síti Internet prostřednictvím služeb WiFi (respektive souhrnně kategorie „WiFi“ a

„bezdrátové připojení“ – viz strana 4 přílohy č. 1). Úřad tak nemá důvod se domnívat, že nelze WiFi přístupy považovat za vhodný substitut²⁷ (viz strana 49 a 51 a strana 5 a 8 v příloze č. 1).

d) Závěr k hodnocení zastupitelnosti

Lze předpokládat, že část WiFi přístupů není v některých kvalitativních charakteristikách zcela srovnatelná s xDSL nebo FTTx přístupy, nicméně v této fázi zkoumání trhu Úřad posuzoval zastupitelnost z pohledu koncových uživatelů. To je zmíněno i v článku 46¹² Pokynů Komise⁴.

WiFi přístupy jsou v současné době druhým nejrozšířenějším způsobem přístupu k síti Internet v ČR a jejich podíl na maloobchodním trhu je pouze o cca 0,5 procentního bodu nižší než podíl xDSL přístupů. Z průzkumu provedeného Úřadem vyplynulo, že uživatelé WiFi jsou na výši ceny citliví obdobně jako uživatelé ostatních technologií. Vzhledem k tomu, že ceny za WiFi přístupy jsou na maloobchodním trhu obvykle nejnižší, považuje Úřad tuto skutečnost za důvod, proč si WiFi sítě i nadále udržují na maloobchodním trhu významnou pozici.

Poskytovatelé WiFi přístupů ovlivňují významně situaci na maloobchodním trhu. Úřad konstatuje, že koncoví uživatelé vnímají WiFi přístupy jako alternativní možnost přístupu a nadále poptávají tyto služby i v lokalitách, kde jsou nabízeny další formy přístupu k síti Internet. Z hlediska poptávky lze tak považovat technologii WiFi za zaměnitelnou s technologiemi popsanými výše. Tento názor Úřadu potvrdily také závěry z průzkumu trhu, který ukázal, že většina uživatelů v současné době neshledává významné rozdíly mezi technologiemi xDSL a WiFi a zároveň, že důvodem pro preferenci technologie WiFi je dlouhodobá dobrá zkušenost a obvykle nižší cena.

Dle zjištěných informací od vybraných WiFi poskytovatelů Úřad konstatuje, že WiFi poskytovatelé nepředpokládají žádné masivní nahrazování rádiových spojů optickými sítěmi, ale plánují spíše budování optických sítí jako doplněk ke stávajícím WiFi sítím, které hodlají i nadále udržovat či dokonce renovovat a přecházet na spoje ve vyšších pásmech (5 či 10 GHz).

Úřad nenalezl žádné závažné skutečnosti, které by svědčily o změně vývoje poptávky po těchto službách v rámci časového vymezení trhu, nebo které by zastupitelnost služeb poskytovaných touto technologií vyvracely.

Na základě výše uvedeného proto Úřad považuje širokopásmové WiFi přístupy za substitut na maloobchodním trhu.

2.1.2.8 Širokopásmový přístup prostřednictvím mobilních sítí, založený na technologiích CDMA, UMTS a LTE – dále jen „mobilní přístup“ nebo „CDMA, UMTS a LTE přístup“

Přístup k síti Internet prostřednictvím mobilních sítí v současné době nabízejí všichni čtyři mobilní operátoři v ČR (MNO). Prostřednictvím jejich sítí poté nabízejí služby mobilního přístupu i ostatní poskytovatelé na základě velkoobchodních smluv (MVNO). Služby přístupu k síti Internet prostřednictvím sítí UMTS a LTE nabízejí společnosti O2 Czech Republic a.s., T-Mobile Czech Republic a.s. a Vodafone Czech Republic a.s. Služby prostřednictvím sítí CDMA nabízejí společnosti O2 Czech Republic a.s. a Air Telecom a.s. Společnost Air Telecom a.s. nabízí také velkoobchodní služby prostřednictvím sítí CDMA (jedná se o služby na bázi

---

²⁷ Na druhou stranu si je Úřad vědom skutečnosti, že jako hlavní technologii využívá v současné době jen 14 % firemních zákazníků. Takřka 1/3 firemních zákazníků WiFi služeb přitom uvádí jako jeden z důležitých parametrů pro výběr služby i provázanost nabídky s dalšími službami. Úřad tak má za to, že i tato skutečnost hovoří ve prospěch zařazení WiFi technologie jako substitutu do věcného vymezení maloobchodního trhu.

čistého přeprave), kterou následně na maloobchodním trhu nabízí mj. také společnost Vodafone Czech Republic a.s.

Úřad v této kategorii registruje pouze ty přístupy, které jsou nabízeny jako „speciální“ tarify s trvalou možností přístupu k síti Internet (většinou nabízené jako samostatné tarify s paušální měsíční cenou prostřednictvím datové karty). Rostoucí počty mobilních širokopásmových přístupů dokumentuje následující časová řada.

4.Q 05	4.Q 06	4.Q 07	4.Q 08	4.Q 09	4.Q 10	4.Q 11	2.Q 12	4.Q 12	2.Q 13
70 342	119 405	182 495	276 672	370 638	542 379	643 944	635 489	646 899	623 725

Zdroj: ČTÚ

Pozn.: V průběhu roku 2010 došlo k úpravě metodiky sběru dat prováděného Úřadem a od konce roku 2010 byly do celkového součtu započítány mobilní přístupy společnosti Vodafone Czech Republic a.s.

a) Hodnocení technických vlastností

Technologie CDMA2000 je využívána v ČR ve frekvenčním pásmu 450MHz. V sítích jsou v současnosti používány dvě technologie pro datový přenos, označované jako CDMA2000 1xEV-DO a CDMA2000 1xRTT. Technologie 1xEV-DO slouží pouze k datovému přenosu a umožňuje dosahovat přenosové rychlosti až 2,4 Mbit/s, technologie 1xRTT umožňuje realizovat přenos hlasu i dat pouze při maximální dosahované rychlosti 307 kbit/s.

Sítě UMTS jsou provozovány v pásmech 1885–2200 MHz. Teoretická maximální přenosová rychlost je 3,6 Mbit/s (pro Release 6), s vylepšením technologií HSDPA (High-Speed Downlink Packet Access) až 21 Mbit/s. Technologie UMTS využívá standardně přenos dat metodou tzv. frekvenčního dělení FDD (Frequency Division Duplex) anebo méně obvyklou metodu TDD (Time Division Duplex). V současnosti existuje vylepšení technologie HSDPA+ DC (Dual-Carrier/Cell), které umožňuje, díky možnosti připojení koncového zařízení na dva přístupové body mobilní sítě zároveň, dosahovat rychlostí až 42 Mbit/s.

Za další stupeň vývoje mobilních sítí je obecně považována technologie LTE (Long Term Evolution), která má poskytovat mobilní přístup s rychlostmi srovnatelnými např. s technologií xDSL. Teoretické přenosové rychlosti jsou až 326 Mbit/s při šířce pásma 20 MHz pro směr k uživateli a až 86 Mbit/s pro směr od uživatele. Předpokládá se provoz v pásmech 800, 900, 1800, 2100, a popř. i 2600 MHz.

Intenzivní vývoj sítí s technologií LTE probíhá v celé řadě zemí. Asociace GSA²⁸ ve své zprávě o vývoji trhu technologie LTE, vydané 10. května 2013, uvádí, že 371 operátorů ve 116 zemích buduje, nebo se zavázalo k vybudování provozních systémů LTE, přičemž konstatuje, že ve světě je již v celkem 70 zemích v komerčním provozu 175 LTE sítí.

V České republice oznámily výstavbu LTE sítí tři společnosti. Spuštění komerčního provozu LTE sítě v pásmu 1800 MHz oznámila v červnu 2012 společnost O2 Czech Republic a.s. Jedná se o několik eNode (přístupových bodů) na jihovýchodním okraji Prahy. Dne 15. května 2013 poté společnost O2 Czech Republic a.s. rozšířila své pokrytí sítě LTE v Praze a připravuje se na spuštění LTE sítě v Brně. Téměř současně, tedy v polovině roku 2012, zahájila společnost T-Mobile Czech Republic a.s. testovací provoz LTE sítě v pásmu 2600 MHz na jižním okraji Prahy a v Mladé Boleslavi. V průběhu roku 2013 poté společnost T-Mobile Czech Republic a.s. v těchto lokalitách spustila komerční provoz na kmitočtech v pásmu 1800 MHz. Dne 4. června 2013 poté oznámila i společnost Vodafone Czech Republic a.s. zahájení testovacího provozu LTE sítě v Karlových Varech s využitím frekvencí v pásmu 1800 MHz.

Úřad dne 15. srpna 2013 zveřejnil v částce 10/2013 Telekomunikačního věstníku vyhlášení výběrového řízení za účelem udělení práv k využívání rádiových kmitočtů k zajištění

²⁸ The Global mobile Suppliers Association

veřejné komunikační sítě v pásmech 800 MHz, 1800 MHz a 2600 MHz (dále jen „Výběrové řízení“).

Úspěšnými uchazeči o rádiové kmitočty se stali tři současní síťoví operátoři, a to společnosti O2 Czech Republic a.s., T-Mobile Czech Republic, a.s. a Vodafone Czech Republic, a.s., kteří získali pravomocné přiděly rádiových kmitočtů pro nové sítě 4. generace.

Součástí vyhlášení Výběrového řízení byla též rozvojová kritéria²⁹, která mají zajistit účelné využívání rádiových kmitočtů získaných v rámci tohoto Výběrového řízení. Mezi tato kritéria patří zejména povinnost zahájení poskytování komerčních služeb s využitím veřejných komunikačních sítí provozovaných na přidělených rádiových kmitočtech, ve lhůtě do 2 let od právní moci přidělu rádiových kmitočtů, zahájení využívání rádiových kmitočtů s využitím celého rozsahu přidělených rádiových kmitočtů, ve lhůtě do 7 let od právní moci přidělu rádiových kmitočtů a zajištění pokrytí území a obyvatel nabídkou služeb v rozsahu definovaném pro jednotlivá kmitočtová pásma.

Rozvojová kritéria pro využívání rádiových kmitočtů stanovují z hlediska dostupnosti nových služeb mobilního broadbandu především následující povinnosti:

- do 30 měsíců pokrýt alespoň 30 okresů ze skupiny A³⁰. Provozovatel 3G sítě v pásmu 2100 MHz, si může započítávat do plnění povinností i pokrytí službami, poskytovanými v pásmu 2100 MHz, pokud tyto služby umožňují zákazníkům vysokorychlostní připojení ve stejné kvalitě,
- do 5 let pokrýt 100 % okresů ze skupiny A, alespoň 22 okresů ze skupiny B³¹, alespoň 50 % z celkového rozsahu železničních tranzitních koridorů I. až IV., dálnic a rychlostních komunikací,
- do 7 let pokrýt 100 % okresů ze skupin A a B, železniční tranzitní koridory I. až IV., dálnice a rychlostní komunikace.

Minimální požadovaná rychlost služby závazná pro splnění podmínek pokrytí je definována následovně:

- do 7 let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení přidělu rádiových kmitočtů je minimální požadovaná rychlost služby stanovena na úrovni 2 Mbit/s (download);
- v následujícím období je minimální požadovaná rychlost služby stanovena na úrovni 5 Mbit/s (download).

Další vývoj LTE v ČR v následujícím období bude záviset na rychlosti budování (plnění rozvojových kritérií) LTE sítí ze strany vítězných uchazečů o dražené kmitočty.

Vítězní uchazeči převzali z aukce rovněž závazky vydání velkoobchodní nabídky 4G služeb, a v případě vzniku nového operátory i zpřístupnění jejich 2G a 3G mobilních sítí formou nabídky národního roamingu.

---

²⁹ Jednotlivá kritéria včetně podmínek výběrového řízení lze podrobněji nalézt ve „[Vyhlášení výběrového řízení 2013](#)“.

³⁰ Skupinu A představují okresy, kde převažují řídko osídlené oblasti.

³¹ Skupinu B představují všechny ostatní okresy.

b) Struktura nabídky služeb a jejich ceny

Následující tabulka uvádí vybrané nabídky poskytovatelů UMTS, CDMA a LTE přístupů:

Tab. č. 8: **Přehled vybraných nabídek poskytovatelů přístupu k síti Internet prostřednictvím mobilních sítí**

Poskytovatel	Služba	Maximální teoretická rychlost	FUP	Maloobchodní cena v Kč (vč. DPH)
Air Telecom a.s. (obch. značka U:fon)	Mobilní internet 8 GB	3,1 Mbit/s	8 GB ³²	289
T-Mobile Czech Republic a.s.	Mobilní Internet 3 GB	42 Mbit/s	3 GB ³³	449
T-Mobile Czech Republic a.s.	Mobilní Internet 10 GB	150 Mbit/s	10 GB	649
T-Mobile Czech Republic a.s.	Mobilní Internet 30 GB	150 Mbit/s	30 GB	849
O2 Czech Republic a.s.	O2 Mobilní Internet M	20 Mbit/s	1,5 GB	303
O2 Czech Republic a.s.	O2 Mobilní Internet L	20 Mbit/s	3 GB ³⁴	505
O2 Czech Republic a.s.	O2 Mobilní Internet XL	75 Mbit/s	10 GB	757
Vodafone Czech Republic a.s.	Mobilní připojení 1,5 GB	43,2 Mbit/s/150 Mbit/s ³⁵	1,5 GB ³⁶	399
Vodafone Czech Republic a.s.	Mobilní připojení 4 GB	43,2 Mbit/s/150 Mbit/s	4 GB	519
Vodafone Czech Republic a.s.	Mobilní připojení Turbo	43,2 Mbit/s/150 Mbit/s	Neomezeně pro webové služby ³⁷	999

Pozn.: Po dosažení FUP limitu dojde u všech uvedených tarifů ke snížení rychlosti stahování dat, poté si ale uživatel může zakoupit dodatečné balíčky pro navýšení limitu FUP a tedy obnovit původní rychlost stahování dat

³² Po překročení datového limitu se sníží rychlost stahování a odesílání dat na 64 kbit/s.

³³ Rychlost po překročení FUP je 64 kbit/s, ale FUP lze navýšit zakoupením dalšího 1 GB dat po dosažení FUP limitu.

³⁴ Po vyčerpání měsíčního objemu přenesených dat (FUP) dojde ke snížení rychlosti na 32 kbit/s. Poté si uživatel může pořídit denní balíček.

³⁵ Záleží na volbě modemu.

³⁶ Po dosažení limitu se omezuje rychlost stahování na 20 kbit/s.

³⁷ Po vyčerpání 20 GB dat se omezuje rychlost přenosu na 64 Kbit/s pro vybrané služby (YouTube, Stream.cz, Dropbox aj.).

Ostatní služby internetu zůstávají neomezené (webové stránky, e-mail, Facebook aj.)

V posledních letech došlo k podstatnému rozšíření pokrytí obyvatelstva ČR mobilními sítěmi a ke konci roku 2012 bylo dosaženo následující pokrytí:

Tab. č. 9: **Pokrytí ČR mobilními sítěmi ke konci roku 2012**

Operátor	Pokrytí ČR signálem	Sít' GSM (v %)	Sít' UMTS (v %)	Sít' CDMA (v %)
O2 Czech Republic a.s.	pokrytí obyvatelstva	99,6	78,0	92,0
	<i>pokrytí území</i>	<i>98,0</i>	<i>32,0</i>	<i>85,0</i>
T-Mobile Czech Republic a.s.	pokrytí obyvatelstva	99,8	85,4	0
	<i>pokrytí území</i>	<i>97,0</i>	<i>48,2</i>	<i>0</i>
Vodafone Czech Republic a.s.	pokrytí obyvatelstva	99,1	73,2	0
	<i>pokrytí území</i>	<i>94,2</i>	<i>26,1</i>	<i>0</i>
Air Telecom a.s.	pokrytí obyvatelstva	0	0	87,6
	<i>pokrytí území</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>77,7</i>

Tab. č. 10: **Tabulka naměřených rychlostí v jednotlivých CDMA a UMTS sítích**

Společnost (sít')	rychlost v kbit/s
TO2 (GPRS/EDGE)	129
T-Mobile (GPRS/EDGE)	108
Vodafone (GPRS/EDGE)	95
TO2 (CDMA)	1 058
U:fonův internet (CDMA)	691
TO2 3G	5 076
TO2 LTE	18 980
T-Mobile 3G	6 134
T-Mobile LTE	27 683
Vodafone 3G	7 133
Vodafone LTE	10 265
Mobilní internet celkem	5 883

Zdroj: Internetový server DSL.cz – měření leden 2014

Jak vyplývá z údajů v tabulce č. 8, tak nominální (maximální teoretické možné) rychlosti jsou v současné době srovnatelné s ostatními technologiemi. Tento údaj je však v případě mobilních sítí do značné míry zavádějící, neboť tato rychlost je ovlivněna dynamickou agregací, která souvisí s počtem účastníků připojených v daný moment na konkrétní základnovou stanici (BTS – „Base Transceiver Station“). Pro běžného účastníka tak není možno tuto maximální teoretickou rychlost jakkoliv garantovat. Z tabulky č. 10, která zachycuje skutečně poskytované rychlosti, jsou tyto rychlosti spíše nižší než u ostatních technologií. Srovnatelné rychlosti s ostatními technologiemi jsou pak dosahovány u přístupů prostřednictvím sítí LTE a v omezené míře také prostřednictvím 3G sítí (HSPA+, HSPA+ DC). Pro drtivou většinu přístupů k síti Internet prostřednictvím mobilních sítí jsou v současné době navíc uplatňovány FUP limity pro objem stahovaných dat. To znamená, že po dosažení určitého množství stažených dat dojde u služby k přerušení či k podstatnému omezení rychlosti stahování dat. Uživatelé mají možnost si poté zakoupit dodatečný balíček pro stahování dalšího objemu dat, ovšem takovéto balíčky jsou zpoplatněny a představují pro uživatele dodatečné náklady na službu. Navíc 3G mobilní sítě jsou prakticky dostupné jen ve větších městech, pokrytí mimo větší města není dosud vybudováno nebo není dostatečné. Větší pokrytí mají pouze CDMA mobilní sítě společnosti O2 Czech Republic a.s. a Air Telecom a.s., které však nabízejí nízké přenosové rychlosti.

LTE sítě v současnosti pokrývají nejmenší procento území a pro jejich budování je využito již dříve přidělených kmitočtů v pásmu 1800 MHz. S ohledem na výsledky uskutečněné aukce kmitočtů pro přiděly rádiových kmitočtů v pásmech 800, 1800 a 2600 MHz a stanovená rozvojová kritéria v podmínkách aukce lze předpokládat rozšiřování pokrytí sítí LTE. Dle názoru Úřadu bude možno jejich vliv na situaci na analyzovaném trhu posoudit až s odstupem času (po rozvoji pokrytí těmito sítěmi) v rámci následující analýzy tohoto relevantního trhu.

CDMA, UMTS a LTE přístupy nemohou v současné době uživatelům poskytnout srovnatelnou přenosovou rychlost a kvalitu jako xDSL přístupy a z hlediska technické zastupitelnosti tak nemohou být brány jako substitut. Je ale zjevné, že uživatelé s touto skutečností počítají a poptávka po mobilním přístupu k síti Internet se vyznačuje jinými preferencemi než standardní poptávka po přístupu prostřednictvím jiných technologií. Nadto bude významně dostupnost služeb mobilního broadbandu a poptávku po nich zvyšovat očekávané využití velkoobchodní nabídky 4G služeb, kterou jsou vítězové aukce povinni uvést na trh.

c) Struktura poptávky a chování spotřebitelů

V případě mobilních sítí jsou většinou využívány pouze aplikace, které nejsou náročné na kvalitu připojení. Možnosti stahování většího objemu dat, online hraní her nebo sledování TV využívá v mobilních sítích velmi malé procento rezidentních zákazníků. To potvrzují závěry z průzkumu trhu s tím, že pro většinu rezidentních zákazníků (více než 70 %) je mobilní přístup pouze doplňkem k jinému způsobu připojení v pevném místě. Jako primární způsob připojení tak mobilní připojení využívají jen 4 % maloobchodních rezidentních zákazníků. U business zákazníků využívá mobilní přístup poměrně velká část, a to až 60 % business zákazníků, avšak 57 % jej využívá pouze jako doplněk. Tyto přístupy jsou využívány zejména z důvodu jejich mobility. Tak jak roste „Internetová vzdělanost“, tak roste i potřeba uživatelů mít k dispozici kdykoliv a kdekoli přístup k síti Internet v mobilním koncovém zařízení. Přidaná hodnota mobilního přístupu a nabídka služeb mobilními operátory v rámci zvýhodněných balíčků služeb je pro uživatele stále atraktivnější a zvyšuje tak poptávku po těchto službách.

Úřad zde neuvádí závěry z marketingového průzkumu ve stejné struktuře jako u ostatních technologií, neboť jeho závěry by byly oproti ostatním technologiím zkreslené. Chování uživatelů totiž v sobě již zahrnuje odlišné preference (mobilitu připojení). Souhrnně lze říci, že v případě relativního zvýšení ceny za přístup u technologií uvedených výše by se většina uživatelů nerozhodla pro volbu mobilních sítí. Preference vyjádřené respondenty k užívání mobilního připojení dosahují ze všech technologií nejnižších údajů (viz strana 48 v příloze č. 1). To je v souladu s výše uvedenými závěry, že jako jediný způsob přístupu k síti Internet poptává CDMA, UMTS a LTE přístupy cca 4 % rezidentních zákazníků (z toho pouze necelých 20 % jako primární způsob připojení) a pouze 3 % (z toho pouze cca 5 % jako primární způsob připojení) business zákazníků. Tato skutečnost může být také vyvolána zatím relativně omezeným pokrytím UMTS a LTE sítí v ČR a tato hodnota se může s pokračující výstavbou nových sítí měnit.

Provedený průzkum v únoru 2014 též zkoumal, zda jednotlivé typy přístupů umožňují zákazníkům využívat všechny služby, které potřebují. Z uvedeného zkoumání vyplynulo, že jen 15 % zákazníků neumožňuje jejich připojení využívání všech potřebných služeb napříč všemi technologiemi. Při porovnání odpovědí v rozdělení na uživatele jednotlivých způsobů připojení (viz strana 41 a 42 v příloze č. 1) je patrné, že všichni uživatelé optických sítí mohou využívat všechny služby, které potřebují. U ostatních technologií - ADSL/VDSL, CATV a WiFi je podíl spokojených uživatelů přibližně stejný a dosahuje hodnot okolo 85 %. Z provedeného průzkumu poté vyplývá, že většina, cca 62 % uživatelů mobilního připojení nemůže prostřednictvím svého připojení využívat všechny potřebné služby. Tato skutečnost tak nasvědčuje tomu, že nelze mobilní připojení, respektive přístupy prostřednictvím mobilních sítí, považovat za substituty z pohledu poptávajících (tedy substituce ze strany poptávky).

d) Závěr k hodnocení zastupitelnosti

Úřad při zkoumání zastupitelnosti vzal v úvahu předpokládaný vývoj přístupů v mobilních sítích, jak se bude zvyšovat penetrace v mobilních datových sítích a jak jednotliví poskytovatelé budou modernizovat své mobilní sítě. Z těchto hledisek může být stále častěji mobilní přístup považován za substitut k ostatním dříve uvedeným přístupům. Úřad při tom vycházel ze zkušeností a vývoje mobilních širokopásmových sítí v jiných zemích EU, a také z toho, že očekává postupnou modernizaci sítí zaváděním technologie LTE ve vazbě na výsledek Aukce. V současnosti jsou tyto sítě v ČR provozovány zatím pouze ve velmi omezeném provozu s pouze lokálním pokrytím. Stejně jako v případě optických sítí FTTx Úřad uplatnil princip forward looking approach. Tento přístup je v souladu i s článkem 20 Pokynů Komise⁴, který říká, že trh má být posuzován perspektivně a zahrnovat také předpokládaný rozvoj některých služeb.

Úřad předpokládá, že postupně dojde k rozvoji mobilních broadbandových služeb poskytovaných prostřednictvím mobilních sítí s technologií LTE. S ohledem na parametry služeb nabízených v současnosti na pevných přístupových sítích (xDSL, FTTx apod.) si je Úřad vědom toho, že v současné době většina uživatelů nepovažuje mobilní přístupy za efektivní náhradu, ale spíše za doplňkovou službu k jinému způsobu připojení v pevném místě. K zásadnímu posunu v chápání mobilních broadbandových služeb ze strany uživatelů bude podle názoru Úřadu docházet postupně, a to rozvojem nabídky služeb mobilního broadbandu v nových sítích 4. generace, a tedy spíše až v závěru období stanoveného pro zpracování další analýzy. V této souvislosti bude budoucí substituovatelnost z pohledu koncových zákazníků zároveň u služeb poskytovaných prostřednictvím sítí LTE do značné míry záviset na cenové politice jednotlivých poskytovatelů těchto služeb spolu s nastavenými kvalitativními prvky, jakými jsou nabízené rychlosti a nastavené FUP (fair user policy). Úřad bude vývoj služeb poskytovaných prostřednictvím mobilních přístupů v období do příští analýzy z tohoto hlediska důkladně sledovat a případnou změnu ve využívání těchto služeb a chování koncových zákazníků vyhodnotí v rámci příští analýzy tohoto relevantního trhu.

Na základě výše uvedeného proto Úřad mobilní širokopásmové přístupy nepovažuje v rámci této analýzy za substitut na maloobchodním trhu.

2.1.2.9 Ostatní technologie a balíčky služeb

Aby byl pohled na maloobchodní trh kompletní, provedl Úřad rovněž hodnocení vlivu nabídek širokopásmových přístupů prostřednictvím dalších technologií, které jednotlivě nemají na maloobchodním trhu významný podíl.

Stejně tak se Úřad věnoval posouzení nabídek tzv. balíčků služeb, které v sobě vedle ostatních služeb elektronických komunikací zahrnují i služby širokopásmového přístupu.

a) Širokopásmový přístup prostřednictvím pevných rádiových sítí v licencovaných frekvenčních pásmech (dále jen „FWA přístupy“)

Poskytovatelé širokopásmových přístupů FWA (včetně WiMax) nabízejí v současnosti na maloobchodním trhu služby s vyššími rychlostmi a srovnatelnou (nebo vyšší) kvalitou ve srovnání s přístupy prostřednictvím xDSL. Z hlediska kvalitativních charakteristik lze tyto přístupy považovat za zaměnitelné s technologiemi popsány v kapitolách 2.1.2.4 a 2.1.2.5. Nicméně jejich zastoupení na maloobchodním trhu je v podstatě zanedbatelné (jejich podíl je menší než 1 %).

Z toho důvodu se Úřad nebude dále poskytováním služeb prostřednictvím FWA zabývat při věcném vymezení maloobchodního a velkoobchodního trhu.

b) Širokopásmový přístup prostřednictvím satelitu

Na maloobchodním trhu existuje pouze jeden větší poskytovatel této služby přístupu. Celkový počet přístupů prostřednictvím satelitu je však menší než tisíc (podíl cca 0,2 % na maloobchodním trhu). Proto Úřad nepovažuje přístup prostřednictvím satelitu na trhu za dostatečně rozvinutý a nemá rovněž v současné době k dispozici žádné informace o významném nárůstu těchto služeb v rámci časového vymezení trhu.

Z toho důvodu se Úřad nebude dále poskytováním služeb prostřednictvím satelitu zabývat při věcném vymezení maloobchodního a velkoobchodního trhu.

c) Širokopásmový přístup prostřednictvím silnoproudých vedení (PLC)

Poskytování služeb prostřednictvím silnoproudých vedení (PLC) není v ČR rozvinuto. Několik společností s vazbami na energetický sektor uvádí počet aktivních přístupů celkově menší než 200, to znamená v řádu desítek na poskytovatele.

Z toho důvodu se Úřad nebude dále poskytováním služeb prostřednictvím silnoproudých vedení (PLC) zabývat při věcném vymezení maloobchodního a velkoobchodního trhu.

d) Balíčky služeb

V souladu s doporučeným postupem ve Vysvětlujícím memorandu⁵ (část 3.2, strana 15) Úřad rovněž posuzoval nabídku balíčků na maloobchodním trhu, které obsahují přístup k síti Internet. Na maloobchodním trhu jsou služby přístupu k síti Internet nabízeny jak samostatně, tak i jako součást souboru služeb, tzv. balíčků, ve spojení s hlasovými službami poskytovanými v pevném místě, přístupem k televiznímu vysílání a mobilními službami. Nabízeny jsou jak double play, triple play, tak i quadruple play balíčky služeb v různých kombinacích. Poskytování služeb formou balíčků je nabízeno většinou významnějších operátorů bez ohledu na použitou technologii. Přínosem pro uživatele je cenové zvýhodnění, administrativní úspora (jedna dodavatelská faktura) a v neposlední řadě to mohou být i kvalitativní výhody. Na druhou stranu při nákupu jednotlivých služeb od různých poskytovatelů má uživatel možnost variabilnějšího výběru, který může více vyhovovat jeho individuálním potřebám.

Z hlediska poskytovatele služeb se jedná o marketingovou strategii, kdy kombinovanou nabídkou produktů dochází k realizaci výnosů z rozsahu, včetně snížených nákladů na propagaci a administrativu (billing), tj. ke snížení výrobních a distribučních nákladů. Poskytovány jsou jak balíčky služeb, kdy je uživateli nabízen soubor služeb za jednu cenu, tak soubory služeb s určenou cenou každé služby, kdy na základě odběru více služeb dochází v rámci měsíčního vyúčtování k cenovému zvýhodnění.

Při posuzování situace na trhu vycházel Úřad ze zprávy BEREK³⁸ včetně doporučeného precedentního případu Microsoft³⁹ (dále např. případu Tetra Pak II⁴⁰).

V případě Microsoft Komise došla k závěru, že operační systémy pro PC a multimediální přehrávače (media players) jsou separátními produkty. Toto bylo odůvodněno tím, že existuje oddělená zákaznická poptávka po samostatných (stand-alone) multimediálních přehrávačích odlišitelná od poptávky po operačních systémech pro PC, a nelze proto oba produkty vzájemně vázat. Dále pak existuje řada subjektů na trhu, které vyvíjejí a nabízejí multimediální přehrávače na trhu samostatně. Rovněž sám Microsoft vyvíjí a distribuuje verze svého přehrávače (Windows Media Player) i pro operační systémy jiných firem (např. Apple).

³⁸ BEREK report on impact of bundled offers in retail and wholesale market definition z prosince 2010 BoR (10) 64

³⁹ Commission Decision of 24 March 2004, Case COMP/C-3/37.792 – Microsoft

⁴⁰ Rozhodnutí Komise z 24 července 1991, případ IV/31.043, Tetra Pak II

Úřad konstatuje, že na trhu existuje samostatná poptávka po přístupu k síti Internet, stejně jako po ostatních komponentech nabízených balíčků. Každý z poskytovatelů služeb nabízí službu přístupu k síti Internet samostatně, většina z nich má v portfoliu nabízených služeb i samostatnou nabídku dalších služeb, které však mohou být i součástí zvýhodněných balíčků. Na trhu existují průběžné, opakující se, časově omezené zvýhodněné nabídky jednotlivých služeb pro nové i stávající uživatele. Nákup takové zvýhodněné služby může být v některých případech pro uživatele cenově výhodnější než nákup balíčku služeb.

I když je v rámci analýz ex-ante při vymezení relevantních trhů služeb a produktů uplatněn výhledový přístup (forward looking approach), Úřad nenalezl dostatek indicií ke změně v rámci účinnosti předmětné analýzy. Úřad tedy předpokládá, že bude docházet k rozvoji balíčků, současně však také předpokládá i další rozvoj nabídky a poptávky po jednotlivých službách obsažených v balíčcích, zejména pak pokud jde o širokopásmový přístup k síti Internet.

Na základě dostupných informací Úřad v souladu s doporučeným postupem ve Vysvětlujícím memorandu⁵ konstatuje, že se nejedná o samostatný trh balíčků. Služby přístupu k síti Internet nabízené jako součást balíčků tak budou posuzovány jako součást předmětného maloobchodního trhu širokopásmového přístupu k síti Internet.

2.1.2.10 Závěr ke zkoumání zastupitelnosti na maloobchodním trhu

Na základě provedeného zkoumání Úřad stanovil služby náležející věcně do maloobchodního trhu širokopásmového přístupu k Internetu shodně jako v předchozí analýze relevantního trhu č. 5, a to širokopásmové přístupy prostřednictvím:

- účastnických kovových vedení využívající technologii xDSL,
- optických vláken (FTTx),
- sítí kabelové televize (CATV),
- rádiových sítí v nelicencovaných frekvenčních pásmech (WiFi).

Zatímco v případě prvních tří technologií lze začlenění těchto služeb do maloobchodního trhu považovat za jednoznačné (z důvodů jejich kvalitativních charakteristik), u poslední technologie Úřad k tomuto závěru dospěl na základě komplexního vyhodnocení provedeného detailního zkoumání jejich kvalitativních a jiných charakteristik a s využitím výsledků průzkumu trhu.

2.1.3 Velkoobchodní trh širokopásmového přístupu

2.1.3.1 Definice velkoobchodního trhu širokopásmového přístupu v sítích elektronických komunikací a vymezení základních vstupů

„V původním Doporučení byly identifikovány dva velkoobchodní trhy s vazbou na maloobchodní trh širokopásmového přístupu: jednak velkoobchodní trh zpřístupněných účastnických kovových vedení a jejich úseků (včetně sdíleného přístupu), a také velkoobchodní trh širokopásmového přístupu. O prvním z obou těchto trhů platí, že v důsledku technologických změn do něho nyní spadá veškerá relevantní fyzická infrastruktura potřebná k tomu, aby se služba dostala až ke koncovému uživateli – na rozdíl od dřívějšího striktního vymezení v případě účastnických kovových vedení nebo jejich úseků. K identifikování druhého samostatného velkoobchodního trhu vedlo Komisi přesvědčení, že ve většině členských států ani regulovaný přístup k účastnickým kovovým vedením nebude stačit k omezení potenciální tržní síly na maloobchodní úrovni a že budou nadále přetrvávat významné bariéry vůči vstupu nových subjektů na maloobchodní trh.“ (viz Vysvětlující memorandum⁵), část 4.2.2, str. 32)

Relevantní trh č. 5 je definován, v souladu s Doporučením o relevantních trzích, jako velkoobchodní širokopásmový přístup v sítích elektronických komunikací. Tento přístup je realizován prostřednictvím datového toku (bitstream access), který umožňuje širokopásmový přenos dat v obou směrech ke koncovému uživateli. Datovým tokem (bitstream) se rozumí přenos souborů dat mezi koncovým uživatelem a bodem přístupu, který je zajišťován pro jiného operátora. Širokopásmový přístup musí umožňovat koncovému uživateli širokopásmový přenos dat v obou směrech, jehož jmenovitá přenosová rychlost směrem ke koncovému uživateli (downlink) činí alespoň 256 kbit/s a přístup je trvale dostupný.

Velkoobchodní širokopásmový přístup je poskytován prostřednictvím infrastruktury základních vstupů tohoto trhu (viz níže) a dále prostřednictvím jiných infrastruktur, pokud umožňují přístup k datovému toku tak, aby byl ekvivalentní k přístupu k datovému toku poskytovanému prostřednictvím základních vstupů tohoto trhu.

Úřad v rámci věcného vymezení relevantního trhu postupoval v souladu s ustálenou praxí v oblasti soutěžního práva a s Pokyny Komise⁴ (viz zejména část 2.2, článek 41). Úřad identifikoval pro účely věcného vymezení relevantního trhu základní vstupy, u kterých předpokládá potřebu uplatnění regulace a následně se zabýval zkoumáním dalších služeb, které by mohly být k tomuto základnímu vstupu substitutem. Za tímto účelem provedl věcné vymezení příslušejícího maloobchodního trhu. V rámci posuzování maloobchodního trhu Úřad uvedl v kapitole 2.1.2.2 důvody, které jej vedly ke stanovení vymezení základních vstupů. Tyto důvody jsou totožné i pro stanovení základních vstupů na velkoobchodním trhu. Úřad k tomu podotýká, že maloobchodní trh širokopásmového přístupu má vazbu na oba velkoobchodní trhy, tj. č. 4 a 5. Oproti věcnému vymezení z minulé analýzy relevantního trhu č. 5 tak Úřad rozšířil základní vstupy tohoto relevantního trhu o optická vlákna.

Úřad stanovil jako základní vstupy tohoto relevantního trhu širokopásmové přístupy poskytované prostřednictvím účastnických kovových vedení na technologii xDSL a optických vláken. Součástí tohoto relevantního trhu jsou všechny tři scénáře optických sítí, a to FTTH, FTTB a FTTC.

2.1.3.2 Zkoumání zastupitelnosti na velkoobchodním trhu

Při analýze relevantního trhu Úřad zjišťoval, zda na vymezeném trhu působí podnik (či podniky), který se díky své ekonomické převaze může chovat do značné míry nezávisle na ostatních tržních subjektech (konkurentech, zákaznících či koncových spotřebitelích). Podnik, který se ocitne v této pozici, má možnost poskytovat své služby za jednostranně

výhodnějších podmínek a za vyšší ceny, než které by mohl dosáhnout na trhu s fungující konkurencí.

Při vymezení trhu, na němž budou zkoumány konkurenční podmínky pro působení jednotlivých podniků, je proto důležité zohlednit všechny tržní vlivy, které mohou volnost v rozhodování hypotetického monopolisty omezit⁴¹. Tento vliv může pocházet od velkoobchodních služeb dostupných alternativním operátorům, kteří s jejich využitím následně mohou poskytovat finální služby zákazníkům na maloobchodním trhu. Takové velkoobchodní služby může poskytovat například operátor s využitím služeb LLU z relevantního trhu č. 4 nebo operátor, který si buduje vlastní fyzickou infrastrukturu a poskytuje na ní velkoobchodní služby dalším (alternativním) operátorům (viz níže bod 2) a kapitola 2.1.3.2.1). Nezávislost v rozhodování hypotetického monopolisty může omezovat i samozásobení vertikálně integrovaných operátorů, bez ohledu na to, zda tito operátoři jsou (viz níže rovněž bod 2) a kapitola 2.1.3.2.1) či nejsou (viz níže bod 3) a kapitola 2.1.3.2.2) schopni vytvořit vlastní velkoobchodní služby a ty nabízet třetím stranám.

S ohledem na praxi Evropské komise je možné samozásobení vertikálně integrovaných operátorů do vymezení relevantního trhu zahrnout jak tehdy, pokud jsou operátoři schopni nabídnout vlastní velkoobchodní služby, tak i tehdy, pokud tyto služby třetím stranám schopni nabídnout nejsou (v tom případě může být samozásobení do trhu zahrnuto s ohledem na tzv. nepřímé vlivy). Ani v jednom případě však není zahrnutí samozásobení do velkoobchodního trhu automatické a musí mu předcházet analýza vlivu, který působení vertikálně integrovaných operátorů na vymežovaném trhu vytváří (na poskytovatele služeb na bázi xDSL a FTTx).

Při definování velkoobchodního trhu širokopásmového přístupu a zkoumání zastupitelnosti Úřad zvažoval tři možné situace na trhu:

- 1) velkoobchodní služby nejsou nabízeny (zatím neexistují). V tomto případě lze hovořit o absenci velkoobchodního trhu, tato možnost neplatí pro situaci na trhu v ČR;
- 2) incumbent je poskytovatelem velkoobchodní služby, ale i jiné subjekty jsou schopny nabídnout podobný typ velkoobchodní služby; viz kapitola 2.1.3.2.1;
- 3) incumbent je poskytovatelem velkoobchodní služby, ale jiné subjekty nejsou schopny nabídnout podobný typ velkoobchodní služby. Nicméně na trhu působí nepřímý vliv soutěže nabídek na maloobchodním trhu; viz kapitola 2.1.3.2.2.

2.1.3.2.1 Zkoumání přímých vlivů – posouzení možnosti realizace velkoobchodní nabídky

Přímými vlivy se rozumí vlivy jiných velkoobchodních nabídek na nabídku incumbentu. Tyto další velkoobchodní nabídky mohou být využity k poskytování služeb uživatelům na maloobchodním trhu.

Jak je uvedeno výše, mohou takové velkoobchodní služby poskytovat například operátoři s využitím služeb LLU z relevantního trhu č. 4 nebo operátoři, kteří si budují vlastní fyzickou infrastrukturu a poskytují na ní velkoobchodní služby dalším (alternativním) operátorům.

Při zkoumání přímých vlivů lze do vymezení relevantního trhu zahrnout i samozásobení vertikálně integrovaných operátorů. To je založeno na předpokladu, že pokud alternativní

---

⁴¹ Vysvětlující memorandum týkající se doporučení Komise o příslušných trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací náchylné k regulaci ex ante, část. 2.1., uvádí, že: „The main purpose of market definition is to identify in a systematic way the competitive constraints that the undertakings face. The objective is to identify those actual and potential competitors of the undertakings that are capable of constraining their behaviour and of preventing them from behaving independently.“

operátoři jsou schopni poskytovat „velkoobchodní vstupy sami pro sebe“ (prostřednictvím samozásobení, tedy pro realizaci svých vlastních maloobchodních služeb), mohli by být schopni je stejně nabízet také na velkoobchodním trhu pro jiné poskytovatele.

Pro možnost zahrnout do vymezení velkoobchodního trhu samozásobení vertikálně integrovaných operátorů, kteří jsou schopni vytvořit vlastní velkoobchodní služby, a ty poskytovat třetím stranám, stanoví Evropská komise následující podmínky⁴²:

- vertikálně integrovaný operátor je schopen v krátké časové době vytvořit vlastní velkoobchodní služby, a ty začít poskytovat třetím stranám, aniž by na vytvoření těchto služeb musel vynaložit značné investice,
- územní pokrytí posuzované sítě odpovídá požadavkům zájemců o velkoobchodní služby,
- posuzovaná síť má dostatečnou volnou kapacitu,
- na velkoobchodní úrovni existuje dostatečná poptávka po těchto substitutech.

To znamená, že v tomto kroku analýzy Úřad přistupoval ke zkoumání zastupitelnosti především z pohledu technických možností velkoobchodního přístupu k datovému toku (i když potenciálního) prostřednictvím dané technologie, a to z pohledu jak možného velkoobchodního poskytovatele, tak z pohledu možného velkoobchodního odběratele. Mimo technickou zastupitelnost Úřad v tomto kroku posuzoval možnosti velkoobchodního přístupu k datovému toku také z hlediska jeho ekonomické realizovatelnosti a územního pokrytí. Splnění těchto podmínek Úřad považuje za dostatečné k tomu, aby bylo možné takové přístupy označit za ekvivalentní k základním vstupům (dále jen „ekvivalentní přístup“).

Je zřejmé, že potenciální odběratel bude při velkoobchodní poptávce po službě širokopásmového přístupu k datovému toku posuzovat míru uplatnění následně vytvořeného maloobchodního širokopásmového přístupu z pohledu potřeb uživatele na maloobchodním trhu. Úřad provedl zkoumání substituce na maloobchodním trhu, kde identifikoval možné technologie širokopásmového přístupu, které následně podrobil zkoumání, zda jsou z tohoto pohledu zastupitelné k základním vstupům. Proto při posuzování velkoobchodního trhu již neprovádí zkoumání substituce na maloobchodním trhu, ale pro potřeby věcného vymezení velkoobchodního trhu přebírá závěry z maloobchodního trhu (tj. reakce spotřebitelů, otázku ceny a možné substituce na straně nabídky z pohledu maloobchodní služby).

Realizace maloobchodního širokopásmového přístupu na základě velkoobchodní nabídky jiného poskytovatele musí zohledňovat i skutečnost, že odběratel musí být schopen technicky, ekonomicky a jinak (např. na srovnatelném územním pokrytí s incumbentem) realizovat z velkoobchodní nabídky obdobnou maloobchodní službu, jako jsou maloobchodní služby širokopásmového přístupu prostřednictvím základních vstupů. Úřad je toho názoru, že tato podmínka je nezbytná při posouzení, zda širokopásmový přístup k datovému toku prostřednictvím jiné technologie by mohl být účinnou alternativou pro realizaci širokopásmového přístupu na maloobchodním trhu. Proto se Úřad dále věnoval podrobněji možnostem velkoobchodního přístupu prostřednictvím jednotlivých technologií z hlediska potřeb velkoobchodního odběratele.

2.1.3.2.2 Zkoumání nepřímých vlivů

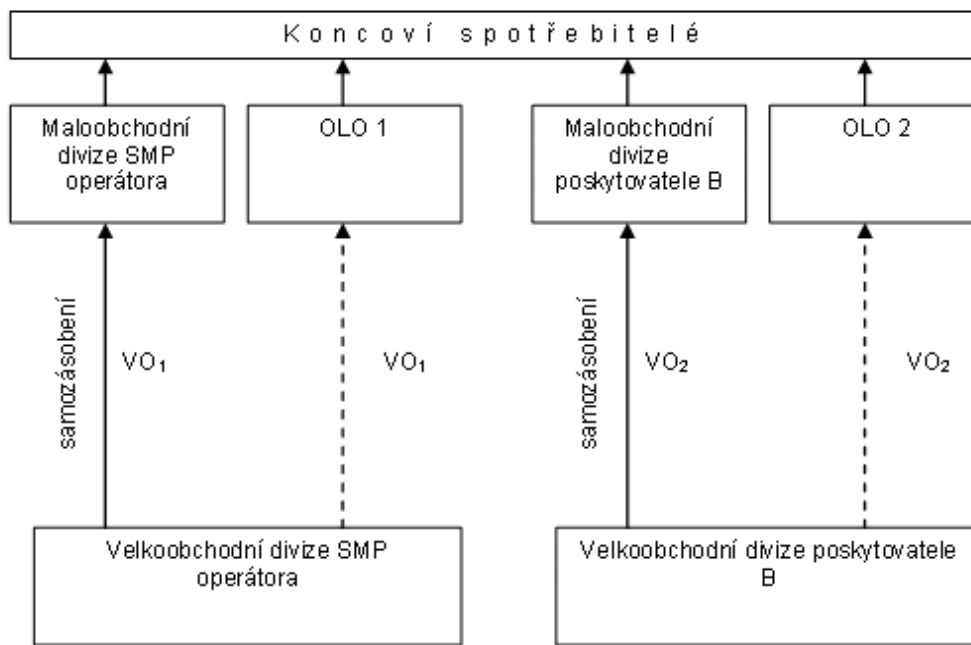
Ve druhém kroku Úřad zkoumal, zda má do věcného vymezení relevantního trhu zahrnout i samozásobení vertikálně integrovaných operátorů na základě nepřímých vlivů z maloobchodního trhu. Na základě nepřímých vlivů z maloobchodního trhu lze do věcného vymezení velkoobchodního trhu zahrnout i ty vertikálně integrované operátory, kteří neprošli

---

⁴² Tyto podmínky lze dohledat ve Vysvětlujícím memorandu týkající se doporučení Komise o příslušných trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací náchylné k regulaci ex ante, v části 3.1.

výše uvedenými čtyřmi kritérii, jejichž prokázání by vedlo k zahrnutí na základě přímých vlivů. Protože však na velkoobchodním trhu je chování hypotetického monopolisty omezeno nejen dostupností skutečných či potenciálních velkoobchodních služeb konkurenčních poskytovatelů, ale i působením vertikálně integrovaných operátorů na maloobchodním trhu, kteří nejsou schopni na velkoobchodním trhu poskytnout plnohodnotně své služby, lze za určitých okolností tyto služby tvořené samozásobením vertikálně integrovaných operátorů do trhu zahrnout.

Obr. č. 4: **Schéma poskytování služeb na velkoobchodním a maloobchodním trhu**

Stručně lze působení nepřímých vlivů popsat na Obr. č. 4, na němž jsou znázorněni dva vertikálně integrovaní operátoři. Pro zahrnutí poskytovatele B (jak jeho samozásobení, tak služeb dostupných třetím stranám) do vymezení velkoobchodního trhu na základě přímých vlivů je důležitá skutečná či potenciální dostupnost velkoobchodních služeb (VO2) třetím stranám (OLO 2 a případně OLO 1). Pokud může alternativní operátor (OLO 1) přejít po zvýšení ceny velkoobchodní služby (VO1) ze strany SMP operátora k velkoobchodní nabídce (VO2) poskytovatele B, bude motivace SMP operátora zvyšovat ceny svých velkoobchodních služeb omezena (neboť by následoval pokles prodeje služby VO1).

Podobnému tlaku nezvyšovat ceny svých služeb však může SMP operátor čelit i v případě, že poskytovatel B žádné velkoobchodní služby třetím stranám nenabízí a zásobuje službami pouze svou maloobchodní divizi. Pokud by totiž SMP operátor zvýšil ceny svých velkoobchodních služeb (VO1) a toto zvýšení by se promítlo do vyšších maloobchodních cen služeb jeho vlastní maloobchodní divize a maloobchodních služeb alternativního operátora (OLO 1), mohli by maloobchodní zákazníci (SMP operátora a OLO 1) přejít ke službám poskytovaným maloobchodní divizí vertikálně integrovaného poskytovatele B.

Nezávislost v chování SMP operátora by pak nebyla omezena přímo prostřednictvím konkurenční velkoobchodní služby (VO2), ale nepřímo konkurencí na maloobchodním trhu, na kterém by zákazníci nahrazovali služby SMP operátora a OLO 1 službami poskytovatele B.

Nepřímými vlivy se tedy rozumí působení konkurence vertikálně integrovaných operátorů na maloobchodním trhu, kteří sice neposkytují žádné velkoobchodní služby na vymezeném relevantním trhu (pouze samozásobení), ale svým působením na maloobchodním trhu mají potenciál ovlivnit významně chování hypotetického monopolisty

na velkoobchodním trhu. Zkoumání nepřímých vlivů je založeno především na zkoumání zastupitelnosti na maloobchodním trhu, kde Úřad identifikoval jak podíly daných technologií, tak chování spotřebitelů. Ačkoliv některá z technologií nemusí z různých důvodů splňovat podmínku ekvivalentního přístupu, může způsobit významné nepřímé omezení, a to takového rázu, že může značně ovlivňovat pozici subjektu s významnou tržní silou na velkoobchodním trhu. Takové výrazné nepřímé omezení by mohlo být zohledněno zahrnutím takových přístupů již do věcného vymezení velkoobchodního trhu.

Komise ve svých vyjádřeních k analýzám relevantních trhů provedených jinými regulátory tuto možnost připouští, i když preferuje zohlednění nepřímých vlivů až ve fázi hledání SMP (tedy v rámci jednoho z kritérií svědčících o existenci SMP, jak již bylo popsáno v části věcného vymezení maloobchodního trhu). Pokud se regulátor rozhodne pro zohlednění nepřímých vlivů již při věcném vymezení velkoobchodního trhu, měl by tento přístup být národními regulačními orgány odůvodněn na základě aplikace SSNIP⁴³ testu, přičemž k jeho prokázání požaduje Evropská komise splnění následujících tří podmínek⁴⁴:

- 1) *„Velkoobchodní odběratelé by byli nuceni převést hypotetické zvýšení velkoobchodních cen na své maloobchodní zákazníky na základě poměru maloobchodní /velkoobchodní ceny.“* V principu čím vyšší je podíl velkoobchodní ceny na maloobchodní, tím vyšší je pravděpodobnost, že dojde k přenosu zvýšení velkoobchodní ceny.
- 2) *„Existovala by dostatečná substituce na straně poptávky k službám na maloobchodní úrovni, založená na nepřímém tlaku, který může způsobit zvýšení velkoobchodní ceny nevýnosným“* (předpokládá obecnou analýzu síly alternativních způsobů poskytování širokopásmového přístupu: WiFi, CATV)
- 3) *„Zákazníci velkoobchodních odběratelů by ve značné míře nepřešli k nabídce maloobchodních služeb integrovaného hypotetického monopolisty, a to zejména v případě, že by sám nezvýšil své vlastní maloobchodní ceny“*

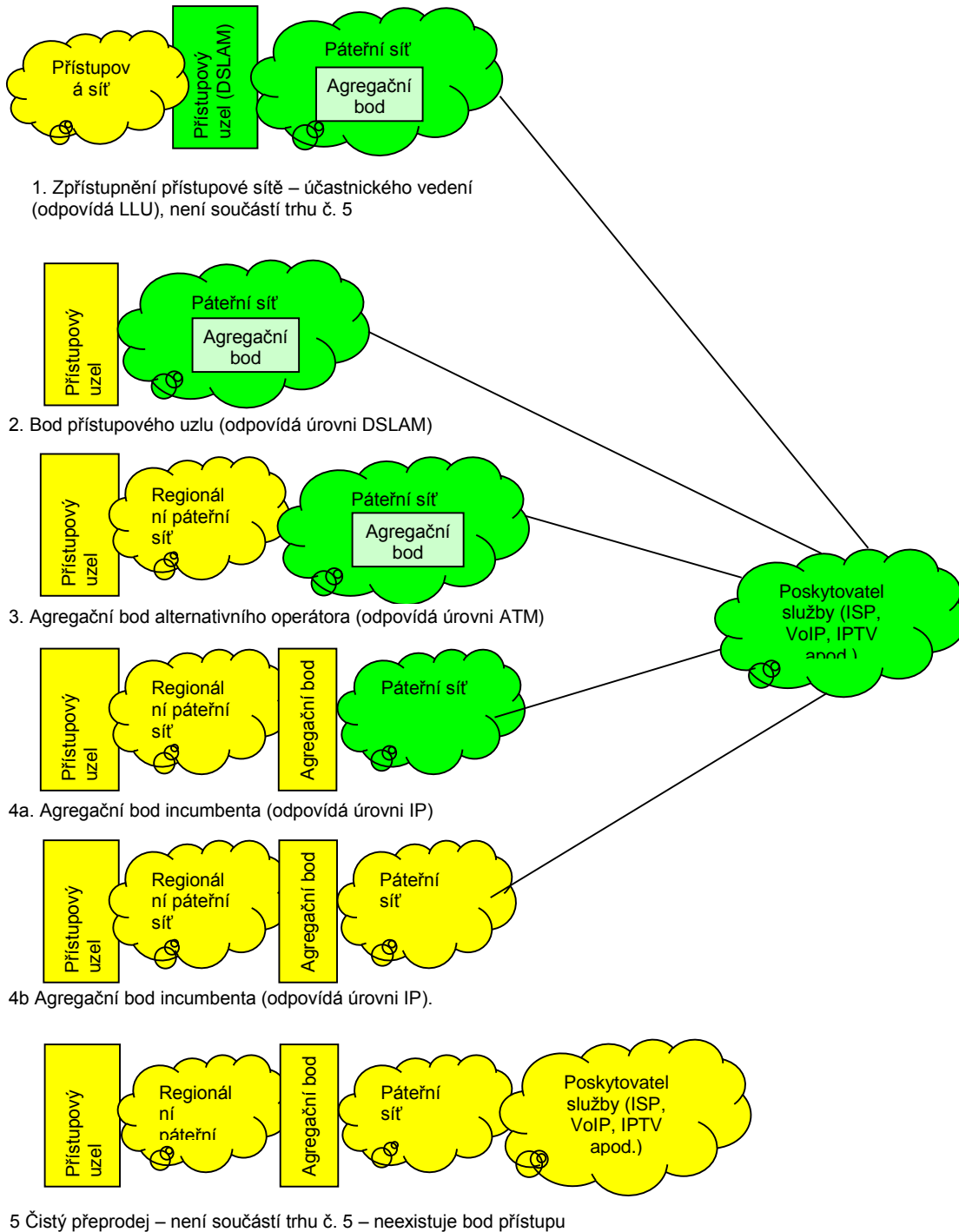
2.1.3.3 Popis realizace přístupu k datovému toku u základních vstupů velkoobchodního trhu

Při zkoumání věcného vymezení velkoobchodního relevantního trhu Úřad definoval základní vstupy širokopásmového přístupu na tomto trhu (tedy xDSL a FTTx) a dále posuzoval, zda by součástí tohoto trhu mohly být i jiné technologie širokopásmového přístupu, které Úřad identifikoval na maloobchodním trhu. Jiné technologie mohou být součástí tohoto trhu za předpokladu, že tyto technologie umožňují přístup k datovému toku tak, aby byl tento přístup ekvivalentní k přístupu k datovému toku poskytovanému prostřednictvím základních vstupů tohoto trhu (tj. xDSL a FTTx). Tím se rozumí takový způsob přístupu k datovému toku, který je na velkoobchodním trhu poskytovaný tak, aby umožnil jednoznačné určení datového toku ke koncovému uživateli a mohl nabídnout přístup k datovému toku od koncového uživatele k potenciálnímu bodu přístupu pro alternativního operátora (velkoobchodního odběratele). Zároveň tento přístup musí být ve srovnatelné kvalitě se širokopásmovým přístupem prostřednictvím účastnických kovových vedení a optických vláken.

⁴³ Small but Significant and Non-transitory Increase in Price, tedy malé, ale významné a trvalé zvýšení ceny. SSNIP test (nebo také tzv. hypotetický monopolistický test – viz bod 2.1.1.3 v kapitole Metodika) je standardním nástrojem při definování relevantních trhů, který vychází ze zkoumání reakcí na změnu ceny základní služby. Reakce spotřebitelů na změnu ceny je možné stanovit buď přímým marketingovým průzkumem mezi koncovými spotřebiteli, nebo ji (pouze) odhadnout s ohledem na vlastnosti srovnávaných služeb (v případě broadbandových služeb je to zejména jejich rychlost, FUP, latence, způsob zpoplatnění a ceny). Podrobnosti k výše zmíněnému průzkumu, který si Úřad za tímto účelem nechal vypracovat, jsou uvedeny v příloze č. 1.

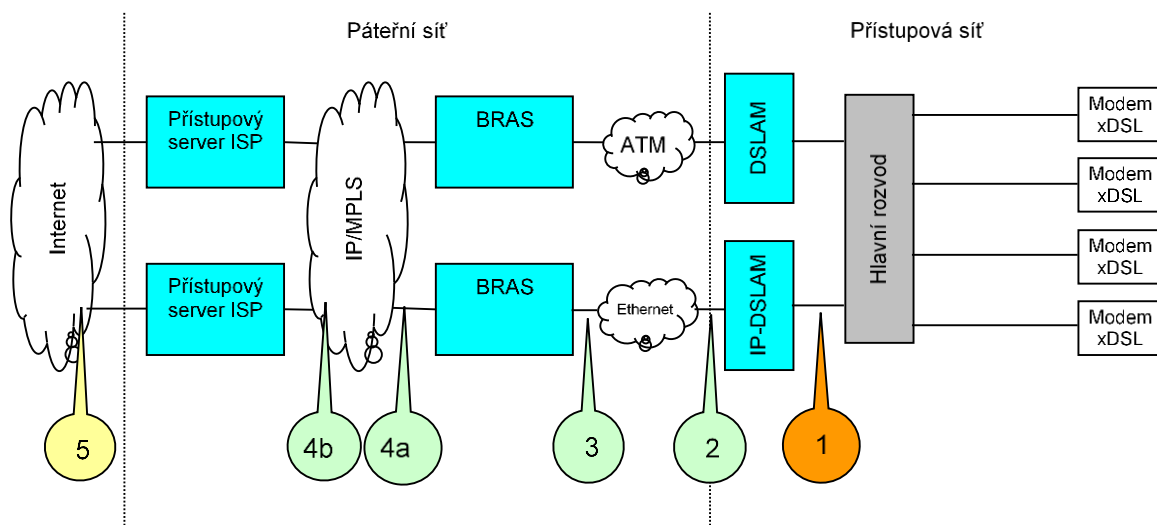
⁴⁴ Podmínky lze nalézt v řadě připomínek Komise k analýzám jednotlivých států, např. nizozemské analýze z roku 2005 ([NL/2005/0281](#)), britské z roku 2007 ([UK/2007/0733](#)) nebo finské z roku 2009 ([FI/2009/0900](#)). Uvedeny jsou i v dokumentu BEREC Report on Self supply z března 2010 ([BoR \(10\) 09](#)).

Obr. č. 5: **Body přístupu k datovému toku a jim odpovídající úrovně přístupu k datovému toku podle dokumentu ERG (03) 33rev2**

Žlutá barva označuje úseky realizované incumbentem a zelená barva úseky realizované alternativním operátorem.

Obr. č. 6: **Body přístupu k datovému toku a jim odpovídající úroveň přístupu k datovému toku s využitím účastnického kovového vedení (podle dokumentu ERG (03) 33rev2)**

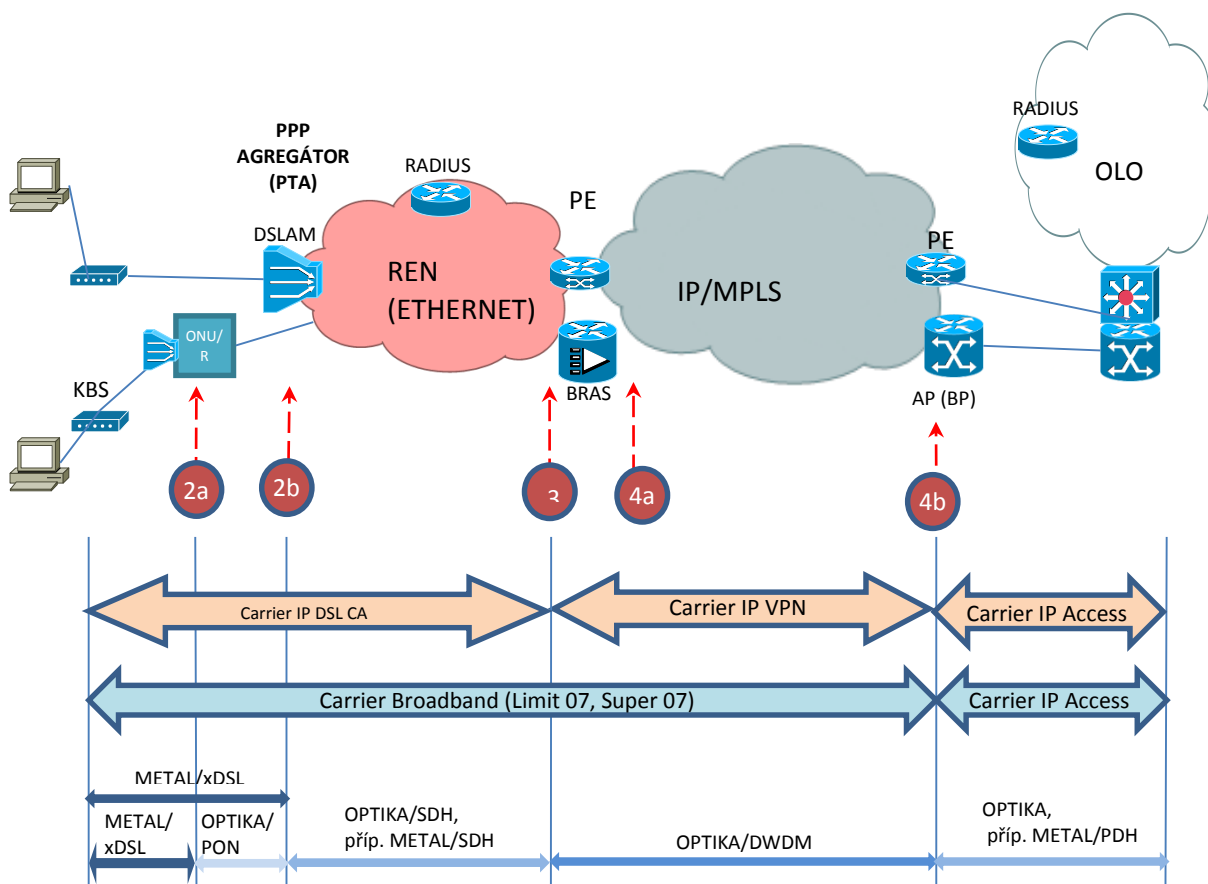
Obr. č. 5 a Obr. č. 6 ukazují možnosti přístupu k datovému toku

- Bod 1 na Obr. č. 6 označuje přístup k účastnickým kovovým vedením (LLU), body 2 až 4 označují přístup k datovému toku (tj. přístup na úrovni „DSLAM“, „ATM“ a „IP“) a bod 5 označuje čistý pře prodej, který není součástí analyzovaného trhu, neboť v tomto případě již neexistuje bod přístupu pro alternativního operátora.
- úroveň přístupu k datovému toku na úrovni „ATM“ a „IP“ se nevztahuje k použité technologii, ale k bodu přístupu k síti incumbenta, kde je (nebo může být) realizováno propojení mezi sítěmi incumbenta a alternativního operátora.
- bod přístupu č. 3, tj. přístup na úrovni „ATM“ neznamená, že bod přístupu k síti je realizován výhradně technologií „ATM“, ale že k předání provozu dochází v bodu agregace na síťovém uzlu, který je ve vlastnictví alternativního operátora. Tento přístup je realizován ještě před zařízením BRAS (koncentrátor virtuálních spojení), který tak v tomto případě řídí alternativní operátor.
- bod přístupu č. 4a a 4b, tj. přístup na úrovni IP znamená, že bod přístupu k síti je na síťovém uzlu, který je ve vlastnictví incumbenta. Přístup na úrovni „IP“ je možné realizovat buď bezprostředně za agregačním bodem BRAS (koncentrátor virtuálních spojení) incumbenta nebo až na přístupovém serveru alternativního operátora (tj. až za transportní sítí).

2.1.3.4 Velkoobchodní širokopásmový přístup a body přístupu k datovému toku v xDSL síti

Možnosti přístupu k datovému toku na účastnických kovových vedeních, příp. účastnických kovových vedeních v kombinaci s optickými sítěmi (FTTC) znázorňuje Obr. č. 7:

Obr. č. 7: **Body přístupu k datovému toku podle stávající sítě a velkoobchodní nabídky společnosti O2 Czech Republic a.s.**

Bod 2a ukazuje možnost využití tzv. street cabinetů a vysunutých DSLAMů, tedy využití technologie FTTC. Bod 2b ukazuje možnost přístupu k datovému toku podle bodu 2 Obr. č. 6, tzn. na úrovni DSLAM, a to v případě využití pouze účastnických kovových vedení v přístupové síti.

Společnosti O2 Czech Republic a.s. byla v rámci minulé analýzy uložena povinnost umožnit přístup na IP úrovni. O2 Czech Republic a.s. v současné době nabízí dvě velkoobchodní nabídky přístupu k datovému toku – Carrier IP Stream (CIPS) a Carrier Broadband (CBB). Přístup k datovému toku realizuje a předává u obou nabídek až za transportní síť – bod 4b Obr. č. 6 a Obr. č. 7.

A) Velkoobchodní nabídka Carrier IP Stream

Velkoobchodní regulovaná nabídka Carrier IP Stream v sobě zahrnuje následující dílčí služby: Carrier IP DSL CA, Carrier IP VPN, a Carrier IP Access. V rámci služby Carrier IP DSL CA byla nabídka k 9. 5. 2011 rozšířena o technologii VDSL2, což se projevilo i do definice nominální přenosové rychlosti virtuální privátní cesty dílčí služby Carrier IP VPN:

Přístup Carrier IP DSL CA

Přístup Carrier IP DSL CA je základním komunikačním prvkem pro připojení účastníka k síti alternativního operátora, využívající DSL (ADSL/ADSL2+/VDSL2) přístupové vedení a je ohraničen koncovým bodem sítě na straně jedné přes DSLAM až po hraniční bod přístupu Carrier IP DSL CA na straně druhé (agregační bod BRAS). Na této straně jsou definovány individuální limity („Základní množství nezaplatněných přenesených dat pro přístup Carrier IP

DSL CA“). Tato část je plně vyhrazená pro příslušného uživatele (zákazníka) a není agregována.

Tab. č. 11: **Nominální přenosová rychlost přístupu**

Varianta přístupu Carrier IP DSL CA	Nominální přenosová rychlost (k účastníkovi/od účastníka)	Podporovaná přístup. technologie	Podporovaný přístupový protokol
2048/256	až 2048/256 kbit/s	ADSL/ADSL2+	PPPoE
6144/512	až 6144/512 kbit/s	ADSL/ADSL2+	PPPoE
8192/512	až 8192/512 kbit/s	ADSL2+	PPPoE
16384/768	až 16384/768 kbit/s	ADSL2+	PPPoE
2048/256	až 2048/256 kbit/s	VDSL2	PPPoE
8192/512	až 8192/512 kbit/s	VDSL2	PPPoE
20480/2048	až 20480/2048 kbit/s	VDSL2	PPPoE
40960/2048	až 40960/2048 kbit/s	VDSL2	PPPoE

Služba Carrier IP VPN

Služba Carrier IP VPN je transportní službou páteřní datové IP sítě O2 Czech Republic a.s., poskytující obousměrný přenos datových toků účastníka mezi všemi oblastními sdružujícími body (agregačními body BRAS), prostřednictvím definovaných virtuálních privátních cest, a bodem přístupu BP (AP). Má charakter sítě VPN (virtuální privátní síť), jež svádí datový tok z konkrétního agregačního bodu do jednoho společného bodu přístupu (AP), kde si vše přebírá alternativní operátor. Vzhledem k tomu, že touto VPN procházejí data příslušející více individuálním přípojkám, musí zde být příslušné toky nutně sloučeny (agregovány).

Služba Zvýšená servisní podpora

Ke každému jednotlivému přístupu Carrier IP DSL CA může alternativní operátor zvolit doplňkovou službu Zvýšená servisní podpora, jež poskytuje zrychlené řešení poruch, přičemž rozsah aktivit vykonaných pro odstranění poruchy zahrnuje především konfigurační změny na DSLAMu, BRASu a poruchy v konfiguraci IP transportní sítě. V jejím rámci je poskytována nadstandardní péče zahrnující zrychlené odstranění případné poruchy na daném jednotlivém přístupu Carrier IP DSL CA nebo prostupu IP datového toku účastníka příslušnou virtuální privátní cestou v rámci služby Carrier IP VPN.

B) Velkoobchodní nabídka Carrier Broadband

Komerční nabídka přístupu k síti Carrier Broadband umožňuje připojení elektronického zařízení nebo sítě poskytovatele k datové síti společnosti O2 Czech Republic a.s. Účelem tohoto přístupu je poskytování veřejně dostupné služby elektronických komunikací, přenosu dat nebo přístupu k síti Internet.

Referenční nabídku přístupu k síti – Carrier Broadband O2 Czech Republic a.s. aktualizovala podobně jako službu Carrier IP Stream, ke dni 9. 5. 2011. Hlavním důvodem je rozšíření parametrů služby o technologii VDSL2.

Základní datový tok přenášený od účastníka přístupu Carrier Broadband prochází do IP sítě společnosti O2 Czech Republic a.s. Dále je pak směřován k alternativnímu operátorovi prostřednictvím služby Carrier IP Access v rámci pro tyto účely vytvořené virtuální privátní sítě.

Základní parametry přístupu

Tab. č. 12: Carrier Broadband LIMIT07

Služba	Maximální dosažitelná rychlost (k účastníkovi/od účastníka)	Nominální agregace v síti	Podporovaná technologie	Podporovaný přístupový protokol
2048/256	až 2048/256 kbit/s	1:50	ADSL/ADSL2+	PPPoE
6144/512	až 6144/512 kbit/s	1:50	ADSL/ADSL2+	PPPoE
8192/512	až 8192/512 kbit/s	1:50	ADSL2+	PPPoE
16384/768	až 16384/768 kbit/s	1:50	ADSL2+	PPPoE
2048/256	až 2048/256 kbit/s	1:50	VDSL	PPPoE
8192/512	až 8192/512 kbit/s	1:50	VDSL	PPPoE
20480/2048	až 20480/2048 kbit/s	1:50	VDSL	PPPoE
40960/2048	až 40960/2048 kbit/s	1:50	VDSL	PPPoE

Tab. č. 13: Carrier Broadband SUPER07

Služba	Maximální dosažitelná rychlost (k účastníkovi/od účastníka)	Nominální agregace v síti	Podporovaná technologie	Podporovaný přístupový protokol
2048/256	až 2048/256 kbit/s	1:20	ADSL/ADSL2+	PPPoE
6144/512	až 6144/512 kbit/s	1:20	ADSL/ADSL2+	PPPoE
8192/512	až 8192/512 kbit/s	1:20	ADSL2+	PPPoE
16384/768	až 16384/768 kbit/s	1:20	ADSL2+	PPPoE
2048/256	až 2048/256 kbit/s	1:20	VDSL	PPPoE
8192/512	až 8192/512 kbit/s	1:20	VDSL	PPPoE
20480/2048	až 20480/2048 kbit/s	1:20	VDSL	PPPoE
40960/2048	až 40960/2048 kbit/s	1:20	VDSL	PPPoE

C) Další informace a nabídky společné pro obě velkoobchodní nabídky Carrier IP Stream a Carrier Broadband

Technologie ADSL a VDSL2

Využití technologie ADSL je v současné době (podle odhadů incumbenta) možné na 97 % účastnických kovových vedení společnosti O2 Czech Republic a.s.

Jak již bylo uvedeno v části věcného vymezení maloobchodního trhu (v kapitole 2.1.2.4), tak od 1. září 2012 se na maloobchodním trhu v reakci na změnu velkoobchodní referenční nabídky společnosti O2 Czech Republic a.s. (z 1. června 2012) začaly nabízet rychlosti xDSL přístupů až 40 Mbit/s download a až 2 Mbit/s upload. Zrychlení se dle tiskové zprávy společnosti O2 Czech Republic a.s.⁴⁵ týká 180 tisíc jejích zákazníků, kteří využívají tarify Optimal (až 20 Mbit/s) a Aktiv (až 40 Mbit/s) prostřednictvím technologie VDSL. Potenciální možný počet přípojek, na kterých bude tato rychlost dostupná, ovšem není přesně znám, společnost ovšem uvádí, že technologie VDSL je dostupná na 23 % přípojkách. Lze se tedy domnívat, že na velké části přípojek není možno vlivem starého či příliš dlouhého účastnického vedení technologii VDSL plně využít a tudíž na těchto přípojkách nebude možno tyto nově nabízené rychlosti dosáhnout.

Společnost O2 Czech Republic a.s. uvádí, že technologie VDSL2 byla v květnu 2012 dostupná pro cca 1600 DSLAMů (na příslušných RSU). V současné době činí počet RSU cca 2500. Jak bylo uvedeno v rámci popisu maloobchodního trhu (kapitola 2.1.2.5), incumbent však

⁴⁵ [Tisková zpráva spol. O2 Czech Republic a.s. ze dne 30.8.2012](#)

plánuje provozovat technologii VDSL2 i na scénáři FTTC, tedy v kombinaci s optickými vlákny a „vysunutými“ DSLAMy, a tím zvýšit dostupnost služeb založených na technologii VDSL2 pro více zákazníků.

Služba Carrier IP Access

Služba Carrier IP Access je transportní službou zajišťující připojovací trasu mezi páteřní IP sítí společnosti O2 Czech Republic a.s. – bodem přístupu (BP) a IP sítí poskytovatele pomocí technologie Fast Ethernet nebo Gigabit Ethernet, v jejichž rámci O2 Czech Republic a.s. nabízí službu Carrier Access ve variantách 10, 100, 200, 300, 500, 1 000 a 10 000 Mbit/s.

D) Vysvětlení rozdílu mezi velkoobchodními službami CIPS a CBB a služeb spadajících do relevantního trhu č. 6 (zejména velkoobchodní nabídka Carrier Ethernet Network)

V souvislosti s věcným vymezením a popisem velkoobchodních nabídek považuje Úřad za užitečné popsat také rozdíly mezi službami širokopásmového přístupu k datovému toku a službami pronájmu přenosové kapacity (jako velkoobchodní službu pronájmu přenosové kapacity bral Úřad v potaz nabídku Carrier Ethernet Network).

Popis nabídky Carrier Ethernet Network

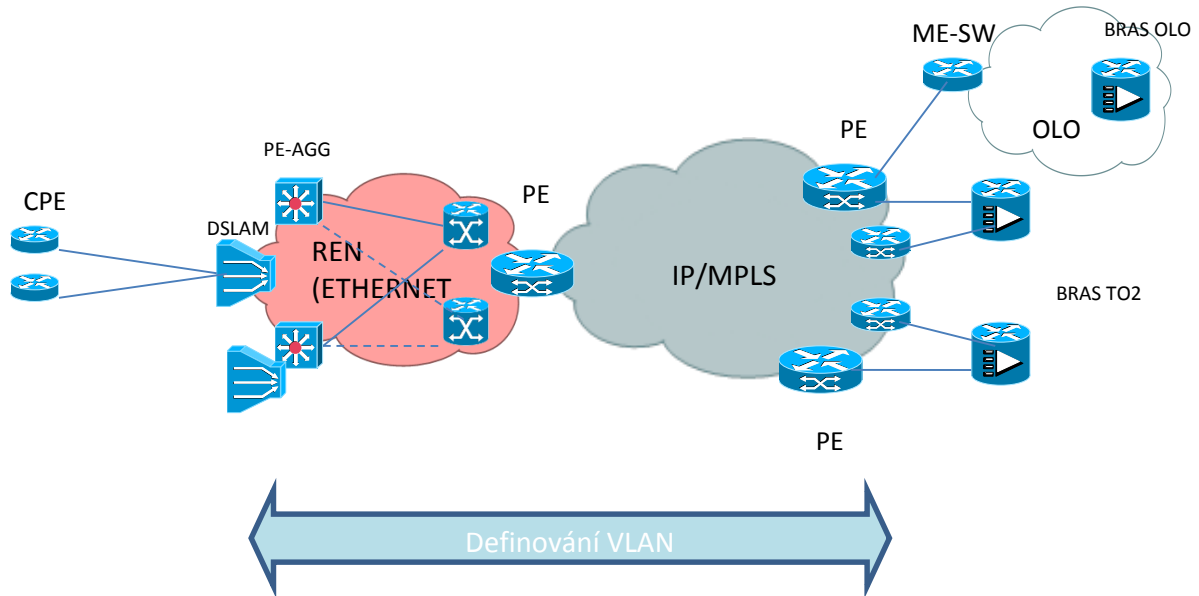
Služba	Rychlosti	Popis	Využití
Carrier Ethernet Network	Rychlosti: 64 kbit/s – 20 Mbit/s	Služba pronájmu přenosových kapacit za využití xDSL modemů, stávající metalické sítě a datové sítě. Nastavení služby je dvojitý, první (UBR – Unspecified Bit Rate) nezaručuje konstantní zpoždění a propustnost, druhé (nrtVBR – Non-Real-Time Variable Bit Rate) má určitou garanci propustnosti a zpoždění, avšak je nevhodné pro realtime aplikace. Tato služba pak obecně nemá možnost dohledu a neexistuje také její zálohování. Dochází zde ke sdílení kapacity v páteřní síti.	Na základě nabídky CEN nelze realizovat maloobchodní ani velkoobchodní služby klasických pronajatých okruhů. Nelze ji využít pro realizaci TDM hlasové služby.

Jak ukazuje Obr. č. 7, velkoobchodní nabídky CIPS a CBB jsou předávány alternativnímu operátorovi za transportní sítě IP/MPLS, přičemž datový tok jednotlivých koncových uživatelů alternativního operátora je „sveden“ v páteřní síti do jedné VLAN. Za tímto účelem prochází datového toku přes agregační server BRAS incumbenta, který je umístěn před transportní sítí. Tyto přístupy jsou poskytovány prostřednictvím technologie xDSL.

Velkoobchodní nabídka CEN je sice také předávána alternativnímu operátorovi za transportní sítě, ale datový tok od každého koncového uživatele (resp. xDSL modemu) má vyhrazený datový tok v jedné své VLAN, což znamená, že v páteřní síti neprochází přes agregační server BRAS, který je umístěn až za transportní sítí. V tomto případě je přenosová kapacita poskytována alternativnímu operátorovi, který poté řídí svůj vlastní BRAS.

Pro ilustraci je přiložen také Obr. č. 8, který zobrazuje datový tok v rámci nabídky CEN.

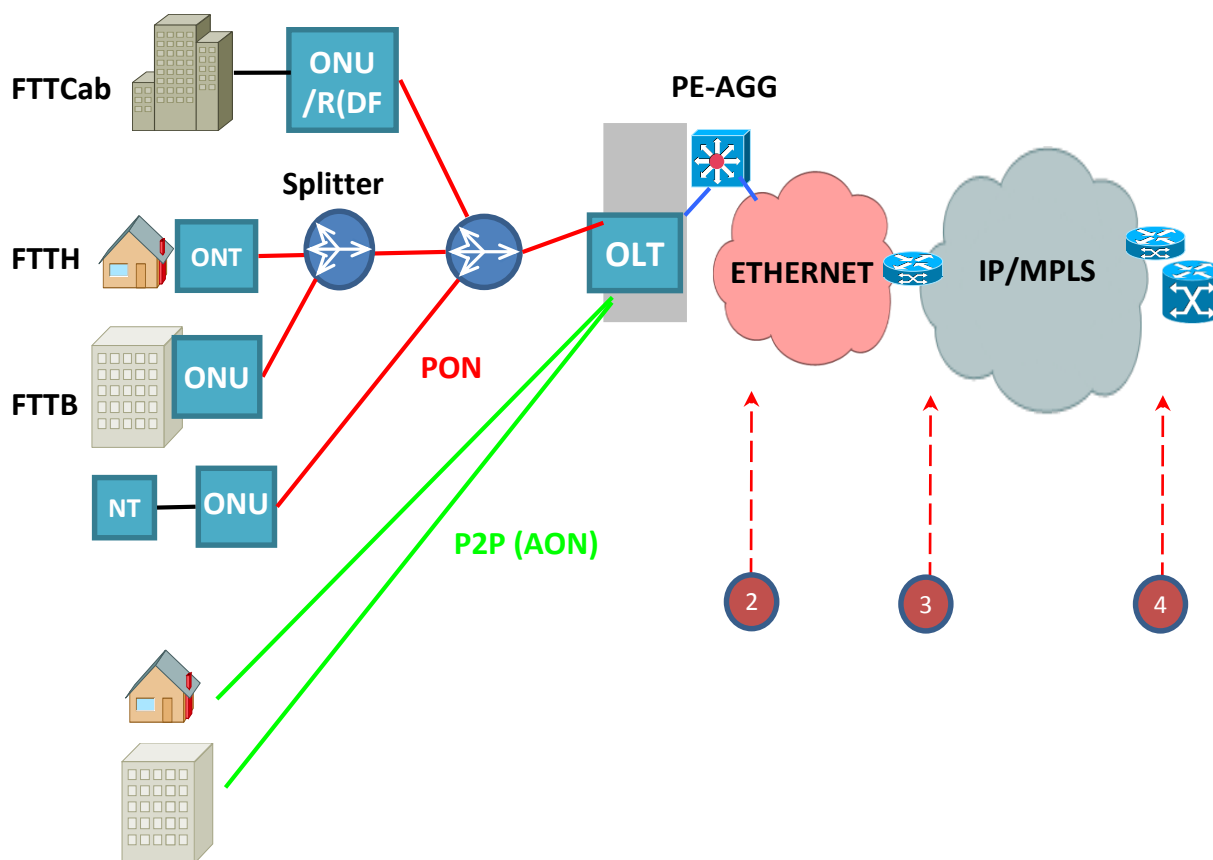
Obr. č. 8: **Schéma datového toku v rámci velkoobchodní nabídky CEN**

2.1.3.5 Velkoobchodní širokopásmový přístup a body přístupu k datovému toku v FTTx síti

Z hlediska možnosti přístupu k datovému toku za přístupovou sítí je architektura páteřní sítě velmi podobná páteřní síti v případě xDSL. Také např. incumbent, pokud v některých lokalitách zavádí nové přístupové sítě prostřednictvím FTTH, využívá stejnou páteřní síť.

Obr. č. 9: **Body přístupu k datovému toku v aktivních a pasivních optických sítích**

Základními funkčními prvky optických přístupových sítí jsou:

- optické linkové zakončení (OLT), zajišťující funkce síťového rozhraní mezi přístupovou sítí a sítěmi telekomunikačních služeb,
- optický rozvaděč (ODF), což je rozvod pro jednotlivá optická vlákna
- optická distribuční síť, což je soubor optických přenosových prostředků mezi OLT a jednotkami ONU v rámci přístupové sítě,
- optické síťové jednotky (ONU), zabezpečující funkce účastnického rozhraní mezi koncovými zařízeními účastníků a přístupovou sítí,
- optické síťové zakončení (ONT),
- síťové zakončení (NT).

Obr. č. 9 ukazuje také dvě možnosti realizace optických přístupových sítí FTTH, a to aktivní (AON) a pasivní (PON). Rozdíl je v tom, že aktivní sítě jsou zpravidla konstruovány stylem point-to-point (P2P), kdy je optické vlákno určeno pro každé koncové zakončení (ONT) a ODF, zatímco v případě pasivních optických sítí je od ODF k nejbližšímu splitteru vedeno pouze jedno vlákno, které se na splitteru dále dělí.

V případech aktivních i pasivních optických sítí existuje možnost „oddělení“ síťových prvků, které jsou určeny pro koncové uživatele, v AON je to aktivní zařízení na ODF, v PON je to nejbližší optický splitter. U aktivních i pasivních sítí je v případě přístupu za OLT možné vymezit na logické úrovni konkrétní datový tok příslušný pro konkrétního uživatele.

2.1.3.6 Shrnutí velkoobchodního širokopásmového přístupu v xDSL a FTTx sítích

- do věcného vymezení relevantního trhu jsou zahrnuty všechny tři scénáře optických sítí, kterými jsou: FTTH, FTTB a FTTC;
- přístup prostřednictvím účastnických kovových vedení umožňuje samostatný jednoznačně určený datový tok mezi DSLAMem a koncovým uživatelem. Tento přístup je realizován vyhrazenými fyzickými spojeními a nijak neovlivní datový tok k jinému koncovému uživateli, který je připojen na stejném DSLAMu;
- vzhledem ke skutečnosti, že xDSL přístup jako celek je na fyzické úrovni téměř vždy sdílený (ke sdílení dochází v páteřní síti, kde je provoz multiplexován do vysokokapacitních datových spojů), jednoznačné vymezení datového toku může být vytvořeno také na virtuálním spojení ve sdíleném přístupovém prostředí, tedy nejen na vyhrazeném fyzickém spoji, pokud toto disponuje dostatečnou kapacitou k vytvoření spojení v dostatečných parametrech a kvalitě. Tak je tomu například u realizace pasivních optických sítí FTTH, sítí FTTB a FTTC (kde také dochází k oddělení jednotlivých datových provozů pouze na logické úrovni);
- pro posouzení, zda je přístup ekvivalentní k širokopásmovému přístupu prostřednictvím technologie xDSL a FTTx a dalších přístupových technologií, je tedy důležité, zda je možné zajistit odpovídající parametry přístupu na logické úrovni a nikoli pouze na úrovni fyzického spojení. Ekvivalentním přístupem se dále rozumí to, že síť musí umožňovat varianty bodů přístupu tak, jak jsou popsány v dokumentu ERG (03) 33rev2 – ERG Common Position on bitstream access – Obr. č. 6;

2.1.3.7 Zkoumání zastupitelnosti z hlediska možných substitutů na velkoobchodním trhu širokopásmového přístupu podle technologií identifikovaných na maloobchodním trhu (technologie CATV, WiFi) – přímé vlivy

2.1.3.7.1 Širokopásmový přístup prostřednictvím sítí kabelové televize (CATV)

a) Technická srovnatelnost

Maloobchodní širokopásmový přístup prostřednictvím CATV se liší od přístupu prostřednictvím účastnických kovových vedení tím, že je realizován datovým tokem mezi zařízením CMTS (Cable modem termination system) – datovou ústřednou umístěnou na hlavní stanici a kabelovými modemy u koncových uživatelů. Zařízení CMTS obsluhuje až několik tisíc uživatelů a pro přenos datového toku využívá směrem k uživateli nebo od uživatele frekvenční multiplex, společný pro přenos televizních signálů. Technická specifikace širokopásmového přístupu k síti Internet prostřednictvím kabelové televize byla blíže popsána již v kapitole 2.1.2.6.

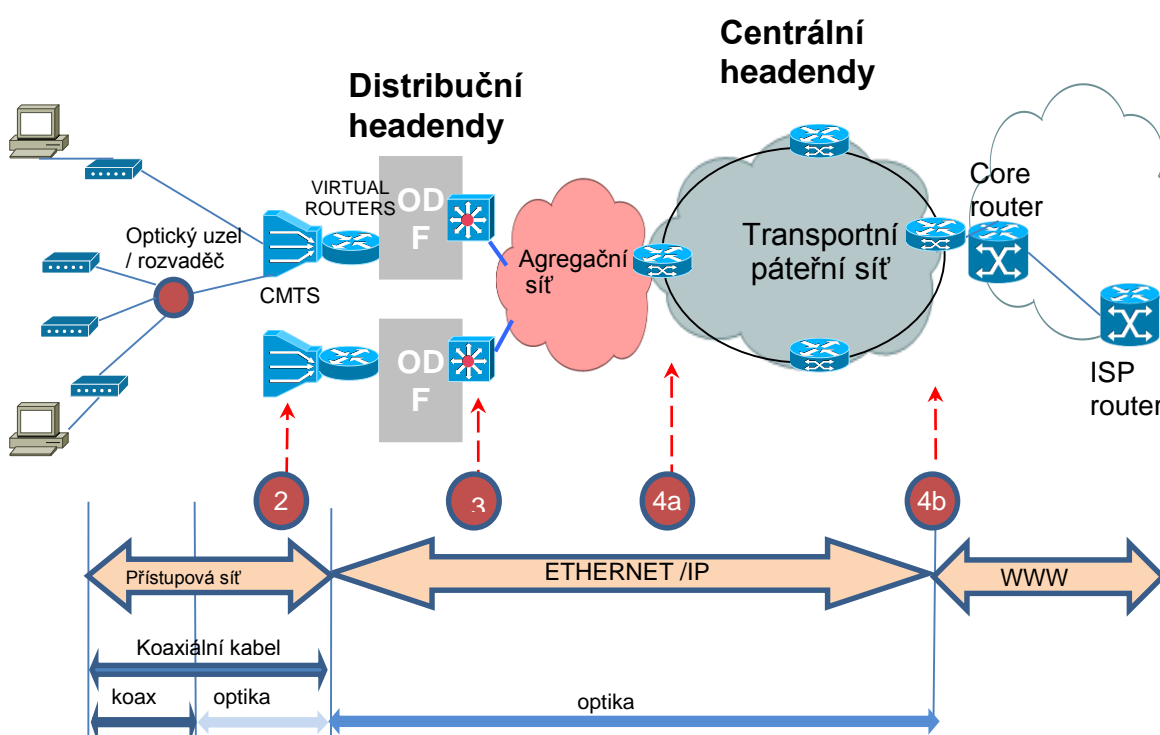
Architektura páteřní sítě kabelové televize je obdobná páteřní síti pro přístup prostřednictvím technologie xDSL a umožňuje předávat provoz alternativním operátorům na rozhraní Ethernet nebo IP/MPLS. Rozdíl proti páteřní síti incumbenta je pouze v tom, že páteřní síť kabelové televize je rozdělena na spojení mezi místní hlavní stanicí (místní „distribuční“ head-end) a centrální hlavní stanicí („centrálním“ head-endem). Propojení jednotlivých centrálních head-endů má kruhovou topologii, což pro účely věcného vymezení není rozhodující.

V případě společnosti UPC Česká republika, s.r.o. lze rozdělení na přístupovou a páteřní síť popsat následujícím způsobem:

- Topologie sítě UPC (shodná s ostatními CATV poskytovateli) je určena centrálními hlavními stanicemi a místními hlavními stanicemi,

- Centrální hlavní stanice jsou mezi sebou propojeny optickou sítí s kruhovou topologií a umístěním odpovídají velkým městům (např. Praha, Brno, Ostrava, Liberec), tato část tvoří transportní síť,
- Místní hlavní stanice jsou s příslušnou centrální hlavní stanicí propojeny optickou sítí, kde zařízení ODF je umístěno u místní hlavní stanice,
- Zařízení CMTS je téměř výhradně umístěno za ODF tam, kde je instalována příslušná místní hlavní stanice. Od zařízení CMTS, tj. v přístupové síti pokračuje koaxiální kabel (nebo koaxiální kabel v kombinaci s optickými vlákny) až ke koncovému uživateli,
- Topologie sítě je velmi podobná sítím FTTx (PON), s výjimkou některých technických specifických záležitostí zmíněných v odstavci b).

Obr. č. 10: **Body přístupu k datovému toku v CATV sítích**

b) Posouzení možnosti realizace velkoobchodní nabídky

Jak bylo zmíněno v předchozí části (v odstavci a)), realizace v páteřní síti je v podstatě shodná jako u základních vstupů a možný velkoobchodní přístup k širokopásmovému přístupu k datovému toku v tomto případě není překážkou pro posouzení, zda se jedná o ekvivalentní přístup.

Hlavním problémem při posouzení ekvivalentního přístupu je poskytování datového toku v části přístupové sítě za zařízením CMTS. Na zařízení CMTS by bylo možné pro alternativního operátora nastavit různé profily realizované pro konkrétní jednotku kabelového modemu, a to buď vyčleněním určitých frekvenčních kanálů ve směru k i od účastníků, nebo sdílením přenosové kapacity oběma operátory tak, že ke každému kabelovému modemu bude nastaveno vyhrazené logické spojení (tzn. nastavit datový tok na virtuálním spojení s definovanými parametry).

V případě vyčlenění určitých frekvenčních kanálů ve směru k účastníkům/od účastníků jsou možnosti sdílení velmi omezené vzhledem k omezenému počtu frekvenčních kanálů v přístupové síti, navíc primárně využívaných pro šíření televizních programů (downstream). Toto omezení se týká rovněž frekvenčních kanálů pro datový přenos ve zpětném směru (upstream). Dále by v tomto případě muselo dojít k „reorganizaci“ přístupové sítě, resp. reorganizaci koncových zakončení pro zařízení CMTS tak, aby datové kanály bylo možné sdružit do frekvenčního kanálu určeného pro alternativního operátora.

V každém případě existuje technický problém s tím, že datové toky od koncových uživatelů jsou v přístupové síti sdílené. Realizace datových toků v systému CMTS je velmi podobná realizaci datových toků v pasivních optických sítích a datové toky v jednom datovém kanálu jsou přenášeny na principu časového sdílení v jednotlivých datových kanálech. Zatímco však v případě pasivních optických sítí do linkového zakončení OLT přichází jedno optické vlákno a „výstup“ z OLT na rozhraní Ethernet je možné definovat na několika VLAN pro různé koncové uživatele, v případě zařízení CMTS je výstup na rozhraní Ethernet v rámci VLAN vázán na příslušný port na zařízení CMTS, kde tento port sdružuje jednotlivá koncová zakončení podle jejich místa umístění (např. jeden městský obvod). Na zařízení CMTS tak není možné předat provoz v rámci VLAN pro konkrétní koncové zakončení (kabelový modem), neboť ten je sdružen s jinými koncovými zakončeními. Směrování datového toku do jiné VLAN je pak možné až v páteřní síti, a to buď na úrovni před transportní sítí, nebo za ní. I v tomto případě přístupu na IP úrovni stále platí, že v přístupové síti bude datový tok sdílen v jednom kanále s jinými datovými toky. Otázkou zůstává, jestli i v tomto případě by IP přístup byl pro potenciální odběratele žádoucí.

Se zaváděním standardu DOCSIS 3.0 se možnosti nastavení parametrů jednotlivých datových toků výrazně zvyšují díky tomu, že zařízení CMTS je schopno vyčlenit pro každý kabelový modem datový tok s rychlostí až 400 Mbit/s. Dostupné přenosové rychlosti jsou tedy několikanásobně vyšší než rychlosti, které poskytuje zařízení DSLAM s využitím technologie ADSL na účastnickém kovovém vedení, a to i přesto, že datové toky jsou v přístupové síti sdílené. Jedno zařízení CMTS může podle potřeby využít další volné kanály a v praxi je možné pomocí jednoho zařízení CMTS teoreticky nabízet rychlost řádově několik Gbit/s pro všechny kabelové modemy. Důležité je, že nastavení „míry sdílení“ by bylo závislé pouze na „provozovateli sítě kabelové televize“, alternativní operátor by neměl žádnou možnost ovlivnit rychlost datového toku a byl by v podstatě závislý na obchodní politice provozovatele sítě.

c) Výhled do budoucnosti

Všichni současní poskytovatelé CATV přístupu v současné době nabízejí přístup k síti Internet prostřednictvím standardu DOCSIS 2.0. Společnost UPC Česká republika, s.r.o., jako největší kabelový operátor v ČR, začala od roku 2009 nabízet služby širokopásmového přístupu na standardu DOCSIS 3.0. V období od provedení předešlé analýzy tohoto relevantního trhu začali standard DOCSIS 3.0 do svých sítí zavádět i někteří další poskytovatelé CATV přístupů (např. společnosti Nej TV a.s., RIO Media a.s. aj.). Na konci roku 2010 společnost UPC Česká republika, s.r.o. uváděla dostupnost standardu DOCSIS 3.0 na všech svých hlavních stanicích. Díky tomuto standardu je tato společnost schopna téměř na všech svých přípojkách poskytovat nesrovnatelně vyšší rychlosti ve srovnání s technologií xDSL a v nabídce rychlostí jí tak může v současné době konkurovat pouze technologie FTTx.

Společnost UPC Česká republika, s.r.o. má k dispozici CMTS zařízení podporující DOCSIS 3.0 ve všech svých lokalitách a investovala do jejich instalace významné ekonomické prostředky, které si vyžádají ekonomickou návratnost. Proto v době pro zpracování další analýzy tato společnost neuvažuje, že by přešla z CATV struktury na FTTx a v současné době toto ani nemá v plánu. To neplatí v případech, kdy společnost UPC Česká republika, s.r.o. je nucena rekonstruovat svoje sítě nebo vytváří nové sítě na „zelené louce“, kdy již instaluje výhradně optická vlákna.

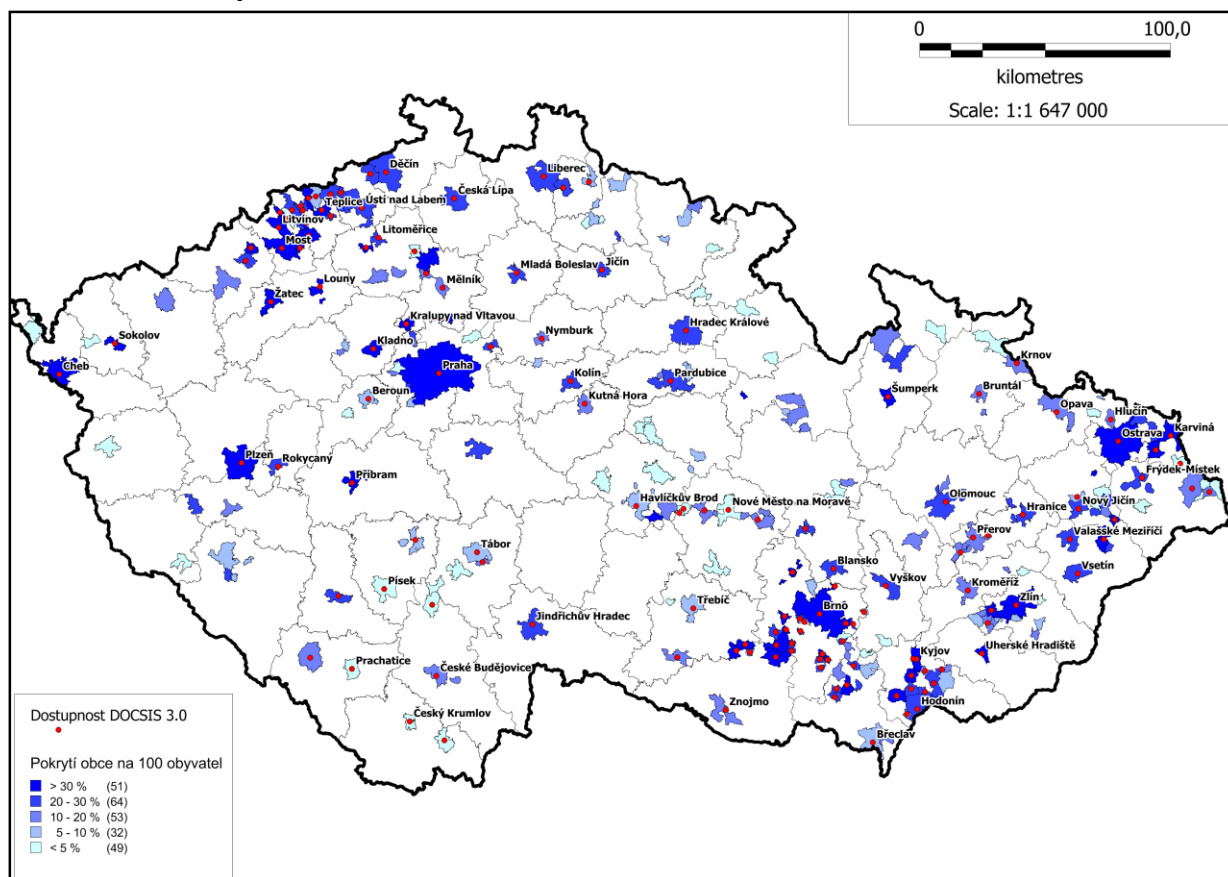

Tato skutečnost v současné době svědčí o tom, že případný přechod na síť CATV je v současné době ekonomicky nerentabilní. Nicméně tato skutečnost dokazující omezenou ekvivalenci přístupu CATV k základním vstupům nezpochybňuje možný nepřímý vliv CATV na velkoobchodní trh.

d) Geografické pokrytí

Jak je zřejmé z údajů o geografickém pokrytí sítěmi kabelové televize, je toto pokrytí omezené, týká se zejména větších měst, a velkoobchodní přístup na těchto sítích nenabízí plnohodnotnou náhradu na straně poptávky. Podobné zkušenosti vyplývají i z analýz trhů a z notifikačních postupů jiných zemí. Dostupnost sítí kabelové televize Úřad odhaduje pro cca 35 % domácností. Zároveň z Grafu č. 4a je zřejmé, že služby prostřednictvím CATV jsou využívány výhradně rezidentními zákazníky a jejich podíl na segmentu nerezidentních zákazníků je pouze 3,2 %. To je způsobeno zejména tím, že původní účel CATV sítí, tedy šíření televizního vysílání, byl určen výhradně pro domácnosti, tedy pro segment rezidentních zákazníků.

Obr. č. 11: Dostupnost sítí CATV v ČR k 31. 12. 2012

Zdroj: ČTÚ, 2013

e) Závěr

Z výše uvedeného zhodnocení možné zaměnitelnosti na velkoobchodní úrovni vyplývá, že CATV přístupy nelze považovat za substitut na velkoobchodním trhu. Hlavním důvodem je zejména to, že do budoucna se nedá očekávat další rozvoj CATV sítí a rozšiřování jejich současného omezeného pokrytí. Spíše naopak bude docházet k (postupnému) nahrazování CATV sítí optickými vlákny (FTTx sítěmi). Rovněž v současné době neexistuje velkoobchodní nabídka přístupu k datovému toku prostřednictvím CATV sítí a není ani předpoklad její existence v budoucnu.

2.1.3.7.2 Širokopásmový přístup prostřednictvím rádiových sítí v nelicencovaných frekvenčních pásmech (WiFi)

a) Technická srovnatelnost

Technická specifikace širokopásmového přístupu k síti Internet prostřednictvím rádiových sítí v nelicencovaných pásmech byla blíže popsána v kapitole 2.1.2.7.

Technologie WiFi využívá pro přístup ke koncovému uživateli sdílení datových toků jednotlivých uživatelů. Možnost poskytovat velkoobchodní širokopásmový přístup prostřednictvím datového toku je značně omezená, a to zejména proto, že tyto služby jsou poskytovány v tzv. volných pásmech, tzn., že využívání kmitočtových pásem nevyžaduje vydání individuálního oprávnění a podléhá pouze všeobecnému oprávnění pro všechny operátory. Není proto možné zaručit ekvivalentní přístup k přístupu prostřednictvím účastnických kovových vedení a technologie xDSL z důvodu nízké kvality.

b) Posouzení možnosti realizace velkoobchodní nabídky

Vzhledem ke skutečnosti zmíněné v bodě a) je zkoumání zastupitelnosti z tohoto pohledu irelevantní, neboť vlastnosti této technologie jsou natolik omezující, že v podstatě není možné vytvořit velkoobchodní nabídku, která by byla srovnatelná s nabídkou prostřednictvím technologií základních vstupů. Proto Úřad ani dále nezkoumal strukturu páteřních sítí.

c) Výhled do budoucnosti

V posledních letech dochází k modernizaci WiFi sítí přechodem na vyšší frekvenční pásma a realizaci způsobu spojení Point-to-Point. V řadě případů je WiFi přístup poskytován v kombinaci s lokálními sítěmi LAN (tento způsob je často využíván v hustěji obydlených oblastech, zejména sídlištích). Díky zkvalitnění a rozšiřování poskytovaných služeb tak u služeb prostřednictvím WiFi sítí dochází na maloobchodním trhu k dalšímu růstu poptávky koncových uživatelů. Uživatelé tak nemají důvod (při porovnání kvality a ceny) ve větší míře přecházet na jiné technologie a tudíž jsou pro většinu z nich WiFi přístupy dostačující.

d) Geografické pokrytí

WiFi poskytovatelé sice nabízejí své služby většinou na místní nebo regionální úrovni, nicméně počet WiFi sítí je tak vysoký, že pokrývají téměř všechny obce v ČR. V současné době Úřad registruje více než 1000 poskytovatelů WiFi přístupů v ČR a počet poskytovaných WiFi přístupů odhadl k pololetí roku 2013 na cca 950 tisíc.

f) Závěr

Z výše uvedeného zhodnocení možné zaměnitelnosti na velkoobchodní úrovni vyplývá, že WiFi přístupy nelze považovat za substitut na velkoobchodním trhu.

2.1.3.8 Zkoumání zastupitelnosti z hlediska možných substitutů na velkoobchodním trhu širokopásmového přístupu podle technologií identifikovaných na maloobchodním trhu (technologie CATV, WiFi) – nepřímé vlivy

Pro posuzování nepřímých vlivů Evropská komise ve svých vyjádřeních k analýzám relevantních trhů provedených jinými regulátory připouští možnost jejich posouzení v rámci věcného vymezení trhu⁴⁶, avšak preferuje jejich zohlednění až ve fázi hledání SMP (tedy

⁴⁶ Viz BoR (10) 09 na straně 9.

v rámci jednoho z kritérií svědčících o existenci SMP, jak již bylo popsáno v části věcného vymezení maloobchodního trhu). Pokud se národní regulační orgán rozhodne pro zohlednění nepřímých vlivů již při věcném vymezení velkoobchodního trhu, měl by tento přístup být národními regulačními orgány odůvodněn na základě aplikace SSNIP testu, přičemž k jeho prokázání požaduje Evropská komise splnění třech podmínek, již uvedených v kapitole 2.1.3.2.2.

Úřad se po detailní analýze těchto podmínek a také zejména s ohledem na rozhodnutí Evropské komise⁴⁷ k návrhu analýzy relevantního trhu č. 5, zaslané k notifikaci dne 11. května 2012, kde Evropská komise doporučuje Úřadu provést zkoumání nepřímých vlivů až ve fázi hledání SMP či určování nápravných opatření, rozhodl nepřímé vlivy zohlednit až ve fázi hledání SMP. Evropská komise ve svém rozhodnutí jako hlavní důvod uvádí nedostatečné prokázání nepřímého konkurenčního tlaku pro začlenění WiFi a CATV připojení do relevantního velkoobchodního trhu. Jako další důvod uvádí, že s ohledem na obtížnost jednoznačného prokázání těchto podmínek existuje riziko, že při nadhodnocení síly nepřímého vlivu dané(ých) technologie(i) může dojít k podhodnocení významné tržní síly incumbentního operátora.

2.1.3.9 Závěr ke zkoumání zastupitelnosti z hlediska možných substitutů na velkoobchodním trhu širokopásmového přístupu

Na základě výše uvedených skutečností Úřad považuje za součást trhu pouze základní vstupy tohoto relevantního trhu, a to širokopásmové přístupy poskytované prostřednictvím účastnických kovových vedení s technologií xDSL a přístupy prostřednictvím optických vláken (FTTx), kdy součástí relevantního trhu jsou všechny tři scénáře realizace optických sítí, a to FTTH, FTTB a FTTC. Zároveň Úřad při zkoumání velkoobchodního trhu nenašel žádné další substituty k těmto základním vstupům. Nad to však Úřad konstatuje, že nevylučuje možný nepřímý vliv přístupu prostřednictvím sítí kabelové televize (CATV) a prostřednictvím rádiových sítí v bezlicenčních frekvenčních pásmech (WiFi) na zkoumání existence podniku s významnou tržní silou (SMP).

---

⁴⁷ Viz [Rozhodnutí Komise ve věci CZ/2012/1322: Velkoobchodní širokopásmový přístup v České republice](#) ze dne 10. srpna 2012.

2.2 Územní vymezení

V rámci kapitoly územní vymezení je cílem Úřadu zjistit, zda konkurenční podmínky na relevantním trhu napříč územím celé ČR jsou natolik homogenní, že umožňují definovat jeden (celo)národní trh. V případě, že tomu tak není, tedy konkurenční podmínky se napříč jednotlivými oblastmi významně liší, přistoupí Úřad k územní segmentaci.

Homogenost podmínek posoudil Úřad nejprve v rámci předběžné analýzy tří níže uvedených základních podmínek⁴⁸. Teprve pokud by úvodní analýza nasvědčovala rozdílné úrovni konkurenčních podmínek v jednotlivých oblastech, Úřad by provedl analýzu i dalších kritérií s cílem zjistit, zda rozdíly v konkurenčních podmínkách jsou natolik výrazné, že umožňují segmentovat trh do jednotlivých oblastí. Aby mohl být trh vymezen jako národní, je zapotřebí, aby byly splněny následující podmínky:

- Hypoteticko-monopolistický test nasvědčuje tomu, že mezi jednotlivými oblastmi je dostatečná poptávková a/nebo nabídková substituce.
- Konkurenční podmínky jsou na národním trhu dostatečně homogenní, tj. pokud:
  - Alternativní sítě mají buď malé pokrytí a malé tržní podíly nebo mají národní nebo téměř národní pokrytí s podobnými cenami.
  - Jsou uplatňovány jednotné ceny incumbentním operátorem a podobné ceny alternativních operátorů.
  - Nejsou značné rozdíly v charakteristikách produktů napříč územím.

2.2.1 Předběžná analýza homogenosti podmínek na území ČR

2.2.1.1 Hypoteticko-monopolistický test

Stejně jako pro věcné vymezení trhu může být hypoteticko-monopolistický test (SSNIP test) využit i pro územní vymezení trhu. I zde je podstatou analýzy hledání substitutů prostřednictvím zkoumání reakcí na 5–10% růst cen základních služeb. Otázkou, na niž by bylo třeba odpovědět, tedy je, zda při 5–10% růstu cen základních služeb by ke konkurenčním operátorům působícím v jiných oblastech přešlo takové množství zákazníků, aby se původci cenového růstu jeho chování nevyplatilo (tj. nepřineslo dodatečný zisk). Obdobně by bylo třeba zkoumat, zda při 5–10% růstu cen základních služeb by do zkoumané oblasti přicházeli se svými nabídkami operátoři z jiných oblastí v takovém množství (či takovou kapacitou), že původce cenového růstu by nebyl schopen realizovat dodatečný zisk. Jinými slovy se zkoumá, zda poptávková a nabídková substituce mezi jednotlivými oblastmi je natolik silná, že umožňuje zkoumané oblasti zařadit do jednoho (národního) trhu.

Obecně se má za to⁴⁹, že v případě územního vymezení trhu vede hypoteticko-monopolistický test k poměrně malým geografickým trhům⁵⁰, třebaže to nutně neznamená, že konkurenční podmínky se mezi takto úzce vymezenými geografickými trhy výrazně liší. Důvodem je skutečnost, že jen zanedbatelné množství zákazníků by bylo ochotno změnit své

⁴⁸ Viz dokument ERG Common Position on Geographic Aspects of Market Analysis (definition and remedies) z října 2008 ([ERG \(08\) 20 final CP](#)), str. 2.

⁴⁹ Viz např. ERG Common Position on Geographic Aspects of Market Analysis (definition and remedies) z října 2008 (ERG (08) 20 final CP), str. 8.

⁵⁰ Ne vždy tomu tak ale musí být, např. v případě služeb CS/CPS může být pro alternativní operátory relativně snadné vstoupit na maloobchodní trh a poskytovat služby zákazníkům v rámci celého (národního) území.

stávající bydliště za nové v jiné lokalitě v reakci na 5–10% růst ceny jejich broadbandového připojení (v důsledku vysokých nákladů na přesun do jiné oblasti, které by pravděpodobně převyšovaly jakékoliv úspory v ceně broadbandového připojení, jež by spotřebitelé mohli tímto přesunem získat). Stejně tak nejistá by byla i úroveň nabídkové substituce v podobě příchodu nových operátorů do oblastí, v nichž došlo k „malému, ale významnému“ růstu cen.

Praktické obtíže spojené následně s nutností analyzovat každý z úzce vymezených geografických trhů jednotlivě pak vede k potřebě seskupit oblasti se stejnou či obdobnou mírou konkurenčního prostředí do skupin, a ty v další fázi analýzy relevantního trhu zkoumat odděleně. Z tohoto důvodu se tak Úřad praktickému provádění SSNIP testu nevěnoval, ale v rámci předběžné analýzy územního vymezení zkoumal úroveň konkurenčního prostředí s ohledem na níže uvedená kritéria.

2.2.1.2 Hodnocení homogennosti konkurenčního prostředí

2.2.1.2.1 Pokrytí alternativními sítěmi a jejich tržní podíly

Pro možnost porovnání pokrytí alternativními sítěmi se sítí incumbenta je na začátek nutno uvést, že xDSL síť incumbenta je dle odhadů Úřadu dostupná na 98 % pevných linek (účastnických kovových vedeních), tedy prakticky na celém území České republiky. Dle údajů ze sběru dat jsou dostupné v 5 965 obcích, což tvoří 95,4 % všech obcí (97 % území ČR).

Přístupy prostřednictvím sítí FTTx jsou dostupné pouze lokálně v omezeném rozsahu a zejména pouze ve větších městech (krajských a okresních). Síť FTTx jsou dle sběru dat dostupné v bezmála 400 obcích, což tvoří 6,4 % všech obcí (cca 16 % území ČR).

Z výše uvedeného je zřejmé, že síť FTTx jsou ve srovnání s pokrytím metalickou xDSL sítí incumbenta dostupné pouze na malém území ČR. Navíc tržní podíl FTTx přístupů na maloobchodním trhu je stále pouze cca 11 %. Vzhledem k tomuto dosud omezenému pokrytí a nízkému tržnímu podílu lze podmínky v rámci celé ČR považovat za téměř homogenní.

2.2.1.2.2 Ceny uplatňované incumbentem a alternativními operátory

Společnost O2 Czech Republic a.s., stávající SMP operátor, uplatňuje na celém území ČR jednotnou výši standardních (ceníkových) cen jak na velkoobchodním, tak i na maloobchodním trhu. Společnost O2 Czech Republic a.s. nabízí na trhu v určitých regionech zvýhodněné akviziční nabídky. Tyto nabídky ovšem nejsou nijak vázány na konkrétní lokalitu zákazníka, pouze na konkrétní prodejny a může jich tedy využít kdokoli, kdo na danou prodejnu přijde. Z tohoto pohledu se tedy nejedná o klasické diferencování cen dle geografického hlediska, i když lze předpokládat, že tyto nabídky jsou primárně určeny pro obyvatele těchto lokalit.

Všichni významní alternativní operátoři, jejichž ceny Úřad sleduje, uplatňují na celém území, na němž působí také jednotné ceny.

Tyto výše zmíněné skutečnosti tak nenasvědčují ve prospěch hypotézy o rozdílných konkurenčních podmínkách v jednotlivých oblastech.

2.2.1.2.3 Rozdíly v charakteristikách produktů napříč územím

Posledním z kritérií posuzovaných v rámci předběžné analýzy geografické segmentace trhu je zkoumání, zda existují významné kvalitativní rozdíly ve vlastnostech služeb jednotlivých operátorů působících v jednotlivých oblastech. Případné odlišnosti kvalitativních parametrů služeb mezi jednotlivými oblastmi by, obdobně jako rozdíly v cenách služeb, přispívaly k vytvoření rozdílných konkurenčních podmínek mezi těmito oblastmi a tedy k potřebě

segmentovat území ČR. Protože operátoři obecně nabízí na velkoobchodním i maloobchodním trhu své služby se stejnými nominálními vlastnostmi ve všech lokalitách, ve kterých působí, věnoval se Úřad pouze regionálním rozdílům v parametrech služeb poskytovaných na jednotlivých technologiích.

V současné době je většina FTTx přístupů (více než 90 %) poskytována prostřednictvím optických vláken v kombinaci s lokální sítí, kdy je optické vlákno přivedeno k patě budovy, kde navazuje na místní LAN síť (na bázi Ethernetu), tedy scénář FTTB. Zbývající část přístupů je realizována jako FTTH, přičemž oba scénáře jsou téměř výhradně poskytovány prostřednictvím PON – pasivních optických sítí.

Kombinaci technologie VDSL (popř. VDSL2) s optickými sítěmi (tedy scénář FTTC) v současné době plánuje nabízet společnost O2 Czech Republic a.s., jak již bylo uvedeno v kapitole 2.1.2.5. Úřad ovšem na základě dostupných informací předpokládá, že v době časového vymezení trhu nedojde k masivnímu rozšíření nabídky tohoto způsobu přístupu.

OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ

Jak již bylo uvedeno výše, celkový podíl služeb FTTx na maloobchodním trhu je stále omezený (11,1 % na maloobchodním trhu k 30. červnu 2013), přitom platí, že incumbent FTTx přístupy vlastní jen ve velmi omezeném měřítku (viz Graf č. 5) a dostupnost těchto služeb je koncentrována jen do několika větších měst. Již dnes existují na území ČR lokality, v nichž jsou konkurenční podmínky dostupností FTTx služeb ovlivněny, avšak jejich penetrace na obyvatele či domácnosti je v jednotlivých obcích (městech) stále na nízké úrovni a nelze jednoznačně a stabilně vymezit jednotlivé oblasti, ve kterých by se konkurenční podmínky významně lišily. Úřad při pohledu do budoucna předpokládá, že konkurenční podmínky se v oblastech s dostupnými službami na bázi FTTx budou, vlivem teoretických možností (lepší kvalitativní parametry), která tato technologie nabízí, výrazně odlišovat od oblastí, v nichž tyto služby dostupné nebudou.

Úřad si je vědom toho, že vlivem sítí FTTx alternativních poskytovatelů v jednotlivých oblastech může, v místech kde jsou tyto služby dostupné, panovat odlišná úroveň konkurence oproti oblastem, kde tyto služby dostupné nejsou. Avšak z důvodu dosud nízkého tržního podílu a pouze lokálního charakteru nabídky služeb na bázi FTTx Úřad neidentifikoval natolik stabilní a významné rozdíly napříč územím ČR, které by vedly ke geografické segmentaci trhu.

2.2.2 Závěr územního vymezení

Z výše uvedené předběžné analýzy vyplývá, že konkurenční podmínky napříč územím ČR lze považovat za dostatečně homogenní a stabilní na celonárodní úrovni. Úřad tedy pro územní vymezení stanovil jeden geografický trh, a to území celé ČR.

2.3 Časové vymezení

Vzhledem k předpokládané dynamice vývoje na trhu širokopásmového přístupu, zejména s ohledem na budování sítě NGA, podrobí Úřad relevantní trh nové analýze do dvou let od uplatnění nápravných opatření spolu s analýzou relevantního trhu č. 4.

Úřad bude průběžně monitorovat vývoj na tomto relevantním trhu, zejména s ohledem na technologický vývoj, rozšiřování dostupnosti jednotlivých sítí a na akvizice prováděné společností O2 Czech Republic a.s.

Společnost O2 Czech Republic a.s. v srpnu 2014 informovala Úřad o tom, že zvažuje a analyzuje možnosti oddělit infrastrukturu fixní sítě do samostatné společnosti, která by nabízela pouze velkoobchodní služby ostatním operátorům (tedy i maloobchodní části současné společnosti O2 Czech Republic a.s.), zatímco druhá společnost by poskytovala služby na maloobchodních trzích.

V případě, že dojde k rozdělení společnosti O2 Czech Republic a.s. na dva samostatné subjekty v období nastaveném pro zahájení další analýzy (do dvou let), Úřad posoudí nové skutečnosti na trhu a provede v souladu s § 86b odst. 2 Zákona novou analýzu před uplynutím výše stanovené lhůty.

3. Analýza relevantního trhu

Cílem analýzy takto vymezeného relevantního trhu je stanovení, zda je trh efektivně konkurenční nebo zda lze důvodně předpokládat, že se v přiměřeném časovém období konkurenčním trhem stane. V případě, že Úřad neshledá na základě výsledků analýzy trh efektivně konkurenčním a pokud nelze důvodně očekávat, že se jím v přiměřeném časovém období stane, Úřad stanoví subjekt/y s významnou tržní silou na daném relevantním trhu.

Efektivně konkurenčním trhem není trh, na němž působí jeden nebo více podniků s významnou tržní silou a kde nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Evropské unie v oblasti hospodářské soutěže nepostačují k řešení daného problému.

V případě, že Úřad dojde touto analýzou relevantního trhu k závěru, že trh není efektivně konkurenční, navrhne příslušná nápravná opatření pro ty soutěžitele, jejichž významná tržní síla vedla k nálezu neexistence efektivně konkurenčního trhu.

Úřad, pokud zjistí na základě analýzy relevantního trhu, že tento trh je efektivně konkurenční, rozhodne o zrušení uložených povinností.

Při posuzování existence významné tržní síly Úřad bere v úvahu i případnou existenci stávajících nápravných prostředků.

Stanovení subjektu s významnou tržní silou Úřad provede na základě zkoumání kritérií, která jsou uvedena v části B bodě 2.2.1 Metodiky. Na tomto relevantním trhu se Úřad zaměří zejména na posuzování tržních podílů, charakteristiku podniku, kritéria související s charakteristikou poptávky a konkurence na relevantním trhu.

3.1 Zkoumání samostatné významné tržní síly

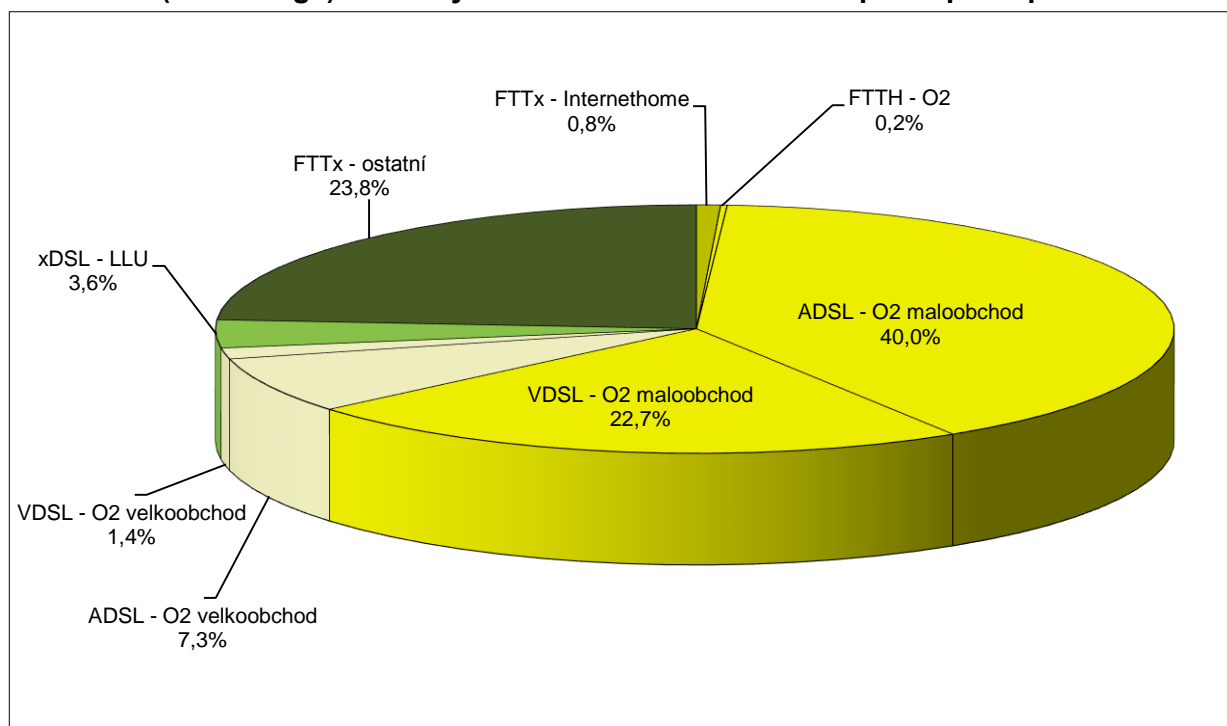
Při zkoumání samostatné významné tržní síly (zejména tržních podílů) bral Úřad v úvahu jak samozásobení incumbentského operátora, tak i jím poskytnuté velkoobchodní přístupy spolu se samozásobením ostatních poskytovatelů, kteří (jejichž přístupy) dle věcného vymezení velkoobchodního trhu do tohoto trhu spadají.

3.1.1 Velikost a vývoj tržního podílu

Na vymezeném trhu působí v současné době kromě společnosti O2 Czech Republic a.s. a její dceřiné společnosti Internethome, s.r.o., která se zaměřuje zejména na poskytování služeb prostřednictvím sítě WiFi (ale i FTTx), i společnosti jako T-Mobile Czech Republic a.s. a GTS Czech s.r.o., které poskytují zejména širokopásmové služby založené na velkoobchodních nabídkách společnosti O2 Czech Republic a.s. Dále na tomto trhu působí společnosti, které se zaměřují na poskytování služeb prostřednictvím vlastních FTTx sítí, respektive prostřednictvím kombinace FTTx a WiFi sítí. Mezi tyto významné poskytovatele patří například společnosti SMART Comp. a.s., RIO Media a.s., PODA a.s., STARNET, s.r.o. a Dragon Internet a.s. Do velikosti a vývoje tržních podílů byly započítány pouze přístupy na infrastrukturách zařazených do věcného vymezení velkoobchodního trhu.

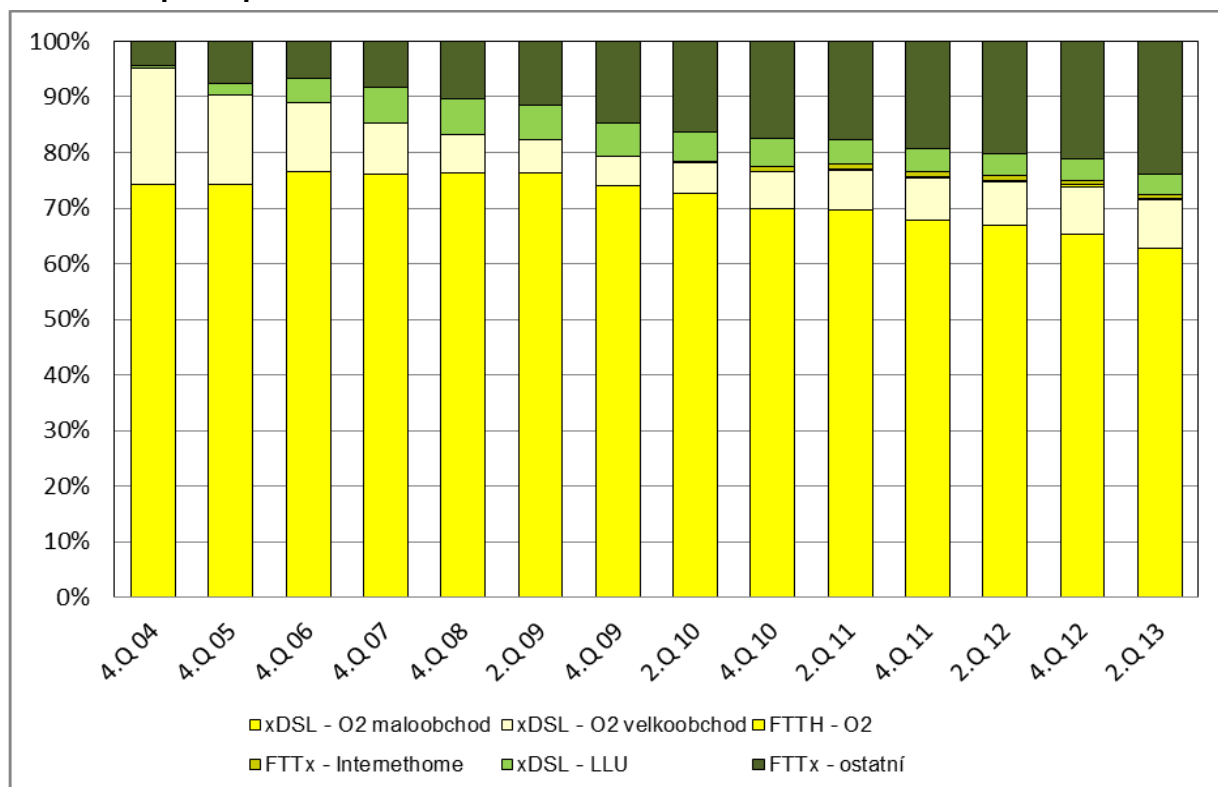

Graf č. 15: Tržní podíl společnosti O2 Czech Republic a.s. a ostatních poskytovatelů (technologií) zařazených na velkoobchodní trh dle počtu přístupů k 30. 6. 2013

Zdroj: ČTÚ, 2013

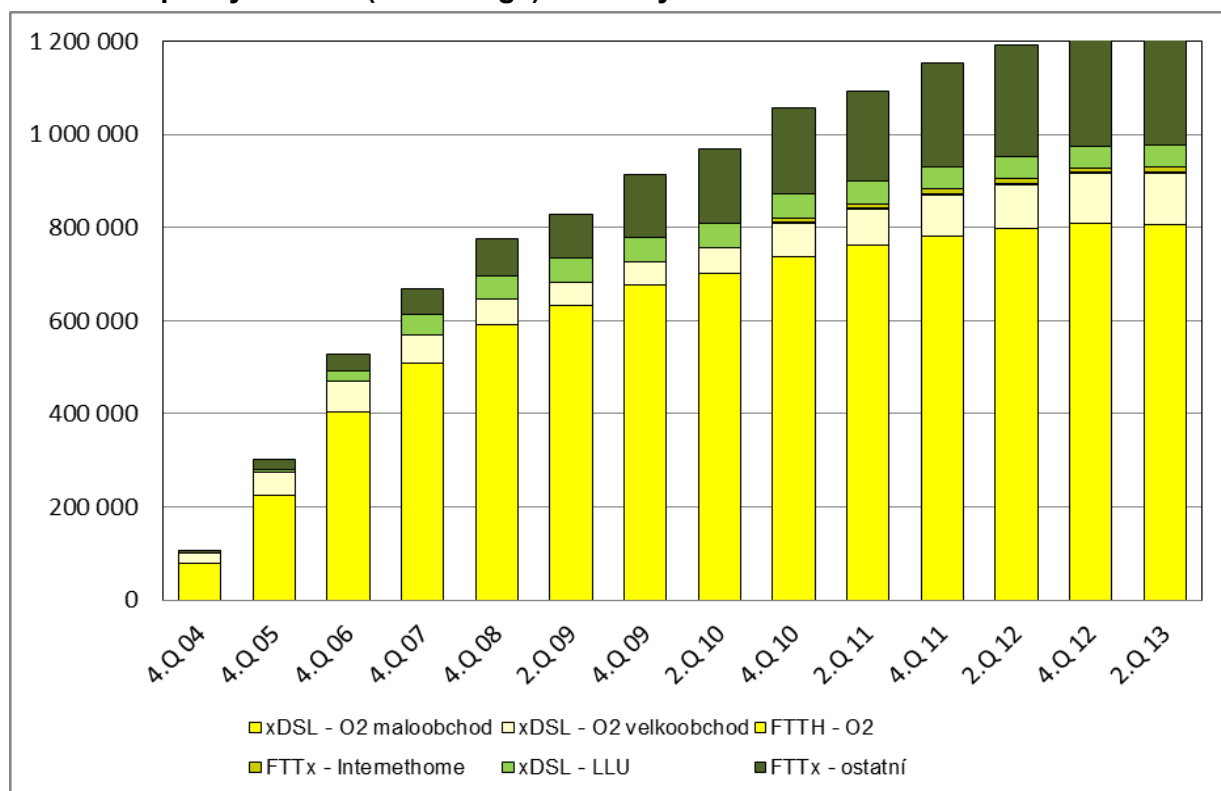
Graf č. 16: Vývoj tržního podílu společnosti O2 Czech Republic a.s. a ostatních poskytovatelů (technologií) zařazených na velkoobchodní trh dle počtu přístupů

Zdroj: ČTÚ, 2013

Pozn.: Údaje za společnost Internethome, s.r.o. zahrnují v grafu i období, kdy byly přístupy evidovány pod společností Telefónica O2 Business Solutions spol. s r.o.

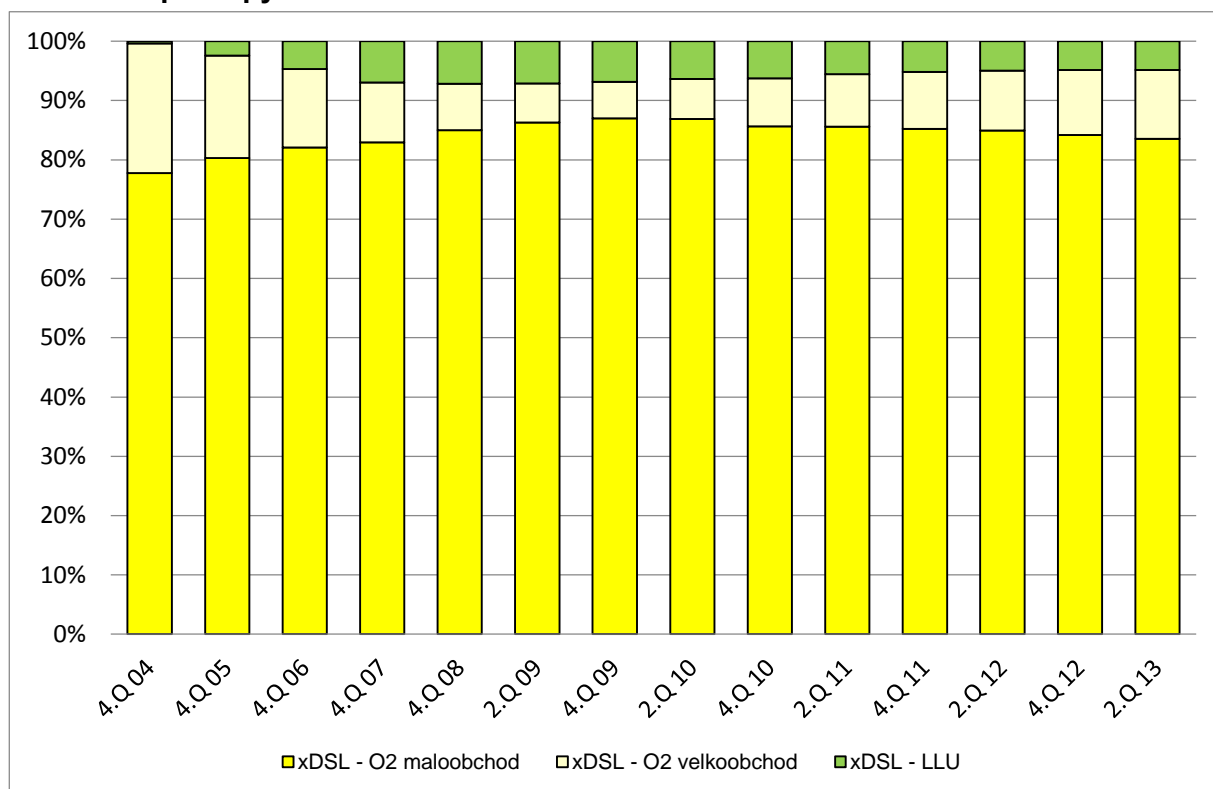
Graf č. 17: Vývoj počtu přístupů společnosti O2 Czech Republic a.s. a ostatních poskytovatelů (technologií) zařazených na velkoobchodní trh

Zdroj: ČTÚ, 2013

Z výše uvedených grafů vyplývá skutečnost, že tržní podíl na předmětném velkoobchodním trhu společnosti O2 Czech Republic a.s., spolu se započtením samozásobení společnosti Internethome, s.r.o. i přes kontinuální mírný pokles, způsobený zejména vlivem alternativních poskytovatelů FTTx přístupů, je stále vyšší než 70 %, konkrétně v pololetí roku 2013 činil 72,4 %, což významně indikuje (v podstatě je taková hodnota blízka tomu, aby sama o sobě potvrdila existenci samostatné významné tržní síly), že na daném velkoobchodním trhu existuje společnost se samostatnou významnou tržní silou.

Graf č. 18: Vývoj tržního podílu společnosti O2 Czech Republic a.s. na části trhu s xDSL přístupy

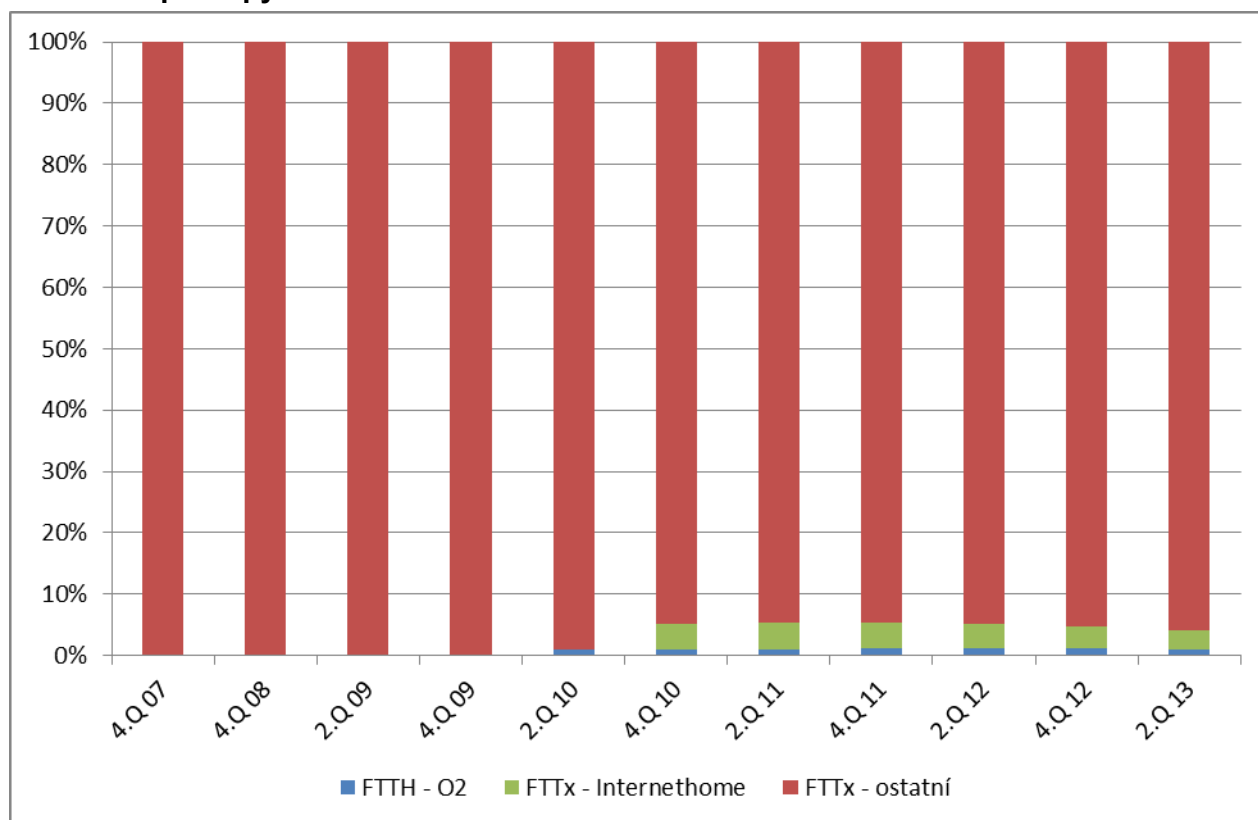

Zdroj: ČTÚ, 2013

Graf vývoje tržního podílu společnosti O2 Czech Republic a.s. na trhu s xDSL přístupy vypovídá o stále dominantním postavení této společnosti na tomto segmentu a dochází zde pouze k mírnému poklesu jejího tržního podílu. Tento dílčí pokles je dán skutečností, že její konkurenti využívají její velkoobchodní nabídku přístupu k datovému toku.

Lze tedy shrnout, z vývoje, který dokládá Graf č. 16 a Graf č. 17, že konkurenci na předmětném velkoobchodním trhu vytváří zejména samozásobení alternativních poskytovatelů širokopásmových přístupů prostřednictvím sítí FTTx. Konkurence na segmentu xDSL (viz Graf č. 18) v posledních letech v podstatě stagnuje. Maloobchodní podíl společnosti O2 Czech Republic a.s. se ve sledovaném období měnil pouze nepatrně. Lze proto konstatovat, že regulované velkoobchodní vstupy z relevantních trhů č. 4 a č. 5 nebyly natolik využívány, aby ovlivnily konkurenci na části trhu s xDSL přístupy. Z hlediska zamýšlené podpory konkurence na této části trhu širokopásmových přístupů se současná regulace na uvedených relevantních trzích jeví jako neúčinná.

Graf č. 19: Vývoj tržního podílu společnosti O2 Czech Republic a.s. na části trhu s FTTx přístupy

Zdroj: ČTÚ, 2013

Pozn.: Údaje za společnost Internethome, s.r.o. zahrnují v grafu i období, kdy byly přístupy evidovány pod společností Telefónica O2 Business Solutions spol. s r.o.

Z výše uvedeného grafu jednoznačně vyplývá skutečnost popsána již výše – a sice že společnost O2 Czech Republic a.s. v současné době nevlastní optické přístupové sítě ve větším rozsahu a nadále se ani nepředpokládá, že by k jejímu významnějšímu růstu do období příští analýzy došlo.

Toto kritérium nasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti O2 Czech Republic a.s.

3.1.2 Kritéria zaměřená na charakteristiku podniku

V souvislosti s charakteristikou podniku Úřad zvažoval kritéria: celková velikost podniku, kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné, rozsah a rozmanitost produktů nebo služeb, úspory z rozsahu a sortimentu, vertikální integrace, rozvinutost prodejní a distribuční sítě a ceny a ziskovost.

3.1.2.1 Celková velikost podniku

V současnosti na analyzovaném trhu působí kromě společnosti O2 Czech Republic a.s. i společnost T-Mobile Czech Republic a.s., která se jako jediná dokáže svou velikostí, co se týče geografického působení (celonárodní úroveň) a množstvím distribučních míst, rovnat společnosti O2 Czech Republic a.s. Ovšem pro poskytování služeb v pevné síti využívá především velkoobchodních nabídek společnosti O2 Czech Republic a.s., která jako jediná vlastní přístupovou síť s celorepublikovým pokrytím. V tomto ohledu se tedy ani společnost T-Mobile Czech Republic a.s. nemůže incumbentovi rovnat. Tržní podíl společnosti T-Mobile

Czech Republic a.s. na velkoobchodním trhu je po započítání pouze jejich přístupů realizovaných prostřednictvím zpřístupněného účastnického vedení (relevantní trh č. 4) jen necelá 3 %, čili vliv této společnosti na konkurenční prostředí na sledovaném trhu je do značné míry omezen.

Pro porovnání Úřad níže uvádí údaje z účetních závěrek jednotlivých významných společností, co se týče tržního podílu, působících na vymezeném velkoobchodním trhu. Aby byly údaje časově porovnatelné, bylo zvoleno nejaktuálnější období, pro které jsou dostupné údaje za všechny tyto společnosti, toto kritérium splňuje rok 2012.

K 31. prosinci 2012 činila aktiva společnosti T-Mobile Czech Republic a.s. 32 940 mil. Kč, zatímco aktiva společnosti O2 Czech Republic a.s. dosahovala cca 2,4 násobku, a to 79 199 mil. Kč. Výnosy společnosti T-Mobile Czech Republic a.s. byly oproti výnosům společnosti O2 Czech Republic a.s. cca 1,9krát menší, a to 26 254 mil. Kč oproti 50 534 mil. Kč. I z tohoto pohledu lze dovodit, že společnost O2 Czech Republic a.s. je na tomto trhu největším podnikem.

Ostatní poskytovatelé jsou orientováni spíše na poskytování širokopásmových služeb pouze v určité lokalitě či regionu, tudíž i jejich celková velikost se velikosti společnosti O2 Czech Republic a.s. nemůže rovnat.

Tab. č. 14: **Velikost podniku vzhledem k průměrnému počtu zaměstnanců v EK za období let 2010 až 2012 OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ**

Společnost	Průměrný počet zaměstnanců v EK za období 2010 až 2012
O2 Czech Republic a.s.	■
T-Mobile Czech Republic a.s.	■
GTS Czech s.r.o.	■
SMART Comp. a.s.	■
RIO Media a.s.	■
PODA a.s.	■

Celkovou velikost podniku lze též zhodnotit i podle celkového počtu zaměstnanců viz

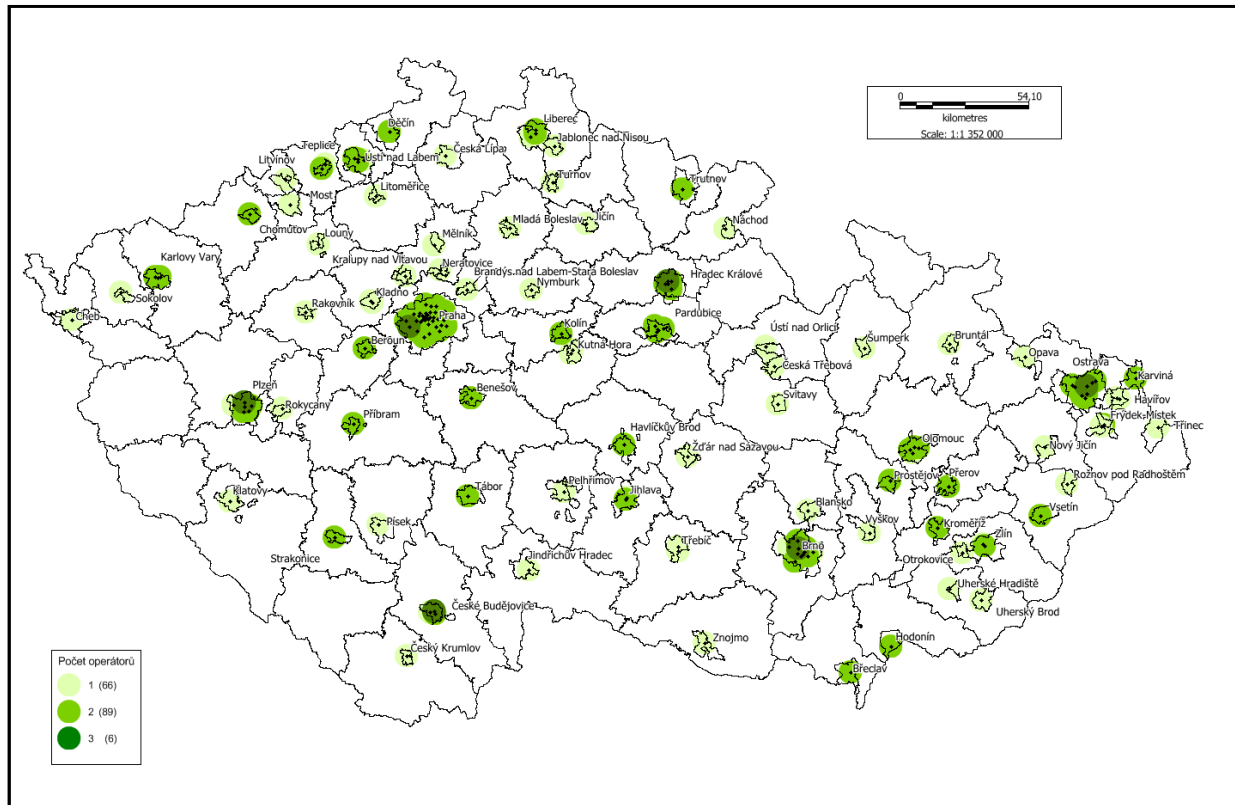
Tab. č. 14. Z tohoto srovnání je též zřejmé, že společnost O2 Czech Republic a.s. je na předmětném velkoobchodním trhu největším podnikem, který navíc jako jediný v ČR disponuje jak vlastní mobilní sítí, tak vlastní pevnou přístupovou sítí (zejména metalickou).

Toto kritérium nasvědčuje ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti O2 Czech Republic a.s.

3.1.2.2 Kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné

Níže jsou pro přehled o rozvinutosti alternativní infrastruktury v rámci vymezeného trhu a souvisejícího maloobchodního trhu uvedeny obrázky znázorňující kolokované ústředny společnosti O2 Czech Republic a.s. alternativními operátory, tedy aktuální oblasti pro možné využití LLU a také obrázky ukazující dostupnost sítí FTTx a CATV.

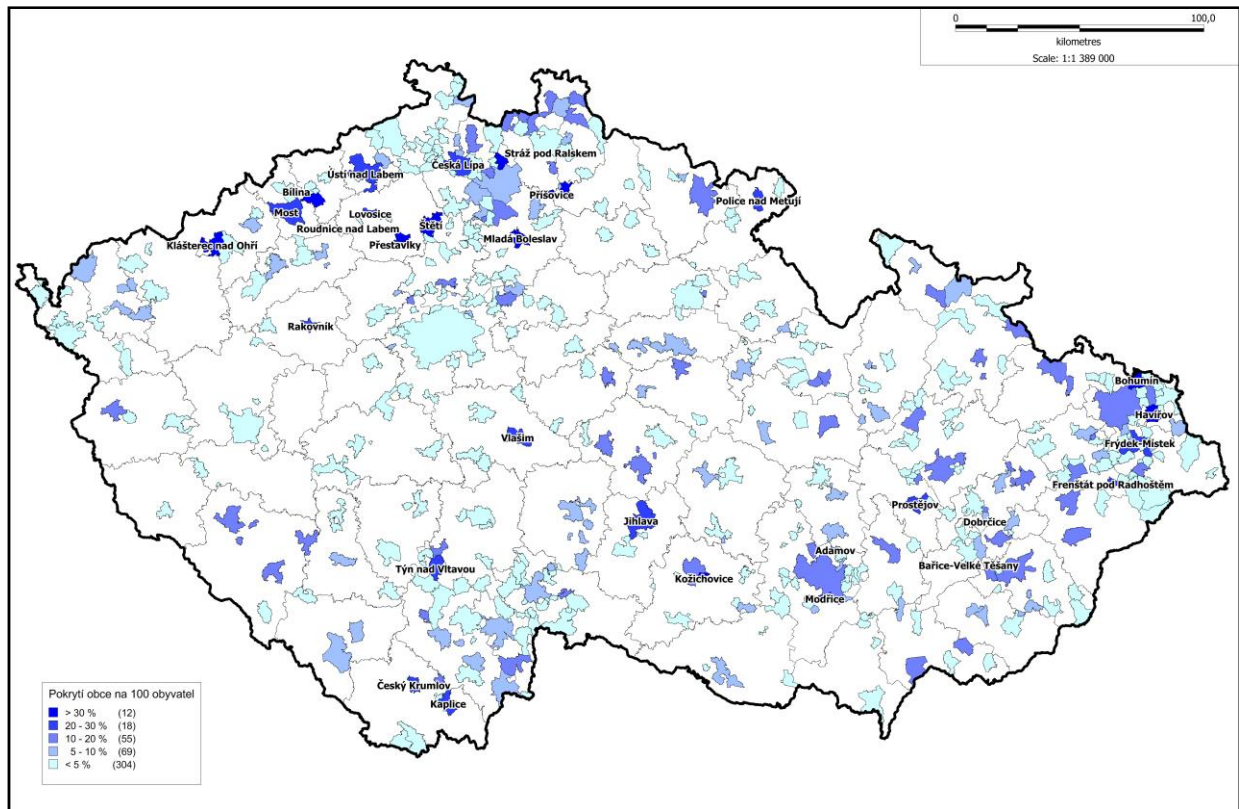
Obr. č. 12: Kolokované ústředny (HOST/RSU) společnosti O2 Czech Republic a.s. alternativními operátory v barevném rozdělení dle počtu přítomných alternativních operátorů na dané ústředně

Zdroj: ČTÚ 2012 (stav k 31. 3. 2012)

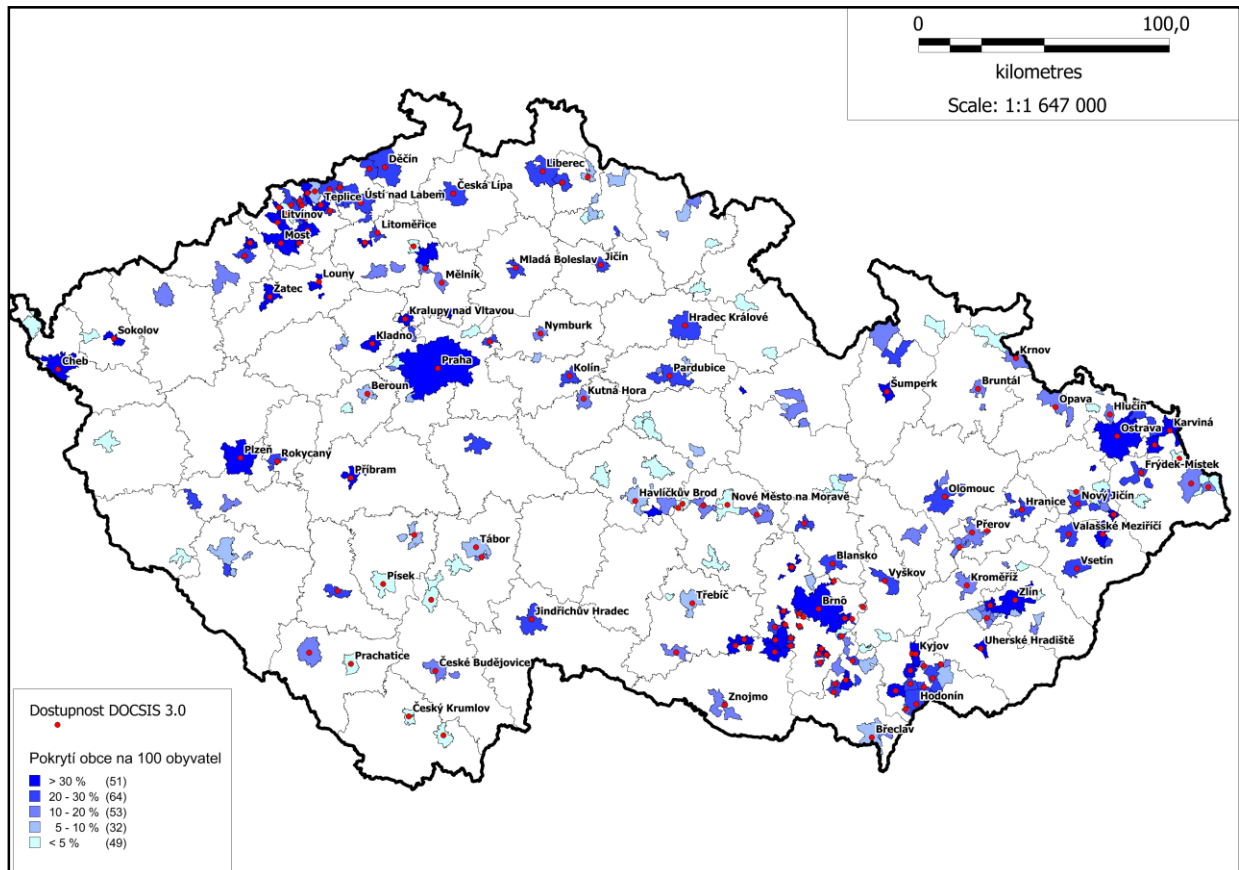
Pozn.: Velikost oblasti okolo každé ústředny byla zvolena s poloměrem 4 km – s ohledem na dosah technologie ADSL 2+

Obr. č. 13: Dostupnost sítí FTTx v ČR k 31. 12. 2012

Zdroj: ČTÚ 2013

Obr. č. 14: Dostupnost sítí CATV v ČR k 31. 12. 2012

Zdroj: ČTÚ, 2013

Společnost O2 Czech Republic a.s. může využít k poskytování širokopásmových služeb na analyzovaném trhu téměř celou svou přístupovou síť. Na analyzovaném trhu sice existuje prostor pro budování infrastruktury alternativními operátory v případě využití jiných technologií, např. CATV, FTTx, nebo LLU, které ale v žádném případě nedosahují srovnatelného pokrytí s xDSL sítí incumbenta (viz výše uvedené obrázky). Výše uvedené infrastruktury jsou přítomny zpravidla v městských (urbanistických) oblastech. Srovnatelného pokrytí s xDSL sítí incumbenta dosahují pouze bezdrátové WiFi sítě, jejichž souhrnný tržní podíl na maloobchodním trhu je více než 30 %. Tento tržní podíl je ovšem tvořen více než tisícem samostatných regionálních poskytovatelů, tudíž zde neexistuje předpoklad jednotné nabídky s totožnými parametry na celém území ČR. Úřad v souvislosti s výše uvedeným hodnocením pokrytí alternativních infrastruktur připouští možné odlišnosti v konkurenčním prostředí v oblastech, kde jsou mimo síť incumbenta dostupné i infrastruktury alternativních operátorů. Těmto odlišnostem se Úřad detailněji věnuje v kapitole 3.1.4.1.2.

Úřad dále uvádí, že toto kritérium souvisí s vyhodnocením kritéria Překážky pro vstup na trh, které je vyhodnoceno níže v kapitole 3.1.4.2.

Vybudování sítě, jež by umožnila poskytovat služby ve srovnatelném rozsahu a se srovnatelnými parametry, v jaké je prostřednictvím vlastní sítě poskytuje společnost O2 Czech Republic a.s., ostatními poskytovateli by v současné době vyžadovalo vynaložení takových investic, které by na analyzovaném trhu nezajišťovaly ekonomickou návratnost. Nově navíc na maloobchodním trhu poskytuje společnost O2 Czech Republic a.s., prostřednictvím své dceřiné společnosti Internethome, s.r.o., přístupy k síti Internet i prostřednictvím WiFi technologie a za uplynulé období se stala díky akvizicím několika lokálních WiFi operátorů největším WiFi poskytovatelem na sledovaném maloobchodním trhu.

Z výše uvedených skutečností přetrvává skutečnost, že přístupová síť společnosti O2 Czech Republic a.s. je nesnadno duplikovatelnou infrastrukturou a toto kritérium tedy svědčí ve prospěch samostatné významné tržní síly společnosti O2 Czech Republic a.s.

3.1.2.3 Rozsah a rozmanitost produktů nebo služeb

Společnost O2 Czech Republic a.s. je jediný vlastník infrastruktury umožňující nabízet služby prostřednictvím jak pevných, tak mobilních sítí s dostupností na celém území ČR a má možnost poskytovat v rámci jedné nabídky služby prostřednictvím obou sítí současně bez závislosti na jakýchkoliv velkoobchodních nabídkách jako její konkurenti.

Ostatní mobilní operátoři⁵¹ nedisponují vlastní potřebnou infrastrukturou pro poskytování služeb pevných sítí a využívají především velkoobchodní nabídky společnosti O2 Czech Republic a.s. na bázi zpřístupněných účastnických vedení nebo přístupu k datovému toku.

V analyzovaném období společnost O2 Czech Republic a.s. koncovým uživatelům nabízela služby pevných a mobilních sítí jak samostatně, tak i společně. Například byly nabízeny služby mobilního Internetového připojení k xDSL službě, přičemž konkurence neměla možnost nabízet stejný sortiment služeb ve své vlastní síti. Společnost O2 Czech Republic a.s. také poskytovala kombinaci služeb digitální televize O2TV k xDSL službě či k O2 hlasové službě v pevné síti. Ostatní operátoři, zejména ti, kteří poskytují širokopásmové služby prostřednictvím sítí FTTx, postupně začínají nabízet mimo služeb VoIP i služby IPTV⁵². Pokrytí jednotlivých FTTx operátorů je ale oproti nabízeným službám prostřednictvím sítě společnosti O2 Czech

⁵¹ Společnosti T-Mobile Czech Republic a.s., Vodafone Czech Republic a.s. a Air Telecom, a.s.

⁵² Tržní podíl alternativních operátorů nabízejících službu IPTV byl ke konci roku 2012 cca 33 %.

Republic a.s. nesrovnatelně menší, tudíž nemohou tyto služby nabídnout srovnatelnému množství zákazníků jako společnost O2 Czech Republic a.s.

Možnost ostatních poskytovatelů služeb pevných sítí konkurovat nabídkou služeb prostřednictvím pevných a mobilních sítí současně je závislá na komerční dohodě s některým z mobilních operátorů. A to vzhledem ke skutečnosti, že trh přístupu a původu volání (originace) ve veřejných mobilních telefonních sítích⁵³ byl shledán efektivně konkurenčním a nebyla proto žádnému z mobilních operátorů uložena povinnost přístupu.

I přes vedení celé řady jednání v mezidobí od 2006 (to je od účinnosti analýzy bývalého relevantního trhu č. 15) až do druhého čtvrtletí 2013 nebyla mobilními operátory uzavřena žádná takováto komerční dohoda s poskytovatelem služeb v elektronických komunikacích.

Úřad proto v dubnu 2012 na základě monitorování vývoje na trhu mobilních služeb volání vydal opatření obecné povahy [OOP/1/04.2012-4](#), kterým byl na základě provedení testu tří kritérií ustaven nový relevantní trh č. 8 – přístup a původ volání (originace) ve veřejných mobilních telefonních sítích. Analýza tohoto trhu byla zahájena 14. května 2012 a její dokončení je vzhledem k dynamickým změnám na trhu v současné době odloženo a probíhá vyhodnocení těchto změn. Jednou z těchto dynamických změn je vedle nové nabídky tarifů, které přináší koncovým uživatelům podstatné snížení cen za volání, i vznik mobilních virtuálních operátorů (dále jen „MVNO“) na českém trhu.

Přestože první MVNO vznikl v posledním čtvrtletí roku 2012, jednalo se pouze o obchodní model tzv. „branded reseller“, tedy o model značkového přeprodejce (zde spíše obchodní kanál se zvláštní obchodní značkou), který prodává služby síťového mobilního operátora. Za rozhodující z pohledu vyhodnocení tohoto kritéria považuje proto Úřad až první komerčně sjednanou velkoobchodní spolupráci při poskytování mobilních služeb na bázi plnohodnotného MVNO. Tou se stala dohoda mezi společnostmi GTS Czech s.r.o. a T-Mobile Czech Republic a.s. Společnost GTS Czech s.r.o. představila svou nabídku mobilních telekomunikačních služeb dne 14. května 2013. Hlavním cílem pro uvedení mobilní nabídky na trh společnosti GTS Czech s.r.o., jakožto zavedeného telekomunikačního operátora, který poskytuje hlasové, datové, hostingové, Internetové a ICT služby, bylo rozšíření svého stávajícího portfolia služeb o služby v mobilní síti. Společnost GTS Czech s.r.o. poskytuje mobilní služby jednak jako MVNO ve formě tzv. „enhanced service provider“, tak jako tzv. mobile virtual network enabler (dále jen „MVNE“). Jako MVNO se společnost GTS Czech s.r.o. zaměřuje zatím pouze na firemní segment trhu a mobilní služby poskytuje pouze v rámci post-paid tarifů. Důležitá úloha společnosti GTS Czech s.r.o. z pohledu budoucího vývoje trhu spočívá především v tom, že působí i jako tzv. MVNE, kdy dále umožňuje poskytovat nabídku dalším menším virtuálním operátorům. Prostřednictvím společnosti GTS Czech s.r.o. (jako MVNE) již zahájilo poskytování mobilních služeb sedm společností, a to MAXPROGRES mobile, s.r.o. pod značkou 99mobile, ha-vel internet s.r.o. pod značkou ha-loo, TERMS a.s. pod značkou GoMobil, BEI Multimedia Interactive s.r.o. pod značkou Relax Mobil, CANISTEC s.r.o. pod značkou voocall, IPEX a.s. v rámci partnerské sítě MOBIL21 a Air Telecom a.s. pod značkou U:FON (k 1. 8. 2013).

Z dostupných informací, které má Úřad k dispozici, vyplývá, že i další společnosti, které na trhu elektronických komunikací již působily, deklarovaly zájem o přístup do mobilní sítě (z nichž některé již takovéto dohody uzavřely). Lze zmínit například společnosti Planet A, a.s. (obchodní název AIM Mobil), Quadruple a.s. (obchodní název Q-CZ), DH Telecom a.s., miniTEL s.r.o. (obchodní název Odorik.cz), PODA a.s., FAYN Telecommunications s.r.o. a další.

---

⁵³ Dle původního Doporučení o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací 2003/311/ES - relevantní trh č. 15.

Úřad rovněž očekává, že budoucí situaci na trhu ovlivní i přiděl volných kmitočtů z tzv. digitální dividendy, které byly draženy formou Aukce. Uvedenou Aukci Úřad dokončil v prosinci 2013.

Tyto změny na trhu (velkoobchodního) mobilního přístupu tak v budoucnosti, po etablování konkurence na trhu, mohou ovlivnit situaci v oblasti integrovaných nabídek mobilních a pevných služeb a tím napomoci ke zlepšení konkurenčního prostředí.

Toto kritérium svědčí ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti O2 Czech Republic a.s., i když lze z dlouhodobého hlediska očekávat, v rámci tohoto kritéria, její postupné oslabování.

3.1.2.4 Úspory z rozsahu a sortimentu

Společnost O2 Czech Republic a.s. je v současné době prakticky jediným poskytovatelem služeb s výrazným podílem jak na maloobchodním, tak na analyzovaném velkoobchodním trhu. Její tržní podíl na maloobchodním trhu přístupu k síti Internet je 32,2 %, přičemž druhý největší poskytovatel na tomto trhu, společnost UPC Česká republika, s.r.o., má tržní podíl přibližně 16 %. Tržní podíl společnosti O2 Czech Republic a.s. na předmětném velkoobchodním trhu je potom 72,4 %. Přičemž tržní podíl jejího největšího konkurenta na velkoobchodním trhu, společnosti T-Mobile Czech Republic, a.s., jsou necelá 3 %.

Díky velkému objemu poskytovaných služeb (přístup k síti Internet, hlasové služby, IPTV, VPN,...), který je nesrovnatelně větší oproti ostatním poskytovatelům na analyzovaném trhu, může společnost O2 Czech Republic a.s. realizovat úspory z rozsahu a sortimentu, obdobně i díky tomu, že může nabízet a nabízí služby jak na maloobchodní, tak na velkoobchodní úrovni. To v důsledku znamená, že dosahuje nižších jednotkových nákladů spojených s nabízenými službami, a to zejména náklady na marketing, reklamu a další fixní náklady, a tím může dosahovat vyššího zisku při stanovení stejné ceny jako konkurenční poskytovatelé.

Toto kritérium svědčí ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti O2 Czech Republic a.s.

3.1.2.5 Vertikální integrace

Společnost O2 Czech Republic a.s. provozuje vlastní celonárodní přístupovou síť, na níž poskytuje služby jak sama sobě v rámci interního samozásobení, tak současně tyto služby poskytuje ostatním poskytovatelům na trhu prostřednictvím velkoobchodních nabídek (regulovaných i neregulovaných). Má tak jedinečnou schopnost poskytovat produkty nebo služby v rámci celého tržního řetězce. To jí umožňuje větší míru nezávislosti než jejím konkurentům, kteří jsou „odkázáni“ na její velkoobchodní nabídky.

Na daném trhu neexistuje v současnosti srovnatelný poskytovatel s takovou vlastní infrastrukturou, jakou disponuje společnost O2 Czech Republic a.s., který by mohl významně ovlivnit její chování. Z tohoto důvodu se Úřad domnívá, že společnost O2 Czech Republic a.s. by této situace na trhu mohla využít a mohla by se chovat do značné míry nezávisle na svých konkurentech.

Toto kritérium svědčí ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti O2 Czech Republic a.s.

3.1.2.6 Rozvinutost prodejní a distribuční sítě

Kamenné obchody již v dnešní době nehrají významnou roli a velký počet obchodů je uskutečňován přes Internet či přímo prostřednictvím Internetových obchodů, ve kterých služby navíc bývají často nabízeny za nižší cenu než na prodejnách. Přitom drtivá většina poskytovatelů Internetu má své webové stránky, prostřednictvím kterých nabízí své služby. Úřad proto neshledává toto kritérium za určující pro stanovení podniku s významnou tržní silou a tudíž konstatuje, že toto kritérium nesvědčí ve prospěch existence samostatné významné tržní síly.

3.1.2.7 Ceny a ziskovost

Předmětem kapitoly Ceny a ziskovost je zkoumání, zda některý ze soutěžitelů působící na věcně a územně vymezeném trhu není v pozici, která mu umožňuje chovat se do značné míry nezávisle na svých konkurentech, zákaznících a spotřebitelích a nastavovat tak ceny svých služeb na úrovni, kterou by na trhu s fungující konkurencí nebylo možné očekávat.

Protože na vymezeném velkoobchodním trhu i na souvisejícím trhu maloobchodním lze uplatňování vysokých cen svědčících o postavení s významnou tržní silou spojovat de-facto pouze s těmi podniky, jejichž pozice na trhu, měřená primárně tržním podílem, je relativně významná, zaměřil se Úřad na největšího poskytovatele velkoobchodních služeb (tj. služeb třetím stranám) na vymezeném trhu, tj. na společnost O2 Czech Republic a.s.⁵⁴

To, zda lze velkoobchodní ceny společnosti O2 Czech Republic a.s. považovat za nepřiměřeně vysoké či nízké⁵⁵ se Úřad rozhodl posuzovat primárně na základě vývoje cen velkoobchodních služeb v čase, dále na základě mezinárodního srovnání cen velkoobchodních i maloobchodních služeb a konečně i ziskovosti velkoobchodních služeb, která je společností O2 Czech Republic a.s., jako stávajícím podnikem s významnou tržní silou, pravidelně vykazována v oddělené evidenci nákladů a výnosů.

Společnost O2 Czech Republic a.s. poskytovala velkoobchodní služby napříč celým územím ČR za stejné ceny.

3.1.2.7.1 Vývoj velkoobchodních cen u společnosti O2 Czech Republic a.s.

Protože v návaznosti na uložení nápravných opatření⁵⁶ po skončení předchozí analýzy relevantního trhu č. 5⁵⁷ začala společnost O2 Czech Republic a.s. od května 2009 nabízet na relevantním i souvisejícím maloobchodním trhu služby „naked“ xDSL⁵⁸, jsou níže uvedené grafy uvedeny samostatně jak pro původní služby „dressed“ xDSL⁵⁹, tak i pro nově poskytované služby „naked“ xDSL.

Graf č. 20 dokladuje vývoj cen velkoobchodních služeb „dressed“ ADSL v období let 2005 – 2013, Graf č. 21 pak vývoj cen služeb „dressed“ VDSL v období 2011 – 2013.

⁵⁴ Např. jen těžko si lze představit, že podnik s relativně malým tržním podílem na vymezeném trhu by aplikací vysokých cen potvrzoval své postavení podniku s významnou tržní silou.

⁵⁵ Viz § 57 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, ve kterém je požadavek na prokázání, že trh není efektivně konkurenční zejména tím, že by mohlo docházet k uplatňování nepřiměřeně vysoké nebo nepřiměřeně nízké ceny v neprospěch koncových uživatelů, zmíněn jako předpoklad pro uplatnění regulace cen.

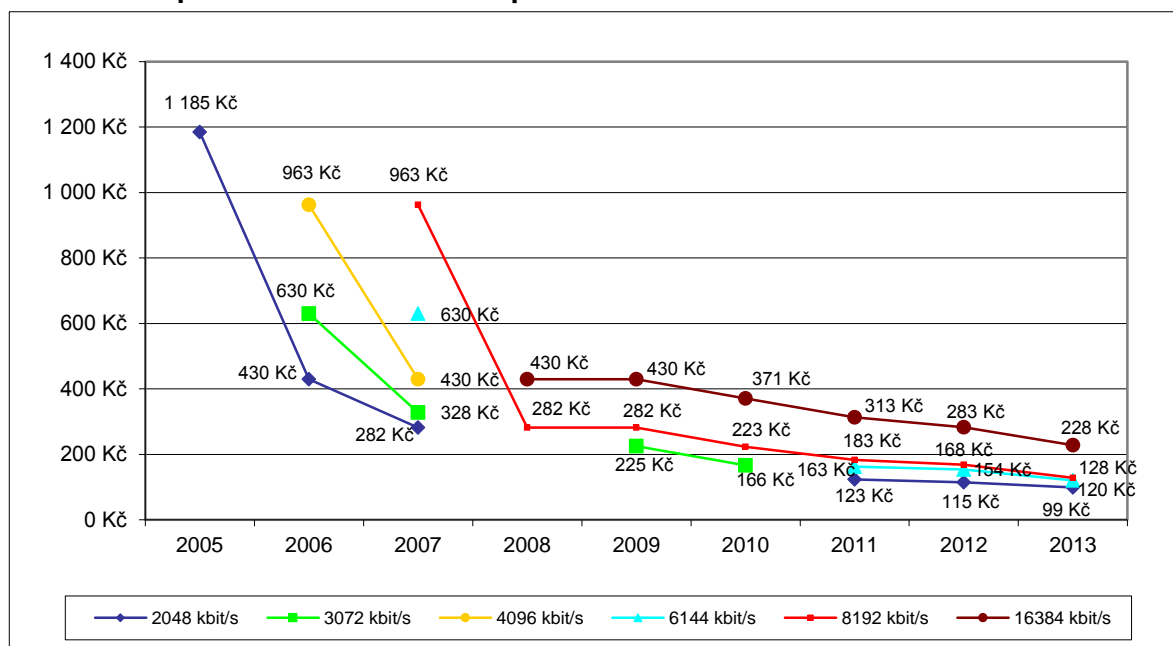
⁵⁶ Rozhodnutí č. [REM/5/01.2009-4](#) ze dne 28. ledna 2009.

⁵⁷ Analýza trhu č. [A/5/10.2008-13](#) ze dne 16. října 2008.

⁵⁸ Tj. xDSL „očistěná“ o službu přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě za účelem využívání veřejné dostupné telefonní služby.

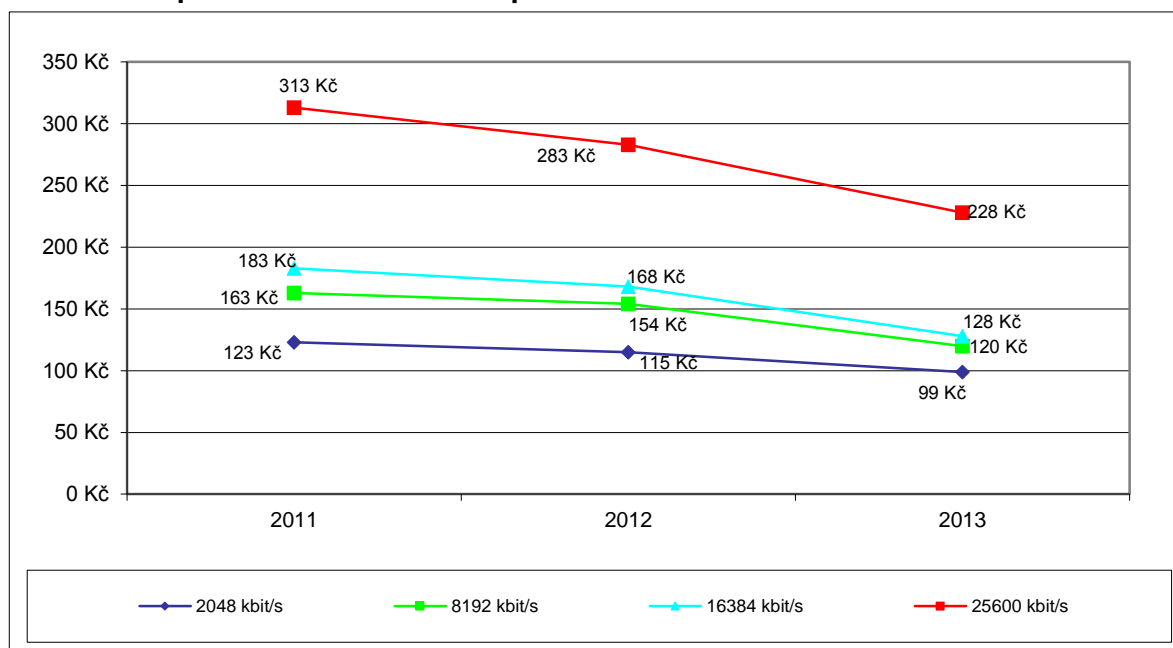
⁵⁹ Tj. xDSL při níž je koncový spotřebitel povinen odebírat i službu přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě za účelem využívání veřejné dostupné telefonní služby.

Graf č. 20: Vývoj měsíčních cen vybraných velkoobchodních služeb „dressed“ ADSL společnosti O2 Czech Republic a.s. v letech 2005 – 2013

Zdroj: ČTÚ 2014

Graf č. 21: Vývoj měsíčních cen vybraných velkoobchodních služeb „dressed“ VDSL společnosti O2 Czech Republic a.s. v letech 2011 – 2013

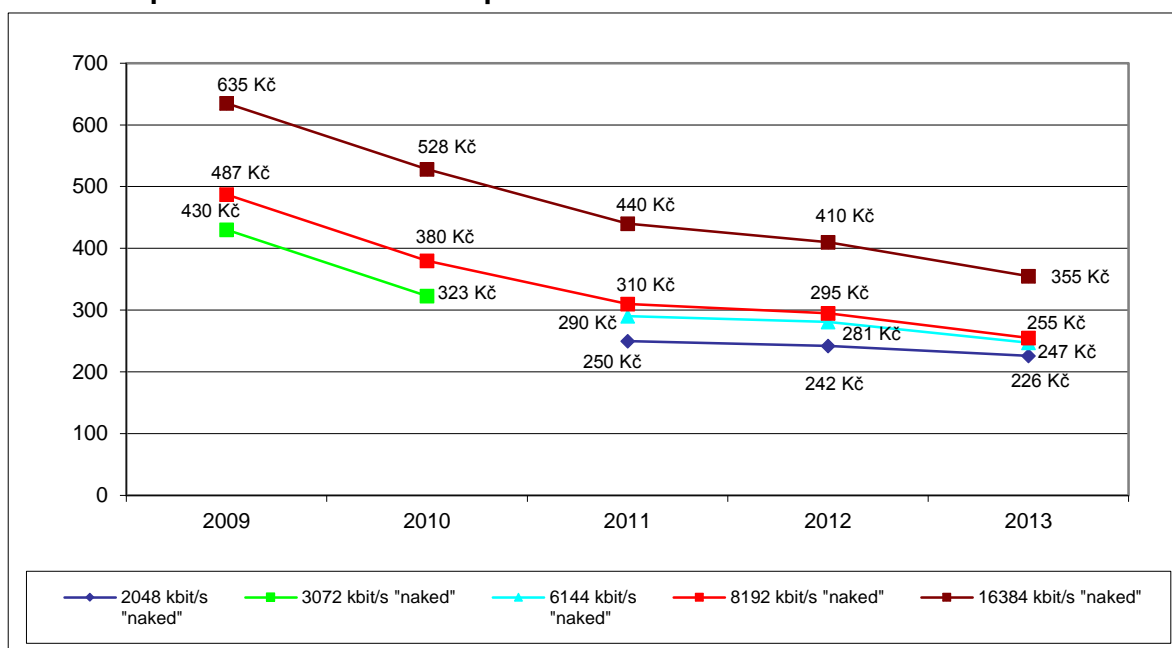
Zdroj: ČTÚ 2014

Z výše uvedených grafů jsou patrné dvě skutečnosti. Jednak dochází k absolutnímu poklesu cen velkoobchodních služeb, a jednak narůstá rychlost poskytovaných služeb (u technologie ADSL však již do budoucna nelze s ohledem na omezení této technologie další růst rychlostí očekávat). Zatímco například na konci roku 2006 byla nejrychlejší služba (4 Mbit/s s datovým limitem 20 GB) dostupná za 963 Kč, v roce 2013 vyšla nejrychlejší služba⁶⁰ (prostřednictvím technologie ADSL 16 Mbit/s, prostřednictvím technologie VDSL 25 Mbit/s) již jen na 228 Kč. Při přepočtu na 1 Mbit/s poskytované rychlosti tak cena klesla z 240,75 Kč

⁶⁰ Jedná se o službu s nejběžněji využívanou agregací 1:50. Kvalitnější služby s nižší agregací do srovnání zahrnuty nebyly.

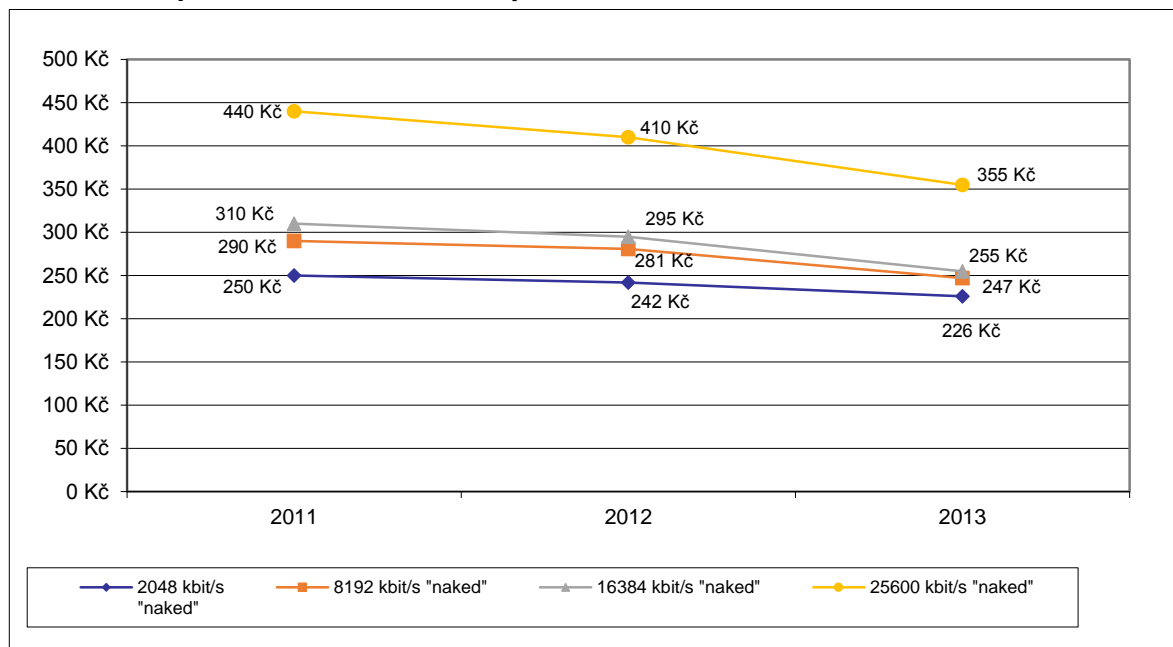
na 14,25 Kč v případě služby prostřednictvím ADSL (tj. takřka 17 x), resp. na 9,12 Kč v případě služby prostřednictvím VDSL (tj. více než 26 x).

Graf č. 22: Vývoj měsíčních cen vybraných velkoobchodních služeb „naked“ ADSL společnosti O2 Czech Republic a.s. v letech 2009 – 2013

Zdroj: ČTÚ 2014

Graf č. 23: Vývoj měsíčních cen vybraných velkoobchodních služeb „naked“ VDSL společnosti O2 Czech Republic a.s. v letech 2011 – 2013

Zdroj: ČTÚ 2014

Obdobně, jak ukazují Grafy č. 20 a 21, lze absolutní pokles cen pozorovat i ve výše uvedených Grafech č. 22 a 23. Zatímco nejrychlejší dostupná služba stála od května 2009 635 Kč (16 Mbit/s), o čtyři roky později to bylo již 355 Kč (rovněž 16 Mbit/s prostřednictvím technologie ADSL, nebo 25 Mbit/s prostřednictvím technologie VDSL). Při přepočtu ceny na 1 Mbit/s poskytované rychlosti tak cena mezi lety 2009 – 2013 klesla z 39,69 Kč na 22,19 Kč

v případě služby prostřednictvím ADSL (tj. přibližně 1,79 x), resp. na 14,2 Kč v případě služby prostřednictvím VDSL (tj. více než 2,8 x).

Z podkladů o vývoji cen velkoobchodních služeb tak lze sledovat trvalý pokles cen i trvalý nárůst poskytovaných rychlostí. Toto dílčí kritérium proto nenaznačuje, že by na trhu docházelo k účtování nepřiměřeně vysokých cen, které by v konečném důsledku mohly být v neprospěch koncových uživatelů.

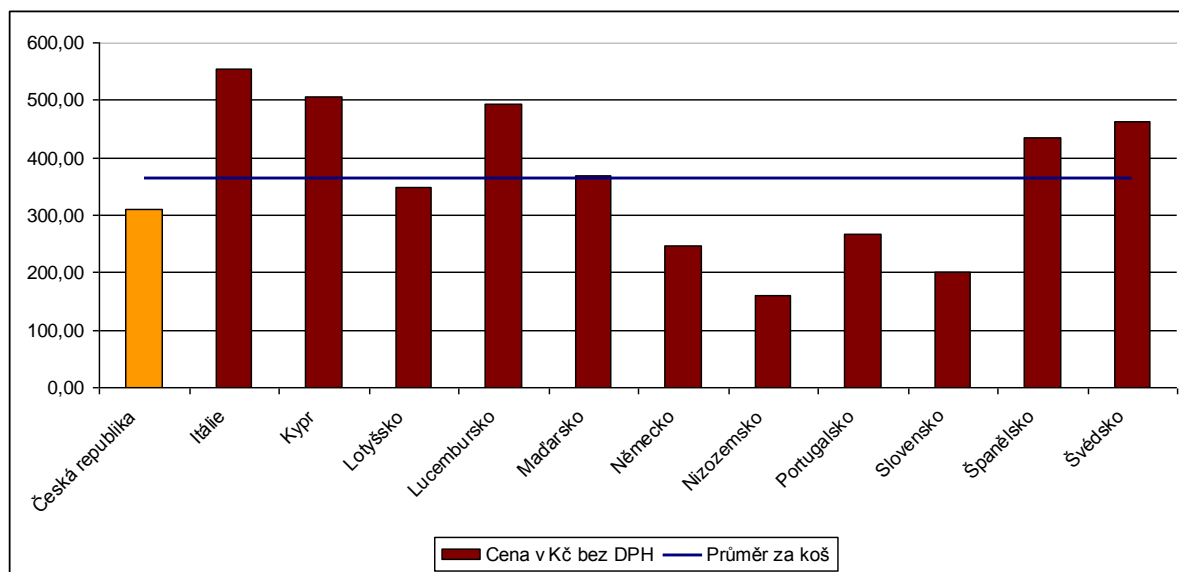
3.1.2.7.2 Mezinárodní srovnání cen

O tom, zda na zkoumaném trhu jsou uplatňovány nepřiměřeně vysoké či nízké ceny, které by naznačovaly, že jejich původce je v pozici, která mu umožňuje chovat se do značné míry nezávisle na svých konkurentech, zákaznících a spotřebitelích, může do určité míry vypovědět i mezinárodní srovnání cen. Jeho vypovídací schopnost je však omezena tím, že náklady na poskytování jednotlivých služeb nemusí být (a nejsou) ve všech zemích stejné, a tak není možné přesně říci, zda například nejvyšší cena v mezinárodním srovnání svědčí o dominantním postavení jejího původce na domácím trhu a o vysokých ziscích s ní spojených nebo je výsledkem objektivně rozdílné situace při poskytování srovnávané služby, a tím i rozdílné úrovně nákladů (které mohou být důvodem vyšší ceny). Níže uvedené mezinárodní srovnání tak má pouze indikativní charakter.

a) Mezinárodní srovnání velkoobchodních cen

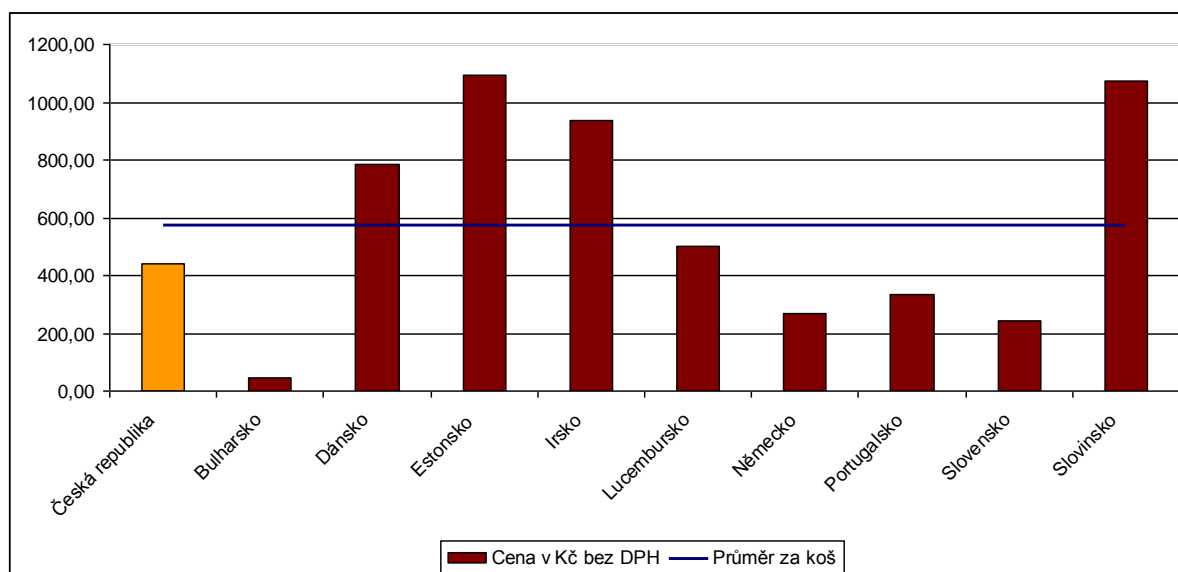
Ceny velkoobchodních služeb napříč jednotlivými zeměmi EU srovnával Úřad ke konci prvního pololetí roku 2011. Do srovnání byly zahrnuty základní služby, které společnost O2 Czech Republic a.s. poskytuje na maloobchodním trhu, a jejichž „ekvivalenty“ jsou dostupné i na trhu velkoobchodním, tzn. služby o rychlostech 8 a 16 Mbit/s. Do srovnání byly zahrnuty služby „naked“ xDSL nabízené incumbenty (bývalými monopolními poskytovateli) v jednotlivých zemích. Protože ne ve všech zemích jsou služby s danou rychlostí dostupné, případně ceny služeb nejsou veřejně dostupné, je množství nabídek zařazených do grafu omezené (na ty země, v nichž je služba poskytována a její cena je veřejně dostupná).

Graf č. 24: Mezinárodní srovnání cen velkoobchodních služeb přístupu k síti Internet o rychlosti 8 Mbit/s⁶¹

⁶¹ Mezinárodní srovnání cen velkoobchodních služeb zpracovala pro Úřad společnost PricewaterhouseCoopers Česká republika, s.r.o.

Graf č. 25: Mezinárodní srovnání cen velkoobchodních služeb přístupu k síti Internet o rychlosti 16 Mbit/s

Z cenového srovnání velkoobchodních služeb o rychlostech 8 a 16 Mbit/s ke konci prvního pololetí roku 2011 vyplývá, že ceny služeb společnosti O2 Czech Republic a.s. jsou pod průměrem srovnávaných zemí. V případě služby o rychlosti 8 Mbit/s je cena v ČR o necelých 53 Kč nižší než průměrná cena (tj. o 14,5 %), v případě služby o rychlosti 16 Mbit/s je cena nižší o 132 Kč (tj. o 23 %).

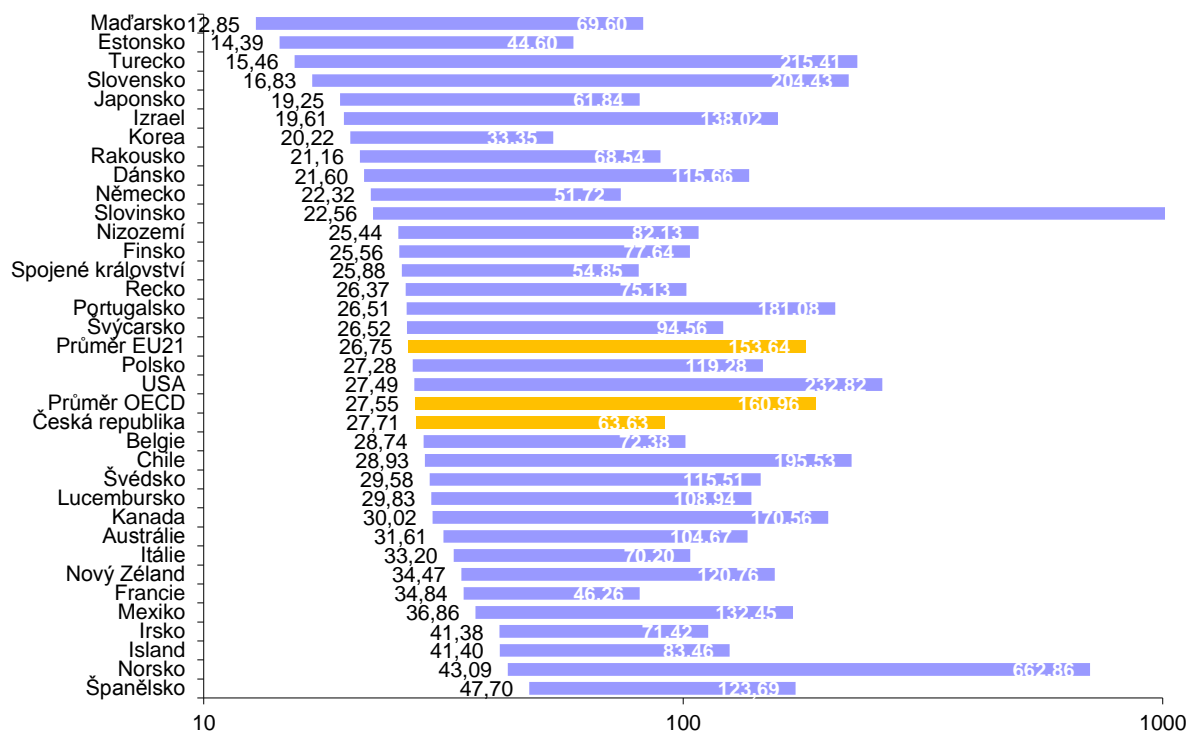
Samotné mezinárodní srovnání cen vybraných velkoobchodních služeb tak na nepřiměřeně vysoké ceny v rámci ČR neukazuje.

b) Mezinárodní srovnání maloobchodních cen

Pro mezinárodní srovnání cen služeb na maloobchodním trhu vycházel Úřad z podkladů OECD za rok 2013⁶². V grafech č. 26 a 26b je uveden rozptyl cen služeb Internetového připojení (včetně případné ceny za používání pevné linky, není-li Internet dostupný samostatně) u největších operátorů v každé zemi OECD, bez ohledu na poskytovanou rychlost připojení, k září 2012. Grafy č. 27 a 27b srovnávají ceny za 1 Mbit/s rychlosti.

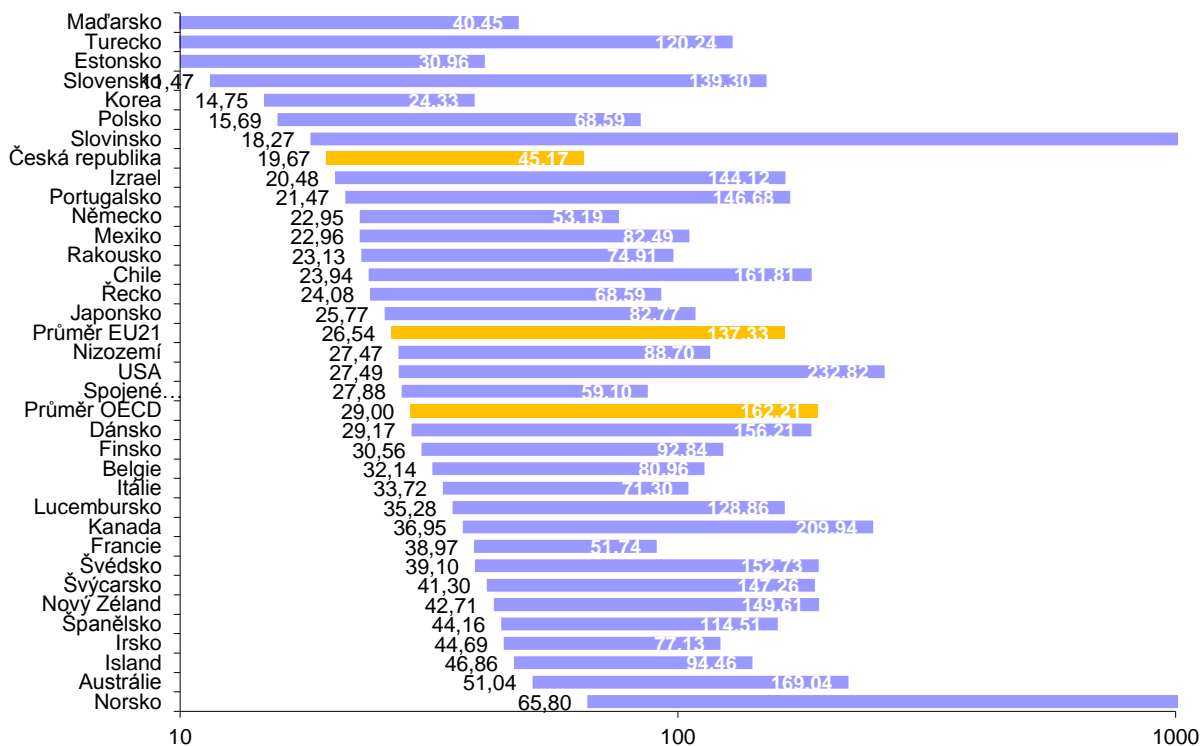
⁶² Viz [OECD Communications Outlook 2013](#)

Graf č. 26: Mezinárodní srovnání cen maloobchodních služeb přístupu k síti Internet (v USD PPP)

* Průměr EU 21 je průměr za 21 států, které jsou zároveň členy OECD i EU. V cenovém srovnání tak nejsou zahrnuti Bulharsko, Chorvatsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Malta a Rumunsko, kteří jsou členy EU, nikoliv OECD.

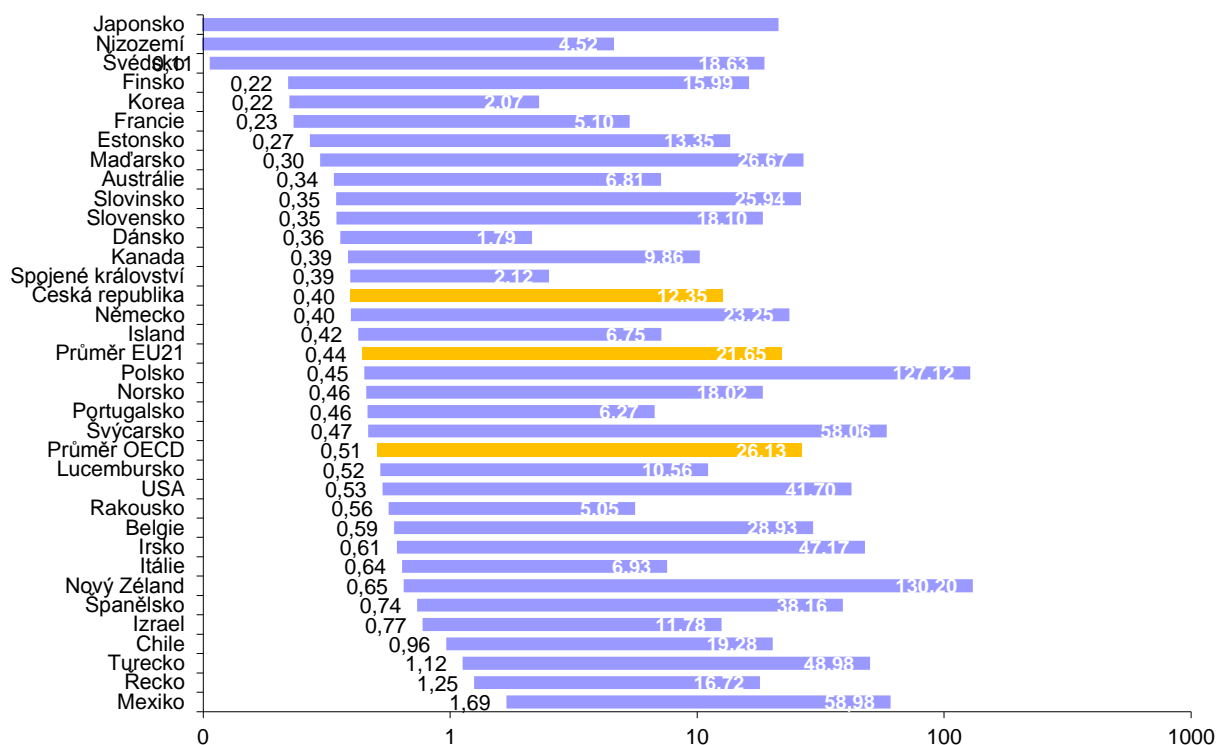
Graf č. 27b: Mezinárodní srovnání cen maloobchodních služeb přístupu k síti Internet (v USD)

Pozn.: Převod USD PPP na USD vlastní výpočet ČTÚ podle kurzů (PPP i nominálních) OECD.

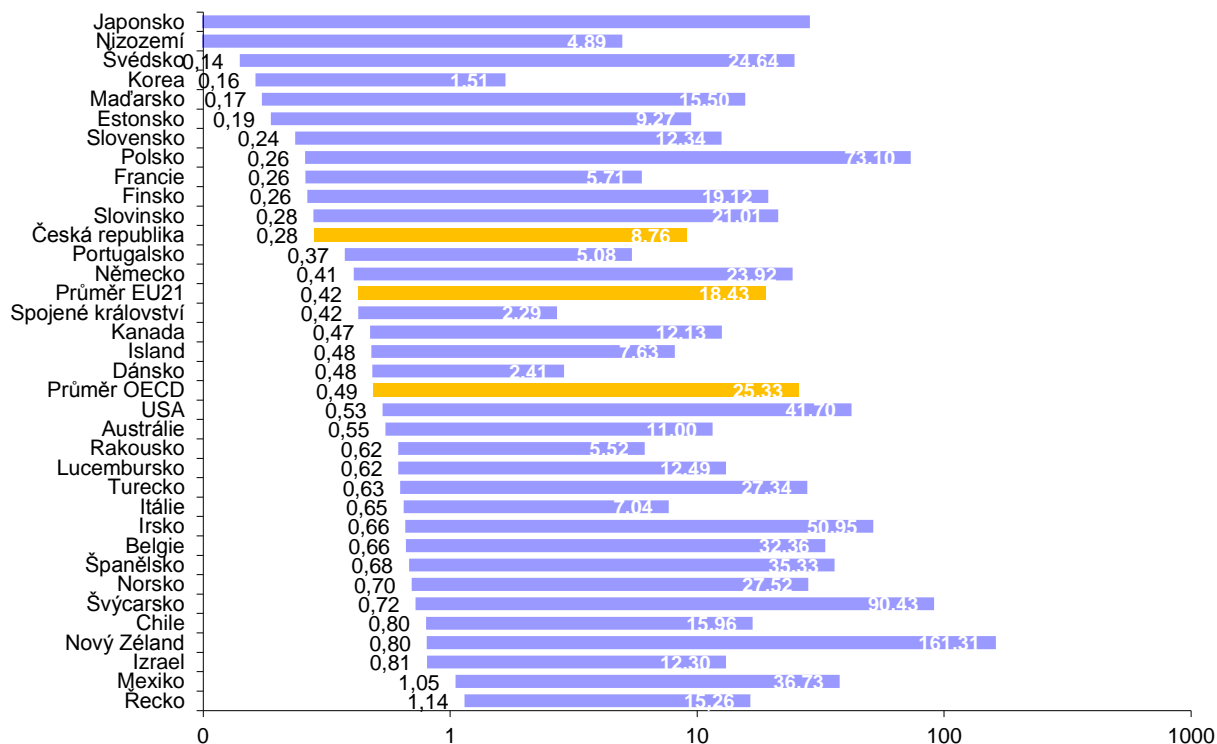

Graf č. 28: **Mezinárodní srovnání cen maloobchodních služeb přístupu k síti Internet při přepočtu na 1 Mbit/s rychlosti (v USD PPP)**

* Průměr EU 21 je průměr za 21 států, které jsou zároveň členy OECD i EU. V cenovém srovnání tak nejsou zahrnuty Bulharsko, Chorvatsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Malta a Rumunsko, kteří jsou členy EU, nikoliv OECD.

Graf č. 29b: **Mezinárodní srovnání cen maloobchodních služeb přístupu k síti Internet při přepočtu na 1 Mbit/s rychlosti (v USD)**

Pozn.: Převod USD PPP na USD vlastní výpočet ČTÚ podle kurzů (PPP i nominálních) OECD.

Maloobchodní srovnání cen, na rozdíl od velkoobchodního (viz grafy č. 24 a 25), neobsahuje jen ceny služeb incumbentů, ale ceny u největších poskytovatelů služeb přístupu k síti Internet. Rozpětí cen v grafech č. 26 a 26b (minimální vs. maximální cena) je uvedeno bez ohledu na rychlost služby, tudíž vyšší minimální cena může být dána např. poskytováním kvalitnějších (rychlejších) služeb v dané zemi. Graf č. 28 a 27b přepočítávají cenu na 1 Mbit/s a zohledňují tak již i rychlosti srovnávaných služeb. Z obou typů grafů vyplývá, že ceny maloobchodních služeb v ČR nevybočují z mezinárodního průměru.

3.1.2.7.3 Ziskovost

Za podpůrné hledisko při zkoumání výše neregulovaných velkoobchodních cen na relevantním trhu považuje Úřad ziskovost nabízených služeb. Konkrétně jde o posouzení rozdílu mezi stanovenou výší ukazatele návratnosti vloženého kapitálu WACC používaného při cenové regulaci a skutečně dosahovaného zisku v neregulovaných velkoobchodních cenách na relevantním trhu. Ziskovost u společnosti O2 Czech Republic a.s. vyhodnotil Úřad z výsledků oddělené evidence nákladů a výnosů, která byla společnosti O2 Czech Republic a.s. uložena rozhodnutím⁶³ po předchozí analýze⁶⁴ relevantního trhu. Ziskovost Úřad posuzoval za období od minulé analýzy relevantního trhu, tedy za roky 2008, 2009, 2010, 2011 a 2012.

Z výsledků oddělené evidence nákladů a výnosů za roky 2008 – 2012 vyplývá, že výnosy společnosti O2 Czech Republic a.s. ve třech z pěti zkoumaných roků pokrývaly provozní náklady i náklady vloženého kapitálu a společnost O2 Czech Republic a.s. dosahovala kladného výsledku hospodaření. K výrazné změně ve výsledcích hospodaření však došlo v roce 2011, kdy celkové výnosy z velkoobchodních služeb nestačily ani k pokrytí vynaložených provozních nákladů a společnost O2 Czech Republic a.s. vykázala ztrátu. Obdobně provozní ztrátu z poskytování služeb na relevantním trhu č. 5 vykázala společnost O2 Czech Republic a.s. i v roce 2012.

V roce 2008 byl kladný výsledek hospodaření ve výši **OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ** % z vloženého kapitálu, čímž o **OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ** procentního bodu přesáhl procento návratnosti vloženého kapitálu stanoveného opatřením obecné povahy⁶⁵. V roce 2009 byl výsledek hospodaření ve výši **OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ** % z vloženého kapitálu, tedy o **OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ** procentního bodu nad Úřadem stanoveným procentem návratnosti vloženého kapitálu a v roce 2010 dosáhl kladný výsledek hospodaření výše **OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ** % z vloženého kapitálu, tedy **OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ** procentního bodu nad stanovenou návratností vloženého kapitálu. Za rok 2011 naopak vynaložené provozní náklady výrazně přesáhly celkové výnosy a společnost O2 Czech Republic a.s. vykázala ztrátu ve výši **OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ** % z vloženého kapitálu. V roce 2012 pak vykázaná ztráta činila **OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ** % z vloženého kapitálu. Za všech pět let posuzovaných souhrnně dosáhl kladný výsledek hospodaření hodnoty jen **OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ** % vloženého kapitálu, tedy hodnoty o přibližně **OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ** procentních bodů nižší, než kolik by odpovídalo váženému procentu návratnosti vloženého kapitálu za celé posuzované období.

V celkovém hodnocení dílčího kritéria ziskovost Úřad ani v tomto případě nespaturuje jednoznačnou podporu možné hypotézy o účtování nepřiměřeně vysokých cen na relevantním trhu ze strany stávajícího podniku s významnou tržní silou. Je pravdou, že zisk dosahovaný v letech 2008 – 2010 mírně převyšoval zisk ve výši WACC, na druhou stranu však ztráta vykázaná společností O2 Czech Republic a.s. za roky 2011 a 2012 „umazala“ všechny předchozí zisk nad úroveň WACC a celková průměrná ziskovost za celé posuzované období byla méně než třetinová oproti váženému procentu návratnosti vloženého kapitálu.

⁶³ Rozhodnutí č. [REM/5/01.2009-4](#) ze dne 28. ledna 2009, společnost O2 Czech Republic a.s. však vedla oddělenou evidenci nákladů a výnosů již za rok 2007 podle staršího rozhodnutí č. [REM/12/10.2006-69](#) z 31. října 2006.

⁶⁴ Analýza trhu č. [A/5/10.2008-13](#) ze dne 16. října 2008.

⁶⁵ Opatření obecné povahy č. [OOP/4/02.2008-1](#) ze dne 7. února 2008, kterým se mění opatření obecné povahy č. [OOP/4/03.2006-3](#) ze dne 8. března 2006, kterým se stanoví metodika účelového členění nákladů a výnosů a jejich přiřazování a určuje se struktura vykazovaných informací. Procento návratnosti vloženého kapitálu bylo stanoveno na 11,5 %. Počátkem ledna 2012 nabyla účinnosti nová hodnota WACC ve výši 8,26 %, stanovená v opatření obecné povahy č. [OOP/4/12.2011-19](#).

3.1.2.7.4 Vývoj velkoobchodních a maloobchodních cen u společnosti O2 Czech Republic a.s.

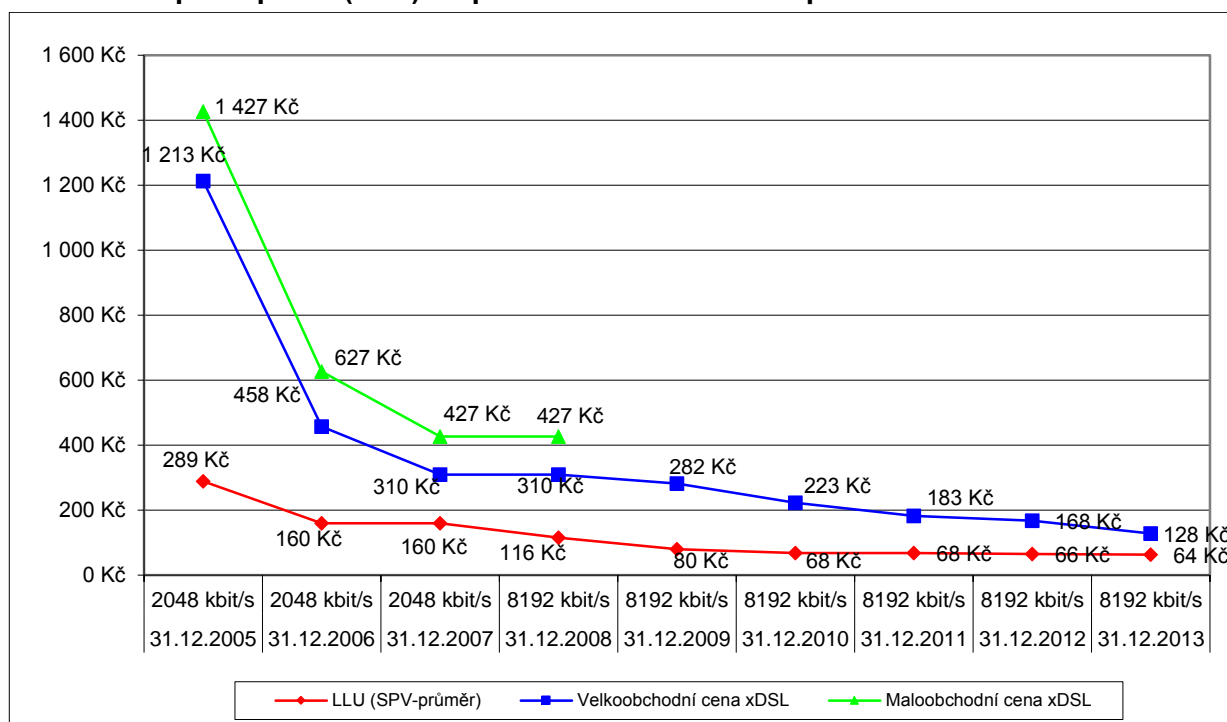
V další fázi kapitoly Ceny a ziskovost zkoumá Úřad vývoj velkoobchodních cen v souvislosti s vývojem cen služeb na maloobchodním trhu a zároveň s ohledem na vývoj (regulovaných) cen za zpřístupnění účastnického vedení (LLU). Zkoumání je přitom rozloženo do dvou větších sub-kapitol rozdělených podle nabízených rychlostí. V první části se Úřad zaměřil na služby o rychlosti 8 Mbit/s, které až do května 2011 představovaly základní nominální rychlost pro přístup k síti Internet. V druhé větší sub-kapitole je popsán vývoj cen u služeb o nominální rychlosti 16 Mbit/s, které společnost O2 Czech Republic a.s. začala na relevantním velkoobchodním i na maloobchodním trhu nabízet od září 2008. V obou případech je vývoj cen zkoumán odděleně pro „dressed“ ADSL, ADSL v kombinaci s cenou za službu přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě za účelem využívání veřejně dostupné telefonní služby (reprezentovanou velkoobchodní službou O2 Standard WLR a maloobchodní službou O2 Standard) a „naked“ ADSL. V přehledech a grafech jsou uvedeny nominální ceny podle standardních nabídkových ceníků společnosti O2 Czech Republic a.s. pro dané období s tím, že výsledné realizované (průměrné) ceny mohou být ve skutečnosti nižší vlivem dočasných slev v rámci časově omezených marketingových akcí (jak zejména na maloobchodním trhu, tak i na trhu velkoobchodním). Úřad však upozorňuje, že účelem této sub-kapitoly není zkoumat, zda marže mezi jednotlivými službami je či není dostatečná k působení na daném podřazeném trhu, ale pouze naznačit, jakým způsobem se marže mezi zkoumanými službami vyvíjela. Vyhodnocování, zda mezi službami předřazených a podřazených trhů dochází ke stlačování marží, provádí Úřad vždy souhrnně za celé na sebe navazující trhy, případně za jednotlivé segmenty definované v rámci analýz relevantních trhů na základě skutečných výnosů a nákladů. Sama skutečnost, zda mezi službami předřazených a podřazených služeb jednotlivých tržních subjektů dochází či nedochází ke stlačování marží však pro účely této části analýzy relevantního trhu, jejímž cílem je nalezení podniku s významnou tržní silou, neposkytuje relevantní informace.

a) Rychlosti 2 a 8 Mbit/s bez přístupové sítě („dressed“ ADSL)

Jakým způsobem se vyvíjela cena za velkoobchodní a maloobchodní službu o rychlosti 8 Mbit/s (resp. do září 2008 její předchůdkyně v podobě služby o rychlosti 2 Mbit/s), je uvedeno v následujícím grafu (Graf č. 30). Z něj je patrné, že pokles průměrné velkoobchodní ceny byl v procentním vyjádření o něco větší (průměrný meziroční pokles cen mezi lety 2005 – 2008 činil cca 31,5%), než pokles cen na maloobchodním trhu (v průměru cca 29 % za stejné období). Nejpomalejším tempem naopak klesala průměrná měsíční cena za sdílené zpřístupnění účastnického vedení (průměrný meziroční pokles cen mezi lety 2005 – 2008 činil cca 24 %). Mezi lety 2008 – 2013 pak průměrná měsíční velkoobchodní cena za službu ADSL klesla z 310 Kč až na 128 Kč (o 58,71 %) a průměrná měsíční velkoobchodní cena sdíleného zpřístupnění ze 116 Kč na 64 Kč (o 44,83 %).

V souvislosti se změnou struktury maloobchodních služeb přestala společnost O2 Czech Republic a.s. od května 2009 podmiňovat odebrání Internetových služeb současně i odebráním hlasových tarifů (tzn. nabídla zákazníkům „naked“ ADSL jako základní služby, ke kterým si lze dokoupit hlasové tarify nebo digitální televizi). Proto je v grafu poslední hodnota průměrné měsíční maloobchodní ceny za ADSL o rychlosti 8 Mbit/s uvedena za rok 2008.

Graf č. 30: Vývoj průměrných měsíčních cen pro velkoobchodní a maloobchodní službu „dressed“ ADSL o rychlosti 2 a 8 Mbit/s a průměrné měsíční ceny pro sdílené zpřístupnění (SPV) u společnosti O2 Czech Republic a.s.

Pozn.: průměrnou měsíční cenou se rozumí součet standardní měsíční ceny a 1/36 ceny za zřízení (tj. ceny za zřízení rozpočítané do 3 let). Za průměrnou měsíční cenou je v závorce uvedena meziroční změna cen v procentech.

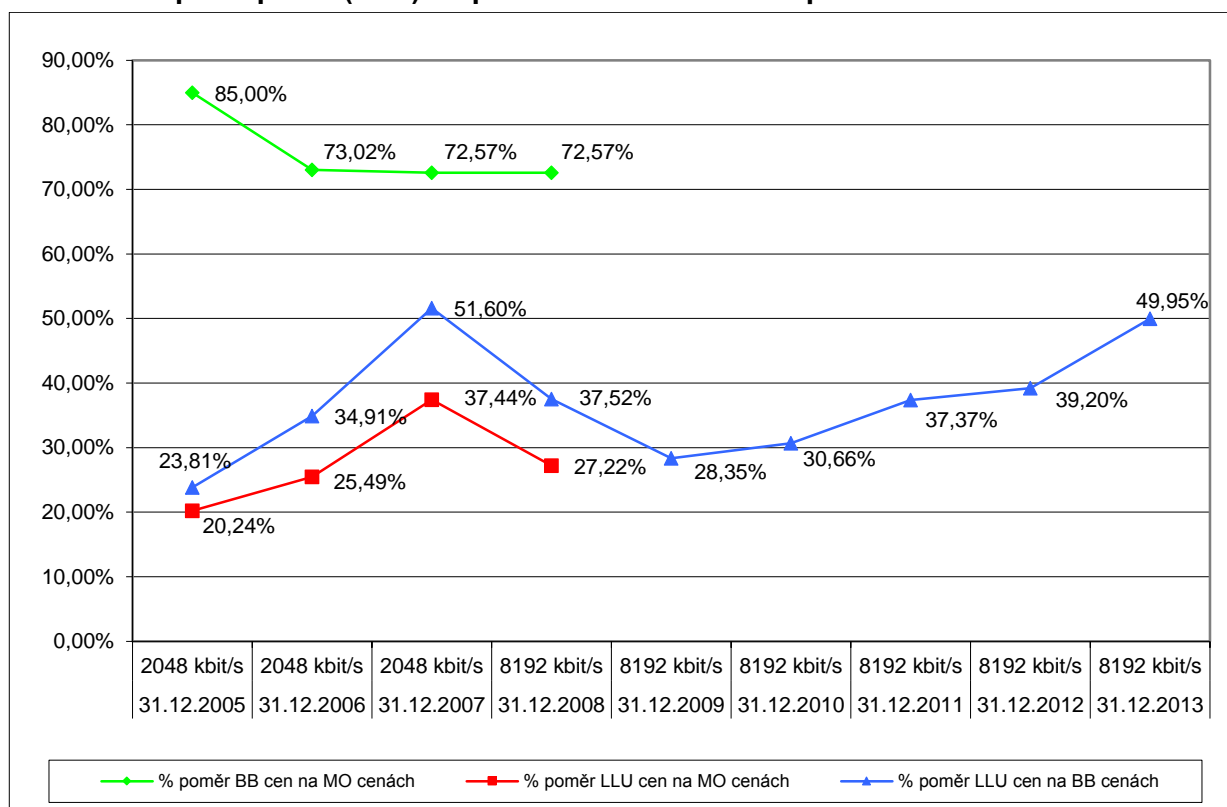
Graf č. 31 vychází z hodnot uvedených v grafu č. 28 a vyjadřuje vzájemný poměr cen služeb ze dvou velkoobchodních trhů (relevantní trhy č. 4 a 5) a zároveň poměr těchto cen k cenám maloobchodních služeb. Jinými slovy dává do poměru ceny předřazených a podřazených trhů a udává, kolik procent z ceny služby na podřazeném trhu činí cena služby na předřazeném trhu. V případě, že by v průběhu času poměr těchto cen stoupal, znamenalo by to, že se snižuje marže, která alternativním operátorům (ale i samotnému SMP operátorovi) zbývá na pokrytí nákladů podřazeného trhu a přiměřeného zisku. Graf č. 31 tedy poskytuje informace o tom, zda se prostor, který operátorům mezi jednotlivými trhy zbývá k pokrytí vlastních nákladů, zvětšuje či naopak zmenšuje. Graf č. 31 však neposkytuje informace o tom, zda samotná výše marže mezi jednotlivými trhy je dostatečná k pokrytí všech nezbytných nákladů podřazeného trhu či nikoliv, a tudíž ani neříká, zda mezi zkoumanými trhy dochází k protisoutěžnímu chování v podobě stlačování marží či nikoliv.

Z údajů, které znázorňuje Graf č. 31, je patrný nejprve pokles a poté stabilní úroveň poměru cen velkoobchodních broadbandových služeb a maloobchodních služeb. To koresponduje s přibližně podobným procentním poklesem cen na obou trzích (viz Graf č. 30). Naopak podíl cen služeb LLU jak na velkoobchodních broadbandových, tak i maloobchodních službách nejprve rostl (s kulminací v roce 2007), aby poté zase klesl (vlivem poklesu regulovaných cen LLU v roce 2008⁶⁶ a v roce 2009⁶⁷). Větší rozkolísanost v poměru cen LLU vůči velkoobchodním broadbandovým službám a maloobchodním službám pramení z delších časových rozestupů mezi jednotlivými rozhodnutími o ceně. Dlouhodobě dochází k růstu podílu cen služeb LLU na cenách služeb z relevantního trhu č. 5 a z maloobchodního trhu.

⁶⁶ Viz [CEN/11/06.2008-2](#) ze dne 3. června 2008.

⁶⁷ Viz [CEN/11/12.2008-13](#) ze dne 16. prosince 2008.

Graf č. 31: Podíl průměrných měsíčních cen pro velkoobchodní a maloobchodní službu „dressed“ ADSL o rychlosti 2 a 8 Mbit/s a průměrné měsíční ceny pro sdílené zpřístupnění (SPV) u společnosti O2 Czech Republic a.s.

Pozn.: průměrnou měsíční cenou se rozumí součet standardní měsíční ceny a 1/36 ceny za zřízení (tj. ceny za zřízení rozpočítané do 3 let)

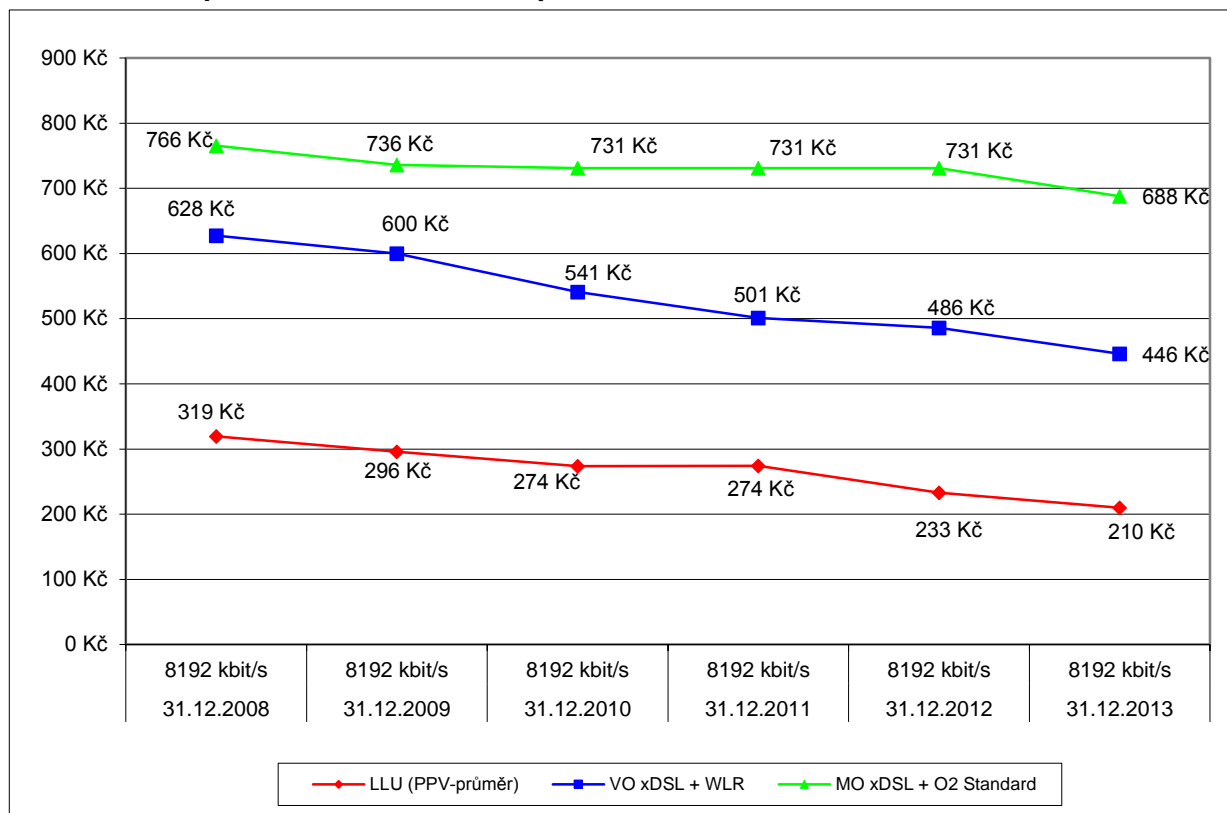
b) Rychlosti 2 a 8 Mbit/s s přístupovou sítí

Zatímco v předchozí subkapitole srovnával Úřad pouze samotné ceny za služby „dressed“ ADSL, které však byly dostupné pouze v kombinaci se službou přístupu k veřejné telefonní síti za účelem využívání veřejně dostupné telefonní služby, zkoumá Úřad v této subkapitole i vývoj cen služeb ADSL⁶⁸ v kombinaci s hlasovým paušálem (O2 Standard WLR v kombinaci s velkoobchodní službou ADSL a O2 Standard v kombinaci s maloobchodní ADSL službou). Ekvivalentem těchto služeb na trhu č. 4 (LLU) je plně zpřístupněné vedení, jehož průměrná měsíční cena je uvedena v následujícím grafu č. 30.

Z níže uvedeného grafu č. 30 je (obdobně jako z grafu č. 28) možné vysledovat, že procentní pokles velkoobchodních cen byl výraznější, než pokles maloobchodních cen. V průměru i zde nastal větší pokles u cen služeb z relevantního trhu č. 5 než u regulovaných cen služeb LLU z trhu č. 4.

⁶⁸ Do května 2009 byly služby xDSL dostupné ve variantě „dressed“. Od května 2009 pak ve variantě „naked“, přičemž je však ke službě možné dokoupit i hlasový tarif.

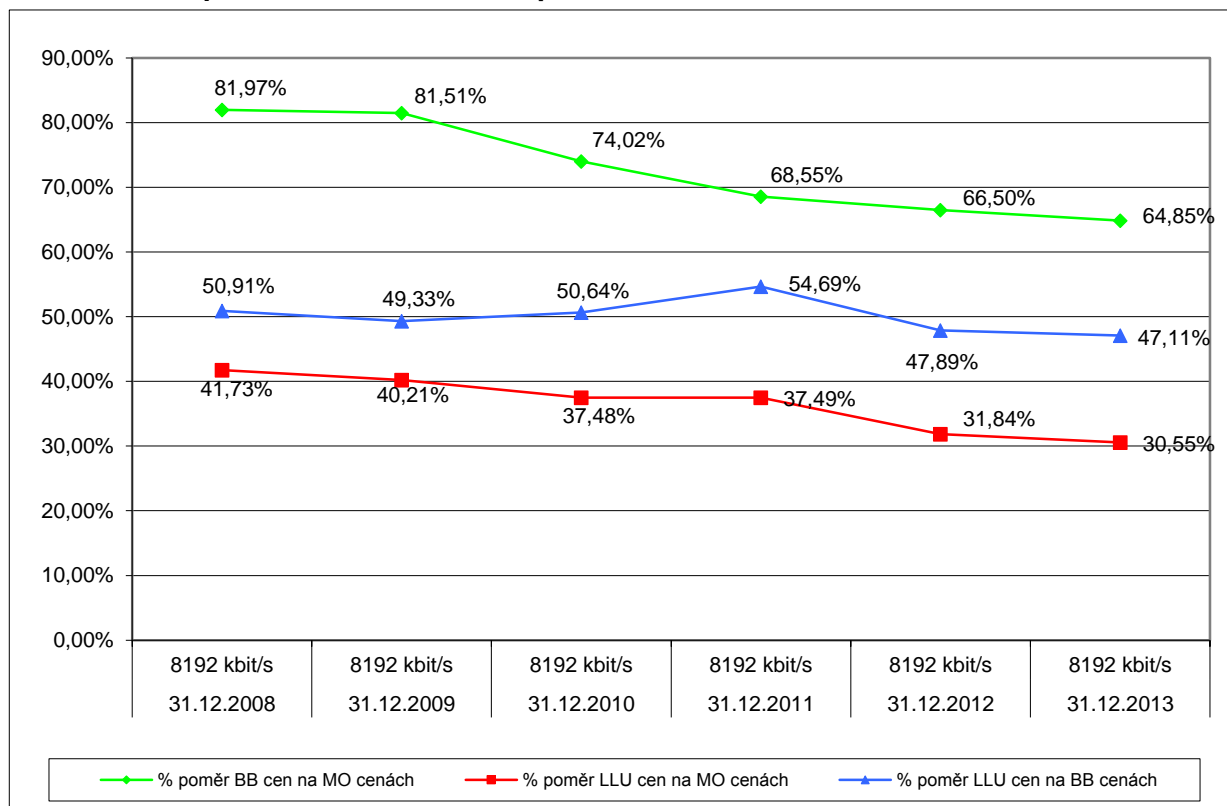
Graf č. 32: Vývoj průměrných měsíčních cen pro velkoobchodní a maloobchodní službu ADSL o rychlosti 8 Mbit/s v součtu se službou O2 Standard (WLR na velkoobchodě) a průměrné měsíční ceny pro plné zpřístupnění (PPV) u společnosti O2 Czech Republic a.s.

Pozn.: průměrnou měsíční cenou se rozumí součet standardní měsíční ceny a 1/36 ceny za zřízení (tj. ceny za zřízení rozpočítané do 3 let). Za průměrnou měsíční cenou je v závorce uvedena meziroční změna cen v procentech.

Následující Graf č. 33 znázorňuje vývoj poměru cen služeb ze dvou relevantních velkoobchodních trhů navzájem a poměr jejich cen k cenám maloobchodních služeb. Protože velkoobchodní služby (jak z relevantního trhu č. 4, tak z relevantního trhu č. 5) klesaly rychleji než služby maloobchodní (viz Graf č. 32), klesal zároveň i jejich podíl na ceně maloobchodní služby. Pomyslný prostor (marže) pro působení alternativních operátorů se tak mírně zvyšoval. Naopak podíl LLU (v grafu č. 31 reprezentovaném měsíční cenou plného zpřístupnění a cenou za zřízení rozpočítanou do 3 let) na velkoobchodních cenách (v grafu č. 31 reprezentovaných průměrnou měsíční cenou za velkoobchodní službu ADSL o rychlosti 2, resp. 8 Mbit/s a cenou za službu O2 Standard WLR) stoupl mezi lety 2008 – 2011 z necelých cca 51 % na cca 55 %, aby se následně v roce 2012 opět vrátil k hodnotě pod 50 %.

Graf č. 33: Podíl průměrných měsíčních cen pro velkoobchodní a maloobchodní službu ADSL o rychlosti 2 a 8 Mbit/s (v součtu se službou O2 Standard a O2 Standard WLR na velkoobchodě) a průměrné měsíční ceny pro plné zpřístupnění (PPV) u společnosti O2 Czech Republic a.s.

Pozn.: průměrnou měsíční cenou se rozumí součet standardní měsíční ceny a 1/36 ceny za zřízení (tj. ceny za zřízení rozpočítané do 3 let). BB – velkoobchodní broadbandová služba.

c) Naked ADSL 8 Mbit/s

Poslední zkoumanou variantou služeb ADSL v rychlostní kategorii 8 Mbit/s jsou služby „naked“ ADSL. Ty společnost O2 Czech Republic a.s. začala poskytovat v květnu 2009, a to pro služby o rychlostech 8 Mbit/s a 16 Mbit/s, od srpna 2009 pak i pro službu o rychlosti 2 Mbit/s⁶⁹. K dalšímu zrychlování služeb poskytovaných prostřednictvím technologie VDSL pak u společnosti O2 Czech Republic a.s. došlo v květnu 2011 (na maximální rychlost 25 Mbit/s) a září 2012 (na maximální rychlost 41 Mbit/s). Jaký byl vývoj velkoobchodních a maloobchodních cen pro službu „naked“ ADSL a současně vývoj průměrné měsíční ceny za plné zpřístupnění vedení, ukazuje následující Graf č. 34.

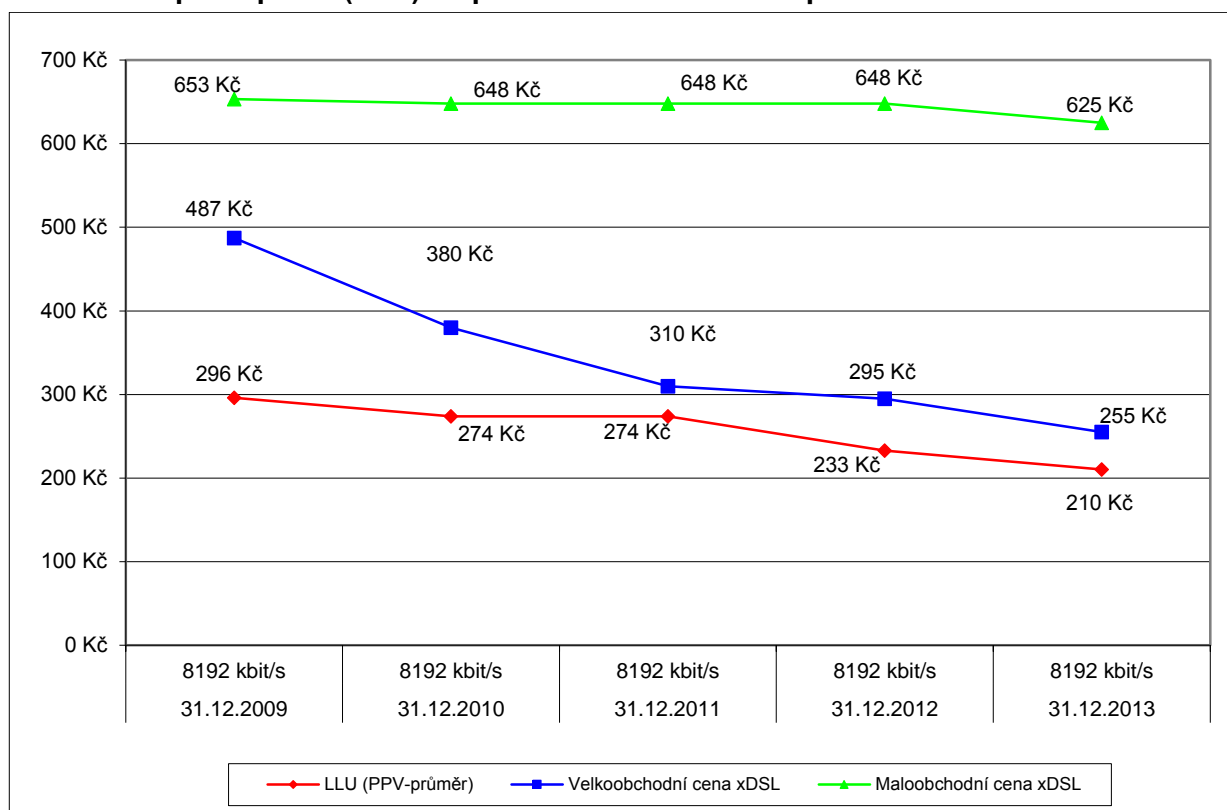
Z grafu č. 32 je patrný především výrazný pokles velkoobchodních cen u službě „naked“ xDSL o rychlosti 8 Mbit/s, a to o více než 47,64 % v období let 2009 – 2013. Ceny velkoobchodních služeb LLU se snížily o 29,05 % a rozpětí cen mezi oběma trhy tak pokleslo. Naopak maloobchodní cena za službu o rychlosti 8 Mbit/s zůstala takřka beze změny. Mírný pokles ve výši 0,77 % (5 Kč) mezi lety 2009 a 2010 byl dán růstem sazby daně z přidané hodnoty⁷⁰ na počátku roku 2010, kterému se společnost O2 Czech Republic a.s. přizpůsobila mírným snížením cen bez daně z přidané hodnoty tak, aby celková měsíční cena i cena za zřízení zůstaly zachovány ve stejné výši. Nižší maloobchodní cena za rok 2013 je dána zrušením standardní ceny za zřízení služby (ve výši 825 Kč bez DPH) v tomto roce.

⁶⁹ Služba s touto rychlostí byla v září 2008 nahrazena za stejnou cenu službou o rychlosti 8 Mbit/s. O necelý rok později, v srpnu 2009, se tak do nabídky znovu vrátila.

⁷⁰ Z 19 % na 20 % u základní sazby.

Graf č. 34: Vývoj průměrných měsíčních cen pro velkoobchodní a maloobchodní službu „naked“ ADSL o rychlosti 8 Mbit/s a průměrné měsíční ceny pro plné zpřístupnění (PPV) u společnosti O2 Czech Republic a.s.

Pozn.: průměrnou měsíční cenou se rozumí součet standardní měsíční ceny a 1/36 ceny za zřízení (tj. ceny za zřízení rozpočítané do 3 let). Za průměrnou měsíční cenou je v závorce uvedena meziroční změna cen v procentech.

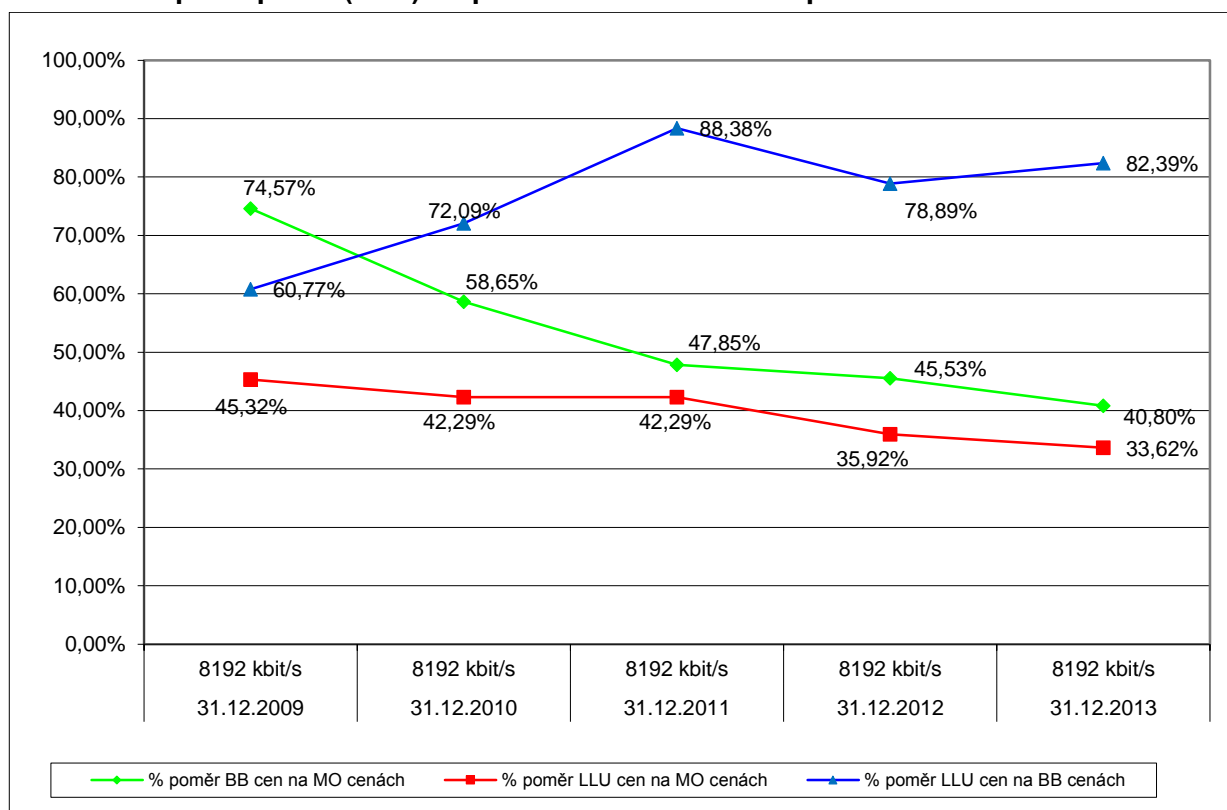
Výše uvedený vývoj cen se následně promítl i do poměru těchto cen znázorněného v následujícím grafu č. 35. Zatímco podíl velkoobchodních služeb LLU (relevantní trh č. 4) a „naked“ ADSL (relevantní trh č. 5) na maloobchodních cenách klesal, podíl průměrné měsíční ceny za plné zpřístupnění a velkoobchodní ceny za službu o rychlosti 8 Mbit/s naopak vzrostl z 60,77 % v roce 2009 na více než 88 % na konci roku 2011. Prostor pro působení alternativních operátorů na trhu č. 5 (využívajících vstupy z trhu č. 4) se tak snížil. Úpravou cen LLU v roce 2012⁷¹ se tento trend cenového vývoje krátkodobě obrátil a podíl opět poklesl na hodnotu 78,9 %, aby v roce 2013 naopak vzrostl na více než 82 %, a to i přes pokles⁷² regulovaných cen LLU. Úřad však připomíná, že účelem níže uvedeného grafu není zkoumat, zda marže mezi jednotlivými službami je či není dostatečná k působení na daném podřazeném trhu, ale pouze naznačit, jakým způsobem se marže mezi zkoumanými službami vyvíjela.

⁷¹ Viz [CEN/4/06.2012-1](#) ze dne 21. června 2012.

⁷² Viz [CEN/4/06.2013-3](#) z 13. června 2013.

Graf č. 35: Podíl průměrných měsíčních cen pro velkoobchodní a maloobchodní službu „naked“ ADSL o rychlosti 8 Mbit/s a průměrné měsíční ceny pro plné zpřístupnění (PPV) u společnosti O2 Czech Republic a.s.

Pozn.: průměrnou měsíční cenou se rozumí součet standardní měsíční ceny a 1/36 ceny za zřízení (tj. ceny za zřízení rozpočítané do 3 let).

Ve výše uvedených grafech Úřad zkoumal, jakým způsobem se vyvíjela cena velkoobchodní služby o rychlosti 8 Mbit/s (a její předchůdkyně o rychlosti 2 Mbit/s) v porovnání s vývojem cen služeb na souvisejícím předřazeném (LLU) a podřazeném (maloobchodním) trhu. Z vývoje plyne, že pokles velkoobchodních cen byl obecně větší, než pokles cen maloobchodních a podíl velkoobchodních cen na maloobchodních cenách proto klesá. Patrné je to zejména z podílu cen velkoobchodních a maloobchodních cen „naked“ ADSL, který se v roce 2010 snížil pro rychlost 8 Mbit/s na necelých 60 % a v roce 2011 dále klesl pod 50 %. Naopak rychlejší pokles cen velkoobchodních služeb ADSL než cen služeb z velkoobchodního trhu č. 4 (LLU) se projevil v rostoucím podílu cen LLU na velkoobchodních cenách ADSL, resp. ve snižování marže mezi těmito trhy.

Podle výše uvedeného vývoje cen tak Úřad nepředpokládá, že by na trhu ze strany společnosti O2 Czech Republic a.s. docházelo k účtování nepřiměřeně vysokých cen, které by byly v neprospěch koncových spotřebitelů a které by naznačovaly, že se společnost O2 Czech Republic a.s. může na trhu chovat do značné míry nezávisle na svých konkurentech, zákaznících a spotřebitelích. Na druhou stranu však Úřad nemůže vyloučit možnost, že snižováním marže mezi cenami porovnávaných služeb z relevantního trhu č. 4 a č. 5 nedochází ze strany společnosti O2 Czech Republic a.s. k účtování takových cen, které alternativní operátory již dále nemotivují k dalším investicím do vlastní sítě a k většímu využívání služeb LLU.

Obdobně jako ve výše uvedených třech sub-kapitolách zkoumajících vývoj cen u velkoobchodní služby ADSL o rychlosti 8 Mbit/s (resp. 2 Mbit/s), zkoumal Úřad i vývoj cen za velkoobchodní službu o rychlosti 16 Mbit/s (a její předchůdkyně o rychlosti 4 Mbit/s), a to ve stejné posloupnosti nejprve od služeb „dressed“ ADSL, ADSL v kombinaci s cenou za službu přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě za účelem využívání veřejně dostupné telefonní

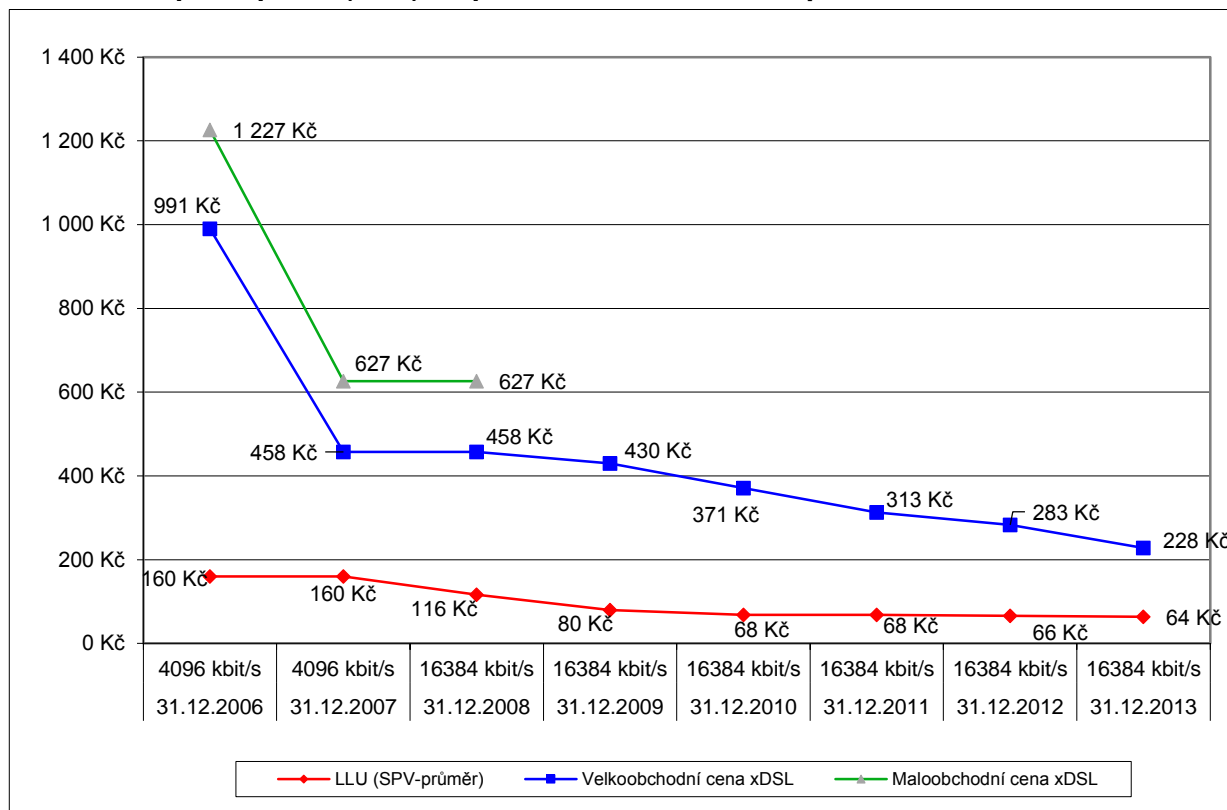
služby (reprezentovanou velkoobchodní službou O2 Standard WLR a maloobchodní službou O2 Standard) a „naked“ ADSL.

d) Rychlosti 4 a 16 Mbit/s bez přístupové sítě („dressed“ ADSL)

Jakým způsobem se vyvíjela cena za velkoobchodní a maloobchodní službu o rychlosti 16 Mbit/s (resp. do září 2008 její předchůdkyně v podobě služby o rychlosti 4 Mbit/s) uvádí následující Graf č. 36. Z něj je patrné, že pokles průměrné velkoobchodní ceny mezi lety 2006 – 2007 (o 53,78 %) byl v procentním vyjádření o něco větší než pokles cen na maloobchodním trhu (o 48,90 %). Mezi lety 2008 – 2013 pak velkoobchodní cena za službu „dressed“ ADSL o rychlosti 16 Mbit/s klesla o 230 Kč ze 458 Kč na 228 Kč (o 50,22 %) a průměrná měsíční velkoobchodní cena sdíleného zpřístupnění ze 116 Kč na 64 Kč (o 44,83 %). I díky relativně (procentně) většímu poklesu průměrné velkoobchodní ceny za službu „dressed“ ADSL než průměrné měsíční ceny za sdílené zpřístupnění, se v absolutním vyjádření marže mezi lety 2008 – 2013 snížila o 178 Kč (z 342 Kč na 164 Kč).

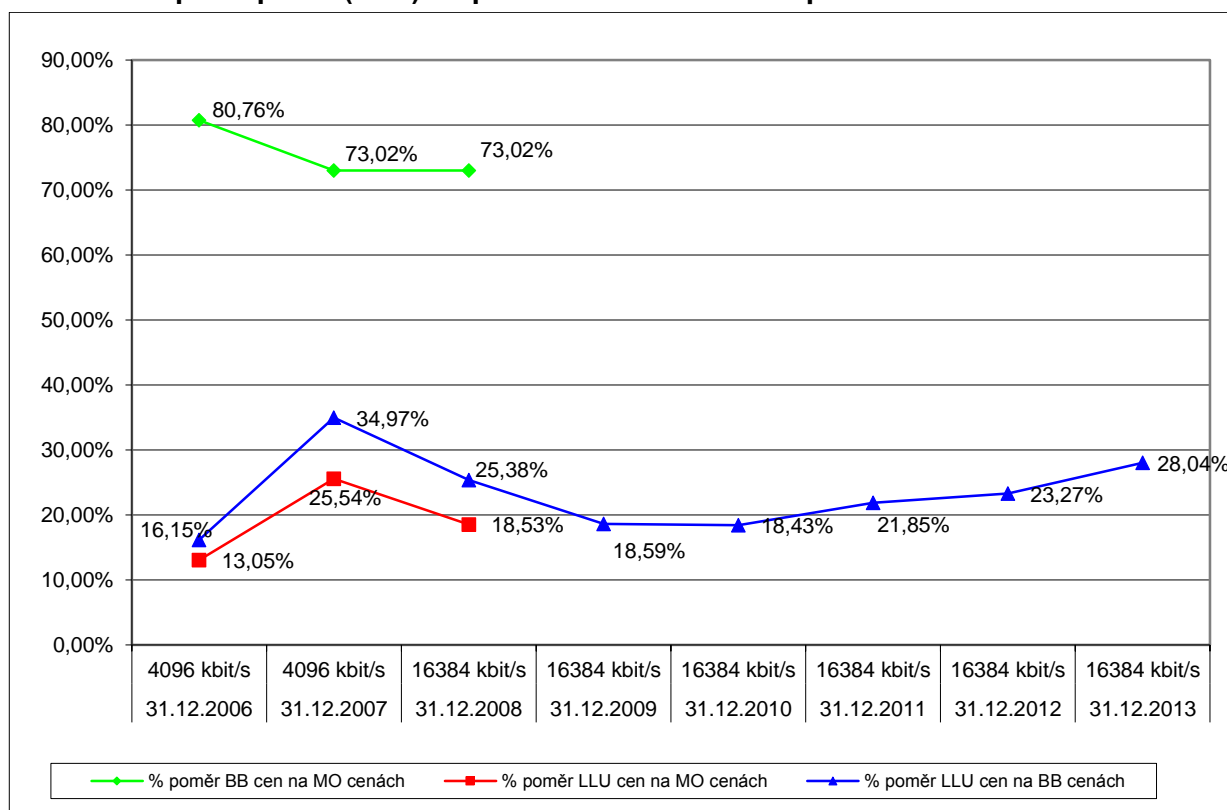
Na maloobchodní úrovni přestala společnost O2 Czech Republic a.s. nabízet služby „dressed“ xDSL v květnu 2009 (proto je poslední hodnota uvedena ke konci roku 2008).

Graf č. 36: Vývoj průměrných měsíčních cen pro velkoobchodní a maloobchodní službu „dressed“ ADSL o rychlosti 4 a 16 Mbit/s a průměrné měsíční ceny pro sdílené zpřístupnění (SPV) u společnosti O2 Czech Republic a.s.

Pozn.: průměrnou měsíční cenou se rozumí součet standardní měsíční ceny a 1/36 ceny za zřízení (tj. ceny za zřízení rozpočítané do 3 let). Za průměrnou měsíční cenou je v závorce uvedena meziroční změna cen v procentech.

Graf č. 37: Podíl průměrných měsíčních cen pro velkoobchodní a maloobchodní službu „dressed“ ADSL o rychlosti 4 a 16 Mbit/s a průměrné měsíční ceny pro sdílené zpřístupnění (SPV) u společnosti O2 Czech Republic a.s.

Pozn.: průměrnou měsíční cenou se rozumí součet standardní měsíční ceny a 1/36 ceny za zřízení (tj. ceny za zřízení rozpočítané do 3 let). BB – velkoobchodní broadbandová služba.

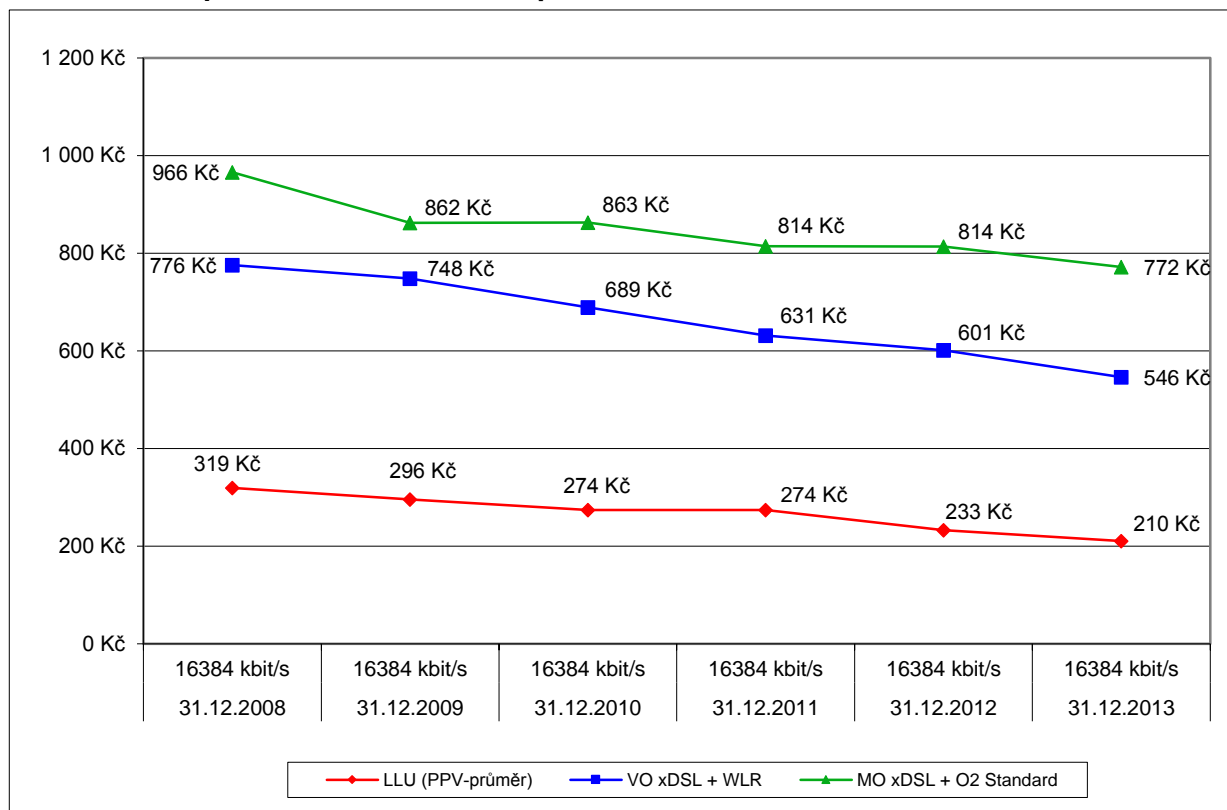
Čenový vývoj znázorněný v grafu č. 34 se odráží i ve vývoji podílů cen jednotlivých služeb v grafu č. 35. Rychlejší snižování maloobchodních i velkoobchodních cen ADSL služeb vedlo k nárůstu podílu (průměrné měsíční velkoobchodní) ceny za sdílené zpřístupnění na (průměrných měsíčních) cenách velkoobchodních a maloobchodních služeb ADSL s vrcholem v roce 2007. Relativně rychlejší pokles průměrné měsíční ceny za sdílené zpřístupnění, než pokles průměrné měsíční ceny za velkoobchodní službu „dressed“ ADSL vedl ke snížení podílu obou zmiňovaných cen z 34,97 % na konci roku 2007, resp. z 25,38 % na konci roku 2008, až na 23,27 % v roce 2012. V roce 2013 tento poměr pak vzrostl na 28,04 %.

e) Rychlost 16 Mbit/s s přístupovou sítí

Zatímco předchozí kapitola srovnávala jen samotné ceny velkoobchodních a maloobchodních služeb „dressed“ ADSL o rychlosti 16 Mbit/s (resp. 4 Mbit/s) a jim odpovídající cenu za službu z relevantního trhu č. 4 (sdílené zpřístupnění), v této části Úřad porovnává vývoj cen služeb ADSL⁷³ v kombinaci s hlasovým paušálem (O2 Standard WLR v kombinaci se službou velkoobchodního ADSL a O2 Standard v kombinaci s maloobchodní ADSL službou). Ekvivalentem těchto služeb na trhu č. 4 (LLU) je plně zpřístupněné vedení. Vývoj těchto cen je uveden v následujícím grafu.

⁷³ Do května 2009 byly služby xDSL dostupné ve variantě „dressed“. Od května 2009 pak ve variantě „naked“, přičemž je však ke službě možné dokoupit i hlasový tarif.

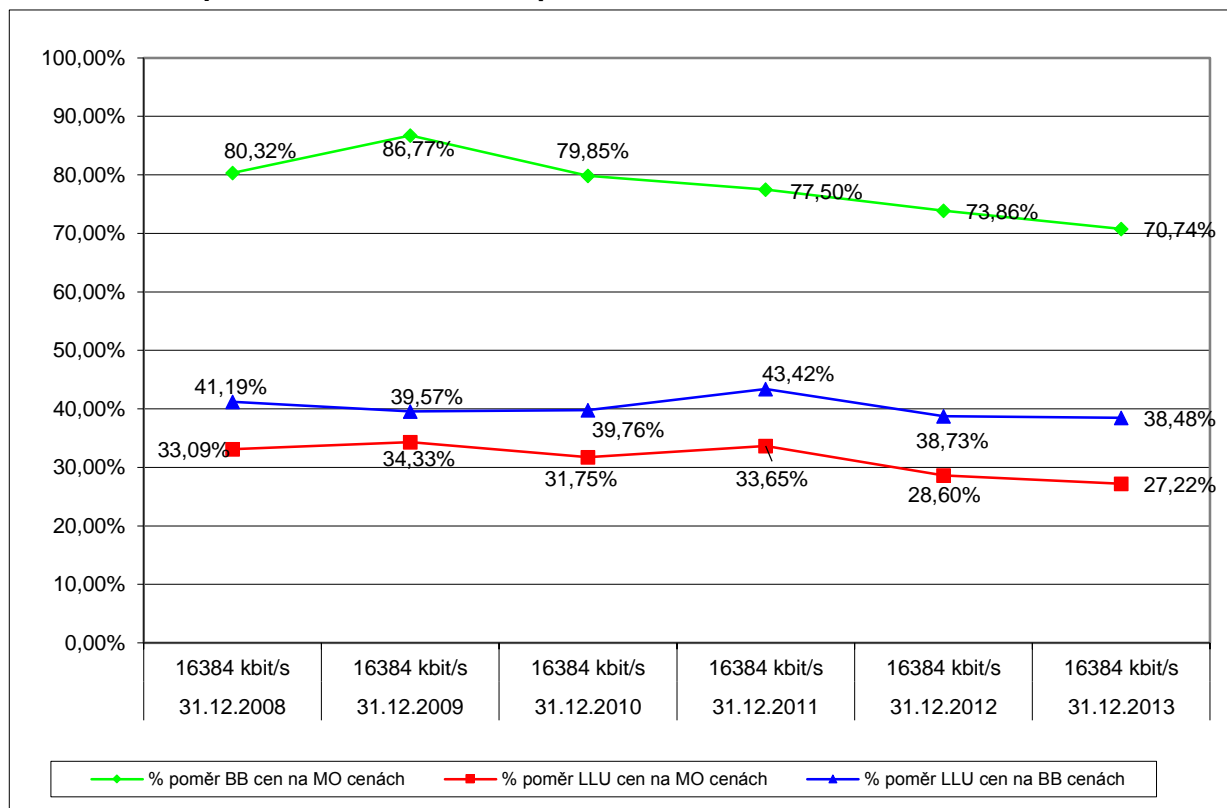
Graf č. 38: Vývoj průměrných měsíčních cen pro velkoobchodní a maloobchodní službu ADSL o rychlosti 16 Mbit/s v součtu se službou O2 Standard (WLR na velkoobchodě) a průměrné měsíční ceny pro plné zpřístupnění (PPV) u společnosti O2 Czech Republic a.s.

Pozn.: průměrnou měsíční cenou se rozumí součet standardní měsíční ceny a 1/36 ceny za zřízení (tj. ceny za zřízení rozpočítané do 3 let). Za průměrnou měsíční cenou je v závorce uvedena meziroční změna cen v procentech.

Průměrný meziroční pokles maloobchodních cen (ADSL a O2 Standard) v období od roku 2008 do roku 2013 byl cca 4,02 % a průměrný meziroční pokles velkoobchodních cen (ADSL a O2 Standard WLR) byl ve výši 5,93 %. V absolutním vyjádření klesly maloobchodní ceny za posledních pět let o 194 Kč (20,08 %), velkoobchodní ceny o 230 Kč (29,64 %) a průměrná měsíční cena plného zpřístupnění o 109 Kč (34,17 %).

Graf č. 39: Podíl průměrných měsíčních cen pro velkoobchodní a maloobchodní službu ADSL o rychlosti 16 Mbit/s (v součtu se službou O2 Standard a O2 Standard WLR na velkoobchodě) a průměrné měsíční ceny pro plné zpřístupnění (PPV) u společnosti O2 Czech Republic a.s.

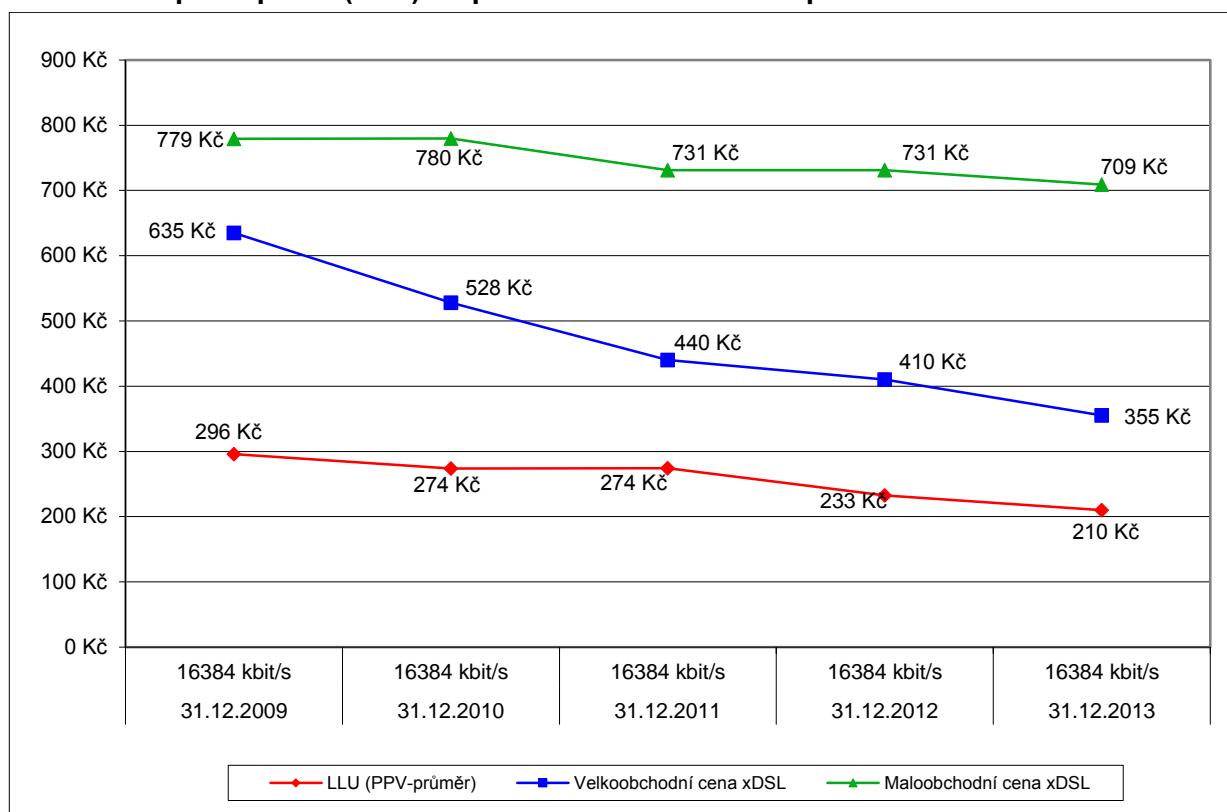
Pozn.: průměrnou měsíční cenou se rozumí součet standardní měsíční ceny a 1/36 ceny za zřízení (tj. ceny za zřízení rozpočítané do 3 let). BB – velkoobchodní broadbandová služba.

Vývoj cen v grafu č. 36 se odráží i na vývoji podílů jednotlivých cen srovnávaných služeb v grafu č. 37.

f) Naked ADSL 16 Mbit/s

Poslední zkoumanou variantou cenového vývoje pro služby ADSL o rychlosti 16 Mbit/s jsou služby „naked“ ADSL. V následujícím grafu je jejich vývoj na maloobchodním a velkoobchodním grafu porovnán s vývojem cen za průměrnou měsíční cenu plného zpřístupnění.

Graf č. 40: Vývoj průměrných měsíčních cen pro velkoobchodní a maloobchodní službu „naked“ ADSL o rychlosti 16 Mbit/s a průměrné měsíční ceny pro plné zpřístupnění (PPV) u společnosti O2 Czech Republic a.s.

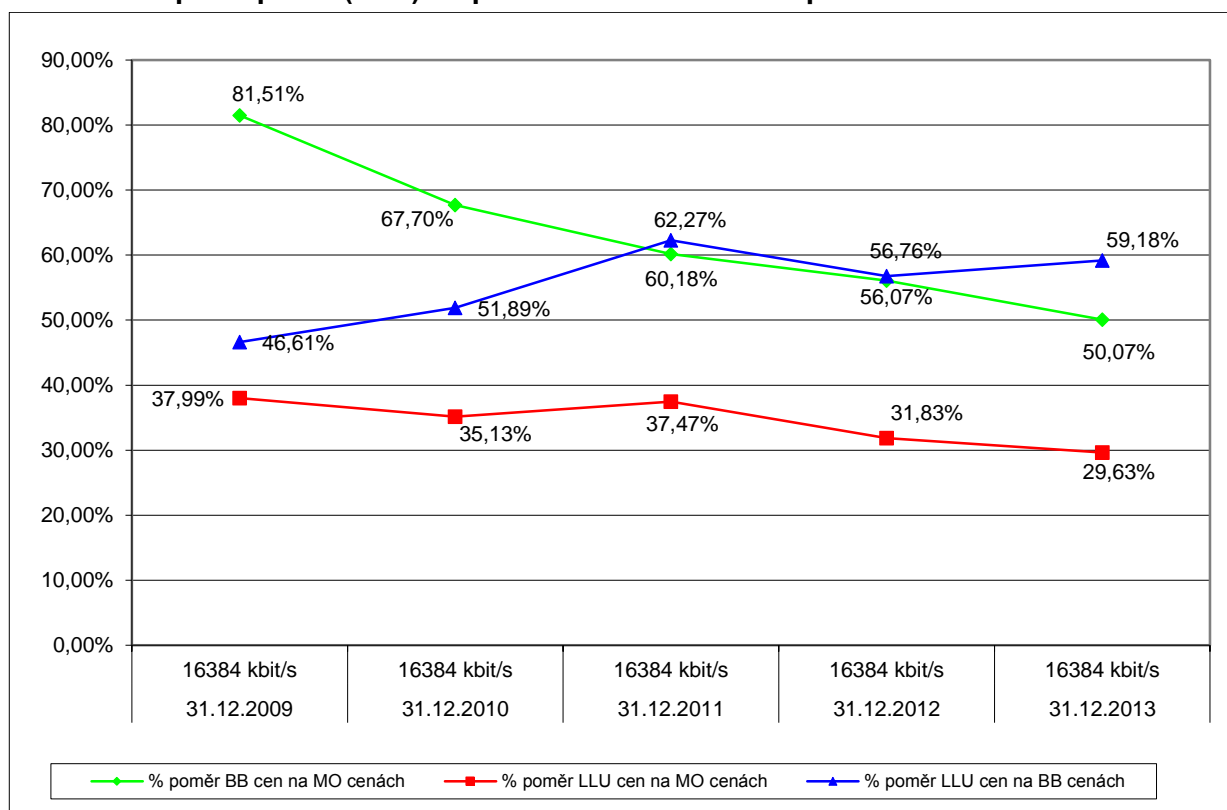

Pozn.: průměrnou měsíční cenou se rozumí součet standardní měsíční ceny a 1/36 ceny za zřízení (tj. ceny za zřízení rozpočítané do 3 let). Za průměrnou měsíční cenou je v závorce uvedena meziroční změna cen v procentech.

U služeb „naked“ ADSL o rychlosti 16 Mbit/s lze pozorovat poměrně značný pokles cen, a to zejména na velkoobchodním trhu, na kterém se za poslední čtyři roky snížila cena o 280 Kč (tj. o 44,09 %), na maloobchodním trhu pak cena klesla o 70 Kč (tj. o 9 %⁷⁴) a marže mezi oběma službami tak vzrostla. Ve stejném období průměrná měsíční cena plného zpřístupnění klesla o 86 Kč (29,05 %) a podíl cen LLU na cenách srovnávaných ADSL služeb o rychlosti 16 Mbit/s mírně poklesl, jak je vidět na následujícím grafu.

⁷⁴ Pokud bychom pro rychlost 16 Mbit/s nepočítali s maloobchodní cenou pro technologii ADSL (709,09 Kč bez DPH), ale využili cenu pro technologii VDSL (625,62 Kč bez DPH), byl by pokles maloobchodních cen o 154 Kč, tj. 19,77 %.

Graf č. 41: Podíl průměrných měsíčních cen pro velkoobchodní a maloobchodní službu „naked“ ADSL o rychlosti 16 Mbit/s a průměrné měsíční ceny pro plné zpřístupnění (PPV) u společnosti O2 Czech Republic a.s.

Pozn.: průměrnou měsíční cenou se rozumí součet standardní měsíční ceny a 1/36 ceny za zřízení (tj. ceny za zřízení rozpočítané do 3 let).

V souladu s vývojem cen znázorněným v grafu č. 38 se vyvíjí i poměr cen srovnávaných služeb v grafu č. 39. Výrazný pokles ceny velkoobchodní služby „naked“ ADSL o rychlosti 16 Mbit/s vedl k poklesu podílu této ceny na ceně srovnatelné maloobchodní služby. K významné změně v podílech cen došlo ve zkoumaném období (2009 – 2013) mezi průměrnou měsíční cenou plného zpřístupnění (relevantní trh č. 4) a velkoobchodní cenou za službu „naked“ ADSL o rychlosti 16 Mbit/s (relevantní trh č. 5). V průběhu uvedených let tento podíl vzrostl o 12,57 p.b. až na 59,18 %. Pro potenciální zájemce o poskytování služeb na relevantním trhu č. 5 prostřednictvím LLU se tak stala velkoobchodní nabídka LLU méně výhodná než velkoobchodní nabídka bitstreamu na relevantním trhu č. 5. Mezi lety 2011 a 2013 však sledovaný poměr klesl o cca 3,1 p.b. (na zmíněných 59,18 %) vlivem poklesu regulovaných cen LLU. Zároveň došlo k výraznému poklesu podílu velkoobchodní ceny za službu „naked“ ADSL o rychlosti 16 Mbit/s a ceny srovnatelné maloobchodní služby, a to o 31,44 p.b. (na 50,07 %).

Úřad se v předcházejících dvou větších sub-kapitolách věnoval vývoji cen dvou nejběžnějších služeb přístupu k síti Internet prostřednictvím technologie ADSL – a to službám o rychlosti 8 a 16 Mbit/s (a jejím starším předchůdkyním o rychlostech 2 a 4 Mbit/s). Vývoj cen na velkoobchodním relevantním trhu č. 5 a souvisejícím maloobchodním trhu byl porovnán s vývojem cen služeb plného a sdíleného zpřístupnění z předcházejícího relevantního trhu č. 4. Protože na trhu došlo v období od poslední analýzy relevantního trhu ke změně struktury nabízených služeb (v souvislosti s uvedením služeb „naked“ ADSL v květnu 2009), která neumožňuje jednoznačné srovnání jednotlivých služeb za delší časové období, provedl Úřad cenové srovnání ve třech variantách – pro ceny samotných „dressed“ ADSL služeb, pro ceny ADSL služeb v součtu s cenou za přístup k veřejné telefonní síti v pevném místě za účelem využívání veřejně dostupné telefonní služby a nakonec pro ceny služeb „naked“ ADSL.

Z cenového vývoje vyplývá, že neregulované velkoobchodní ceny na trhu č. 5 klesaly rychleji než ceny obdobných služeb na maloobchodním trhu. Důsledkem tohoto vývoje je klesající podíl cen velkoobchodních služeb ADSL na cenách maloobchodních služeb (viz grafy č. 29, 31, 33, 35, 37 a 39). Naopak vzhledem k relativně pomalejšímu tempu poklesu regulovaných cen zpřístupnění účastnického vedení na relevantním trhu č. 4 oproti poklesu neregulovaných cen služeb na podřazeném relevantním trhu č. 5 dochází k růstu podílu regulovaných cen služeb LLU na neregulovaných cenách služeb z relevantního trhu č. 5 (viz zejména grafy č. 29, 33 a 39).

Tento cenový vývoj nenaznačuje, že by na zkoumaném relevantním trhu č. 5 docházelo k účtování nepřiměřeně vysokých cen, které by byly v neprospěch koncových spotřebitelů. Může do jisté míry být jedním z faktorů menšího zájmu alternativních operátorů o velkoobchodní služby LLU a investování do vlastní infrastruktury.

Závěr ke kapitole Ceny a ziskovost

V kapitole Ceny a ziskovost bylo cílem Úřadu zjistit, zda některý ze soutěžitelů působící na věcně a územně vymezeném trhu není v pozici, která mu umožňuje chovat se do značné míry nezávisle na svých konkurentech, zákaznících a spotřebitelích. Projevem tohoto postavení by mohlo být například účtování nepřiměřeně vysokých (či nízkých) cen, které by bylo v neprospěch koncových uživatelů.

V rámci kapitoly se Úřad soustředil na největšího poskytovatele služeb třetím stranám a stávajícího SMP operátora, společnost O2 Czech Republic a.s., u kterého zkoumal především vývoj cen služeb poskytovaných na relevantním (velkoobchodním) trhu třetím stranám. Z vývoje neregulovaných cen velkoobchodních služeb je patrné, že dlouhodobě dochází k jejich postupnému poklesu. Absolutní pokles cen je doprovázen i nárůstem rychlostí poskytovaných služeb. Při přepočtu ceny na 1 Mbit/s poskytované rychlosti tak v období posledních 5 let došlo k výraznému poklesu cen (viz grafy č. 19 a 21). Vývoj ziskovosti služeb zkoumaného operátora za posledních pět kalendářních let (2008 – 2012) ukazuje, že zisk v celkovém průměru nedosahoval ani poloviny výše WACC (váženého průměru WACC za celé sledované období).

Výše uvedené zkoumání doplnil Úřad i mezinárodním srovnáním cen, ze kterého vyplývá, že ceny služeb na relevantním (velkoobchodním) a maloobchodním trhu nevybočují z mezinárodního průměru, resp. jsou mírně pod ním.

V celkovém hodnocení všech zkoumaných dílčích kritérií Úřad konstatuje, že na základě skutečností uvedených v kapitole ceny a ziskovost nebylo prokázáno účtování nepřiměřeně vysokých cen na relevantním velkoobchodním trhu, které by ve svém důsledku byly v neprospěch koncových uživatelů a toto kritérium nnesvědčí ve prospěch postavení společnosti O2 Czech Republic a.s. jako podniku s významnou tržní silou.

3.1.3 Kritéria související s charakteristikou zákazníků

V souvislosti se zákazníky bylo zvažováno zejména kritérium náklady na přechod a překážky přechodu k jinému poskytovateli produktů.

3.1.3.1 Náklady na přechod a překážky přechodu k jinému poskytovateli produktů

Úřad se v této části zaměřil na překážky přechodu k jinému poskytovateli služeb. Hodnocení provedl na maloobchodní úrovni trhu, tj. z pohledu koncového zákazníka, který je iniciátorem přechodu a ovlivňuje tak přímo (přímý prodej) i nepřímo konkurenci na velkoobchodním trhu.

Překážky přechodu k jinému poskytovateli můžeme rozdělit na dvě podskupiny, a to na finanční překážky na přechod a nefinanční překážky na přechod, které bývají spojeny například s procesem přechodu – objednávka nové služby, ukončení služby u stávajícího poskytovatele, včetně vypořádání závazků, zjištění a předání potřebných identifikačních údajů, uzavření nové smlouvy a technická realizace přechodu účastníka. Oba typy těchto překážek mohou výrazně ovlivnit ochotu koncových zákazníků k přechodu k jinému poskytovateli.

Finanční překážky

V rámci tohoto kritéria se Úřad zaměřil na zkoumání, za jakých podmínek mohou uživatelé opustit stávajícího SMP operátora, společnost O2 Czech Republic a.s., která je, měřeno tržním podílem, nejvýznamnějším poskytovatelem služeb na předemném velkoobchodním trhu. Toto zkoumání Úřad doplnil zkoumáním podmínek, za jakých své služby na maloobchodním trhu poskytuje největší alternativní poskytovatel služeb – společnost T-Mobile Czech Republic a.s.

Zákazníky společnosti O2 Czech Republic a.s. lze rozdělit do dvou skupin. Jednu tvoří zákazníci odebírající své služby (většinou za standardní ceny) bez smluvního závazku, druhou pak zákazníci, kteří se zavázali své služby (většinou za zvýhodněné ceny) po určitou dobu odebírat. Zatímco první skupina zákazníků může své služby kdykoliv bez finančního postihu odhlásit a s ukončením smlouvy jí tak nevznikají žádné finanční náklady, druhá skupina je za předčasné ukončení smlouvy, tedy za porušení smluvních podmínek, penalizována. Úřad proto zkoumal podmínky, za kterých lze služby se závazkem odhlásit. Společnost O2 Czech Republic a.s. poskytuje pravidelně ke svým ADSL/VDSL službám akviziční nabídky, které jsou určeny zejména novým zákazníkům⁷⁵. V rámci těchto nabídek mají zákazníci možnost získat službu s nižší měsíční cenou, která obvykle platí prvních 12 měsíců a s nulovou cenou za zřízení služby (případně cenou 1 Kč za zřízení služby). Poskytnutí akviziční nabídky bývá často (nikoliv ovšem vždy) omezeno podmínkou uzavřít smlouvu se závazkem službu po určitou dobu odebírat (nejčastěji 12 nebo 24 měsíců). Tito zákazníci se smlouvou se závazkem by tak, v případě, že sankce za předčasné ukončení smlouvy by byla značná, pravděpodobně nebyli ochotni službu ADSL/VDSL (v případě růstu její ceny) odhlásit a změnit poskytovatele přístupu k síti Internet. Sankce, kterou společnost O2 Czech Republic a.s. zákazníkům do 8. května 2011 účtovala, v případě, že předčasně ukončili smlouvu se závazkem a služba jim byla zřízena zdarma (či za sníženou cenu), představovala doplacení částky za zřízení služby, a to v poměrné výši dle doby připadající na zůstatek doby závazku (z rozdílu standardní ceny za zřízení a snížené ceny za zřízení). Sankce tak byla maximálně rovna částce odpovídající standardní ceně za zřízení služby (ve výši 990 Kč) a nepředstavovala dle Úřadu významnou překážku pro odhlášení služby. Tento závěr podporovalo i šetření, které Úřad provedl u společnosti O2 Czech Republic a.s. ve druhé polovině roku 2009, a jehož cílem bylo ověřit průměrnou délku trvání smluvního vztahu (životnost) zákazníků akvizičních nabídek služeb ADSL. Životnost stanovil Úřad s využitím statistiky o migraci zákazníků⁷⁶. Závěrem šetření bylo zjištění, že v procentuálním vyjádření se migrace zákazníků (jejich odhlášení služby) během prvního roku (tj. po dobu závazku) příliš neodlišovala od migrace v průběhu druhého roku. Počínaje 13. měsícem od podepsání smlouvy tedy nedošlo k výraznému nárůstu v počtu odhlášených služeb. V případě zkoumaných nabídek tak samotná doba závazku nehrála v průměru pro zákazníky při rozhodování, zda službu dále odebírat, větší roli.

Od 9. května 2011, tedy v době, kdy společnost O2 Czech Republic a.s. změnila celkovou strukturu svých velkoobchodních i maloobchodních služeb, došlo ke zpřísnění podmínek, za kterých zákazníci mohou předčasně odhlásit služby zřízené v rámci akvizičních

⁷⁵ Stávajícím zákazníkům (tzn. ne novým) obdobné paušální akviziční nabídky společnost O2 Czech Republic a.s. začala poskytovat od března roku 2013. Tyto nabídky jsou spojeny se závazkem na dobu 12 měsíců a přednastavenou autoprolongací.

⁷⁶ Tzn. churn – ten se vypočte jako podíl zákazníků, kteří odhlásili zkoumanou nabídku během určitého měsíce a průměrného počtu zákazníků této nabídky během stejného měsíce. Z měsíčních údajů o churn lze dopočítat roční průměr. Samotná životnost zákazníků se poté vypočte jako převrácená hodnota churn, tzn. 1/churn.

nabídek. Od zmíněného data je tak předčasné ukončení smlouvy podmíněno doplacením 334 Kč za každý měsíc zbývajících do konce smlouveného závazku. Následně společnost O2 Czech Republic a.s. od 15. 3. 2013 mírně snížila výši tohoto odškodnění za nedodržení závazku, a to na částku 292 Kč za každý měsíc zbývajících do konce trvání závazku. Teoretická částka za předčasné ukončení smlouvy se tak již může blížit několika tisícům a nepochybně by mohla odradit značnou část zákazníků v případě, že by se smlouvu rozhodli ukončit a přejít k jinému poskytovateli.

Zákazníky společnosti T-Mobile Czech Republic a.s. lze obdobně jako zákazníky společnosti O2 Czech Republic a.s. rozdělit do dvou skupin, a to tedy na zákazníky se smluvním závazkem a bez smluvního závazku. Zákazníci se smluvním závazkem (obvykle na 24 měsíců s autoprolongací) využívají služby společnosti T-Mobile Czech Republic a.s. za zvýhodněné akční ceny v rámci různých akčních nabídek pro nové zákazníky či balíčků služeb. Společnost T-Mobile Czech Republic a.s. účtuje zákazníkům, kteří předčasně ukončí smlouvu (z důvodu přechodu k jinému poskytovateli), smluvní pokutu (finanční vypořádání), která je vypočítána jako součet měsíčních paušálů, které by připadly na období od provedení přechodu k jinému poskytovateli do konce sjednané doby trvání účastnické smlouvy. Pro výpočet finančního vypořádání je rozhodující aktuálně platný tarif. Vzhledem k obvyklé době úvazku 24 měsíců se může teoretická částka za předčasné ukončení smlouvy i v tomto případě blížit až několika tisícům. Tato částka by nepochybně mohla odradit značnou část zákazníků v případě, že by se smlouvu rozhodli ukončit a přejít k jinému poskytovateli.

Z tohoto pohledu na předmětném trhu existují překážky přechodu k jinému poskytovateli produktů. Avšak při použití principu forward looking approach Úřad uvádí, že dne 24. července 2013 byl vyhlášen ve Sbírce zákonů zákon č. 214/2013 Sb. ze dne 20. června 2013, kterým se mění zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů. Tato novela Zákona upravuje mimo jiné, v souvislosti s vyhodnocením tohoto kritéria, znění § 63 odst. 1 písm. p), kde nově dochází ke stanovení maximální možné sankce za předčasné ukončení smlouvy, přičemž výše úhrady nesmí být vyšší než jedna pětina součtu měsíčních paušálů zbývajících do konce sjednané doby trvání smlouvy, nebo jedna pětina součtu minimálních sjednaných měsíčních plnění zbývajících do konce sjednané doby trvání smlouvy. Tato nová úprava tak do značné míry redukuje teoretickou maximální možnou částku, kterou zákazník (účastník) musí poskytovateli služeb uhradit v případě předčasného ukončení smlouvy, která by tak nejpozději do 6 měsíců od účinnosti této novely⁷⁷ měla dosahovat maximálních částek v rozmezí několika set korun. Oproti předchozím analyzovaným maximálním teoretickým částkám za předčasné ukončení smlouvy tím dochází ke značnému snížení těchto sankcí a zlepšení postavení zákazníka vzhledem k možnostem přechodu k jinému poskytovateli služeb. Úřad na základě těchto změn konstatuje, že v rámci časového vymezení tohoto trhu, tedy 2 roky, se uvedená ustanovení novely Zákona projeví ve vyhodnocení tohoto kritéria tak, že z pohledu finančních překážek již nebude toto kritérium svědčit o existenci překážek přechodu k jinému poskytovateli.

Další možnou překážku při změně poskytovatele služby představují náklady spojené se zřízením služby. Ty představují především náklady na samotnou instalaci (popř. aktivaci) nové služby. Náklady na samotnou aktivaci služeb se na maloobchodním trhu velmi liší. Dle zjištění Úřadu je ovšem často zřízení nové služby nabízeno bez poplatku (respektive za 1,- Kč) či v řádech stovek Kč, což dle Úřadu nepředstavuje významnou překážku pro přechod k jinému poskytovateli služby.

---

⁷⁷ Nabývá účinnosti patnáctým dnem po jeho vyhlášení.

Nefinanční překážky

Transakční náklady spojené s časem a aktivitami nutnými pro ukončení smlouvy se stávajícím poskytovatelem, vyhledáním nové nabídky, její objednání a instalaci Úřad, vzhledem k jejich obtížně kvantifikaci, neposuzoval.

Toto kritérium v souhrnu nesevřdí ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti O2 Czech Republic a.s.

3.1.4 Kritéria související s charakteristikou konkurence na relevantním trhu

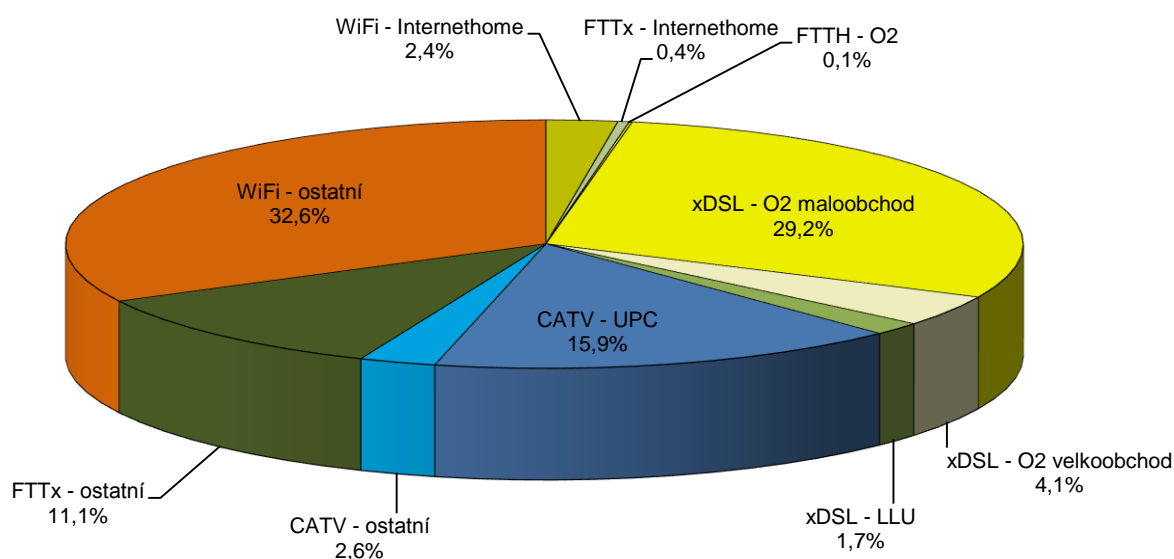
3.1.4.1 Existence konkurence (nepřímé vlivy)

3.1.4.1.1 Konkurence na maloobchodním trhu širokopásmového přístupu k síti Internet

S ohledem na zvolený postup pro vyhodnocování účinků nepřímého vlivu konkurence na maloobchodním trhu na vymezovaný trh velkoobchodní (popsaný v kapitole 2.1.3.8), se Úřad rozhodl vyhodnotit úroveň konkurence na maloobchodním trhu v této fázi, tedy při zkoumání SMP, neboť nenalezl dostatek argumentů pro její zohlednění ve věcném vymezení. Vyhodnocení bylo provedeno pro všechny technologie, které byly zařazeny do maloobchodního trhu a které mají vzhledem ke svému významu (měřenému tržním podílem) potenciál ovlivnit chování tržních subjektů na velkoobchodním trhu. V úvahu pro hodnocení nepřímých vlivů proto připadají služby poskytované prostřednictvím CATV a WiFi sítí. Další alternativní způsoby přístupu k síti Internet (prostřednictvím FWA, satelitu a PLC), jak je již uvedeno v příslušných kapitolách v rámci věcného vymezení maloobchodního trhu, vzhledem k jejich omezenému zastoupení (na maloobchodním trhu), Úřad neposuzoval.

Aktuální situace na maloobchodním trhu z pohledu velikosti podílu jednotlivých technologií služeb širokopásmového přístupu je znázorněna na následujícím grafu.

Graf č. 42: Podíly širokopásmových přístupů k síti Internet na maloobchodním trhu podle jednotlivých technologií (bez mobilních přístupů) k 30. 6. 2013

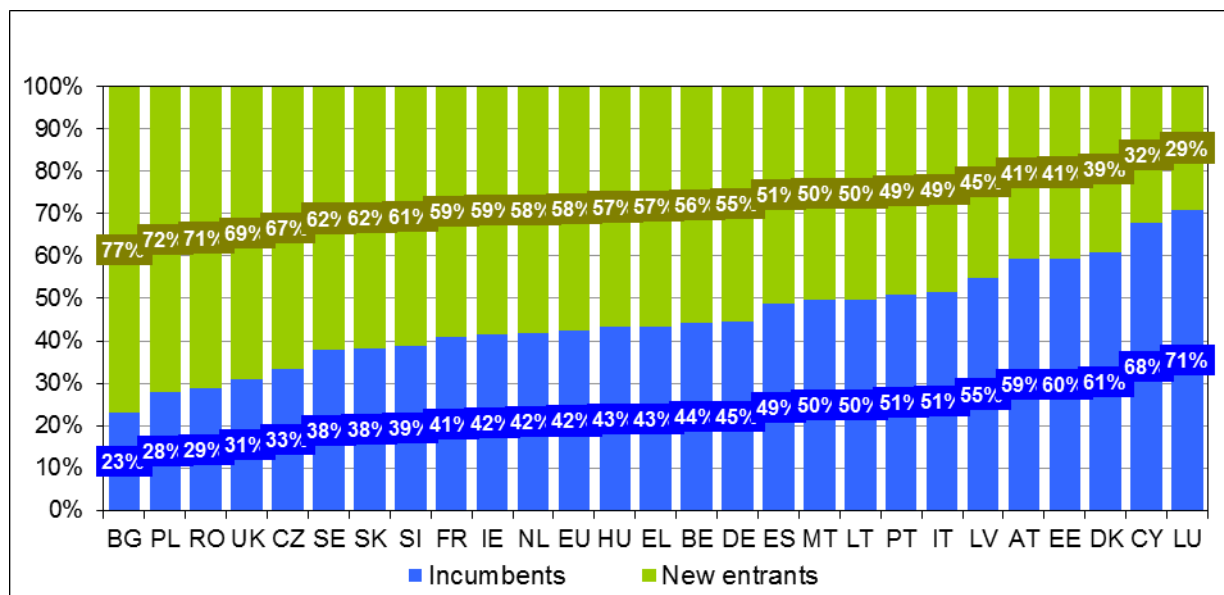

Zdroj: ČTÚ, 2013

Pozn.: V tomto grafu jsou pro přehlednost situace na trhu k podílu společnosti O2 Czech Republic a.s. (WiFi – Internethome) zahrnuty i podíly WiFi poskytovatelů, které koupila i na začátku roku 2012.

Z hlediska využívaných technologií pro poskytování služeb širokopásmového přístupu je zřejmé, že nejvíce zastoupeny jsou přístupy prostřednictvím technologie xDSL. Celkový podíl xDSL přístupů na maloobchodním trhu je 35,1 %, z toho 29,3 % tvoří maloobchodní xDSL přístupy společnosti O2 Czech Republic a.s. Celkový maloobchodní podíl společnosti O2 Czech Republic a.s., i se započtením jejích WiFi a FTTx přístupů (včetně přístupů společnosti Internethome, s.r.o.), je 32,2 %. Tento podíl, tedy cca 32,2 % (cca 33 % k 31. 12. 2012), jak ukazuje následující graf, je jedním z nejnižších v rámci EU.

Graf č. 43: Přehled tržních podílů incumbentů a alternativních operátorů na maloobchodním trhu širokopásmového přístupu v jednotlivých členských státech EU k lednu 2013

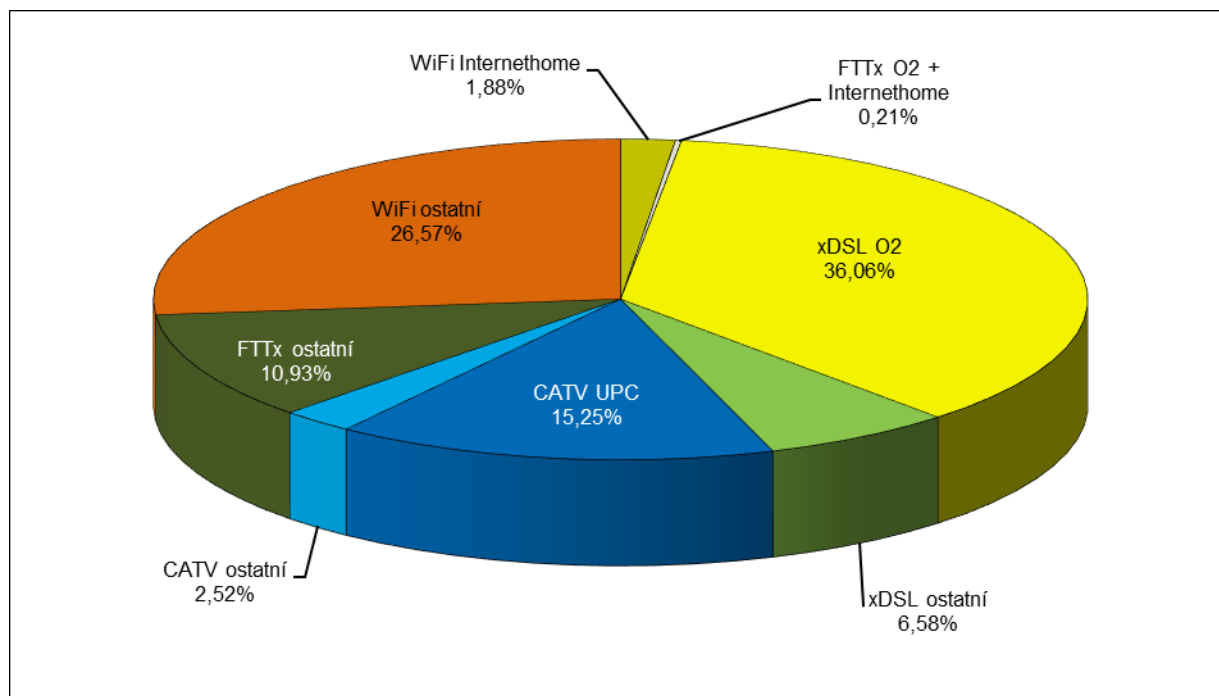

Zdroj: Digital Agenda Scoreboard⁷⁸

Níže uvedené grafy uvádějí tržní podíly jednotlivých technologií na maloobchodním trhu dle tržeb za poskytnuté širokopásmové přístupy k síti Internet. Z těchto grafů vyplývá skutečnost, že podíly jednotlivých technologií se nijak významně neliší od tržních podílů dle počtu přístupů k síti Internet. Na druhou stranu lze konstatovat, že tržní podíl společnosti O2 Czech Republic a.s. dle maloobchodních tržeb (při započítání podílu společnosti Internethome, s.r.o.) je 38,1 % a je přibližně o 6 % vyšší než v případě tržních podílů dle počtu přístupů na maloobchodním trhu (32,2 %), a to zejména na úkor tržního podílu WiFi poskytovatelů. Úřad dle tohoto srovnání konstatuje, že tržní podíly dle počtu přístupů a dle maloobchodních tržeb za tyto přístupy jsou přibližně stejné.

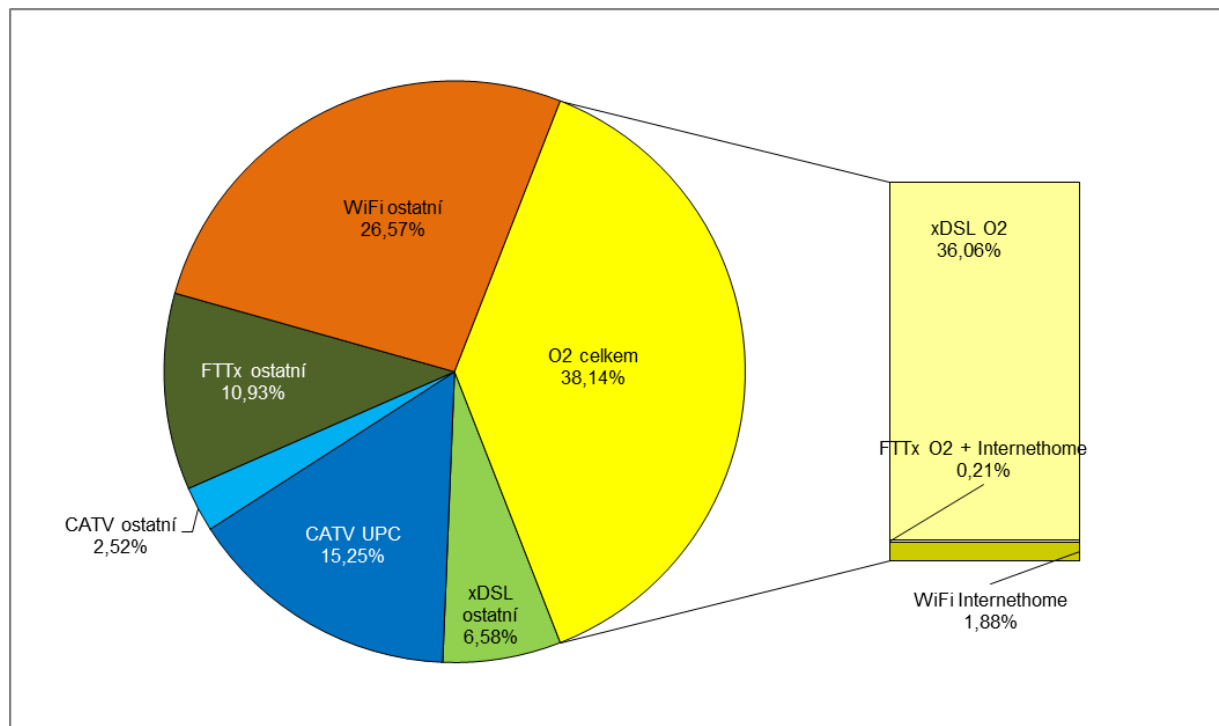
⁷⁸ Údaje a grafy dostupné on-line na adrese: <https://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-agenda/files/broadband_lines_agreements.xls>

Graf č. 44: Podíly širokopásmových přístupů k síti Internet na maloobchodním trhu podle jednotlivých technologií (bez mobilních přístupů) k 31. 12. 2012 dle maloobchodních tržeb

Zdroj: ČTÚ, 2013

Graf č. 45: Podíly širokopásmových přístupů k síti Internet na maloobchodním trhu podle jednotlivých technologií (bez mobilních přístupů) k 31. 12. 2012 dle maloobchodních tržeb

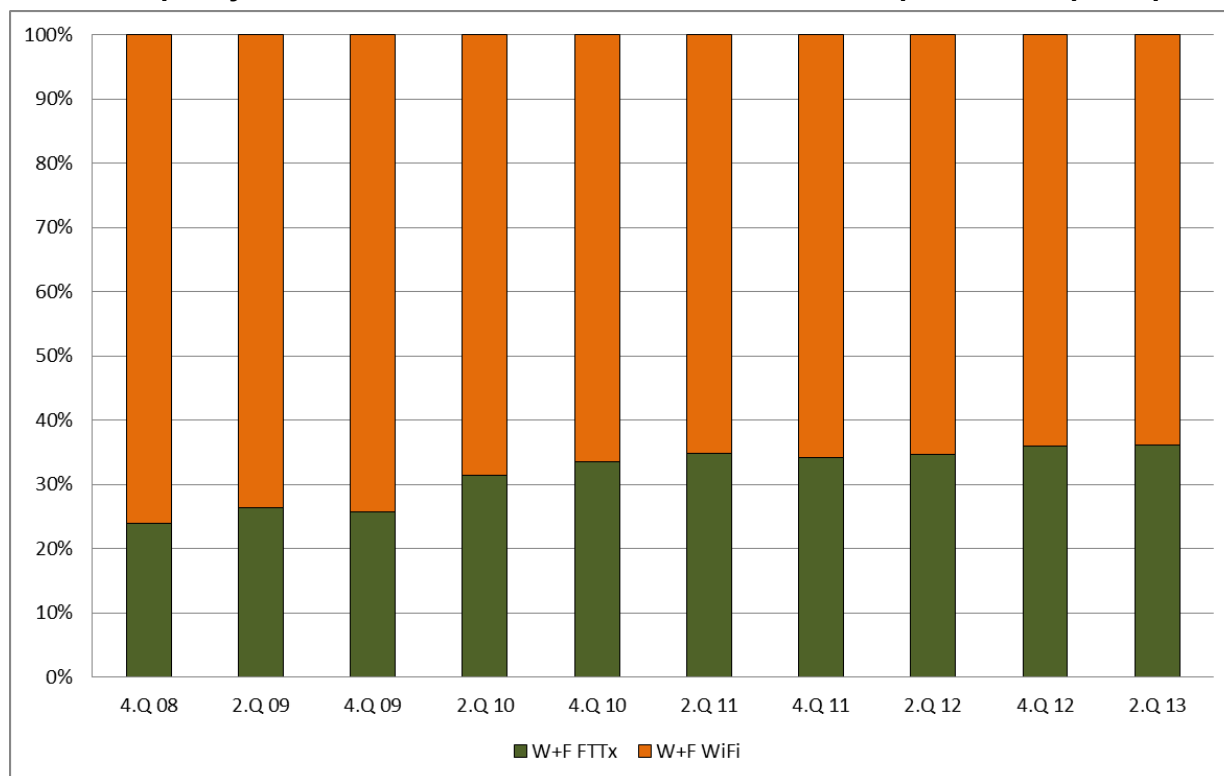

Zdroj: ČTÚ, 2013

Následující graf ukazuje dále také to, že někteří lokální poskytovatelé investují do přestavby svých stávajících rádiových sítí na síť FTTx. I podle vyjádření jednotlivých poskytovatelů se jedná o pozvolný proces, kdy se koncentrují zejména na hustě zalidněné

oblasti a větší města, anebo, což je častější případ, plánují budování sítí jako doplněk ke stávajícím rádiovým sítím. Následující graf zobrazuje vývoj počtu poskytnutých WiFi a FTTx přístupů u poskytovatelů, kteří v uvedeném období nabízeli obě možnosti připojení k síti Internet⁷⁹. Z uvedeného trendu vyplývá, že nedochází k žádnému masivnímu nahrazování rádiových sítí optickými sítěmi, ale dochází spíše k získávání nových zákazníků, a rádiové sítě si nadále na trhu nacházejí své uživatele.

Graf č. 46: Vývoj počtu širokopásmových přístupů WiFi a FTTx u 60 vybraných poskytovatelů obou těchto možností realizace širokopásmového přístupu

Zdroj: ČTÚ, 2013

Pozn.: Zkratka W+F označuje, že se jedná o poskytovatele, kteří poskytují přístupy k síti Internet současně prostřednictvím technologie WiFi a FTTx.

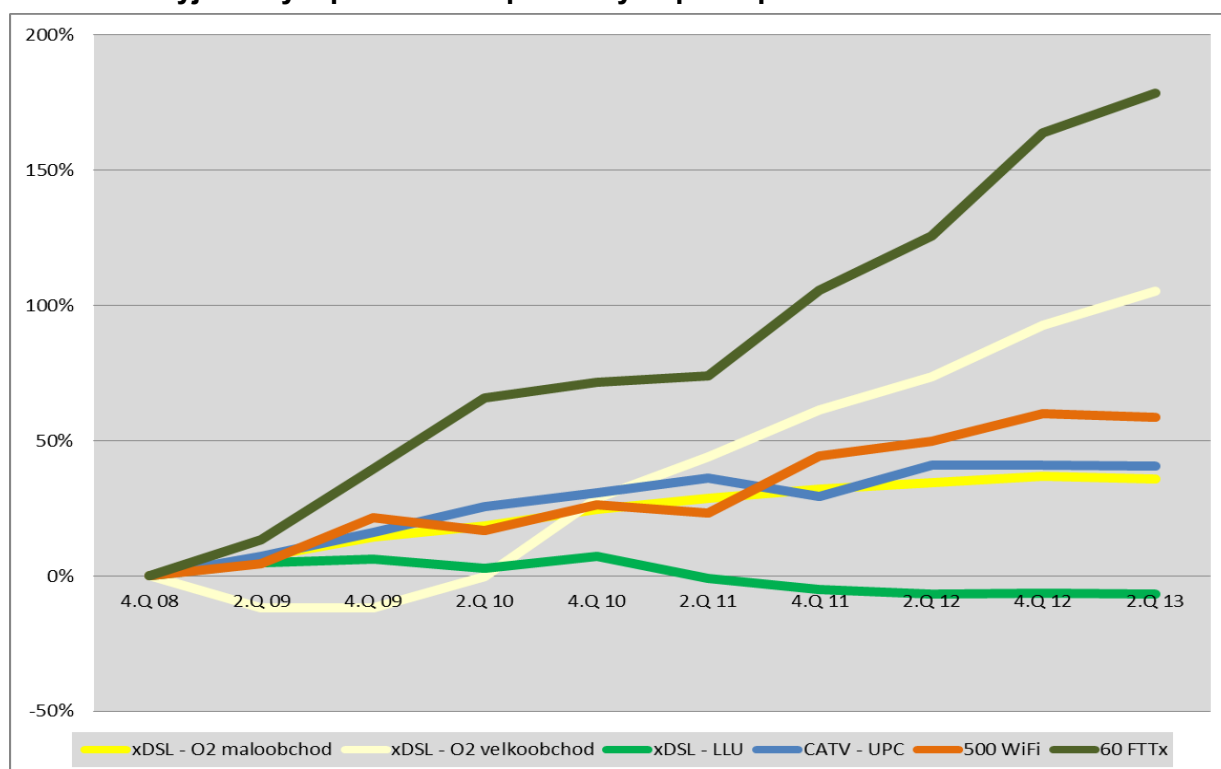
Další skutečnost, která potvrzuje růst FTTx přístupů, je míra růstu širokopásmových přístupů, vyjádřená k bazickému období 31. prosince 2008 (Graf č. 47), tj. od doby zpracování minulé analýzy. Vzhledem k tomu, že během uvedeného období může docházet k různým migracím mezi technologiemi nebo k tomu, že Úřad nemá u některých poskytovatelů k dispozici údaje za některé z uvedených období, jsou některé technologie v tomto grafu vyjádřeny na reprezentativním vzorku poskytovatelů, kteří nabízeli tyto přístupy po celé sledované období (v případě WiFi na základě 500 poskytovatelů tvořících cca 70 % všech WiFi přístupů a v případě FTTx na základě 60 poskytovatelů tvořících téměř 90 % všech FTTx přístupů). Úřad tímto dle svého názoru dostatečně charakterizoval míru růstu jednotlivých technologií.

V následujícím grafu je zdůrazněn také vývoj velkoobchodních přístupů xDSL a ostatních xDSL přístupů jiných poskytovatelů (na bázi zpřístupněného účastnického vedení LLU). Úřad se blíže této problematice věnuje níže a k následujícímu grafu uvádí, že významný nárůst xDSL přístupů na základě velkoobchodní nabídky je dán „razantním“ vstupem společnosti T-Mobile Czech Republic a.s. na maloobchodní trh xDSL přístupů. Zároveň je však nutné podotknout, že růst velkoobchodních přístupů je zapříčiněn také klesajícím počtem zpřístupněných účastnických vedení. Což implikuje skutečnost, kterou potvrdil i jeden

⁷⁹ Jedná se o 60 poskytovatelů, kteří představují přibližně 1/8 WiFi přístupů a přibližně 1/2 FTTx přístupů.

z velkoobchodních partnerů společnosti O2 Czech Republic a.s., a sice že pro rezidentní zákazníky nejsou zpřístupněná účastnická vedení (i přes snížení ceny v srpnu 2012) lukrativní, a proto dochází u nově získaných rezidentních zákazníků k využití velkoobchodní nabídky Carrier IP Stream. Další skutečnost, která nízkou míru využití LLU potvrzuje, je to, že díky nabídce Carrier IP Stream je možné nabízet přístupy prostřednictvím technologie VDSL, které koncovým uživatelům nabízejí vyšší rychlosti downloadu i uploadu. Velkoobchodní partner společnosti O2 Czech Republic a.s., jehož počet zpřístupněných účastnických vedení je v ČR nejvyšší, ve svých kolokacích nevlastní DSLAMy podporující tuto technologii a možnost poskytovat služby VDSL na zpřístupněných účastnických vedeních by vyžadovalo další dodatečné investice do kolokovaných ústředí.

Graf č. 47: Vývoj míry růstu jednotlivých způsobů realizace širokopásmového přístupu, vyjádřený k počtu širokopásmových přístupů k 30. 6. 2013

Zdroj: ČTÚ, 2013

Ve věcném vymezení trhu Úřad uvedl, že poskytovatelé WiFi přístupu jsou sice lokálního charakteru a nabízejí své služby většinou na místní nebo regionální úrovni, nicméně jejich počet sítí je takový, že pokrývají velmi významnou část obcí v ČR. V současné době Úřad registruje více než 1000 poskytovatelů WiFi přístupů. Počet jimi poskytovaných přístupů odhadoval Úřad k pololetí roku 2013 na cca 950 tisíc. Skutečnost, že „WiFi maloobchodní trh“ je v ČR soustředěn pouze na regionální a lokální poskytovatele, dokazuje fakt, že v současné době existuje pouze 5 WiFi poskytovatelů nabízejících WiFi přístupy, jejichž podíl přístupů na maloobchodním trhu činí více než 1 %. Souhrnný podíl všech WiFi poskytovatelů celkem je však srovnatelný s podílem maloobchodních xDSL přístupů incumbentů.

V tabulce níže Úřad uvádí přehled všech poskytovatelů širokopásmového přístupu s tržním podílem podle počtu přístupů vyšším než 1 % (10 poskytovatelů) a početní zastoupení a tržní podíly menších lokálních operátorů – zpravidla WiFi, s podílem nižším než 1 %. Z uvedené tabulky dále vyplývá, že na maloobchodním trhu působí 5 poskytovatelů nabízejících WiFi přístupy s podílem vyšším než 1 %, a to společnost Internethome, s.r.o. (vlastněná společností O2 Czech Republic a.s.), společnost RIO Media s.r.o., STARNET s.r.o., COMA s.r.o. a PODA a.s. (všechny tyto společnosti nabízejí také FT Tx přístupy, což znamená, že jejich

podíl v tabulce je dán jejich WiFi a FTTx přístupy). Společnosti UPC Česká republika, s.r.o. a Nej TV a.s. nabízí přístupy k síti Internet zejména prostřednictvím sítí CATV. Společnost T-Mobile Czech Republic a.s. využívá pro poskytování širokopásmových služeb přístupu k síti Internet síť incumbenta prostřednictvím jeho velkoobchodních nabídek zpřístupnění a přístupu k datovému toku.

Tab. č. 15: **Přehled velikosti tržního podílu vybraných společností na maloobchodním trhu k 30. 6. 2013**

Společnost	Tržní podíl
O2 Czech Republic a.s.	29,48%
UPC Česká republika, s.r.o.	16,02%
T-Mobile Czech Republic a.s.	4,26%
Internethome, s.r.o.	2,80%
STARNET, s.r.o.	2,25%
RIO Media a.s.	1,56%
SMART Comp. a.s.	1,20%
COMA s.r.o.	1,06%
Nej TV a.s.	1,06%
PODA a.s.	1,02%
Celkem > 1%	60,71%
Celkem ostatní	39,29%
z toho :	
Celkem 0,5% - 1%	0,52%
Celkem 0,3% - 0,5%	4,89%
Celkem 0,1% - 0,3%	12,98%
Celkem < 0,1%	20,90%

Z výše uvedených grafů a tabulek vyplývá skutečnost, že nepřímé působení jak CATV technologie, tak WiFi technologie na chování incumbenta je při zohlednění maloobchodních tržních podílů značné. Na maloobchodním trhu má incumbent podíl pouze 32,2 %, po započtení i velkoobchodních přístupů 36,3 %. Tato situace je ještě více zřejmá na trhu rezidentních zákazníků, kde má incumbent (viz. Graf č. 48) maloobchodní podíl pouze 27 %, po započtení velkoobchodních přístupů 29,6 %. V oblastech, kde je spolu s xDSL sítí dostupná technologie CATV (představována zejména společností UPC Česká republika s.r.o.), dosahuje tržní podíl společnosti O2 Czech Republic a.s. v průměru jen 25,3 % na maloobchodním trhu, což dokazuje, že je incumbent vystavován konkurenčnímu tlaku alternativní infrastruktury CATV, který mu zabraňuje se do jisté míry chovat nezávisle, zejména co se týče úrovně cen. V ostatních oblastech, kde nejsou CATV či FTTx přístupy k dispozici, je značně rozšířeno využívání přístupů k síti Internet prostřednictvím technologie WiFi. Poskytovatelé přístupů prostřednictvím WiFi jsou tak jediní konkurenti společnosti O2 Czech Republic a.s. v oblastech s nižší hustotou obyvatelstva, neboť v souhrnu disponují téměř celonárodním pokrytím srovnatelným s pokrytím sítě incumbenta. Jak již bylo uvedeno v kapitole 2.1.2.7, WiFi technologie dokáže nabídnout svým uživatelům srovnatelné připojení k ADSL, některé společnosti nabízí připojení s rychlostmi srovnatelnými i s dosud dostupnými VDSL službami incumbenta. Z průzkumu trhu též vyplynulo, že i z hlediska využívání služeb jsou WiFi přístupy srovnatelné s přístupy prostřednictvím xDSL. Jejich významný tržní podíl na maloobchodním trhu vypovídá i o stále silné poptávce po těchto přístupech. WiFi technologie ovšem na trhu nevystupuje v roli jednoho či několika poskytovatelů, ale jako souhrn více než 1000 poskytovatelů, viz Tab. č. 15. kde kategorie s tržními podíly pod 0,1 % je tvořena zejména WiFi

poskytovateli), čímž se jejich potenciální tržní síla a jejich možnost přímého ovlivňování trhu snižuje a nedosahuje takové síly působení jako u technologie CATV. Úřad nicméně podotýká, že i za této situace WiFi poskyvatelé brání incumbentovi chovat se na maloobchodním trhu zcela nezávisle, a to díky „nepřímému působení“ zejména díky nižším cenám, za které přístup k síti Internet nabízejí. Touto politikou v podstatě vytváří zjevný nepřímý tlak na incumbentu, a to především tím, že jej „nutí“ nezvyšovat ceny. Sami WiFi poskyvatelé však nejsou (vzhledem k jejich roztrůščenosti) schopni určovat cenovou politiku, která by přímo ovlivňovala chování incumbentu. Jediným výrazným konkurentem, který má možnost přímo ovlivnit incumbentu na celonárodní úrovni, by mohla být jediná společnost T-Mobile Czech Republic a.s. V jejím případě je však důležité podotknout, že z velkoobchodního hlediska je plně závislá na síti incumbentu.

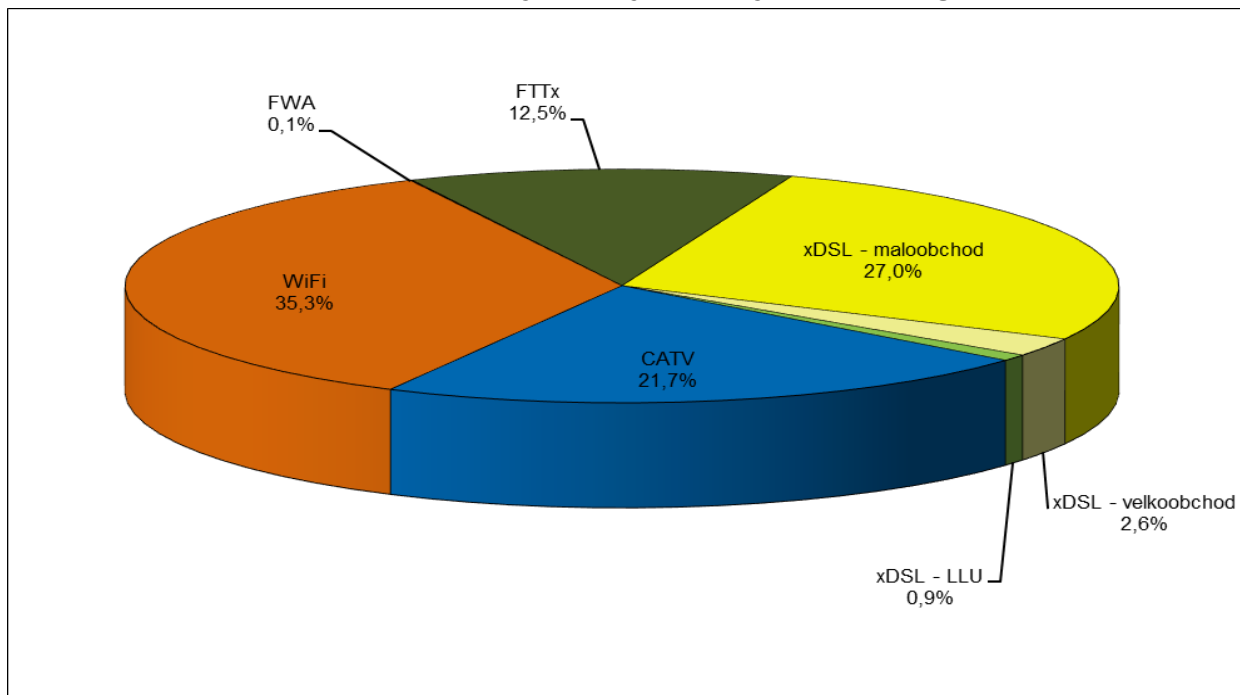
Tab. č. 16: **Přehled počtu poskytovatelů dle velikosti tržního podílu na maloobchodním trhu k 30. 6. 2013**

Celkem počet poskytovatelů	1504
Celkem počet > 1%	10
Celkem počet 0,5% - 1%	1
Celkem počet 0,3% - 0,5%	13
Celkem počet 0,1% - 0,3%	79
Celkem počet < 0,1%	1401

Z výše uvedeného vyplývá, že toto kritérium v případě rezidentních zákazníků nesevřčí ve prospěch samostatné významné tržní síly společnosti O2 Czech Republic a.s.

Situace na trhu rezidentních zákazníků

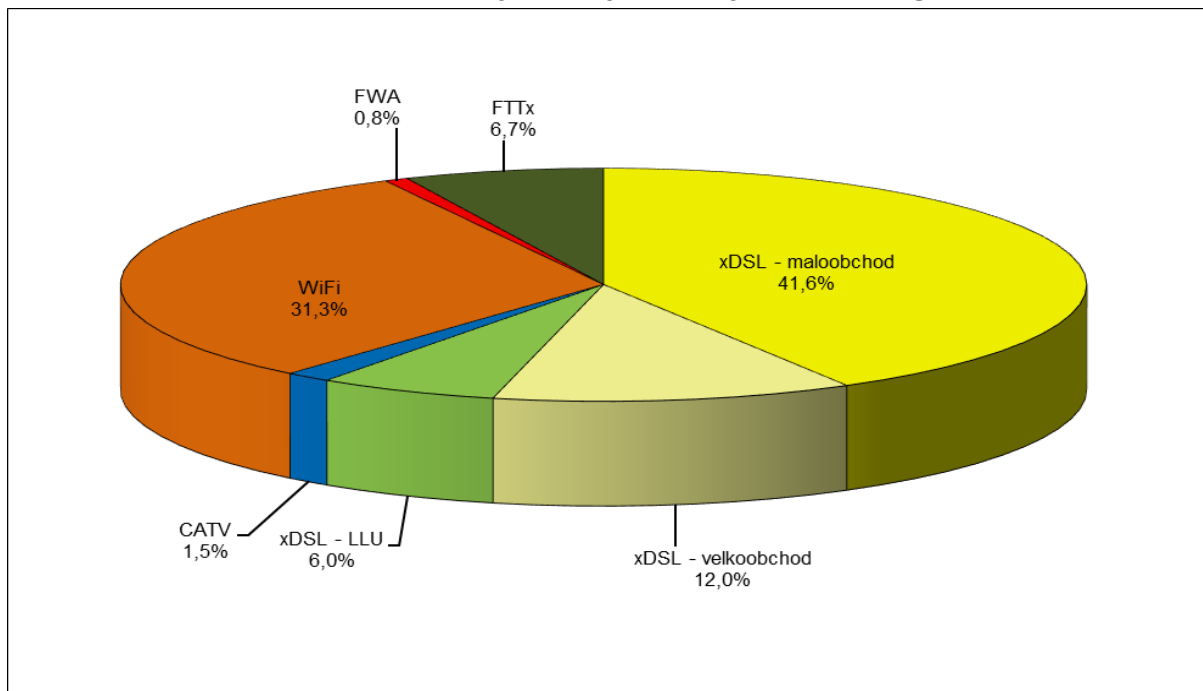
Graf č. 48: **Podíly širokopásmových přístupů k síti Internet využívaných rezidentními maloobchodními zákazníky podle jednotlivých technologií k 30. 6. 2013**

Zdroj: ČTÚ, 2013

Situace na trhu nerezidentních zákazníků

Graf č. 49: Podíly širokopásmových přístupů k síti Internet využívaných firemními maloobchodními zákazníky podle jednotlivých technologií k 30. 6. 2013

Zdroj: ČTÚ, 2013

Rozdílná míra nepřímých vlivů na velkoobchodním trhu panuje na maloobchodním trhu pro nerezidentní zákazníky. Jak je vidět z grafu č. 47, společnost O2 Czech Republic a.s. v tomto případě má tržní podíl více než 41 % a po započtení i velkoobchodních přístupů více než 50 %, a to zejména díky tomu, že mu u těchto zákazníků nekonkurují CATV poskytovatelé, kteří u nerezidentních zákazníků, až na výjimky, nevlastní přístupovou infrastrukturu. Navíc tento graf zahrnuje všechny fyzické i právnické podnikající osoby a zejména u WiFi poskytovatelů tento graf může vytvářet dojem konkurence, která platí však převážně pro fyzické podnikající osoby. Jak je vidět z odpovědí na otázku č. 18 v příloze č. 1, v případě business zákazníků je konkurence soustředěna převážně na xDSL a FTTx přístupy.

V tomto případě je míra nepřímých vlivů ostatních technologií (infrastruktur) oproti rezidentním zákazníkům omezená a situaci tak může přímo odrážet definovaný velkoobchodní trh (a to nejen z pohledu kritéria tržních podílů, ale i ostatních kritérií).

Úřad tento závěr uvádí v souvislosti se závěry souběžně zpracované analýzy relevantního trhu č. 4. Platí, že ostatní poskytovatelé mohou využívat zpřístupnění účastnického vedení, ale jak bylo zmíněno výše a jak je také uvedeno v následující tabulce (tabulka z ART 4), míra využití LLU v ČR je nízká. Navíc se v čase snižuje.

Úřad předpokládá, že by dílčím způsobem ke zlepšení situace mohlo přispět připravované snížení úrovně regulovaných cen na trhu č. 4. Nicméně vzhledem k počáteční výstavbě „street cabinetů“ (vysunutých DSLAMů) ze strany společnosti O2 Czech Republic a.s. bude Úřad v období do další analýzy důsledně sledovat rozvoj tohoto technického řešení a jeho vliv na trh č. 5. Dále bude Úřad sledovat další vývoj ve využívání nabízené služby zpřístupnění v těchto kabinetech na trhu č. 4 na vývoj hospodářské soutěže. Na těchto vedeních může totiž incumbent nabízet významně vyšší rychlosti, než jaké mohou nabízet alternativní operátoři přes LLU ze stávajících kolokací. Z následující tabulky vyplývá, že **z celkového počtu LLU** (cca 47 500) jsou v současnosti nabízeny služby pro rezidentní a nerezidentní zákazníky téměř ve

stejném počtu, přičemž technologií S(H)DSL je realizováno pouze cca 5 % všech přístupů pro nerezidentní zákazníky a 95 % je poskytováno přes technologii ADSL/VDSL.

Tab. č. 17: Přehled využití LLU **OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ**

K 31.12.2011			
Počet LLU			
Služby přístupu k síti Internet nabízené na LLU			
Přístup k síti Internet - nerezidenti a wholesale			
Přístup k síti Internet - rezidenti			
Služby nabízené na LLU bez přístupu k síti Internet			
PSTN			
VoIP			
Pronájem přenosové kapacity			

Pozn.

V případě rezidentních zákazníků jeden z velkoobchodních partnerů společnosti O2 Czech Republic a.s. uvádí orientaci na velkoobchodní nabídku trhu č. 5 Carrier IP Stream, což souvisí s nízkou mírou využití LLU.

Společnost O2 Czech Republic a.s. se připravuje na výstavbu tzv. street cabinetů. Proto by v případě technologie ADSL/VDSL bez rozšíření využívání nabídek nabízených služeb Vysunuté kolokace (v těchto „street cabinetech“) na trhu č. 4 ostatní operátoři byli výrazně limitováni se svoji nabídkou na bázi LLU oproti incumbentovi a byli by nuceni využívat místo velkoobchodního vstupu trhu č. 4 nabídku Carrier IP Stream z trhu č. 5. Tento stav by podle názoru Úřadu měl negativní dopad především v případě trhu „nerezidentních zákazníků“, neboť v případě služby Carrier IP Stream jsou alternativní operátoři do značné míry závislí na nastavení služby společností O2 Czech Republic a.s.

Úřad proto bude další rozvoj služeb incumbentu s využitím uvedeného technického řešení a další vývoj ve využívání služeb na souvisejícím trhu č. 4 v období do další analýzy důsledně sledovat. Zároveň Úřad konstatuje, že na základě výše uvedených skutečností by mohlo dojít k překážce v rozvoji konkurence na tomto relevantním trhu a přeneseně na trhu maloobchodním. Hlavní důvody Úřad shledává v souvislosti se zvýšenou ekonomickou náročností, jakožto i zvýšeného investičního rizika spojeného s využíváním služeb zpřístupnění účastnického vedení či jeho úseku z lokalit nově budovaných vysunutých DSLAM (služba Vysunuté kolokace). Ze strany alternativních operátorů dojde ke zvýšení tohoto investičního rizika zejména vlivem snížení atraktivního okruhu zákazníků, které bude možno prostřednictvím Vysunuté kolokace potenciálně oslovit (v porovnání se stávajícími kolokacemi). Úřad má vážné obavy, že by nízký zájem o službu Vysunuté kolokace mohl do budoucna značně ovlivnit soutěž na maloobchodním širokopásmovém trhu, a to zejména vzhledem k možnosti poskytování služeb na části trhu „nerezidentních zákazníků“. Pokud budou alternativní operátoři primárně pro své maloobchodní služby využívat v současné době dostupné velkoobchodní vstupy z tohoto relevantního trhu, nebudou moci, jak již bylo uvedeno výše, dostatečně odlišit své maloobchodní služby od incumbentu, a to například nastavením nižší agregace či prioritizací určitého druhu provozu.

Úřad v této souvislosti uvádí, že tuto skutečnost zohlední v rámci návrhu nápravných opatření, kde v případě potřeby navrhne rozšíření současně uložené povinnosti přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům.

3.1.4.1.2 Hodnocení homogenosti konkurenčního prostředí na maloobchodním trhu širokopásmového přístupu k síti Internet

Pokrytí alternativními sítěmi a jejich tržní podíly

Pro možnost porovnání pokrytí alternativními sítěmi se sítí incumbenta je na začátek nutno uvést, že xDSL technologie je dle veřejně přístupných informací dostupná na 98 % účastnických kovových vedeních, tedy téměř na celém území ČR. (Dle sběru dat jsou přístupy xDSL dostupné v 5 965 obcích ČR, což tvoří 95,4 % všech obcí a tyto obce zahrnují cca 99 % všech obyvatel ČR).

Na základě dostupných údajů Úřadu o pokrytí alternativními sítěmi je zřejmé, že významný vliv na konkurenční prostředí na území ČR mohou mít sítě kabelové televize (CATV) s pokrytím cca 35 % domácností (jsou dostupné v 249 obcích – tj. ve 4 % z celkového počtu všech obcí; tyto obce zahrnují cca 51 % obyvatel ČR – sítě CATV však nejsou vždy dostupné na celém území obce/města, pokrývají však primárně oblasti s největší koncentrací domácností, jako jsou např. sídliště), které na incumbenta vyvíjí značný konkurenční tlak. Tržní podíl sítí kabelové televize na maloobchodním trhu dle počtu aktivních přístupů činí k 30. 6. 2013 18,6 %, přičemž nejvýznamnějším CATV poskytovatelem je společnost UPC Česká republika, s.r.o., jejíž tržní podíl činí přes 85 % na trhu CATV. Ze zjištěných údajů o cenách lze konstatovat, že společnost UPC Česká republika, s.r.o. poskytuje přístupy k síti Internet o stejné, často i vyšší, rychlosti downloadu za nižší ceny než incumbent u technologie xDSL (která svými technickými omezeními není schopna nabídnout tak vysoké rychlosti downloadu jako technologie CATV, standard DOCSIS 3.0), a proto lze nalézt významné rozdíly v konkurenčních podmínkách na maloobchodním trhu v oblastech, kde jsou sítě CATV k dispozici.

Co se týká vlivu optických přístupových sítí (FTTx), přístupy prostřednictvím optických sítí (FTTx) jsou dosud rovněž pouze lokálního charakteru (jsou dostupné v cca 400 obcích – tj. 6,4 % všech obcí, tyto obce zahrnují cca 58,9 % obyvatel ČR - sítě FTTx však nejsou vždy dostupné na celém území obce/města) a jejich tržní podíl na maloobchodním trhu širokopásmového přístupu k síti Internet byl k 30. 6. 2013 pouze 11,1 %. Incumbent disponuje vlastní přístupovou FTTx sítí jen v několika málo lokalitách, a to převážně prostřednictvím dceřiné společnosti Internethome, s.r.o. Incumbent dosud do výstavby přístupových FTTx sítí masivně neinvestoval.

Alternativní sítě založené na technologii WiFi jsou velmi roztržštěné do mnoha malých, především lokálních sítí jednotlivých operátorů, jejichž počet činí téměř 1200. V souhrnu ovšem dle dostupných údajů disponují WiFi sítě téměř celonárodním pokrytím (WiFi jsou dle sběru dat dostupné v 5 328 obcích, tj. v 85 % všech obcí, tyto obce zahrnují cca 97,6 % obyvatel – WiFi sítě však nemusí být vždy dostupné na celém území obce/města) a proto tak mohou značně ovlivňovat konkurenční podmínky na maloobchodním trhu širokopásmových přístupů. WiFi operátoři dle zjištěných údajů uvedených v tabulce č. 6 nabízejí přístupy k síti Internet o srovnatelných rychlostech downloadu a za podobné či nižší ceny než incumbent.

Pokrytí území ČR WiFi sítěmi je tak, dle názoru Úřadu, natolik velké, resp. rozdíly v územním pokrytí WiFi sítěmi natolik malé, že toto dílčí kritérium nesvědčí ve prospěch výrazně odlišné úrovně konkurenčních podmínek, a tedy potřeby uplatnění územní segmentace či segmentace nápravných opatření. Naproti tomu celkově sice výrazná, ale regionálně stále značně omezená (nevyvážená) nabídka služeb kabelových operátorů nasvědčuje tomu, že úroveň konkurenčního prostředí v lokalitách, kde CATV služby dostupné jsou a v těch, v nichž CATV služby dostupné nejsou, se může odlišovat.

Z výše uvedeného vyplývá, že na území ČR nemusí být podmínky na maloobchodním trhu širokopásmového přístupu k síti Internet zcela homogenní a pravděpodobně zde existují rozdíly v konkurenčním prostředí v jednotlivých oblastech. Zejména v oblastech, kde jsou přítomny sítě CATV, se konkurenční podmínky mohou výrazně lišit od oblastí, kde CATV sítě nejsou k dispozici, a to zejména vzhledem k jejich tržnímu podílu na maloobchodním trhu.

Ceny uplatňované incumbentem a alternativními operátory

Společnost O2 Czech Republic a.s., jako stávající operátor se samostatnou významnou tržní silou na relevantním trhu, uplatňuje na celém území ČR jednotnou výši standardních (ceníkových) cen, a to jak na velkoobchodní, tak i na maloobchodní úrovni trhu. Vzhledem k tomu, že společnosti O2 Czech Republic a.s. nebyla podle předchozí analýzy relevantního trhu uložena žádná cenová regulace, je jednotná výše velkoobchodních i maloobchodních cen na území ČR výsledkem pouze její obchodní politiky (strategie). Tato skutečnost tak sama o sobě nesevřídčí ve prospěch významných rozdílů v konkurenčních podmínkách napříč územím ČR.

K této skutečnosti je dle názoru Úřadu vhodné uvést, že společnost O2 Czech Republic a.s. začala poskytovat od roku 2011 regionálně zaměřené maloobchodní akviziční nabídky⁸⁰ k internetovým službám (Internet Optimal⁸¹ a Internet Aktiv⁸²) určené k získání nových zákazníků. Tyto regionální nabídky, spočívající ve snížené měsíční ceně služby po dobu prvních 12 měsíců od zřízení služby, jsou poskytovány za výhodnějších podmínek⁸³, než „standardní“ akviziční nabídky dostupné novým zákazníkům na celém území ČR. Výše uvedené regionální akviziční nabídky společnosti O2 Czech Republic a.s. jsou vázány objednááním služby na značkových prodejnách ve vybraných městech. Na druhou stranu je též nutné uvést, že možnost jejich využití není vázána na trvalé místo pobytu v lokalitě poskytnutí této nabídky a využít je tak může i zákazník z kterékoli části ČR.

Ačkoliv se Úřad domnívá, že existence těchto regionálních zvýhodněných akvizičních nabídek je primárně způsobena soutěžním tlakem ze strany konkurenčních (vertikálně integrovaných) operátorů v oblastech, kde jsou tyto akviziční nabídky poskytovány, tak dle názoru Evropské komise⁸⁴ a ÚOHS⁸⁵ nelze tyto akviziční nabídky, vzhledem k jejich územně neomezené působnosti, jednoznačně vnímat jako projev konkurenčního tlaku v daných oblastech, který by vedl k vymezení odlišných zeměpisných trhů.

Dle dostupných údajů o nabídkách alternativních poskytovatelů, které má Úřad k dispozici z veřejných zdrojů je patrné, že tito operátoři obecně nabízejí na maloobchodním trhu své služby se stejnými nominálními vlastnostmi a za stejných cenových podmínek ve všech lokalitách, ve kterých působí.

Jediné cenové rozdíly, které Úřad na předmětném maloobchodním trhu spatřuje, jsou rozdíly v cenách uplatňovaných poskytovateli služeb na různých typech infrastruktury. Jak již bylo poznamenáno v rámci kapitoly věcného vymezení (v kapitole 2.1.2), kde se Úřad detailněji zabýval nabídkami poskytovatelů služeb na jednotlivých infrastrukturách (technologiích) jsou

---

⁸⁰ Regionální akviziční nabídky jsou vázány objednááním služby na značkových prodejnách ve vybraných městech. Využít je ovšem může zákazník i z jiné části ČR.

⁸¹ V současnosti se jedná o nabídku Internet Comfort.

⁸² V současnosti se jedná o nabídku Internet Smart.

⁸³ Typicky se jedná o přibližně 100 Kč nižší měsíční cenu, než která je dostupná v rámci „standardních“ akvizičních nabídek. Například zatímco v rámci regionální akviziční nabídky vyjde zákazníky služba Internet Comfort (Optimal) na 399 Kč/měsíc a Internet Smart (Aktiv) na 499 Kč/měsíc, v rámci celostátních akvizičních nabídek stojí Internet Optimal+ 505 Kč/měsíc a Internet Aktiv+ 606 Kč/měsíc.

⁸⁴ Viz odstavec 77 a 81 Rozhodnutí Komise ze dne 10. 8. 2012 o stažení oznámeného návrhu opatření (rozhodnutí k notifikovanému návrhu analýzy relevantního trhu č. 5 z roku 2012).

⁸⁵ Viz připomínky ÚOHS k návrhu analýzy relevantního trhu č. 5 (z roku 2012) ze dne 28. 3. 2012, konkrétně na str. 8.

tyto nabídky vzájemně substituovatelné do té míry, která umožňuje jejich začlenění na jeden relevantní trh. Při pohledu na ceníkové ceny, jsou tyto nabídky srovnatelné, nicméně lze konstatovat, že ceny účtované poskytovateli služeb prostřednictvím kabelových (CATV) a WiFi sítí jsou obecně nižší než ceny za xDSL služby. Na trhu je obecně cena odvislá zejména od nabízené rychlosti a kvalitativních parametrů. U služeb poskytovaných prostřednictvím WiFi sítí mohou být pak nižší ceny doprovázeny nižšími nabízenými rychlostmi.

Rozdíly v charakteristikách produktů napříč územím

Posledním z kritérií posuzovaných v rámci předběžné analýzy homogenosti podmínek na trhu je zkoumání, zda mezi kvalitativními vlastnostmi služeb jednotlivých operátorů působících v jednotlivých oblastech neexistují výrazné rozdíly. Případné odlišnosti kvalitativních parametrů služeb mezi jednotlivými oblastmi by, obdobně jako rozdíly v cenách služeb, přispívaly k vytvoření rozlišných konkurenčních podmínek mezi těmito oblastmi a tedy k potřebě území ČR segmentovat. Protože operátoři obecně nabízejí na velkoobchodním i maloobchodním trhu své služby se stejnými nominálními vlastnostmi ve všech lokalitách, ve kterých působí, věnoval se Úřad pouze regionálním rozdílům v parametrech služeb poskytovaných na jednotlivých technologiích. Úřad se kvalitativními parametry služeb zabýval již v rámci vymezování maloobchodního trhu, když například konstatoval, že rychlosti nabízené poskytovateli FTTx přístupů jsou výrazně vyšší než nabídky ADSL/VDSL přístupu. Třebaže celkový podíl služeb FTTx na maloobchodním trhu je stále dost omezený (11,1 % na maloobchodním trhu k 30. červnu 2013) a dostupnost FTTx sítí je koncentrována do několika větších měst⁸⁶, již dnes existují na území ČR lokality, v nichž jsou konkurenční podmínky dostupností FTTx služeb ovlivněny. Úřad zejména do budoucna předpokládá, že konkurenční podmínky se v oblastech s dostupnými službami na bázi FTTx budou, vlivem teoretických možností, která tato technologie nabízí, výrazně odlišovat od oblastí, v nichž tyto služby dostupné nebudou.

V rámci tohoto kritéria je, dle názoru Úřadu, též vhodné se zaměřit na odlišnosti v nabízených službách dvou nejvýznamnějších hráčů na trhu, a to co do počtu maloobchodních zákazníků přístupu k síti Internet. Ze srovnání nabídek společnosti O2 Czech Republic a.s. a UPC Česká republika s.r.o. je patrný nejen poměrně výrazný rozdíl v nabízených rychlostech, ale i rozdíl v cenách srovnatelných rychlostí. Zatímco společnost UPC Česká republika, s.r.o. nabízela již od září roku 2009 služby o rychlostech 50 a 100 Mbit/s, společnost O2 Czech Republic a.s. přišla teprve v květnu 2011 se službami o rychlosti 25 Mbit/s. Společnost UPC Česká republika s.r.o. v současnosti nabízí služby o rychlostech až 240 Mbit/s, zatímco společnost O2 Czech Republic a.s. v současnosti nabízí služby o maximální rychlosti 40 Mbit/s. Ze srovnání kvalitativních parametrů (zastoupených rychlostí služby) vyplývá rozdíl mezi nabídkami dvou největších operátorů, který naznačuje, že konkurenční podmínky v oblastech, v nichž působí oba zmínění operátoři a v těch, v nichž působí jen stávající SMP operátor, se od sebe vzájemně odlišují.

Rozdílné kvalitativní vlastnosti služeb jednotlivých operátorů působících v jednotlivých oblastech přispívají k vytvoření rozlišných konkurenčních podmínek v těchto oblastech a vedou tedy k různým úrovním konkurenčního prostředí napříč územím ČR.

Z výše uvedeného hodnocení homogenosti konkurenčního prostředí vyplývá, že konkurenční podmínky napříč územím ČR nejsou zcela homogenní. Úřad však na základě jejich vyhodnocení dospěl k závěru, že tyto disproporce nejsou dostatečné pro územní segmentaci relevantního trhu. A proto se na základě uvedených zjištění Úřad bude zabývat možnostmi

---

⁸⁶ Za zmínku například stojí, že 50 % všech FTTx přístupů je poskytováno pouze v prvních 14 obcích, seřazených dle celkového počtu poskytovaných FTTx přístupů. Celkový počet obcí, ve kterých je nabízena alespoň jedna služba založená na technologii FTTx je přitom cca 400. Na druhou stranu je v ČR již více než 150 obcí, v nichž je tržní podíl FTTx přístupů větší než 10 %, v 13 z nich je přitom podíl větší než 50 %.

a vhodností uložení případných geograficky segmentovaných nápravných opatření v rámci návrhu ukládání nápravných opatření.

3.1.4.2 Překážky pro vstup na trh

K posouzení úrovně překážek – bariér vstupu na trh se Úřad zaměřil zejména na úspory z rozsahu a utopené náklady, tvořené investicemi do vybudování infrastruktury jak páteřních spojů, tak přístupové sítě. V neposlední řadě Úřad posoudil i případné právní bariéry vstupu (pokud existují, například licencované činnosti, atp.).

Úspory z rozsahu plně souvisí s velikostí potenciální poptávky v dané oblasti, neboť tam, kde je úroveň poptávky malá, je větší pravděpodobnost, že se operátorům v těchto oblastech nevyplatí investovat, či se vyplatí jen málo a raději zvolí lokalitu s větším potenciálem (tedy s větší poptávkou). Velikost poptávky souvisí s počtem obyvatel v dané lokalitě (např. obci) a s počtem soutěžitelů již nabízejících své služby v dané lokalitě. Tento fakt dokazuje i přítomnost sítí alternativních operátorů FTTx a CATV zejména v lokalitách s vyšší hustotou obyvatel (například krajská a okresní města). V ostatních oblastech, kde je hustota obyvatel nízká, je budování alternativních sítí ekonomicky nevýhodné. Z tohoto důvodu je vybudování alternativních sítí na území celé ČR velmi nepravděpodobné a společnost O2 Czech Republic a.s. disponuje v tomto ohledu jedinečnou konkurenční výhodou. Vzhledem k možným úsporám z rozsahu na trhu existují značné překážky pro vstup, zejména v oblastech, kde je nižší úroveň potenciální poptávky (nižší hustota obyvatel), jak lze vypočítat z následující tabulky (Tab. č. 18) – kde je vyšší průměrný počet obyvatel, je přítomno více poskytovatelů, tím pádem i více alternativních technologií a podíl společnosti O2 Czech Republic a.s. je nižší než je celorepublikový průměr, a to 33,4 % (respektive 37,3 % v případě započtení i velkoobchodních přístupů).

Tab. č. 18: **Vztah mezi počtem technologií, tržním podílem společnosti O2 Czech Republic a.s.⁸⁷, počtem obyvatel v obci a počtem poskytovatelů**

Počet technologií	Počet obcí	Průměrný podíl O2 Czech Rep. (%) MO	Průměrný podíl O2 Czech Rep. (%) VO	Průměrný počet obyvatel v obci	Průměrný počet poskytovatelů
4	118	24,48	27,11	42 376	20,4
3	356	35,52	39,86	4 559	8,1
2	4 465	44,42	49,74	798	4,3
1	1 232	76,13	85,91	273	1,8
0	80	0,00	0,00	130	0,0

Zdroj: ČTÚ 2013

Z následující tabulky (Tab. č. 19) pak dále vyplývá obdobná závislost, a to, že s vyšším počtem obyvatel v obci, mimo růstu počtu poskytovatelů a poklesu tržního podílu společnosti O2 Czech Republic a.s., roste i penetrace přístupů k síti Internet. Zlomovou kategorií dle tržního podílu společnosti O2 Czech Republic a.s. jsou obce s počtem obyvatel od 10 do 20 tisíc obyvatel. Od kategorie s počtem obyvatel nad 100 tisíc dochází postupně k poklesu tržního podílu společnosti O2 Czech Republic a.s.

⁸⁷ Tržní podíl společnosti O2 Czech Republic a.s. představuje její tržní podíl dle počtu přístupů na maloobchodě spolu se započítáním jejich velkoobchodních přístupů.

Tab. č. 19: **Vztah mezi počtem obyvatel v obci, počtem poskytovatelů, penetrací přístupů k síti Internet a maloobchodním tržním podílem společnosti O2 Czech Republic a.s.**

Kategorie obce dle počtu obyvatel (v tis.)	Počet obcí	Průměrná penetrace počtu přístupů k síti Internet (%)	Průměrný počet poskytovatelů	Průměrný podíl O2 Czech rep. (%) MO
nad 100	6	30,00	77,2	29,08
<50 – 100)	16	27,10	31,2	26,78
<20 – 50)	41	27,00	19,8	24,80
<10 – 20)	69	27,50	13,7	30,96
<5 – 10)	140	23,00	11,0	39,35
<2 – 5)	397	19,90	7,4	45,15
méně než 2	5 582	15,70	3,5	50,24

Zdroj: ČTÚ 2013

Z výše uvedených tabulek lze tedy dovodit, že v obcích s vyšším počtem (hustotou) obyvatel jsou překážky pro vstup na trh nižší než v obcích s malým počtem obyvatel. Z Tab. č. 19 lze vyčíst, že odlišné konkurenční podmínky na trhu panují zejména v obcích nad 20 tisíc obyvatel. V těchto obcích je průměrný počet poskytovatelů cca 20 a vyšší, což dále koresponduje s kategorií obcí, kde jsou přítomny 4 technologie (první řádek z Tab. č. 18), pro kterou platí, že průměrný počet poskytovatelů je také cca 20.

Mezi další bariéry vstupu se řadí utopené náklady tvořené investicemi do vybudování infrastruktury jak páteřních spojů, tak přístupové sítě, které mohou představovat významnou překážku vstupu nových operátorů na daný trh. Tyto bariéry jsou jedny z hlavních překážek pro vstup nových subjektů na trh. Je ovšem nutno konstatovat, že u jednotlivých technologií se mohou tyto náklady lišit. Například u WiFi technologie jsou tyto náklady obecně nižší než u ostatních technologií (vyžadujících velký podíl zemních prací, v podobě pokládky kabelů, jako u xDSL a FTTx technologií), o čemž svědčí velký rozvoj WiFi sítí v období uplynulých 10 letech. Ostatní technologie, zejména FTTx, se v ČR z důvodu vysoké finanční náročnosti rozvíjejí velmi pozvolna, a to pouze v určitých lokalitách jednotlivými poskytovateli bez výrazného přispění incumbenta. Z těchto důvodů existují značné bariéry vstupu na trh.

Právní bariéry vstupu na trh elektronických komunikací v ČR neexistují, neboť zde ze Zákona platí pouze povinnost ohlášení zajišťování sítí či poskytování konkrétních služeb v elektronických komunikacích Úřadu, který podnikatelskému subjektu následně vydá osvědčení pro konkrétní činnost. Pro budování sítí elektronických komunikací ovšem mohou hrát důležitou roli právní překážky ve formě nutnosti získání například stavebních povolení atp., které budování sítí elektronických komunikací mohou komplikovat (jak technicky tak časově).

K závěru této kapitoly je nutné doplnit, že toto kritérium sice napovídá, že ve větších městech existuje na maloobchodním trhu vyšší míra konkurence, zároveň však platí, že na maloobchodním a velkoobchodním trhu dochází u společnosti O2 Czech Republic a.s. k uplatňování jednotné cenové politiky napříč celým územím. To znamená, že významný konkurenční vliv ve větších městech (tedy převážně nad 20 tisíc obyvatel) se pak odráží i na cenovou tvorbu společnosti O2 Czech Republic a.s. napříč celým územím. Tato skutečnost ještě více potvrzuje pozici společnosti O2 Czech Republic a.s. na maloobchodním trhu, zejména v otázce výše cen (v podstatě je vytvářen tlak na to, aby společnost O2 Czech Republic a.s. udržovala trvale nižší ceny, které se odráží také na velkoobchodním trhu).

Toto kritérium s ohledem na existenci značných překážek vstupu na trh svědčí ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti O2 Czech Republic a.s., zejména v obcích s počtem obyvatel menším než 20 tisíc obyvatel.

3.1.4.3 Překážky prohlubování konkurence

Úřad od počátku roku 2010 registroval zvýšenou aktivitu společnosti O2 Czech Republic a.s. na poli akvizic lokálních providerů, kteří byli převážně poskytovateli širokopásmových přístupů prostřednictvím technologie WiFi (ale částečně i prostřednictvím optických sítí FTTx). Společnost O2 Czech Republic a.s. tyto providery konsolidovala nejprve pod společnost Telefónica O2 Business Solutions, spol. s r.o. a poté od října roku 2011 pod dceřinou společnost Internethome, s.r.o. Společnost Internethome, s.r.o. získala akvizicemi, do současnosti dle dostupných informací, 18 poskytovatelů tisíce zákazníků a stala se tak největším WiFi poskytovatelem na trhu, konkrétně s tržním podílem dle počtu přístupů (WiFi + FTTx) na maloobchodním trhu 2,8 % (viz Graf č. 42). Těmito postupnými akvizicemi konkurentů na maloobchodním trhu, často dobře zavedených firem, společnost O2 Czech Republic a.s. tvoří překážky pro prohlubování konkurence na maloobchodním trhu širokopásmových služeb a zároveň posiluje svou pozici na tomto trhu.

Toto kritérium svědčí ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti O2 Czech Republic a.s.

3.2 Výsledky vyhodnocení samostatné významné tržní síly podle zvolených kritérií

Vyhodnocení všech sledovaných kritérií v souhrnu svědčí ve prospěch existence podniku s významnou tržní silou, a to společnosti O2 Czech Republic a.s.

3.3 Zkoumání společné významné tržní síly

Podle Vyhlášky může Úřad za podniky se společnou významnou tržní silou označit dva nebo více podniků, jestliže i při neexistenci strukturálních nebo jiných vazeb mezi nimi působí tyto podniky na relevantním trhu, jenž není efektivně konkurenční a na němž nemá žádný z těchto podniků sám o sobě významnou tržní sílu.

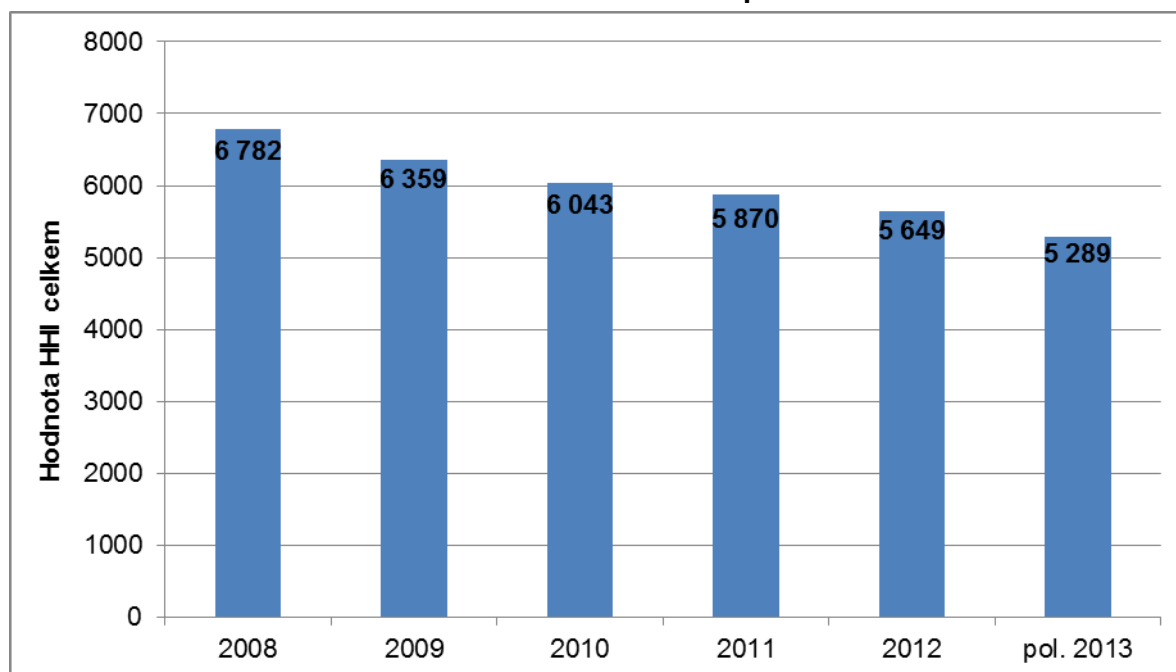
Vzhledem k tomu, že na relevantním trhu byl na základě analýzy stanoven podnik s významnou tržní silou, a to společnost O2 Czech Republic a.s., Úřad v souladu s Vyhláškou neprovádí analýzu společné významné tržní síly podle kritérií uvedených v Metodice v části B.

Úřad v této části provedl pouze vyhodnocení koncentrace trhu za pomoci HHI indexu a vyhodnocení výsledného HHI indexu z hlediska dosažených hodnot mezi společnostmi O2 Czech Republic a.s. a dalšími největšími poskytovateli služeb na předmětném relevantním trhu, čímž potvrdil své dosavadní závěry týkající se nekonkurenčního charakteru trhu a stanovení podniku se samostatnou významnou tržní silou.

3.3.1 Koncentrace trhu

Úřad pro ověření svého závěru o existenci společné významné tržní síly posoudil koncentraci trhu s využitím Hirschmann-Herfindahlova indexu (HHI).

Graf č. 50: Vývoj hodnot HHI – tržní podíl podle počtu přístupů k síti Internet na velkoobchodním trhu od roku 2008 do pololetí roku 2013

Zdroj: ČTÚ 2013

Tab. č. 20: Hodnoty HHI – tržní podíl podle počtu přístupů k síti Internet na velkoobchodním trhu dle nejvýznamnějších poskytovatelů k 30. 6. 2013

společnost	tržní podíl	HHI
O2 Czech Republic a.s. (vč. Internethome, s.r.o.)	72,51%	5258,32
T-Mobile Czech Republic, a.s.	2,87%	8,24
SMART Comp. a.s.	2,57%	6,58
RIO Media a.s.	2,31%	5,35
PODA a.s.	1,99%	3,97
Souhrn za ostatní	17,75%	6,05
Celkem	100,00%	5288,50

Z výše uvedených hodnot tržních podílů vypočtených metodou HHI je zřejmé, že se jedná o vysoce koncentrovaný trh. Dochází zde však k postupnému poklesu koncentrace, a to zejména díky rozvíjejícímu se trhu FTTx přístupů a infrastruktury alternativních poskytovatelů. Struktura výsledného HHI indexu ukazuje významný rozdíl mezi společností O2 Czech Republic a.s. a dalším největším poskytovatelem služeb na trhu. Z hlediska sledovaného kritéria to indikuje existenci samostatné významné tržní síly a zároveň nepřipouští podmínky pro koordinovaný postup a existenci společné významné tržní síly.

Kritéria podle Vyhlášky, kritéria Airtours ani žádná z dalších kritérií uvedená v Metodice v části B nebyla aplikována.

Na základě vyhodnocení vývoje hodnot HHI indexu dospěl Úřad k závěru, že struktura relevantního trhu nenapomáhá koordinaci postupů, a proto Úřad konstatuje, že na relevantním trhu neexistuje společná významná tržní síla. Na základě provedené analýzy Úřad konstatuje, že relevantní trh je vysoce koncentrovaný trh, na němž existuje jeden podnik se samostatnou významnou tržní silou.

3.4 Přenesená významná tržní síla

Společnost O2 Czech Republic a.s. byla označena jako podnik se samostatnou významnou tržní silou, proto zkoumání, zda na analyzovaný trh není přenesena významná tržní síla z jiného trhu, je bezpředmětné.

3.5 Závěry k analýze trhu

Úřad konstatuje, že relevantní trh není efektivně konkurenčním trhem, neboť na něm působí podnik s významnou tržní silou, společnost O2 Czech Republic a.s. a nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Evropské unie v oblasti hospodářské soutěže (regulace ex post) nepostačují k řešení daného problému. Z provedené analýzy vyplývá, že pozice podniku s významnou tržní silou je natolik významná, že pro fungování trhu je nezbytné předem stanovit některé podmínky pro jeho podnikání.

Úřad konstatuje, že analyzovaný trh v přiměřeném časovém období nesměruje k rozvoji efektivní konkurence. Pozice společnosti O2 Czech Republic a.s. je na analyzovaném trhu natolik silná, že dosud vyžadovala stanovení podmínek podnikání na základě ex ante regulace. Postup pouze podle principů ex post regulace by nebyl dostatečně účinný.

Úřad na základě provedené analýzy dospěl k závěru, že pozice společnosti O2 Czech Republic a.s. je nadále natolik významná, že pro správné fungování trhu je nezbytné i nadále stanovit některé podmínky pro její podnikání, a proto u této společnosti navrhuje zachování povinností uložených na základě předchozí analýzy, a to nápravná opatření podle § 51 odst. 5 písm. a) až d) Zákona.

Úřad v souvislosti s vyhodnocením kritéria Existence konkurence – nepřímé vlivy (kapitola 3.1.4.1) dospěl na základě hodnocení homogenosti konkurenčního prostředí k závěru, že konkurenční podmínky napříč územím ČR nejsou zcela homogenní, a proto se bude Úřad v rámci návrhu ukládání nápravných opatření zabývat možností a vhodností uložení případných geograficky segmentovaných nápravných opatření.

Společnost O2 Czech Republic a.s. v srpnu 2014 informovala Úřad o tom, že zvažuje a analyzuje možnosti oddělit infrastrukturu fixní sítě do samostatné společnosti, která by nabízela pouze velkoobchodní služby ostatním operátorům, zatímco druhá (původní) společnost by poskytovala služby na maloobchodních trzích.

V případě, že dojde k oznámené dobrovolné separaci a vytvoření právně nebo provozně odděleného subjektu, na který společnost O2 Czech Republic a.s. převede aktiva související s poskytováním služeb na tomto vymezeném relevantním trhu, bude se v postavení podniku s významnou tržní silou nacházet tento nově vytvořený subjekt jako právní nástupce O2 Czech Republic a.s.

4. Nápravná opatření

4.1 Platná regulační opatření

4.1.1 Regulace ze zákona

Podle § 80 odst. 4 Zákona je podnikatel, který požádal o uzavření smlouvy o přístupu nebo propojení, povinen nejpozději do 10 dnů ode dne uzavření smlouvy sítí předat Úřadu úplné znění uzavřené smlouvy, včetně příloh.

Podnik, kterému byla uložena povinnost podle § 84 odst. 2 Zákona, je povinen podle § 84 odst. 3 Zákona zveřejnit referenční nabídku. Tato zákonná povinnost byla přijata až zákonem č. 468/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Uvedený zákon nabyl účinnosti 1. 1. 2012, a proto se tato povinnost nevztahovala na společnost O2 Czech Republic a.s., jako na podnik s významnou tržní silou, kterému byla uložena povinnost podle § 84 odst. 2 Zákona na základě výsledku analýzy relevantního trhu a vydané jako opatření obecné povahy č. A/5/10.2008-13.

4.1.2 Regulace uplatněná Úřadem na daném trhu podle předchozí analýzy

Podniku s významnou tržní silou (společnost O2 Czech Republic a.s.) byly uloženy rozhodnutím č. REM/5/01.2009-4, které nabylo právní moci dne 29. ledna 2009 (dále jen „REM č. 5“), tyto povinnosti podle jednotlivých písmen § 51 odst. 5 a 8 Zákona a souvisejícího opatření obecné povahy (č. A/5/10.2008-13):

1. Povinnost umožnit přístup k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům pro účel služby velkoobchodního širokopásmového přístupu v sítích elektronických komunikací podle § 84 Zákona, a to
  - a) vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup ke svým specifickým síťovým prvkům, a to za podmínek určených referenční nabídkou přístupu tak, aby bylo umožněno jiným podnikatelům přebírat datový tok (bitstream) ze sítě účastníka řízení do jejich sítě. Přístupové body sítě musí být určeny tak, že účastník řízení, který provozuje DSL přístupové vedení a poskytuje datové služby páteřní sítě, předává datový tok (bitstream) alternativnímu operátorovi na IP vrstvě. Podmínky přístupu musí být stanoveny tak, aby jiným podnikatelům umožnily nabízet srovnatelné služby, jako nabízí účastník řízení. Podmínky přístupu musí být dále stanoveny tak, aby umožnily jiným podnikatelům kvalitativně odlišit vlastní nabízené služby od služeb účastníka řízení,
  - b) při plnění povinnosti podle písmena a) vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na poskytnutí:
    - 1) garance servisní podpory (SLA),
    - 2) dostupnosti služby, včetně dostupnosti objednávkových systémů na službu, ve formě procentního vyjádření řádného fungování poskytované služby,

- 3) souhrnného datového limitu na jednoho alternativního operátora, kdy omezení množství přenesených dat nebude vztaženo na jednotlivé koncové uživatele alternativního operátora, a to ani v součtu všech jeho koncových uživatelů. Tímto bude tomuto podnikateli umožněno objednat si jím určený souhrnný datový limit a tak uplatnit vlastní Fair User Policy (FUP),
  - 4) definované virtuální kapacity transportní IP sítě mezi širokopásmovým přístupovým serverem BRAS a Edge Routerem určeným pro přístup k IP síti účastníka řízení, která bude dedikována pro konkrétního alternativního operátora, aby takový podnikatel mohl dynamicky řídit agregaci v rámci jím poskytovaných služeb,
  - 5) přechodu koncového uživatele mezi poskytovateli na základě velkoobchodní nabídky účastníka řízení ve lhůtách, které odpovídají pouze nutným procesním krokům souvisejícím s tímto přechodem,
- c) vyhovět požadavkům jiného podnikatele na formu širokopásmového přístupu bez nutnosti koncovým uživatelem současně odebírat službu přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě za účelem využívání veřejně dostupné telefonní služby, a to i v případech, kdy na předmětném účastnickém kovovém vedení není v době žádosti o zřízení širokopásmového přístupu poskytována žádná služba elektronických komunikací,
  - d) umožnit hromadnou migraci všech stávajících koncových uživatelů jednotlivých poskytovatelů z velkoobchodní nabídky Carrier Broadband na velkoobchodní nabídku vydanou k provedení povinnosti uložené v části I. bodu a) a b) tohoto rozhodnutí za úhradu nákladů procesu migrace.

2. Povinnost průhlednosti podle § 82 Zákona, a to

- a) uveřejnit referenční nabídku přístupu s uvedením popisu příslušných nabídek služeb, které podnik s významnou tržní silou poskytuje ke splnění povinností podle bodu 1, a souvisejících smluvních podmínek včetně cen v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 82 odst. 4 Zákona, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu a propojení,
- b) uveřejňovat informace týkající se přístupu k síti elektronických komunikací v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 82 odst. 4 Zákona, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu a propojení.

3. Povinnost nediskriminace při poskytování přístupu podle § 81 Zákona, a to

- a) uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele,
- b) poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní,
- c) neposkytovat vlastní maloobchodní produkt ve formě širokopásmového přístupu podle bodu 1 písm. c) části I. výroku rozhodnutí dříve než bude plněna povinnost podle bodu 1 písm. c) části I. výroku.

4. Povinnost oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona, a to

vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 86 odst. 3 Zákona tak, aby

- a) při sjednávání cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni bylo prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování,
- b) byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby.

Hlavním cílem regulace uplatněné na základě minulé analýzy relevantního trhu bylo umožnit alternativním operátorům nabídnout a diferencovat své maloobchodní služby poskytované prostřednictvím velkoobchodních vstupů od služeb společnosti O2 Czech Republic a.s. Úřad považoval za klíčové parametry pro možnost diferenciací služeb garanci servisní podpory (SLA), dostupnost služby, agregaci, datové limity, rychlost a možnost nabídnout koncovému uživateli službu širokopásmového přístupu bez nutnosti využívat veřejně dostupnou telefonní služby (tedy služby „naked DSL“). S ohledem na výše uvedené Úřad v tomto smyslu definoval povinnost umožnit přístup.

Úřad neuložil cenovou regulaci, neboť na základě výsledků analýzy neshledal důvody pro její uložení. Minulá analýza totiž neprokázala, že dochází k vytlačování konkurence prostřednictvím stlačování marží (margin squeeze). Analýza také neprokázala, že dochází k uplatňování nepřiměřeně vysokých nebo nepřiměřeně nízkých cen v neprospěch koncových uživatelů. Byla nicméně uložena povinnost oddělené evidence nákladů a výnosů za účelem prokázání, že nedochází ke křížovému financování.

Posuzování podnětů

Úřad v období od minulé analýzy posuzoval několik podnětů, které souvisely s poskytováním služeb na tomto relevantním trhu.

První podnět společnosti T-Mobile Czech Republic a.s. se týkal možného porušení povinností průhlednosti a nediskriminace uložených rozhodnutí REM č. 5, a to tím, že součástí referenční nabídky vydané k provedení rozhodnutí REM č. 5 nebyl dokument „Využití aplikace ADSL Service Provisioning z aplikace ISP“. Účelem tohoto dokumentu je popsat možnosti zřízení, změny nebo zrušení služby Carrier Broadband, resp. Carrier IP Stream prostřednictvím webových služeb portálu společnosti O2 Czech Republic a.s. z aplikací ISP. Možné porušení uložené povinnosti průhlednosti spatřovala společnost T-Mobile Czech Republic a.s. ve skutečnosti, že tento dokument nebyl zveřejněn způsobem umožňujícím dálkový přístup spolu s referenční nabídkou. Možné porušení uložené povinnosti nediskriminace pak společnost spatřovala ve skutečnosti, že by začala společnost O2 Czech Republic a.s. na základě zveřejněné nekompletní referenční nabídky poskytovat vlastní maloobchodní produkt ve formě širokopásmového přístupu podle bodu 1 písm. c) části I. výroku rozhodnutí REM č. 5 (naked DSL) dříve, než uplynula příslušná lhůta stanovená rozhodnutím REM č. 5 (na 60. den od zveřejnění referenční nabídky).

Úřad tento podnět posoudil a neshledal porušení uložených povinností. Dokument „Využití aplikace ADSL Service Provisioning z aplikace ISP“ je dokumentem, který slouží k detailnímu popisu komunikace mezi objednávkovými systémy operátorů. Tento dokument nebyl ani v minulosti součástí zveřejněných referenčních nabídek, a to hlavně z důvodu jeho obsahu. Jeho součástí jsou totiž informace, které ze svého principu nemohou být veřejné z důvodu zajištění bezpečnosti sítě. Jedná se např. o síťové specifikace, které mohou být zneužity k napadení sítě společnosti O2 Czech Republic a.s. Tento dokument je všem operátorům dostupný, je zasílán společností O2 Czech Republic a.s. obratem na vyžádání všem zájemcům o využití referenčních nabídek, což doložila i sama společnost T-Mobile Czech

Republic a.s. ve svém podnětu. Obdobně tento dokument obdrželi i další operátoři, kteří o poskytování této velkoobchodní služby projeví zájem. Úřad dále uvedl, že zveřejnění referenční nabídky nebylo v rozporu s čl. 3 opatření obecné povahy č. OOP/7/07.2005-12, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu nebo propojení ve znění opatření č. OOP/7/01.2006-1, neboť i bez dodatkového dokumentu obsahuje všechny náležitosti, které tento článek vyžaduje. Konkrétně se jedná o informace o specifikaci služeb, technických podmínkách přístupu nebo propojení, charakteristiky rozhraní, popis signalizace či podmínky testování a zkušebního provozu. Stejně jsou upravena pravidla a postupy pro předávání technických a provozních údajů.

Skutečnost, že společnost O2 Czech Republic a.s. poskytuje operátorům tento dokument, považuje Úřad za dostatečnou pro jednání a následné uzavření smlouvy o poskytování velkoobchodní služby.

Další podnět směřoval k problematice průběhu procesu změny poskytovatele služby ADSL. Konkrétně se jednalo o roli a nutnosti využití tzv. servisního čísla (dále jen „SN číslo“) v tomto procesu a nemožnosti souběhu procesu změn poskytovatele služby ADSL a procesu výpovědi přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě. Společnost T-Mobile Czech Republic a.s. se domnívala, že společnost O2 Czech Republic a.s. porušuje povinnosti uložené rozhodnutím REM č. 5, když svými obstrukčními praktikami poškozuje své konkurenty, kterým prostřednictvím uplatňování zcela nepřiměřených a neodůvodněných požadavků znemožňuje na trhu poskytování služby ADSL efektivně konkurovat společnosti O2 Czech Republic a.s. Společnost T-Mobile Czech Republic a.s. byla toho názoru, že je nutné zjednodušení a zrychlení procesu změny poskytovatele služby ADSL, konkrétně zejména zrušení požadavku na dokládání SN čísla, a to výslovně uvedeného v rámci referenční nabídky společnosti O2 Czech Republic a.s. Společnost T-Mobile Czech Republic a.s. se domnívala, že opatření uložená Úřadem na relevantním trhu č. 5 jsou nefunkční a nesměřují tak k deklarovanému cíli v podobě podpory rozvoje přirozené konkurence na tomto trhu.

Úřad se touto problematikou zabývá dlouhodobě, první informace o tomto problému obdržel již počátkem roku 2010 (tedy přibližně rok před uvedeným podnětem). Úřad tehdy inicioval jednání obou dotčených společností za jeho účasti. Jedním z hlavních závěrů tohoto jednání bylo doporučení Úřadu společnosti T-Mobile Czech Republic a.s. vést jednání s ostatními alternativními operátory za účelem sjednocení stanoviska k problematice SN čísla. Na základě výše uvedeného podnětu Úřad zahájil šetření a po vyhodnocení všech obdržených podkladů vydal následující vyjádření.

Nemožnost souběhu procesu změn poskytovatele služby ADSL a procesu výpovědi přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě je dána technickou realizací objednávkových systémů společnosti O2 Czech Republic a.s. Nastavení těchto systémů společnosti O2 Czech Republic a.s. neumožňuje souběh procesu změn poskytovatele služby ADSL a procesu výpovědi služby přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě. Tyto procesy nebyly stanoveny v rozhodnutí REM č. 5, ve kterém nebyly vymezeny ani jakékoliv požadavky na průběh těchto procesů. Procesy jsou nastaveny na základě dohody operátorů a vycházejí z možností společnosti O2 Czech Republic a.s. a jejich interních systémů.

Úřad neshledal používání SN čísla v procesu změny poskytovatele služby ADSL za neodůvodněné. Proces získání SN čísla není součástí velkoobchodního procesu změny poskytovatele. SN číslo je pak dále využíváno v rámci ověřovacího mechanismu v procesu změny poskytovatele služby ADSL a zajišťuje tak větší jistotu pro operátora, že stávající zákazník skutečně požaduje změnu poskytovatele služby. Jelikož se v daném případě nejedná o velkoobchodní proces, nevztahují se na něj povinnosti uložené rozhodnutím REM č. 5. Z výše uvedených důvodů Úřad ani neshledal porušení povinností uložených rozhodnutím REM č. 5.

V souvislosti s výše uvedeným Úřad také posuzoval dvě podání, která souvisela s dodržováním podmínek podle všeobecného oprávnění č. [VO-S/1/07.2005-9](#), kterým se stanoví podmínky k poskytování služeb elektronických komunikací, ve znění pozdějších změn (dále jen „všeobecné oprávnění“).

Úřad provedl šetření dodržování podmínek všeobecného oprávnění společností O2 Czech Republic a.s., kdy požádal společnost O2 Czech Republic a.s. o doložení způsobu splnění podmínek podle všeobecného oprávnění, k čemuž se společnost O2 Czech Republic a.s. vyjádřila dopisem. Z tohoto dopisu vyplývá, že identifikátor je koncovému uživateli poskytnut, až když o změnu služby požádá, a tento identifikátor má omezenou dobu platnosti. Na základě odpovědi společnosti O2 Czech Republic a.s. Úřad zjistil porušování podmínek všeobecného oprávnění společností O2 Czech Republic a.s., a proto Úřad společností zaslal výzvu podle § 114 odst. 1 Zákona k odstranění zjištěných nedostatků. Ve výzvě Úřad konstatuje, že sdělení identifikátoru spotřebiteli až na základě jeho požadavku na změnu, je v rozporu s čl. 2 odst. 2 písm. c) všeobecného oprávnění. Úřad tímto ustanovením zamýšlel zabránit vyžadování širšího rozsahu identifikátorů po spotřebiteli, než má k dispozici při žádosti o změnu, jak je uvedeno i v odůvodnění všeobecného oprávnění. Identifikátor má být koncovému uživateli předán aktivně tak, aby mohl na jeho základě, a pokud se rozhodne, uplatnit požadavek na změnu poskytovatele nebo parametrů služby. Navíc ani omezení platnosti zasílaného identifikátoru na 30 dní neodpovídá smyslu všeobecného oprávnění. Identifikátor je předán koncovému uživateli a poté je na jeho vůli, kdy a zda vůbec jej využije.

Jelikož společnost O2 Czech Republic a.s., výzvu k odstranění zjištěných nedostatků nespĺnila ve stanoveném termínu a od svého jednání neupustila, zahájil Úřad z moci úřední se společností O2 Czech Republic a.s. dvě správní řízení, a to:

- a) správní řízení zahájené dne 17. 8. 2012 z důvodu nespĺnění výzvy podle § 114 Zákona ve věci odstranění nedostatků ve sdělení identifikátoru touto společností spotřebiteli až na základě jeho požadavku na změnu. Správní orgán I. stupně vydal rozhodnutí ve věci dne 12. 11. 2012. Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podala společnost O2 Czech Republic a.s., dne 29. 11. 2012 rozklad. Rozhodnutí I. stupně bylo rozhodnutím II. stupně dne 9. 9. 2013 zrušeno a celé řízení zastaveno, protože bylo shledáno, že vytýkaný nedostatek v generování identifikátoru není porušováním VO a tudíž výzva k odstranění nedostatků nebyla zákonná;
- b) správní řízení zahájené dne 11. 9. 2012 ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle § 118 odst. 1 písm. b) Zákona, podle kterého se právnická nebo fyzická osoba jako povinná osoba dopustí správního deliktu tím, že poruší některou z podmínek všeobecného oprávnění podle § 10 odst. 1 Zákona. Správní orgán I. stupně vydal rozhodnutí ve věci dne 7. 11. 2012. Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podala společnost O2 Czech Republic a.s., dne 23. 11. 2012 rozklad. Správní orgán ve II. stupni zrušil rozhodnutí I. stupně a vrátil kauzu k novému projednání, a to dne 29. 11. 2013. Správní řízení není v současné době ukončeno.

V listopadu 2013 začal Úřad řešit na základě žádosti společnosti T-Mobile Czech Republic a.s. o svolání ústního jednání mezi společností T-Mobile Czech Republic a.s. a společností O2 Czech Republic a.s. za účelem odstranění dlouhodobě přetrvávajícího odlišného pohledu na otázky týkající se procesu změny poskytovatele služeb, jak v rámci ústního jednání, tak ve svých následných vyjádřeních problematiku údajného vázání služby IPTV a služby xDSL a umožnění změny poskytovatele služby ADSL bez vlivu na poskytování služby IPTV, problematiku nutných identifikátorů pro změnu poskytovatele služeb a problematiku zasílání identifikátoru ČVOP společností O2 Czech Republic a.s. pro změnu poskytovatele veřejně dostupné mobilní telefonní služby.

Společnost T-Mobile Czech Republic a.s. se domnívala, že se společnost O2 Czech Republic a.s. dopouští nedovoleného vázání služeb v podobě vynucení ukončování poskytování

služby IPTV při požadavku na změnu poskytovatele služby xDSL, a to formou ukončení smlouvy o poskytování služby. Podle poznatků Úřadu se v tomto případě nejedná o vzájemné vázání odběru služby IPTV a služby xDSL, kdy by odběr jedné služby byl podmíněn odběrem služby jiné. Společnost O2 Czech Republic a.s. uvedla, že je možné čerpat službu IPTV od společnosti O2 Czech Republic a.s. a zároveň službu xDSL od jiného poskytovatele. Avšak není možné s ohledem na technické možnosti a nastavení systému provést migraci služby xDSL ať už od jiného poskytovatele ke společnosti O2 Czech Republic a.s. či od společnosti O2 Czech Republic a.s. k jinému poskytovateli, pokud je zároveň poskytována služba IPTV, aniž by došlo k jejímu ukončení/přerušení. Během procesu migrace služby xDSL, který trvá 20 dní, není společnost O2 Czech Republic a.s. schopna zajistit poskytování služby IPTV. Při migraci služby xDSL při současném poskytování služby IPTV tak dochází k přerušení služby IPTV po dobu migrace služby xDSL. Podle zjištění Úřadu dochází k ukončení služby IPTV, a to na základě dohody mezi zákazníkem, který má možnost nechat si IPTV opět aktivovat poté, co dojde ke změně poskytovatele služby xDSL. V případě, že zákazník s tímto právním jednáním projeví souhlas, je toto v souladu s platným právním řádem České republiky. V případě, že zákazník s takovým postupem nesouhlasí, nelze požádat na velkoobchodní úrovni o migraci.

Úřad celý tento proces, tedy vynucené a zbytečné rušení smluvního vztahu na poskytování služby IPTV, považoval za obtěžující vůči zákazníkům. Společnost O2 Czech Republic a.s. následně představila Úřadu novou úpravu procesu. Při úpravě společnost respektovala požadavek Úřadu, aby nebyl rušen smluvní vztah na službu IPTV ve vztahu k zákazníkovi při přijetí požadavku na migraci xDSL. Poskytování služby je přerušeno po dobu migrace xDSL, po jejím ukončení je poskytování služby IPTV opětovně automaticky spuštěno. Po dobu přerušování služby IPTV není tato služba společností O2 Czech Republic a.s. účtována. Zákazník tedy není nucen činit právní úkony vedoucí k ukončení smluvního vztahu, nicméně pořád po dobu migrace dochází k přerušování poskytování služby IPTV. S touto úpravou byli seznámeni velkoobchodní partneři společností O2 Czech Republic a.s. a zároveň společnost O2 Czech Republic a.s. přislíbila, že tento proces po šesti měsících vyhodnotí a o svých zjištěních bude informovat Úřad. Podle svého vyjádření zahájila společnost O2 Czech Republic a.s. také detailní analýzu technické a ekonomické proveditelnosti zavedení procesu migrace xDSL se současným bezvýměrným poskytováním služby IPTV.

Dále společnost T-Mobile Czech Republic a.s. považovala používání a vydávání rozdílných identifikátorů pro výpověď smlouvy o poskytování služby xDSL a pro změnu poskytovatele služeb xDSL společností O2 Czech Republic a.s. za matoucí zákazníky a neprobíhající v souladu s všeobecným oprávněním č. VO-S/1/07.2005-9, ve znění pozdějších změn (dále jen „VOS1“). Ve věci porušení podmínek VOS1 nebylo v řízení vedeném Úřadem prokázáno porušení jeho podmínek. V případě existence různých identifikátorů pro ukončení služby xDSL a migrace služby xDSL není obecně vyloučeno, aby pro změnu služby a ukončení služby byly použity dva rozdílné identifikátory.

Společnost T-Mobile Czech Republic a.s. se dále ohradila proti způsobu sdělování nutných identifikátorů. Zasílání identifikátoru ČVOP poštou považovala za účelově obstrukční porušení VOS1. Společnost T-Mobile Czech Republic a.s. zároveň uvedla, že společnost O2 Czech Republic a.s. zasílá standardně identifikátor ČVOP poštou, tedy v rádech dnů, a pouze na výslovné přání zákazníka prostřednictvím SMS, tedy v rádech hodin. Společnost O2 Czech Republic a.s. uvedla, že způsob zasílání identifikátoru závisí na stupni ověření (autorizace) zákazníka. Úřad se způsobem předání identifikátorů zabýval a zjistil, že podle všeobecných podmínek pro poskytování veřejně dostupných služeb elektronických komunikací společností O2 Czech Republic a.s. účinných ke dni 8. 2. 2014 je při výpovědi podávané primárně telefonicky identifikátor ČVOP zasílán na adresu bydliště nebo sídla. Zasílání tohoto identifikátoru prostřednictvím pošty nepovažuje Úřad za porušení VOS1, a to i s ohledem na skutečnost, že ne každý zákazník má možnost nebo vůli přijmout identifikátor např. cestou e-mailu. Úřad ve VOS1 nestanovuje a ani není oprávněn stanovit konkrétní způsob předání jakéhokoli identifikátoru, tedy ani identifikátoru ČVOP. Takové stanovení by představovalo

nepřiměřený regulační zásah. Je tak na každém poskytovateli služeb elektronických komunikací a případně na vůli zákazníka, jaký způsob předávání zvolí. Celý postup však musí být transparentně uveden ve všeobecných podmínkách.

Úřad v průběhu října 2008 – března 2010 opakovaně prošetřoval plnění povinnosti nediskriminace v souvislosti s podáním k akviziční nabídce společnosti O2 Czech Republic a.s. „Dny pohádkových cen“ ke službě O2 Duo. Podání poukazovala na nereplikovatelnost akviziční nabídky, neboť velkoobchodní náklady na poskytnutí akviziční nabídky byly větší než (dočasně) zvýhodněná měsíční cena služby na maloobchodě. V této souvislosti proto Úřad zjišťoval, zda není porušována povinnost nediskriminace uložená na předmětných relevantních trzích, tedy zda společnost O2 Czech Republic a.s. využívá ty samé služby za stejných podmínek a ve stejné kvalitě v jaké je poskytuje třetím stranám a případně, zda nedochází k neodůvodněnému křížovému financování a stlačování marží mezi na sebe navazujícími trhy.

Podstatou akviziční nabídky byla zvýhodněná cena za balíček služeb širokopásmového připojení k Internetu (prostřednictvím technologie ADSL) a přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě za účelem využívání veřejně dostupné telefonní služby (tzv. hlasový paušál), poskytovaná na dobu jednoho roku zákazníkům se závazkem na jeden rok.

Úřad posuzoval akviziční nabídku ve třech navazujících krocích, od nejnižší úrovně agregace (samotná akviziční nabídka), až po tu největší (vyhodnocování plnění povinností za celý trh).

V prvním kroku Úřad vyčíslil celkovou výši velkoobchodních nákladů, které pro poskytování obdobného balíčku služeb musel vynaložit konkurenční operátor (nákupem velkoobchodních služeb od SMP operátora) a zjišťoval, zda výnosy od koncových spotřebitelů (získaných v rámci akviziční nabídky) za dobu jejich předpokládané průměrné „životnosti“ pokryjí tyto velkoobchodní náklady a zda zůstává i dostatečná marže pro pokrytí maloobchodních nákladů (SMP operátora). Cílem tohoto testu (který reagoval na konkrétní tvrzení jednoho z alternativních operátorů) bylo tedy zjistit, zda velkoobchodní náklady nepřevyšují maloobchodní výnosy z poskytování dotčeného balíčku služeb. Pokud by obecně test prokázal, že maloobchodní výnosy pokrývají jak velkoobchodní, tak i příslušné maloobchodní náklady, bylo by podezření ze stlačování marží u konkrétní sporné akviziční nabídky (pro službu či balíček) vyvráceno. Test však (v případě, že jeho výsledek je negativní) nemůže prokázat, že ke stlačování marží dochází, neboť nezohledňuje ani výši marže u celé služby (či balíčku) ani u dalších služeb poskytovaných na maloobchodním trhu.

O stupeň výše se při zkoumání nákladů a výnosů posunul Úřad v kroku číslo dvě, ve kterém vycházel z průměrných jednotkových nákladů na zákazníka pro celý balíček služeb (nikoliv jen pro akviziční nabídku). Tato nákladová kalkulace byla založena na zohlednění úspor nákladů spojených s poskytnutím balíčku, např. billing a určité části marketingových nákladů vynakládaných na jednotlivé produkty v případech samostatně nabízených služeb. Dále byly zohledněny přírůstkové náklady spojené s reklamou na posuzovanou nabídku a nižší výnosy způsobené poskytnutím všech akvizičních nabídek k danému balíčku služeb (tj. akvizičních nabídek „Dny pohádkových cen“).

Ve třetím kroku zkoumal Úřad, zda výnosy samostatně za všechny maloobchodní služby ADSL a za všechny maloobchodní služby volání, které jsou poskytovány jako doplněk ke službám ADSL (vzhledem k povaze balíčku), pokrývají maloobchodní náklady vynaložené SMP operátorem na poskytnutí těchto služeb. V maloobchodních nákladech byly zahrnuty i relevantní marketingové náklady (tedy např. i takové, které plynou z poskytnutí akvizičních nabídek). Rozsah maloobchodních služeb přitom Úřad omezil na ty, které jsou poskytovány domácnostem (akviziční nabídka byla určena domácnostem). Výsledek hospodaření za tyto služby poskytl informaci o tom, zda má SMP operátor motivaci hradit maloobchodní náklady

z případného zisku dosahovaného u relevantních velkoobchodních služeb či nikoliv. Tím by mohlo docházet k neodůvodněnému křížovému financování, které by opravňovalo Úřad k zásahu. Naopak kladný výsledek hospodaření prokazuje, že služby poskytované na daném tržním segmentu (v tomto případě služby ADSL a hlasové služby poskytované domácnostem) mohou být poskytovány se ziskem i stejně efektivním alternativním operátorem využívajícím velkoobchodní vstupy SMP operátora.

Úřad při šetření podání k dané akviziční nabídce tedy postupoval v několika krocích od nejnižší možné úrovně (porovnání výnosů a nákladů u samotné akviziční nabídky) až po tu nejvyšší (porovnání výnosů a nákladů na celém relevantním trhu, na kterém byly uloženy povinnosti a na odvozeném trhu maloobchodním). Jednotlivé kroky přitom nemají při zkoumání plnění uložených povinností a stlačování marží stejnou váhu. Konečný důkaz o porušení uložených povinností (v souvislosti s touto problematikou) či stlačování marží může přinést až závěrečný test aplikovaný na celý relevantní trh. Úřad tímto postupem nezasahuje do nastavení cen dílčích služeb, ale posuzuje ziskovost celého maloobchodního portfolia služeb, v jehož rámci může docházet k pokrytí ztrát dílčích maloobchodních služeb ziskem z jiných maloobchodních služeb na tomtéž odvozeném maloobchodním trhu.

Závěrem Úřad konstatoval, že nezjistil skutečnosti, které by prokazovaly porušení povinností uložených společnosti O2 Czech Republic a.s. na dotčených relevantních trzích, zejména uložených povinností nediskriminace a vedení oddělené evidence nákladů a výnosů tak, aby při sjednávání cen na maloobchodní a velkoobchodní úrovni bylo prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování.

Dalším podnětem, který Úřad v období od minulé analýzy v souvislosti s relevantním trhem č. 5 obdržel, byl podnět od společnosti GTS Czech s.r.o. Tento podnět Úřad obdržel dne 25. 6. 2012. Tento poslední dosud obdržený podnět se týkal možného porušení povinnosti umožnění přístupu a nediskriminace uložené rozhodnutím REM č. 5, a to tím, že společnost O2 Czech Republic a.s. neumožňovala zřídit velkoobchodní širokopásmový přístup v případě, že zákazník již odebírá od společnosti O2 Czech Republic a.s. službu O2 TV.

Úřad po prověření všech souvisejících skutečností vyzval společnost O2 Czech Republic a.s. v souladu s ustanovením § 114 Zákona k odstranění zjištěných nedostatků. Úřad shledal, že výše uvedené bylo v rozporu s povinností umožnit přístup uloženou v bodě 1 písm. a) části I. výroku rozhodnutí REM č. 5. Porušení uvedené povinnosti Úřad spatřoval ve skutečnosti, že v případě aktivní služby O2 TV na účastnickém vedení není umožněn alternativnímu operátorovi přístup k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům pro účel služby velkoobchodního širokopásmového přístupu v sítích elektronických komunikací. Úřad považoval požadavek na zřízení takového velkoobchodního přístupu za přiměřený, a to s ohledem na skutečnost, že v minulosti byl takový přístup možný a nabízen, což potvrdila také společnost O2 Czech Republic a.s.

Úřad dále konstatoval, že výše uvedené bylo také v rozporu s povinností nediskriminace uloženou v bodě 3 písm. b) části I. výroku rozhodnutí REM č. 5. Porušení uvedené povinnosti Úřad spatřoval ve skutečnosti, že v případě aktivní služby O2 TV na účastnickém vedení, nebyl umožněn alternativnímu operátorovi přístup, a to i přesto, že pro poskytování vlastních služeb společnosti O2 Czech Republic a.s. byl takový širokopásmový přístup zřízen. Společnost O2 Czech Republic a.s. tedy poskytovala služby a informace za rozdílných podmínek jako je poskytovala pro služby vlastní.

Společnost O2 Czech Republic a.s. na základě výzvy Úřadu odstranila zjištěné nedostatky. Úřad v dané věci nicméně zahájil správní řízení o správním deliktu, jelikož společnost O2 Czech Republic a.s. svým jednáním mohla naplnit skutkovou podstatu správního deliktu podle § 118 odst. 11 písm. l) Zákona. Toto správní řízení bylo zastaveno usnesením, protože se správnímu orgánu nepodařilo přesně stanovit délku protiprávního jednání

společnosti O2 Czech Republic a.s., tedy nebylo prokázáno, že společnost spáchala správní delikt.

Kontrola plnění uložených povinností

Úřad dále provedl kontrolu dodržování povinnosti uložené v části I. bodu 1. písm. b) bodu 5. výroku rozhodnutí REM č. 5.

Předmětem kontroly bylo plnění povinnosti umožnit přístup, uložené při procesu přechodu koncového uživatele mezi poskytovateli, a to na základě velkoobchodní nabídky společnosti O2 Czech Republic a.s. Tedy konkrétně, zda procesy a k nim příslušné lhůty související s tímto přechodem odpovídají nezbytně nutným procesům a lhůtám. Tyto lhůty, s ohledem na znění povinnosti nediskriminace, musí také odpovídat procesům pro zřízení vlastní maloobchodní služby.

Kontrola neprokázala, že by docházelo k porušení povinnosti umožnit přístup uložené v části I. bodu 1. písm. b) bodu 5. výroku rozhodnutí REM č. 5 ani možné porušení povinnosti nediskriminace uložené v části I bodu 3. písm. b) výroku rozhodnutí REM č. 5.

Konkrétně bylo zjištěno, že proces přenosu začíná automatizovanou kontrolou správnosti struktury a vyplnění povinných jednotlivých polí v objednávce. Poté je kontrolována logická správnost vyplnění polí, tzn. ověření existence ISP, existence účastníka, existence účastnického kovového vedení, existence DSLAM. O výsledku kontroly je pak ISP informován stavovou zprávou. V rámci tohoto procesu se také ověřuje oprávněnost k zaslání objednávky. Všechny výše uvedené procesy jsou plně automatizované, doba jejich realizace je závislá na dostupnosti a momentálním vytížení databází a systému, které se na procesu ověřování podílejí. Reálná doba zpracování objednávky se pohybuje v řádech sekund, k prodloužení dochází pouze v případech, kdy jsou objednávkové systémy více vytíženy. V těchto případech jsou pak jednotlivé objednávky odbavovány v pořadí, ve kterém byly systému doručeny a dochází pouze k minimálnímu zpoždění jejich realizace.

Poté následuje technické šetření, v rámci kterého je ověřováno, zda prostřednictvím požadovaného účastnického vedení lze realizovat požadovanou službu, také zde se jedná o automatizovaný proces. Technické šetření je zpracováváno v řádech minut v případě, že účastnické vedení je shledáno jako vhodné pro realizaci požadované služby. Toto šetření ovšem neprobíhá v takovém rozsahu, v jakém je technické šetření realizováno v případě, kdy na účastnickém vedení není poskytována žádná maloobchodní služba. V případě zjištění nedostatku v rámci automatizovaného technického šetření se tento nedostatek prověřuje pomocí manuálního technického šetření. Zde pak konkrétní doba realizace závisí na zjištěném nedostatku. Krajním případem je pak stav, kdy je nutný výjezd technika. V tomto případě se maximální doba realizace procesu pohybuje v řádu dnů. V případech, kdy je novým poskytovatelem maloobchodní služby požadována služba, která v plném rozsahu odpovídá pouze službě původní (tj. službě před přechodem), je technické šetření pouze formální a automatické. V případech, kdy je spolu s přechodem realizována i změna v konfiguraci služby, může nastat potřeba nutného manuálního technického šetření, příp. výjezdu technika, a tedy dochází k prodloužení procesu.

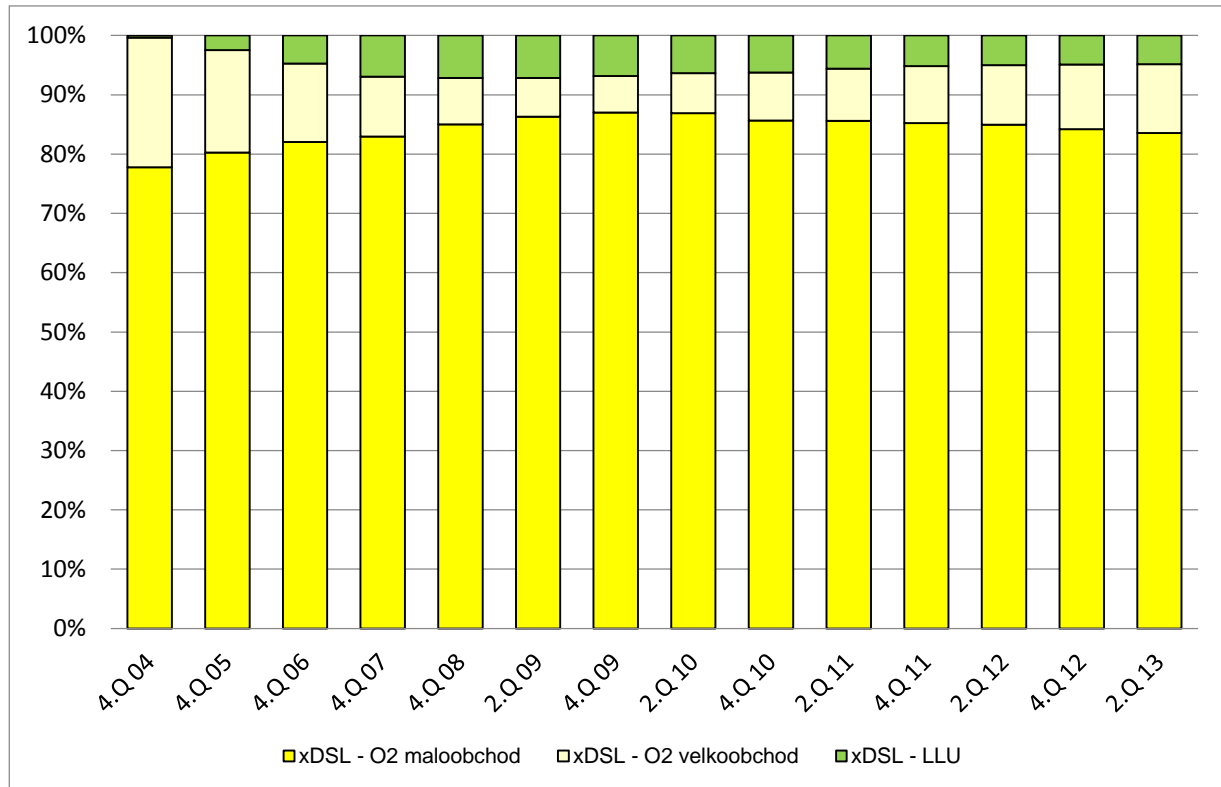
V případě kladného výsledku technického šetření je provedeno softwarové nastavení síťových prvků jako je DSLAM apod. Změna v nastavení je také promítnuta do zákaznické databáze. Tento proces je plně automatizován a je s ohledem na nepřetěžování síťových prvků spouštěn v nočních hodinách. Průměrná doba realizace se pohybuje v řádu sekund.

Úřad také prověřoval, zda nedochází k diskriminaci tím, že společnost O2 Czech Republic a.s. realizuje zřízení svých maloobchodních služeb rozdílnými procesy, než jsou ty, kterými je realizován přechod koncového uživatele mezi poskytovateli. Proces zřízení

maloobchodní služby je shodný s procesem přechodu, nicméně do něj navíc vstupuje proces, v rámci kterého dochází k nastavení v rámci ústředny společnosti O2 Czech Republic a.s., kdy je pro tento úkon nutný fyzický výjezd technika na příslušnou ústřednu.

Přehled na velkoobchodním trhu xDSL

Graf č. 51: Vývoj počtu DSL širokopásmových přístupů

Zdroj: ČTÚ, 2013

Z výše uvedeného grafu je zřejmé, že dosavadní regulace uplatněná na tomto relevantním trhu celkový vývoj na části trhu xDSL přístupů nijak významněji neovlivnila a tím nenapomohla zvýšení úrovně konkurenčního prostředí na sledovaném trhu. Společnost O2 Czech Republic a.s. si na xDSL trhu udržuje stále dominantní pozici a její pololetní přírůstky jsou srovnatelné či dokonce převyšují pololetní přírůstky alternativních operátorů využívajících její velkoobchodní služby. V tomto ohledu se Úřad zaměří na úpravu či změnu některých nápravných opatření.

Pokles počtu zpřístupněných účastnických vedení byl zejména ovlivněn přechodem zákazníků společnosti Volný a.s. ke společnosti O2 Czech Republic a.s. Žádný další poskytovatel se za sledované období nerozhodl ve větší míře zpřístupněná účastnická vedení využívat.

4.1.3 Vyhodnocení stávajících opatření

Tato část analýzy se zaměřuje na vyhodnocení povinností uložených v rámci minulé analýzy s důrazem na to, zda jsou tyto povinnosti plněny a zda jsou jejich rozsah a specifikace dostatečné pro zlepšení konkurenčního prostředí na analyzovaném trhu. Úřad přitom bral v potaz také doporučené postupy podle dokumentů ERG (ERG - (06) 69 Rev 1 Common position on Wholesale broadband access), situaci na analyzovaném trhu, podněty alternativních operátorů a reakce podniku s významnou tržní silou.

Společnost O2 Czech Republic a.s. splnila povinnost průhlednosti, když dne 9. března 2009 zveřejnila referenční nabídku Carrier IP Stream. Tato nabídka pak byla zveřejněna dne 20. dubna 2009 v částce 6 Telekomunikačního věstníku. Společnost O2 Czech Republic a.s. informovala dne 20. dubna 2009 o posunutí startu služby „naked DSL“ ze dne 4. května 2009 na 11. května 2009, a to s ohledem na integrační a uživatelské testy objednávkových systémů. Úřad vzal informaci o odložení začátku poskytování služby „naked DSL“ na vědomí s upozorněním na nutnost dodržení všech ostatních uložených povinností.

Zveřejněná referenční nabídka odpovídá uloženým povinnostem umožnit přístup a nediskriminace. Společnost O2 Czech Republic a.s. vede oddělenou evidenci nákladů a výnosů pro služby širokopásmového přístupu v souladu s uloženou povinností. Společnost O2 Czech Republic a.s. předložila výsledky oddělené evidence za rok 2009, 2010, 2011 a 2012 v souladu s § 86 odst. 4 a 7 Zákona.

V rámci vyhodnocení se Úřad zabýval především těmi aspekty uložených povinností, které byly nově uloženy.

a) garance servisní podpory

Úřad uložil společnosti O2 Czech Republic a.s. rozhodnutím REM č. 5 při plnění povinnosti umožnit přístup k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům pro účel služby velkoobchodního širokopásmového přístupu v sítích elektronických komunikací vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na poskytnutí garance servisní podpory (SLA). Takto uloženou povinností měla být alternativním operátorům zajištěna možnost získat na velkoobchodě takovou úroveň garance servisní podpory (SLA), aby mohla u svých maloobchodních služeb nabízet svým zákazníkům stejné podmínky podpory, jako nabízí společnost O2 Czech Republic a.s.

Uložená povinnost byla promítnuta do vydané referenční nabídky, byly vytvořeny předpoklady pro poskytnutí přístupu spolu s poskytnutím garance servisní podpory. Jednotliví operátoři mohou získat dostatečnou garanci servisní podpory tak, aby mohli vytvořit konkurenční maloobchodní služby.

Referenční nabídka obsahuje i možnosti nastavení jiné úrovně SLA na základě vzájemných dohod. Kromě toho lze v případě zájmu o vyšší úroveň garance servisní podpory, než je možná s využitím velkoobchodního produktu z tohoto relevantního trhu, využít služby i na jiných velkoobchodních trzích prostřednictvím komerčních nabídek (např. pronajatých okruhů).

Úřad tuto povinnost opětovně posoudil a uvádí, že si pod pojmem SLA představuje víc než jenom garanci servisní podpory. Ta je pouze součástí dohody o úrovni poskytovaných služeb (SLA), která by ovšem měla zahrnovat také další oblasti poskytovaných služeb. I s ohledem na vydané Doporučení Evropské komise č. 2013/466/EU o konzistentních povinnostech nediskriminace a metodikách výpočtu nákladů s cílem podpořit hospodářskou soutěž a zlepšit podmínky pro investice do širokopásmového připojení (dále jen „Doporučení o nediskriminaci“) tedy navrhne úpravu této povinnosti.

Společnost O2 Czech Republic a.s. bude muset nově umožnit dohody o úrovni poskytovaných služeb (SLA). Tyto dohody budou garantovat velkoobchodní služby se stanovenou kvalitou, a to v základní a zvýšené úrovni.

Úřad považuje za nezbytné, aby základní úroveň SLA byla ujednána minimálně pro tyto oblasti poskytování velkoobchodních služeb: lhůta pro zřízení velkoobchodní služby, řádné fungování velkoobchodní služby, doba pro odstranění poruchy velkoobchodní služby, včetně reakční doby pro zahájení prací na odstranění poruchy velkoobchodní služby, změna

poskytovatele služby poskytované na základě velkoobchodní nabídky, změna typu velkoobchodní služby a řádné fungování objednávkových systémů pro velkoobchodní službu.

Úřad považuje dále za nezbytné, aby zvýšená úroveň SLA byla ujednána minimálně pro dobu pro odstranění poruchy velkoobchodní služby, včetně reakční doby pro zahájení prací na odstranění poruchy.

Výše základní úrovně SLA bude nastavena podle průměru dosavadních dosahovaných hodnot a bude vztažena na všechny přístupy poskytnuté velkoobchodnímu partnerovi společnosti O2 Czech Republic a.s., tedy ne pro jednotlivé přístupy samostatně. Pro zvýšení kvality poskytovaných služeb pro jednotlivé přístupy bude sloužit zvýšená úroveň SLA. Zvýšená úroveň SLA bude využitelná zejména pro poskytování maloobchodních služeb velkým firemním zákazníkům a její výše bude závislá na dohodě obou smluvních stran.

Součástí základní a zvýšené úrovně poskytovaných služeb bude také nastavení sankcí za nedodržení sjednané úrovně poskytovaných služeb. Výše těchto sankcí by měla být odvislá od úrovně poskytovaných služeb. Sledování a vyhodnocování skutečně poskytnuté úrovně služeb bude realizováno prostřednictvím jednotlivých KPI.

b) souhrnné datové limity

V průběhu období od předchozí analýzy RT č. 5 byly zrušeny datové limity pro poskytování maloobchodních a i velkoobchodních služeb širokopásmového přístupu v sítích elektronických komunikací.

Vzhledem k tomu, že používání datových limitů pro přenos dat v současné době již není na relevantním trhu samotným incumbentem aplikován, navrhuje Úřad zrušit takovou povinnost, neboť je již nadbytečná.

c) agregace

Úřad uložil společnosti O2 Czech Republic a.s. rozhodnutím REM č. 5 při plnění povinnosti umožnit přístup k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům pro účel služby velkoobchodního širokopásmového přístupu v sítích elektronických komunikací vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na definování virtuální kapacity transportní IP sítě mezi širokopásmovým přístupovým serverem BRAS a Edge Routerem určeným pro přístup k IP síti společnosti O2 Czech Republic a.s. Tato virtuální kapacita je dedikována pro konkrétního alternativního operátora, aby si sám mohl dynamicky řídit agregaci v rámci svých maloobchodně poskytovaných služeb nezávisle na statických agregáčnících poměrech společnosti O2 Czech Republic a.s. Referenční nabídka Carrier IP Stream však neumožňuje alternativním operátorům nastavit agregaci nižší než agregáčnící poměr 1:20.

Toto omezení neumožňuje ostatním operátorům nabídnout specifickým typům koncových uživatelů, tj. zejména některým firemním zákazníkům, agregaci nižší než agregáčnící poměr 1:20. Nižší, než uvedený, agregáčnící poměr však nenabízí svým zákazníkům ani společnost O2 Czech Republic a.s., proto není součástí velkoobchodní nabídky.

Uložená povinnost byla promítnuta do vydané referenční nabídky, byly vytvořeny předpoklady pro poskytnutí přístupu spolu s volitelnou mírou agregace. Jednotliví operátoři mohou z pohledu volby agregáčnícího poměru vytvářet nabídky maloobchodních služeb konkurujících službám poskytovaným společností O2 Czech Republic a.s.

V této souvislosti je však nutné zmínit, že společnost O2 Czech Republic a.s. prostřednictvím vstupů z jiných trhů (pronajaté okruhy) nabízí na maloobchodní úrovni služby přístupu k síti Internet, které umožňují nižší agregáčnící poměr než 1:20. Tyto vstupy společnost

O2 Czech Republic a.s. nabízí také na velkoobchodní úrovni prostřednictvím nabídek, které spadají do věcného vymezení jiných relevantních trhů.

Úřad nebude navrhopvat změnu nápravného opatření s ohledem na skutečnost, že nižší agregační poměr než 1:20 pro specifické koncové uživatele je dostupný prostřednictvím produktů na jiných relevantních trzích (pronajaté okruhy).

d) proces migrace

Pro zajištění migrace z komerčně nabízené velkoobchodní služby na nabídku vycházející z uložené povinnosti Úřad v nápravných opatřeních požadoval vytvoření procesu, který bude umožňovat hromadně převést všechny stávající zákazníky operátora, např. z velkoobchodní nabídky Carrier Broadband na nabídku Carrier IP Stream za výrazně nižší ceny, tedy za úhradu nákladů, než to bylo umožněno doposud. Tento záměr Úřadu společnost O2 Czech Republic a.s. splnila v referenční nabídce, ve které byl vytvořen předpoklad pro umožnění hromadné migrace z jiných služeb (zejména Carrier Broadband) na Carrier IP Stream za individuálně sjednanou cenu v závislosti na rozsahu této migrace. Společnost O2 Czech Republic a.s. též umožnila migraci jednotlivých přístupů z jiné služby (zejména Carrier Broadband) na službu Carrier IP Stream za daleko nižší cenu než dříve, a to ve výši 90,- Kč bez DPH (oproti 990,- Kč bez DPH podle předchozí referenční nabídky).

Úřad nebude navrhopvat změnu tohoto nápravného opatření, a to s ohledem na skutečnost, že referenční nabídku Carrier Broadband nadále využívají někteří operátoři, jak dokládá i dále uvedená tabulka č. 20. Tito operátoři by v průběhu doby mohli převést své širokopásmové přístupy na možnosti dané referenční nabídkou, která je vydána k provedení uložených povinností (Carrier IP Stream). Úřad má v úmyslu i nadále zajistit možnost hromadné migrace za nákladové ceny.

Tabulka č. 21 ukazuje využití nabídek Carrier IP Stream a Carrier Broadband v uplynulém období. V posledních dvou letech došlo k přesunu poskytnutých přístupů směrem k nabídce Carrier IP Stream, prostřednictvím které je nyní realizováno více než tři čtvrtiny všech poskytnutých přístupů. To je způsobeno zejména tím, že tato nabídka umožňuje větší volnost alternativnímu operátorovi při tvorbě vlastních maloobchodních nabídek.

Tab. č. 21: Podíly ve využívání nabídek Carrier IP Stream a Carrier Broadband

	4.Q 10	2.Q 11	4.Q 11	2.Q 12	4.Q 12	2.Q 13
Carrier IP Stream	48,0%	64,3%	72,7%	76,0%	80,1%	83,0%
Carrier Broadband	52,0%	35,7%	27,3%	24,0%	19,9%	17,0%

Pozn. Období před koncem roku 2010 Úřad nepovažuje za dostatečně reprezentativní pro posouzení míry využití velkoobchodní nabídky Carrier IP Stream

Úřad na základě těchto údajů usuzuje, že výše uvedené dílčí charakteristiky uložené v rámci povinnosti umožnit přístup (písmena a) až d), které společnost O2 Czech Republic a.s. promítla do vydané referenční nabídky Carrier IP Stream, jsou na trhu ostatními operátory využívány a nápravná opatření plní svůj účel.

Úřad s ohledem na skutečnost, že uloží povinnost umožnit přístup v lokalitě hraničních síťových prvků regionální ethernetové sítě (REN), navrhne uložit nápravné opatření, které by mělo umožnit za obdobných podmínek, jaké platí pro migraci na velkoobchodní nabídku Carrier IP Stream, umožnilo migraci ze stávajících referenčních nabídek (tedy Carrier Broadband a Carrier IP Stream) na referenční nabídku vydanou k provedení povinností souvisejících s přístupem v lokalitě hraničních síťových prvků regionální ethernetové sítě (REN).

e) změna poskytovatele služby u koncového uživatele

Úřad v rámci minulé analýzy uložil v bodě 1. písm. b) čísl. 5) části I. výroku rozhodnutí REM č. 5 povinnost dodržování lhůt přechodu koncového uživatele mezi poskytovateli na základě velkoobchodní nabídky společnosti O2 Czech Republic a.s. ve lhůtách, které odpovídají pouze nutným procesním krokům souvisejícím s tímto přechodem. Cílem takto uložené povinnosti bylo garantovat koncovému uživateli, že mu poskytování služby bude přerušeno pouze na nejkratší nezbytně nutnou dobu. Úřad přistoupil k uložení této povinnosti také s ohledem na skutečnost, že přechod byl původně nastaven tak, aby proces opětovného zřízení služby koncovému zákazníkovi alternativním operátorem bylo možné zahájit až po ukončení poskytování služby od společnosti O2 Czech Republic a.s. Toto představovalo závažnou a neodůvodněnou bariéru pro využití velkoobchodního vstupu.

V souladu s uloženou povinností implementovala společnost O2 Czech Republic a.s. do své referenční nabídky proces, kterým je umožněn přechod koncového uživatele mezi poskytovateli s minimální dobou přerušování poskytované služby. Tímto byla identifikovaná bariéra odstraněna.

V souvislosti s rostoucím počtem přechodů účastníků mezi jednotlivými poskytovateli se nicméně vyskytl problém spočívající v nutnosti získat tzv. servisní číslo (SN číslo) přecházejícím účastníkem od společnosti O2 Czech Republic a.s. Existence SN čísla a jeho využití jako určité ochrany proti tzv. slammingu při procesu velkoobchodního přechodu nejsou samy o sobě problémem. Procedura získávání SN čísla však ovlivňovala zásadním způsobem také velkoobchodní proces umožňující změnu poskytovatele služby koncového uživatele, protože SN číslo bylo jedním z povinných vstupních parametrů pro zadání určitého typu objednávky na poskytnutí velkoobchodní služby, a tím i efektivnost uloženého nápravného opatření pro účel podpory rozvoje konkurenčního prostředí.

V případě získávání SN čísla se jedná o vztah mezi poskytovatelem služby a koncovým uživatelem, který nelze ovlivnit regulačními opatřeními uplatněnými na tomto relevantním trhu.

Úřad považuje nadále za důležité, aby ke změně poskytovatele služby u koncového uživatele docházelo bez průtahů, a to v termínech, které odpovídají pouze nezbytným procesním krokům souvisejícím s touto změnou.

S ohledem na výše popsané skutečnosti, které souvisejí s touto změnou, Úřad navrhne v rámci nápravných opatření detailní požadavky na proces změny poskytovatele služby u koncového uživatele.

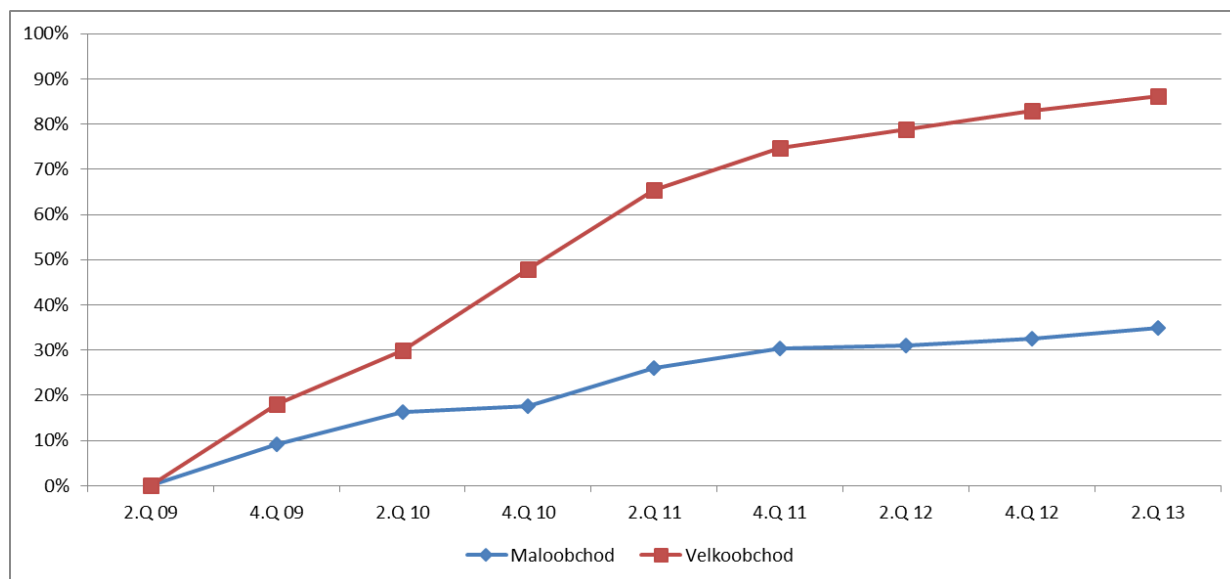
f) poskytování tzv. „naked“ DSL služeb

Úřad v rámci minulé analýzy uložil v bodě 1. písm. c) části I. výroku rozhodnutí REM č. 5 povinnost vyhovět požadavkům jiného podnikatele na formu širokopásmového přístupu bez nutnosti koncovým uživatelem současně odebírat službu přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě za účelem využívání veřejně dostupné telefonní služby, a to i v případech, kdy na předmětném účastnickém kovovém vedení není v době žádosti o zřízení širokopásmového přístupu poskytována žádná služba elektronických komunikací (dále jen „naked DSL“).

Uložená povinnost byla promítnuta do vydané referenční nabídky, byly vytvořeny předpoklady pro poskytnutí přístupu ve formě naked DSL. Vývoj počtu poskytnutých širokopásmových přístupů ve formě naked DSL pak dokládá Graf č. 52.

Projevila se nesporná výhoda naked DSL pro koncového uživatele, která spočívá především v možnosti uzavřít jediný smluvní vztah pouze s alternativním operátorem.

Graf č. 52: Vývoj podílu přístupů naked DSL k celkovým poskytnutým DSL přístupům společnosti O2 Czech Republic a.s. na maloobchodním a velkoobchodním trhu

Zdroj: ČTÚ, 2013

Službu naked DSL společnost O2 Czech Republic a.s. nabízí také maloobchodně. Podíl počtu širokopásmových přístupů ve formě naked DSL ke všem maloobchodně poskytovaným přístupům je v případě této společnosti okolo 35 %, oproti tomu velkoobchodní partneři používají naked DSL ve více než 85 % případů. To svědčí o skutečnosti, že ostatní operátoři se orientují na poskytování širokopásmového přístupu bez poskytnutí dalších služeb (o čemž svědčí jejich uveřejněné nabídky). Společnost O2 Czech Republic a.s. pak spolu se širokopásmovým přístupem nabízí koncovým uživatelům prostřednictvím účastnického vedení také další služby elektronických komunikací.

Úřad nebude navrhopvat změnu tohoto nápravného opatření, a to s ohledem na skutečnost, že širokopásmový přístup naked DSL je preferovanějším typem přístupu ze strany alternativních operátorů.

g) poskytování dodatečného kanálu datového toku pro poskytování jiných služeb než přístupu k síti Internet (např. IPTV)

Úřad ani za uplynulé období od minulé analýzy RT č. 5 nezaznamenal zájem alternativních operátorů na velkoobchodní úrovni o službu poskytování dodatečného kanálu datového toku pro potřeby následného poskytování maloobchodní služby IPTV nebo řízené služby VoIP.

Dále Úřad uvádí, že samotná společnost O2 Czech Republic a.s. poskytuje, jak ukazuje i Graf č. 53, služby IPTV jen pro cca 17 % svých zákazníků. Obdobně je to i u řízené služby VoIP, společnost O2 Czech Republic a.s. je poskytuje pouze na cca 2 % svých přípojek, a to pouze pro právnické a podnikající fyzické osoby.

Úřad proto nebude navrhopvat povinnost poskytování dodatečného kanálu datového toku pro následné poskytování jiných maloobchodních služeb (např. IPTV nebo řízené služby VoIP).

h) další významné aspekty ovlivňující možnost poskytování maloobchodních služeb

V souvislosti s možností poskytování maloobchodních služeb je velmi důležitá volba typu technologie xDSL. Relevantní trh nebyl vymezen pouze jako trh technologie ADSL. Je zde možné použití i jiných typů technologií. Přístupy realizované na základě jiných typů technologií mohou být součástí relevantního trhu, pokud splňují podmínky uvedené v definici relevantního trhu a nejsou tak součástí jiných relevantních trhů (např. pronajatých okruhů).

Při použití těchto typů přístupů (pokud jsou součástí relevantního trhu) se vychází z povinnosti nediskriminace, tzn., že společnost O2 Czech Republic a.s. musí k jiným podnikatelům přistupovat shodně s tím, jak přistupuje ke službám vlastním. Což znamená, že např. technologie VDSL, na které v roce 2011 začala společnost O2 Czech Republic a.s. nabízet služby širokopásmového přístupu, je také součástí tohoto trhu a vztahují se na tyto přístupy navrhované povinnosti. Naopak je tomu např. při využití technologie SDSL (SHDSL), kdy služby postavené na této technologii spadají svým charakterem do jiného relevantního trhu (trh č. 6 – viz kapitola 2.1 věcné vymezení).

Úřad na základě svých šetření a zjištění neshledal důvody pro to, aby výše uvedené skutečnosti měly být v rámci obecně uložené povinnosti nediskriminace blíže specifikovány.

Do věcného vymezení relevantního trhu jsou také zahrnuty širokopásmové přístupy realizované prostřednictvím optických přístupových vedení FTTx. K těmto širokopásmovým přístupům ovšem není k dispozici velkoobchodní nabídka, tzn., že v lokalitách, kde společnost O2 Czech Republic a.s. poskytuje své maloobchodní služby prostřednictvím optických přístupových vedení, jsou alternativní operátoři omezeni v nabídce svých vlastních maloobchodních služeb. Úřad tedy navrhne povinnosti přístupu tak, aby společnost O2 Czech Republic a.s. musela vyhovět přiměřeným požadavkům na poskytnutí přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům pro službu širokopásmového přístupu také prostřednictvím optických přístupových sítí.

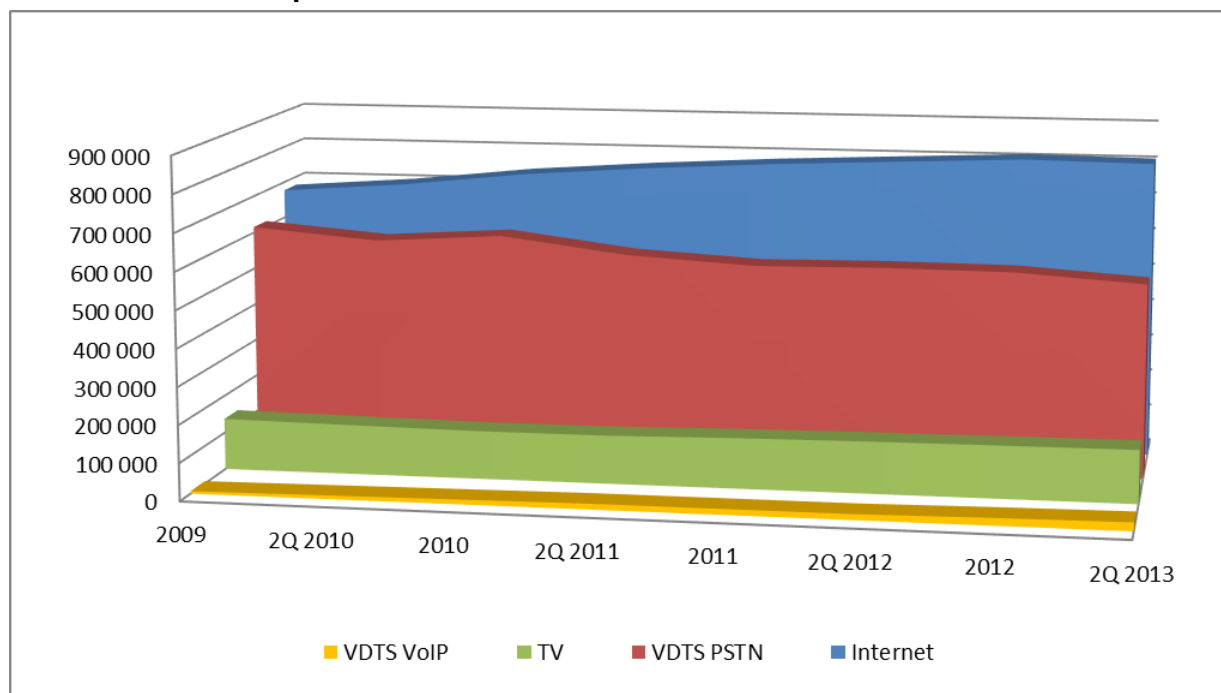
Úřad dále konstatuje, že do první poloviny roku 2013, vzhledem k absenci velkoobchodní nabídky přístupu k mobilní síti a ke službám v mobilní síti, nebylo pro ostatní poskytovatele, kteří nevlastní oprávnění k používání frekvencí pro mobilní služby (GSM/CDMA/UMTS/LTE) možné nabídnout služby ve stejném měřítku jako mohou síťoví mobilní operátoři (MNO). Ti naopak mohli a mohou pro poskytování služeb v pevné síti využít velkoobchodní nabídky přístupu v pevné síti od společnosti O2 Czech Republic a.s., jak bylo popsáno v kapitole 3.1.2.3. Tato situace do jisté míry ovlivnila i situaci na tomto relevantním trhu, neboť může docházet k situacím, kdy spotřebitelé preferují současný odběr služeb v mobilní a pevné síti od jednoho poskytovatele a tyto nabídky jsou pro ně výhodné. Takovéto balíčky služeb proto mohli nabídnout pouze tři stávající mobilní operátoři⁸⁸ s tím, že největšího tržního podílu na trhu širokopásmového přístupu k síti Internet dosahuje právě společnost O2 Czech Republic a.s. K rozvoji širokopásmových přístupů k síti Internet poskytovaných alternativními poskytovateli a k celkovému rozvoji konkurenčního prostředí na tomto trhu, by mohly přispět uzavřené velkoobchodní dohody některých alternativních poskytovatelů o přístupu k mobilní síti a ke službám v mobilní síti se stávajícími síťovými operátory, a to tak, že i ostatní poskytovatelé budou schopni nabízet tyto balíčky služeb. Jak bylo zmíněno výše, dohody o přístupu k mobilní síti a ke službám v mobilní síti se začaly na trhu objevovat od první poloviny roku 2013, a to na základě komerčních dohod. Úřad ke konci roku 2013 evidoval několik desítek smluv o velkoobchodním přístupu k mobilním sítím, které uzavřeli poskytovatelé služeb v pevném místě., A to jak smlouvy přímo se síťovými mobilními operátory (MNO), tak s poskytovateli velkoobchodní virtuální mobilní platformy (MVNE). Vliv otevření mobilního trhu a vliv vzniku mobilních virtuálních operátorů (MVNO) na tento relevantní trh, zejména pak u

---

⁸⁸ Společnosti O2 Czech Republic a.s., T-Mobile Czech Republic a.s. a Vodafone Czech Republic a.s.

služeb LTE sítí s využitím povinné velkoobchodní nabídky, které jsou v současné době ve fázi zahájení jejich budování, bude ovšem možno posoudit až v průběhu delšího časového období.

Graf č. 53: **Vývoj počtu účastníků využívajících maloobchodní službu společnosti O2 Czech Republic a.s.**

Pozn.: Služby přístupu k veřejně dostupné telefonní službě prostřednictvím PSTN sítě zobrazené v grafu představují pouze ty služby, které odebírají zákazníci mající zároveň přístup k síti Internet. Veřejně dostupná telefonní služba poskytovaná prostřednictvím protokolu IP (VDSL VoIP) představuje všechny aktivní přípojky prostřednictvím širokopásmového přístupu, na kterých je tato služba poskytována, přičemž společnost O2 Czech Republic a.s. uvádí, že službu VoIP poskytuje vždy se službou přístupu k síti Internet. Služby přenosu televizního vysílání - IPTV (TV) představují všechny zákazníky této služby (počet zákazníků využívající služby TV bez přístupu k síti Internet je zanedbatelný, v roce 2010 společnost O2 Czech Republic a.s. uvedla tento počet nižší než 0,5 % ze všech zákazníků s přístupem k síti Internet).

Vzhledem k rozvoji služeb VDSL na trhu (velkoobchodním i maloobchodním), zejména pak ve spojitosti s výstavbou tzv. street cabinetů (vysunutých DSLAM) ze strany společnosti O2 Czech Republic a.s. Úřad identifikoval potenciální tržní překážky pro rozvoj konkurence na trhu širokopásmových přístupů, a to zejména s ohledem na vývoj na relevantním trhu č. 4. Tyto skutečnosti již Úřad popsal v kapitole 3.1.4.1. V této kapitole Úřad uvádí, že bez rozšíření využívání nabídek služeb Vysunuté kolokace (v těchto „street cabinetech“) na trhu č. 4 by ostatní operátoři byli výrazně limitováni se svoji nabídkou na bázi LLU oproti incumbentovi a byli by nuceni využívat místo velkoobchodního vstupu trhu č. 4 nabídku Carrier IP Stream z trhu č. 5. Tento stav by podle názoru Úřadu měl negativní dopad především v případě trhu „nerezidentních zákazníků“, neboť v případě služby Carrier IP Stream jsou alternativní operátoři do značné míry závislí na nastavení služby společností O2 Czech Republic a.s. Pokud budou alternativní operátoři primárně pro své maloobchodní služby využívat v současné době dostupné velkoobchodní vstupy z tohoto relevantního trhu, nebudou moci, jak již bylo uvedeno výše, dostatečně odlišit své maloobchodní služby od incumbentu, a to například nastavením nižší agregace či prioritizací určitého druhu provozu.

Úřad v této souvislosti uvádí, že tuto skutečnost zohlední v rámci návrhu nápravných opatření, kde bude navrhopat rozšíření současně uložené povinnosti přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům ve formě uložení nového bodu přístupu k datovému toku.

Tento nový bod přístupu bude umístěn v lokalitě hraničních síťových prvků regionální ethernetové sítě (REN). Bude se jednat o přístupový bod, který odpovídá bodu přístupu 3 podle obr. č. 7, tedy před zařízením BRAS. Od této nové povinnosti Úřad očekává, že alternativním operátorům umožní, ve srovnání se stávajícím velkoobchodním produktem, lépe diferencovat své maloobchodní služby od služeb incumbenta, a tím přispěje k rozvoji konkurence na maloobchodním širokopásmovém trhu. Definování tohoto nového bodu přístupu dle názoru Úřadu též umožní alternativním operátorům využití jejich vlastních páteřních sítí místo páteřní sítě podniku se samostatnou významnou tržní silou. Tato skutečnost tak přinese alternativním operátorům možnost efektivního využití své vlastní páteřní sítě, a tím odpovídající snížení nákladů. Úřad tak očekává, že cena za tento nový bod přístupu bude, vzhledem k absenci nutnosti využití transportní sítě společnosti O2 Czech Republic a.s., nižší ve srovnání se stávajícím velkoobchodním produktem. Další přínos uložení této nové povinnosti Úřad shledává v efektivnějším umožnění využívání tohoto nového velkoobchodního vstupu regionálními poskytovateli služeb širokopásmového přístupu, kteří nemají celostátní působnost. Těmto regionálním poskytovatelům tak bude umožněno využívat přístupovou síť společnosti se samostatnou významnou tržní silou v místech, kde nemají vlastní přístupovou síť, a tím možnost nabídnout své maloobchodní služby většímu počtu zákazníků. Pro odběr této služby tak budou moci využít svých (regionálních) páteřních sítí bez nutnosti zřizování předávacího bodu v jednom centrálním bodě, a s tím spojené nutnosti využívání transportní sítě společnosti O2 Czech Republic a.s., což pro ně dosud mohlo představovat neefektivní vynaložení nákladů.

4.2 Určení stanoveného období pro další analýzu

Pokud nenastanou okolnosti odůvodňující jiný postup (například podle § 51 odst. 3, § 86b odst. 2 zákona o elektronických komunikacích), Úřad podrobí trh analýze ve lhůtě dvou let. Úřad předpokládá, že podrobí relevantní trh nové analýze současně s analýzou relevantního trhu č. 4.

Úřad bude průběžně monitorovat vývoj na tomto relevantním trhu. V případě zjištění závažných skutečností, které významně ovlivní konkurenční prostředí relevantního trhu, rozhodne Úřad případně o provedení nové analýzy relevantního trhu i před výše stanovenou lhůtou.

4.3 Návrh nápravných opatření

4.3.1 Určení potenciálních tržních problémů

Na základě hodnocení výhledového stavu trhu, při použití metodiky BEREC, uvedené ve společné pozici BoR (12) 128⁸⁹ a na základě hodnocení Evropské komise k danému trhu Úřad určil níže uvedené potenciální tržní problémy.

1. **Odmítání přístupu ostatním podnikatelům v elektronických komunikacích:** SMP podnik by mohl vzhledem ke své tržní síle (viz kapitola 3.) odmítnout poskytovat na předmětném relevantním trhu širokopásmový přístup ke své síti (založené jak na kovovém vedení s technologií xDSL, tak na optických sítích FTTx)

---

⁸⁹ REVISED BEREC COMMON POSITION ON BEST PRACTICE IN REMEDIES ON THE MARKET FOR WHOLESAL BROADBAND ACCESS (INCLUDING BITSTREAM ACCESS) IMPOSED AS A CONSEQUENCE OF A POSITION OF SIGNIFICANT MARKET POWER IN THE RELEVANT MARKET

2. **Diskriminační jednání nebo zadržování informací:** SMP podnik by mohl vzhledem ke své tržní síle (viz kapitola 3.) diskriminovat alternativní podnikatele vůči své maloobchodní divizi v souvislosti s poskytováním velkoobchodních služeb, a to neposkytováním, případně opožděným poskytováním informací ohledně změn v topologii sítě, ohledně změn v poskytování nabízených služeb či ohledně poskytování informací o skutečné kvalitě poskytovaných velkoobchodních služeb
3. **Nepřiměřené požadavky:** SMP podnik by mohl vzhledem ke svým velkoobchodním partnerům a koncovým uživatelům uplatňovat nepřiměřené požadavky při změně poskytovatele služby koncového uživatele (viz 4.1.3, bod e))
4. **Cenová diskriminace:** SMP podnik by mohl vzhledem ke své tržní síle (viz kapitola 3.) cenově diskriminovat alternativní podnikatele vůči své vlastní maloobchodní divizi uplatňováním stlačování marží či křížového financování

4.3.2 Vhodnost segmentování nápravných opatření v ČR

Cílem této kapitoly je zhodnotit možnost a vhodnost využití segmentovaných nápravných opatření v rámci vymezeného relevantního trhu. Návrh nápravných opatření a jejich rozsah by měl reflektovat skutečnosti zjištěné provedenou analýzou významné tržní síly.

V rámci zkoumání existence podniku s významnou tržní silou na předmětném velkoobchodním trhu byla podnikem s významnou tržní silou stanovena společnost O2 Czech Republic a.s. Z provedené analýzy, zejména z vyhodnocení tržních podílů jednotlivých subjektů na relevantním trhu, vyplývá, že společnost O2 Czech Republic a.s. disponuje takovým tržním podílem, který by jí mohl umožnit odmítnout poskytovat na předmětném relevantním trhu velkoobchodní širokopásmový přístup ke své síti a též by jí mohl umožnit diskriminovat alternativní podnikatele vůči své maloobchodní divizi v souvislosti s poskytováním velkoobchodních služeb. Z těchto důvodů a rovněž i s ohledem na specifické potřeby některých firemních zákazníků (např. poptávka po připojení více lokalit) je z pohledu Úřadu nutné uložit povinnost přístupu a nediskriminace na celý relevantní trh. S uložením povinnosti přístupu souvisí dále i povinnost průhlednosti, v případě uložení povinnosti přístupu je zákonnou povinností dle § 84 odst. 3 Zákona zveřejnění referenční nabídky. V případě ukládání povinnosti oddělené evidence nákladů a výnosů, je dle názoru Úřadu uložení této povinnosti pouze na určité geografické části trhu neefektivní a nevhodné, a to zejména z důvodu, že uložení oddělené evidence pouze na jedné geografické části trhu s sebou nese i alokaci nákladů na služby poskytované na druhé části trhu, nehledě na neadekvátní administrativní náročnost vedení oddělené evidence pro různé geografické části trhu. Jediný rozdíl v rozsahu uložených nápravných povinností na určitých geografických částech trhu tak Úřad spatřuje v uložení či neuložení povinnosti související s regulací cen.

Kritérium existence konkurence (kapitola 3.1.4.1.1) ukázalo, že převážně na trhu rezidentních zákazníků existuje na maloobchodním trhu tak významné konkurenční prostředí, které nepřímo působí na subjekt s významnou tržní silou zejména v ohledu jeho cenové politiky. Vzhledem k tomu, že kritérium ceny a ziskovost (kapitola 3.1.2.7) neprokázalo, že by na relevantním trhu docházelo k uplatňování nepřiměřeně vysokých či nízkých cen, incumbent uplatňuje stejné cenové nabídky napříč celým územím a nepřímé vlivy jsou natolik silné, že přímo ovlivňují incumbentu, je Úřad toho názoru, že toto kritérium spolu s kritériem ceny a ziskovost neindikuje nutnost uplatnění nejpřísnějších nápravných opatření (souvisejících s regulací cen). Úřad je toho názoru, že v případě konkurenčního maloobchodního trhu, který vykazuje dynamiku v oblasti poklesu cen, by uplatnění některých nápravných opatření bylo spíše tržně nekonformní, a to i s ohledem na možnou výstavbu sítě společnosti O2 Czech

Republic a.s., na kterou se povinnost přístupu, na základě této analýzy, bude vztahovat (v takovém případě by např. nákladová orientace cen mohla vést např. i k navýšení velkoobchodních cen). Úřad je proto toho názoru, že postačujícím nápravným opatřením (v cenové oblasti) je povinnost nediskriminace v kombinaci s povinností vedení oddělené evidence nákladů a výnosů (která je ukládána mimo jiné tak, aby při sjednávání cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni bylo prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování). S ohledem na tyto dvě uložené povinnosti a postupem popsaným v metodice Úřadu⁹⁰ (či blíže specifikovaným v rámci ukládané povinnosti nediskriminace) bude Úřad kontrolovat, zda mezi službami relevantního trhu a souvisejícího trhu maloobchodního nedochází ke stlačování marží.

Bližší zkoumání a odůvodnění vhodnosti uložení geograficky segmentovaných nápravných opatření v prostředí ČR je uvedeno v následujících kapitolách.

4.3.2.1 Kritéria pro segmentaci

Úřad ve svém návrhu analýzy relevantního trhu č. 5 z roku 2012⁹¹ navrhoval územní segmentaci trhu na základě zahrnutí nepřímých vlivů již do vymezení relevantního trhu. Tento návrh analýzy relevantního trhu byl i přes podpůrné stanovisko⁹² sdružení BEREK Evropskou komisí vetován⁹³. Ve svém rozhodnutí Evropská komise doporučila Úřadu rozlišení konkurenčních podmínek na trhu vyhodnotit až ve fázi zkoumání existence podniku se samostatnou významnou tržní silou či případně ve fázi ukládání nápravných opatření. Ve svém rozhodnutí ovšem Evropská komise zpochybnila některá kritéria, která Úřad pro územní segmentaci použil.

V souladu s přístupem zvoleným v návrhu analýzy relevantního trhu č. 5 z roku 2012 se však Úřad domnívá, že i pro vyhodnocení nepřímých vlivů ve fázi ukládání geograficky odlišných nápravných opatření by toto územní rozlišení mělo být postaveno na splnění obdobných kritérií, která jak již bylo uvedeno výše, byla předmětem připomínek ze strany Evropské komise.

K předmětným kritériím použitým v rámci územního vymezení relevantního trhu v návrhu analýzy relevantního trhu č. 5 Evropská komise připomínkovala zejména stabilitu a homogenost podmínek v rámci územní jednotky zvolené pro segmentaci⁹⁴. Touto jednotkou byla pro územní segmentaci zvolena obec. Úřad by v případě ukládání geograficky odlišných nápravných opatření volil tuto územní jednotku i nyní, a to zejména vzhledem k dostupnosti údajů⁹⁵ a také vhodnosti této jednotky pro posuzování konkurenčního prostředí na trhu v ČR. Úřad se domnívá, že stabilita i homogenost podmínek v rámci územní jednotky je nutná i v případě ukládání geograficky odlišných nápravných opatření. V případě změny v konkurenčních podmínkách v jednotlivých oblastech může být reakce Úřadu na tyto změny významně zpožděna. Jde zejména o opožděné předkládání údajů ze strany podnikatelů v elektronických komunikacích (periodický sběr dat posunutý o dobu nutnou pro vyplnění

⁹⁰ Metodika je zveřejněna na webových stránkách Úřadu v sekci Předpisy a opatření – Opatření ČTÚ – Ostatní dokumenty ČTÚ.

⁹¹ Dostupný na: http://www.ctu.cz/cs/download/art/oo/navrhy/oo_art-05-xx_2012-y_navrh_29_02_2012.pdf.

⁹² Viz [BoR \(12\) 69](#) z 10. července 2012.

⁹³ Viz [Rozhodnutí Komise ve věci CZ/2012/1322: Velkoobchodní širokopásmový přístup v České republice](#) ze dne 10. srpna 2012.

⁹⁴ „...Komise se kromě toho domnívá, že z poskytnutých informací nevyplývá, že územní jednotka vybraná pro rozdělení zeměpisného trhu, tj. obec, představuje dostatečně stabilní a homogenní oblast hospodářské soutěže pro to, aby tvořila základ samostatných zeměpisných trhů. Komise souhlasí s názorem sdružení BEREK, že podmínky hospodářské soutěže v rámci zeměpisného trhu nemusejí být na území celého zeměpisného trhu zcela homogenní. Na druhé straně musejí být dostatečně homogenní a stabilní a Komise nesouhlasí se sdružením BEREK, že důkazy v případě České republiky takovouto situaci dokládají.“ [\(Rozhodnutí Komise ve věci CZ/2012/1322: Velkoobchodní širokopásmový přístup v České republice](#) ze dne 10. srpna 2012, str. 17, odst. 79)

⁹⁵ Úřad od roku 2010 v rámci elektronického sběru dat (ESD) pravidelně sbírá údaje o počtu širokopásmových přístupů v rozdělení na jednotlivé obce ČR.

dotazníků spolu s opožděnými výstupy z oddělené evidence nákladů a výnosů), čas nutný na vyhodnocení údajů a případné následné procesní kroky se zahrnutím nutných legislativních lhůt. Reakce Úřadu na tyto změny tak může být zpožděna až v řádech několika měsíců.

Neposlední připomínka Evropské komise se týkala skutečnosti, že maloobchodní cenové nabídky společnosti O2 Czech Republic a.s., které se vyskytují pouze v některých částech území státu a nikoli po celé ČR, nejsou ve skutečnosti geograficky omezeny a může je využít každý zákazník sídlící v kterékoli části území, pokud navštíví maloobchodní prodejny v oblastech, kde se slevy nabízejí⁹⁶. Tato skutečnost tak, dle Evropské komise, neukazuje na stabilitu hranic mezi segmenty A a B (respektive obcemi spadajícími do jednotlivých segmentů), které Úřad ve svém návrhu analýzy v roce 2012 vymezil.

Další připomínka poté směřovala ke kritériu zabývajícímu se překážkami vstupu na trh, kde analýza Úřadu ohledně těchto překážek byla odůvodněna především hustotou osídlení a z toho plynoucími úsporami z rozsahu. Segment trhu zahrnující obce s vyšší úrovní konkurence (Segment A) zahrnoval celou škálu obcí nejrůznějších velikostí, a to od vesnic až po Hlavní město Prahu, které, dle názoru Evropské komise, pravděpodobně představují místa s velmi odlišnou hustotou obyvatelstva a souvisejícími úsporami z rozsahu. Úřad toto tvrzení Evropské komise nezpochybňuje, avšak uvádí, že začlenění daných obcí do Segmentu A bylo provedeno na základě splnění stanovených kritérií souvisejících zejména s nutností přítomnosti alespoň 3 alternativních infrastruktur a kritéria velikosti tržního podílu incumbenta. V těchto oblastech, kde byla naplněna uvedená kritéria, jsou překážky vstupu na trh evidentně natolik nízké, že se vyplatilo alternativním poskytovatelům do těchto oblastí vstoupit nehledě na ne příliš vysokou hustotu obyvatelstva. Tyto oblasti tak dle názoru Úřadu nebylo vhodné vyčleňovat zvláště pouze vzhledem k nízkému počtu (hustotě) obyvatel. Tato skutečnost ovšem opět souvisí se stabilitou podmínek uvnitř dané územní jednotky. Čím nižší je počet obyvatel v dané jednotce (obci), tím je tato jednotka náchylnější ke změnám (např. v podobě změny tržních podílů).

Pokud tedy Úřad nemůže, vzhledem k výše uvedeným skutečnostem, vymezit dostatečně stabilní hranice jednotlivých územních celků, viz i zmíněné připomínky Evropské komise k návrhu analýzy relevantního trhu č. 5 z roku 2012, není dle jeho názoru vhodné přistoupit ani ke geografické segmentaci nápravných opatření.

Bližší zhodnocení konkurenčních podmínek na maloobchodním trhu a jejich vlivu na trh velkoobchodní je uvedeno v následující kapitole.

4.3.2.2 Posouzení cenových omezení ze strany maloobchodního trhu

Aktuální tržní situace

Při hodnocení, zda je na relevantním trhu třeba ukládat cenovou regulaci, vzal Úřad do úvahy strukturu a povahu konkurence na maloobchodním trhu tak, jak se na tomto trhu rozvinula v období posledních více než 5 let, a to bez uložené cenové regulace (podle výsledků předchozí analýzy relevantního trhu).

Předně na maloobchodním trhu dochází k nepřetržitému růstu v počtu poskytovaných služeb (viz Graf č. 1, který ukazuje, že počet lidí s vysokorychlostním připojením k Internetu se mezi lety 2008 – 2012 zvýšil takřka dvojnásobně, z 33 % na 63 %), který přitom není doprovázen rostoucím tržním podílem SMP operátora (viz Graf č. 16, který zobrazuje mírný, ale setrvalý pokles tržního podílu SMP operátora na velkoobchodním trhu). To dokazuje, že na rostoucím počtu maloobchodních přístupů se nepodílí jen SMP operátor, ale i ostatní poskytovatelé služeb (viz i Graf č. 47). O relativně, ale i absolutně, nízkém tržním podílu SMP operátora (a zároveň tuzemského incumbenta, společnosti O2 Czech Republic a.s.) na maloobchodním trhu svědčí i

⁹⁶ Viz. Rozhodnutí Komise ve věci CZ/2012/1322: Velkoobchodní širokopásmový přístup v České republice ze dne 10. srpna 2012, str. 17, odst. 81.

data z grafu č. 41, ve kterém zaujímá Česká republika v rámci EU pozici pátého státu s nejmenším maloobchodním tržním podílem incumbenta. Na rozdíl od některých jiných členských států EU však hlavní zdroj maloobchodní konkurence neleží ve velkoobchodních službách poskytovaných na síti bývalého monopolního operátora (incumbenta), jako například ve Velké Británii, ale ve službách poskytovaných na WiFi, CATV a v rostoucí míře i FTTx sítích (viz Graf č. 42, ze kterého podíl těchto služeb na maloobchodním trhu činil v pololetí roku 2013 více než 60 %). Za zvláštní zdůraznění přitom stojí skutečnost, že za rozvojem FTTx sítí v České republice nestojí SMP operátor (viz Graf č. 19), ale alternativní poskytovatelé širokopásmového připojení, často z řad původních WiFi operátorů (viz Graf č. 46). Rozvoj těchto sítí tak prozatím probíhá v konkurenčním prostředí a není koncentrován k jednomu dominantnímu poskytovateli.

Všechny výše uvedené skutečnosti pak vedou k závěru, že třebaže Úřad na relevantním trhu našel podnik s významnou tržní silou (SMP), na maloobchodním trhu probíhá poměrně silná konkurence, která jednotlivým tržním hráčům (včetně SMP operátora) znemožňuje stanovovat ceny svých služeb zcela bez ohledu na chování ostatních poskytovatelů. Tento závěr dosvědčuje i kapitola Ceny a ziskovost, která zobrazuje v čase setrvalý pokles jak velkoobchodních (viz grafy č. 20 – 23), tak maloobchodních (viz grafy č. 28 – 39) cen, spíše podprůměrnou úroveň velkoobchodních (viz grafy č. 24 a 25) i maloobchodních (viz graf č. 27) cen v mezinárodním srovnání a také celkově nižší ziskovost u služeb poskytovaných SMP operátorem na maloobchodním trhu, než jaká by odpovídala výši WACC.

Úřad po vyhodnocení všech těchto skutečností nemá za to, že konkurenční podmínky na maloobchodním trhu by zakládaly k obavám o účtování nepřiměřeně vysokých cen v neprospěch koncových uživatelů ze strany SMP operátora, které by Úřad měl následně řešit uložením povinností souvisejících s regulací cen (ve formě maximálních a nákladově orientovaných cen) na relevantním trhu⁹⁷. Úřad však pro zajištění replikovatelnosti služeb poskytovaných SMP operátorem na maloobchodním trhu, která je základním předpokladem pro rozvoj další konkurence založené na infrastruktuře regulovaného subjektu, bude vyhodnocovat úroveň marže mezi jednotlivými, na sebe navazujícími trhy (trhem relevantním a trhem maloobchodním), a to zejména na základě [metodiky](#) zveřejněné na webových stránkách Úřadu. V odůvodněných případech, a při snaze o zajištění maximální konzistentnosti při vyhodnocování stlačování marží s postupem navrženým v rámci, souběžně s touto analýzou chystaného, rozhodnutí o ceně na relevantním trhu č. 4, se Úřad od tohoto postupu odchýlí⁹⁸ a svůj přístup blíže popíše v rámci ukládaných nápravných opatření.

Popsaný stav konkurence na maloobchodním trhu, který operátorům do značné míry znemožňuje stanovovat ceny služeb bez ohledu na chování svých konkurentů, platí i pro stále se rozvíjející služby poskytované prostřednictvím sítí FTTx. Jejich poskytovatelé tak ani s ohledem na vyšší kvalitativní parametry nejsou schopni tyto služby prodávat za ceny převyšující obvyklou úroveň u služeb poskytovaných prostřednictvím jiných technologií (viz zejména tab. č. 3 a dále tab. č. 1, 5 a 6). Z této skutečnosti pak lze učinit závěr, že ani u služeb NGA nepanuje v současné době na straně Úřadu obava z účtování nepřiměřeně vysokých (maloobchodních) cen ze strany SMP operátora, zvláště ne v situaci, kdy se podíl tohoto operátora na poskytování FTTx služeb pohybuje hluboce pod 10 % (viz Graf č. 19). Proto ani u tradičních služeb poskytovaných prostřednictvím xDSL technologie, ani u služeb poskytovaných prostřednictvím FTTx sítí (resp. kombinací těchto možností), Úřad neshledal

---

⁹⁷ Obdobně např. BEREC v revidované verzi společné pozice k nápravným opatřením na relevantním trhu č. 5 ([BoR \(12\) 128](#) z prosince 2012, str. 19) uvádí, že ex-ante cenová regulace (myšlena ve formě nákladově orientace) není nezbytná v případě, pokud nehrozí nebezpečí nepřiměřeně vysokých cen nebo tehdy, pokud regulační orgán ukládá na relevantních trzích č. 4 a 5 takovou kombinaci nápravných opatření, která zajistí Eol a ochranu před stlačováním marží.

⁹⁸ Zejména vyhodnocování stlačování marží nebude prováděno jen za celý trh, ale i u vybraných nejdůležitějších maloobchodních služeb podniku s významnou tržní silou.

důvody pro uložení nejprísnejšího nápravného opatření souvisejícího s regulací cen⁹⁹ ve formě maximálních cen (určených ve výši nákladově orientovaných cen).

Potenciální tržní problémy v cenové oblasti

Potenciálními tržními problémy v cenové oblasti je především možnost účtování nepřiměřeně vysokých či nízkých cen¹⁰⁰ a také možnost stlačovat marže.

Při úvahách o strategii regulace na relevantním trhu č. 5 vzal Úřad do úvahy jak situaci na předcházejícím velkoobchodním trhu č. 4, na němž je uplatněna regulace cen formou stanovení maximálních cen vycházejících z nákladového modelu LRIC+, tak i úroveň konkurence na maloobchodním trhu působící ve směru stlačování cenové hladiny na tomto trhu. Výše maloobchodních cen poskytovaných SMP operátorem je tak ovlivňována ze dvou směrů. V první řadě výší velkoobchodních a Úřadem stanovených cen LLU na relevantním trhu č. 4, které následně tvoří i část vstupů do služeb na navazujících trzích (trhu č. 5 a maloobchodním trhu). Tyto nákladově orientované ceny tak rozptylují¹⁰¹ obavu z účtování nepřiměřeně nízkých cen primárně na relevantním trhu č. 4 a prostřednictvím testu na stlačování marží i na navazujícím trhu č. 5 a trhu maloobchodním. Kontrola Úřadu, zda nedochází ke stlačování marží mezi pomyslnými příčkami žebříku investic, tedy jednotlivými na sebe navazujícími trhy, zajišťuje replikovatelnost služeb poskytovaných SMP operátorem na trhu č. 5 a trhu maloobchodním. Konečně pak možnosti účtování nepřiměřeně vysokých cen na tomto trhu je zamezeno kombinací relativně významné úrovně infrastrukturní konkurence na maloobchodním trhu (zamezující podniku s významnou tržní silou nastavovat ceny svých služeb zcela bez ohledu na ostatní tržní subjekty) a testem replikovatelnosti maloobchodních služeb regulovaného subjektu, který vylučuje možnost stlačování marží.

Za těchto okolností pak Úřad shledává všechna níže navržená nápravná opatření s ohledem na povahu a stav konkurence (na maloobchodním trhu) za dostatečná k zamezení všech potenciálních soutěžních problémů v cenové oblasti.

Jinými slovy pokud by za výše popsaných okolností regulovaný operátor přistoupil ke zvýšení cen velkoobchodních služeb, zvýšil by (v závislosti na testu replikovatelnosti) i ceny svých maloobchodních služeb, které uplatňuje jednotně na území celého relevantního trhu (území České republiky). Význam existence regionálních akvizitních nabídek Úřad, s ohledem na připomínku Evropské komise¹⁰², přehodnotil v tom smyslu, že jejich vliv na efektivní uplatňování rozdílných cen v jednotlivých (pomyslných) regionálních segmentech trhu je značně omezený. Rostoucí maloobchodní ceny operátora s významnou tržní silou by pak právě s ohledem na celkovou úroveň konkurenčního prostředí na maloobchodním trhu (tj. s ohledem na dostupné substituty) a z toho plynoucí značnou cenovou elasticitu, měla (za jinak nezměněných okolností) vést k poklesu poptávaného množství služeb regulovaného subjektu,

---

⁹⁹ V podobném duchu např. Evropská komise navrhla rakouskému regulačnímu orgánu TTK zvážení (ne)uložení cenové regulace na relevantním trhu č. 5 (resp. jeho geografických částech) v případě, že úroveň soutěže na trhu působí jako dostatečná pojistka proti účtování nepřiměřeně vysokých cen ze strany podniku s významnou tržní silou. Viz Doporučení Komise C(2013) 8132 z 22. listopadu 2013.

¹⁰⁰ O těchto problémech se výslovně zmiňuje i § 57 odst. 1 Zákona v souvislosti s možností ukládat cenovou regulaci.

¹⁰¹ Vzhledem ke skutečnosti, že regulované ceny jsou Úřadem ukládány jako ceny maximální, má podnik s významnou tržní silou technicky možnost uplatňovat i ceny nižší, než Úřadem stanovené. Nutno však zdůraznit, že k této situaci standardně nedochází a regulovaný subjekt musí mít silnou motivaci k rozhodnutí poskytovat velkoobchodní služby svým konkurentům na navazujících trzích za ceny pod Úřadem vyčíslenými účelně a efektivně vynaloženými náklady a přiměřeným ziskem. Na druhé straně však maximální ceny poskytují regulovanému subjektu určitou pružnost v nastavování cen, např. tehdy, pokud se mu vlivem rostoucí efektivity daří snižovat náklady pod úroveň regulovaných cen.

¹⁰² Viz Rozhodnutí Komise ze dne 10. srpna 2012 ve věci CZ/2012/1322, C(2012) 5654, odst. 81 na str. 17, ve kterém se Evropská komise ztotožnila s obdobnou připomínkou ÚOHS poukazující na skutečnost, že ačkoli má regulovaný subjekt maloobchodní cenové nabídky, které se vyskytují pouze v některých částech území státu a nikoli po celé České republice, nabídky slev zeměpisně omezeny nejsou, ale může je využít každý zákazník sídlící v kterékoli části území, když navštíví maloobchodní prodejny v oblastech, kde se slevy nabízejí.

tedy přechodu jeho maloobchodních zákazníků ke konkurenčním operátorům a z toho plynoucí pokles tržního podílu regulovaného subjektu.

Soulad s Doporučením Evropské komise

Úřad rovněž posuzoval soulad svého postupu s Doporučením o nediskriminaci, které mimo jiné stanovuje podmínky pro neuložení cenové regulace na velkoobchodní služby poskytované prostřednictvím sítí NGA. Konkrétně pak Doporučení v této souvislosti podmiňuje neuložení cenové regulace na přístupové služby poskytované prostřednictvím NGA sítí kumulativním splněním následujících podmínek¹⁰³:

- uložení povinnosti Eol,
- zajištěním technické replikovatelnosti služeb,
- zajištěním ekonomické replikovatelnosti služeb.

Výše zmíněné podmínky by dále měly být doprovázeny mechanismem zajišťujícím, že na souvisejícím maloobchodním trhu nebude docházet k účtování nepřiměřeně vysokých cen. Toho lze dle Doporučení dosáhnout buď prostřednictvím maloobchodních služeb založených na širokém využití velkoobchodních vstupů z relevantního trhu č. 4 či prostřednictvím infrastrukturní konkurence na maloobchodním trhu. Každá z těchto možností má potenciál omezit volnost regulovaného operátora s významnou tržní silou ve stanovování cen bez ohledu na ostatní tržní subjekty (v terminologii Doporučení vytvořit tzv. „cenovou kotvu“).

Úřad má za to, že všechny tři (resp. čtyři) výše uvedené podmínky jsou naplněny, a k ukládání povinností souvisejících s regulací cen ve formě maximálních a nákladově orientovaných cen na služby poskytované prostřednictvím NGA sítí není třeba přistupovat ani s ohledem na Doporučení o nediskriminaci. Obdobná logika pak nepochybně platí i pro služby poskytované prostřednictvím klasických metalických sítí (tzn. pomocí xDSL technologie). Předně Úřad navrhuje uložení povinnosti nediskriminace koncipované tak, aby zajistila jak soulad s Eol a technickou replikovatelností, tak i se zajištěním ekonomické replikovatelnosti. Navíc, jak je opakovaně popsáno již výše, úroveň konkurence na maloobchodním trhu je takové povahy, že působí ve smyslu Doporučením požadované „cenové kotvy“ pro maloobchodní služby a podnik s významnou tržní silou tak nemá možnost stanovovat ceny svých služeb zcela bez ohledu na chování svých maloobchodních konkurentů disponujícími vlastními sítěmi (CATV, WiFi či FTTx).

4.3.2.3 Závěr k vhodnosti ukládání segmentovaných nápravných opatření

Úřad na základě konzultace návrhu analýzy s Evropskou komisí postupem podle § 131 Zákona¹⁰⁴ (a obdobně čl. 7 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES ze dne 7. března 2002 o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací, ve znění pozdějších úprav) znovu pečlivě posoudil potřebu pro uložení nejpřísnějšího nápravného opatření souvisejícího s regulací cen ve formě maximálních a nákladově orientovaných cen podle § 56 a 57 Zákona, zejména s ohledem na zjištěné potenciální tržní problémy, které by mohly činit (inherentní¹⁰⁵) překážku rozvoje ve využívání služeb z relevantního trhu a přeneseně i překážku rozvoje konkurence na maloobchodním trhu, založené na infrastruktuře SMP operátora. Konečným cílem, který by případně uložení cenové

¹⁰³ Viz bod 48 zmíněného Doporučení.

¹⁰⁴ Návrh analýzy relevantního trhu č. 5 notifikován dne 8. října 2013

¹⁰⁵ Překážku rozvoje ve využívání služeb z relevantního trhu nepochybně činí i maloobchodní konkurence, založená na poskytování služeb prostřednictvím sítí WiFi a CATV operátorů, kteří však, na rozdíl od maloobchodního trhu, do věcného vymezení trhu relevantního zahrnutí nebyli.

regulace na relevantním trhu mělo sledovat, je prospěch koncových uživatelů skrze rozvoj (udržitelné¹⁰⁶) konkurence na maloobchodním trhu.

Na základě tohoto výše uvedeného dodatečného posouzení Úřad dospěl k závěru, že setrvává na svém rozhodnutí neukládat na vymezeném relevantním trhu, ani na jeho částech, povinnost maximálních a nákladově orientovaných cen a že tato skutečnost je plně v souladu s Doporučením Evropské komise o nediskriminaci.

4.4 Navrhovaná nápravná opatření

Úřad navrhuje na základě výsledků analýzy, vyhodnocení platných regulačních opatření a vyhodnocení vhodnosti segmentovaných nápravných opatření uložit podniku s významnou tržní silou soubor povinností, které by měly významnou měrou přispět k rozvoji konkurence na souvisejícím maloobchodním trhu širokopásmového přístupu.

Úřad navrhuje na celém území ČR uložit podniku s významnou tržní silou tyto povinnosti podle jednotlivých písmen § 51 odst. 5 Zákona, a souvisejících opatření obecné povahy:

- a) průhlednosti podle § 82 Zákona, a to
  - 1) uveřejňovat informace týkající se přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům (včetně účetních informací, smluvních podmínek, technických specifikací, síťových charakteristik a cen),
  - 2) pravidelně uveřejňovat stanovené klíčové ukazatele výkonnosti (KPI);
- b) nediskriminace při poskytování přístupu podle § 81 Zákona, a to
  - 1) uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele,
  - 2) poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní;
- c) oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona, a to vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 86 odst. 3 Zákona, a to zvláště pro služby poskytované na kovovém vedení a zvláště pro služby poskytované s využitím technologií na optickém vedení;
- d) přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona, zejména
  - 1) povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k jeho specifickým síťovým prvkům,
  - 2) Úřad stanoví k těmto povinnostem technické, provozní a další podmínky zajišťující spravedlnost, proporcionalitu a včasnost;
- e) nenavrhuje se;

---

¹⁰⁶ Tedy takové konkurence, která nebude spoléhat, či bude spoléhat v klesající míře, na státním zásahu prostřednictvím sektorové regulace. Tento cíl lze odvodit z § 5 odst. 4 písm. b) Zákona.

f) nenavrhuje se.

Společnost O2 Czech Republic a.s. v srpnu 2014 informovala Úřad o tom, že zvažuje a analyzuje možnosti vertikálního vyčlenění části své infrastruktury fixní sítě do nové společnosti, která by nabízela přístup k této infrastruktuře na velkoobchodním základě ostatním poskytovatelům služeb elektronických komunikací včetně společnosti O2 Czech Republic a.s. Na novou společnost by tak mělo přejít i poskytování všech regulovaných velkoobchodních služeb dosud poskytovaných společností O2 Czech Republic a.s.

V případě, že na základě uvažovaného dojde k dobrovolné separaci a vytvoření právně nebo provozně odděleného subjektu, na který společnost O2 Czech Republic a.s. převede aktiva související s poskytováním služeb na tomto vymezeném relevantním trhu, bude se v postavení podniku s významnou tržní silou nacházet tento nově vytvořený subjekt jako právní nástupce O2 Czech Republic a.s., a tudíž navržené povinnosti by Úřad uplatnil na tento nový subjekt do doby než bude provedena analýza podle § 86b odst. 2 Zákona a na jejím základě rozhodnuto o uložení, zachování, změně nebo zrušení povinností (nápravných opatření) podle § 51 odst. 5 Zákona.

Odůvodnění návrhu nápravných opatření

V souladu se závěry analýzy Úřad uloží podniku s významnou tržní silou povinnosti průhlednosti, nediskriminace, povinnost vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů a povinnost přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům. Při návrhu těchto nápravných opatření Úřad zohlední vydané Doporučení Evropské komise o nediskriminaci¹⁰⁷ s ohledem na technickou a ekonomickou replikovatelnost.

a) povinnost průhlednosti

Povinnost průhlednosti úzce souvisí s povinností umožnit přístup k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům.

Společnosti O2 Czech Republic a.s. bude uložena povinnost publikovat referenční nabídku přístupu k síti pro účel služby velkoobchodního širokopásmového přístupu, a to podle náležitostí stanovených opatřením obecné povahy č. OOP/7/07.2005-12, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu nebo propojení, ve znění pozdějších změn.

V rámci povinnosti průhlednosti bude dále uložena povinnost informovat s předstihem o změnách, které mají vliv na poskytování služeb. Jedná se zejména o informace o změnách v referenční nabídce a ostatních důležitých dokumentech.

Úřad identifikoval jako jeden z potenciálních tržních problémů možnost diskriminačního jednání nebo možnost zadržování informací ze strany podniku se samostatnou významnou tržní silou. S ohledem na tuto skutečnost se tedy Úřad zabýval možnostmi, jak zlepšit informovanost o poskytovaných velkoobchodních službách, zabýval se tedy možnostmi použití klíčových ukazatelů výkonnosti (KPI).

Hlavní výhody vykazování KPI Úřad spatřuje v jejich jednoznačné interpretaci, které reálně napomáhají ke zvýšení informovanosti o poskytovaných službách a zároveň umožňují i identifikovat případné odchylky v jejich poskytování, zejména v souvislosti s povinností

---

¹⁰⁷ Commission Recommendation on consistent non-discrimination obligation and costing methodologies to promote competition and enhance the broadband investment environment (2013/466/EU).

nediskriminace. Odběratelé a zájemci o velkoobchodní služby by zveřejněním KPI získali jednoznačné informace týkající se parametrů poskytovaných velkoobchodních služeb.

Úřad považuje za klíčové zajistit informovanost o poskytovaných službách zejména v následujících oblastech:

- zřízení velkoobchodní služby, včetně dodržení lhůt,
- spolehlivost fungování velkoobchodní služby, včetně objednávkových systémů,
- odstraňování poruch,
- změnu poskytovatele a změnu typu velkoobchodní služby.

Publikování KPI u poslední oblastní Úřad navrhuje zejména vzhledem k problematice změny poskytovatele služby u zákazníka k jinému operátorovi, která byla popsána v bodě e) kapitoly 4.1.3 a také s ohledem na problematiku migrace mezi jednotlivými velkoobchodními službami.

Úřad tedy s ohledem na výše uvedené navrhne uložit v rámci povinnosti průhlednosti specifickou povinnost zveřejňovat jednotlivé KPI. Úřad hodlá uložit sledování zejména následujících KPI: úspěšnost dodržení lhůty pro zřízení velkoobchodní služby přístupu ke specifickým síťovým prvkům, Spolehlivost fungování velkoobchodní služby přístupu ke specifickým síťovým prvkům, úspěšnost dodržení doby odstranění poruchy velkoobchodní služby přístupu ke specifickým síťovým prvkům, úspěšnost dodržení reakční doby pro zahájení prací na odstranění poruchy velkoobchodní služby přístupu ke specifickým síťovým prvkům, úspěšnost změny poskytovatele služby poskytované na základě velkoobchodní služby přístupu ke specifickým síťovým prvkům, úspěšnost změny typu velkoobchodní služby a spolehlivost fungování objednávkových systémů pro velkoobchodní služby přístupu ke specifickým síťovým prvkům.

Úřad tento rozsah KPI považuje za přiměřený a při jeho definování přihlédl také ke znění čl. 23 Doporučení o nediskriminaci, který říká, že při ukládání klíčových ukazatelů výkonnosti by měl vnitrostátní regulační orgán zohlednit stávající měření výkonnosti, i kdyby se používala pouze pro interní účely operátora s významnou tržní silou. V tomto ohledu i sama společnost O2 Czech Republic a.s. uvádí, že je již v současnosti schopna většinu z výše uvedených KPI měřit a vykazovat.

K jednotlivým navrženým KPI Úřad dále uvádí, že se jedná o základní parametry, které popisují kvalitu poskytovaných služeb. Úspěšnost dodržení lhůty pro zřízení velkoobchodní služby dává informaci o tom, zda jsou dodržovány smluvně ujednané lhůty pro zřízení velkoobchodní služby, spolehlivost fungování velkoobchodní služby pak ukazuje s jakou mírou spolehlivosti a poruchovosti jsou poskytovány velkoobchodní služby. S výše uvedenými dvěma KPI pak úzce souvisí vykazování spolehlivosti fungování objednávkových systémů pro velkoobchodní služby, kdy objednávkové systému považuje Úřad za klíčové pro objednání a následné poskytování služeb. Z tohoto pohledu pak považuje za nezbytné, aby byly k dispozici informace o skutečné funkcionalitě objednávkových systémů. Další KPI pak dávají základní informace o úspěšnosti dodržení doby pro odstranění poruchy. Tyto reálné hodnoty dle názoru Úřadu přispějí k jistotě velkoobchodních partnerů, kterou pak mohou přenést na svého koncového účastníka. Poslední dvě KPI pak sledují úspěšnost změny poskytovatele služby a změny typu velkoobchodní služby. Úspěšnost změny poskytovatele služby je analogický parametr se zřízením služby, který ukazuje, jak jsou dodržovány smluvně ujednané lhůty pro změnu poskytovatele a zda při této změně nedochází ke krokům a procesům, které by tuto změnu zdržovaly. Sledování úspěšnosti změny typu velkoobchodní služby je pak důležité zejména s ohledem na nově navrhovaný bod přístupu. Lze totiž předpokládat, že tento nový

produkt (bod přístupu) bude ze strany ostatních podnikatelů poptáván a budou na něj převáděny stávající přístupy realizované s využitím stávajících velkoobchodních produktů na základě referenční nabídky.

Přesná specifikace jednotlivých KPI bude součástí rozhodnutí o uložení povinností, a to včetně metod jejich výpočtu. Výše uvedený rozsah KPI považuje Úřad za nezbytný pro zajištění informovanosti o poskytovaných službách.

Klíčové ukazatele výkonnosti bude společnost O2 Czech Republic a.s. povinna zveřejňovat způsobem umožňujícím dálkový přístup každé tři měsíce, přičemž poprvé budou muset být zveřejněny tři měsíce od možnosti realizovat velkoobchodní služby prostřednictvím referenční nabídky vydané k plnění povinností uložených rozhodnutím o uložení povinností.

Klíčové ukazatele výkonnosti budou zveřejňovány v dělení pro jednotlivé typy přístupů a také v dělení na přístupy realizované pro vlastní služby společnosti O2 Czech Republic a.s. a pro velkoobchodní služby jiným podnikatelům.

Spolu s KPI bude navržena také specifická povinnost, podle které společnost O2 Czech Republic a.s. umožní dohody o úrovni poskytovaných služeb (SLA). Tyto dohody budou garantovat velkoobchodní služby se stanovenou kvalitou, a to v základní a zvýšené úrovni. Více viz kapitola 4.1.3 písm. a).

Úřad dále uvádí, že součástí povinnosti průhlednosti bude, s ohledem na možné zavádění technologie vectoringu ze strany společnosti O2 Czech Republic a.s., také povinnost informovat s dostatečným předstihem o záměru zavést tuto technologii v dané oblasti. Tato informační povinnost bude také v souladu s povinností nediskriminace, kdy velkoobchodní partneři budou mít k dispozici shodné informace týkající se poskytovaných služeb.

Úřad očekává, že takto uložená povinnost průhlednosti zvýší míru informovanosti subjektů na trhu a zájemců o vstup na trh, a tím pozitivně ovlivní jejich možnost poskytování maloobchodních služeb s využitím velkoobchodních vstupů z tohoto relevantního trhu.

b) povinnost nediskriminace

Povinnost nediskriminace bude uložena tak, aby byly uplatňovány rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele a těmto ostatním podnikatelům byly poskytovány služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké jsou poskytovány společnosti O2 Czech Republic a.s. pro služby vlastní. Úřad v tomto ohledu bude také definovat své dílčí požadavky směřující k fungování objednávkových systémů pro velkoobchodní služby poskytované prostřednictvím účastnických kovových vedení, které nebudou přímo souviset s principem rovnocennosti vstupů a nebudou znamenat významné úpravy objednávkových systémů.

Takto definovaná povinnost nediskriminace znamená, že pokud společnost O2 Czech Republic a.s. zavede technologii vectoringu, na základě které bude poskytovat maloobchodní služby svým zákazníkům, bude muset nabídnout také velkoobchodní produkt s využitím této technologie.

Pro přístupy realizované prostřednictvím přístupových sítí NGA bude uložena povinnost nediskriminace formou rovnocennosti vstupů v souladu s Doporučením o nediskriminaci.

Pro zavádění rovnocennosti vstupů Úřad v rozhodnutí o uložení povinností stanoví harmonogram, který bude obsahovat následující hlavní milníky. V současném návrhu analýzy se jedná pouze o indikativní harmonogram, jehož upřesnění bude Úřad konzultovat s dotčenými subjekty v rámci procesu ukládání nápravných opatření. Konečný harmonogram s detailním popisem jednotlivých milníků bude součástí rozhodnutí o uložení povinností. Úřad dále uvádí, že za klíčové z pohledu rovnocennosti vstupů považuje zajištění přístupu k objednávkovým

systemům pro zřízení velkoobchodní služby, který musí být funkčně shodný s přístupem, který pro objednávání a zřizování maloobchodních služeb využívá maloobchodní divize společnosti O2 Czech Republic a.s.

S ohledem na skutečnost, že společnost O2 Czech Republic a.s. nabízí v současnosti maloobchodní služby prostřednictvím přístupové sítě FTTH pouze v omezené míře v pilotním projektu, Úřad navrhne odložit povinnosti vztažené k tomuto typu přístupové sítě do doby spuštění standardní maloobchodní nabídky prostřednictvím této přístupové sítě ze strany společnosti O2 Czech Republic a.s. Pro zavádění velkoobchodních služeb prostřednictvím přístupové sítě FTTH Úřad v rámci rozhodnutí stanoví harmonogram analogický k tomu, který je popsán a ilustrován v tomto bodě – viz níže.

Zároveň Úřad uvádí, že současný rozsah pilotního projektu považuje za dostatečný pro otestování nasazených technologií a jakékoliv další rozšíření pak bude Úřad považovat za standardní maloobchodní nabídku.

Po třech měsících od nabytí právní moci rozhodnutí o uložení povinností představí společnost O2 Czech Republic a.s. potenciálním velkoobchodním odběratelům služeb a také Úřadu návrh na zavedení rovnocennosti vstupů, a to nejlépe s využitím stávajících objednávkových systémů.

Po dalších třech měsících společnost O2 Czech Republic a.s. představí finální verzi referenční nabídky, kdy při její přípravě zohlední návrhy a připomínky všech zainteresovaných subjektů. Tato referenční nabídka bude obsahovat všechny náležitosti a podmínky dané opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 82 odst. 4 Zákona a také bude zohledňovat všechny ostatní povinnosti uložené rozhodnutím, zejména se bude jednat o nabídku SLA a k nim příslušných sankcí.

Spolu s referenční nabídkou společnost O2 Czech Republic a.s. představí dokument, který popisuje komunikaci mezi systémy účastníka řízení a jiného operátora, konkrétně procesně popisuje objednávku a realizaci velkoobchodních služeb (jedná se o tzv. kuchařku). Tento dokument musí zajistit stejné zacházení pro velkoobchodní partnery jako pro svou maloobchodní divizi. Spolu s představením referenční nabídky společnost O2 Czech Republic a.s. předloží Úřad výsledky testu technické replikovatelnosti, včetně všech informací potřebných k prokázání, že technická replikovatelnost je plně zajištěna. Provedení a předložení výsledku testu technické replikovatelnosti bude společnosti O2 Czech Republic a.s. uloženo jako součást povinnosti nediskriminace. Technická replikovatelnost znamená, že podnikatelé usilující o využití regulovaného velkoobchodního vstupu budou mít možnost účinně technicky replikovat maloobchodní nabídky společnosti O2 Czech Republic a.s.

Vydanou referenční nabídku, včetně tzv. kuchařky, a také výsledky testu technické replikovatelnosti Úřad zkontroluje, zda odpovídají uloženým povinnostem. V případě, že referenční nabídky, včetně tzv. kuchařky a výsledky testu technické replikovatelnosti nebudou v souladu s uloženými povinnostmi, využije Úřad svých zákonných možností k nápravě zjištěných skutečností.

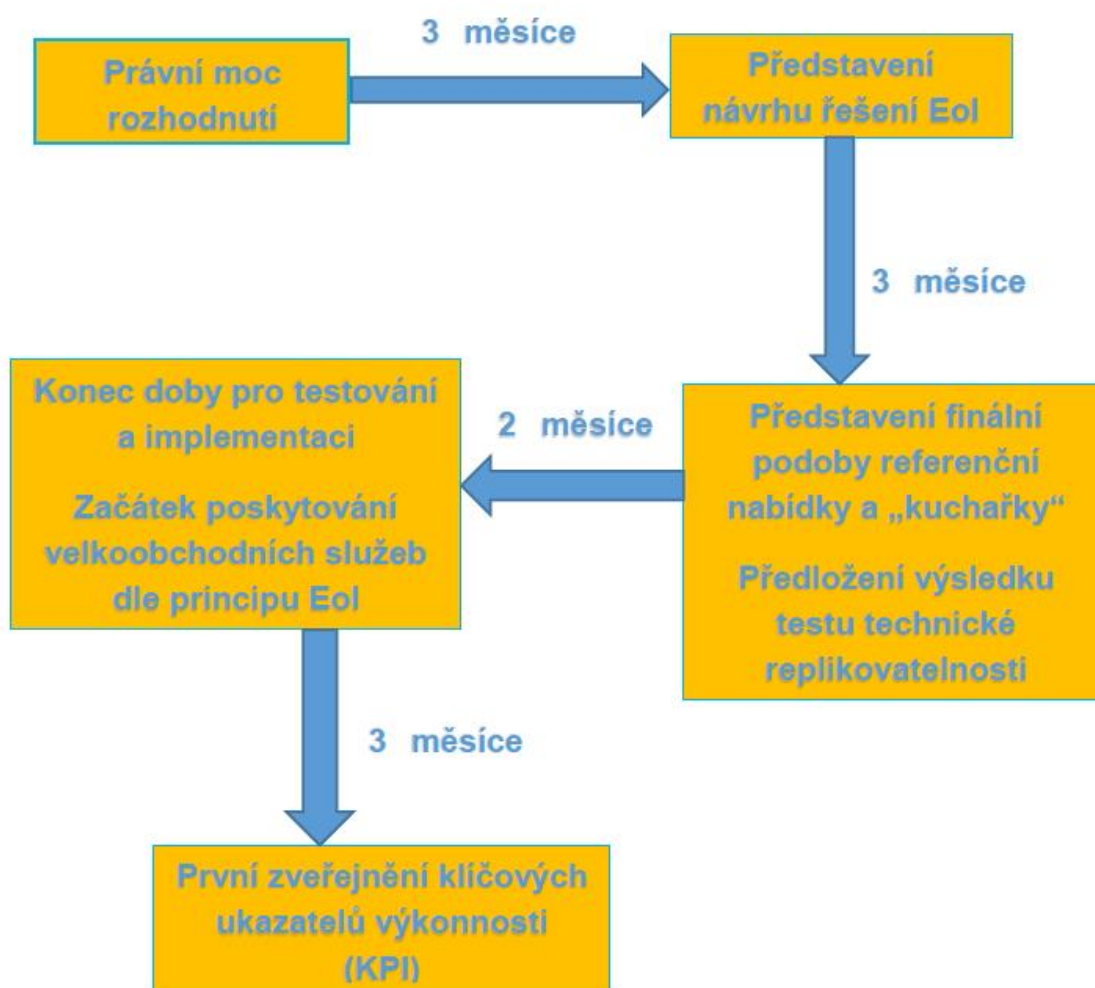
Další dva měsíce budou mít zájemci o velkoobchodní přístup na implementaci a testování této velkoobchodní nabídky. Po uplynutí této doby pak začnou být poskytovány velkoobchodní služby prostřednictvím této referenční nabídky.

Také v případě, že se v průběhu testování prokáže, že velkoobchodní regulované služba není v souladu s uloženými povinnostmi, využije Úřad svých zákonných možností k nápravě zjištěných skutečností.

Tři měsíce po začátku poskytování služeb prostřednictvím referenční nabídky společnost O2 Czech Republic a.s. zveřejní první hodnoty dosažených KPI způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Pro přehlednost Úřad níže uvádí zjednodušené schéma indikativního harmonogramu pro zavádění principu rovnosti vstupů (Eol).

Obr. č. 15: Harmonogram zavádění principu rovnocennosti vstupů (Eol)

Stejný postup s využitím stejných lhůt se pak využije v případě, že společnost O2 Czech Republic a.s. bude plánovat zavádět novou maloobchodní službu realizovanou prostřednictvím optických přístupových sítí. Bude tedy muset postupně představit návrh řešení, úpravu referenční nabídky a výsledky testu technické replikovatelnosti.

Úřad očekává, že takto uložená povinnost nediskriminace zajistí k výše uvedené povinnosti průhlednosti právní jistotu novým zájemcům o vstup na trh při přípravě jejich obchodních plánů. Povinnost nediskriminace by měla zajistit nejen technickou, ale i ekonomickou replikovatelnost služeb poskytovaných SMP operátorem, a to jak pro služby poskytované prostřednictvím kovového, tak pro služby poskytované prostřednictvím optického vedení.

c) povinnost oddělené evidence nákladů a výnosů

Na základě této povinnosti bude prokazatelné, že nedochází při sjednávání cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni k neodůvodněnému křížovému financování a dále budou k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby.

Údaje z oddělené evidence nákladů a výnosů neslouží pouze pro (případné) stanovení regulované ceny, ale jsou nezbytné jednak k porovnání nákladů na regulované služby, jejich

výnosů a současně ke komplexnímu hodnocení plnění nápravných opatření, jako jsou nediskriminace, zákaz stlačování marží (margin squeeze), neodůvodněné křížové financování a jednak k vyhodnocování ziskovosti služeb na relevantních trzích.

Rovněž i s ohledem na Doporučení Komise o regulovaném přístupu k přístupovým sítím nové generace (NGA) bude oddělená evidence nákladů a výnosů vedena zvlášť pro služby poskytované na kovovém vedení a zvlášť pro služby poskytované na optickém vedení.

d) povinnost přístupu ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům

Povinnost umožnit přístup ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům je navržena proto, aby alternativním operátorům bylo technicky umožněno využívat velkoobchodní širokopásmový přístup a poskytovat služby s využitím těchto přístupů bez nutnosti budovat vlastní novou infrastrukturu ke koncovému uživateli. Také pro povinnost přístupu bude, s ohledem na již dříve uvedené, platit odklad poskytování velkoobchodního přístupu k přístupovým sítím FTTH do doby spuštění standardní maloobchodní nabídky prostřednictvím této přístupové sítě ze strany společnosti O2 Czech Republic a.s.

V rámci této povinnosti bude Úřad specifikovat detailní dílčí povinnosti, které přispějí k možnosti alternativních operátorů diferencovat své služby. Jedná se zejména o definování nového bodu přístupu, který bude umístěn v lokalitě hraničních síťových prvků regionální ethernetové sítě (REN). Bude se jednat o přístupový bod, který odpovídá bodu přístupu 3 podle obr. č. 7, tedy před zařízením BRAS. Povinnosti umožnit tento přístup bude podmíněna závazným zájmem o tento typ přístupu v dané lokalitě ze strany velkoobchodních partnerů. Takto uložená povinnost umožní velkoobchodním partnerům využít svou vybudovanou páteřní síť a nebudou při poskytování služeb plně závislí na společnosti O2 Czech Republic a.s., což jim umožní lépe odlišit své maloobchodní služby od služeb společnosti O2 Czech Republic a.s. Pro poskytování služeb v dané lokalitě s využitím velkoobchodních služeb společnosti O2 Czech Republic a.s. tak již nebude nezbytné využívat jediný přístupový bod v Praze, jak to bylo doposud. Velkoobchodní služby tak budou dle názoru Úřadu dostupnější i pro regionální poskytovatele služeb.

Zároveň bude zachován i stávající přístup na IP vrstvě na celonárodní úrovni (CIPS). Dále se bude jednat o povinnosti naked DSL, povinnosti související s přechodem koncových uživatelů mezi poskytovateli, s přechodem mezi jednotlivými velkoobchodními nabídkami společnosti O2 Czech Republic a.s., povinnost poskytnout garanci servisní podpory (SLA), včetně odpovídajících sankcí, povinnost související s dostupností služby, povinnost poskytnout různou úroveň agregace a o požadavky na fungování objednávkových systémů.

e) umožnění volby a předvolby operátora podle § 70 odst. 1

Toto nápravné opatření nelze uložit na tomto relevantního trhu.

f) povinnost související s regulací cen podle § 56 a 57 Zákona

S ohledem na závěr kapitoly ceny a ziskovost, která neprokázala, že by na relevantním trhu docházelo bez uplatnění cenové regulace k účtování nepřiměřeně vysokých cen, se Úřad rozhodl cenovou regulací formou stanovení maximálních cen neukládat. Úřad má dále za to, že konkurenční tlak, kterému je společnost O2 Czech Republic a.s. vystavena na souvisejícím maloobchodním trhu ze strany CATV a WiFi poskytovatelů služeb je natolik silný, že výrazně omezuje nezávislost společnosti O2 Czech Republic a.s. při stanovování cen svých služeb na maloobchodní úrovni. Za situace, kdy Úřad neidentifikoval účtování nepřiměřeně vysokých cen na velkoobchodním trhu a na maloobchodní úrovni je nezávislost společnosti O2 Czech Republic a.s. při určování cen svých služeb značně omezena, se jako přiměřené nápravné opatření v cenové oblasti jeví kontrola cenového rozpětí mezi službami z relevantního a

souvisejícího maloobchodního trhu. Toto ověřování bude Úřad provádět v rámci kontroly plnění povinnosti nediskriminace a vedení oddělené evidence nákladů a výnosů, jež se (mimo jiné) ukládá za účelem prokázání, že při sjednávání cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni nedochází k neodůvodněnému křížovému financování.

Úřad, jak již výše uvedl, na základě konzultace návrhu analýzy s Evropskou komisí postupem podle § 131 Zákona¹⁰⁸ (a obdobně čl. 7 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES ze dne 7. března 2002 o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikacích, ve znění pozdějších úprav) pečlivě posoudil potřebu pro uložení nejprísnejšího nápravného opatření souvisejícího s regulací cen podle § 56 a 57 Zákona, zejména s ohledem na zjištěné potenciální tržní problémy, které by mohly činit (inherentní¹⁰⁹) překážku rozvoje ve využívání služeb z relevantního trhu a přeneseně i překážku rozvoje konkurence na maloobchodním trhu, založené na infrastruktuře SMP operátora. Konečným cílem, který by případné uložení cenové regulace na relevantním trhu mělo sledovat, je prospěch koncových uživatelů skrze rozvoj (udržitelné¹¹⁰) konkurence na maloobchodním trhu.

Na základě tohoto dodatečného posouzení uvedeného v kapitole 4.3.2 Úřad dospěl k závěru, že setrvává na svém rozhodnutí neukládat na vymezeném relevantním trhu, ani na jeho částech povinnost nákladově orientovaných cen a že tato skutečnost je plně v souladu s Doporučením o nediskriminaci¹⁰⁷.

Přiměřenost navrhovaných nápravných opatření

Úřad při návrhu nápravných opatření posuzoval přiměřenost navrhovaných nápravných opatření. Při svém hodnocení Úřad poměřoval potenciální přínosy vyplývající z uložení nápravných opatření se závažností zásahu do práv regulovaného subjektu a velikostí nákladů spojených s implementací navržených nápravných opatření. Úřad při návrhu nápravných opatření rovněž zvažoval dopad implementačních nákladů nápravných opatření do cen regulovaných služeb a tedy i potenciál návratnosti vynaložených nákladů pro podnik s významnou tržní silou.

V rámci veřejné konzultace a následných jednání získal Úřad zejména od společnosti O2 Czech Republic a.s., která byla v souladu se závěry analýzy navržena na stanovení podnikem se samostatnou významnou tržní silou na tomto relevantním trhu, informace a podklady, které poukazovaly na možnou nepřiměřenost původně navrhovaných nápravných opatření (tj. nepřiměřenost uložení zejména povinností týkajících se rovnocennosti vstupů a povinnost sledování a vykazování některých KPI). Více ve vypořádání připomínek z veřejné konzultace viz strana 184 a dále. Bylo poukazováno zejména na technicky složitou a nákladnou implementaci určitých nápravných opatření, tak jak byla navrhována. Za těchto okolností by tak některá dříve navrhovaná nápravná opatření nepřinesla takový přínos pro hospodářskou soutěž, který by reflektoval vynaložené náklady spojené s jejich implementací.

Úřad vzal tyto poskytnuté informace a podklady v potaz a následně zohlednil obdržené relevantní skutečnosti ve výše uvedeném návrhu povinností. Současně navrhovaná nápravná opatření, která jsou uvedena v této kapitole (4.4), tak již Úřad považuje vzhledem k regulovanému subjektu za přiměřená. Úřad též na závěr této kapitoly poznamenává, že

---

¹⁰⁸ Návrh analýzy relevantního trhu č. 5 notifikován dne 8. října 2013

¹⁰⁹ Překážku rozvoje ve využívání služeb z relevantního trhu nepochybně činí i maloobchodní konkurence, založená na poskytování služeb prostřednictvím sítí WiFi a CATV operátorů, kteří však, na rozdíl od maloobchodního trhu, do věcného vymezení trhu relevantního zahrnutí nebyli.

¹¹⁰ Tedy takové konkurence, která nebude spoléhat, či bude spoléhat v klesající míře, na státním zásahu prostřednictvím sektorové regulace. Tento cíl lze odvodit z § 5 odst. 4 písm. b) Zákona.

detailní popis nápravných opatření bude předmětem rozhodnutí o uložení povinností, které bude následovat po stanovení podniku s významnou tržní silou.

Část D – Konzultace s ÚOHS

Konzultace prvního návrhu analýzy (září 2013)

Podle ustanovení § 130 odst. 3 Zákona Úřad po vypořádání připomínek konzultoval text návrhu analýzy relevantního trhu s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen ÚOHS). Předseda ÚOHS zaslal dne 9. září 2013 Úřadu dopis s připomínkami k návrhu analýzy.

Připomínky ÚOHS k prvnímu návrhu analýzy (ze září 2013) tohoto relevantního trhu směřovali zejména ke stanovení základních vstupů, nesprávnému aplikování SSNIP testu, posuzování vzájemné zaměnitelnosti jednotlivých způsobů širokopásmového přístupu (technologií), nevymezení samostatného trhu balíčků, vyhodnocení nepřímým vlivům WiFi a CATV sítí na xDSL a FTTx sítě, neaktuálnímu průzkumu trhu, problematice oddělené evidence nákladů a výnosů a vyhodnocování případného stlačování marží.

První připomínka ÚOHS se věnovala potřebě podrobnějšího odůvodnění stanovení základních vstupů ze strany Úřadu. Obdobnou připomínku ÚOHS uplatnil i k návrhu analýzy relevantního trhu č. 4.

Dle názoru Úřadu je stanovení základních vstupů v návrhu analýzy relevantního trhu č. 5 (str. 38) zdůvodněno dostatečně. Úřad i přes tuto skutečnost, v souvislosti s připomínkou, předmětnou kapitolu pro přehlednost upravil. Úřad při stanovení základních vstupů vycházel z pohledu do budoucna, a to zejména s ohledem na skutečnost, že optické přístupové sítě FTTx jsou jednoznačně z hlediska dalšího vývoje náhradou za stávající sítě na bázi účastnických kovových vedení a považuje je tedy tímto také za základní vstup.

V další připomínce ÚOHS upozornil na nesprávnou aplikaci SSNIP testu ze strany Úřadu.

Úřad v souvislosti s uvedenou připomínkou nejprve připomněl, že v rámci konzultované verze návrhu analýzy relevantního trhu č. 5 SSNIP test neaplikoval vůbec a již z tohoto prostého důvodu nemůže souhlasit s názorem ÚOHS, že tento test aplikoval nesprávně. Na této skutečnosti nic nemění ani fakt, že přílohou návrhu konzultované analýzy byly výsledky marketingového průzkumu z roku 2011, který byl v předchozí verzi návrhu analýzy v roce 2012 použit pro provedení SSNIP testu. V konzultovaném návrhu analýzy byly tyto výsledky marketingového průzkumu přiloženy pro doložení poptávkové substituce mezi jednotlivými typy přístupu k síti Internet (zejména jakým způsobem uživatelé využívají jednotlivé typy přístupu a jak vnímají jejich vzájemnou nahraditelnost – viz sub-kapitoly Struktura poptávky a chování spotřebitelů v rámci definice maloobchodního trhu).

Úřad si je vědom polemiky, kterou na toto téma s ÚOHS v roce 2012 vedl, a proto pro úplnost odkázal na své vypořádání obdobné připomínky ÚOHS z tohoto roku (viz [zde](#) vypořádání připomínky č. 1).

Poměrně velkou část připomínek ÚOHS uplatnil k hodnocení zaměnitelnosti a nepřímých vlivů WiFi a CATV sítí na xDSL a FTTx sítě, které považuje za nedostatečně prokazané. V rámci těchto připomínek ÚOHS poznamenal, že v průzkumu z roku 2011, který byl přílohou k připomínkované analýze, jsou fyzické podnikající osoby zahrnuty mezi rezidenty. Na druhou stranu Úřad v analýze trhu č. 4 zdůvodnil vysoký podíl WiFi přístupů na business segmentu tím, že jsou do tohoto segmentu zahrnuty i tyto fyzické podnikající osoby. Vzhledem k výsledkům analýzy a průzkumu trhu ÚOHS navrhl zařadit fyzické podnikající osoby pro následné sběry dat do segmentu rezidentů. ÚOHS též v rámci svého dopisu vyjádřil,

s odvoláním se na připomínky v rámci workshopu pořádaného Úřadem dne 7. prosince 2012 k nákladovému modelu, své stanovisko ohledně vhodnosti použití nákladového standardu LRIC v rámci oddělené evidence nákladů a výnosů.

Úřad si není vědom jakéhokoliv tvrzení, že v průzkumu z roku 2011, který byl přílohou ke konzultovanému návrhu analýzy relevantního trhu č. 5, jsou fyzické podnikající osoby zahrnuty mezi rezidenty. V předmětném textu Úřad pouze vysvětloval rozdíl v podílech z dat sbíraných Úřadem v rámci elektronického sběru dat oproti údajům z průzkumu trhu. Tento rozdíl Úřad spatřuje zejména v tom, že v rámci elektronického sběru dat jsou podnikající fyzické osoby zahrnuty do segmentu nerezidentů, zatímco průzkum trhu byl pro segment nerezidentů proveden na vzorku subjektů (firem), které mají alespoň jednoho zaměstnance. Z tohoto tvrzení ovšem žádným způsobem nevyplývá skutečnost, že fyzické podnikající osoby byly v průzkumu trhu zařazeny do segmentu rezidentů. Úřad konstatuje, že průzkum na segmentu rezidentů byl proveden pouze na vzorku zahrnujícím domácnosti. Na základě této připomínky Úřad při realizaci aktualizovaného průzkumu trhu v únoru 2014 specifikoval požadavky tak, aby do průzkumu na segmentu nerezidentních zákazníků byly zařazeny také fyzické podnikající osoby.

Dále ÚOHS poznamenal, že výsledky samotných analýz Úřadu rovněž nasvědčují tomu, že se soutěžní podmínky v segmentu korporátních zákazníků významně liší od podmínek v segmentu zákazníků rezidentních, a že se jedná o samostatné relevantní trhy. Tyto odlišnosti však Úřad dle názoru ÚOHS dostatečným způsobem nevyhodnotil a nezohlednil.

V rámci vymezení velkoobchodního trhu Úřad neshledal takové odlišné podmínky konkurence, které by ukazovaly na to, aby velkoobchodní trh byl segmentován, např. dané mírou konkurence díky přístupům na bázi LLU (v případě velkoobchodní nabídky širokopásmového přístupu ze strany incumbenta se v současné době jedná o stejný produkt pro rezidentní i nerezidentní zákazníky).

Připomínky ÚOHS směřující k nedostatečnému prokázání substituovatelnosti xDSL a CATV potažmo xDSL a WiFi Úřad neakceptoval s odůvodněními, že se substitucí jednotlivých alternativních způsobů širokopásmových přístupů dostatečně v rámci vymezení maloobchodního trhu zabýval a hodnotil je dle kritérií uvedených v kapitole 2.1.2.3 – „Definice maloobchodního trhu širokopásmového přístupu – postup zkoumání zastupitelnosti u jiných způsobů přístupu“. Z provedeného hodnocení pro jednotlivé technologie vyplývá, že z pohledu technických i cenových podmínek jsou služby jednoznačně zaměnitelné, což dokládaly i výsledky provedeného průzkumu z roku 2011. Hodnocení substituovatelnosti alternativních způsobů širokopásmového přístupu a xDSL v rámci vymezení velkoobchodního trhu je dle názoru Úřadu dostatečně uvedeno pod kapitolou 2.1.3.7 – „Zkoumání zastupitelnosti z hlediska možných substitutů na velkoobchodním trhu širokopásmového přístupu podle technologií identifikovaných na maloobchodním trhu (technologie CATV, WiFi) – přímé vlivy“. V této kapitole Úřad hodnotil zastupitelnost technologií z pohledu možnosti realizace velkoobchodní nabídky (velkoobchodního vstupu) srovnatelné s velkoobchodní nabídkou (vstupem) incumbenta (prostřednictvím technologie xDSL).

Další připomínka ÚOHS směřovala k nedostatečnému odůvodnění neexistence samostatného trhu balíčků.

Samostatný trh balíčků nebyl stanoven z důvodů, které Úřad popsal v kapitole 2.1.2.9 v bodě d), kde Úřad uvádí, že na trhu existuje samostatná poptávka po přístupu k síti Internet i po ostatních službách, které jsou v balíčcích obsaženy. Úřad nepředpokládá, že by došlo ve sledovaném období na trhu ke změnám v nabízených službách a že by byly služby přístupu k síti Internet nabízeny pouze v balíčcích s ostatními službami. Z tohoto důvodu Úřad nestanovil samostatný trh balíčků služeb.

Následující připomínka ÚOHS se zabývala vyhodnocením nepřímých vlivů konkurence na maloobchodním trhu v kapitole 3.1.4. V této předmětné kapitole Úřad uvádí, že nepřímé působení CATV a WiFi technologie na maloobchodním trhu brání incumbentovi chovat se nezávisle a tím na něj vytváří nepřímý tlak na vymezeném velkoobchodním trhu. Dle ÚOHS má SMP operátor dostatečnou volnost pro stanovení ceny velkoobchodní nabídky, přinejmenším s ohledem na možnost vyloučení stlačování marží (cenový rozdíl mezi velkoobchodní a maloobchodní nabídkou). Nepřímé vlivy uváděné Úřadem nejsou dle názoru ÚOHS způsobilé zabránit takovým praktikám SMP operátora, jako je stlačování marží, křížové financování apod. A to zejména z toho důvodu, že neexistuje WiFi a CATV velkoobchodní nabídka.

Dle názoru Úřadu nepřímé působení CATV a WiFi poskytovatelů na maloobchodním trhu (viz Graf č. 40, který uvádí rozdělení tržních podílů) do značné míry zabraňuje incumbentovi, se chovat zcela nezávisle při stanovování cen (jak bylo uvedeno v kapitole 2.1.2 věnující se maloobchodnímu trhu širokopásmového přístupu, WiFi a CATV přístupy jsou na trhu nabízeny za srovnatelné případně nižší ceny než xDSL přístupy). Konkurenční tlak ze strany alternativních operátorů (poskytujících služby prostřednictvím WiFi, CATV a FTTx sítí) na maloobchodním trhu, s tržním podílem přesahujícím 60 %, omezuje volnost společnosti O2 Czech Republic a.s. při stanovování cen svých maloobchodních služeb, resp. její nezávislost při stanovování těchto cen na ostatních tržních subjektech. Díky tomuto působení si tak incumbent nemůže dovolit účtovat na maloobchodní úrovni nepřiměřeně vysoké ceny. Vlivem těchto konkurenčních tlaků z maloobchodní úrovně trhu a také v souvislosti s uloženými povinnostmi nediskriminace a oddělené evidence nákladů a výnosů, které slouží ke kontrole případného stlačování marží či křížového financování, dochází i k tlaku na úroveň velkoobchodních cen.

Případné stlačování marží a křížové financování ze strany SMP operátora je a bude ze strany Úřadu nadále standardně kontrolováno v rámci povinnosti nediskriminace a oddělené evidence nákladů a výnosů.

V další připomínce ÚOHS poukázal na neaktuálnost provedeného marketingového průzkumu pro účely vyhodnocení SSNIP testu. Neaktuálnost údajů a možný vývoj by měl být dle názoru ÚOHS promítnut do posuzování výsledků průzkumu.

Úřad tuto připomínku ÚOHS neakceptoval, a to zejména s ohledem na vypořádání druhé připomínky ÚOHS věnující se nesprávné aplikaci SSNIP testu. Úřad ovšem poznamenává, že si pro přípravu nového návrhu analýzy za účelem zhodnocení aktuálního stavu na trhu nechal dodatečně zpracovat nový průzkum trhu, který proběhl v únoru 2014. Aktuální znění návrhu analýzy relevantního trhu č. 5 již zahrnuje aktualizované výsledky průzkumu a z jeho výsledků lze konstatovat, že na trhu nedošlo k žádným výrazným změnám v klíčových oblastech pro posuzování vzájemné substituce jednotlivých technologií.

Oddělená evidence nákladů a výnosů se vede podle opatření obecné povahy, které stanoví metodiku účelového členění nákladů a výnosů a určuje strukturu vykazovaných informací (opatření obecné povahy č. OOP/4/03.2006-3, ve znění pozdějších opatření), dále jen „opatření obecné povahy“, v souladu s § 86 odst. 3 Zákona. Toto opatření je obecně platné bez ohledu na konkrétní relevantní trh a služby na něm poskytované.

Oddělenou evidenci nákladů a výnosů nevede pouze podnik s postavením SMP, ale i poskytovatel univerzální služby, pro něhož je základním podkladem pro vyčíslení čistých nákladů vzniklých poskytováním dílčích služeb v rámci univerzální služby.

Opatření obecné povahy stanoví, že celková výše nákladů a výnosů z oddělené evidence musí odpovídat nákladům a výnosům vykazovaným ve výkazech sestavovaných v rámci roční účetní závěrky stanoveného podniku. Tento požadavek je i v souladu

s Doporučením Komise č. 2005/698/ES o odděleném účetnictví a systémech nákladového účetnictví, kde se uvádí, že v zájmu jednotnosti a integrity dat se doporučuje, aby byly finanční zprávy týkající se regulačních účtů konsolidovány do výkazu zisku a ztrát a výkazu vloženého kapitálu za podnik jako celek a rovněž se vyžaduje sesouhlasení oddělených regulačních účtů s účetní závěrkou operátora. Zavedení standardu přírůstkových nákladů do systému oddělené evidence by bylo v zásadním rozporu s požadavkem souladu s finančním účetnictvím, neboť náklady v oddělené evidenci by byly vykazovány v jiné výši než náklady ve finančních výkazech roční účetní závěrky.

Stanovení nákladového standardu pro oddělenou evidenci musí být obecně platné na všechny služby poskytované operátorem, tedy na služby regulované i neregulované.

Náklady evidované v oddělené evidenci jsou skutečně vynaložené náklady stanoveného podniku, které byly pomocí alokačních klíčů přiřazeny na poskytované služby.

Společnost O2 Czech Republic a.s., která je SMP podnikem na všech relevantních trzích č. 1 – 7, by vykazovala pro posouzení ziskovosti služeb poskytovaných na jednotlivých relevantních trzích neobjektivní údaje a neprovázané na účetnictví.

Evropská komise doporučuje alokovat náklady, výnosy a vložený kapitál se zásadou původu nákladů vloženého kapitálu – metodou ABC (Activity Based Costing). Náklady se mají přiřazovat jednotlivým prvkům sítě a jednotlivým činnostem spojeným s provozem sítě a následně činnostem vykonávaným ve spojitosti s poskytováním služeb tak, aby bylo zřejmé jak jednotlivé prvky sítě a činnosti spotřebovávají příslušné zdroje a generují náklady. Tímto způsobem je zobrazena vazba mezi aktivitami, s nimi spojenými náklady a výstupy, je tedy dodržen princip zachycení příčinné souvislosti nákladů a poskytovaných služeb.

Tato zásada byla převzata do opatření obecné povahy a subjekty, které jsou povinny vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů jsou povinny ji dodržovat.

Následná připomínka ÚOHS směřovala ke způsobu posuzování stlačování marží a křížového financování ze strany Úřadu.

Úřad konstatuje, že rozsáhlá výměna názorů na postup při vyhodnocování marží proběhla již v rámci veřejné konzultace k metodice Úřadu, na kterou se proto Úřad na tomto místě odvolává (konkrétně viz vypořádání obdobných připomínek č. 23 na str. 13 a č. 25 na str. 14 [zde](#)).

Konzultace druhého návrhu analýzy

Podle ustanovení § 130 odst. 3 Zákona Úřad po vypořádání připomínek z veřejné konzultace konzultoval text návrhu analýzy relevantního trhu s ÚOHS. Předseda ÚOHS zaslal dne 4. srpna 2014 Úřadu dopis s připomínkami k návrhu analýzy.

Připomínky ÚOHS k druhému návrhu analýzy tohoto relevantního trhu směřovaly zejména ke stanovení základních vstupů a aplikování SSNIP testu, nezahrnutí mobilního připojení do relevantního trhu, nedostatečně prokázaná zaměnitelnost jednotlivých způsobů širokopásmového přístupu (technologií) a nepřímý vliv WiFi a CATV na xDSL/FTTx, nedostatečně vypovídající spotřebitelský průzkum, neprovedení zákaznické segmentace a nevymezení samostatného trhu balíčků, neaktuálnímu mezinárodnímu srovnání velkoobchodních cen, problematice oddělené evidence nákladů a výnosů a vyhodnocování případného stlačování marží a také nakonec k navrhovaným nápravným opatřením.

První připomínka ÚOHS se věnovala potřebě podrobnějšího odůvodnění stanovení základních vstupů ze strany Úřadu a aplikování SSNIP testu pro zjištění poptávkové substituce. Obdobnou připomínku ÚOHS uplatnil již k prvnímu návrhu analýzy tohoto relevantního trhu.

Dle názoru Úřadu je stanovení základních vstupů v návrhu analýzy relevantního trhu č. 5 (str. 35 a dále) zdůvodněno dostatečně. Úřad při vymezení trhu vycházel zejména ze směrnic Evropského parlamentu a Rady a také z doporučení Evropské komise, které jsou uvedeny na straně 4 a 5 tohoto dokumentu. Úřad při vymezení relevantního trhu postupoval v souladu s těmito předpisy a ve svém návrhu analýzy zohlednil zejména Doporučením Evropské komise č. 2010/572/EU o regulovaném přístupu k přístupovým sítím nové generace (NGA) a také Doporučením Evropské komise č. 2013/466/EU o konzistentních povinnostech nediskriminace a metodikách výpočtu nákladů s cílem podpořit hospodářskou soutěž a zlepšit podmínky pro investice do širokopásmového připojení. Úřad při stanovení základních vstupů vycházel z pohledu do budoucna, a to zejména s ohledem na skutečnost, že optické přístupové sítě FTTx jsou jednoznačně z hlediska dalšího vývoje náhradou za stávající sítě na bázi účastnických kovových vedení a považuje je tedy tímto také za základní vstup.

Pro věcné vymezení trhu Úřad posuzoval nahraditelnost jednotlivých typů širokopásmového přístupu jak z pohledu strany nabídky, tak z pohledu strany poptávky. Pro vymezení maloobchodního trhu širokopásmového přístupu Úřad hodnotil zastupitelnost jednotlivých technologií umožňující širokopásmový přístup na základě kritérií uvedených v kapitole 2.1.2.3. Tato kritéria zahrnovala hodnocení technických vlastností, struktury nabídky služeb a jejich ceny a v neposlední řadě strukturu poptávky a chování spotřebitelů za využití výsledků marketingového průzkumu. Pro vymezení relevantního (velkoobchodního) trhu Úřad hodnotil zastupitelnost na základě kritérií uvedených v kapitole 2.1.3.7. Do těchto kritérií spadalo posouzení technické srovnatelnosti se základními vstupy, posouzení možnosti realizace velkoobchodní nabídky, předpokládaný budoucí vývoj a úroveň pokrytí. Úřad takovéto zkoumání považuje za dostatečné pro vyhodnocení zaměnitelnosti jednotlivých typů služeb (technologií), a to i vzhledem k používané praxi Evropské komise a ostatních evropských regulačních úřadů. Dle názoru Úřadu by detailní provedení SSNIP testu nevedlo k odlišným závěrům ohledně zaměnitelnosti jednotlivých technologií a nevedlo k odlišnému vymezení relevantního trhu.

Další připomínka ÚOHS se zabývala nezahrnutím mobilního připojení do relevantního trhu.

Úřad úvodem k této připomínce ÚOHS uvádí, že přístupy prostřednictvím mobilních sítí nebyly součástí relevantního trhu (tzn. velkoobchodního trhu) v žádné z předcházejících analýz tohoto trhu. Mobilní přístupy též nebyly zahrnuty do vymezení maloobchodního trhu širokopásmového přístupu ani v návrhu analýzy z roku 2012, který byl následně stažen z notifikačního procesu. Pokud má však ÚOHS na mysli odlišnost předkládaného návrhu analýzy oproti současně platné analýze tohoto relevantního trhu (OOP č. A/5/10.2008-13), tak se jedná o odlišnost ve vymezení maloobchodního trhu širokopásmového přístupu, nikoliv relevantního (velkoobchodního) trhu. Úřad k této odlišnosti uvádí, že nezahrnutí mobilních přístupů do vymezení maloobchodního trhu bylo provedeno na základě vyhodnocení marketingového průzkumu a vyjádření operátorů v průběhu workshopů k návrhu analýzy. Dle názoru Úřadu jsou tyto skutečnosti v návrhu analýzy popsány dostatečně v kapitole 2.1.2.8.

Třetí připomínka ÚOHS směřovala k nedostatečně prokázané zaměnitelnosti a nepřímého vlivu WiFi a CATV přístupů na xDSL/FTTx přístupy. ÚOHS je toho názoru, že Úřad dostatečně neprokázal vzájemnou zaměnitelnost technologie WiFi a CATV s xDSL a FTTx na maloobchodní úrovni. Dostatečně též, dle názoru ÚOHS, neprokázal nepřímý vliv těchto technologií na velkoobchodní úrovni trhu.

ÚOHS v rámci své připomínky neposkytl Úřadu žádné důkazy, které by vyhodnocení zaměnitelnosti jednotlivých typů širokopásmového přístupu ze strany Úřadu zpochybnilo. ÚOHS též nepředložil žádné konkrétní požadavky, jak by měl Úřad své hodnocení doplnit. Úřad též k této připomínce uvádí, že vyhodnocení nepřímých vlivů je provedeno až ve fázi zkoumání existence podniku se samostatnou významnou tržní silou a ve fázi návrhu nápravných opatření. Vyhodnocení nepřímých vlivů tak nemá žádný vliv na vymezení relevantního trhu.

ÚOHS dále ve své připomínce uvádí, že dle jeho názoru má podnik se samostatnou významnou tržní silou dostatečnou volnost pro stanovení ceny velkoobchodní nabídky, přinejmenším s ohledem na možnost vyloučení prostřednictvím stlačování marží (cenový rozdíl mezi velkoobchodní a maloobchodní nabídkou). Nepřímé vlivy uváděné Úřadem dle názoru ÚOHS nejsou způsobilé zabránit takovým praktikám podniku se samostatnou významnou tržní silou, jako je stlačování marží, křížové financování apod.

Dle názoru Úřadu nepřímé působení CATV a WiFi poskytovatelů na maloobchodním trhu (viz Graf č. 40, který uvádí rozdělení tržních podílů) do značné míry zabraňuje incumbentovi se chovat zcela nezávisle při stanovování cen (jak bylo uvedeno v kapitole 2.1.2 věnující se maloobchodnímu trhu širokopásmového přístupu, WiFi a CATV přístupy jsou na trhu nabízeny za srovnatelné případně nižší ceny než xDSL přístupy). Konkurenční tlak ze strany alternativních operátorů (poskytujících služby prostřednictvím WiFi, CATV a FTTx sítí) na maloobchodním trhu, s tržním podílem přesahujícím 60 %, omezuje volnost společnosti O2 Czech Republic a.s. při stanovování cen svých maloobchodních služeb, resp. její nezávislost při stanovování těchto cen na ostatních tržních subjektech. Díky tomuto působení si tak incumbent nemůže dovolit účtovat na maloobchodní úrovni nepřiměřeně vysoké ceny. Vlivem těchto konkurenčních tlaků z maloobchodní úrovně trhu a také v souvislosti s uloženými povinnostmi nediskriminace a oddělené evidence nákladů a výnosů, které slouží ke kontrole případného stlačování marží či křížového financování, dochází i k tlaku na úroveň velkoobchodních cen.

Případné stlačování marží a křížové financování ze strany podniku se samostatnou významnou tržní silou je a bude ze strany Úřadu nadále standardně kontrolováno v rámci povinnosti nediskriminace a oddělené evidence nákladů a výnosů.

Následující připomínka ÚOHS se věnovala nedostatečně vypovídajícímu spotřebitelskému průzkumu, a to zejména s ohledem na nízký počet respondentů u jednotlivých otázek (podotázek).

Úřad k této připomínce uvádí, že celkový vzorek respondentů průzkumu považuje za dostatečně reprezentativní pro generalizování výsledků. Relativně nízký počet respondentů u některých otázek odráží pouze zastoupení jednotlivých technologií případně odpovědi na většinu otázek použité v průzkumu. I vzhledem k velmi podobným výsledkům aktualizovaného průzkumu z roku 2014 v porovnání s průzkumem v roce 2011 je Úřad toho názoru, že tento marketingový průzkum je podklad s dostatečnou vypovídací hodnotou.

V další připomínce ÚOHS poukazuje na nevymezení samostatného trhu balíčků a neprovedení zákaznické segmentace vzhledem ke skutečnostem vyplývajících z provedeného marketingového průzkumu.

Úřad při zpracování analýzy relevantního trhu, včetně vymezení relevantního trhu, vychází ze všech souvisejících dostupných informací o daném trhu. Na základě jejich posouzení dospěl k závěru, že nenalezl důvody pro vymezení samostatného trhu balíčků (viz kapitola 2.1.2.9 bod d)).

Úřad poukazuje na skutečnost, že zákaznický průzkum považuje za podpůrný, nikoli však rozhodující zdroj informací. Dle názoru Úřadu je zvažováno koncovými zákazníky napříč

všemi účastnickými segmenty trhu u jednotlivých nabídek, zda je výhodnější pořídit si popotávanou službu separátně anebo využít „společnou“ nabídku služeb. Až na výjimku, kterou tvoří část velmi malých lokálních WiFi poskytovatelů širokopásmového přístupu k síti internet, je nabídka společného odběru více služeb nabízena jak incumbentem, tak i alternativními operátory, a to různou formou. Nelze tedy hovořit jen o balíčcích ve smyslu obvykle užívané definice (dvě a více služeb, které jsou poskytovány za jednu cenu a zákazníkovi účtovány jednou částkou), ale o řadě různých cenových i necenových zvýhodnění za odběr několika služeb od daného poskytovatele, které jsou na trhu více rozšířeny, včetně praxe užívané incumbentem, který nabízí tzv. vázané služby. I přes poměrně značnou variabilitu nabídek (součástí takovéto nabídky mohou být i služby nad rámec elektronických komunikací, za takovouto nabídku lze považovat pro nerezidentní segment i konvergovaná řešení) má zákazník možnost porovnat jednotlivé ceny služeb. Služby v tomto případě objednáva jednotlivě a realizuje nebo nerealizuje „bonus“ v podobě slevy.

Úřad v minulosti, např. v i rámci analýz relevantních trhů, poukazyval na obtížnost replikovatelnosti společné nabídky služeb zahrnující služby v mobilní síti vzhledem k neexistenci velkoobchodního mobilního přístupu, což vytvářelo disproporce v nabídce na trhu ve prospěch mobilních operátorů. Tato disproporce byla již koncem pololetí 2013 odstraněna.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem a úrovni rozšíření balíčků služeb v ČR při porovnání s ostatními evropskými státy¹¹¹, které je ve srovnání čtvrté nejnižší v EU, a také vzhledem k závěrům uvedeným v kapitole 2.1.2.9, Úřad nepřistoupil k vymezení samostatného trhu balíčků.

Co se týče zákaznické segmentace, v současné době probíhá na úrovni sdružení národních regulátorů BEREC identifikace potřebných parametrů pro hodnocení zákaznické segmentace založené na kvalitativních parametrech jednotlivých produktů, s cílem sjednotit přístup všech evropských regulátorů v návaznosti na připravované doporučení o relevantních trzích, které by se mělo projevit v dalším kole analýz relevantních trhů. Úřad bude postupovat v souladu se závěry BEREC a v souladu s doporučením o relevantních trzích.

V další připomínce se ÚOHS odvolával na dílčí hodnocení Úřadu v části vývoje velkoobchodních cen a poukazyval na to, že sama skutečnost, že ceny klesají, ještě neznamená, že nejsou nepřiměřeně vysoké.

Úřad již minulosti vyjádřil¹¹² shodu s názorem ÚOHS, že klesající ceny ještě neznamenají, že tyto ceny nejsou nepřiměřeně vysoké. Úřad také v žádné části návrhu analýzy k podobnému závěru nedospěl a i v připomínkované části textu je uvedeno toliko to, že dílčí kritérium vývoje velkoobchodních cen na relevantním trhu nenaznačuje, že by na trhu docházelo k účtování nepřiměřeně vysokých cen, které by v konečném důsledku mohly být v neprospěch koncových uživatelů. V rámci kapitoly Ceny a ziskovost vyhodnocuje Úřad ne/přiměřenost účtovaných cen s ohledem na tři kritéria, kterými jsou dlouhodobý vývoj cen, mezinárodní srovnání cen a ziskovost. Až po komplexním vyhodnocení těchto kritérií (viz subkapitola Závěr ke kapitole Ceny a ziskovost) učinil Úřad finální závěr, zda výši účtovaných cen považuje za nepřiměřeně vysokou a zda cenová hladina na relevantním trhu svědčí o postavení společnosti O2 Czech Republic a.s. jako podniku s významnou tržní silou.

ÚOHS dále poukazyval na srovnání velkoobchodních cen vycházejících z poloviny roku 2011, které považuje za neaktuální a domnívá se, že rozhodnutí o uplatnění či neuplatnění cenové regulace by mělo být podloženo aktuálnějšími a robustnějšími důkazy.

---

¹¹¹ Viz [přehled](#) v rámci Digital Agenda Scoreboard k pololetí roku 2013.

¹¹² Viz vypořádání stejné připomínky ÚOHS v rámci konzultace vedené k předchozí verzi návrhu analýzy relevantního trhu č. 5 v roce 2012, str. 30, příp. č. 46 [zde](#).

Předně Úřad připomíná, že k závěru o nalezení podniku s významnou tržní silou jakož i k návrhu ukládaných regulačních povinností dospívá Úřad až na základě komplexního hodnocení celé řady dílčích kritérií popisujících úroveň konkurence na analyzovaném trhu (seznam kritérií viz kapitola 2.2.1. návrhu analýzy), nikoliv na základě hodnocení jednoho kritéria (kapitoly Ceny a ziskovost) či dokonce jeho dílčí části (mezinárodní srovnání cen). Úřad v návrhu analýzy využil pro mezinárodní srovnání velkoobchodních cen poslední jemu dostupné cenové srovnání platné přibližně v polovině zkoumaného období. Protože i v období let 2011 – 2013 pokračoval na velkoobchodním trhu trend poklesu cen nabízených služeb (viz grafy č. 20 – 23), považuje Úřad za nepravděpodobné, že by přes tento pozitivní cenový vývoj došlo k relativnímu zhoršení pozice České republiky v mezinárodním srovnání (byť tuto skutečnost nelze vyloučit), a to do takové míry, které by mohlo ovlivnit ať už celkové hodnocení o výši účtovaných služeb na relevantním trhu, hledání podniku s významnou tržní silou či návrh nápravných opatření. Závěry z mezinárodního srovnání cen velkoobchodních služeb potvrzuje i mezinárodní srovnání cen maloobchodních služeb publikované OECD v roce 2013 (viz grafy č. 26 – 29). I podle tohoto srovnání se cenová hladina v České republice pohybuje pod průměrem srovnávaných zemí (tj. zemí OECD, resp. EU s vyloučením zemí, které jsou členy EU, ale nikoliv OECD). Úřad tak na uvedené mezinárodní srovnání cen pohlíží jako na jeden z řady dílčích, podpůrných kritérií, popisujících stav a úroveň konkurence na zkoumaném trhu, nikoliv jako na jeden stěžejní argument pro rozhodnutí o uplatnění či neuplatnění cenové regulace.

Předposlední připomínka ÚOHS směřovala k návrhu nápravných opatření, konkrétně k úrovni agregace. Dle ÚOHS referenční nabídka Carrier IP Stream neumožňuje alternativním operátorům nastavit nižší agregační poměr než 1:20, který nabízí i incumbent. Umožnění nižšího agregačního poměru alternativním operátorům by dle názoru ÚOHS vedlo ke zkvalitnění nabízených služeb na trhu a mělo pozitivní dopady na hospodářskou soutěž.

Z pohledu Úřadu by uložení takové povinnosti, jež by nařizovala podniku se samostatnou významnou tržní silou nabízet na velkoobchodním trhu produkty s lepšími parametry, než jaké poskytuje sám sobě potažmo, jaké poskytuje na maloobchodním trhu svým zákazníkům, bylo nepřiměřené. Pro poskytování služeb s nižší agregací mohou alternativní operátoři využít velkoobchodní vstupy z jiného relevantního trhu (např. relevantní trh č. 6). Úřad též poukazuje na nově navrhovanou povinnost umožnění přístupu v lokalitě hraničních síťových prvků regionální ethernetové sítě (REN), která nabídne alternativním operátorům zvýšenou možnost odlišit své služby od služeb incumbentu.

Poslední připomínka ÚOHS ke způsobu posuzování stlačování marží odkazovala na připomínky ÚOHS k předchozímu návrhu analýzy trhu č. 5 ze dne 9. září 2013, které se do značné části pouze odkazovaly na připomínky ÚOHS v této věci z roku 2011.

Ke způsobu vyhodnocování stlačování marží Úřad konstatuje, že bude do značné míry vycházet z principů popsanych již dříve v rámci metodiky¹¹³ Úřadu. Odchýlit se od dříve vydané a obecné metodiky chystá Úřad jen tam, kde se tato metodika neshoduje s postupem pro vyhodnocování stlačování marží obsaženým v Doporučení o nediskriminaci. Tento rozpor nastává v zásadě pouze u míry agregace¹¹⁴, za kterou bude stlačování vyhodnocováno, u všech ostatních principů (EEO, preference přírůstkových nákladů, zohledňování průměrné délky smluvního vztahu) se metodika Úřadu shoduje s postupem popsáním v Doporučení

---

¹¹³ Viz [Postup Českého telekomunikačního úřadu při vyhodnocování nabídek vertikálně integrovaných operátorů v souvislosti se stlačováním marží](#).

¹¹⁴ Zatímco Úřad obecně preferuje vyhodnocování stlačování marží za všechny služby poskytované SMP operátorem v souhrnu, což regulovanému subjektu zajišťuje větší cenovou flexibilitu ve vztahu ke koncovým uživatelům, Doporučení o nediskriminaci preferuje individuální vyhodnocování pouze pro vybrané klíčové produkty (tzv. flagship products) SMP operátora.

o nediskriminaci. Úřad dále konstatuje, že již v minulosti o těchto principech vedl s ÚOHS rozsáhlou polemiku, na kterou se tak na tomto místě odvolává¹¹⁵.

Část E – Vypořádání připomínek

Konzultace prvního návrhu analýzy (duben 2013)

Ve dnech 16. října 2012 a 22. února 2013 se uskutečnila pracovní jednání se zástupci provozovatelů sítí elektronických komunikací, asociací provozovatelů těchto sítí a Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. Předmětem pracovních jednání byl návrh věcného vymezení, respektive analýzy relevantního trhu č. 5 – velkoobchodní širokopásmový přístup v sítích elektronických komunikací, kterou účastníci pracovního jednání obdrželi společně s pozvánkou na jednání. Relevantní podněty z diskuse zapracoval Úřad do textu analýzy. Tímto pracovním jednáním Úřad konzultoval analýzu relevantního trhu č. 5 nad rámec stanovený v § 130 Zákona.

Na základě § 130 Zákona a podle Pravidel Českého telekomunikačního úřadu pro vedení konzultací na diskusním místě Úřad zveřejnil návrh OOP analýzy trhu č. A/5/XX.2013-YY na diskusním místě dne 8. dubna 2013. Připomínky k návrhu opatření bylo možno uplatnit do 22. května 2013. Připomínky uplatnily tři dotčené subjekty.

Společnost O2 Czech Republic a.s. v rámci veřejné konzultace připomínkovala mimo drobných věcných nepřesností v textu návrhu analýzy trhu č. A/5/XX.2013-YY zejména nezahrnutí CATV přístupů do vymezení velkoobchodního trhu, neaktuálnost návrhu analýzy v oblasti popisu rozvoje LTE sítí v ČR, velkoobchodních služeb přístupu v mobilních sítích v rámci kritéria rozsah a rozmanitost produktů nebo služeb (kapitola 3.1.2.3), nesprávné uvedení finančních sankcí za předčasné ukončení smlouvy ze strany účastníka a s tím spojené nesprávné vyhodnocení kritéria souvisejícího s charakteristikou zákazníků – náklady na přechod a překážky přechodu k jinému poskytovateli produktů (kapitola 3.1.3.1). V neposlední řadě společnost O2 Czech Republic a.s. připomínkovala vyhodnocení samostatné významné tržní síly v souvislosti s vyhodnocením kritéria překážek pro vstup na trh.

Připomínku společnosti O2 Czech Republic a.s. vztahující se k nezahrnutí CATV přístupů do vymezení velkoobchodního trhu z důvodu, že v současné době neexistuje velkoobchodní nabídka přístupu k datovému toku prostřednictvím CATV sítí a není ani předpoklad její existence v budoucnu, Úřad neakceptoval. Možnost zahrnutí CATV přístupů do vymezení trhu na velkoobchodní úrovni Úřad posuzoval z pohledu více kritérií, než jen pouze neexistence velkoobchodní nabídky, jak uvádí společnost O2 Czech Republic a.s. Technická realizace velkoobchodní nabídky v CATV sítích v textu analýzy není vyloučena. Nezahrnutí této CATV přístupů do vymezení velkoobchodní úrovně trhu je dle názoru Úřadu dostatečně zdůvodněno v kapitole 2.1.3.7.1, kde současná neexistence velkoobchodní nabídky k datovému toku prostřednictvím CATV sítí slouží jen jako další podpůrný argument pro nezahrnutí této technologie do věcného vymezení velkoobchodního trhu.

Dále Úřad doplnil informace do kapitoly 2.1.2.8 o aktuálním rozvoji sítí LTE v ČR v souladu s připomínkou společnosti O2 Czech Republic a.s.

Připomínky směřující k neaktuálnímu hodnocení některých kritérií vzhledem k dynamickým změnám v oblasti velkoobchodního přístupu v mobilních sítích Úřad zohlednil a do návrhu analýzy zapracoval informace ohledně aktuálního vývoje v této oblasti. Upravena byla zejména kapitola 3.1.2.3, která popisuje výše zmíněné vlivy, zejména s ohledem na vstup několika virtuálních mobilních operátorů a jejich možný vliv na vývoj na tomto relevantním trhu. Úřad v této souvislosti konstatuje, že tyto změny na trhu (velkoobchodního) mobilního přístupu tak v budoucnosti mohou ovlivnit situaci v oblasti integrovaných nabídek mobilních a pevných

---

¹¹⁵ Viz [zde](#) výsledky konzultace s ÚOHS v této věci z roku 2011.

služeb a tím napomoci ke zlepšení konkurenčního prostředí na tomto relevantním trhu. Úřad za tímto účelem bude situaci na tomto trhu i nadále monitorovat, neboť se domnívá, že vliv působení společnosti GTS Czech s.r.o. a dalších MVNO bude možné vyhodnotit až s delším časovým odstupem. Úřad v této souvislosti také zdůrazňuje, že i když vznik MVNO a jejich vstup na trh považuje z hlediska budoucího vývoje trhu mobilních služeb za významný krok, za rozhodující považuje zejména další působení (etablování) MVNO na trhu v České republice. Podle názoru Úřadu však dopad vstupu MVNO na situaci na trhu bude možné posoudit až v delším časovém odstavu. Z tohoto pohledu tak Úřad trvá na svém dosavadním závěru hodnocení kritéria rozsah a rozmanitost produktů nebo služeb, které svědčí ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společnosti O2 Czech Republic a.s.

Připomínku společnosti O2 Czech Republic a.s. směřující k nesprávnému uvedení finančních sankcí za předčasné ukončení smlouvy ze strany účastníka a s tím spojené nesprávné vyhodnocení kritéria souvisejícího s charakteristikou zákazníků Úřad částečně akceptoval s tím, že údaje o sankcích upraví a následně toto kritérium vyhodnotí na základě těchto aktualizovaných údajů. Úřad v souladu s připomínkou upravil a doplnil text návrhu analýzy týkající se kritéria náklady na přechod a překážky přechodu k jinému poskytovateli produktů a konstatuje, že za aktuálních podmínek na trhu stále existují překážky přechodu k jinému poskytovateli produktů. V rámci tohoto kritéria ovšem v době od veřejné konzultace došlo k dalšímu vývoji, a to zejména vzhledem k novele Zákona, která upravuje v této souvislosti znění § 63 odst. 1 písm. p), kde nově dochází ke stanovení maximální možné sankce za předčasné ukončení smlouvy, přičemž výše úhrady nesmí být vyšší než jedna pětina součtu měsíčních paušálů zbývajících do konce sjednané doby trvání smlouvy, nebo jedna pětina součtu minimálního sjednaného měsíčního plnění zbývajících do konce sjednané doby trvání smlouvy. Tato nová úprava tak do značné míry redukuje teoretickou maximální možnou částku, kterou zákazník (účastník) musí poskytovateli služeb uhradit v případě předčasného ukončení smlouvy a tím dochází ke zlepšení postavení zákazníka vzhledem k možnostem přechodu k jinému poskytovateli služeb. Úřad na základě těchto změn konstatuje, že vyhodnocení tohoto kritéria z pohledu finančních překážek již nesevčí o existenci překážek přechodu k jinému poskytovateli. Změna vyhodnocení tohoto kritéria ovšem žádným způsobem, v souhrnu vyhodnocení všech ostatních kritérií, významně neovlivnila existenci podniku se samostatnou významnou tržní silou.

Společnost O2 Czech Republic a.s. dále připomínkovala vyhodnocení existence samostatné významné tržní síly v souvislosti s vyhodnocením kritéria překážek pro vstup na trh. Tuto připomínku Úřad neakceptoval a uvádí, že vzhledem ke skutečnosti, že územní vymezení relevantního bylo shledáno jako celé území ČR, je podle názoru Úřadu zjištění samostatné významné tržní síly dostatečně prokázáno. Úřad podotýká, že věcné vymezení bylo stanoveno s ohledem na velkoobchodní trh. Zjištění Úřadu, že v obcích s počtem obyvatel nad 20 tisíc existují nižší bariéry vstupu než v obcích s počtem obyvatel pod 20 tisíc obyvatel, neznamená, že zde bariéry vstupu neexistují. Úřad v předmětné kapitole uvádí, že i zde existují bariéry vstupu na trh, zejména v podobě získávání stavebních povolení apod. Vliv ostatních technologií nezařazených do věcného vymezení velkoobchodního trhu byl analyzován až ve fázi hledání podniku se samostatnou významnou tržní silou. Na základě tohoto hodnocení byl shledán jejich nepřímý vliv na podnik s významnou tržní silou. Zhodnocení nepřímého vlivu se tak odráží např. v tom, že podniku se samostatnou významnou tržní silou se nenavrhuje povinnost spojená s regulací cen. Ke zhodnocení tohoto vlivu odlišným způsobem oproti návrhu předchozí analýzy bylo přistoupeno v souladu s připomínkami Evropské komise.

Společnost T-Mobile Czech Republic a.s. jak samostatně, tak i společně se společnostmi GTS Czech s.r.o. a Vodafone Czech Republic a.s. uplatnila připomínky směřující k problematice častých změn dokumentů týkajících se velkoobchodních procesů při využívání xDSL služeb, problematice promoakcí a akvizičních nabídek, připomínky k nedostatečným SLA (Service Level Agreement) a KPI (Key Performance Index), včetně neexistence pokut za jejich

nedodržení. Další připomínky poté směřovaly k problému při procesu změny poskytovatele služby xDSL a budoucích podmínek migrace zákazníků na nově navrhovaný bod přístupu REN.

K první z uvedených připomínek Úřad uvádí, že považuje dokument „Využití aplikace ADSL Service provisioning z aplikace ISP“, tedy tzv. kuchařku za nedílnou součást referenční nabídky. Tento dokument ovšem nemůže být z principu veřejný jako je referenční nabídka, a to zejména z důvodu zajištění bezpečnosti sítě. Dokument totiž obsahuje např. síťové specifikace, které mohou být zneužity k napadení sítě společnosti O2 Czech Republic a.s. Tento dokument je klíčový pro samotné objednávání velkoobchodních služeb a Úřad považuje za nezbytné, aby každá jeho změna byla v dostatečném předstihu známa velkoobchodním partnerům společnosti O2 Czech Republic a.s. tak, aby tyto změny mohly být efektivně implementovány. Úřad v rámci povinnosti průhlednosti navrhne uložit povinnost informovat o změnách v tomto dokumentu, ale také o změnách v referenční nabídce s předstihem, který bude nezbytný pro implementování změn.

Další připomínka se týkala akvizičních a propagačních akcí, kdy společnost T-Mobile Czech Republic a.s. uvádí, že tyto akce na velkoobchodním trhu, zvláště pokud jsou společností O2 Czech Republic a.s. zároveň nabízeny promoakce na maloobchodním trhu neumožňují plnohodnotnou konkurenceschopnost alternativním poskytovatelům. Dle připomínky společnosti T-Mobile Czech Republic a.s. alternativní operátoři opakovaně čelí situaci, kdy jsou velkoobchodní promoakce komunikovány s nedostatečným předstihem, a tím je znemožněno jejich efektivní využití na maloobchodní úrovni. Úřad k této připomínce uvádí, že obecně poskytování akvizičních nabídek vnímá jako projev konkurenčního prostředí, který přináší prospěch koncovým uživatelům v podobě nižších cen, a nepovažuje tak za žádoucí tyto aktivity omezovat. Aby však tyto (akviziční) nabídky přinášely prospěch koncovým uživatelům a zároveň nenarušovaly (či neomezovaly) hospodářskou soutěž, je z pohledu Úřadu nezbytné, aby k případnému dotování nákladů na poskytování těchto nabídek nedocházelo z cen velkoobchodních služeb z předřazených trhů, respektive aby všechny související náklady akvizičních nabídek byly pokryty ziskem z poskytování služeb na stejném (podřazeném) trhu. Dle názoru Úřadu zajišťuje tento přístup jak dostatečnou cenovou flexibilitu pro regulovaný subjekt, tak ekonomickou replikovatelnost služeb na celém relevantním trhu či jeho vymezeném segmentu, tedy v takové části trhu, na které jsou poskytovány služby z poptávkové či nabídkové strany vzájemně substituovatelné a konkurenční podmínky více či méně homogenní.

Další připomínky směřovaly k nedostatečným SLA (Service Level Agreement) a KPI (Key Performance Index), včetně neexistence pokut za jejich nedodržení. V této připomínce společnost T-Mobile Czech Republic, a.s. vzhledem k výše uvedeným skutečnostem navrhuje soubor SLA a KPI, které by měly být v návrhu nápravných opatření obsaženy. Mezi tyto navrhované ukazatele patří zejména doba zřízení služby xDSL včetně jednotlivých souvisejících subprocesů, doba přenosu služby xDSL, dostupnost objednávkového systému, dostupnost DSL checku, garance reakční doby na zahájení prací u poruch, garance reakční doby na domluvení výjezdu technika k zákazníkovi, s tím, že nově definovaná SLA by měla být doplněna o sankce za jejich nedodržení. Úřad v rámci uložení nápravných opatření bude definovat povinnost poskytnutí SLA. V rámci této povinnosti bude Úřad definovat konkrétní detail této povinnosti, jejíž součástí bude také sankce za nedodržení SLA. Výši této sankce považuje Úřad za vhodné odvozovat od výše platby za poskytnutí SLA. Úřad nicméně nebude ukládat povinnost, aby společnost O2 Czech Republic a.s. obecně poskytla vyšší kvalitu služby, než poskytuje pro služby vlastní. Toto totiž Úřad považuje za nepřiměřenou zátěž. To nicméně neznamená, že k poskytnutí služby s vyšší kvalitou nedojde na základě individuálního ujednání tak, jak to umožňuje referenční nabídka již nyní. Úřad se v rámci definování jednotlivých KPI zaměří na jednotlivé oblasti, které již uvedl v rámci analýzy, tzn. na úspěšnost zřízení služby, úspěšnost dodržování lhůty pro zřízení služby, spolehlivost fungování služby, úspěšnost dodržení doby pro odstranění poruchy a úspěšnost změny poskytovatele. Úřad dále uvádí, že se v těchto oblastech zaměří i na klíčové dílčí úkony a zároveň konstatuje, že za nedílnou součást spolehlivosti fungování služby považuje také spolehlivost fungování objednávkového systému.

Další připomínka se týkala problémů s procesem změny poskytovatele služby xDSL. K této připomínce Úřad uvádí, že již v analýze konstatoval, že v rámci uložení povinností navrhne detailní požadavky na proces změny poskytovatele služby. Úřad k této připomínce dále uvádí, že v rámci uložení povinností v souvislosti s analýzou tohoto relevantního trhu může řešit pouze velkoobchodní část procesu přechodu, nemůže zasahovat do části maloobchodní.

Poslední významná připomínka směřovala ke stanovení budoucích podmínek migrace zákazníků na nově navrhovaný bod přístupu REN ze stávajících nabídek včetně stanovení poplatku za takovou migraci. Úřad k této připomínce uvádí, že v rámci uložení povinností přístupu na úrovni regionální ethernetové sítě (REN) uloží i povinnost související s přechodem ze stávajících velkoobchodních přístupů na tento přístup. K uložení této povinnosti Úřad také vede zkušenost z minulosti, kdy při vzniku nabídky Carrier IP Stream a neexistenci procesu přechodu na tuto nabídku z nabídky Carrier Broadband nedocházelo k využití této nové nabídky v očekávaném měřítku.

Konzultace druhého návrhu analýzy (duben 2014)

Na základě § 130 Zákona a podle Pravidel Českého telekomunikačního úřadu pro vedení konzultací na diskusním místě Úřad zveřejnil návrh OOP analýzy trhu č. A/5/XX.2014-YY na diskusním místě dne 17. dubna 2014. Připomínky k návrhu opatření bylo možno uplatnit do 19. května 2014. Připomínky uplatnily tři dotčené subjekty. Společnosti O2 Czech Republic a.s. a T-Mobile Czech Republic, a.s. uplatnily připomínky jednotlivě a společnosti GTS Czech, s.r.o., T-Mobile Czech Republic, a.s. a Vodafone Czech Republic, a.s. zaslaly Úřadu společné připomínky.

Společnost O2 Czech Republic a.s. v rámci veřejné konzultace připomínkovala mimo drobných věcných nepřesností v textu návrhu analýzy trhu č. A/5/XX.2014-YY zejména používání měření ze serveru DSL.cz pro doložení průměrných rychlostí downloadu, nezahrnutí CATV sítí do vymezení velkoobchodního trhu, nehomogenní konkurenční podmínky na trhu napříč ČR, specifikování povinností spojených s SLA a KPI, nepřiměřenost navržených povinností souvisejících s principem Eol (zejména vzhledem k pilotnímu projektu O2 Fiber – FTTH) a v neposlední řadě nedostatečné odůvodnění navržené povinnosti související s definováním nového bodu přístupu v lokalitě hraničních síťových prvků (REN).

Připomínku společnosti O2 Czech Republic a.s. vztahující se k využití měření ze serveru DSL.cz pro doložení průměrných rychlostí downloadu napříč různými typy širokopásmových přístupů z důvodu nejasné metodologie a uvedení poměru maximální dosažitelné rychlosti v rámci tarifu ke „skutečné“ (naměřené) rychlosti připojení pouze u xDSL přístupů Úřad částečně akceptoval.

Úřad k této připomínce poznamenává, že průměrné rychlosti downloadu širokopásmového připojení v návrhu analýzy uvádí pro dokreslení situace na maloobchodním trhu z pohledu vlastností jednotlivých typů produktů (technologií). Úřad pro analýzu zvolil výsledky měření ze serveru DSL.cz z důvodu jejich veřejného publikování a snadné dostupnosti jak veřejnosti, tak poskytovatelům služeb. Vlastní metodika prováděného měření není součástí analýzy z toho důvodu, že je uvedena přímo na serveru DSL.cz, kde je měření prováděno. Zvolení konkrétního období vychází z časových termínů zpracování analýzy (poslední dostupné měření). Uváděné zkrácení vlivem metodologie měření je pro všechny měřené subjekty shodné a pro vzájemné porovnání dosažených výsledků dostatečné. Výsledky měření společnosti SamKnows, na které společnost O2 Czech Republic a.s. v rámci své připomínky poukázala, jsou Úřadu známy. Jejich využití pro porovnání v rámci celého trhu je však velmi omezené, protože měřicí sondy jsou instalovány jen u několika zákazníků některých ISP a nedávají tak dostatečný přehled o celém trhu. Ve svém portfoliu sledovaných způsobů připojení taktéž studie společnosti SamKnows nezahrnuje všechny kategorie produktů, které byly zařazeny do vymezení maloobchodního trhu – zejména bezdrátové přístupy.

Úřad nicméně v souvislosti s touto připomínkou společnosti O2 Czech Republic a.s. odstranil z návrhu analýzy údaje týkající se poměrování maximální dosažitelné rychlosti a „skutečné“ rychlosti připojení (průměru všech měření) – tedy údaj o procentu z objednané rychlosti u xDSL přístupů, a to s ohledem na skutečnost, že Úřad nemá k dispozici porovnatelné údaje za ostatní typy širokopásmových přístupů.

Připomínka společnosti O2 Czech Republic a.s. směřující k nezahrnutí CATV přístupů do vymezení velkoobchodního trhu nebyla Úřadem akceptována. Ve své připomínce společnost O2 Czech Republic a.s. uvedla, že Úřad nepovažuje CATV sítě za substitut na velkoobchodním trhu z důvodů dalšího nerozšiřování tohoto typu sítě, omezeného pokrytí a neexistence velkoobchodní nabídky. S vyloučením z relevantního trhu a s tímto odůvodněním společnost O2 Czech Republic a.s. nemůže dle svého názoru souhlasit. Nerozšiřování CATV sítí nemůže být bráno jako důvod k jejich omezené nahraditelnosti, protože nedochází k útlumu služeb na nich poskytovaných, právě naopak, dochází k zvyšování jejich kvality. V tomto bodě je situace u CATV sítí srovnatelná se sítěmi xDSL, u nichž také nedochází k dalšímu rozšiřování. Co se týče omezeného pokrytí, společnost O2 Czech Republic a.s. připomněla, že tyto sítě se nachází v obcích, které zahrnují srovnatelný počet obyvatel, jak je tomu u FTTx sítí a dosahují třetího nejvyššího tržního podílu podle technologií. K poslednímu důvodu, neexistenci velkoobchodní nabídky, se společnost O2 Czech Republic a.s. odkázala na připomínky k předchozí verzi analýzy trhu č. 5 z května 2013, kde uvedla příklady realizace velkoobchodní nabídky u CATV sítí. Společnost O2 Czech Republic a.s. ve své připomínce dále upozornila, že návrh nového Doporučení o relevantních trzích ve Vysvětlujícím memorandu zohledňuje významný vliv přechodu CATV sítí na standard DOCSIS 3.0 na konkurenční situaci na trhu širokopásmového přístupu a nabádá národní regulační orgány k pečlivému posouzení jejich zahrnutí do relevantního trhu.

K této připomínce Úřad dále uvádí, že si je vědom teoretické možnosti realizace velkoobchodní nabídky u CATV sítí a dokonce i její praktické realizace v některých členských státech EU. Úřad ovšem v návrhu této analýzy hodnotí pouze podmínky na trhu v ČR, kde na základě zkoumání a vyhodnocení situace z pohledu více kritérií, uvedených v kapitole 2.1.3.7.1, popsal všechny skutečnosti, které jej vedli k nezahrnutí CATV přístupů do vymezení relevantního trhu. Jak je z uvedené kapitoly návrhu analýzy zřejmé, tak Úřad hodnotil možnou zastupitelnost CATV přístupů i s ohledem na zmiňovaný standard DOCSIS 3.0.

Další připomínka společnosti O2 Czech Republic a.s. směřovala k nehomogenním podmínkám na trhu napříč územím ČR.

Úřad tuto připomínku neakceptoval a dále k ní uvádí, že v návrhu analýzy - v kapitole 2.2.1 přistoupil k předběžné analýze homogenity podmínek na území ČR, a to plně v souladu s dokumenty BEREC zabývající se geografickými aspekty analýz relevantních trhů (konkrétně ERG Common Position on Geographic Aspects of Market Analysis včetně zohlednění konzultačního dokumentu BEREC k revizi tohoto předchozího dokumentu z roku 2008). Dle těchto dokumentů Úřad postupoval již při navrhované územní segmentaci relevantního trhu v roce 2012. Jak je ovšem zřejmé z Rozhodnutí Komise ve věci CZ/2012/1322: Velkoobchodní širokopásmový přístup v České republice ze dne 10. srpna 2012, Úřadu se dle názoru Evropské komise nepodařilo dostatečně prokázat geografické odlišnosti napříč územím ČR a stabilitu navržených geografických jednotek – úroveň jednotlivých obcí, pro provedení územní segmentace relevantního trhu. Na základě zohlednění výše uvedeného rozhodnutí Evropské komise Úřad přistoupil k novému návrhu analýzy tohoto relevantního trhu, kde se rozhodl nepřímé vlivy ze strany alternativních technologií zohlednit až ve fázi zkoumání existence podniku se samostatnou významnou tržní silou (SMP) a návrhu nápravných opatření. Dle názoru Úřadu lze vzhledem k věcnému vymezení relevantního trhu a k pouze lokální dostupnosti alternativních FTTx sítí považovat podmínky na území celé ČR za dostatečně homogenní pro vymezení národního trhu. Společnost O2 Czech Republic a.s. ve své připomínce dále naráží na skutečnost, že Úřad v návrhu analýzy uvádí, že FTTx přístupy jsou

dostupné v obcích, které v souhrnu zahrnují cca 58,9 % obyvatel ČR. Tato skutečnost ovšem neznamená, že sítě FTTx jsou dostupné na celém území obce a vzhledem k jejich dosud relativně nízkému tržnímu podílu lze usuzovat o dostatečně homogenním prostředí na území celé ČR. Společnost O2 Czech Republic a.s. též ve své připomínce zmínila, jakým způsobem Úřad zohlednil v analýze výsledky a získaná data z projektu mapování NGA infrastruktury v ČR, které provedl v roce 2013. Úřad pro mapování NGA infrastruktury zaslal jednotlivým poskytovatelům dotazníky, které byly primárně určeny pro účely zmapování infrastruktury umožňující poskytovat širokopásmový přístup o rychlosti downloadu alespoň 30 Mbit/s. Tyto údaje tak nebyly zamýšleny pro užití v analýzách relevantních trhů. Jak již z výše uvedeného vyplývá, jedná se o mapování jen té části infrastruktury, která umožňuje poskytování služeb širokopásmového přístupu o rychlosti downloadu alespoň 30 Mbit/s, nikoliv veškeré infrastruktury umožňující širokopásmový přístup. Už jen na základě tohoto hlediska nejsou závěry mapování NGA infrastruktury vhodné pro účely analýzy tohoto relevantního trhu.

Další připomínky společnosti O2 Czech Republic a.s. směřovaly ke specifikování navržených povinností vzhledem k úrovním SLA a k navrhovaným KPI.

Tyto připomínky Úřad neakceptoval a uvádí, že povinnost SLA je navržena v souladu s ustanovením § 84 Zákona. Tuto povinnost Úřad chápe jako jednu z provozních a technických podmínek povinnosti umožnit přístup, a v tomto smyslu ji i navrhuje uložit. Dále Úřad uvádí, že navrženým principem, že základní úroveň SLA bude stanovena odvisle od stávající úrovně poskytovaných služeb, nenutí společnost O2 Czech Republic a.s. garantovat vyšší úroveň služby, než poskytuje pro služby vlastní. V případě, že nedojde po uložení povinností k výraznému zhoršení kvality služeb, nemůže být nastavená úroveň vyšší než úroveň poskytovaná pro služby vlastní.

K navrhovaným KPI pak Úřad uvádí, že je ukládá na základě identifikovaného potenciálního tržního problému ve formě diskriminačního jednání nebo zadržování informací. Úřad zároveň KPI navrhne uložit za účelem sledování dodržování povinnosti nediskriminace. Úřad dále uvádí, že jeho návrh KPI není v rozporu s bodem 23 Doporučení o nediskriminaci, který uvádí, že při ukládání KPI by měl vnitrostátní regulační orgán zohlednit stávající měření výkonnosti. Úřad v této souvislosti uvádí, že konkrétní rozsah povinnosti související s reportováním KPI (včetně definice jednotlivých KPI) bude specifikovat v rozhodnutí o uložení povinností.

Společnost O2 Czech Republic a.s. též připomínkovala nepřiměřenost navržených povinností souvisejících se zaváděním principu Eol, a to zejména vzhledem k tomu, že se dle návrhu předkládané analýzy vztahují na všechny NGA sítě, tedy i scénář FTTC (s využitím VDSL) a FTTH sítě. Společnost O2 Czech Republic a.s. ve své připomínce dále uvedla, že optické přístupové sítě FTTH, které provozuje, jsou pouze pilotním projektem (nabídka O2 Fiber) a nejsou komerčně na maloobchodě nabízeny. Společnost O2 Czech Republic a.s. tak povinnosti související s Eol a vztahující se k optickým přístupovým sítím považuje za nepřiměřené.

Úřad tuto připomínku společnosti O2 Czech Republic a.s. neakceptoval a uvádí, že Doporučení o nediskriminaci jednoznačně říká, že se vztahuje na přístupy založené na síti NGA, mezi takové tak podle názoru Úřadu patří i služby VDSL poskytované z kabinetů (FTTC). Na základě dostupných informací o fungování objednávkových systémů je Úřad toho názoru, že by zavedení principu rovnocennosti vstupů na tyto přístupy neznamenalo rozsáhlé úpravy stávajících systémů, což by neznamenalo vynaložení vysokých nákladů. Pro dosažení rovnocennosti vstupů by minimálně postačovalo, aby přístup pro objednávání služeb ze strany velkoobchodních partnerů byl shodný s přístupem maloobchodní divize společnosti O2 Czech Republic a.s. Z připomínky společnosti O2 Czech Republic a.s. se Úřad nedokáže vyjádřit k přiměřenosti případných vynaložených nákladů, protože ty společnost O2 Czech Republic a.s. Úřadu sice poskytla, ale pouze jako celkový údaj o předpokládaných nákladech na implementaci

povinnosti rovnocennosti vstupů, bez dalšího podrobnějšího rozčlenění či dovysvětlení. Dále Úřad uvádí, že analýza relevantního trhu obsahuje zhodnocení přiměřenosti povinností ukládaných na optické přístupové sítě, které je uvedeno v části návrhu nápravných opatření.

Jak je již výše uvedeno princip rovnocennosti vstupů by se nevztahoval pouze na síť FTTH, ale také na ostatní NGA přístupové sítě. Avšak na druhou stranu Úřad k nabídce O2 Fiber uvádí, že je deklarována jako pilotní projekt a takto ji v současnosti, s přihlédnutím k dodatečně poskytnutým informacím ze strany společnosti O2 Czech Republic a.s., Úřad i vnímá. Nicméně Úřad uvádí, že stávající rozsah této nabídky považuje za dostatečný pro otestování využití a funkčnosti přístupových sítí typu FTTH. V případě dalšího rozšiřování těchto přístupových sítí, bude však Úřad považovat nabídku O2 Fiber a obdobné nabídky založené na optických přístupových sítích již za standardní maloobchodní nabídku. Výše uvedený názor Úřadu bude zohledněn v rámci ukládání povinností, kdy povinnosti vztažené na přístupové sítě FTTH případně FTTB budou svázány na další rozšíření těchto přístupových sítí a zahájení poskytování standardních maloobchodních služeb jejich prostřednictvím.

Poslední významná připomínka společnosti O2 Czech Republic a.s. směřovala k odůvodnění navržené povinnosti související s definováním nového bodu přístupu v lokalitě hraničních síťových prvků (REN), které je dle názoru společnosti O2 Czech Republic a.s. nedostatečné a její uložení v analýze nemá dostatečnou podporu.

Úřad tuto připomínku částečně akceptoval s tím, že v návrhu analýzy relevantního trhu rozšířil odůvodnění návrhu uložení nového nápravného opatření spojeného s umožněním nového bodu přístupu. Úřad v této souvislosti doplnil návrh analýzy v kapitole 3.1.4.1.1 (Konkurence na maloobchodním trhu širokopásmového přístupu k síti Internet), kde již dříve analyzoval možný potenciální tržní problém v podobě omezené možnosti diferencovat své maloobchodní služby s využitím stávajících velkoobchodních vstupů z relevantního trhu č. 5 v souvislosti s omezeným vývojem využití velkoobchodních vstupů z relevantního trhu č. 4. Úřad svou argumentaci k odůvodnění rozšíření povinnosti přístupu rozpracoval též v kapitole 4.1.3 (Vyhodnocení stávajících opatření) v bodě h) (další významné aspekty ovlivňující možnost poskytování maloobchodních služeb) a také v neposlední řadě v kapitole 4.4 (Navrhovaná nápravná opatření) v části odůvodnění.

Další subjekt, společnost T-Mobile Czech Republic, a.s., uplatnil připomínky zejména k nezahrnutí mobilních širokopásmových přístupů do grafů 4a a 4b, k tvrzení Úřadu o plnohodnotném využívání Internetu ze strany WiFi a xDSL uživatelů, rozsah povinností souvisejících s úrovněmi SLA a v neposlední řadě k uplatňování akvizičních nabídek („krátkodobých marketingových akcí“) ze strany společnosti O2 Czech Republic a.s. na maloobchodním trhu bez zohlednění těchto marketingových nabídek na velkoobchodní úrovni trhu.

K připomínce směřující k nezahrnutí mobilních širokopásmových přístupů do grafů č. 4a a 4b Úřad poznamenává, že, uvedl v analýze tyto grafy jako doplněk ke grafu č. 4, ve kterých jsou mobilní širokopásmové přístupy uvedeny. V poznámce ke grafu č. 4b Úřad dle svého názoru dostatečně vysvětlil skutečnosti, které jej vedly k nezahrnutí mobilních přístupů i do těchto grafů. Tuto připomínku společnosti T-Mobile Czech Republic, a.s. tak Úřad neakceptoval.

Další připomínka společnosti T-Mobile Czech Republic, a.s. se týkala tvrzení Úřadu o plnohodnotném využívání Internetu ze strany WiFi a xDSL uživatelů. V tomto tvrzení je v kapitole 2.1.2.7 v bodě c) (Struktura poptávky a chování spotřebitelů) uvedeno, že uživatelé Internetu na bázi obou srovnávaných platforem (xDSL a WiFi) mohou Internet využívat plnohodnotným způsobem, tedy ke všem běžně využívaným aplikacím. V této připomínce společnost T-Mobile Czech Republic, a.s. dále uvádí, že jí není znám poskytovatel WiFi, který by ve své síti nabízel službu IPTV a navrhuje tedy v tomto smyslu upravit výše uvedené tvrzení.

Úřad tuto připomínku společnosti T-Mobile Czech Republic, a.s. neakceptoval a uvádí, že zmíněné tvrzení hovoří o plnohodnotném „využívání internetu“. Jak vyplynulo z průzkumu, který si Úřad nechal zpracovat v březnu 2014, uživatelé WiFi mohou využívat a využívají prostřednictvím Internetu jednotlivé aplikace ve srovnatelné míře jako uživatelé xDSL, FTTx i CATV přístupů – viz Graf č. 10. I v případě připojení přes WiFi je možné sledovat pomocí IP protokolu streamovanou TV dostupnou v síti Internet. Úřad dále uvádí, že IPTV je specializovaná služba (využívající IPTV modem) a není závislá na poskytování služby přístupu k síti Internet. Tato služba je využitelná i prostřednictvím jiných technologií než xDSL, tedy dle Úřadu dostupných informací i prostřednictvím WiFi.

Následující připomínku společnosti T-Mobile Czech Republic, a.s. směřující k úrovním SLA Úřad částečně akceptoval, a to s ohledem na skutečnost, že už podle konzultované verze analýzy plánoval upravit principy pro stanovení zvýšené úrovně SLA, a to včetně sankcí. Stanovení sankcí bere Úřad jako záruku a také motivaci pro společnost O2 Czech Republic a.s. k zajištění smluvně ujednané úrovně kvality poskytovaných služeb. K SLA pak Úřad ještě dodává, že základní úroveň SLA bude vztažena na všechny přístupy poskytnuté velkoobchodnímu partnerovi společnosti O2 Czech Republic a.s., ne konkrétně pro jednotlivé přístupy. Pro zvýšení kvality pro jednotlivé přístupy bude sloužit zvýšená úroveň SLA. Úřad s ohledem na znění vypořádání této připomínky doplnil o detailnější vysvětlení část analýzy, která je věnována návrhu nápravných opatření.

Poslední samostatná připomínka společnosti T-Mobile Czech Republic, a.s. se zabývala uplatňováním akvizičních nabídek („krátkodobých marketingových akcí“) ze strany společnosti O2 Czech Republic a.s. na maloobchodním trhu bez zohlednění těchto marketingových nabídek na velkoobchodní úrovni trhu. V této připomínce společnost T-Mobile Czech Republic, a.s. též navrhla, aby v rámci povinnosti nediskriminace Úřad uložil povinnost velkoobchodních nabídek i na výše uvedené marketingové akce a také aby měsíční cena za Carrier IP Access byla převedena a rozpočítána do měsíčních poplatků přístupu (nebo páteře u varianty IP Stream), protože pro alternativního operátora je to na rozdíl od společnosti O2 Czech Republic a.s. nedílný náklad.

Úřad tuto připomínku neakceptoval a dále k ní uvádí, že obecně poskytování akvizičních nabídek vnímá jako projev konkurenčního prostředí, který přináší prospěch koncovým uživatelům v podobě nižších cen, a nepovažuje tak za žádoucí tyto akviziční nabídky omezovat. Aby však tyto (akviziční) nabídky přinášely prospěch koncovým uživatelům a zároveň nenarušovaly (či neomezovaly) hospodářskou soutěž, je z pohledu Úřadu nezbytné, aby k případnému dotování nákladů na poskytování těchto nabídek nedocházelo prostřednictvím cen velkoobchodních služeb z předřazených trhů (v tomto případě z relevantního trhu č. 5), respektive aby všechny související náklady akvizičních nabídek byly pokryty ziskem z poskytování služeb na stejném (podřazeném) trhu (či jeho vymezeném segmentu, v tomto případě maloobchodním trhu). Tímto přístupem zajišťuje Úřad jak dostatečnou cenovou flexibilitu pro regulovaný subjekt, tak ekonomickou replikovatelnost služeb za celý relevantní trh či jeho vymezený segment, tedy v takové části trhu, na které jsou poskytované služby z poptávkové či nabídkové strany vzájemně substituovatelné a konkurenční podmínky více či méně homogenní. Přístup Úřadu tak zajišťuje, že společnost O2 Czech Republic a.s. poskytuje maloobchodní akviziční nabídky s využitím těch samých velkoobchodních služeb, které (nediskriminačně) poskytuje i svým velkoobchodním zákazníkům, jinými slovy, že sama sobě na velkoobchodní úrovni neposkytuje služby za výhodnějších podmínek (než velkoobchodním zákazníkům) s cílem následné tvorby akvizičních nabídek na maloobchodní úrovni. Proto Úřad provázání akvizičních nabídek na maloobchodní a velkoobchodní úrovni nepovažuje ani za opodstatněné ani za nezbytné. Na druhou stranu bude Úřad ekonomickou replikovatelnost koncipovat nejen s ohledem na výše uvedené, ale i s ohledem na Doporučení o nediskriminaci a samostatně tak bude vyhodnocovat replikovatelnost i pro vybrané „vlajkové“ služby (či službu). I zde však bude hodnocení probíhat v průměru za službu jako celek, nikoliv za její případné krátkodobé akviziční nabídky. Úřad nedospěl v rámci analýzy při vyhodnocení jednotlivých

kritérií pro hodnocení SMP, a také s ohledem na jejich vývoj v čase od provedení předchozí analýzy relevantního trhu, k závěru o potřebě uložit povinnost cenové regulace, a proto ani nestanoví strukturu neregulovaných cen, tak jak požaduje připomínkový subjekt pro službu Carrier IP Access. Úřad však zahrne náklady (resp. ceny) související se službou Carrier IP Access do hodnocení testu ekonomické replikovatelnosti služeb SMP operátora.

Další připomínky k návrhu analýzy tohoto relevantního trhu uplatnily společně tři společnosti. Těmito společnostmi jsou GTS Czech s.r.o., T-Mobile Czech Republic, a.s. a Vodafone Czech Republic, a.s. (dále jen „alternativní operátoři“). Tyto společné připomínky směřovaly zejména k návrhu nápravných opatření, a to k testům technické a ekonomické replikovatelnosti, úrovním SLA a rozsahu KPI.

První ze společných připomínek směřovala k testu ekonomické replikovatelnosti. V připomínce bylo uvedeno, že Úřad sice jasně proklamuje, že hodlá nápravná opatření uložit tak, aby zajistil také ekonomickou replikovatelnost, a že hodlá kontrolovat cenové rozpětí mezi službami z relevantního a souvisejícího maloobchodního trhu, ale nijak jednoznačně nestanovuje, že hodlá tuto kontrolu provádět postupem popsáním v Doporučení o nediskriminaci v rozsahu, jak stanovuje Příloha II – parametry ex-ante testu ekonomické replikovatelnosti. Alternativní operátoři mají za to, že samotný Eol spolu s ex-post margin squeeze testem nestačí pro nově vznikající NGA trh k zajištění ekonomické replikovatelnosti, a že je nutné provádět ex-ante test ve fázi, kdy by incumbent plánoval zavádět novou maloobchodní službu tak, jak to předpokládá Doporučení o nediskriminaci. Proto alternativní operátoři navrhují, vedle testu technické replikovatelnosti (jak je v analýze popsán) byl proveden také test ekonomické replikovatelnosti dle metodiky uvedené v Doporučení o nediskriminaci. Stejně tak by bylo při zavedení nového maloobchodního produktu vyžadováno vedle doložení technické replikovatelnosti také provedení ex-ante margin squeeze testu.

Úřad tuto připomínku částečně akceptoval a uvádí, že v analýze relevantního trhu několikrát avizoval, že hodlá stanovit test ekonomické replikovatelnosti v souladu s Doporučením o nediskriminaci, tedy aplikovat tento postup ve všech bodech, u nichž nenalezne silné argumenty proti jejich použití. V této fázi celého procesu sektorové regulace, tedy ve fázi analýzy relevantního trhu, považuje Úřad svůj postup za dostatečně transparentní a bližší vymezení tohoto testu, s ohledem na budoucí procesní kroky v rámci ukládání povinností (veřejnou konzultaci k návrhu rozhodnutí o ceně, konzultaci s ÚOHS i EK), v jejichž průběhu se může postup Úřadu změnit, za nežádoucí. Konkrétní parametry Evropskou komisí navrhovaného testu replikovatelnosti jsou uvedeny v příloze č. 2 Doporučení o nediskriminaci, na kterou tak lze v současné chvíli odkázat. Některé z těchto parametrů se shodují s Úřadem doposud prováděným postupem při testu na stlačování marží, který je popsán v [metodice](#) Úřadu (EEO, LRIC+, zohlednění časového hlediska v podobě průměrné délky smluvního vztahu), u jiných bude Úřad při hledání optimálního přístupu spoléhat ve zvýšené míře i na konzultaci s dotčenými subjekty (specifikace vlajkových produktů/produktu). Také z časového hlediska hodlá Úřad postupovat v souladu s Doporučením o nediskriminaci. V této souvislosti Úřad připomíná, že pod pojmem „ex-ante“ lze podle Doporučení o nediskriminaci (bod 56) zařadit i test, který se začne provádět tři měsíce po spuštění nové maloobchodní služby SMP operátora a dokončí se do čtyř měsíců od zahájení testu (tj. 7 měsíců po představení předmětné maloobchodní služby). Úřad v současné chvíli nepředpokládá, že celou tuto lhůtu při návrhu příslušné povinnosti využije.

Další společná připomínka alternativních operátorů směřovala k technické a ekonomické replikovatelnosti jak pro služby poskytované prostřednictvím kovového, tak prostřednictvím optického vedení. Alternativní operátoři v popisu odůvodnění nápravného opatření nediskriminace nenašli žádné konkrétní povinnosti, které by se týkaly zajištění technické nebo ekonomické replikovatelnosti pro služby poskytované na kovovém vedení. Vzhledem k tomu, jaký prostor Úřad věnuje popisu nově zaváděných nápravných opatření pro NGA služby za účelem dosažení technické a ekonomické replikovatelnosti, tak by alternativní operátoři

očekávali, že zajištění téhož pro nově zaváděné služby na úrovni REN poskytované na kovovém vedení bude zahrnovat alespoň základní nástin popisu uvažovaných nápravných opatření (například testu technické replikovatelnosti služeb na úrovni REN).

Úřad připomínku alternativních operátorů neakceptoval a uvádí, že konkrétní detaily uložené povinnosti nediskriminace vztahované ke službám poskytovaným prostřednictvím kovových účastnických vedení bude součástí rozhodnutí o uložení povinností. Úřad nicméně nepředpokládá, že by ukládal povinnost provádět test technické replikovatelnosti i pro služby poskytované prostřednictvím kovových účastnických vedení, tak jak to pro síť NGA předpokládá Doporučení o nediskriminaci, a to s ohledem na skutečnost, že v rámci analýzy neidentifikoval problém související s nemožností technicky replikovat maloobchodní služby společnosti O2 Czech Republic a.s. poskytovaných prostřednictvím účastnických kovových vedení. Úřad také připomíná, že se ve zvýšené míře popisu technické replikovatelnosti v návrhu analýzy věnoval s cílem demonstrovat svůj soulad s evropským regulačním rámcem (zejména novým Doporučením o nediskriminaci) v situaci, kdy nenavrhuje uložení cenové regulace pro NGA služby. Na tomto místě tak doplňuje, že ekonomická replikovatelnost u služeb poskytovaných prostřednictvím metalické sítě bude z větší části vyhodnocována na základě obdobných principů, jako u služeb NGA.

Několik společných připomínek alternativních operátorů směřovalo k rozšíření navržených povinností SLA, návrhu dalších ukazatelů KPI a dílčím aspektům fungování objednávkových systémů společnosti O2 Czech Republic a.s.

Většinu připomínek Úřad neakceptoval s ohledem na skutečnost, že většina dalších navrhovaných KPI bude obsažena v KPI, které budou definovány Úřadem v rámci rozhodnutí o uložení povinností a další vykazované KPI by dle názoru Úřadu pro společnost O2 Czech Republic a.s. znamenalo nadbytečnou zátěž. Připomínky směřující k povinnosti zabývající se úrovněmi SLA a funkcionalitě objednávkových systémů částečně akceptoval s ohledem na skutečnost, že informace a návrhy obsažené v těchto připomínkách využije při návrhu konkrétního detailu povinností v rámci rozhodnutí o uložení povinností.

Detailní vypořádání všech došlých připomínek v rámci veřejné konzultace lze nalézt v tabulce vypořádání, která je dostupná [zde](#).

Část F – Připomínky Evropské komise k oznámení návrhu opatření

Dne 11. září 2014 byl návrh analýzy postoupen Evropské komisi (dále jen „Komise“) podle čl. 7 Rámcové směrnice. Ve svém vyjádření ze dne 10. října 2014 Komise sdělila, že na základě oznámeného návrhu opatření a doplňujících informací poskytnutých Úřadem dne 24. září 2014 má následující připomínky:

Konzultace a přijetí prováděcích opatření

Komise ve svém rozhodnutí konstatovala, že ačkoliv text analýzy obsahuje návrh nápravných opatření, neobsahuje další podrobnosti o plánu jejich provádění. Komise zdůraznila, že účinné splnění těchto závazků je nadřazeno veškerým praktickým a technickým otázkám, přičemž bude záviset na proveditelnosti jednotlivých způsobů provedení, které Úřad navrhuje, a na jejich způsobilosti pro daný účel.

Vzhledem k výše uvedenému proto Komise Úřad vyzvala, aby co nejdříve navrhl a vypracoval prováděcí opatření za účelem nápravy těchto trhů a zajistil, aby prováděcí opatření u všech nápravných opatření byla konzultována v souladu s postupem podle článku 7 Rámcové směrnice. Komise Úřad vyzvala, aby taková prováděcí opatření oznámil Komisi nejpozději do šesti měsíců od přijetí oznámené analýzy trhu.

Úřad v nejvyšší možné míře přihlédne k uvedeným připomínkám Komise. Jak již Úřad v návrhu analýzy a ve vypořádání připomínek z veřejné konzultace avizoval, detailní specifikace jednotlivých navržených povinností bude součástí rozhodnutí o uložení povinností (případně rozhodnutí o ceně). Návrhy příslušných rozhodnutí (o uložení povinností, případně o ceně) předloží Komisi bezodkladně po dokončení národní konzultace.

Zavádění vectoringu a vhodnost náhradní nabídky datového toku

Dle Komise by měl Úřad pečlivě zvážit podrobnosti regulačních opatření týkajících se vectoringu. Je přitom třeba brát v úvahu otázku, jako je využívání služeb, které by tím byly ovlivněny, pravděpodobnost a proveditelnost plánů zavádění vectoringu operátora s významnou tržní silou, existence alternativního a nahraditelného spolehlivého produktu pro žadatele o přístup apod.

Komise Úřad vyzvala, aby při svém rozhodnutí o uložení povinností zajistil, že operátor s významnou tržní silou bude nabízet produkt virtuálního zpřístupnění, jež žadatelům o přístup umožní účinně soutěžit na relevantních maloobchodních trzích.

Úřad v rámci návrhu rozhodnutí o uložení povinností, ve kterém budou uvedeny detailní podmínky a specifikace jednotlivých nápravných opatření, zohlední současný vývoj na trhu a zároveň výše uvedené připomínky Komise směřující k nutnosti uložení efektivní náhrady za produkt fyzického zpřístupnění, pokud ten nebude možno z objektivních důvodů nabízet.

Potřeba zajistit velkoobchodní ceny na trhu č. 5, které podporují hospodářskou soutěž

Komise vzala na vědomí analýzu Úřadu, že konkurenční tlaky jsou na vnitrostátní úrovni homogenní a že Úřad není s to identifikovat dílčí územní jednotku tak, aby bylo možno rozlišovat nápravná opatření a například použít nápravné opatření ve formě regulace cen v nejméně konkurenceschopných oblastech České republiky.

Komise současně poznamenala, že v případě mnoha obcí mají koncoví zákazníci přístup pouze k síti xDSL a sítím WiFi. Komise konstatuje, že v oblastech, kde narůstá využívání kabelových sítí a sítí FTTx, je společnost O2 Czech Republic a.s. na maloobchodní úrovni vystavena silnému a pravděpodobně trvalému konkurenčnímu tlaku. Naproti tomu v jiných oblastech bude pro konkurenty z oblasti WiFi, kteří se rozhodnou, že nezavedou síť FTTx, stále obtížnější soutěžit mimo segmenty trhu, jež jsou nejvíce citlivé na cenu, zejména vzhledem k plánované modernizaci sítě společnosti O2 Czech Republic a.s.

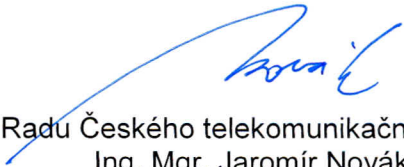
V důsledku toho bude, dle názoru Komise, pro určité zeměpisné oblasti, ve kterých se kabelové sítě ani sítě FTTx nevyskytují, existovat riziko, že společnost O2 Czech Republic a.s. by mohla na velkoobchodní i maloobchodní úrovni požadovat nepřiměřeně vysoké ceny zejména za své produkty disponující vyšší rychlostí, které nejsou tak omezeny sítěmi WiFi. V těchto případech nemůže current margin squeeze test sám o sobě zabránit neúměrně vysokým cenám na velkoobchodní úrovni.

Komise proto očekává, že Úřad nepřestane intenzivně sledovat zeměpisné rozdíly v cenách na maloobchodní i velkoobchodní úrovni, a to nikoli pouze souhrnně pro celý velkoobchodní trh, ale i pro jednotlivé kategorie produktů, a aby analyzoval vhodnost budoucích cenových zásahů, k nimž by v případě potřeby bylo nutné přistoupit.

Úřad k této připomínce přihlédne a bude vývoj na trhu monitorovat i z hlediska zeměpisných rozdílů a vyhodnocovat vhodnost přístupu na národní úrovni.

Komise v závěru konstatuje, že podle čl. 7 odst. 7 Rámcové směrnice může Úřad po zohlednění připomínek Komise přijmout konečné opatření. Úplné znění vyjádření Komise lze nalézt na webových stránkách Úřadu.

Za Radu Českého telekomunikačního Úřadu:
Ing. Mgr. Jaromír Novák
předseda Rady
Českého telekomunikačního úřadu

Příloha č. 1: Marketingový průzkum: Broadbandové připojení – vnímání jednotlivých technologií jako vzájemných substitutů na trhu rezidentních a firemních zákazníků.

**BROADBANDOVÉ
PŘIPOJENÍ**
vnímání jednotlivých technologií
jako vzájemných substitutů na trhu
rezidentních a firemních zákazníků

Závěrečná zpráva

Únor 2014

STEM MARK

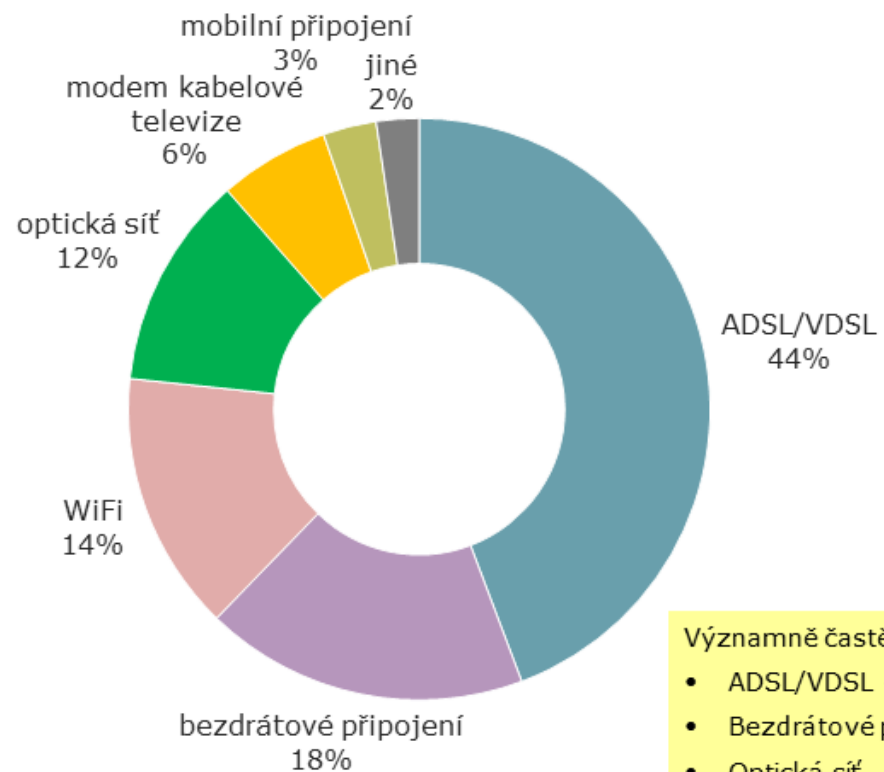
Obsah

Celkové výsledky průzkumu za všechny firmy	3
Výsledky tříděné podle velikosti firem	20
Srovnání s rokem 2011 – firmy	26
Celkové výsledky průzkumu za rezidenty	32
Srovnání s rokem 2011 – rezidenti	59
Východiska a parametry projektu	65

CELKOVÉ VÝSLEDKY ZA VŠECHNY FIRMY

Prioritně využívanou technologií je hlavně ADSL/VDSL

1. Prioritně využívaná technologie pro širokopásmový přístup k Internetu

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=506

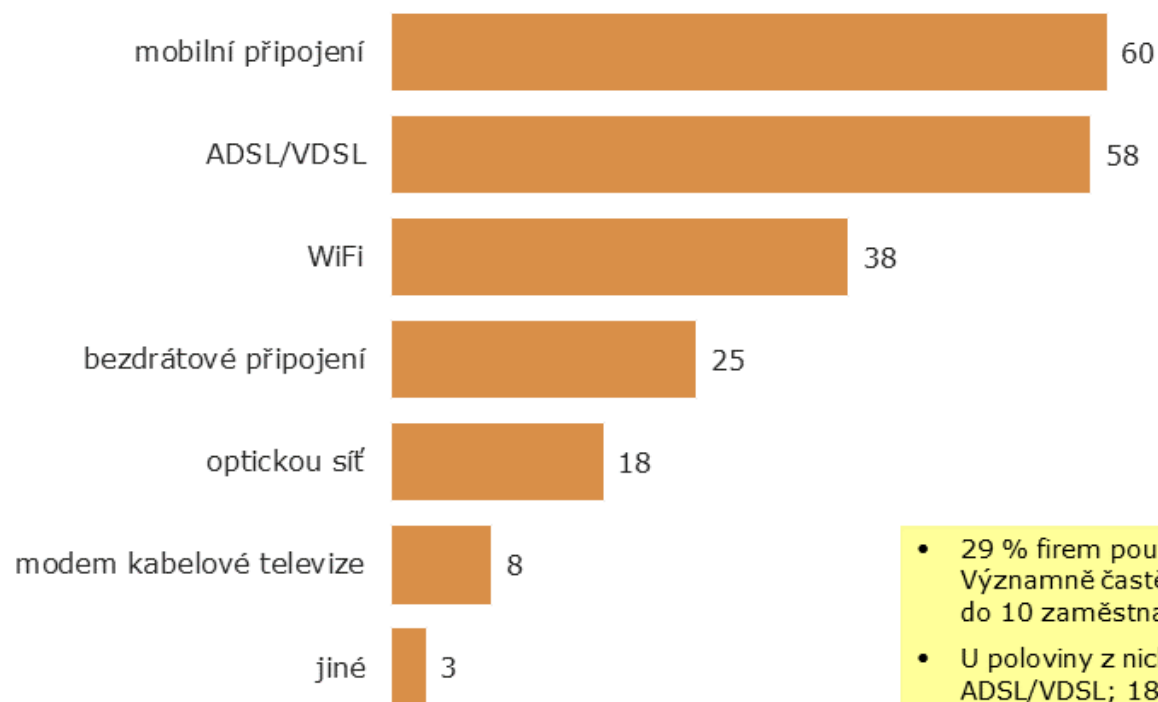
Významně častěji:

- ADSL/VDSL - firmy do 50 zaměstnanců
- Bezdrátové připojení – firmy nad 50 zam.
- Optická síť – firmy s 250 a více zam.
- WiFi - živnostníci

FIRMY

Nejčastěji využívanými jsou mobilní připojení a ADSL/VDSL

1. Všechny využívané technologie pro širokopásmový přístup k Internetu

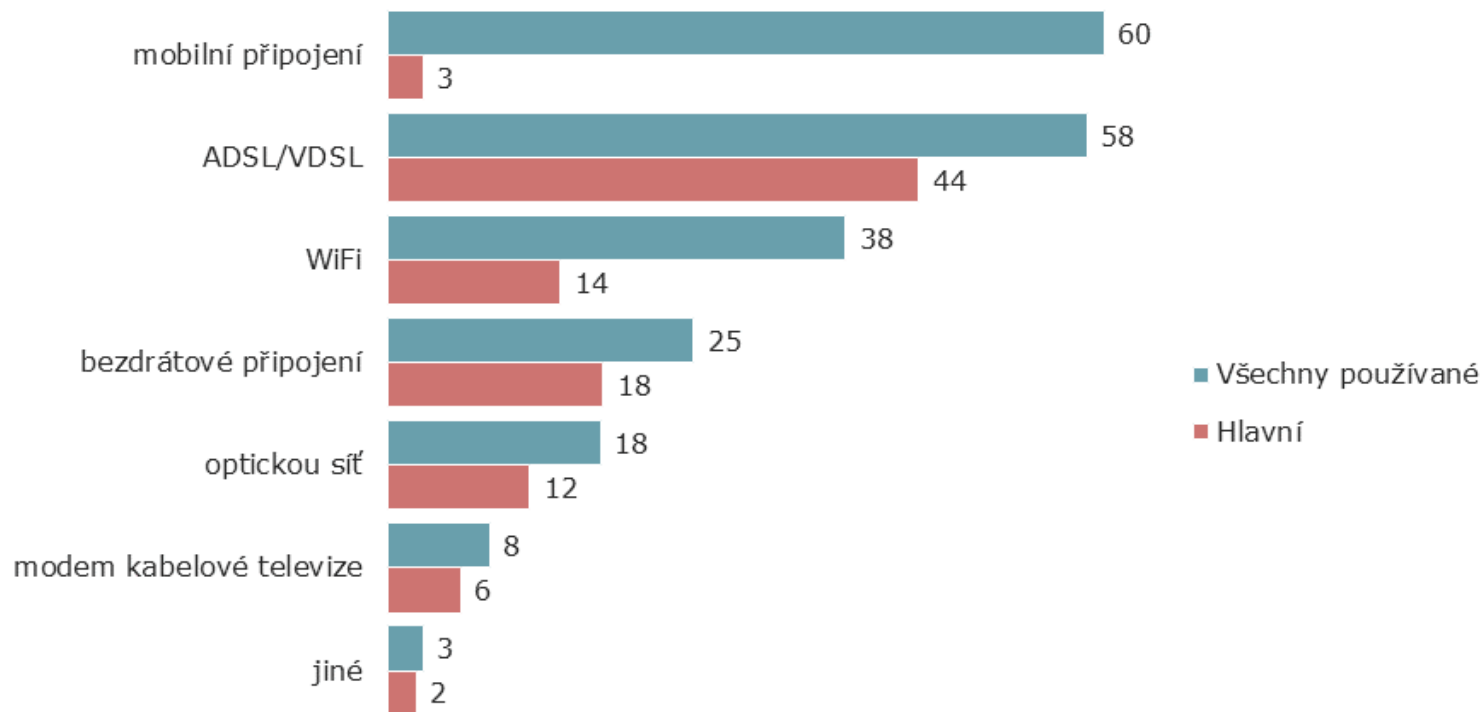
- 29 % firem používá pouze jednu technologii. Významně častěji jde o živnostníky a firmy do 10 zaměstnanců
- U poloviny z nich je tou jednou technologií ADSL/VDSL; 18 % z těchto firem dává přednost WiFi, 14 % bezdrátovému připojení

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=506 [údaje v grafu v %]

FIRMY

Mobilní připojení není prioritní, ale mají ho téměř 2/3 firem

1. Všechny využívané technologie pro širokopásmový přístup k Internetu

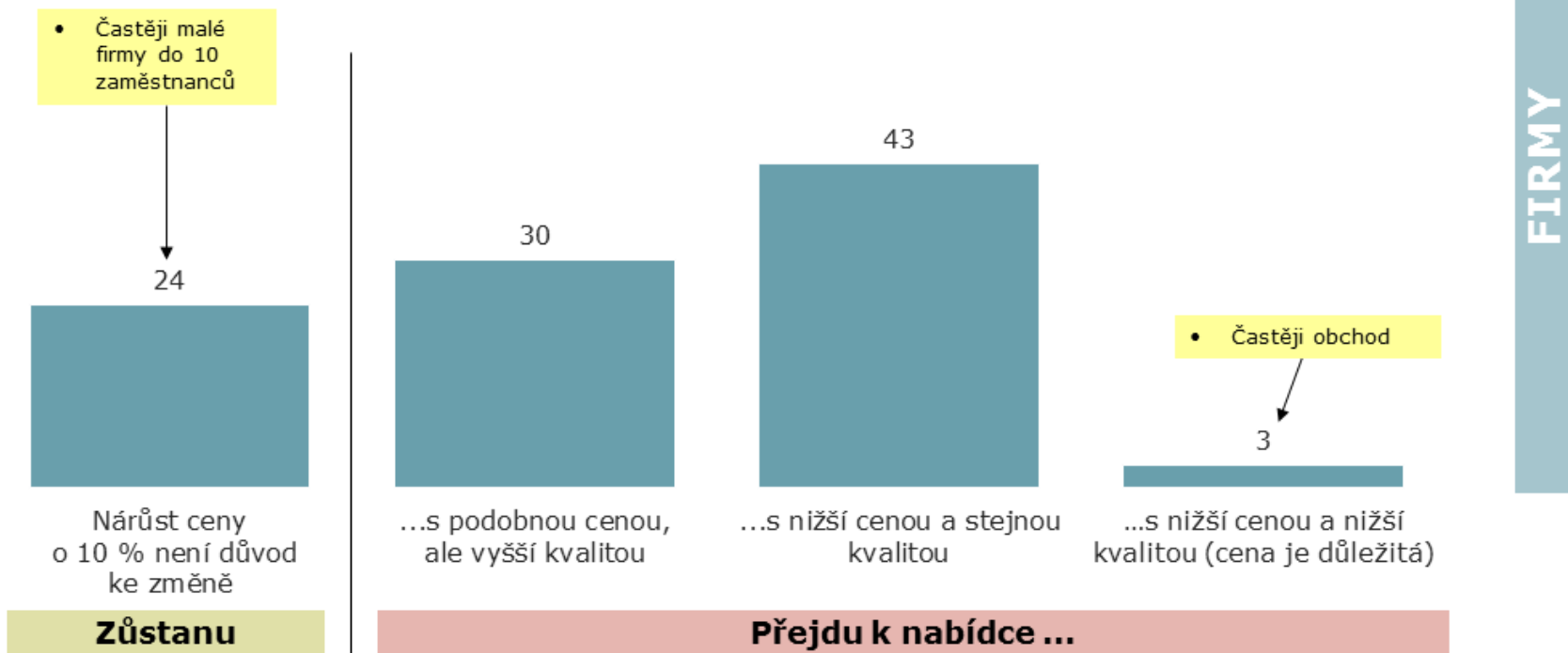

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=506 [údaje v grafu v %]

FIRMY

Pro 1/4 firem není 10% nárůst ceny důvodem ke změně

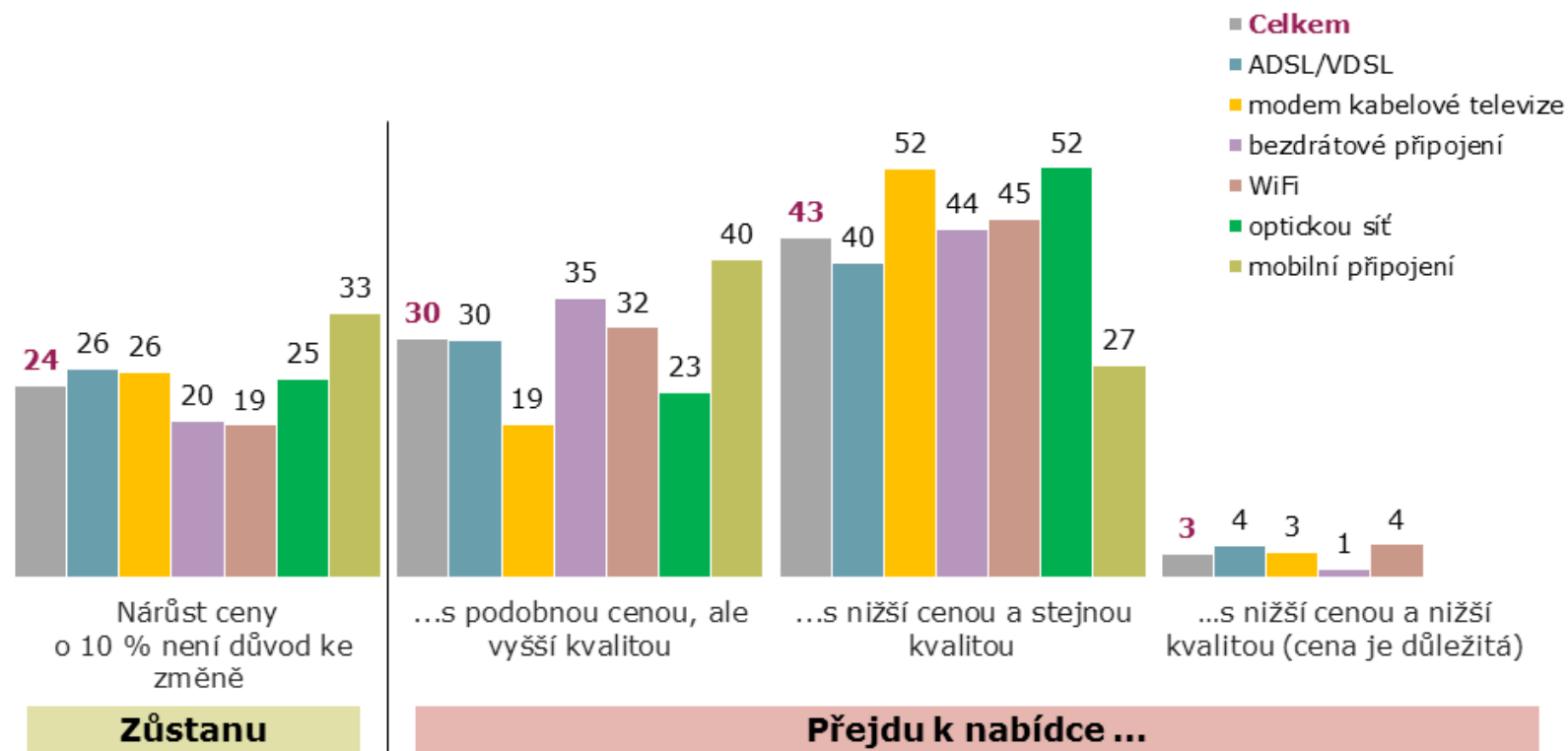
2. Jak byste nejspíš reagoval, pokud by Váš poskytovatel připojení zvýšil cenu o 10 %?

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=506 [údaje v grafu v %]

3/4 firem by zvažovaly přechod k jiné nabídce, téměř polovina s levnější cenou

2. Jak byste nejspíš reagoval, pokud by Váš poskytovatel připojení zvýšil cenu o 10 %? - podle hlavní technologie

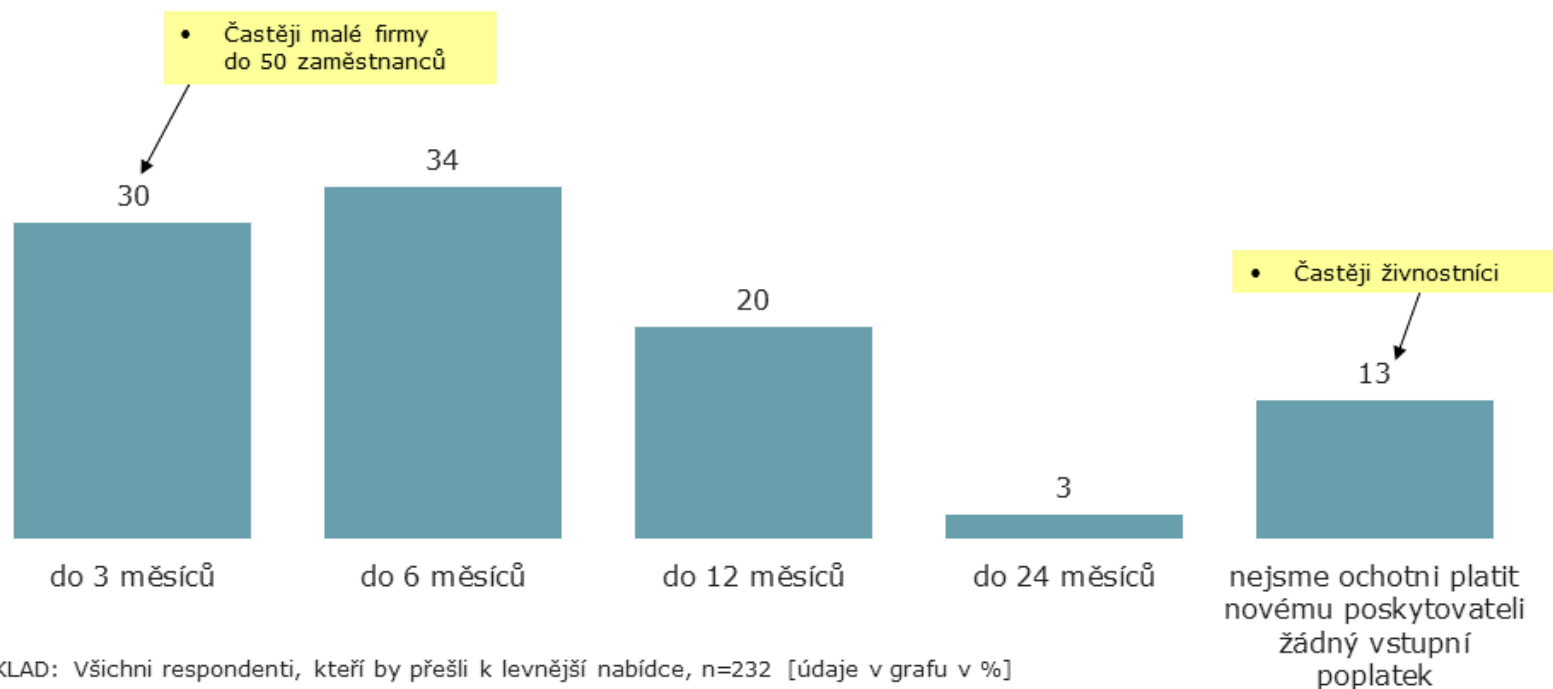

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=506 [údaje v grafu v %]

64 % firem očekává vrácení vstupních nákladů u nového operátora nejpozději do 6 měsíců

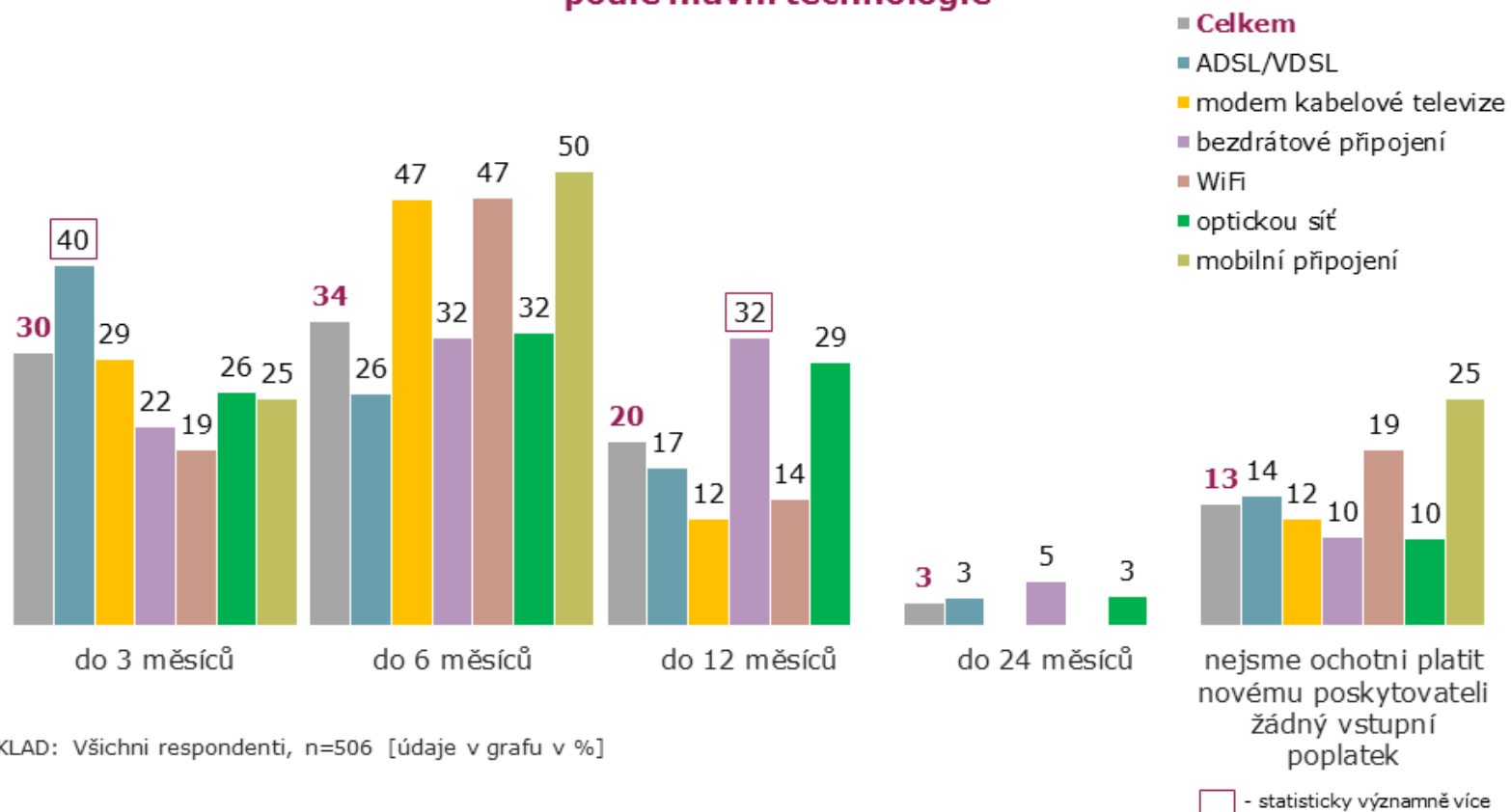
3. V případě, že Vám poskytovatel zvýší cenu o 10 %, jste ochotni přejít k levnější službě jiného poskytovatele, pokud se Vám jednorázové náklady na zřízení nové služby vrátí...

ZÁKLAD: Všichni respondenti, kteří by přešli k levnější nabídce, n=232 [údaje v grafu v %]

Firmy s ADSL/VDSL požadují návrat investice už do 3 měsíců

**3. V případě, že Vám poskytovatel zvýší cenu o 10 %, jste ochotni přejít k levnější službě jiného poskytovatele, pokud se Vám jednorázové náklady na zřízení nové služby vrátí...
- podle hlavní technologie**

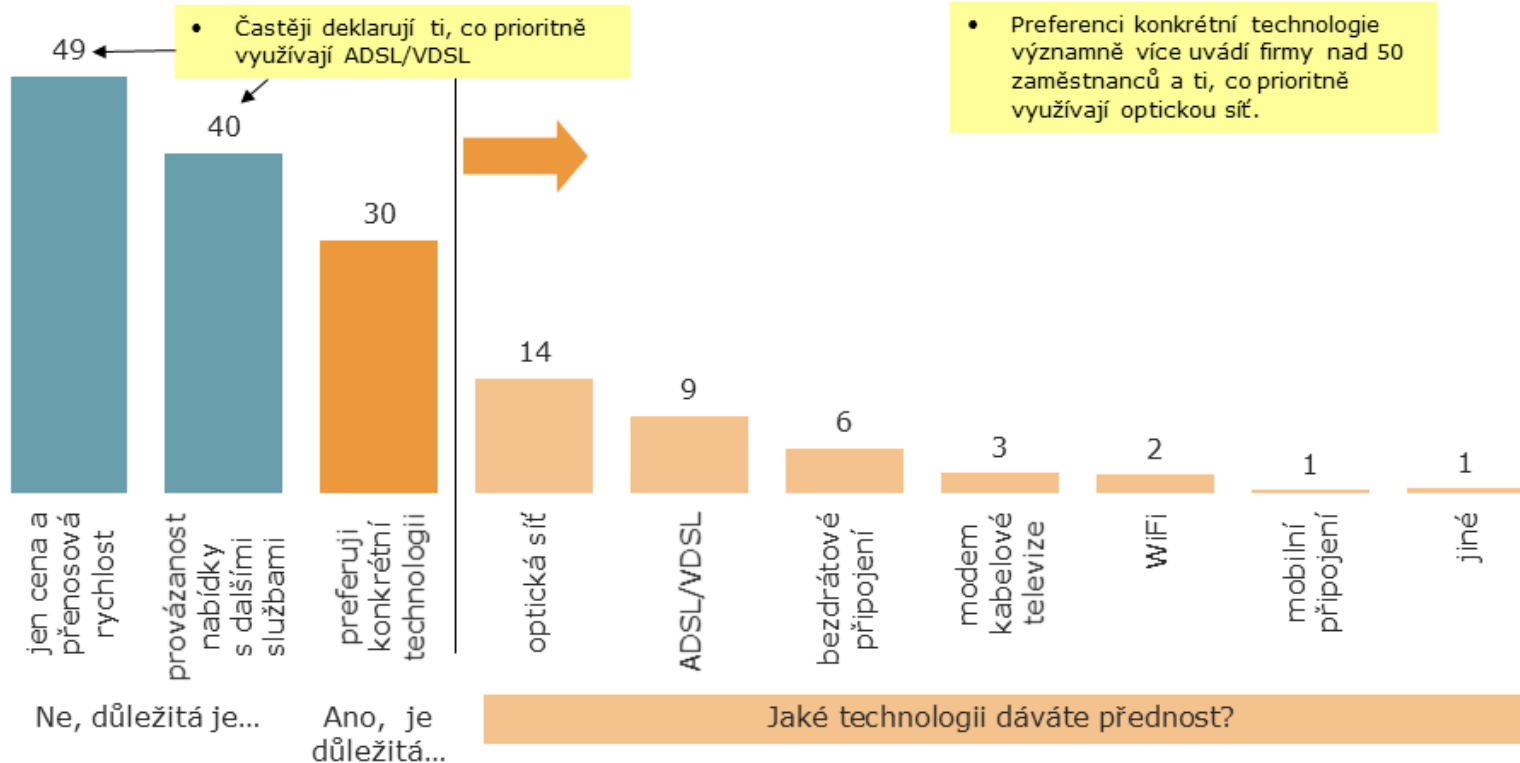

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=506 [údaje v grafu v %]

FIRMY

Polovina firem preferuje hlavně cenu a přenosovou rychlost, technologie je důležitá pro třetinu společností

4. V případě změny, je pro Vás důležitá technologie připojení k Internetu?

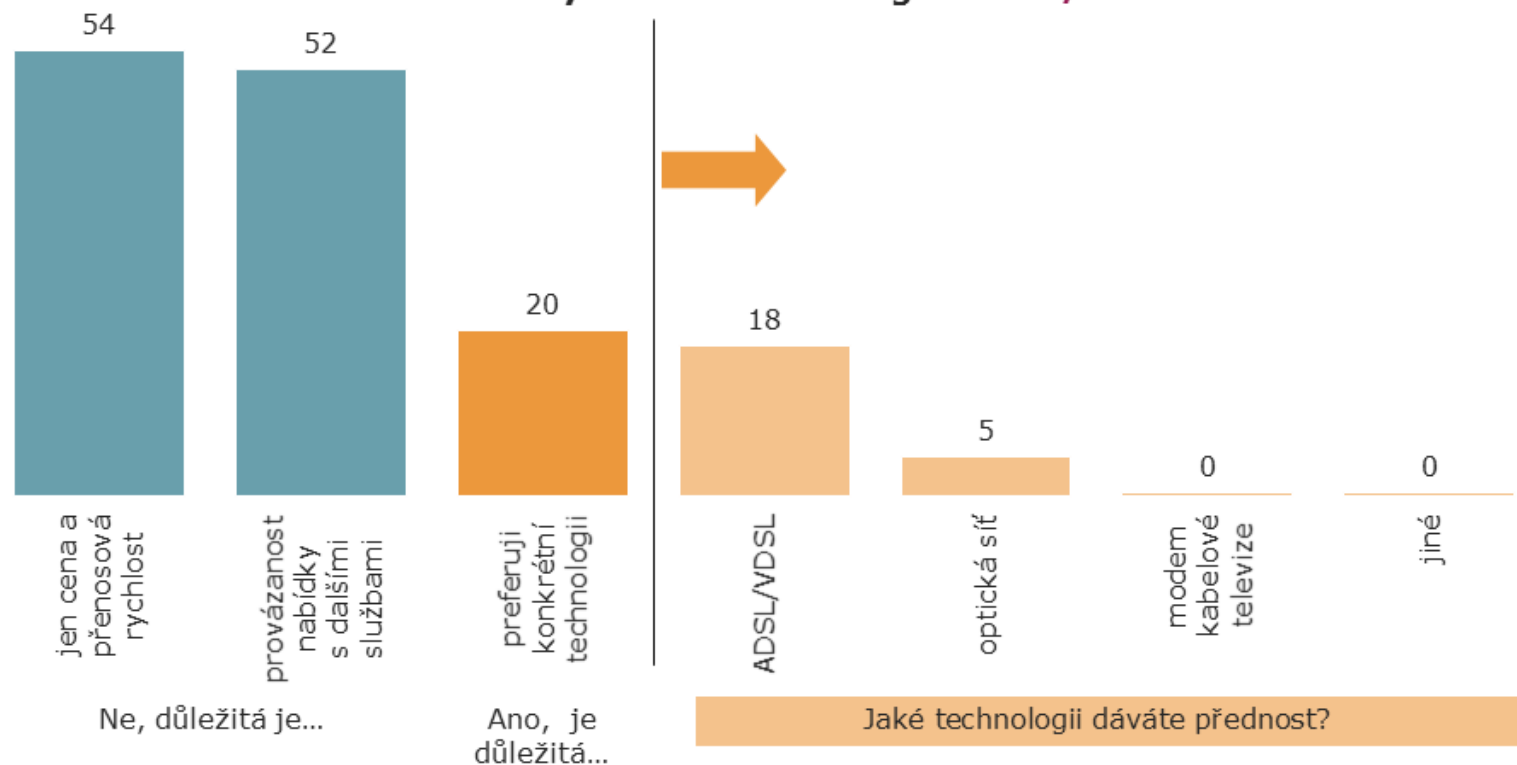

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=506 [údaje v grafu v %]

FIRMY

Uživatelé ADSL/VDSL méně často preferují konkrétní typ připojení

4. V případě změny, je pro Vás důležitá technologie připojení k Internetu? Hlavní využívaná technologie: **ADSL/VDSL**

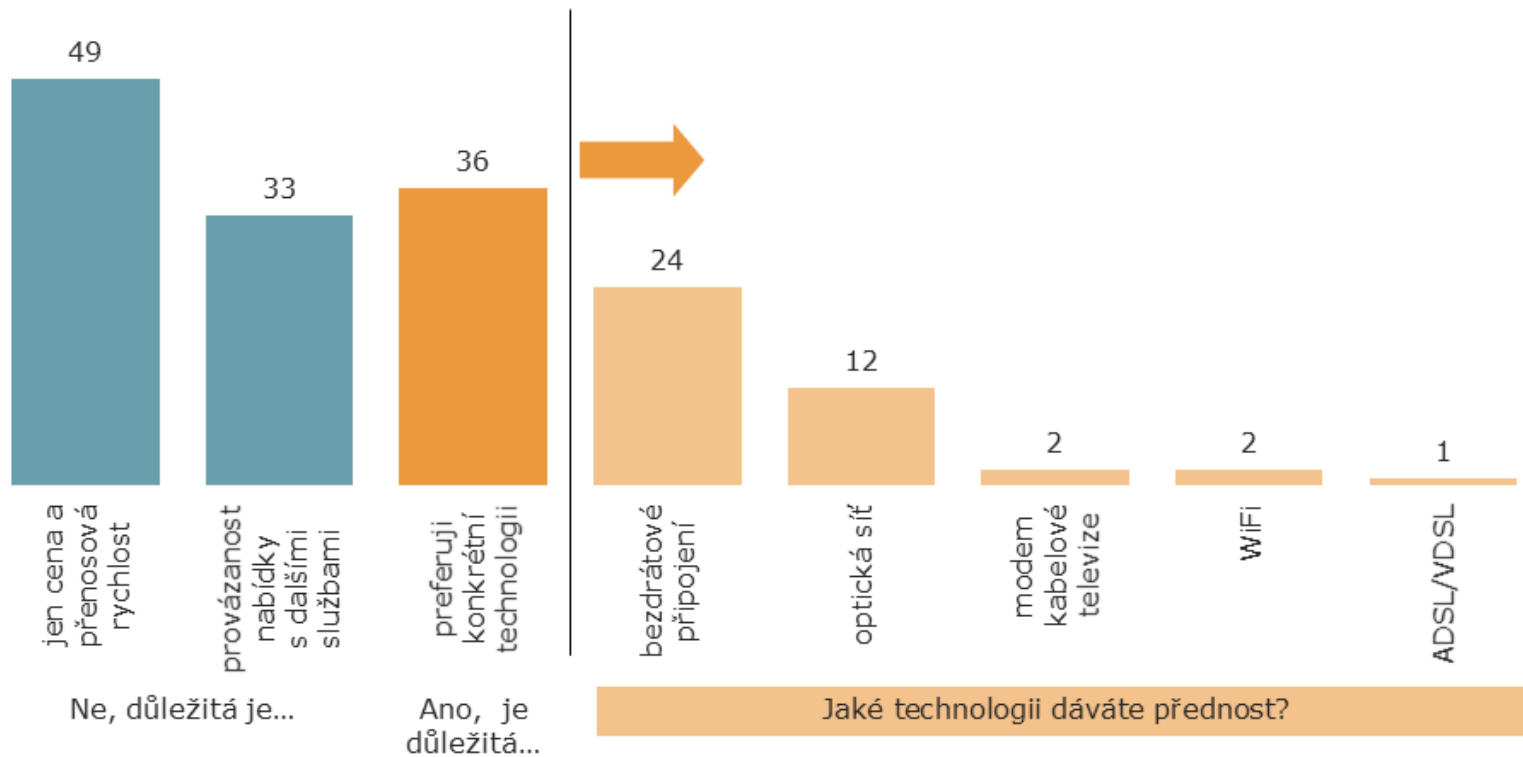

FIRMY

ZÁKLAD: Uživatelé dané technologie, n=224 [údaje v grafu v %]

36 % uživatelů bezdrátového připojení chce konkrétní technologii

4. V případě změny, je pro Vás důležitá technologie připojení k Internetu? Hlavní využívaná technologie: **bezdrátové připojení**

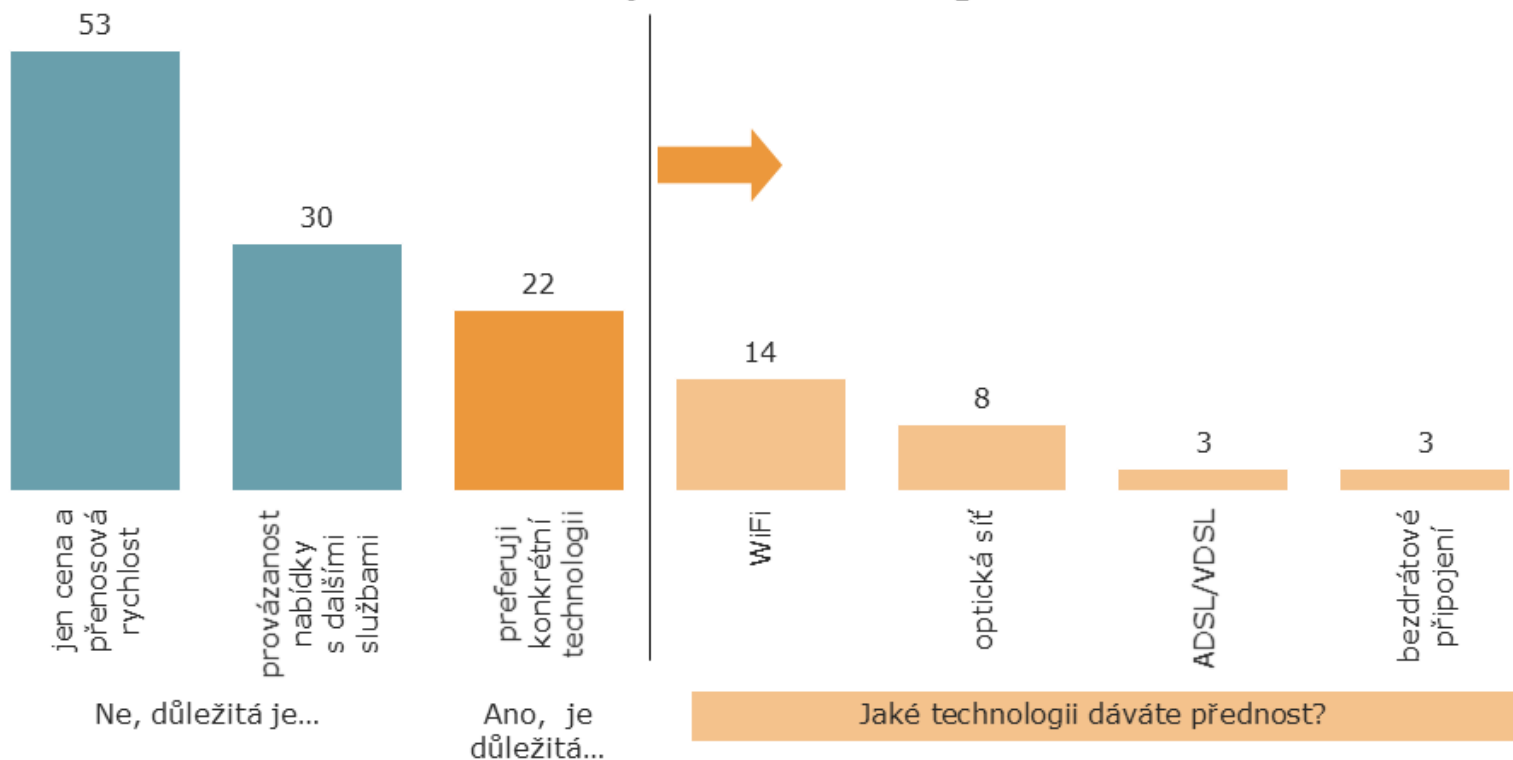

FIRMY

ZÁKLAD: Uživatelé dané technologie, n=91 [údaje v grafu v %]

Polovina uživatelů WiFi preferuje především cenu a rychlost

4. V případě změny, je pro Vás důležitá technologie připojení k Internetu? Hlavní využívaná technologie: **WiFi**

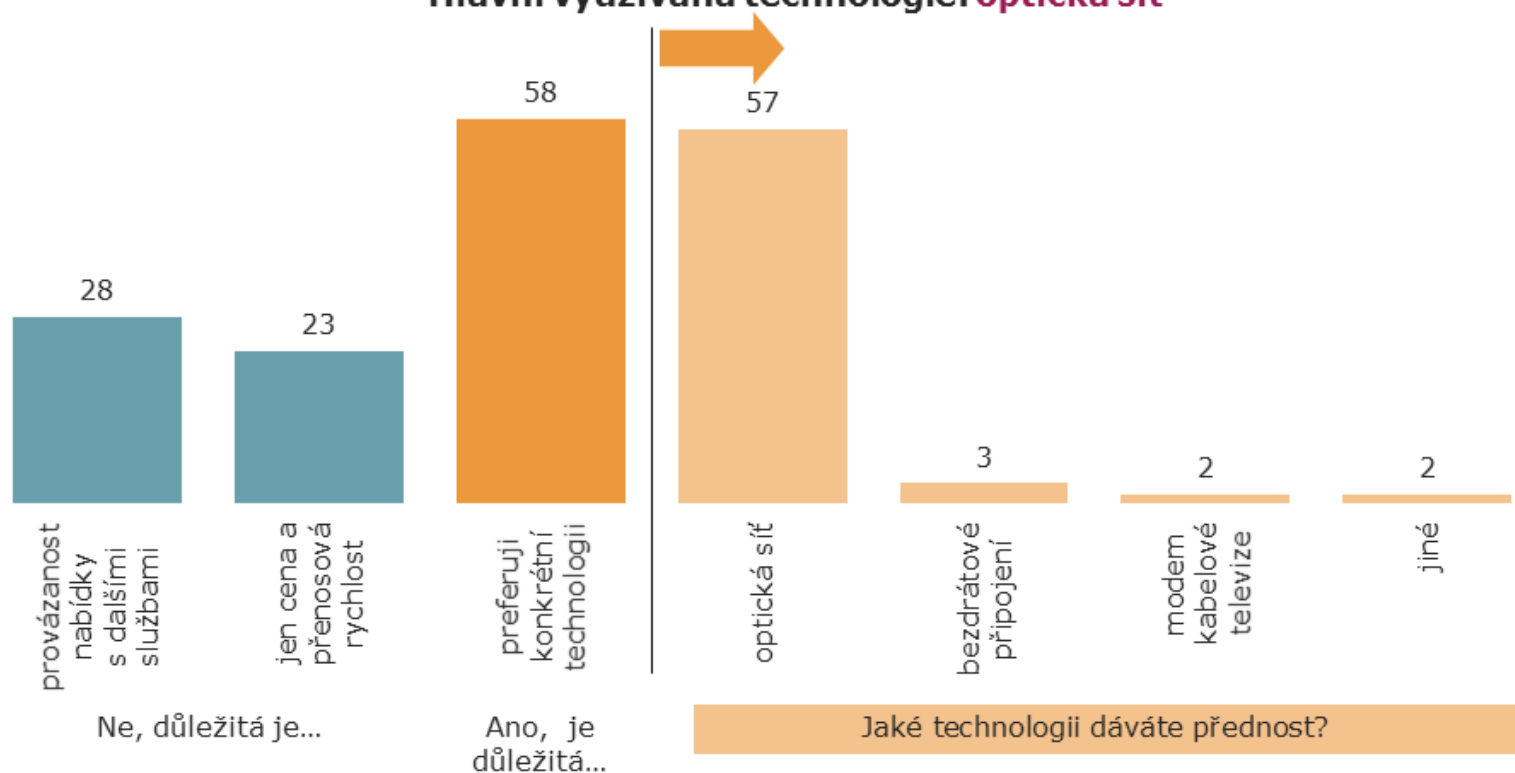

FIRMY

ZÁKLAD: Uživatelé dané technologie, n=73 [údaje v grafu v %]

Uživatelé optické sítě patří mezi „nejvěrnější“

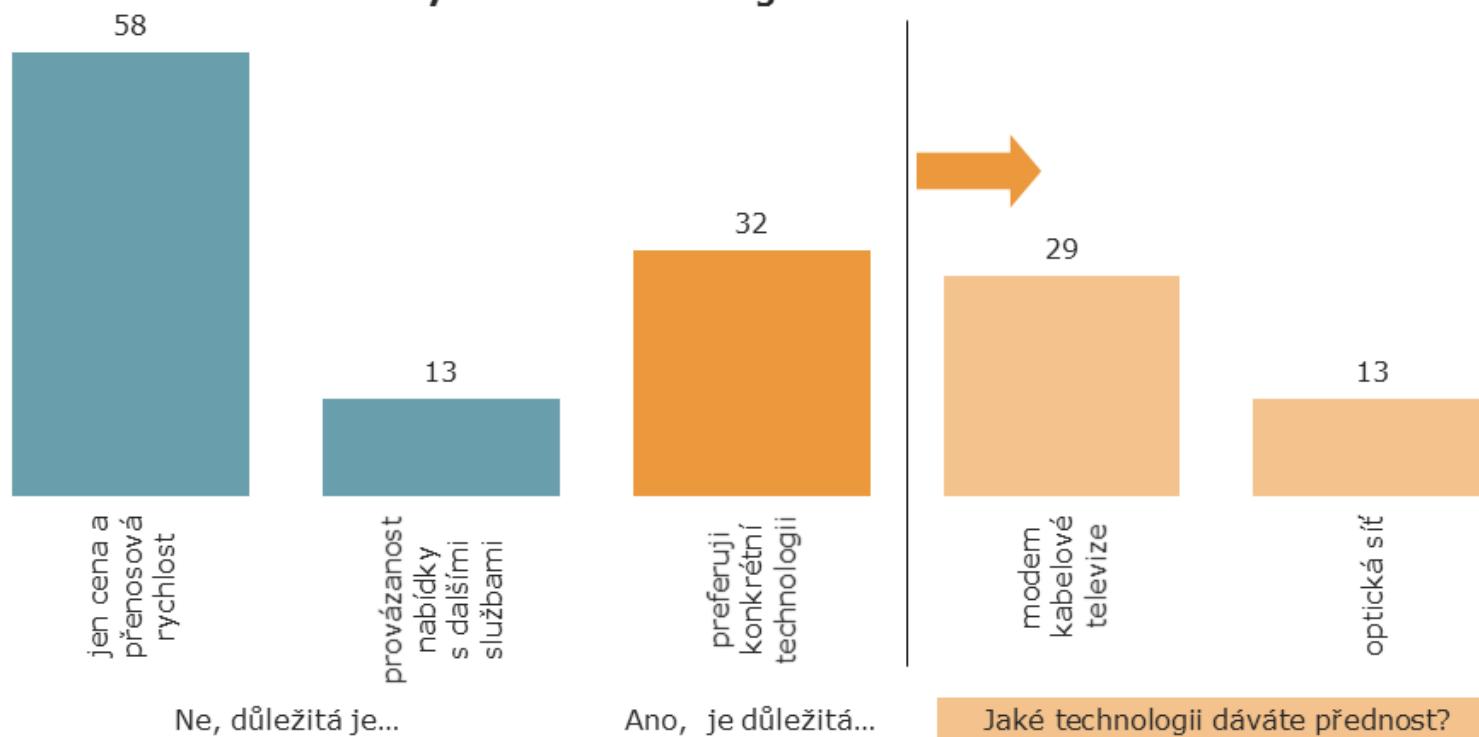
4. V případě změny, je pro Vás důležitá technologie připojení k Internetu? Hlavní využívaná technologie: **optická síť**

ZÁKLAD: Uživatelé dané technologie, n=60 [údaje v grafu v %]

Téměř 2/3 firem s kabelovým modemem zajímá jen cena a rychlost

4. V případě změny, je pro Vás důležitá technologie připojení k Internetu? Hlavní využívaná technologie: **modem kabelové televize**

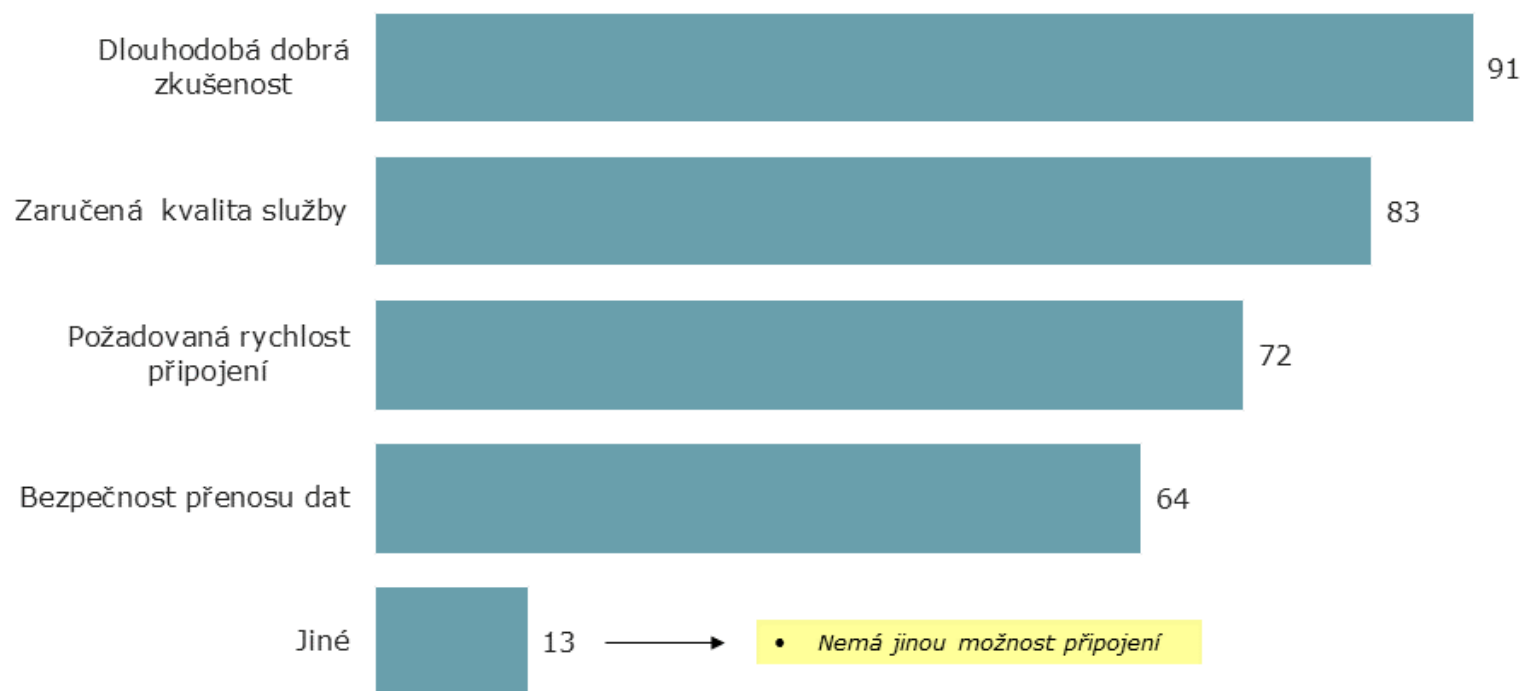

ZÁKLAD: Uživatelé dané technologie, n=31 [údaje v grafu v %]

ADSL/VDSL: dlouhodobá pozitivní zkušenost a kvalita

5. Důvody preference technologie **ADSL/VDSL**

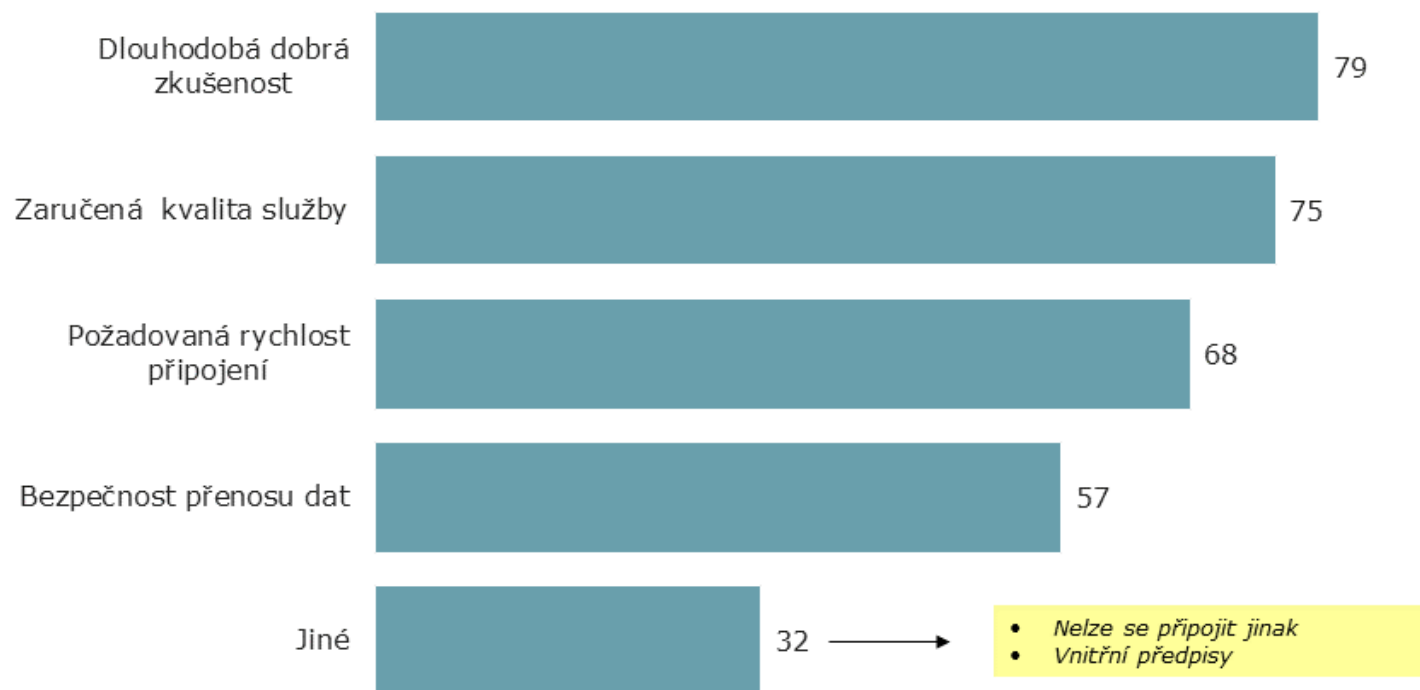

FIRMY

ZÁKLAD: Všichni respondenti, kteří preferují danou technologii, n=47 [údaje v grafu v %]

Bezdrátové připojení: zkušenost a kvalita, ale méně než u ADSL/VDSL

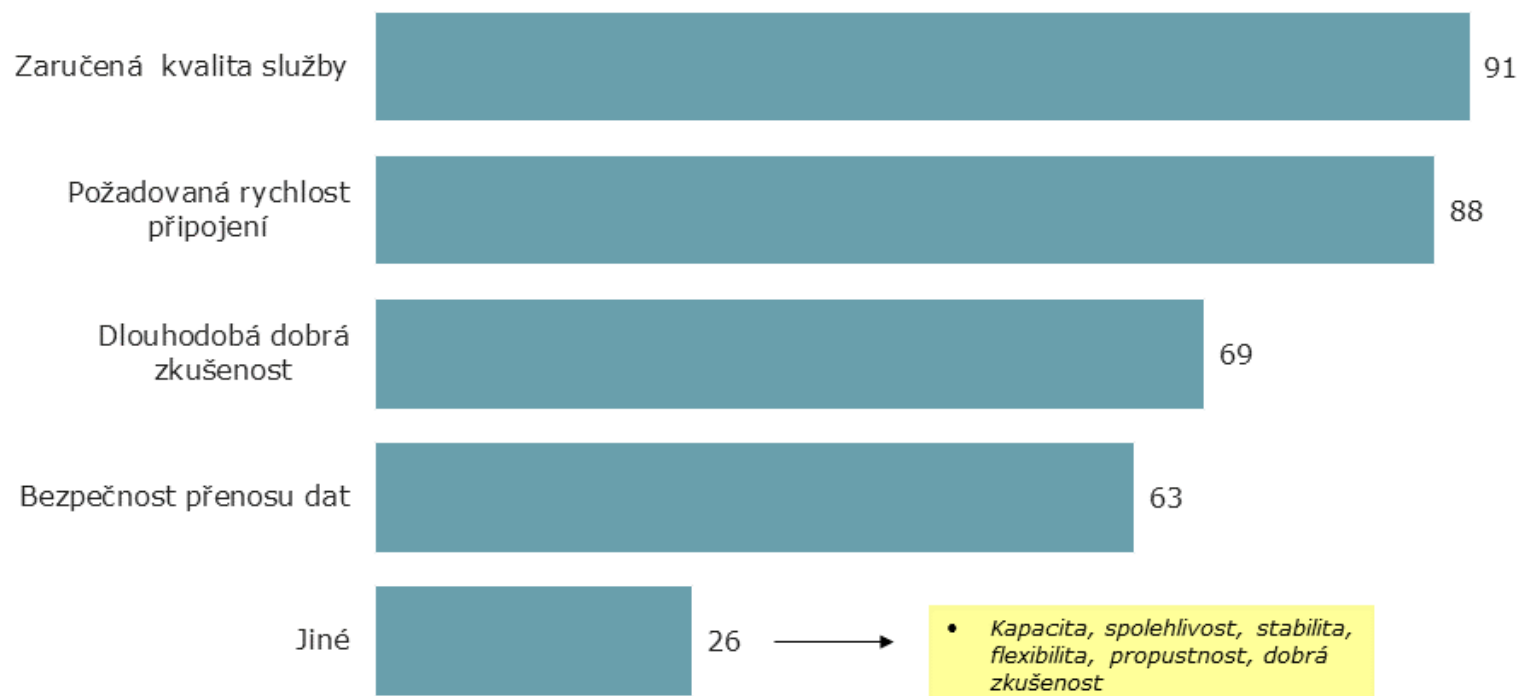
5. Důvody preference technologie bezdrátového připojení

ZÁKLAD: Všichni respondenti, kteří preferují danou technologii, n=28 [údaje v grafu v %]

Optická síť: kvalita a výborná rychlost

5. Důvody preference technologie optické sítě

FIRMY

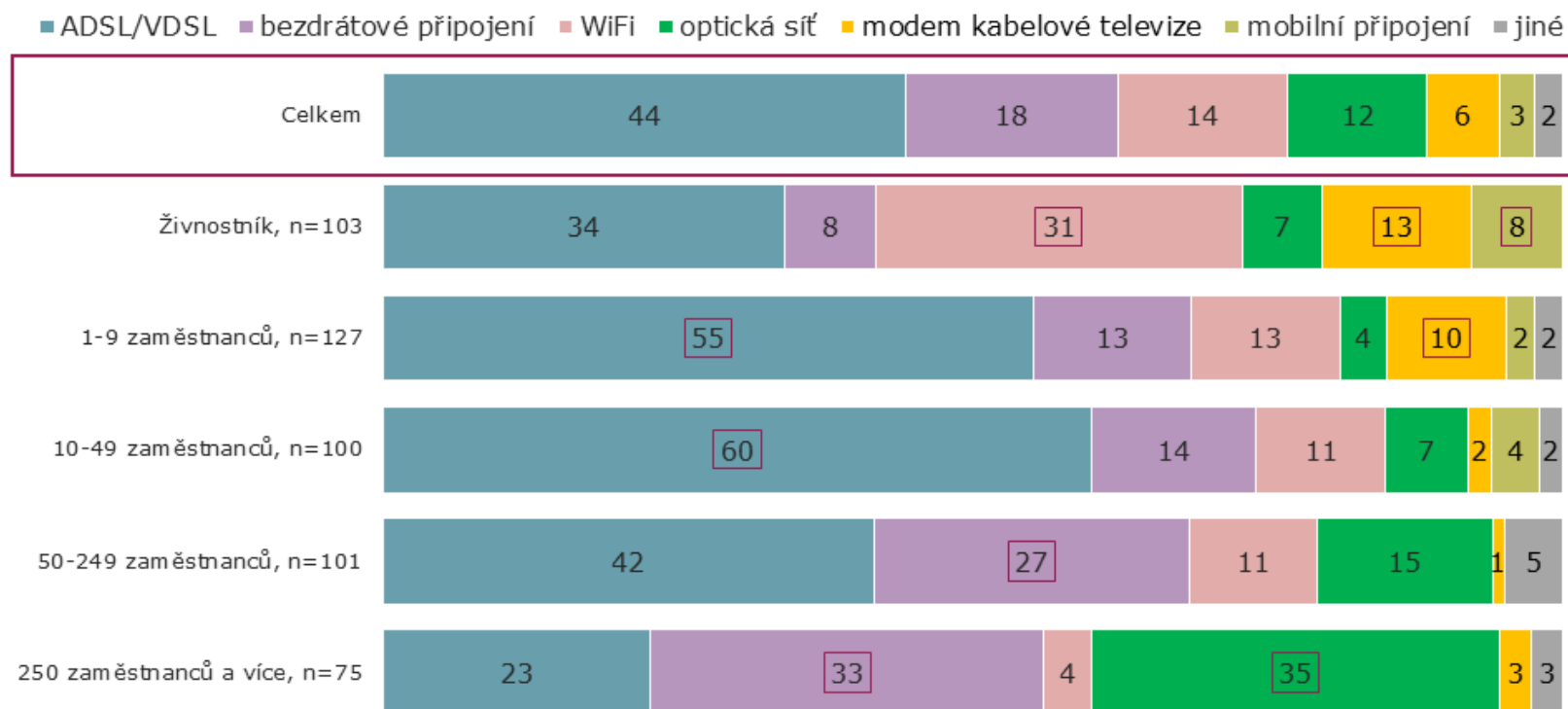
ZÁKLAD: Všichni respondenti, kteří preferují danou technologii, n=68 [údaje v grafu v %]

VÝSLEDKY TŘÍDĚNÉ PODLE VELIKOSTI FIREM

ADSL/VDSL využívají častěji firmy do 50 zaměstnanců

1. Prioritně využívaná technologie pro širokopásmový přístup k Internetu - podle velikosti firmy

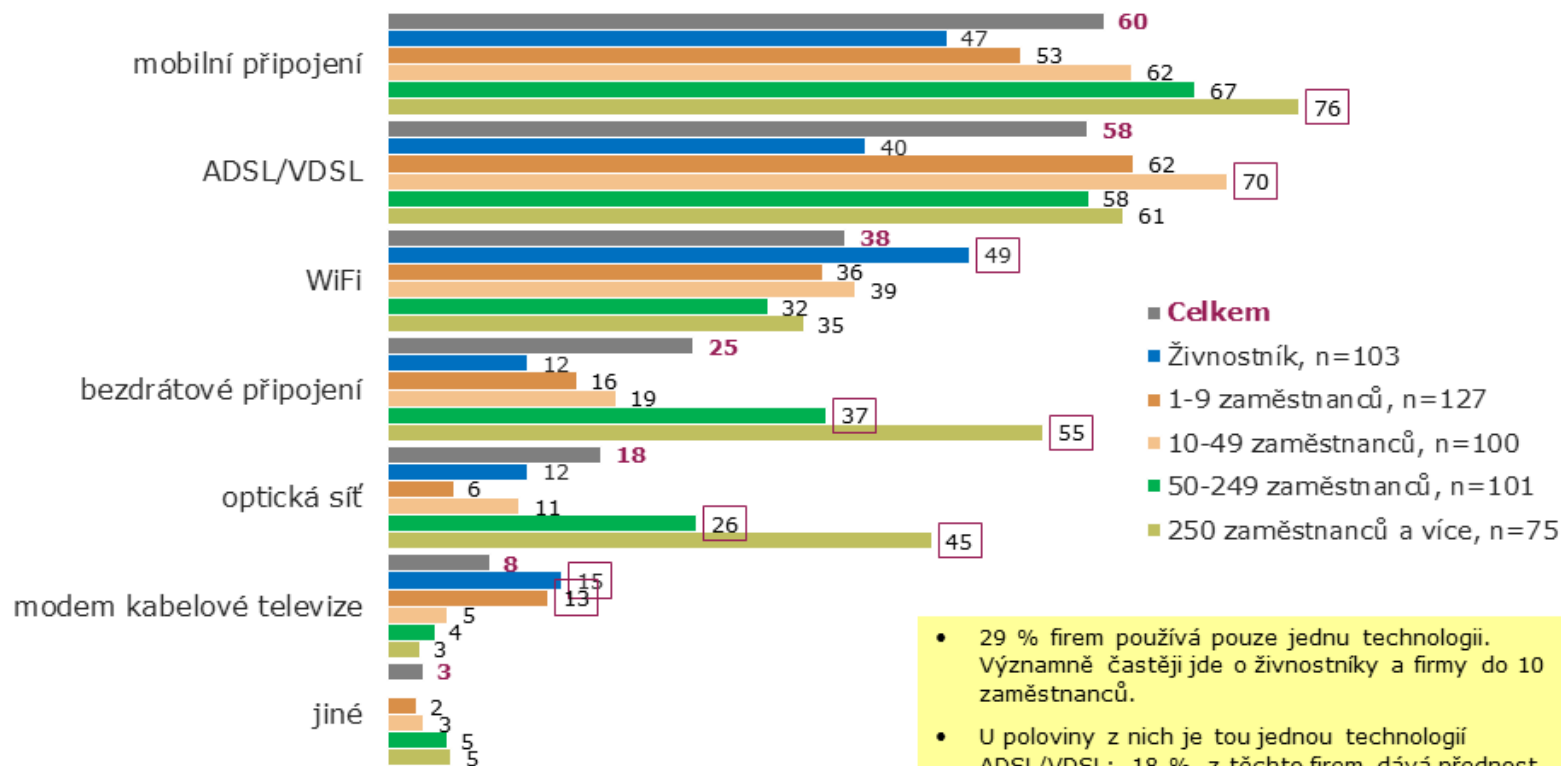
FIRMY

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=506 [údaje v grafu v %]

□ - statisticky významně více

Živnostníci více využívají WiFi, velké firmy naopak bezdrátové připojení a optickou síť

1. Všechny využívané technologie pro širokopásmový přístup k Internetu - podle velikosti firmy

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=506 [údaje v grafu v %]

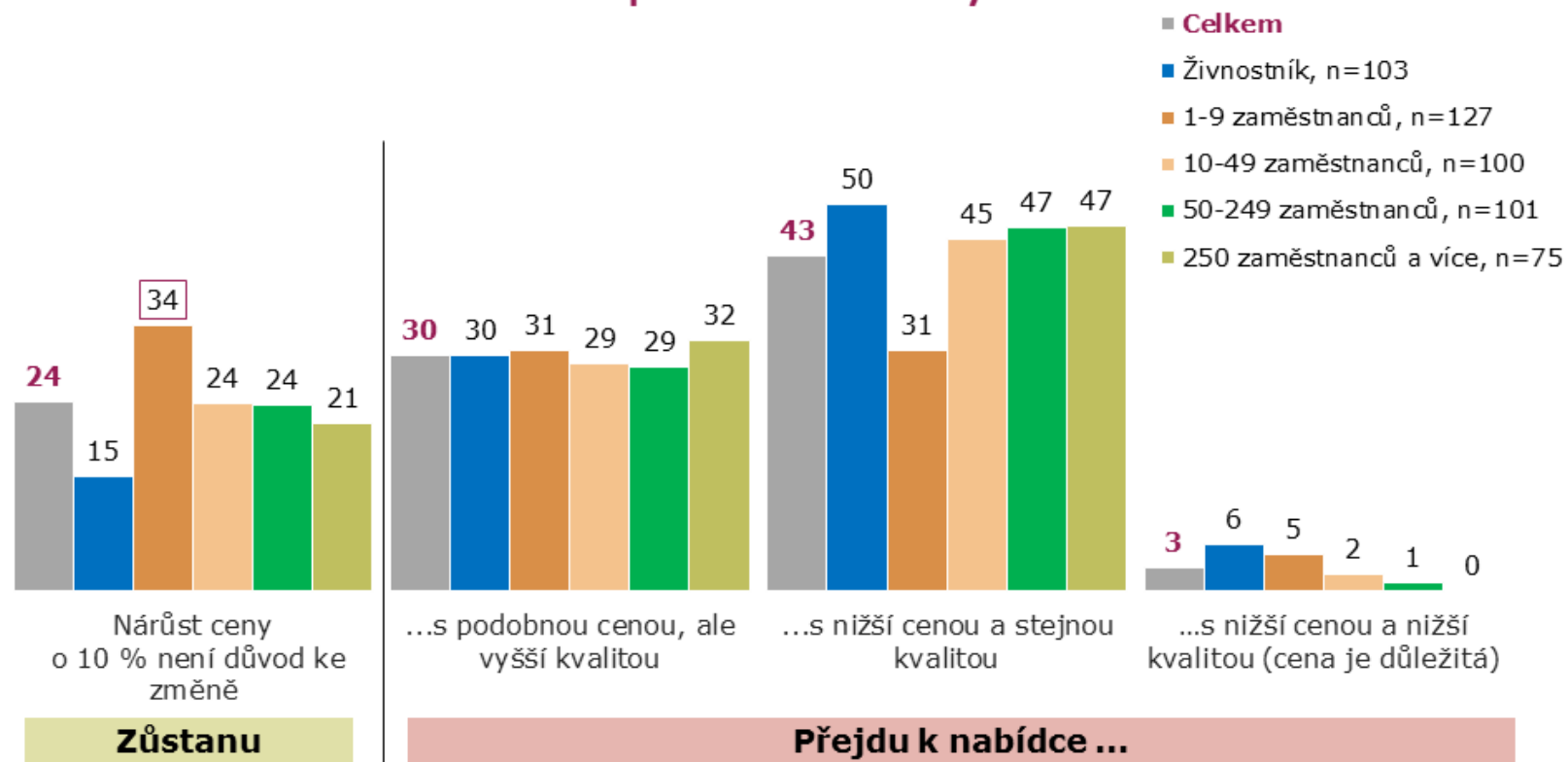
- 29 % firem používá pouze jednu technologii. Významně častěji jde o živnostníky a firmy do 10 zaměstnanců.
- U poloviny z nich je tou jednou technologií ADSL/VDSL; 18 % z těchto firem dává přednost WiFi, 14 % bezdrátovému připojení

□ - statisticky významně více

FIRMY

Malé firmy jsou ochotnější zůstat při 10% změně ceny

2. Jak byste nejspíš reagoval, pokud by Váš poskytovatel připojení zvýšil cenu o 10 %? - podle velikosti firmy

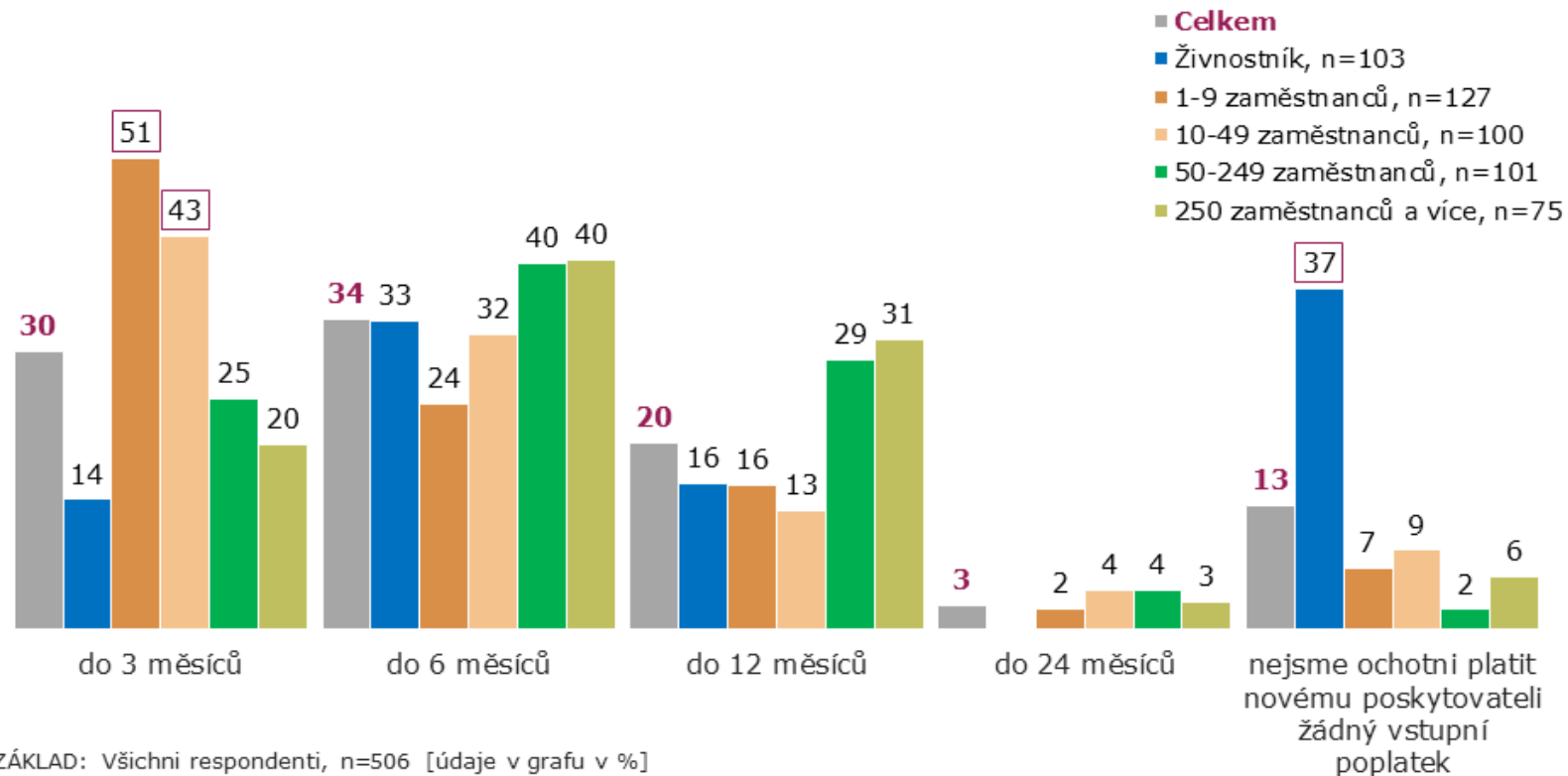

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=506 [údaje v grafu v %]

□ - statisticky významně více

Firmy do 50 zaměstnanců chtějí rychlejší návrat investice – do 3 měsíců

**3. V případě, že Vám poskytovatel zvýší cenu o 10 %, jste ochotni přejít k levnější službě jiného poskytovatele, pokud se Vám jednorázové náklady na zřízení nové služby vrátí...
- podle velikosti firmy**

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=506 [údaje v grafu v %]

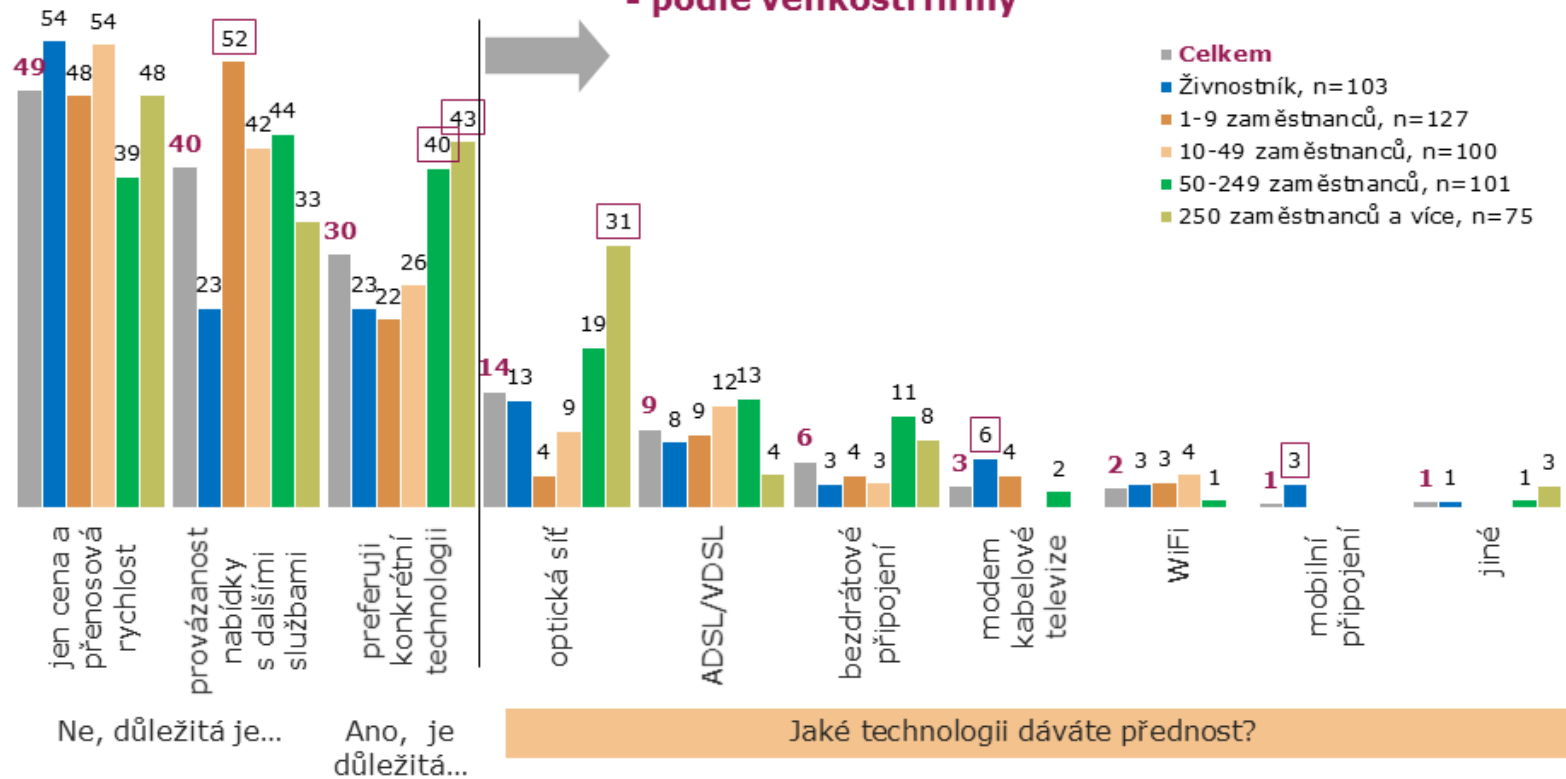
□ - statisticky významně více

FIRMY

Konkrétní technologii preferují častěji firmy nad 50 zaměstnanců

4. V případě změny, je pro Vás důležitá technologie připojení k Internetu? - podle velikosti firmy

FIRMY

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=506 [údaje v grafu v %]

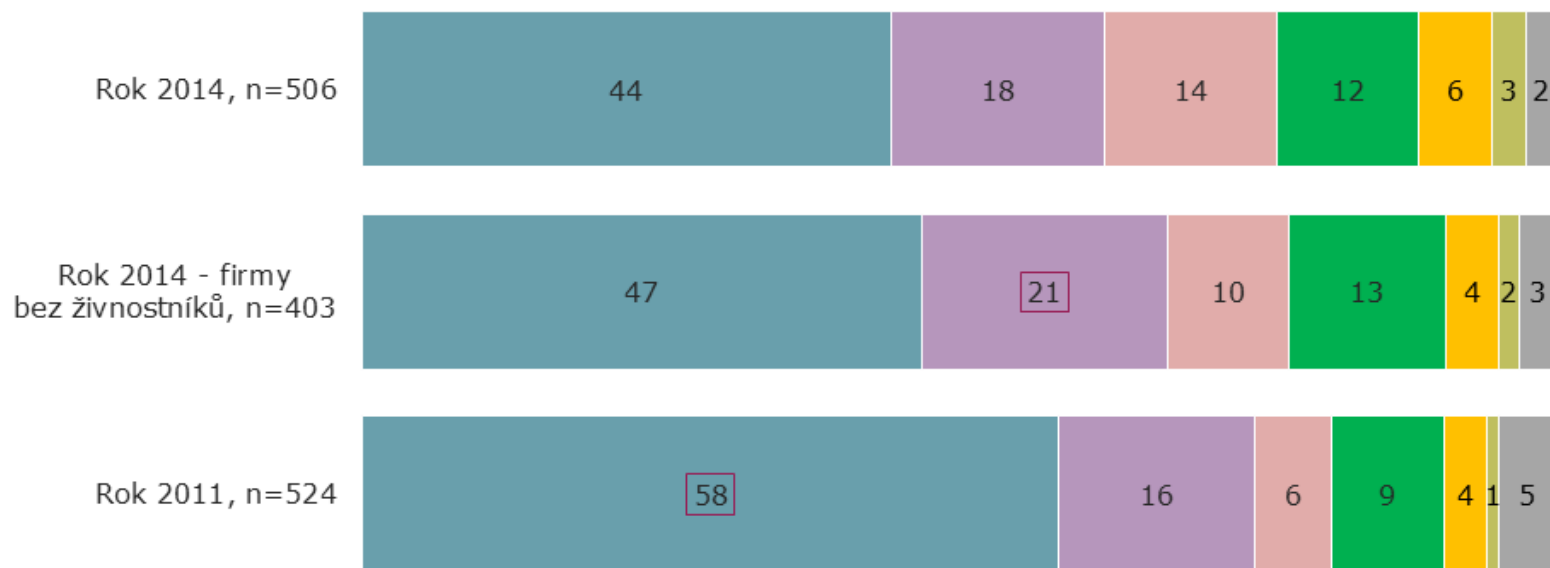
□ - statisticky významně více

SROVNÁNÍ S ROKEM 2011 - FIRMY

Od roku 2011 se zvýšilo využití bezdrátového připojení a optické sítě

1. Prioritně využívaná technologie pro širokopásmový přístup k Internetu - srovnání 2011 a 2014

■ ADSL/VDSL ■ bezdrátové připojení ■ WiFi ■ optická síť ■ modem kabelové televize ■ mobilní připojení ■ jiné

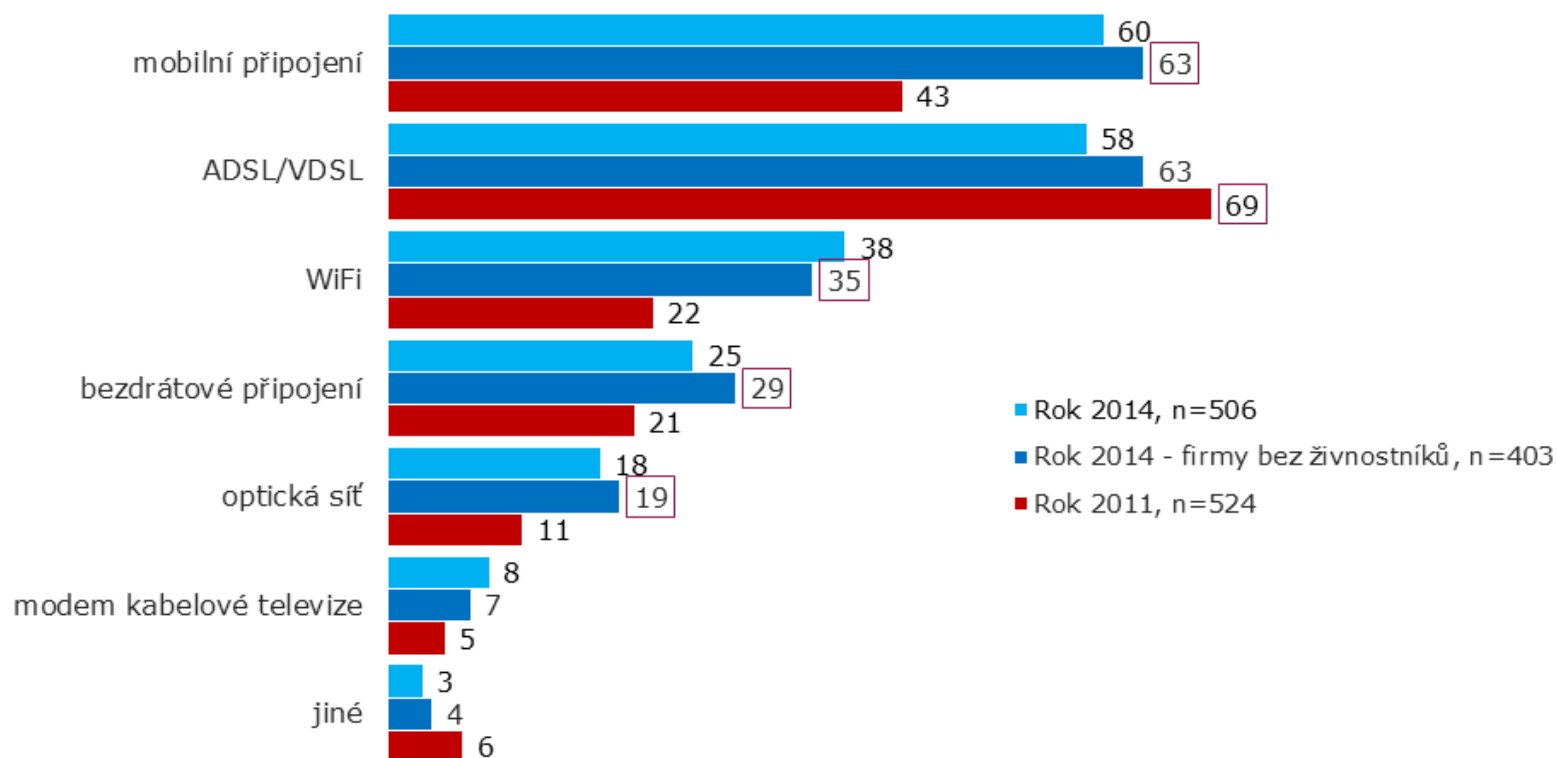
FIRMY

ZÁKLAD: Všichni respondenti [údaje v grafu v %]

□ - rozdíl alespoň 5 p.b. v porovnání roku 2011 s rokem 2014 (bez živnostníků)

Mobilní připojení využívá nyní 63 % firem, vs. 43 % v 2011

1. Všechny využívané technologie pro širokopásmový přístup k Internetu - srovnání 2011 a 2014

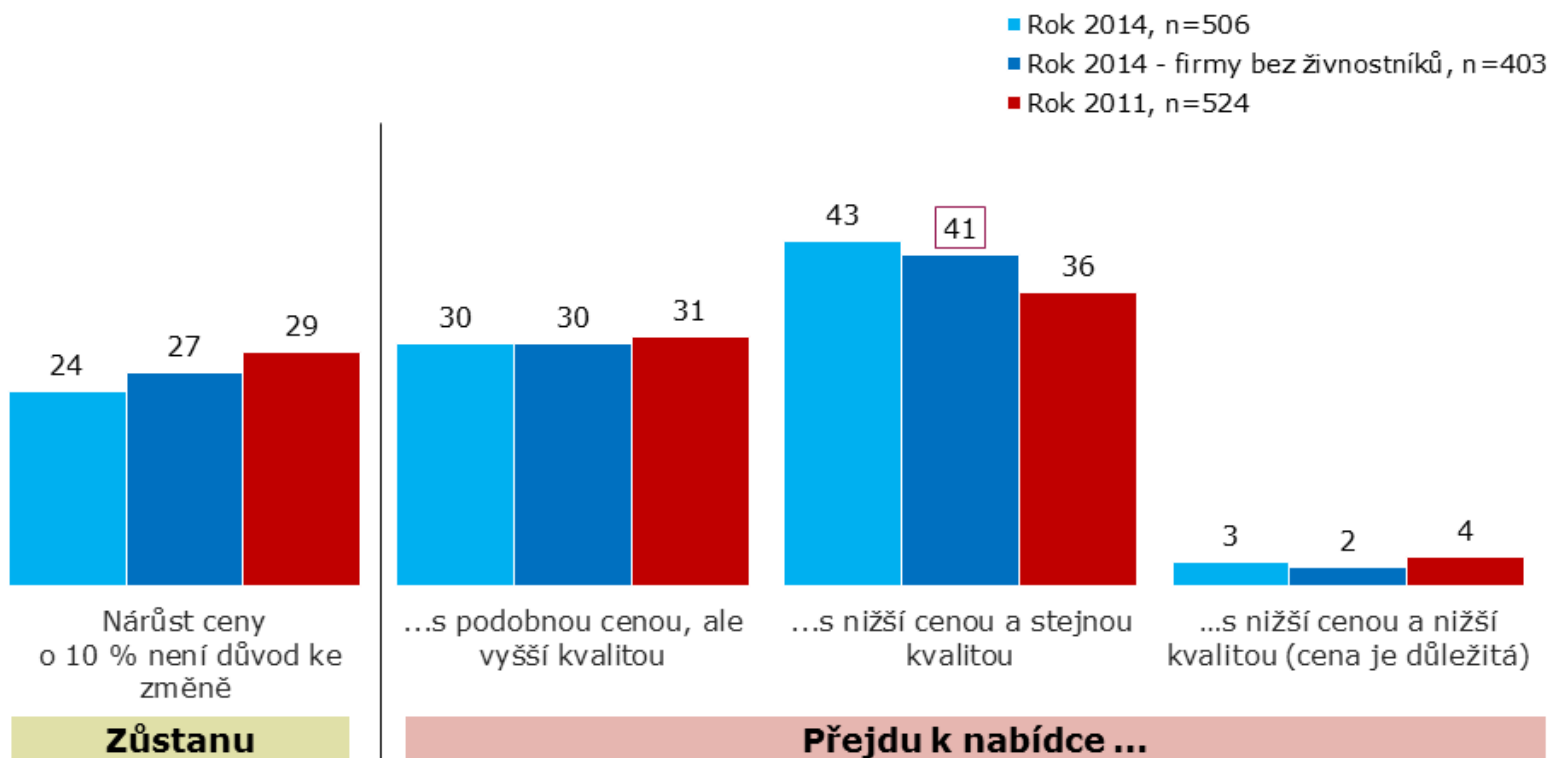
ZÁKLAD: Všichni respondenti [údaje v grafu v %]

☐ - rozdíl alespoň 5 p.b. v porovnání roku 2011 s rokem 2014 (bez živnostníků)

FIRMY

Firmy nyní častěji preferují nižší cenu při stejné kvalitě

2. Jak byste nejspíš reagoval, pokud by Váš poskytovatel připojení zvýšil cenu o 10 % (o 7 % v roce 2011)? - srovnání 2011 a 2014

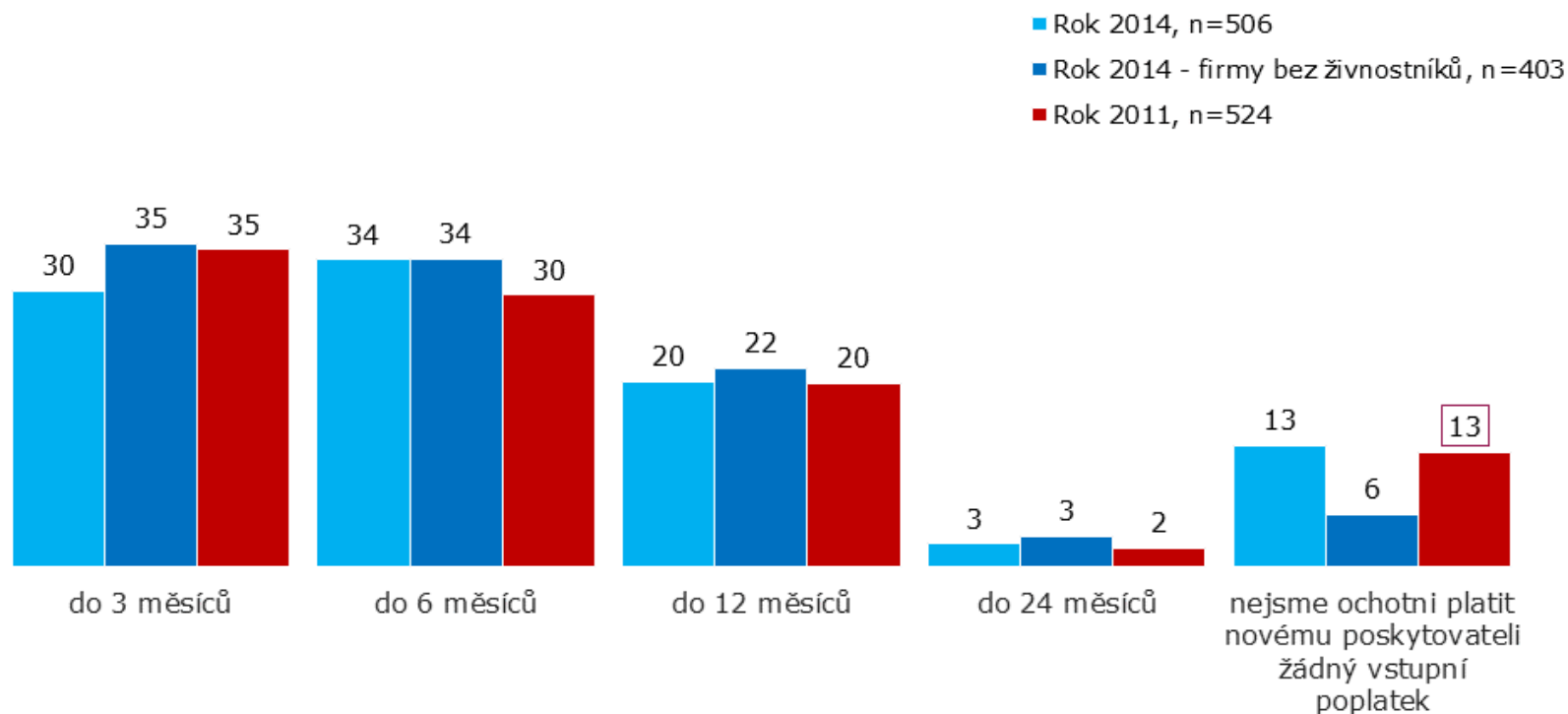
ZÁKLAD: Všichni respondenti [údaje v grafu v %]

□ - rozdíl alespoň 5 p.b. v porovnání roku 2011 s rokem 2014 (bez živnostníků)

FIRMY

Firmy jsou v roce 2014 ochotnější platit vstupní náklady při přechodu k novému poskytovateli

**3. V případě, že Vám poskytovatel zvýší cenu o 10 %, jste ochotni přejít k levnější službě jiného poskytovatele, pokud se Vám jednorázové náklady na zřízení nové služby vrátí...
- srovnání 2011 a 2014**

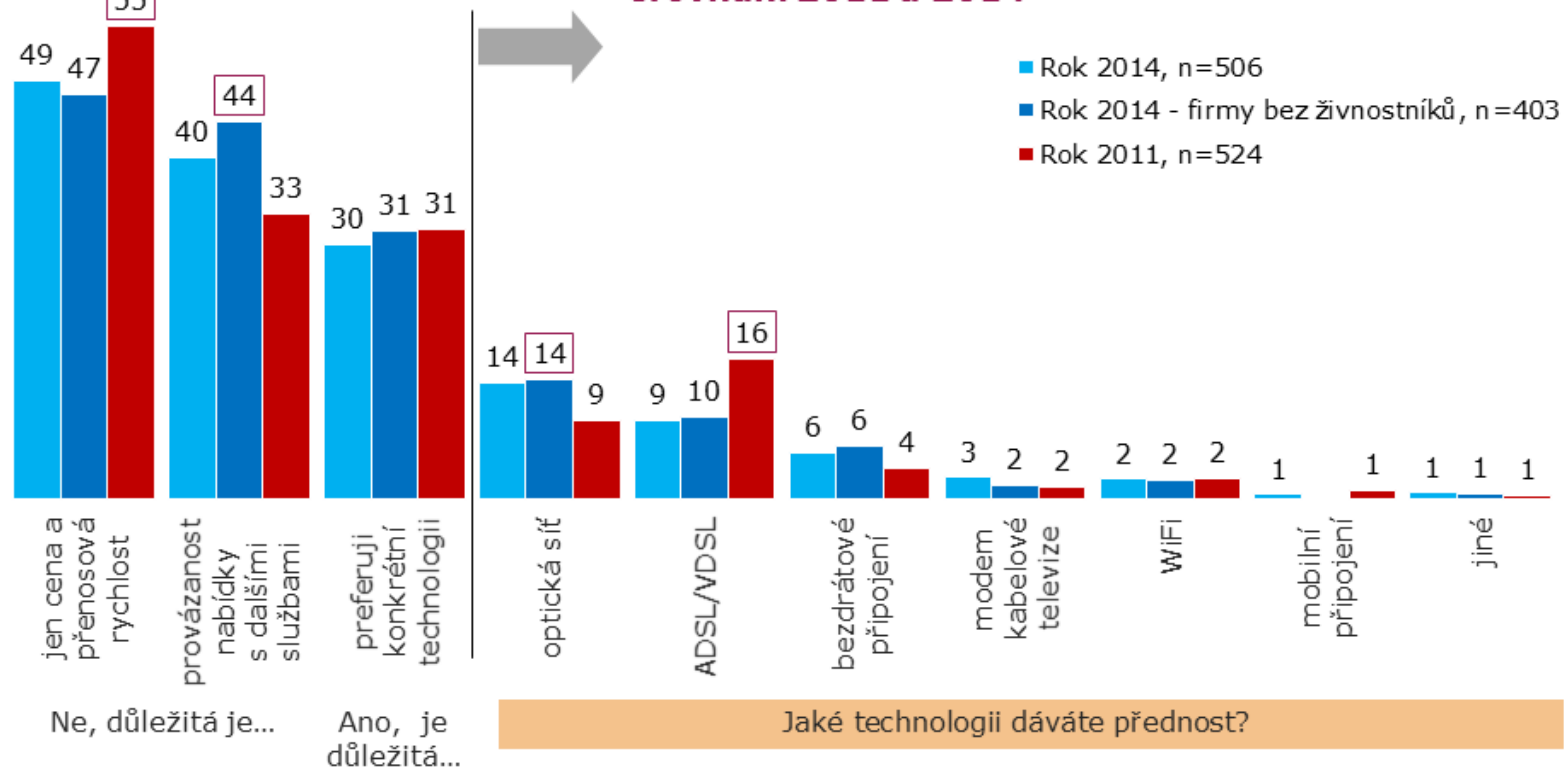
ZÁKLAD: Všichni respondenti [údaje v grafu v %]

□ - rozdíl alespoň 5 p.b. v porovnání roku 2011 s rokem 2014 (bez živnostníků)

FIRMY

V roce 2014 je důležitější provázanost s dalšími službami

4. V případě změny, je pro Vás důležitá technologie připojení k Internetu? - srovnání 2011 a 2014

FIRMY

ZÁKLAD: Všichni respondenti [údaje v grafu v %]

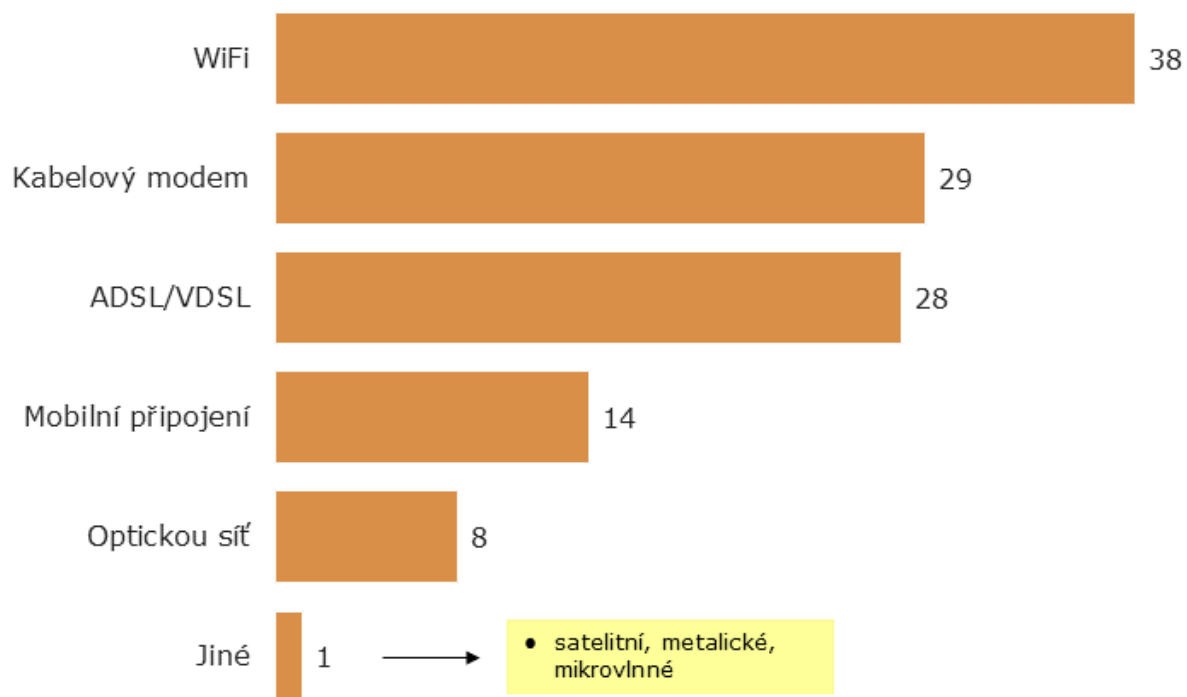
□ - rozdíl alespoň 5 p.b. v porovnání roku 2011 s rokem 2014 (bez živnostníků)

CELKOVÉ VÝSLEDKY ZA REZIDENTY

Nejčastěji využívanou technologií je WiFi

1. Jaké technologie pro přístup k síti Internet v současnosti doma využíváte?

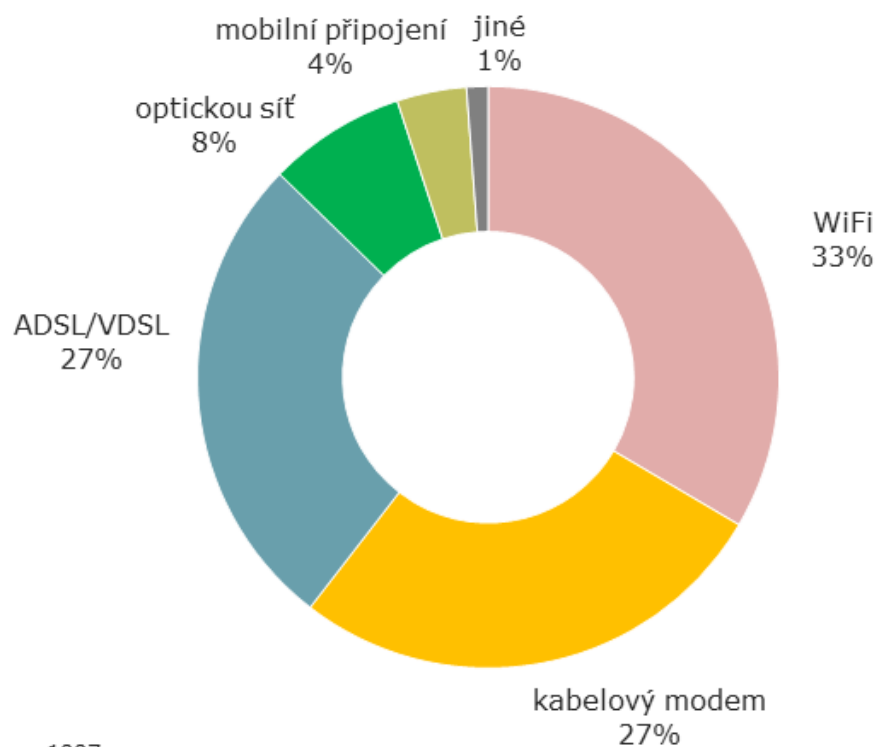

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1007 [údaje v grafu v %]

REZIDENTI

Prioritní připojení: WiFi, kabelový modem, ADSL/VDSL

1. Který z těchto způsobů připojení v domácnosti využíváte prioritně jako hlavní způsob připojení?

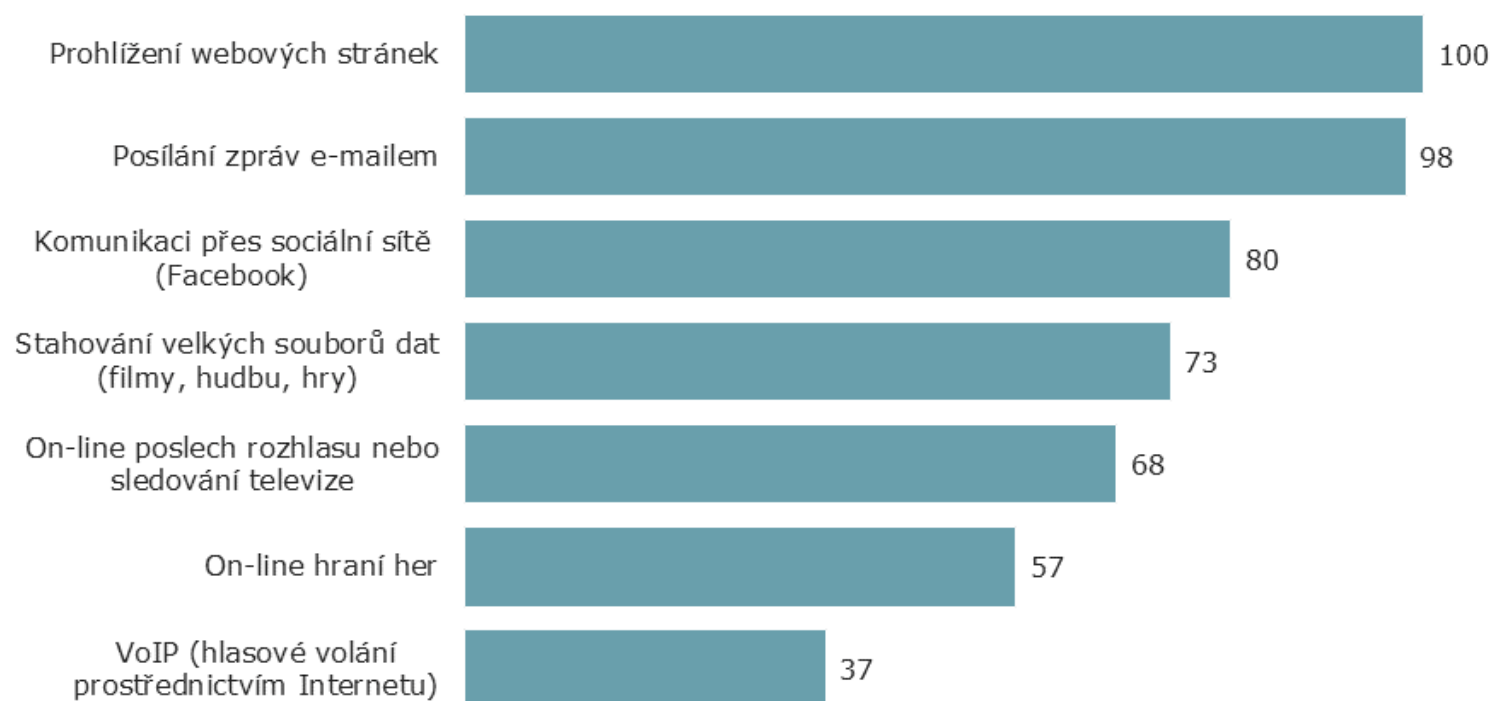
- 85 % domácností používá pouze jednu technologii připojení.
- V Praze je WiFi využíváno významně méně (jen 19 %) a naopak kabelový modem významně více (39 %).
- Mladší respondenti častěji preferují WiFi, starší ADSL/VDSL

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1007

REZIDENTI

Téměř 3/4 lidí pravidelně stahují velké soubory dat

2. Jaké služby prostřednictvím svého přístupu k síti Internet pravidelně využíváte?

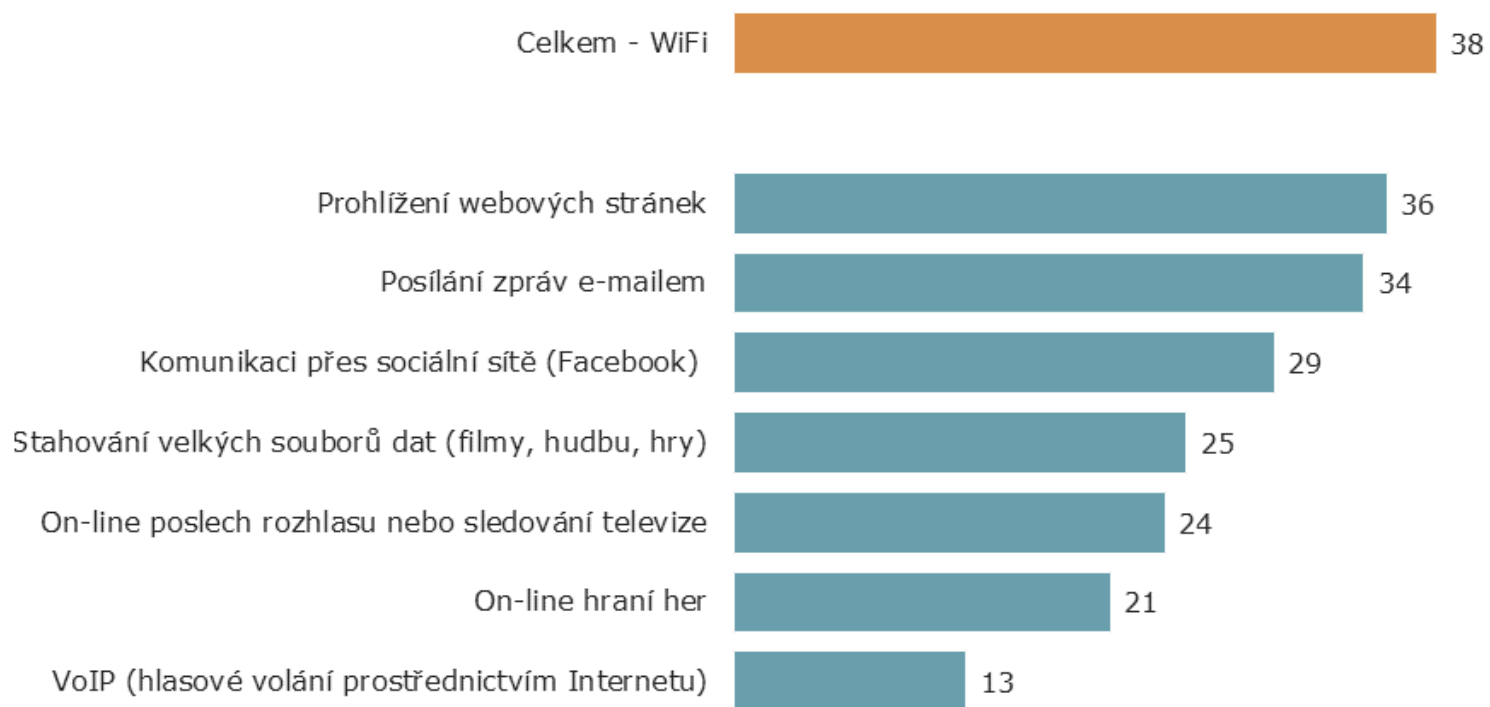

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1007 [údaje v grafu v %]

REZIDENTI

Uživatelé WiFi častěji komunikují přes sociální sítě

2. Jaké služby prostřednictvím svého přístupu k síti Internet pravidelně využíváte? Využívaná technologie: WiFi

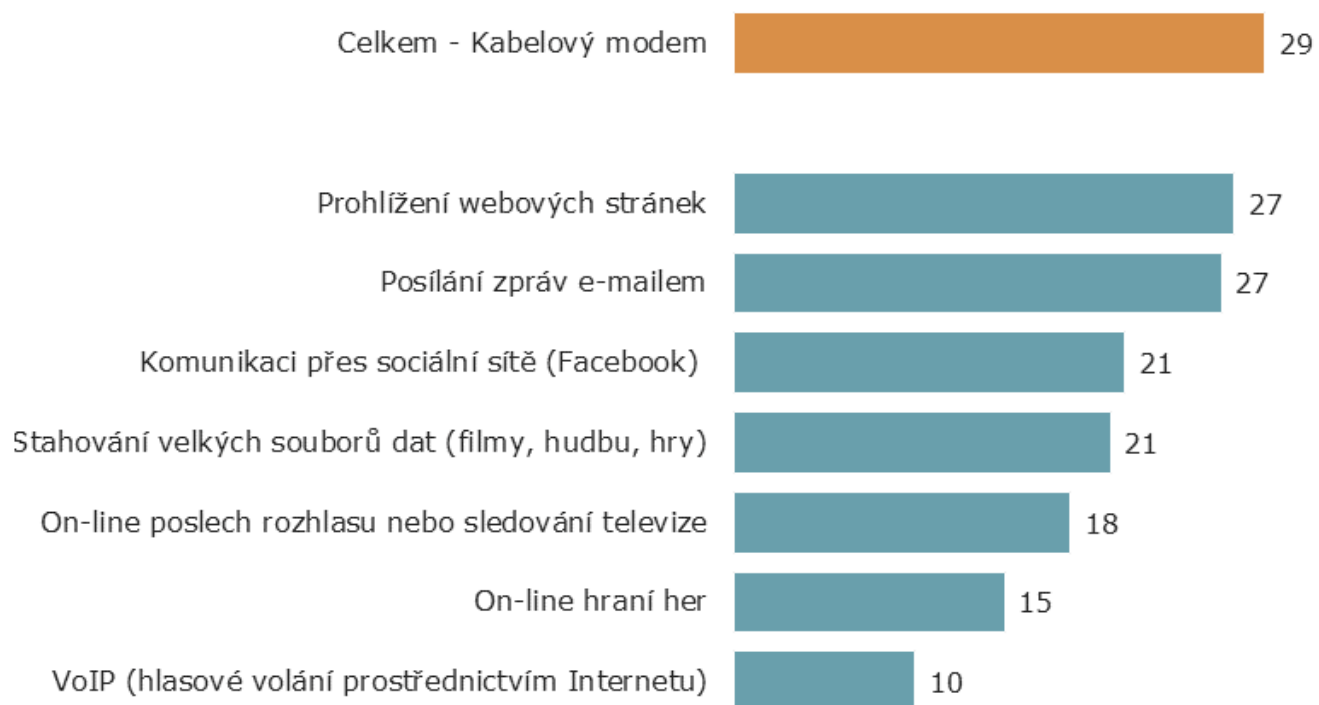

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1007 [údaje v grafu v %]

REZIDENTI

Kabelový modem využívá 29 % respondentů

2. Jaké služby prostřednictvím svého přístupu k síti Internet pravidelně využíváte? Využívaná technologie: Kabelový modem

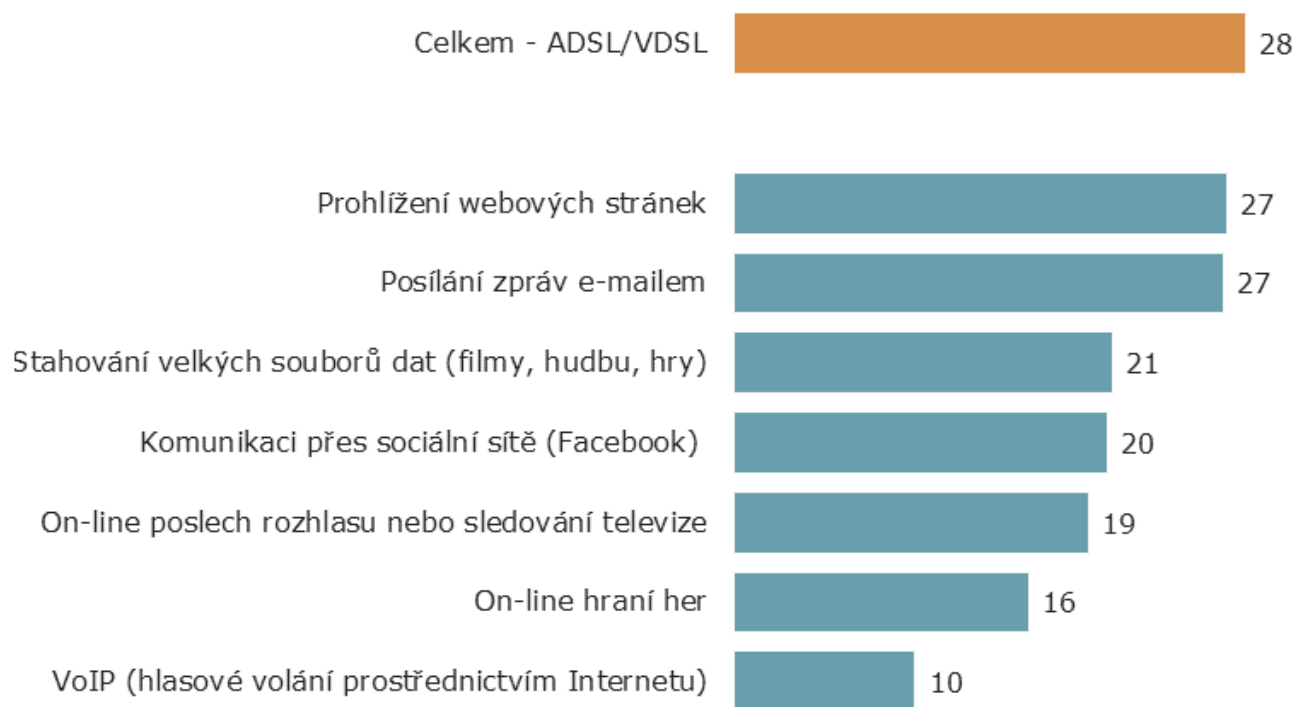

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1007 [údaje v grafu v %]

REZIDENTI

Uživatelé ADSL/VDSL méně komunikují přes sociální sítě

2. Jaké služby prostřednictvím svého přístupu k síti Internet pravidelně využíváte? Využívaná technologie: ADSL/VDSL

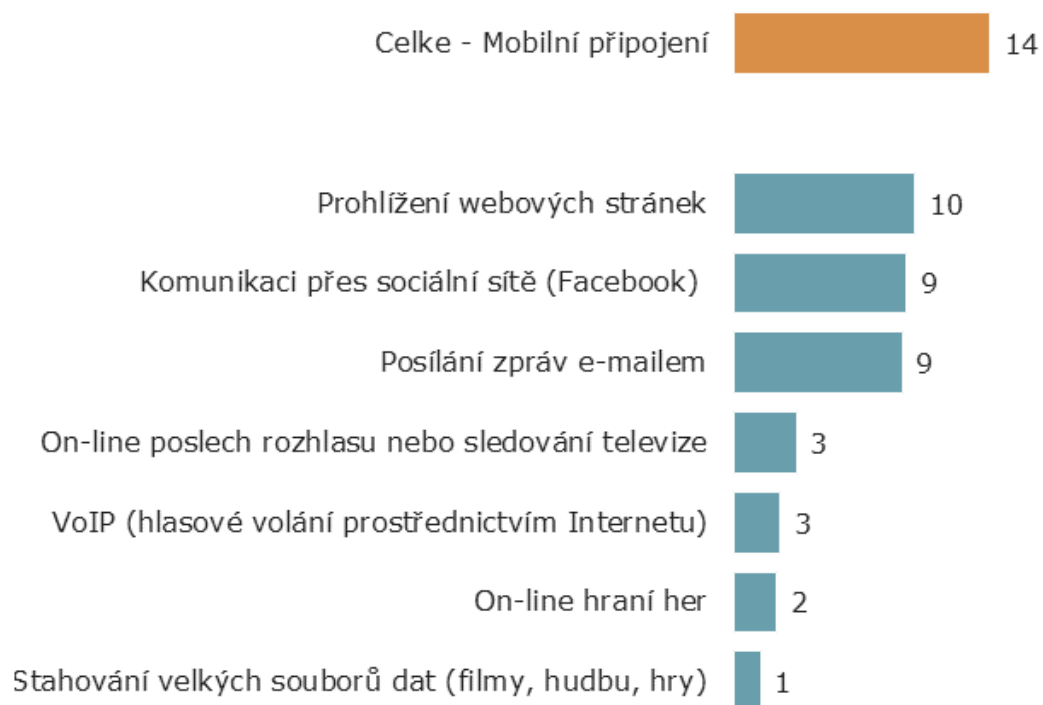

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1007 [údaje v grafu v %]

REZIDENTI

Respondenti s mobilním připojením velké soubory příliš často nestahují

2. Jaké služby prostřednictvím svého přístupu k síti Internet pravidelně využíváte? Využívaná technologie: Mobilní připojení

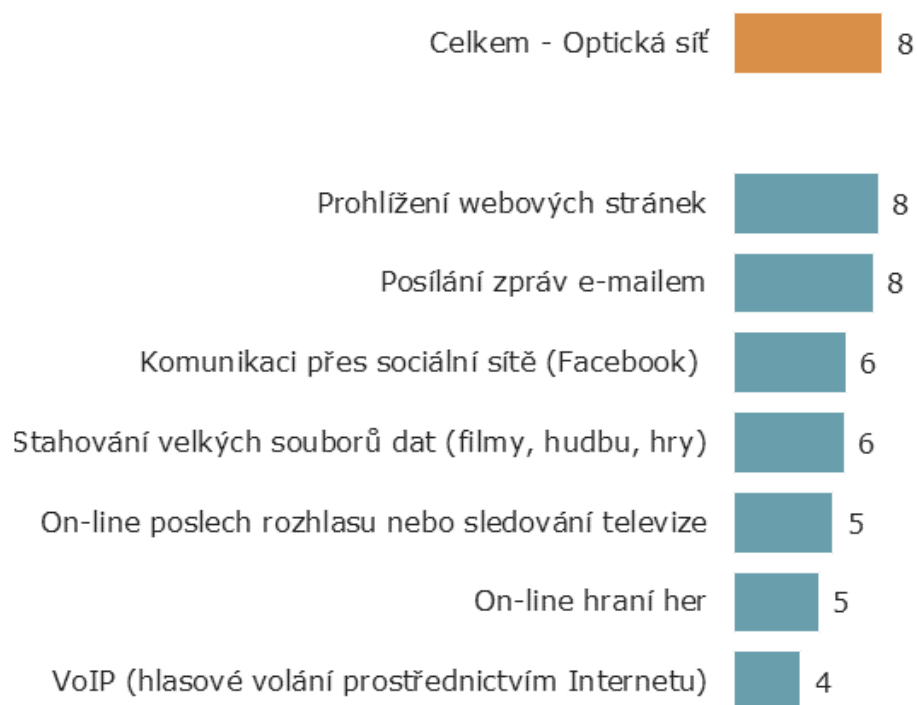

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1007 [údaje v grafu v %]

REZIDENTI

Polovina uživatelů optické sítě pravidelně volá přes Internet

2. Jaké služby prostřednictvím svého přístupu k síti Internet pravidelně využíváte? Využívaná technologie: Optická síť

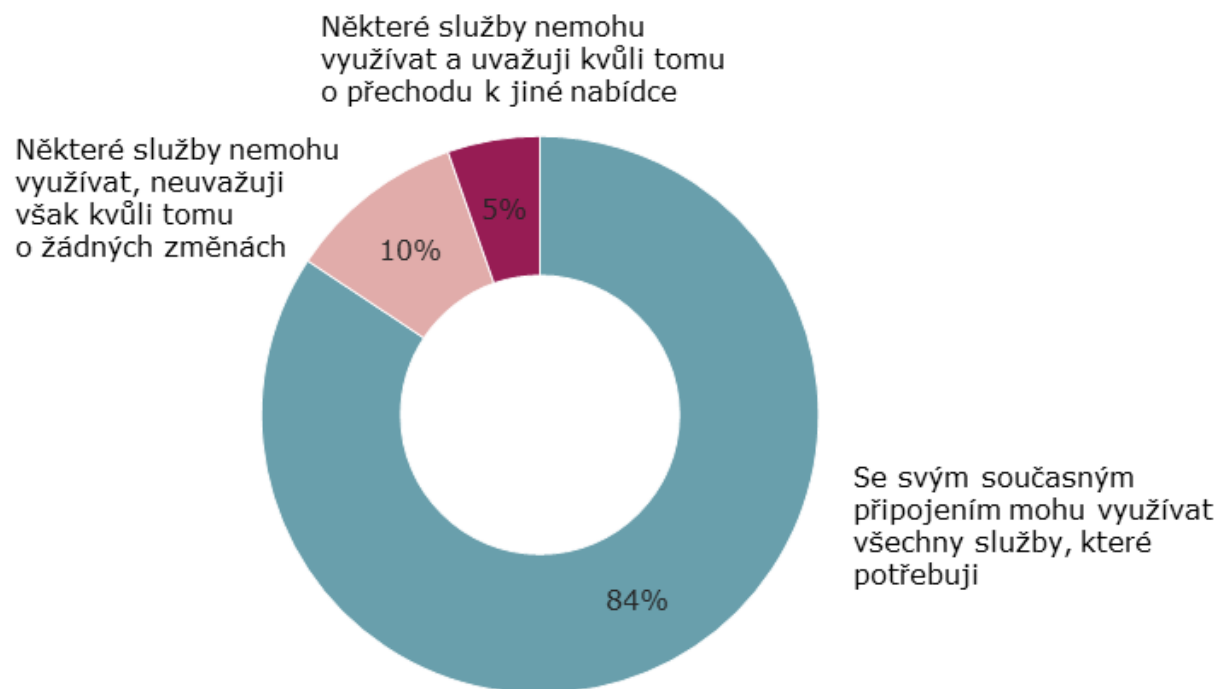
ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1007 [údaje v grafu v %]

REZIDENTI

15 % připojení neumožňuje využívání všech služeb

3. Jsou nějaké služby, které byste chtěli využívat, ale Vaše připojení Vám to neumožňuje?

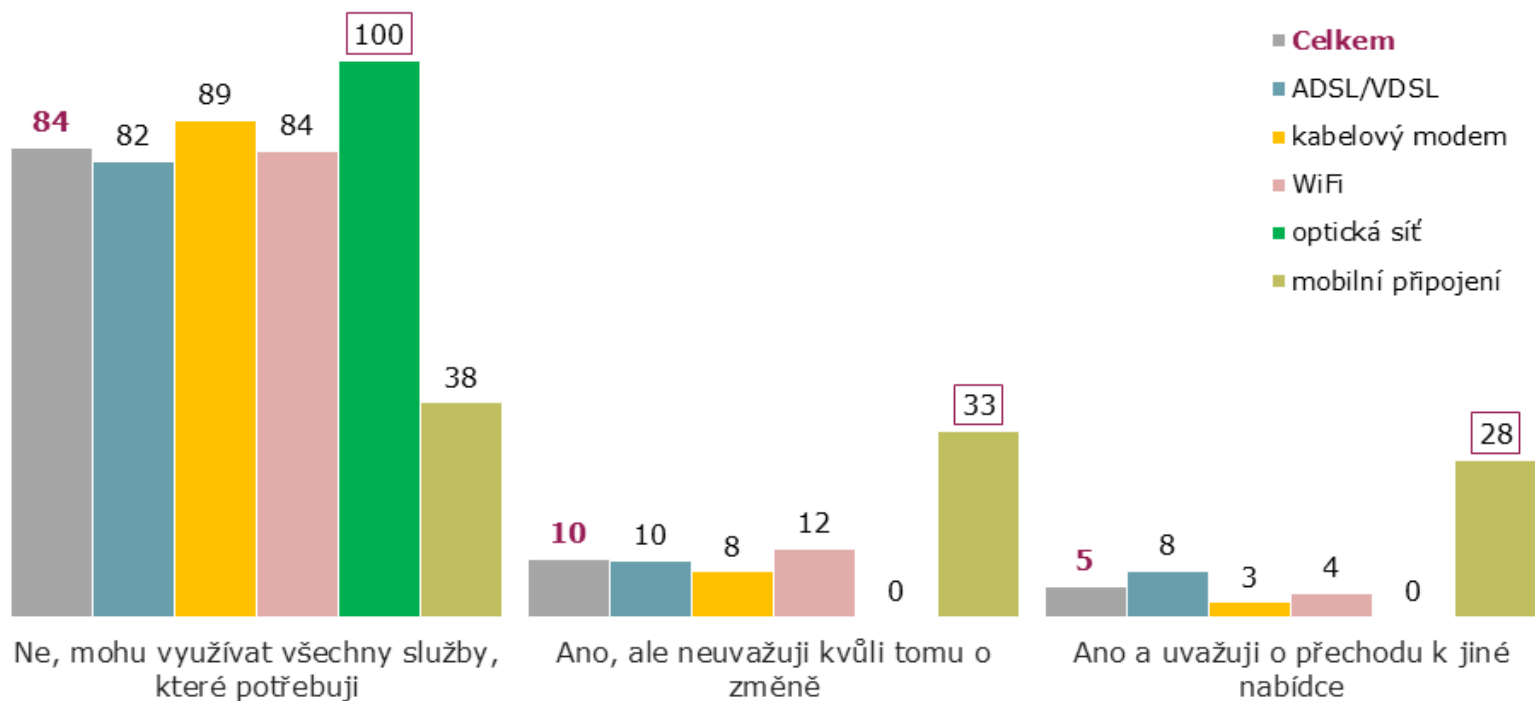

REZIDENTI

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1007

Mobilní připojení poskytuje požadované služby jen pro 38 % respondentů

3. Jsou nějaké služby, které byste chtěli využívat, ale Vaše připojení Vám to neumožňuje? - podle prioritně využívaného připojení

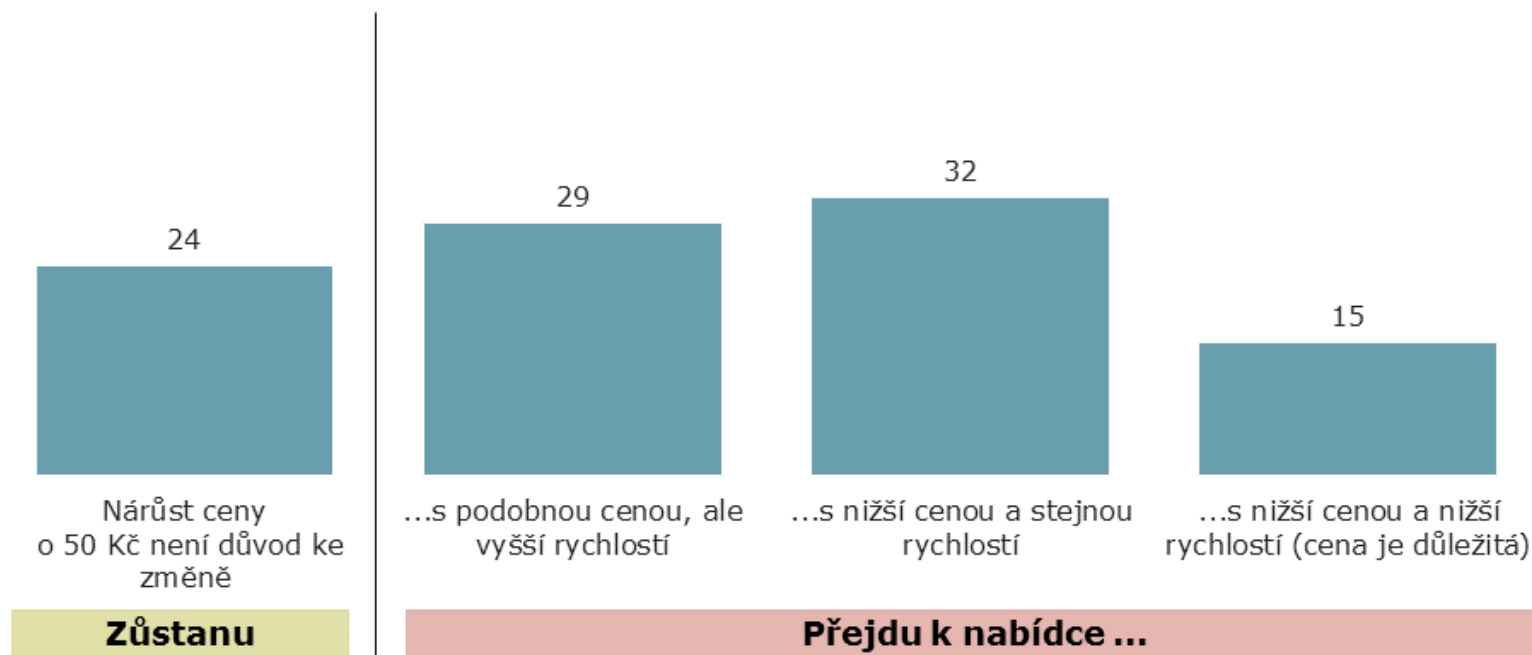

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1007 [údaje v grafu v %]

□ - statisticky významně více

1/3 respondentů by po zdražení o 50 Kč hledala stejnou kvalitu za nižší cenu, 24 % by nic neměnilo

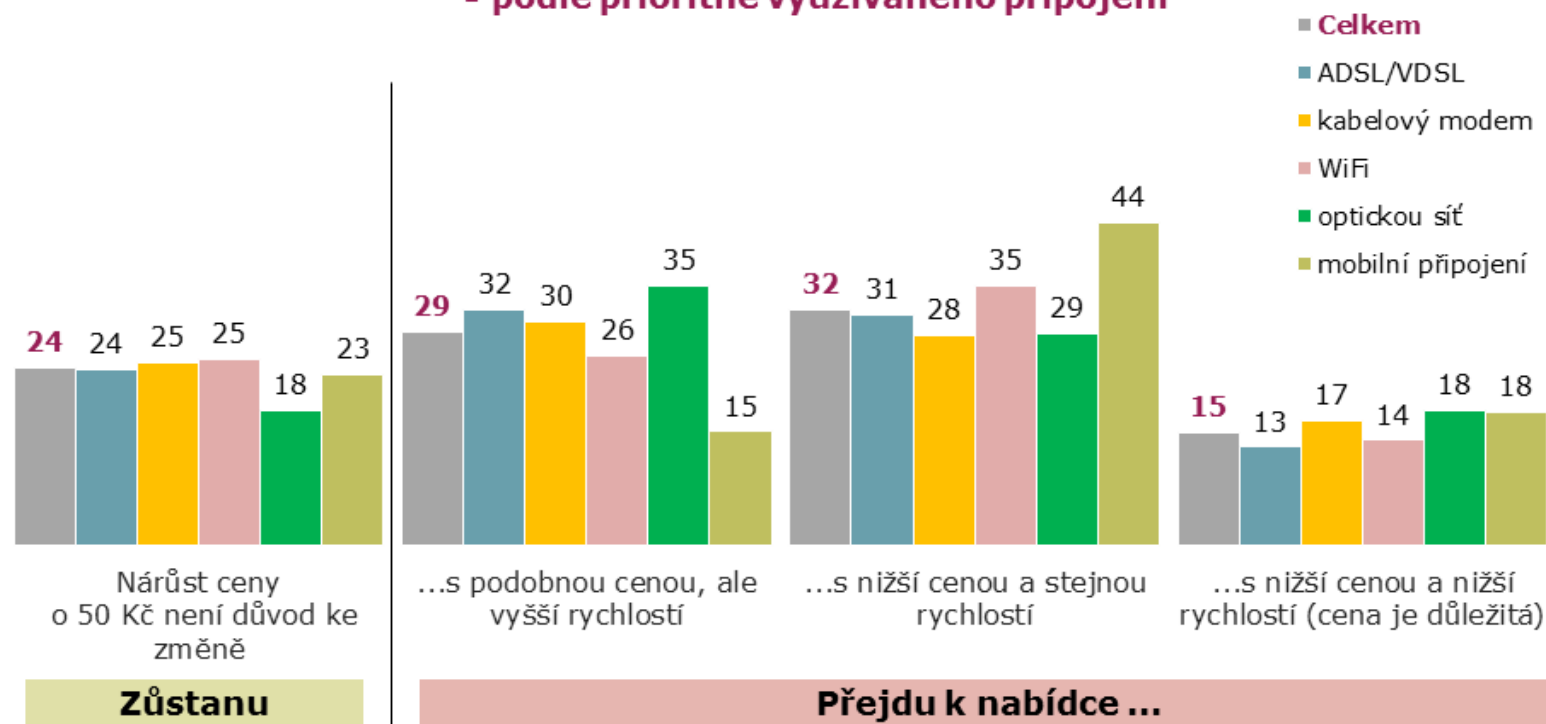
4. Jaká by byla, při zachování současného rozsahu služeb a rychlosti připojení 8Mbit/s, Vaše reakce na zdražení o 50 Kč, z 500 Kč na 550 Kč?

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1007 [údaje v grafu v %]

Uživatelé optické sítě by častěji přešli k jiné nabídce

4. Jaká by byla, při zachování současného rozsahu služeb a rychlosti připojení 8Mbit/s, Vaše reakce na zdražení o 50 Kč, z 500 Kč na 550 Kč?
- podle prioritně využívaného připojení

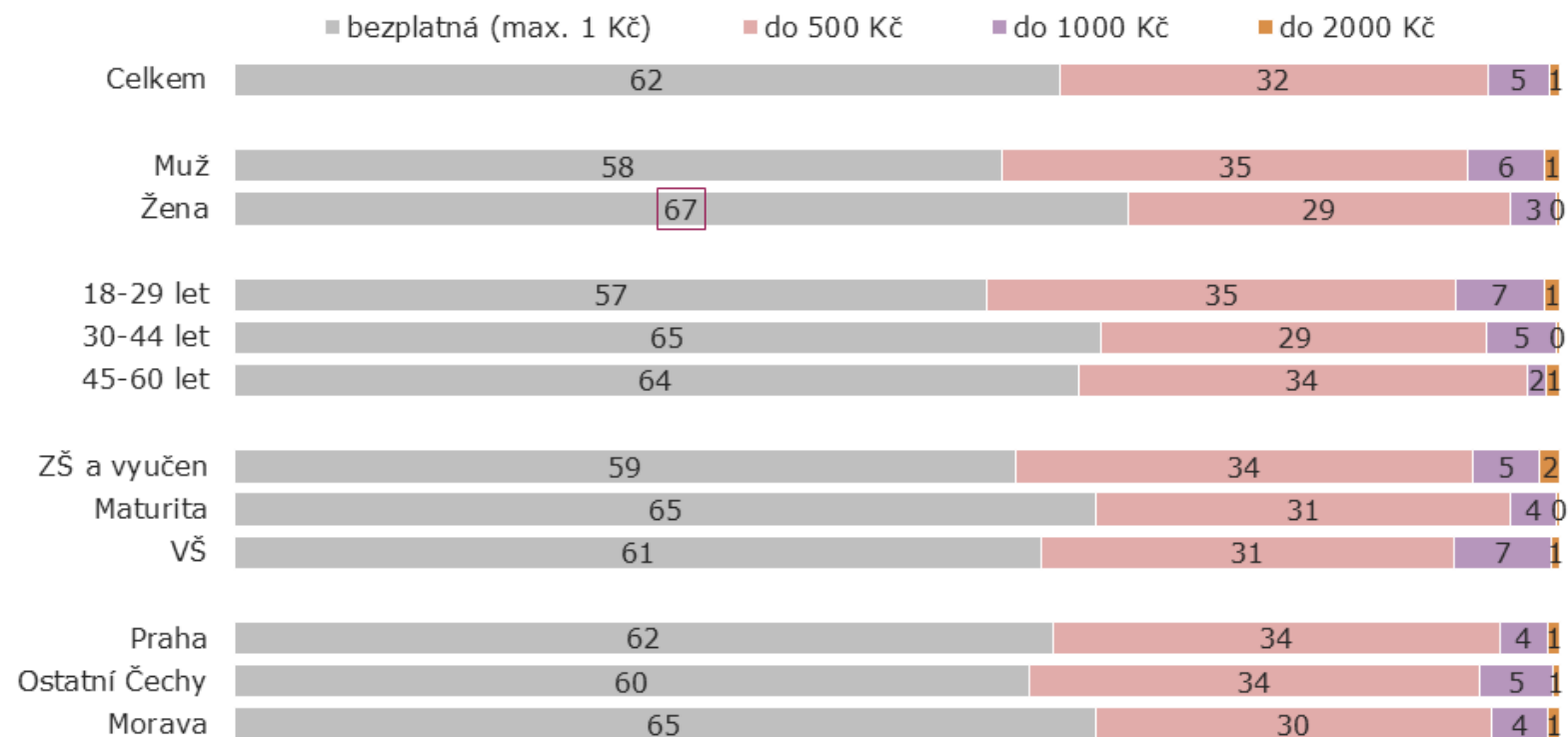

REZIDENTI

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1007 [údaje v grafu v %]

Většina respondentů za zavedení Internetu platit nechce

5. V případě, že by Vám operátor zvýšil cenu internetu z 500 Kč o 50 Kč na 550 Kč, byli byste ochotni přejít k novému operátorovi, pokud jednorázová cena za zřízení bude..?

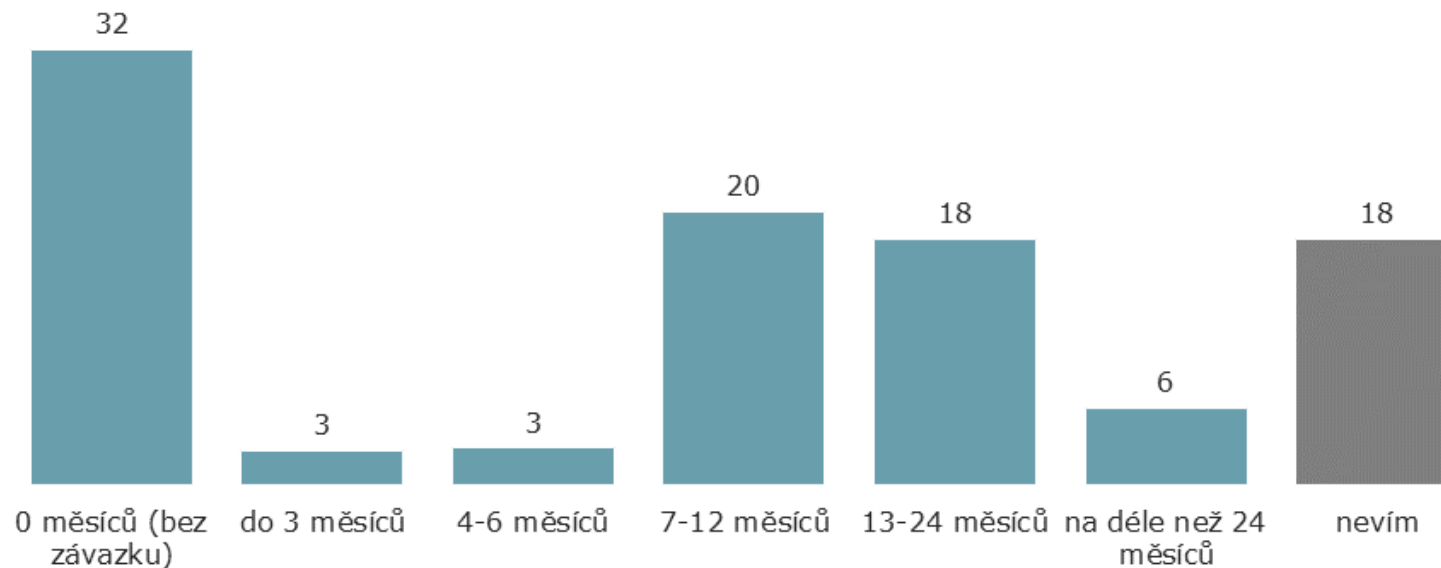
REZIDENTI

ZÁKLAD: Respondenti, kteří by uvažovali o přechodu k jiné nabídce při zvýšení ceny, n=765 [údaje v grafu v %]

  - statisticky významně více

Bez závazku je 1/3 respondentů, 18 % neví, na jak dlouho se uvázalo

6. Na jak dlouhé období jste se při podpisu smlouvy se svým poskytovatelem služby přístupu k síti Internet uvázal(a)?

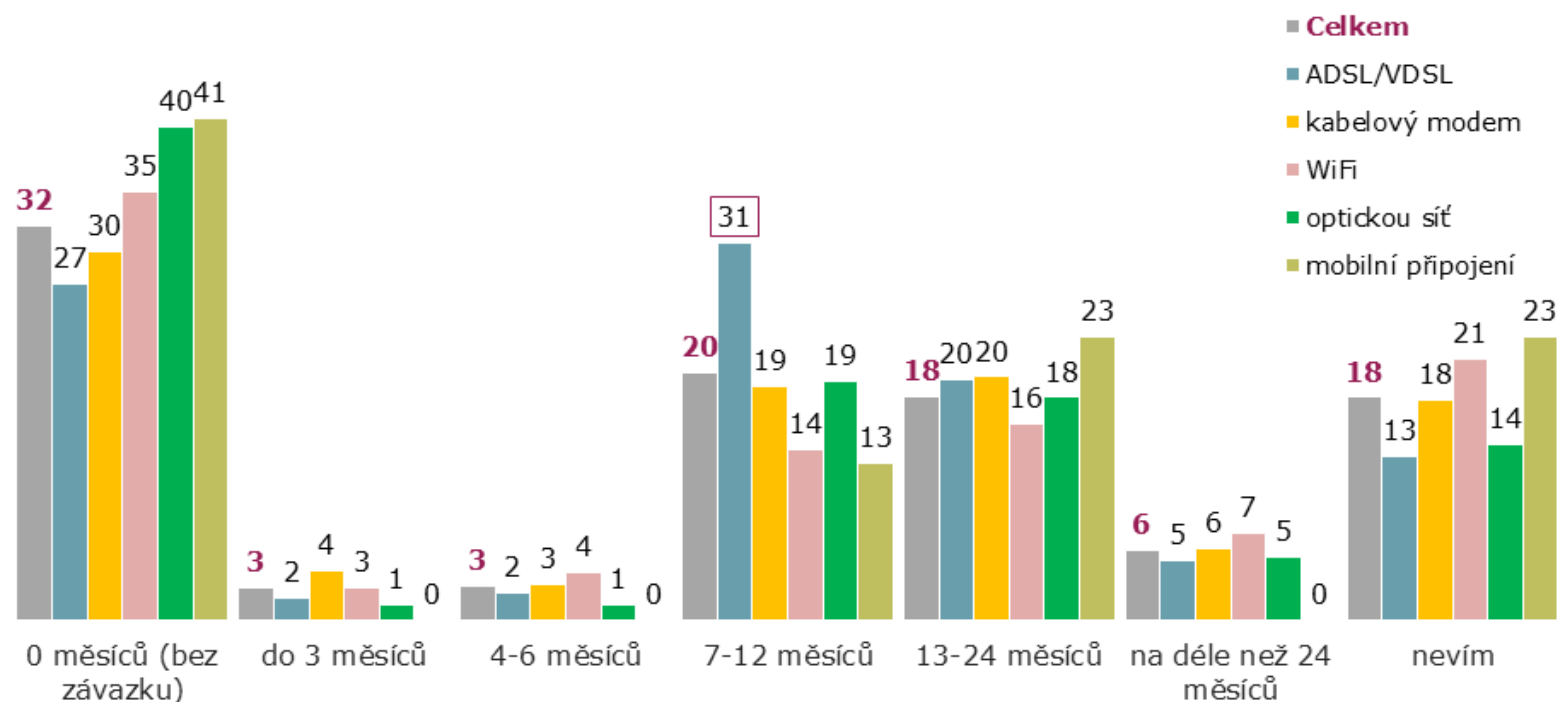

REZIDENTI

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1007 [údaje v grafu v %]

Závazek mají nejčastěji uživatelé ADSL/VDSL na jeden rok

6. Na jak dlouhé období jste se při podpisu smlouvy se svým poskytovatelem služby přístupu k síti Internet uvázal(a)?
- podle prioritně využívaného připojení

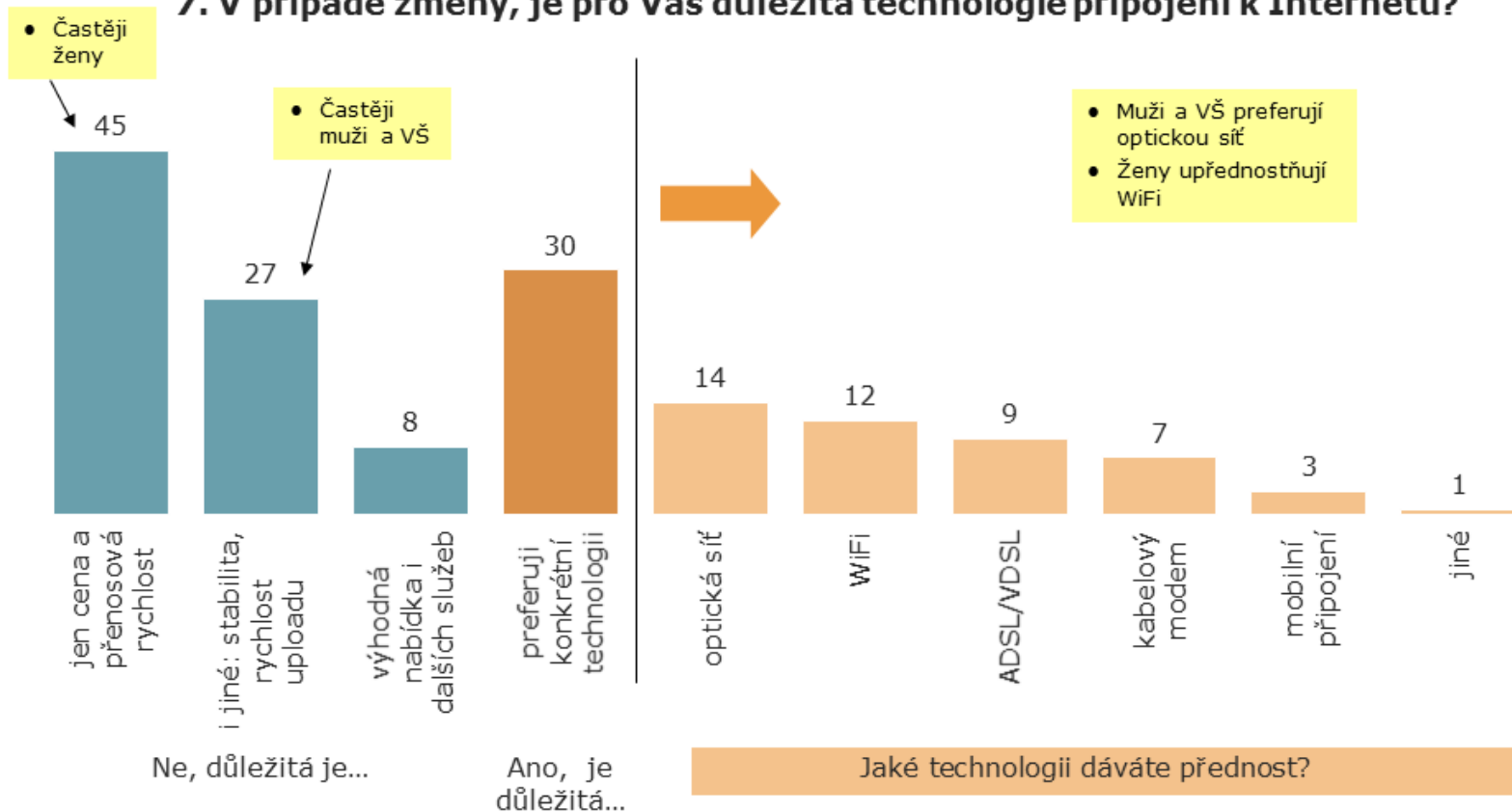
ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1007 [údaje v grafu v %]

☐ - statisticky významně více

REZIDENTI

Konkrétní technologii preferuje 30 % respondentů, častěji muži a lidé s nižším vzděláním

7. V případě změny, je pro Vás důležitá technologie připojení k Internetu?

• Častěji ženy

• Častěji muži a VŠ

• Muži a VŠ preferují optickou síť
• Ženy upřednostňují WiFi

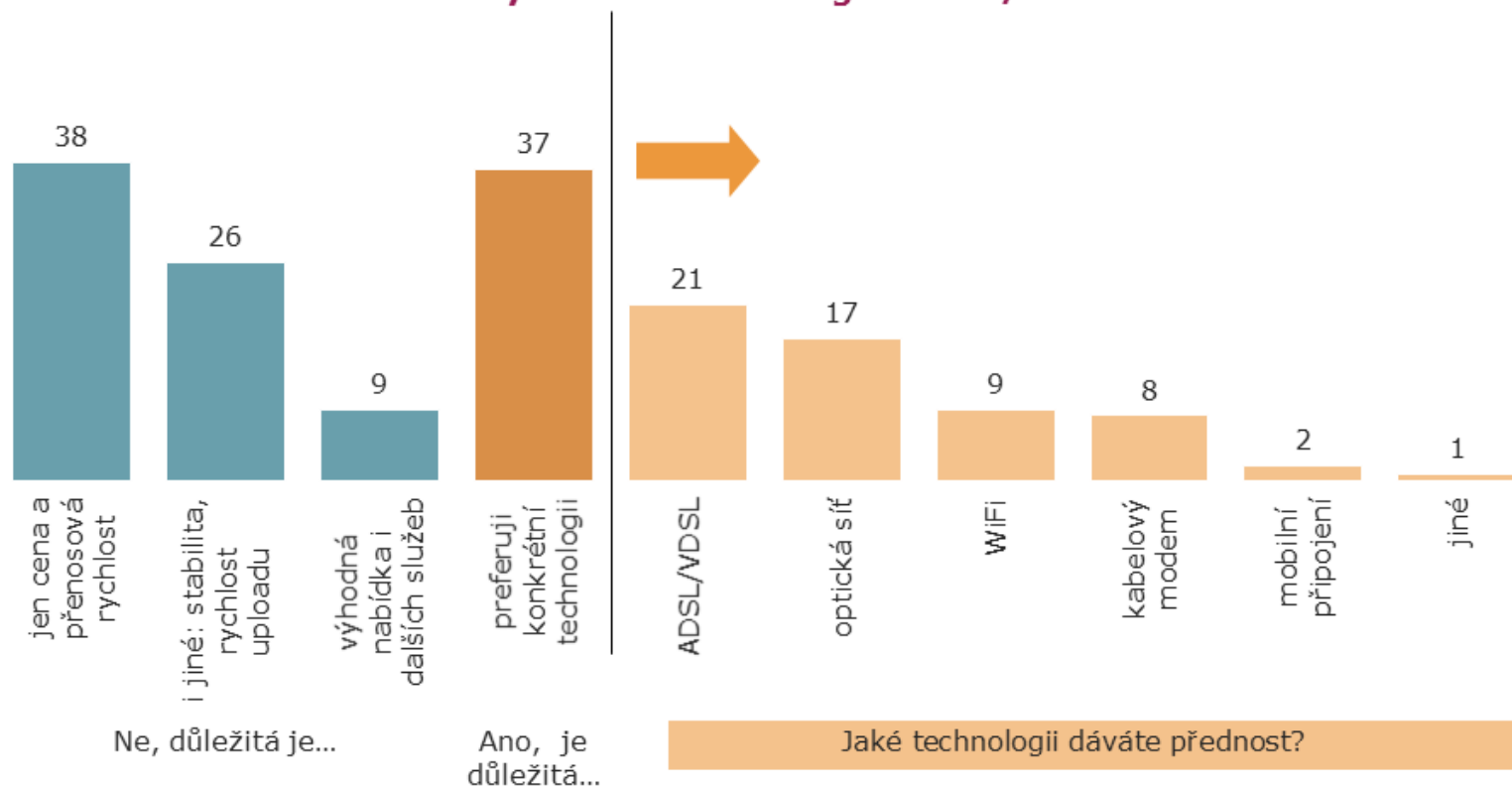
REZIDENTI

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1007 [údaje v grafu v %]

Uživatelé ADSL/VDSL častěji preferují konkrétní technologii

7. V případě změny, je pro Vás důležitá technologie připojení k Internetu? Využívaná technologie: ADSL/VDSL

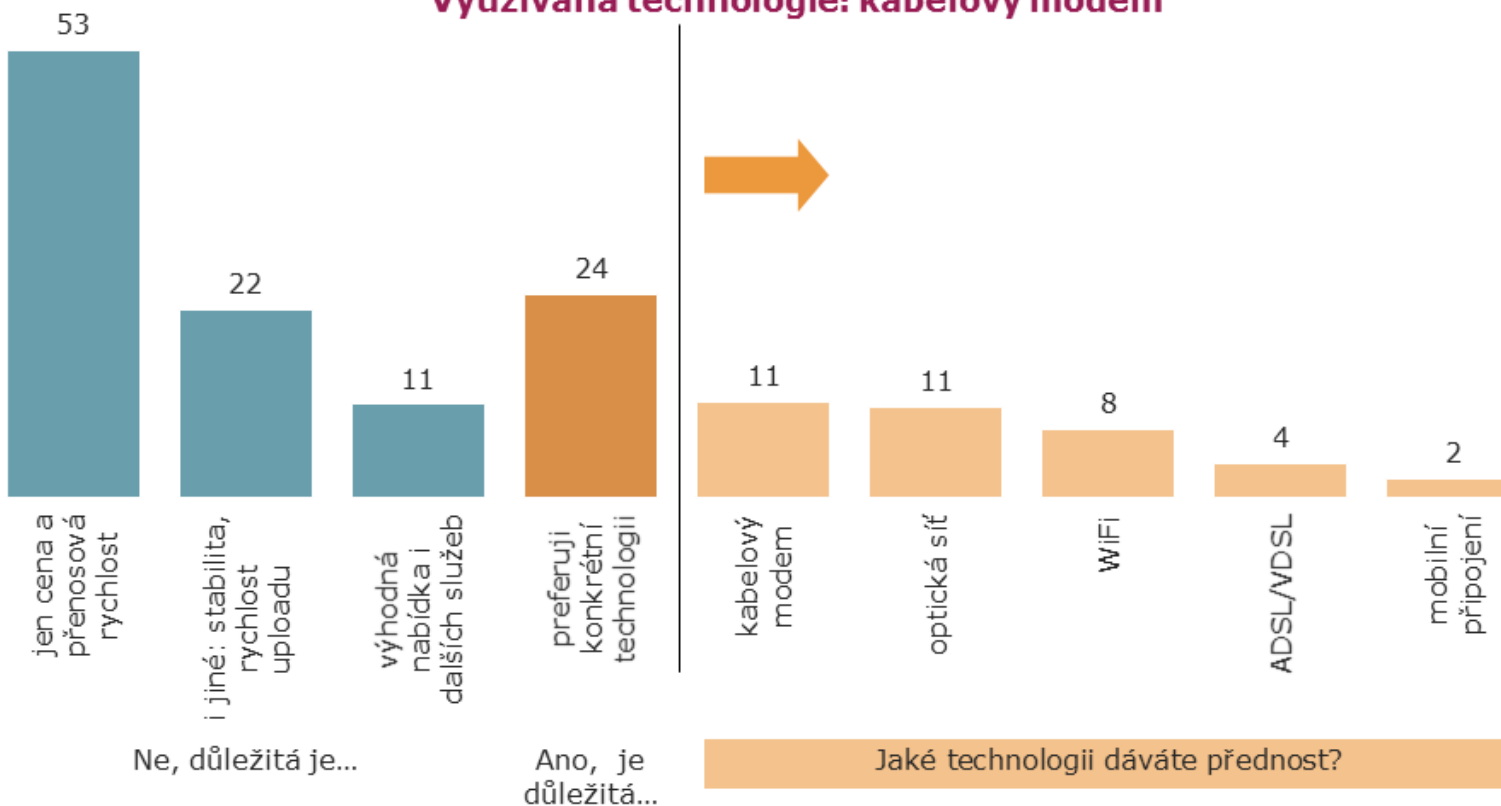

REZIDENTI

ZÁKLAD: Uživatelé dané technologie, n=270 [údaje v grafu v %]

Pro víc než polovinu uživatelů kabelového připojení je důležitá jen cena a rychlost

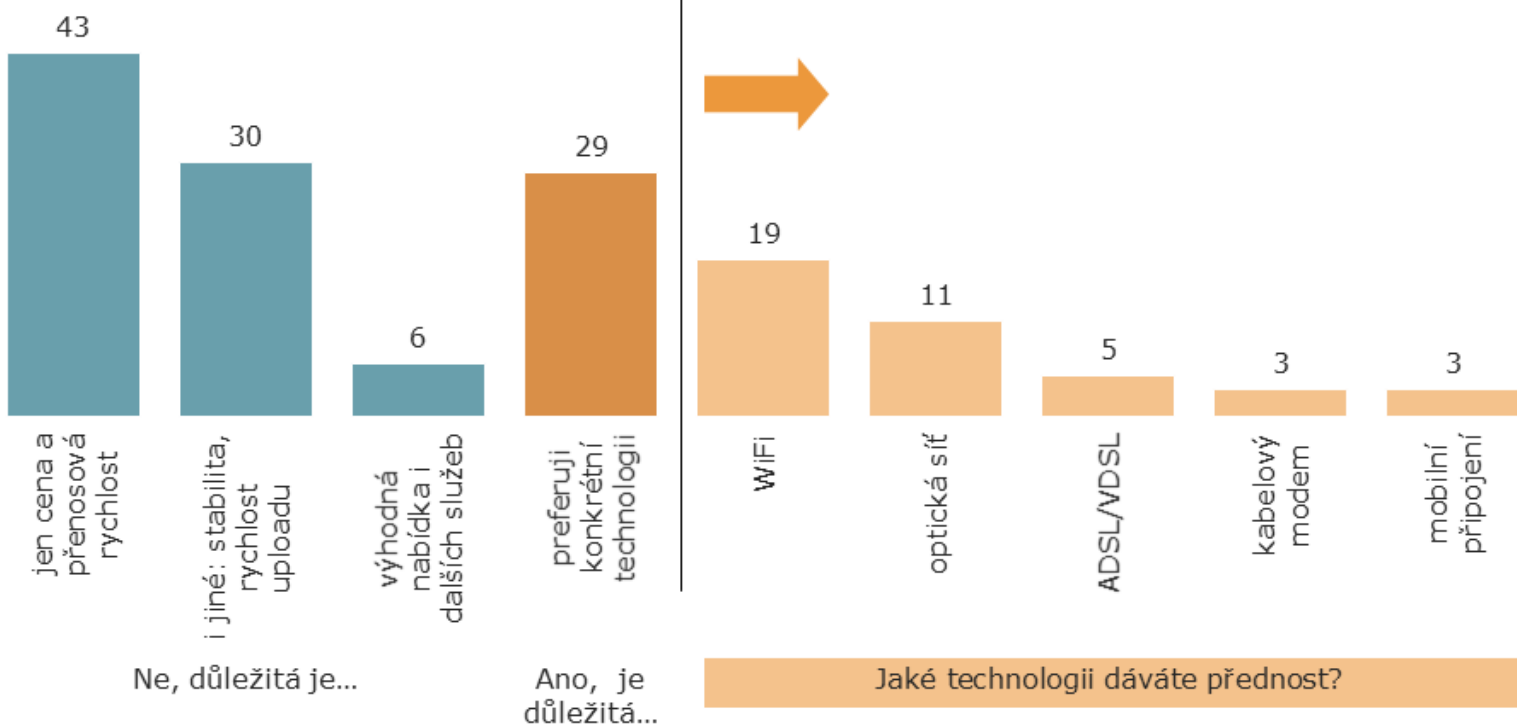
**7. V případě změny, je pro Vás důležitá technologie připojení k Internetu?
Využívaná technologie: kabelový modem**

ZÁKLAD: Uživatelé dané technologie, n=272 [údaje v grafu v %]

30 % uživatelů WiFi zajímá i stabilita a rychlost uploadu

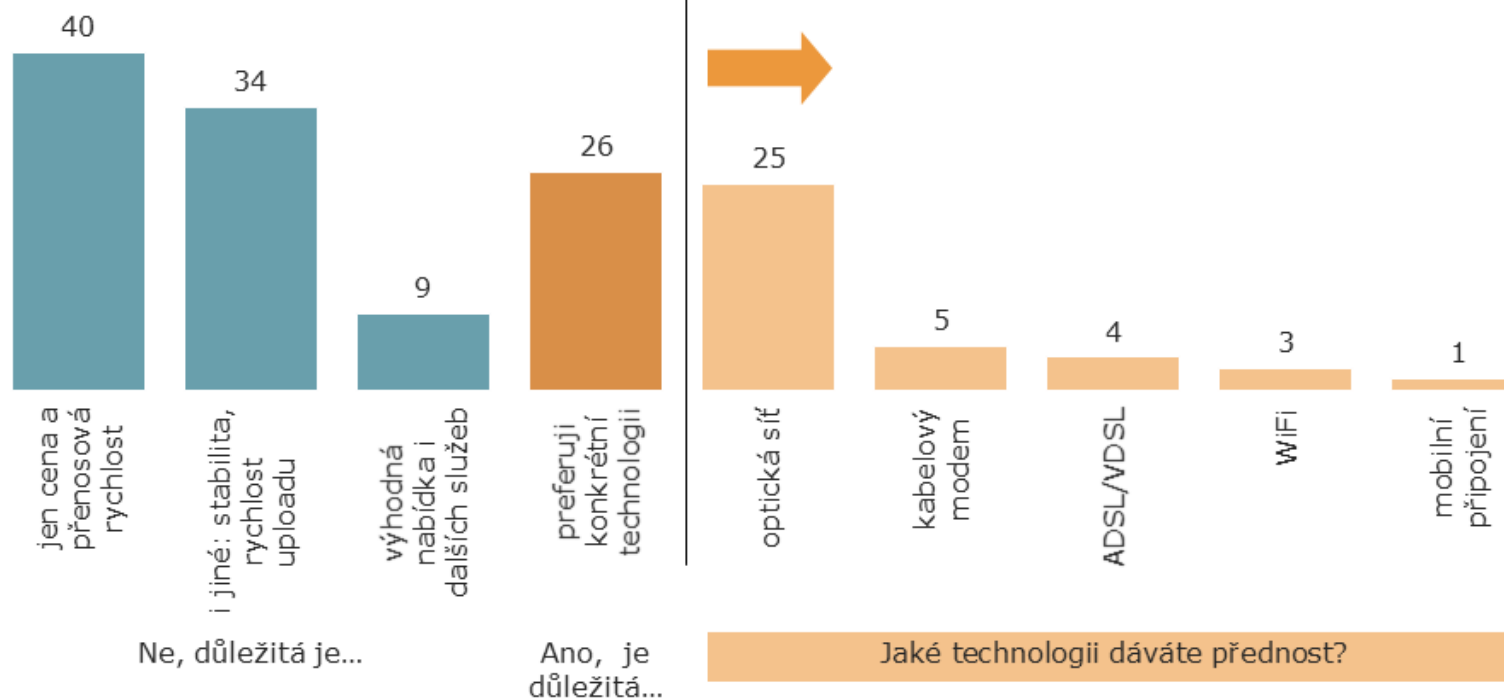
7. V případě změny, je pro Vás důležitá technologie připojení k Internetu? Využívaná technologie: WiFi

ZÁKLAD: Uživatelé dané technologie, n=337 [údaje v grafu v %]

Při změně poskytovatele by optická síť zůstala preferovaná pro většinu jejích uživatelů

7. V případě změny, je pro Vás důležitá technologie připojení k Internetu?
Využívaná technologie: Optická síť

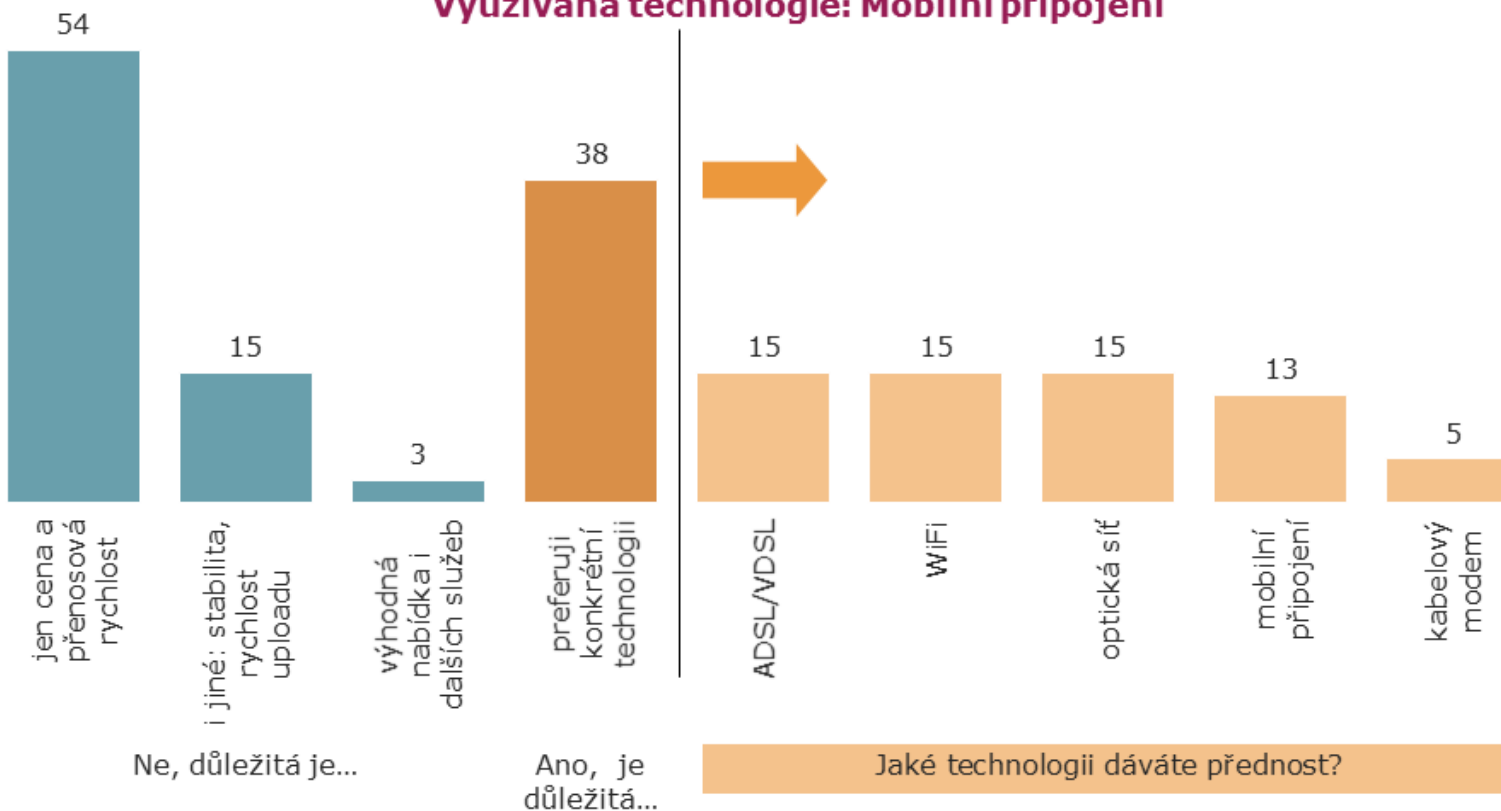
ZÁKLAD: Uživatelé dané technologie, n=77 [údaje v grafu v %]

REZIDENTI

Polovinu uživatelů mobilního připojení zajímá jen cena a rychlost

7. V případě změny, je pro Vás důležitá technologie připojení k Internetu?

Využívaná technologie: Mobilní připojení

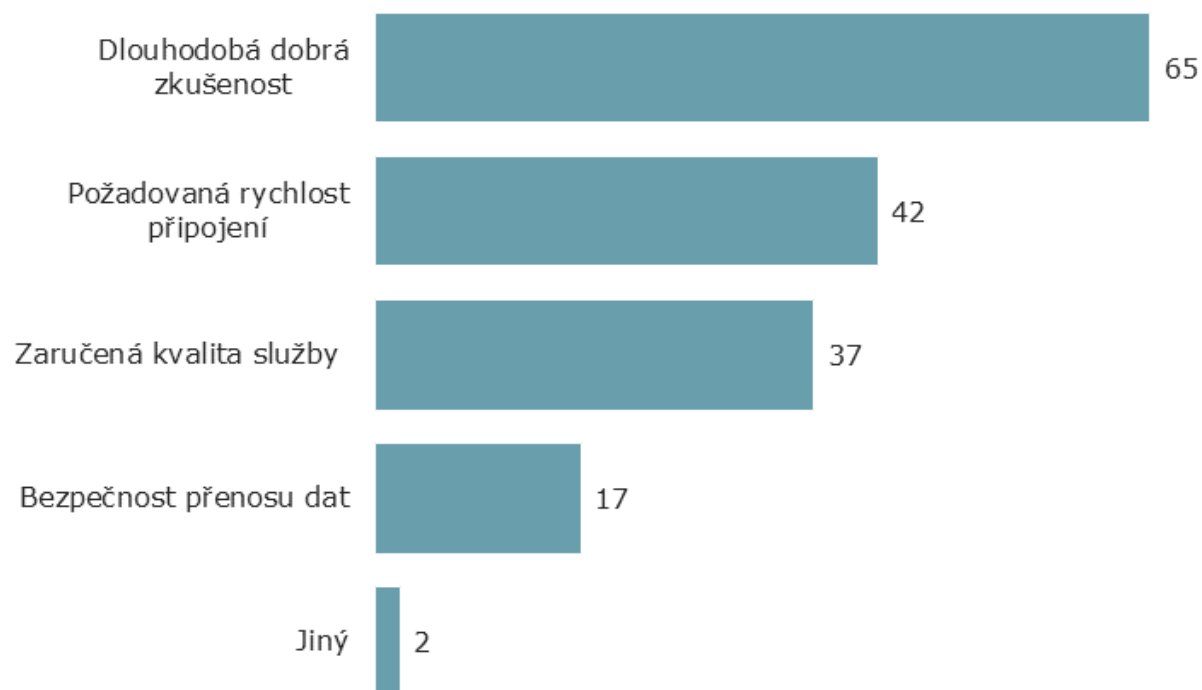

ZÁKLAD: Uživatelé dané technologie, n=39 [údaje v grafu v %]

REZIDENTI

ADSL/VDSL: dlouhodobá zkušenost a rychlost připojení

8. Důvody preference technologie **ADSL/VDSL**

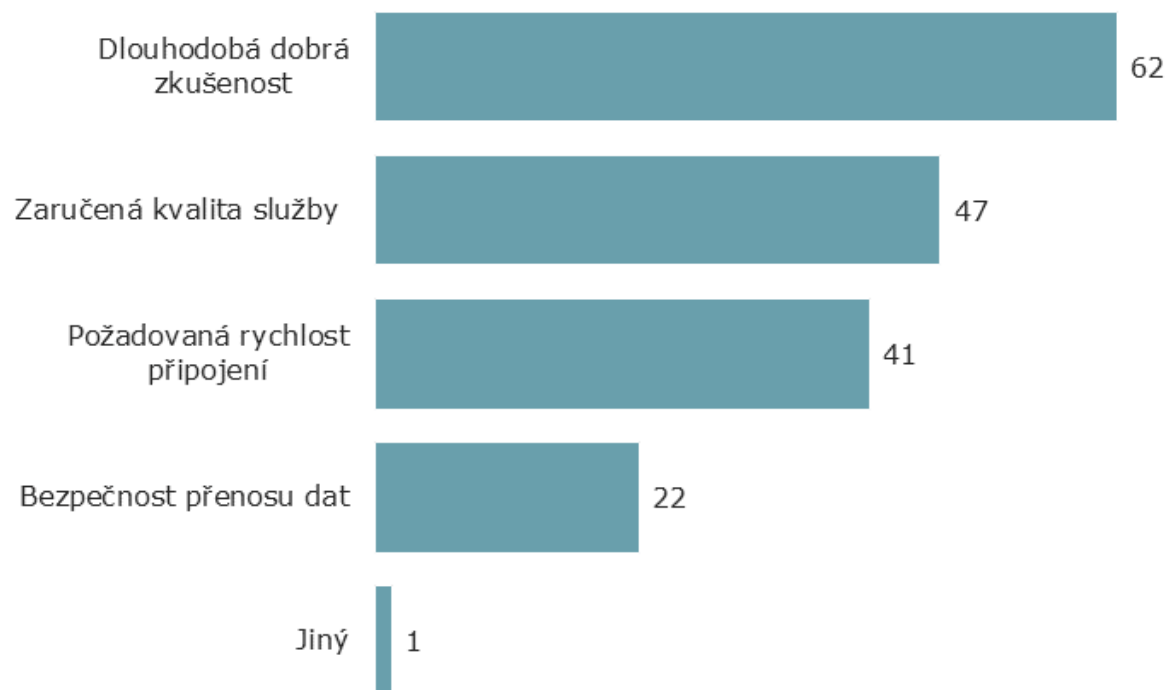

REZIDENTI

ZÁKLAD: Všichni respondenti, kteří preferují danou technologii, n=93 [údaje v grafu v %]

Kabelový modem: dobrá zkušenost a kvalita služby

8. Důvody preference technologie kabelového modemu

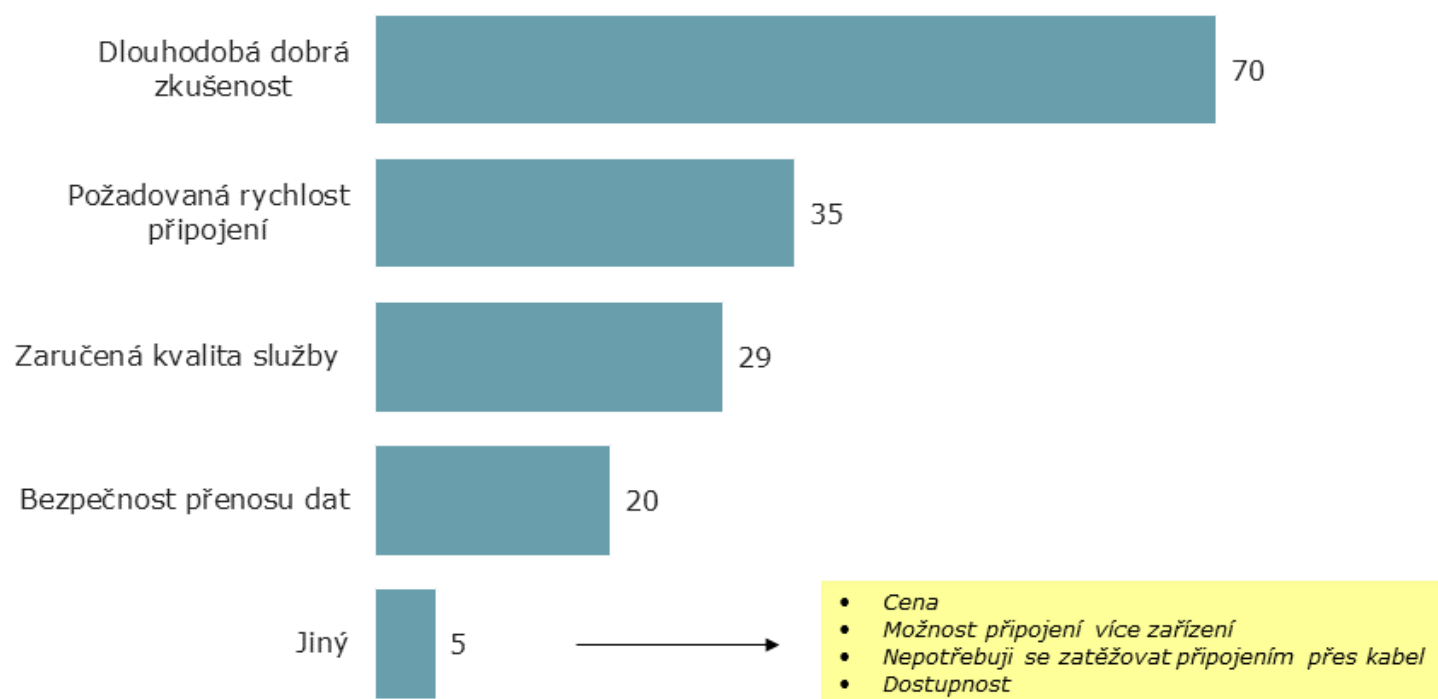

REZIDENTI

ZÁKLAD: Všichni respondenti, kteří preferují danou technologii, n=68 [údaje v grafu v %]

WiFi: hlavní je dlouhodobá dobrá zkušenost

8. Důvody preference technologie WiFi

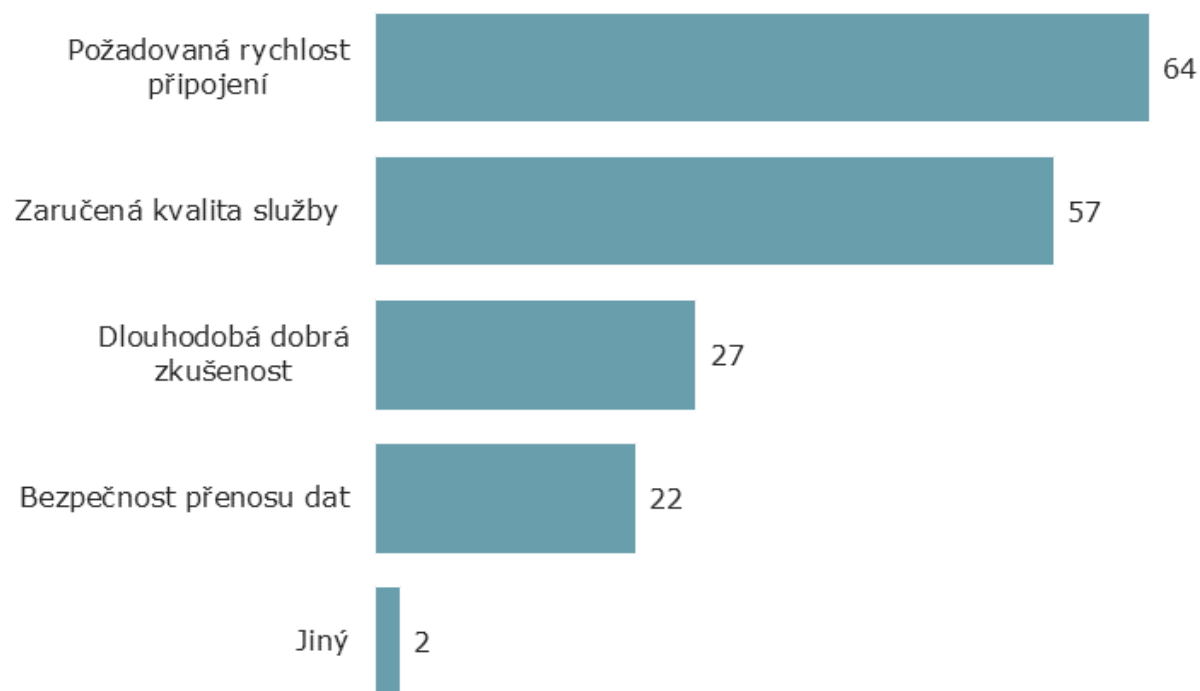
REZIDENTI

ZÁKLAD: Všichni respondenti, kteří preferují danou technologii, n=117 [údaje v grafu v %]

Optická síť: preferovaná kvůli výborné rychlosti

8. Důvody preference technologie optické sítě

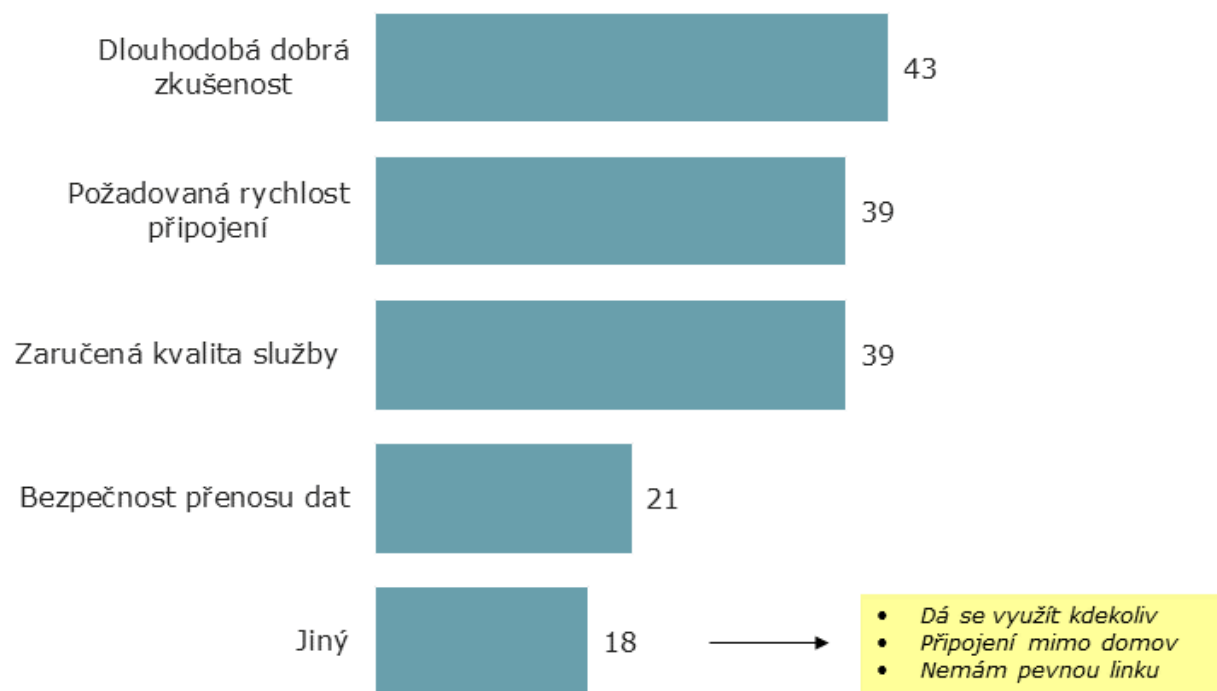

REZIDENTI

ZÁKLAD: Všichni respondenti, kteří preferují danou technologii, n=138 [údaje v grafu v %]

Mobilní připojení: zkušenost, rychlost, kvalita, ale i jiné

8. Důvody preference technologie mobilního připojení

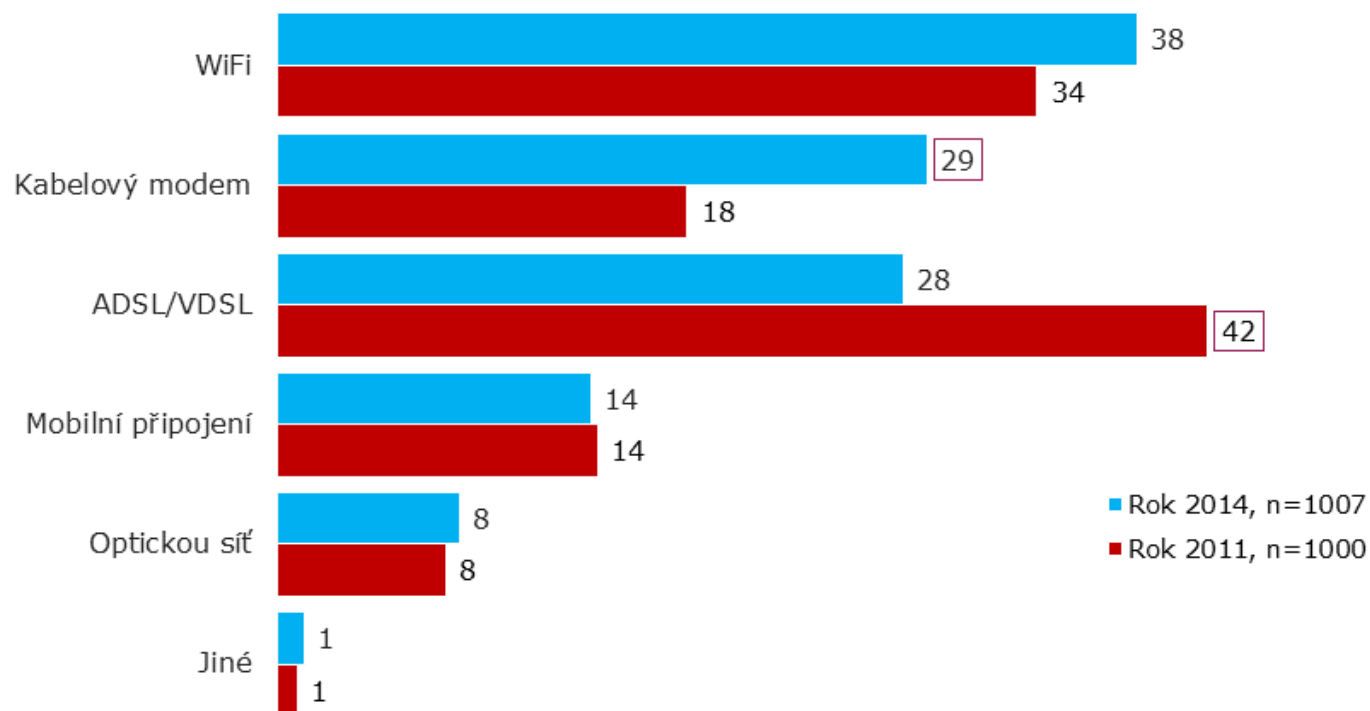
REZIDENTI

ZÁKLAD: Všichni respondenti, kteří preferují danou technologii, n=28 [údaje v grafu v %]

SROVNÁNÍ S ROKEM 2011 - REZIDENTI

Od roku 2011 nárůst u kabelového připojení a WiFi, pokles technologie ADSL/VDSL

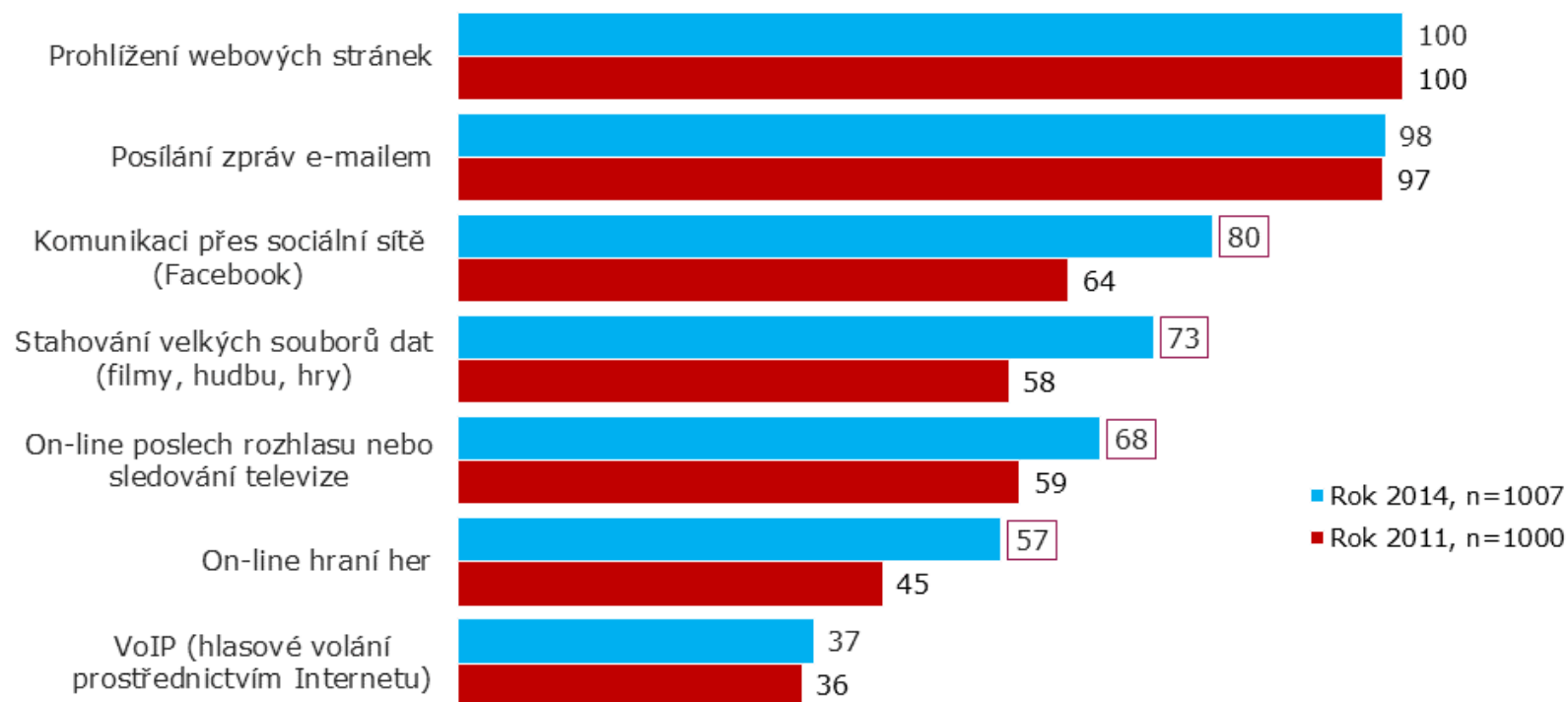
1. Jaké technologie pro přístup k síti Internet v současnosti doma využíváte? - srovnání 2011 a 2014

ZÁKLAD: Všichni respondenti [údaje v grafu v %]

Nárůst využívání ve všech kategoriích

2. Jaké služby prostřednictvím svého přístupu k síti Internet pravidelně využíváte? - srovnání 2011 a 2014

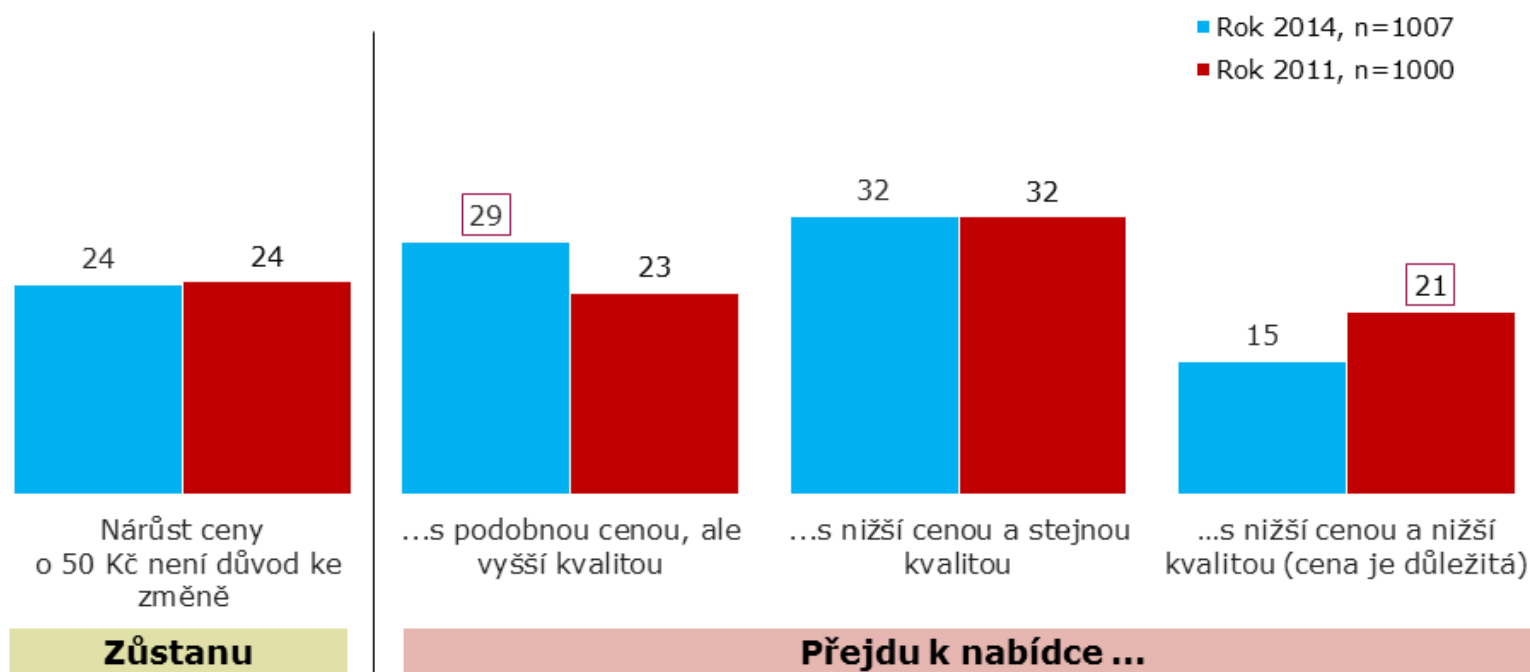

REZIDENTI

ZÁKLAD: Všichni respondenti [údaje v grafu v %]

Zvýšení preference varianty nabídky s podobnou cenou, ale vyšší kvalitou

4. Jaká by byla, při zachování současného rozsahu služeb a rychlosti připojení 8Mbit/s, Vaše reakce na zdražení o 50 Kč (z 500 Kč v roce 2014 a ze 750 Kč v roce 2011)?

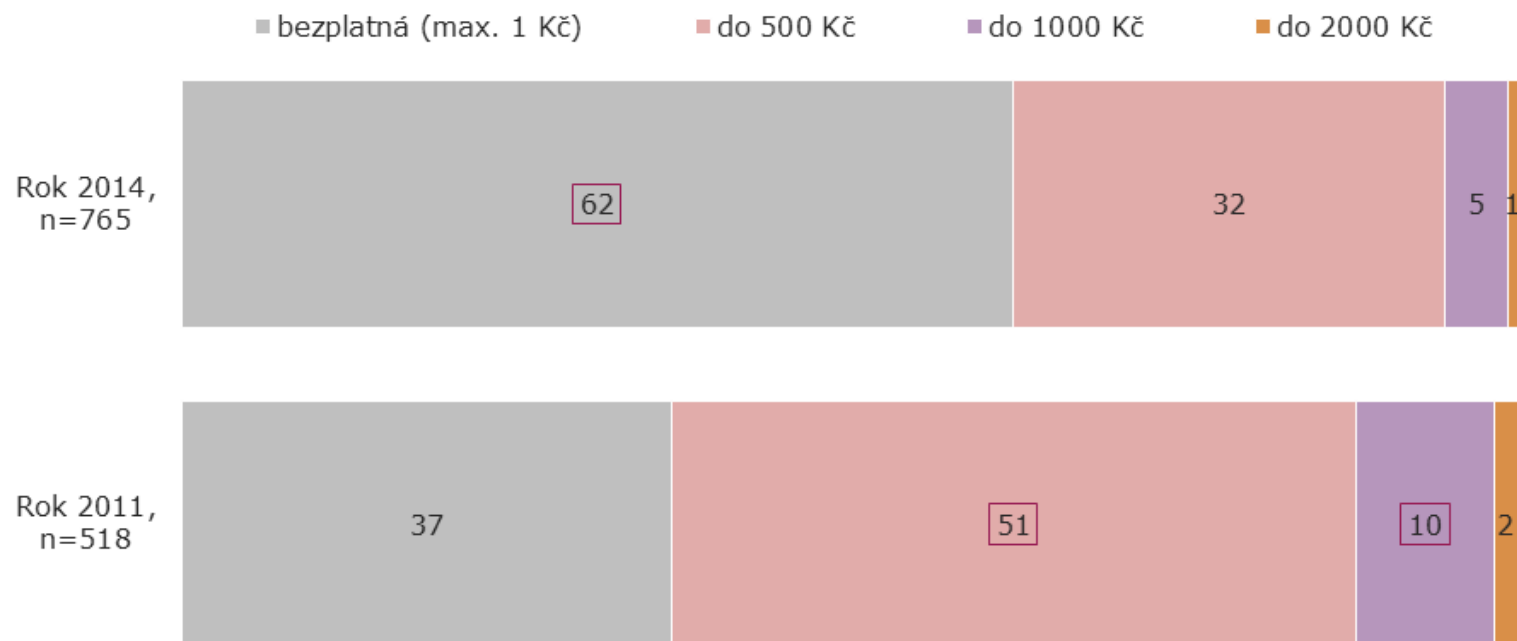
REZIDENTI

ZÁKLAD: Všichni respondenti [údaje v grafu v %]

□ - rozdíl alespoň 5 p.b. v porovnání roku 2011 s rokem 2014

Ochota platit za zavedení Internetu se výrazně snížila

5. Jaká by byla maximální přijatelná jednorázová cena za zavedení Internetu od nového poskytovatele? - srovnání 2011 a 2014

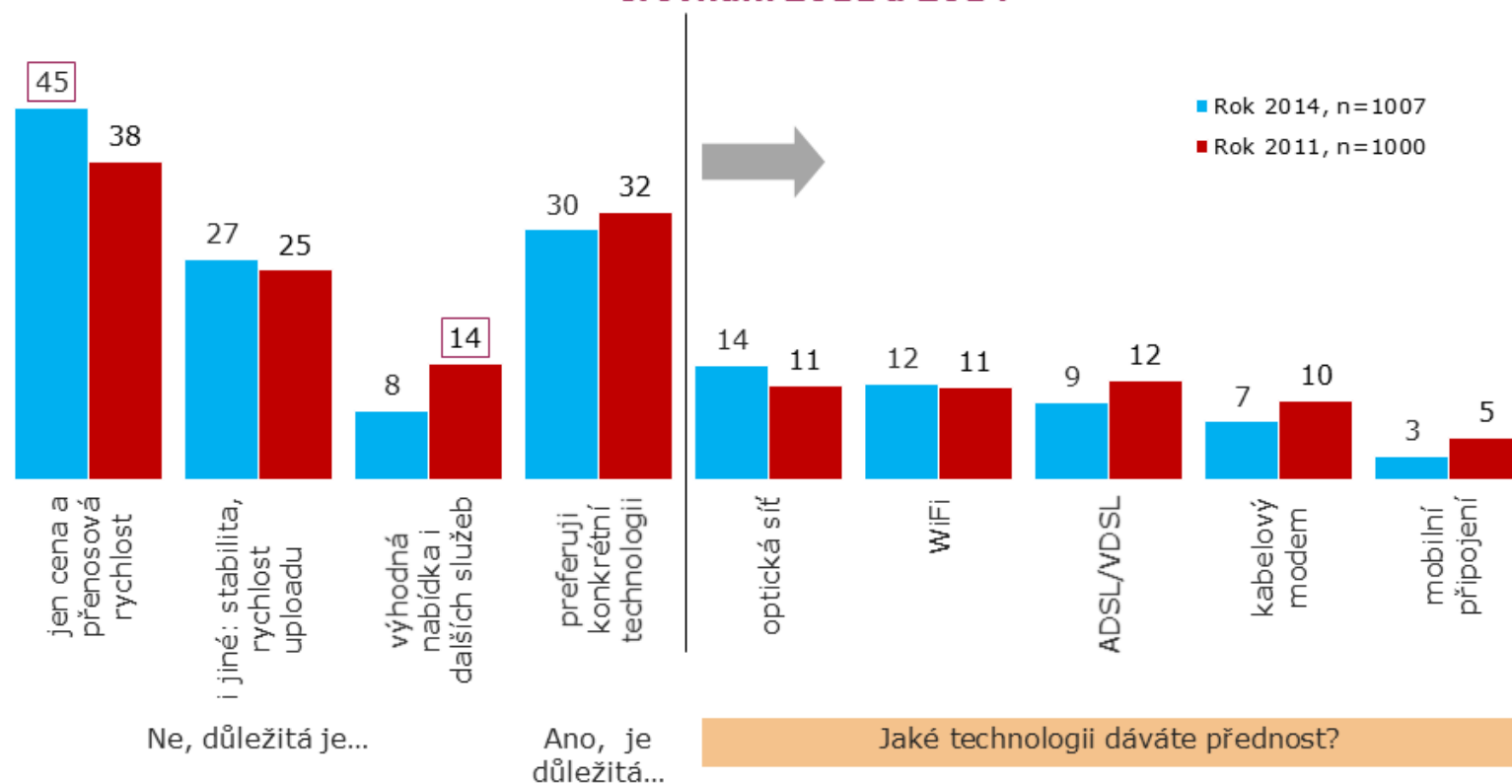

ZÁKLAD: 2014 - Respondenti, kteří by uvažovali o přechodu k jiné nabídce při zvýšení ceny;
2011 - Všichni respondenti, dodatečná otázka [údaje v grafu v %]

□ - rozdíl alespoň 5 p.b. v porovnání roku 2011 s rokem 2014

V roce 2014 se uživatelé internetu více zajímají o cenu a rychlost

7. V případě změny je pro Vás důležitá technologie připojení k Internetu? - srovnání 2011 a 2014

REZIDENTI

ZÁKLAD: Všichni respondenti [údaje v grafu v %]

☐ - rozdíl alespoň 5 p.b. v porovnání roku 2011 s rokem 2014

Východiska a parametry projektu

Cíle projektu

- Zmapovat rozšíření technologií přístupu k síti Internet
- Zjistit cenovou citlivost na malé zvýšení ceny služby (SSNIP test)
- Získat informace o preferencích zákazníků při změně poskytovatele

Metodika projektu

- Kvantitativní výzkum
- Telefonické dotazování (CATI): firmy
- Internetové dotazování (CAWI): živnostníci a rezidenti

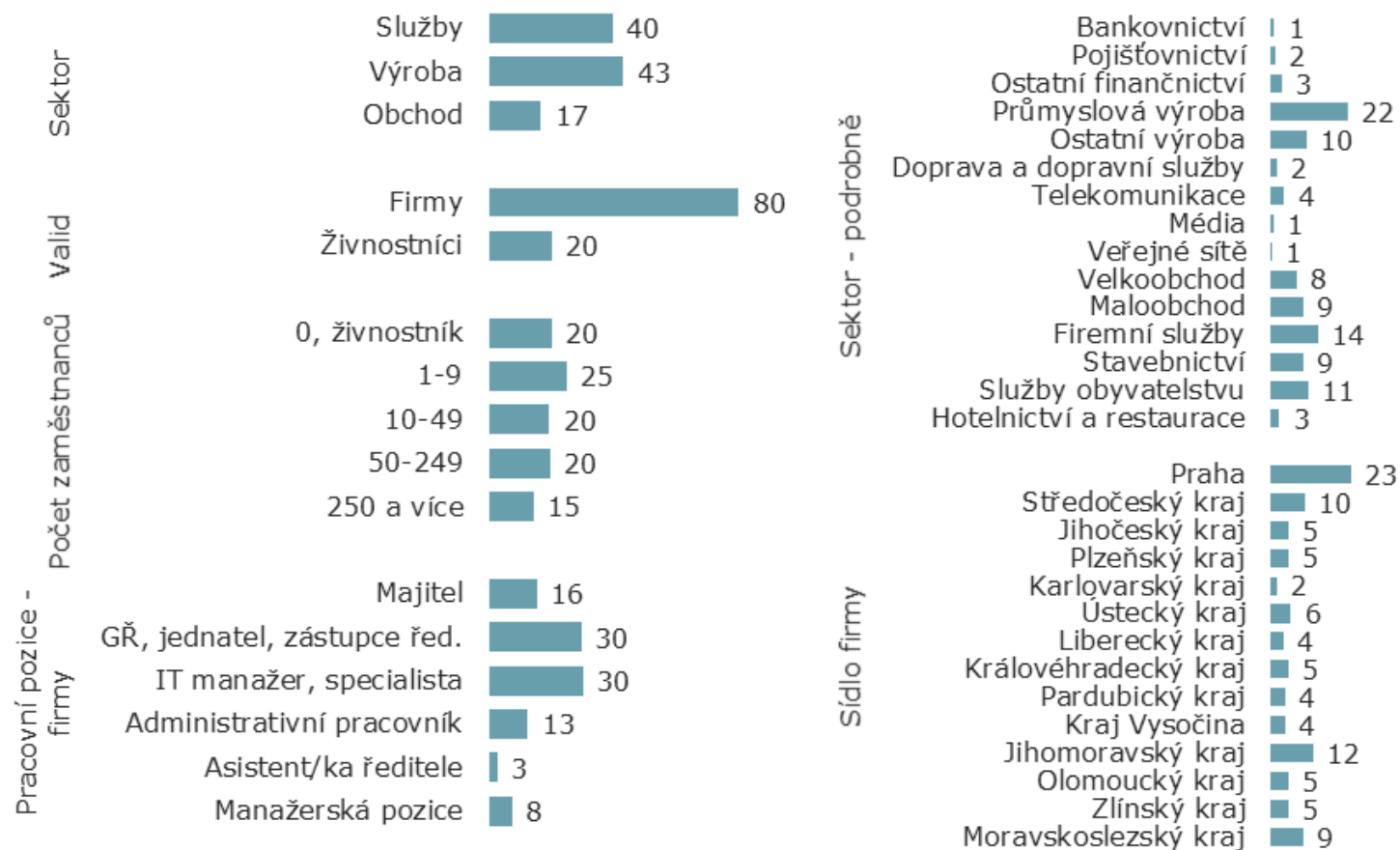
Vzorek respondentů

- Firmy, živnostníci i rezidenti: Osoby odpovědné, spoluodpovědné za rozhodování o telekomunikačních službách.
- Firmy a živnostníci: zabývající výrobou, službami nebo obchodem.
- Státní správa a instituce nebyli dotazováni.

Detaily terénního šetření

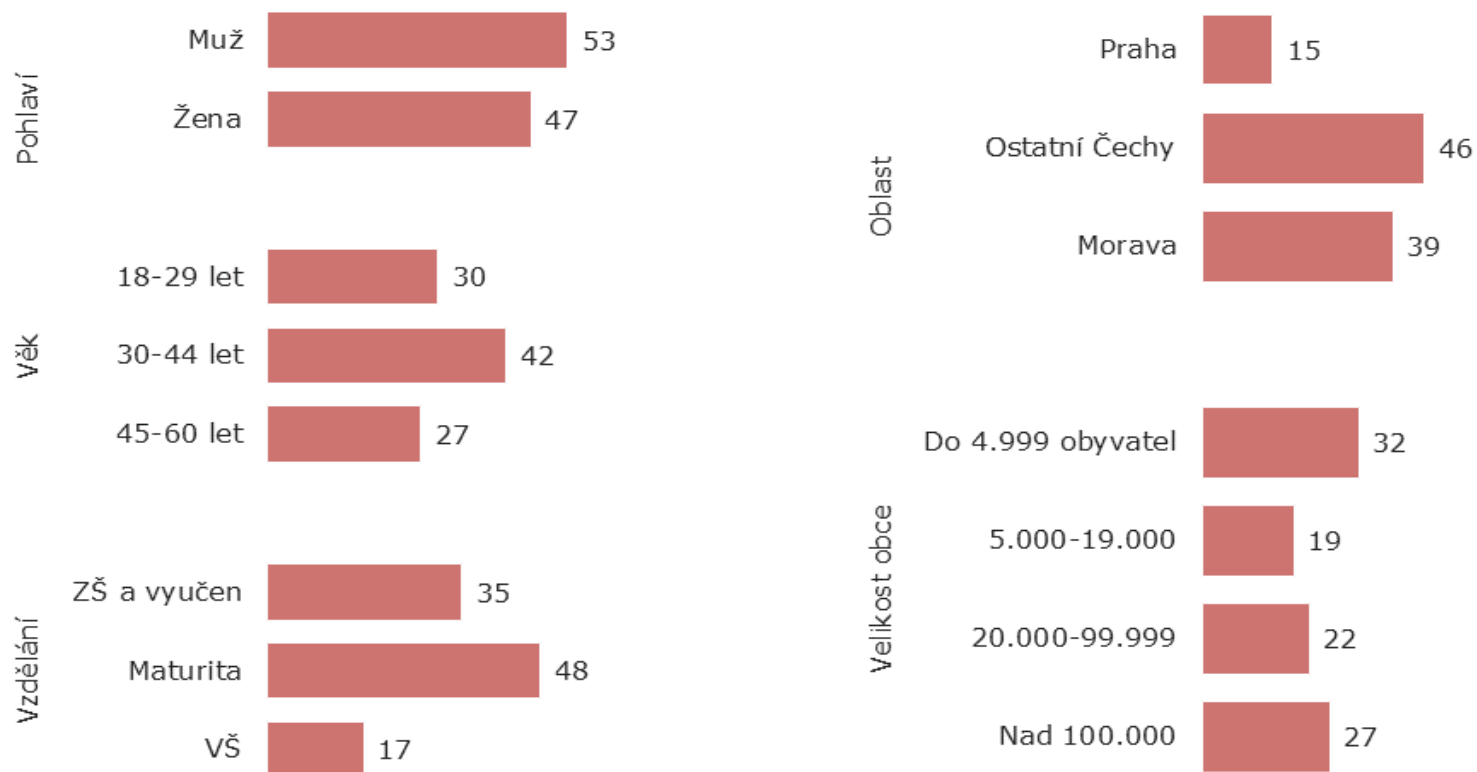
- Celkový počet rozhovorů - rezidenti: 1007
- Celkový počet rozhovorů - firmy: 506
  - Živnostníci: 103
  - 1-9 zaměstnanců: 127
  - 10-49 zaměstnanců: 100
  - 50-249 zaměstnanců: 101
  - 250 a více zaměstnanců: 75
- Do zpracování byly zařazeny pouze kompletně dokončené rozhovory
- Termín dotazování: 19. - 24. 2. 2014
- Místo dotazování: celá ČR

Struktura vzorku - FIRMY

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=506 [údaje v grafu v %]

Struktura vzorku - REZIDENTI

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1007 [údaje v grafu v %]

Příloha č. 2: Obsah

Část A	3
Část B – Metodika	4
Část C – Analýza	19
1. Úvod.....	19
2. Definování relevantního trhu.....	20
2.1 Věcné vymezení.....	20
2.1.1 Úvod.....	20
2.1.2 Maloobchodní trh širokopásmového přístupu	23
2.1.2.1 Definice maloobchodního trhu širokopásmového přístupu – použité infrastruktury, technologie, služby a aplikace	33
2.1.2.2 Definice maloobchodního trhu širokopásmového přístupu – vymezení základních vstupů	35
2.1.2.3 Definice maloobchodního trhu širokopásmového přístupu – postup zkoumání zastupitelnosti u jiných způsobů přístupu	37
2.1.2.4 Širokopásmový přístup prostřednictvím účastnických kovových vedení využívající technologii xDSL (dále jen „xDSL přístup“)	38
2.1.2.5 Širokopásmový přístup prostřednictvím optických vláken (dále jen „FTTx přístup“)	43
2.1.2.6 Širokopásmový přístup prostřednictvím sítí kabelové televize (dále jen „CATV přístup“).....	47
2.1.2.7 Širokopásmový přístup prostřednictvím rádiových sítí v bezlicenčních frekvenčních pásmech (dále jen „WiFi přístup“)	51
2.1.2.8 Širokopásmový přístup prostřednictvím mobilních sítí, založený na technologiích CDMA, UMTS a LTE – dále jen „mobilní přístup“ nebo „CDMA, UMTS a LTE přístup“	56
2.1.2.9 Ostatní technologie a balíčky služeb	62
2.1.2.10 Závěr ke zkoumání zastupitelnosti na maloobchodním trhu	64
2.1.3 Velkoobchodní trh širokopásmového přístupu	65
2.1.3.1 Definice velkoobchodního trhu širokopásmového přístupu v sítích elektronických komunikací a vymezení základních vstupů	65
2.1.3.2 Zkoumání zastupitelnosti na velkoobchodním trhu	65
2.1.3.2.1 Zkoumání přímých vlivů – posouzení možnosti realizace velkoobchodní nabídky	66
2.1.3.2.2 Zkoumání nepřímých vlivů.....	67
2.1.3.3 Popis realizace přístupu k datovému toku u základních vstupů velkoobchodního trhu.....	69
2.1.3.4 Velkoobchodní širokopásmový přístup a body přístupu k datovému toku v xDSL síti.....	71
2.1.3.5 Velkoobchodní širokopásmový přístup a body přístupu k datovému toku v FTTx síti.....	76
2.1.3.6 Shrnutí velkoobchodního širokopásmového přístupu v xDSL a FTTx sítích.....	78
2.1.3.7 Zkoumání zastupitelnosti z hlediska možných substitutů na velkoobchodním trhu širokopásmového přístupu podle technologií identifikovaných na maloobchodním trhu (technologie CATV, WiFi) – přímé vlivy	78
2.1.3.7.1 Širokopásmový přístup prostřednictvím sítí kabelové televize (CATV)	78
2.1.3.7.2 Širokopásmový přístup prostřednictvím rádiových sítí v nelicencovaných frekvenčních pásmech (WiFi).....	82
2.1.3.8 Zkoumání zastupitelnosti z hlediska možných substitutů na velkoobchodním trhu širokopásmového přístupu podle technologií identifikovaných na maloobchodním trhu (technologie CATV, WiFi) – nepřímé vlivy	82
2.1.3.9 Závěr ke zkoumání zastupitelnosti z hlediska možných substitutů na velkoobchodním trhu širokopásmového přístupu.....	83

2.2	Územní vymezení.....	84
2.2.1	Předběžná analýza homogenosti podmínek na území ČR.....	84
2.2.1.1	Hypoteticko-monopolistický test	84
2.2.1.2	Hodnocení homogenosti konkurenčního prostředí.....	85
2.2.1.2.1	Pokrytí alternativními sítěmi a jejich tržní podíly	85
2.2.1.2.2	Ceny uplatňované incumbentem a alternativními operátory.....	85
2.2.1.2.3	Rozdíly v charakteristikách produktů napříč územím	85
2.2.2	Závěr územního vymezení	86
2.3	Časové vymezení.....	87
3.	Analýza relevantního trhu.....	88
3.1	Zkoumání samostatné významné tržní síly	88
3.1.1	Velikost a vývoj tržního podílu	88
3.1.2	Kritéria zaměřená na charakteristiku podniku	92
3.1.2.1	Celková velikost podniku	92
3.1.2.2	Kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné	93
3.1.2.3	Rozsah a rozmanitost produktů nebo služeb	96
3.1.2.4	Úspory z rozsahu a sortimentu	98
3.1.2.5	Vertikální integrace.....	98
3.1.2.6	Rozvinutost prodejní a distribuční sítě	99
3.1.2.7	Ceny a ziskovost	99
3.1.3	Kritéria související s charakteristikou zákazníků	120
3.1.3.1	Náklady na přechod a překážky přechodu k jinému poskytovateli produktů 120	
3.1.4	Kritéria související s charakteristikou konkurence na relevantním trhu	123
3.1.4.1	Existence konkurence (nepřímé vlivy)	123
3.1.4.1.1	Konkurence na maloobchodním trhu širokopásmového přístupu k síti Internet 123	
3.1.4.1.2	Hodnocení homogenosti konkurenčního prostředí na maloobchodním trhu širokopásmového přístupu k síti Internet.....	133
3.1.4.2	Překážky pro vstup na trh.....	136
3.1.4.3	Překážky prohlubování konkurence.....	138
3.2	Výsledky vyhodnocení samostatné významné tržní síly podle zvolených kritérií.....	138
3.3	Zkoumání společné významné tržní síly	138
3.3.1	Koncentrace trhu	138
3.4	Přenesená významná tržní síla.....	140
3.5	Závěry k analýze trhu	140
4.	Nápravná opatření.....	141
4.1	Platná regulační opatření.....	141
4.1.1	Regulace ze zákona	141
4.1.2	Regulace uplatněná Úřadem na daném trhu podle předchozí analýzy	141
4.1.3	Vyhodnocení stávajících opatření.....	150
4.2	Určení stanoveného období pro další analýzu	158
4.3	Návrh nápravných opatření	158
4.3.1	Určení potenciálních tržních problémů.....	158
4.3.2	Vhodnost segmentování nápravných opatření v ČR.....	159
4.3.2.1	Kritéria pro segmentaci.....	160
4.3.2.2	Posouzení cenových omezení ze strany maloobchodního trhu	161
4.3.2.3	Závěr k vhodnosti ukládání segmentovaných nápravných opatření.....	164
4.4	Navrhovaná nápravná opatření	165
Část D	.....	173
Část E	.....	181
Část F	.....	190

Příloha č. 1: Marketingový průzkum: Broadbandové připojení – vnímání jednotlivých technologií jako vzájemných substitutů na trhu rezidentních a firemních zákazníků.....	193
Příloha č. 2: Obsah.....	260